

LUND UNIVERSITY

Kristianstads rådstugubok 1616-1637 : Rådhusrättens äldsta protokoll. D. 1, Text

Ejder, Bertil; Andersson, Thorsten

1998

Document Version:
Förlagets slutgiltiga version

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):
Ejder, B., & Andersson, T. (Red.) (1998). *Kristianstads rådstugubok 1616-1637 : Rådhusrättens äldsta protokoll. D. 1, Text.* (Skånsk senmedeltid och renässans; Vol. 16). [Publisher information missing].

Total number of authors:
2

General rights

Unless other specific re-use rights are stated the following general rights apply:
Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal

Read more about Creative commons licenses: <https://creativecommons.org/licenses/>

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

LUND UNIVERSITY

PO Box 117
221 00 Lund
+46 46-222 00 00

SKÅNSK SENMEDELTID OCH RENÄSSANS

SKRIFTSERIE UTGIVEN AV
VETENSKAPS-SOCIETETEN I LUND

16

Kristianstads Rådstugubok 1616–1637

Rådhusrättens äldsta protokoll

UTGIVNA AV
BERTIL EJDER OCH THORSTEN ANDERSSON

Lund University Press

SKÅNSK SENMEDELTID OCH RENÄSSANS

Skriftserie utgiven av Vetenskaps-Societeten i Lund
i samarbete med Landsarkivet i Lund

Volymen ingår även i Landsarkivets i Lund skriftserie 6

Lund University Press
Box 141, S-221 00 Lund, Sweden

Art nr 20540
ISBN 91-7966-537-3

Tryck: Bloms i Lund Tryckeri AB
Lund 1998

SKÅNSK SENMEDELTID OCH RENÄSSANS

*Skriftserie utgiven av Vetenskaps-Societeten i Lund
i samarbete med Landsarkivet i Lund*

16

Kristianstads Rådstugubok 1616–1637

Rådhusrättens äldsta protokoll

UTGIVNA AV

BERTIL EJDER och THORSTEN ANDERSSON

FÖRSTA DELEN: Text

Utgiven av BERTIL EJDER med bidrag av THORSTEN ANDERSSON

Lund University Press

REDAKTIONSKOMMITTÉ

BIRGITTA HÅRDH

ERIK CINTHIO

NILS LEWAN

GÖTE PAULSSON

SIEGRUN FERNLUND

BENGT PAMP

OSCAR REUTERSVÄRD

STEN SKANSJÖ

Förord

Den utgåva av staden Kristianstads äldsta »Raadstuebog» 1616–1637, vars första del härmed framlägges, är planerad att omfatta två delar. Den nu publicerade första delen omfattar själva protokollsbokens hela text. Andra delen, till vilken åtskilliga förarbeten redan är gjorda, skall innehålla en mångsidigare och utförligare kommentar till de realia, som aktualiseras i denna samling dokument från det begynnande 1600-talet. I textdelens notapparat ges nämligen – utöver anmärkningar till själva läsningen – endast sådana helt korta upplysningar, som har syntts nödvändiga för sammanhanget. – Andra delen skall dessutom innehålla register av olika slag.

»Raadstuebog» låter oss studera denna ännu danska tids såväl administration och domstolsväsende som kommunikationer, näringar och ekonomiska förhållanden, tänkesätt, folktro och mycket annat. Det hela är en fortsättning i tiden av det källmaterial, som ligger till grund för Troels-Lunds »Dagligt Liv i Norden i det 16. Aarhundrede».

Det är oss angeläget att tacka dem som har bidragit till att förverkliga denna utgivning. De nämnes i tidsordning. Den första arbetsfasen, preliminär utskrift av de ofta svårtydda handstilarna, har bekostats av Kristianstads kommun efter framställning från föreningen Gamla Christianstad genom dess styrelse. Utskriften är till största delen gjord av arkivarien Claes Ringdahl på Dialekt- och ortnamnsarkivet i Lund, vars chef docent Göran Hallberg har stått fadder för denna del av verksamheten. Våra tacksägelser går emellertid i första hand till Vetenskapssocieteten i Lund, som har bekostat tryckningen och i vars serie »Skånsk senmedeltid och renässans» arbetet har fått en plats. Utgivarnas kontaktperson och främjare av verket har varit Societetens sekreterare förste bibliotekarien Anders Grönvall. Direkt ansvariga för utgivningen har varit Societetens numera præses docent Birgitta Hårdh, docent Göran Blomqvist, numera ordförande i redaktionskommittén efter docent Hårdh, samt docent Göte Paulsson, sekreterare i redaktionskommittén. Vid sidan därav i vår tacksamhet står förvaltaren av handskriften Landsarkivet i Lund, vars chef på senare tid landsarkivarie Jan Dahlin har låtit oss fritt och under trygga arbetsförhållanden begagna den dyrbara handskriften. Den sistnämnde har dessutom generöst ställt arbetskraft till förfogande för behövliga kontroller av olika slag och den ofta mödosamma korrekturläsningen. Utom av oss utgivare har detta utförts av fil. d:r Birgitta Tuvestrand, till vilken vi riktar ett varmt tack.

Bloms i Lund Tryckeri AB slutligen har på det allra yttersta varit en idealisk samarbetspartner och därigenom gjort sig förtjänt av vår stora tacksamhet.

Lund och Kristianstad i maj 1998.

Bertil Ejder Thorsten Andersson

Inledning

Handskrift

Föreliggande arbetes del I är i första hand ett noggrant avtryck av den äldsta, handskrivna protokollsbok som förts vid rådhusrätten i Kristianstad (»Raadstuebog»). Originalen förvaras i Landsarkivet i Lund (LAL). Det är en ståtlig volym i formatet 20×32 cm, vars pärmar är klädda med ljus pergament. På en etikett klistrad utanpå ryggen av handskriften är denna betecknad A 1 a: 1. I nedre vänstra hörnet av frampärmens ytersida står »No 1». Upplysningen refererar till en ordning i Kristianstads stads stora äldre arkiv, vilket numera i sin helhet förvaras i LAL. Ryggen är genom upphöjda bind delad i fem lika höga fält. I det översta står »No 5 », i det andra en nästan totalt bortnött och därför oläslig innehållsuppgift. I nästa fält, det tredje, läses årtalen 1616–1637. De två nedersta fälten har synbarligen aldrig haft någon text. På frampärmens insida står uppe till vänster med blyerts

Landsarkivet
Lund

Kristianstads
rådhusrätts
dombok
1616–1637

men, med samma sentida handskriften är helt opaginerad. De paginationssiffror, som av praktiska skäl nyttjas i de yttre marginalerna i denna utgåva, är ditsatta av utg.

Blad 1 är helt blankt. Det är dock, bl.a. på grund av den exakt likadana randningen, säkert att det är samtida med boken i övrigt. Blad 2 (s 1–2) visar utom randningen tydligt det vattenmärke, 26×50 mm stort, som sedan förekommer ett stort antal gånger genom hela volymen. Det utgöres av en krönt sköld med den stora bokstaven R inskriven. Detta och fler likaledes blanka blad reser den kanske obesvarbara frågan, huruvida det ursprungligen har varit avsikten att här införa någon text, t.ex. aktuella lagbestämmelser, avskrifter av brev rörande stadens förhistoria, privilegier e.d. Uttrycket »denne effterschreffne for Ordning» på s. 7: 4 syftar då på detta arrangemang. En jämförelse med motsvarande böcker från andra håll i Danmark lägger ett sådant antagande nära.

Textens återgivning i tryck

Beträffande textens återgivande i tryck må följande anmärkningar göras. Utg:s kompletteringar är satta inom klammer: []. Vid mera svårartade fel, som en läsare inte kan förmodas lätt genomskåda, har till hjälp gjorts smärre ändringar, förhoppningsvis innebärande rättelser. Originalens lydelse anföres dock alltid i not. Ej sällan är hela ord – stundom än mer – överhoppade, vilket en uppmärksam läsare lägger märke till. Kompletteringar är då för sammanhangets skull önskvärda och har i säkra tillfällen ibland gjorts, naturligtvis med upplysning om förhållandena i hs.

Svårigheter kan inställa sig rörande stavningen av dylika felande och därför supplerade ord, varför resultatet trots noggranna jämförelser med omgivande textpartier kan bli osäkert.

Till ä g *ovanför* raden, med invisningstecken, sättes i utgåvan in på sin plats *på* raden, med påpekande i apparaten av förhållandet.

Början av nytt sammanträdesprotokoll, med nytt datum, markeras i trycket med större mellanslag. Skillnad mellan olika mål, behandlade vid ett och samma sammanträde, markeras med mindre mellanslag framför de nya begynnelse raderna. Mellan (referat av) utsagor av olika personer lämnar åtminstone hand 2 en liten lucka. En sådan har återgetts med extra spatium.

Till hjälp åt mindre lokalkända läsare är namn på orter nämnda i texten i görligaste mån lokaliserade i apparaten (jfr dock nedan s VI). Detta gäller även tämligen närbelägna sådana. Ett särskilt register över orter är upprättat och återfinnes i del II.

I en stor mängd tillfällen är det uppenbart, att enstaka bokstäver saknas. Orsakerna kan vara flera. Gäller det vokaler i ordslut, kunde det möjligen röra sig om någon form av inflytande från språket i en trakt eller en miljö, som erfarenhetsmässigt företer just denna egenhet. Företeelsen är i danskan särskilt känd från Jylland. Är det åter tecken för nasalerna *m* och *n* som saknas, vilket inte sällan inträffar, skall det erinras om att handstilarna ofta är rätt summariska i en del detaljer. Sålunda representeras *m* och *n* liksom *mm* och *nn* synnerligen ofta endast av ett vågrätt streck, ev. med ett antal svaga krusningar, stundom utan dylika alls. En jämförelse mellan olika förekomster av samma ord ger inte alltid säkert utslag. Vidare har man anledning att tänka på äldre tiders skrivvana att markera *m* och *n* medelst abbreviation: *hās* för *hans* osv. Det överliggande strecket saknas emellertid ibland.

Bokstaven »ö» uppträder i olika former: *ö*, *ó* och *ø*. Den förstnämnda, huvudsakligen hos h 1, återges oförändrat med *ö*. De båda återstående, *ó* och *ø*, är i hs ej sällan svåra att särskälla och återges, också av typografiska skäl, med *ø*.

Då personers patronymiska »efternamn» är utsatta, vacklar stavningen mellan *-sen* och *-s(-s)en*, alltså mellan ett och två *s*. Troligen vanligast är dock abbreviaturer av olika slag.

En omständighet, som kan nämnas, är att det ej sällan är osäkert, vad som är ett och vad som är flera ord, vanligen då två. Det hänger oftast inte på storleken av luckorna mellan de eventuella delarna. Saken kunde förefalla obetydlig, om det inte på sin tid hade förekommit språkvetenskaplig diskussion om uppkomsten av ordsammansättningar och därmed sammanhängande uttalsproblem. Det har inte gått att i Rådstuebogen finna några distinkta ledtrådar för bedömning, utan fallen har måst betraktas vart för sig.

Tidigare domböcker?

Man frågar sig, om ingen form av rättskipning har förekommit mellan 22/5 1614, då Kristianstads föregångare Vä blev »Casseridt», och 29/4 1616, tidpunkten för händelser bortom det första Kristianstads-protokollet. Dessförinnan hade, enligt en anteckning på s 7, den blivande stadsstyrelsen varit församlad redan den 29/4 1614, alltså något före staden Vä:s försvinnande. Antingen har inga protokoll förts – för detta talar den ytterst kortfattade formen hos de första anteckningarna i vår bok – eller har inga regelrätta sammanträden hållits. Möjligen skall man i stället tro, att någon eller några handlingar från den aktuella lilla perioden har förekommit.

Original?

Kanske ges det redan inledningsvis en vink om att protokollen, sådana de föreligger i bokens förra del, inte utgör en in i detaljer ordagrann redogörelse för vad som har sagts och gjorts vid förhandlingarna. Så kan man tolka inledningsorden »huis som Bliffuer Forhandlidt ... som bör at befattis Vnder Pennenn ...» (se texten s 1). Det vore ju också naturligt, om protokollföraren inte hade hunnit med i alla enskildheter. Hans bevarade nedskrifter tar då sikte på huvudpunkterna vid sammanträdena samt på sådana detaljer som kunde beräknas vara av vikt och intresse från en eller annan synpunkt. Det är vidare okänt, om anteckningarna är slutförda helt under pågående sessioner eller om åtminstone en del är gjorda efteråt, ur minnet eller efter förda snabbanteckningar. Språkligt sett ger dessa förhållanden anledning till viss eftertanke. Väl är ordval, meningsbyggnad m.m. karakteristiska för tidens danska skriftspråk, men ofta s.a.s. på kanslinivå. Direkta, noggranna referat av utsagor, parternas eller vittnens eller andras, kan man inte vara säker på att alltid finna. Det är nog tvärtom tjänstgörande sekreteraren, som mest står för formuleringarna. Det är heller inte förut utrett, huruvida och i vilken utsträckning man i motsvarande äldre tänkeböcker o.d. från andra håll i Skandinavien mera genomgående har att räkna med ordagranna referat. Troligen är ett dylikt studium vanskligt. Visst inflytande från andra slag av källor är möjligt och troligt. Protokollförarna har nog varit påverkade av uttryckssätten i lagar och liknande aktuella texter. I de protokoll från Kristianstad, där Lars Wivallius är huvudfiguranten, förmärks tydligt en stilpåverkan från lagspråk via den talföre och juridiskt halvbildade Wivallius till dessa lokala protokoll. Beträffande dessa förhållanden skall man jämföra Wivallius' »Självbiografi, brev och prosastycken» utg. av E. Gamby (1957). – Å andra sidan påträffar man inte så ofta som väntat de autentiska »grova» ord nedtecknade, som någon gång antydes ha nyttjats av någon av parterna inför domstolen. Det har nog förekommit en hel del av den sorten.

Karakteristiska stildrag är talrika fall av allitteration och synonymhopning. Frekvensen av dylika skiftar mellan de olika partierna. I en del tillfällen påpekas förekomsten av dylikt i noterna. Stundom möter fall av allitteration, som kan ha sitt ursprung i medeltida lagspråk. I andra tillfällen är ursprunget nog att söka i senare tid. Förhållandet kräver en egen undersökning på bredare bas. Ett bidrag ges av B. Ejder i: S:t Knuts gille i Lund, 1586 års skrå, s 164 ff.

Olika skrivarhänder. Diverse om skrivteknik

Flera skrivarhänder har varit verksamma vid protokollsbokens tillkomst. Prov på handstilarna lämnas i slutet av denna del av utgåvan. Den begagnade skrifttypen är den vid denna tid normala nygotiska kursiven. Ord som utgör främmande icke-danska fackbeteckningar är i en del av handskriften skrivna med avvikande stilsort, latinsk. I tryck återges den senare med spärrad stil. Särskilt stilarrangemang har också tämligen regelbevarat nyttjats i ordet »dömt» framför återgivande av rättens domslut.

Sin slutliga avfattning har en stor del av texten (om den s.k. hand 2 se nedan) tydligtvis inte fått alldeles genast, utan en stor mängd ändringar och tillägg har gjorts. Dessa synes dock till tiden ligga helt nära tillkomsten av ursprungs-texten eller -anteckningarna. Frek-

vensen av ändringar och tillägg varierar något mellan olika smärre partier. Arterna därav är i huvudsak följande.

1) Något redan skrivet skall utgå. Som markering användes *överstrykning* (eller bättre: *genomstrykning*) men också ofta *understrykning*, ej sällan båda delarna. Ändringar av dessa slag är som redan sagts vanligare i somliga partier än i andra. För läsarens bättre förståelse av anteckningarnas och hela handskriftens tillkomst har sådana ändringar, med undantag för dem som gäller ordningsföljd, intagits i huvudtexten men detta förhållande alltid anmärkts i apparaten. Det är därigenom också möjligt att få en viss uppfattning om anteckningarnas ursprungliga utseende, före ändringar och rättelser. – Efter något sålunda »struket» har hs ofta ett skiljetecken, vilket i regel ej återges. »Kommatecken» står i hs också ofta(st) efter fristående anteckningar, i synnerhet sådana i marginalen. Skillnaden mellan punkt och komma är f.ö. flytande, har utvecklats och stabiliserats först i senare tid.

2) Rättelser och förtydliganden av olika slag av enstaka ord eller av längre formuleringar förekommer då och då. De är av olika slag. De kan avse ordval, pronominas syftning m.m. Detta aktualiserar frågan vem som ursprungligen, i koncept, har fört protokollen och om de har renskrivits och/eller granskats av någon annan person än den som har skrivit den ursprungliga avfattningen av texten. Enligt gällande bestämmelse skulle ordföranden efter sammanträdet justera protokollet, men i vad mån denna har efterlevts är okänt.

3) Tillägg till redan färdigskrivna texter står i hs vanligen mellan de ursprungliga raderna. Någon annan plats har knappast stått till förfogande, enär marginalen inte är bred, hos hand 1 (se reproduktion) nästan obefintlig. F.ö. nyttjas den ev. marginalen för andra ändamål.

4) Bokstaven *c* är i stor utsträckning bortrationaliserad i vissa högfrekventa ord. Det gäller i första hand ordet *och* samt i förbindelsen *sch*, som alltså uppträder som *sh*.

Ytterligare former av korrigerings förekommer. Kvarstående onöjaktigheter är sällsynta hos h 1.

H 2 korrigerar mycket oftare och på andra sätt. »Omprickning» förekommer inte. Det hänvisas i övrigt till de talrika fall, som upptages i textapparaten.

Ortografiskt visar sig en mängd skillnader mellan de båda huvudhänderna. Ex. *Christiannstadt: Christian(n)ssstad(t)* (med två *s*), det senare ofta(st) abbrevierat; *opra[c]hte: opragte*, m.fl. H 2 skriver ofta(st) *ie* för etymologiskt *i*, etc.

Ett viktigt skrivtekniskt särmerke hos h 2 är att en marginal lämnas till vänster på varje sida. Denna marginal är likväl inte alltid helt blank. Efter en rad med datering av varje enskilt protokoll börjar texten ute till vänster, utan marginal alls, med uppgift om vem som har begärt efterföljande rättsliga prövning. Några ex. av olika slag: *Mogens Anderssen K. M.^s foget gaff last och klage paa Peder Nielszen Møllere* (osv) (hs s 108); *Jacob Anderssen paa Christen Bentzøns vegne vdj kiøbenhaffn haffuer ladet insteffne* [N. N.] . . . (hs s 225); *Morten Christenssen K. M.^s foget och Staffen Jesperssen emellom i rette j̄j Martii, och igen opsat j̄ Apr.* (hs s 434). – Fortsättningen börjar i samtliga fall med indragning på raden så att en marginal uppstår på åtminstone den närmast följande delen av sidan i fråga.

Vidare har i marginalen antecknats namnen på de i målen agerande personerna, mittför de ställen i protokollen, där vederbörande första gången nämnes. Ex.: *Magnus Gundessen soldat* och *Capitenin Peder Brun* (båda på s 102); *Zachariis Suendssen och hans medfølger 4 mend* (s 166); *Mette Poffuel Jils* (hs s 381) m.fl.

H 2, men inte lika mycket h 1, nyttjar vidare en mängd främmande ord, inte minst juridiska termer. De skrives i originalet med avvikande stil, antikva. Sådant ordmaterial återges i trycket med spär rad *stil*.

Exempel på dylikt stoff: *pro cente* 'procent', *repell(er)ede*, *originall*, *Privilegierne*, *con-tenetere*, *Recessen* (fast term, avseende den s.k. Københavns recess 1537, alltid så), *arrest*, *missiv*, *in summa*, *aff* . . . *patrimonio*, *daterit*, *obligats*, *commiss*, (*uden dag och*) *dato* (om svårigheterna att inpassa ordet i folkspråkliga sammanhang se art. *dato* resp. *datum* i ODS och SAOB), *memorial* m.fl. m.fl. I Wivallius-avsnittet flödar materialet särskilt rikt, vilket väl beror på inflytande från Wivallius' egen juridiska svada.

Den grammatiska behandlingen, böjningen, av detta främmande ordmaterial, varierar något. Än är dessa ord så införlivade med nationalspråket, att de fogar sig in i dettas böjningssystem, än har de stelnat i en frekvent kasusform (*dato* etc.). Månadsnamnen i rubrikerna över de enskilda sammanträdena står oftast i korrekt genitivform av månadernas latinska namn: *Januarij*, *februarij* osv.

I syfte att hålla noternas omfång nere har utg. vidtagit följande arrangemang.

I stället för »I kanten t.v.» e.d. vid tillägg till huvudtexten har skrivits endast »I kanten» (något utrymme för anteckningar i högerkanten finns inte någonstans).

Om ett ord e.d. förekommer mer än en gång på samma rad och en av förekomsterna kräver något slag av kommentar, hänvisas dit enligt mönstret *at*¹, *som*² o.d.

Vid behov anges början av ny rad i hs med /. (Förekommer mest vid återgivande av marginalanteckningar.)

Vid återgivning av den gamla handskriften i tryck har en rad tekniker måst vidtagas, för att en sentida läsare med någorlunda lätthet skall kunna följa framställningen men likväl få en så god uppfattning som möjligt av originalet med dess egenheter och tidsdoft. Till textavtrycket sluter sig därför inte bara de rättelser o.d., som enligt ovan är påkallade, utan också behövliga översättningar från det föråldrade språket samt sådana korta kulturhistoriska upplysningar, som har bedömts nödvändiga för sammanhanget. (För utförligare kommentarer se del II.)

Flera händer har varit verksamma vid protokollens tillkomst. Prov på de viktigaste stilarna lämnas genom reproduktioner i slutet av denna del.

En annan detalj vari de båda huvudhändernas teknik skiljer sig, är deras sätt att ändra och korrigera, i synnerhet göra strykningar. Frekvensen av dylika företeelser är också högst olika.

H 1 är redan från början rätt noggrann. Relativt sällan gör han misstag. Dem han själv har upptäckt har han korrigerat genom ändringar av olika slag. Handen nyttjar därvid ofta en teknik som i apparaten har kallats »omprickning» för att utvisa att något skrivet skall utgå.

Ren *strykning* nyttjas inte överdrivet ofta.

Språket i Rådstuebogen. Skrivarnas identitet

Med ledning av vad som har anförts om olika händer m.m. kan man vänta, att språket inte är enhetligt genom hela boken.

Hand 1, som har identifierats som rådmannen Mads Knudsen, tidigare verksam i Vä, skriver en för tiden normal, snarast något konservativ danska. På grund av hans tidigare verksamhet i Vä skulle man i första hand vilja tro, att en eller annan avslöjande skrivning, relaterbar till Gärds härads språk, skulle ha influtit hos honom. Så torde emellertid inte i märkbar grad vara fallet, varken i ljudbeteckning, böjning eller ordförråd osv. Detta reser bl.a. frågor angående vederbörandes uppväxtmiljö, eventuella studier m.m., vilket allt emellertid kräver ett långt bredare underlag än dessa texter och därför inte kan undersökas i detta sammanhang. Det skall emellertid framhållas, att en person med detta namn förekommer i listor över innehavare av fast egendom i Vä år 1613 (SH 227, 228, 232, 237, 238). Jag vågar tro, att MK var nära anhörig, troligen son till borgmästaren i Vä Knud Lundbeck. Dennes tillnamn är visserligen inte förklarat, men det ligger nära till hands att mena, att det är identiskt med bebyggelsenamnet *Lundbæk*. Ett sådant finns alltjämt i Hjørring, Ålborg och Vejle amt, alla i Jylland. Det kan därför antagas, att Vä-borgmästaren hade sina rötter i dessa västliga landsändar, att hans språk var färgat av detta förhållande och att ännu Mads Knudsens språk visade dylika drag. Sådana kan också ha rönt inflytande av skolgång m.m., varom t.v. intet är uttrönt.

Hand 2:s identitet är det betydligt svårare att komma nära. Den Peder Mogensen, som övertog sysslan som byskrivare efter Mads Knudsens frånfälle, stammade från övre Göinge och hade tidigare haft befattningen som kanslist och postbud. Han slutade som rådmän och avled 1663. Något av det synnerligen aparta Göinge-målet eller snarare -målen spåras dock inte. Möjligtvis kunde referentens relativa utförlighet i fråga om vissa rättssaker från Göinge anses röja ett sakligt intresse större än absolut nödvändigt. Även i det stora parti, som ovan har antytts åtminstone delvis utgöra renskrift, inte original i strängaste mening, är ett och annat drag rätt påfallande. Ett anmärkningsvärt exempel är de ej sällan bristfälliga formerna av de i texten nämnda orterna. Se Ortsregistret i del II. Låt vara att dessa ord vid den tid det gäller inte hade en lika strängt normaliserad form som numera, så är namnformerna ibland så dåliga, att identifikation är svår eller omöjlig. Slutsatsen bleve då, möjligen, att en person bördig från den närmaste trakten knappast skulle ha åstadkommit den. (Lokalkännedomen var nog vid denna tid svagt utvecklad, och normalstavningar förekom inte.)

Å andra sidan kan det i detta stora textparti inte utan specialundersökning ådagaläggas någon egentlig språkblandning. De talrika ändringarna och tilläggen företer samma språk som det övriga, såvitt man nu kan tillåta sig ett omdöme. Handstilen tycks också vara den ordinarie.

Det är anmärkningsvärt, att ordningen mellan ord och satser eller rent av större partier inom det som har tillskrivits »hand 2» inte alltid är perfekt. (Allt är påpekat i apparaten; se också ovan s IV och nedan.)

Man känner sig inför dessa förhållanden böjd för att antaga, att hand 2:s parti är renskrift, vilande på smärre original av mer provisorisk karaktär: svårtydda, ofullständiga och på andra sätt mindre noggranna. Men huruvida det härrör från samma person som sedan har åstadkommit den föreliggande versionen är ovisst. En del detaljer talar faktiskt däremot. Texten, sådan den föreligger, kunde emellertid vara en utskrift från lösa blad eller lappar, skrivna vid själva rättegångstillfällena. Förekomsten av luckor, märkbara genom eljest oförklarliga avbrott, skulle i så fall tyda på att den ursprunglige protokollföraren, trots att

han skrev i kladd, inte har hunnit med i skeendet eller inte kunnat uppfatta alla detaljer. – Här återstår åtskilliga problem att lösa. Föreskrifter för protokollen finns i GI. Ledtrådar kan vara de tecken och starkt förkortade ord eller signaturer, som förekommer många gånger på karakteristiska ställen och som har återgivits i avtrycket.

Texternas upphovsmän. Inledande om språket

Attribueringen av texter i allmänhet till bestämda upphovsmän kan göras på grundval av iakttagelser rörande ordförråd, fraseologi, tekniska arrangemang (disposition av utrymmet och andra detaljer), syntaktiska företeelser m.m., i fråga om säkra original även handstil. I Rådstuebogen föreligger, trots att ett par skrivare är kända till namnet, härvidlag ett antal vanskligheter, dock icke alltid av avgörande art.

I h u v u d s a k härrör texten, sådan den föreligger, från två personer.

Den ene, här kallad h(and) 1, är identisk med rådmannen och »byskrivaren» Mads Knudsen (Matts Knudtzenn, MK). (Se s VI.) Denne har fört boken från början till omkring s 90. För detaljer se nedan.

Mads Knudsen avled 1626. Hans efterträdare som protokollförare Peder Mogensen (nedan kallad PM). Denne uppges som sådan i slutet av ett protokoll den 21/8 1626 men synes ha fört också en del av det närmast föregående i pennan. Angående skarven mellan partierna se nedan. Det är PM:s namn som står, följt av »Ehandd», dvs egen hand, under det protokoll av den 19/5 1637, med vilken boken helt oceremoniöst slutar. Han kallas i denna utgåva h(and) 2.

Protokollen i de två huvuddelar, i vilka texten sålunda sönderfaller, är bland annat olika utförliga och olika långa. Den första, MK:s, omfattande c:a 10 år, upptager knappt 100 sidor, den andra, PM:s, de återstående 11 årens protokoll, omkring 400 sidor. Främsta exempel på utförlighet är protokollen från den redan nämnda rättegången mot den svenske äventyraren Lars Wivallius, vilka fyller s 131–161 (med inskott av smärre textstycken angående några mindre affärer).

MK har på sina knappt 100 sidor skrivit omkring 77 protokoll, varav ett representeras endast av en struken rubrik (23/1 1624) jämte en kort struken anteckning. Det antages därvid, att han är författaren till även 17/4 1626. Det skall nämnas, att den relativa kortheten hos MK:s protokoll kan väl sammanställas med ordalydelsen på bokens titelblad, som MK torde ha skrivit själv: »... huis som bliffuer Forhandlet» och »som bör att befattis Vnder Pennenn», se ovan s I f. Vad vi genom den sålunda antydda avsiktliga sovringen går miste om, får vi aldrig veta. På ett ställe hos h 2 säges det f.ö., att en del »grovheter» i parternas språk är utelämnade (jfr ovan). Det är från vissa synpunkter beklagligt. Både språkligt och psykologiskt är dylikt stoff ofta värdefullt.

Medan h 1 har varit verksam i ett sträck, utan luckor, förekommer hos h 2 ett antal mes-tadels smärre inskott av ytterligare andra händer, varom nedan.

Båda huvudprotokollförarna uppger vanligen, dock inte alltid, veckodag för sammanträdena. Vanligast är måndag, i synnerhet hos h 1. En del av de följande avvikelserna härifrån kan möjligtvis hänga samman med att dagarna för (kyrkliga) fester, marknader o.d. kan ha hållits sammanträdesfria och att sessionerna därför har måst förläggas till andra dagar. Förhållandet är inte närmare undersökt.

Inskott i h 2:s stora parti är åtminstone följande:

- 1) Med »Mandagen den 14 Aprilis Anno 1629» torde en ny hand börja. Den har flera tydliga paleografiska kännetecken, såsom starkt markerad uppåtsväng på bokstäverna S och B. Handen har endast skrivit protokollen för 13/4 och 20/4 1629, sammanlagt 1 sida. Där emellan står ett protokoll, visserligen daterat 1/6 1629, vars datering emellertid är ändrad på ett klumpigt sätt och också hör hit. – Prot. av 4/11 1630 påminner till handstilen om de tre nyssnämnda men är mer vårdat.
- 2) En annan hand än den under 1) har kanske skrivit 17/9 1634, 2 sidor.
- 3) Åren 1632–34 visar handstilsmässigt en rad smärre inskott:
 - a) 23/10 1632 ett protokoll, 2 sidor.
 - b) 26/10 1632 ett protokoll, 2 sidor.
 - a) och b) emanerar kanske från en och samma hand.
 - c) 19/2 1633 och 17/4 1633 (ej det mellanstående för 15/4), knappt 1 sida.
 - d) 3/5 1633, 1 sida. Visar påfallande understrykningar.
 - e) 3/10 1633, 1 sida. Nog av samma ursprung som något av de föregående a)–d).
 - f) Marginalanteckningen »NeJbÿe Eege» 15/11 1633 är skriven med samma rubrikstil som nyttjas allmänt över de omfångsrika hand 2:s protokoll.
 - g) 19/12 1633 är av ny hand, vars verksamhet sträcker sig fram till 14/1 1634, 7 sidor.
 - h) Den fristående rubriken (utan följande protokoll) 26/3 1634 är av annan hand än den i det omedelbart därpå följande 28/3 1634.

Vilka är då de personer, som har skrivit inskotten? Frågan kan kanske över huvud inte besvaras, i varje fall inte utan ingående specialstudier i andra handlingar från stadens äldsta tid. I första hand bör ett ev. sökande riktas mot stadens myndighetspersoner och/eller funktionärer av olika slag och grader. Utanför sådana kretsar var skrivkunskheten knappast vidare utbredd. Problemet överlämnas till den lokalhistoriska forskningen.

* *
*

Innehållsligt ger texterna inblick i livet på 1600-talet i en liten dansk stad alltifrån dennas tillkomst. Det förekommer därför gång på gång föreskrifter om byggnaders och gatans inrättning, skötsel o.d. Taken på husen skulle vara av hårt, icke brännbart material (»taksten»), naturligtvis för att de icke skulle kunna antändas genom våld eller – väl framför allt – genom en anfallande fiendes åtgärder. Fästningsvallarna skulle hållas i stånd. Gatorna skulle vara i gott skick, försedda med gångbanor. Helge å var stadens starka skydd mot yttre fiender men samtidigt orsak till mycket bekymmer. Bron till landet väster därom skulle sålunda skyddas och hållas trafikabel, vilket bl.a. vid islossning i ån utgjorde ett problem. Och inom staden uppstod ofta friktion mellan de civila invånarna och garnisonen. Vad de förra beträffar, ges det listor över dem som upptogs som borgare, listor som stärker vår kunskap om såväl näringslivets struktur som om t.ex. personnamnsskicket och vad detta kan indikera. Borgareden var en förutsättning för att få driva borgerlig näring. (Den avskaffades f.ö. i Danmark först vid mitten av 1800-talet.) Det föreligger härigenom värdefulla demografiska kompletteringar till stadens äldsta kyrkböcker.

Som hjälpmedel vid kommentering av texten har använts bl.a. följande arbeten, som citeras i framställningen:

GJ=Glossarium Juridicum ... af Christer Osterssøn Weyll. Kiøbenhaffn 1652.

K=O. Kalkar, Ordbog til det ældre danske Sprog (1300–1700) 1–5. København 1881–1918.

KLNM=Kulturhistoriskt lexikon för nordisk medeltid I–XXII. Malmö m.fl. orter 1956–1978.

ODS=Ordbog over det danske Sprog 1–29. København 1919–1956.

Rietz=Johan Ernst Rietz, Ordbok öfver Svenska allmogespråket I–II. Lund 1867. (Del II bär titeln Svenskt dialektlexikon.)

SAOB=Ordbok över svenska språket utg. av Svenska akademien 1–, Lund 1899– (Senaste häfte, 199, slutar med *sulkyplot*).

Sdw=K. F. Söderwall, Ordbok ö(f)ver svenska medeltidsspråket. Lund 1894–1918. Supplement 1925–1969.

SH=Staden vid Helge å. Festschrift vid Kristianstads 350-års jubileum ...

Några av utg. nyttjade förkortningar:

DAL=Dialekt- och ortnamnsarkivet i Lund.

fd=fordansk(t), forndanska.

fsv=fornsvensk(t), fornsvenska.

h=hand

hd=härad.

hs=handskrift(en).

jur=juridiskt fackspråk, äldre och nyare.

l=län.

r=rad(en).

sn=socken.

urspr=ursprunglig(t), ursprungliga, ursprungligen.

ä=äldre språk. Med ä betecknas både helt döda ord och betydelser och sådana som från nutida synpunkt har en starkt ålderdomlig prägel.

ä fr=ändrat från.

ä t=ändrat till.

I protokollbokens löpande text uppträder följande förkortningar:

B. eller Borgm.=borgmästare; B. och R.=Borgmästare och råd.

S.=salig, framför personnamn. Användes om avliden. Stundom synes dylikt S vara tillskrivet efteråt vilket torde visa, att vederbörande har dött före eller under handläggningen av ärendet i fråga.

V eller Velb=velboren, velborne, om person(er) tillhörande adelsståndet.

I ord för mått, mynt och vikt är förkortningar upplösta (betecknas med kursiv stil).

I fråga om härmed sammanhängande sakliga förhållanden hänvisas allmänt till samlingsverket Nordisk kultur, del XXIX Mynt och del XXX Mått och vikt, båda utg. av Svend Aakjær, samt: Lars Svensson, Nordisk paleografi, Lundastudier i nordisk språkvetenskap, ser. A:28 (1974).

Bertil Ejder

Lofw Nu och altid Amenn	[1]
Denne Bog Jndholder huis som Bliffuer Forhandlidt For Borgemester Och Raad, vdi Christiannstadt vdi Deris Raadstuffue, som bör at befattis Vnder Pennenn, Och er Begyñnt thendt 13 Maij Anno 1616	5
Jorgenn hannbønn } Niels Lauridbønn } Borgemestere,	
Jenns Nielbønn kiellesmedt Jørgenn Hagennbønn Peder pouellbønn Matz Knudtbønn erByeschriffuer Oluff Suenndbønn Anders Nichelbønn,	10 15
Johann Niebur Byefougidt Peder Kremer Kemmener,	

- 1: Anm. till sidnumret: Handskriftens första blad är blankt. Det ingår inte i utg:s sidräkning
- 5 f befattis Vnder Pennenn protokollföras
- 10 kiellesmedt »kittelsmed», kopparslagare
- 13 Byeschriffuer »byskrivare», stadsskrivare, stadens sekreterare
- 16 Byefougidt »byfogde», intill 1919 underdomare i städerna, tillika polismästare, stadsskrivare och ofta också borgmästare
- 17 kemmenner kämnär, (förr) ämbetsman med uppgift att handha vissa göromål inom en stads rättskipning o. förvaltning, i sht att slita smärre tvister o. döma i vissa brottmål, i äldre tid äv. att uppbära o. redovisa stadens inkomster; ledamot av (bisittare i) en kämnärsrätt (SAOB)

- [2] Anno $\overline{j614}$ thendt 22 Maij Er Whæ bleffuen
Casseridt, och her effter at Were enn Lantzbye
Och Alløe som nu kaldis Christiannstadt eh[r]
Funderit enn kiobstedt och festing at paa
5 Bygges, Borgerschabit fra Whæ, At
Jndflötte thill Christianstadt thill thenndt
31 Augustj Anno $\overline{j615}$ paa huilkenn Daug
och thidt *forschreffne* Festing, och kiobstedt fech sit Naffn
som nu kaldis Christiannstadt,

- 2: 1 *Whæ* Vä, förr stad, numera sn i Gälds hd, Krist. l.
2 *Casseridt* berövat sina stadsrättigheter
3 *Alløe* Allö, ä namn på den ö där staden Kristianstad grundlades
4 *funderit* grundlagt; *festing* ä fästning (jfr t Festung)

Mandagenn thendt 29 Aprilis Anno j6j6

[7]

War Borgemester och Raad Och kongens fougidt forsamblidt,
Och daa effter kong Maytz Befalling och for Ordning, gjorde
denne effterschreffne for Ordning, saa widt som Mueligt er paa
denne thidt Effter Leilighedt ske kunde, och sidenn effter tidenn
wille ydermere Vnderdanigst effter hans Maytz Naadigste wilge
wi dennom at Rette,

5

7: Anm. till sidnumret: Efter bladet med titelsidan och dess versosida är två blad helt blanka

- [9] Anno j6j6 thenndt 13 Maij, for Borgemester och Raad for Aff
 schedet, och forbödet, At ingenn schall tecke Nogenn husse
 her Vdj staadenn meed Halm, menn med Tagsteenn, effter
 som det och thilforne er forbödet, och det dog giöres och
 5 fuld kommis, emod kong Maytz breff saa uell som emod
 forbud, Thj bleff det nu i daug höyeligen och strenge[-]
 ligenn forbödet, at Jngen her Vdj stadenn schall tecke
 nogenn huss med halm, menn med Tagsteenn, och huilke
 husse som er Alrede tackt med halm, schall dj egienn
 10 Aff thage, oh Legge steenn paa egienn, och huilke som Jche
 Sielff will giöre det, Daa schall det med förste Lei-
 lighedt aff Riffues, och sidenn thiltallis, som dj der
 gör emod kong Maytz for Ordning och Mandatt Och
 emod Borgemester och Raadz forbudt
- 15 Samme dag frem komb for Borgemester och Raad och kong
 Maytz fougidt Niels torckildsönn i Arritslöff, och Ped[e]r
 Nielsönn Vdj Ströe, Och berette, at effter som Niels
 trölssönn o hans hostrue War Wed dödenn affgangenn och haffuer effter
 dem Latt V smaa Wanfödde börnn, saa och enn stor gield
 20 och nu der gieldenerenn er bleffuen Vdj nogen mader
 er Bleffuen, fandtis des Lidet Ringe godz börnnenn
 thilbeste; och der fore War Begierenndis, at *forschreffne* godz
 motte were dennom med börnnenn fölgAchtig thill klede
 och thil föde thill dennom, daa bleff det dennom effterLatt
 25 samme Ringe guodz at motte före her Jfraa med börnen
 Dog med slig wilkor, at der som her effter kommer nogenn
 flere gieldener, daa loffde dj Sielff at suare der thill
 Och for denn Leilighedt schyldt bleff Pouell Nielsönn
 och Peder kremer quit for deris wergemall, och Peder
 30 Nielsönn Vdj Strö, som er Niels thrölsöns broder at for
 hielpe och se dj fattige Börnn thilgode saa som hand for Gud
 och huer Erlig Mannd kannd forsuare,

9: Anm. till sidnumret: Sidan 8 är blank

1 f *for Affschedet* ä. avgjort, bestämt

9 *tackt* ä. täckta

16 *Arritslöff* Araslöv, förr socken, nu by i Färlövs sn, Ö. Göinge hd

17 *Ströe* Ö. Strö, Ö. Göinge hd

18 *o* över raden; *hans hostrue* i kanten

Fredagenn thenndt 2j Junij Ao j6j6	[10]
Giorde disse effterschreffne deriss Borger ædt Vdj Christianstadt,	
Biörre Börressönn, –	
Michell Mortenssönn, –	
Gabriell Badsker, –	5
Peder Mur Mester,	
Jacob Jennssönn graa, –	
Michell Loss potmager, –	
Oluff Suenndssönn kremer, –	
Willum Grech Bundtmager –	10
Jörgenn kock, –	
Peder Nielsönn höre –	
Hanns Hinrichsönn groffsmedt, –	
Erlannd Jennssönn, –	
Michell Tygesönn, –	15
Peter Bödker, –	
Hanns Thommesönn, och forplichtedt at Byge her i stad	
Jndenn sancte Lauetz dag	
Tostenn glarMester forplichtedt seg at Bygge her i staden	
Jndenn Sancte Michels daug	20
Peder Tersche Mandt Persönn	
Peder Nielssönn som thiente Jörgen hansönn	
Niels Jennssönn	
Michell schuldt Pottmager,	
Dirck Gerdtsönn Snidker,	25
Klaues hinrichsönn Snidker,	
Benndt Jennsönn,	
Hanns Christoph[e]rsönn schomager	
Dyttmer Felbereder,	
Erick Erichsönn skredder	30
Hans Jacobsönn potmager,	

10: 2 *Borger ædt* borgared (som i Danmark intill 1857 svors av den som ville bli borgare i en stad, med de rättigheter som åtföljde denna ställning). GJ 39 f.

12 *höre* herde

17 *stad* i kanten

21 *Tersche Mandt* tröskkarl

29 *Felbereder* vitgarvare

[11] Manddagenn thendt $\overline{26}$ Augustj Anno j6j6
Inde for Borgemestere Raad Byefougidt, war skickedt
Giordt Hinrichsönn nu thill hiems Vdj hytterne, her paa Landet
Och efftersom hannd Achter at begiffue seg, Vdj Ehteschabh, Och
5 det hannom Jche maa stedis, fordy at prestenn ej wed, huorledis
hannss Leilighedt er, eller kunde werre paa Andre steder,
Daa Vdj woriss Neeruerelsse forPlichtedt *forschreffne* Giordt
Hinrichsönn seg, At der som det her effter befindes eller beuises
kanndt, At hannd enthenn er troloffuet, Wiet eller giffuet
10 Wed nogenn Personn Pige eller quinnde, eller throloffuedt
som dette hanns fortagne Ehteschabh kunde forhindre
Daa Will hannd Vdenn Widere beNaadinng haffue
forbrut sinn halss, och straffis der effter som wed bör,

11: 3 *hytterne* provisorisk kåkbebyggelse på båda sidor om Långebro samt mellan denna och södra stadsporten

6 *Leilighedt* ä (ekonomisk) ställning; kanske: förhållande el. civilstånd

Fredagenn thendt 20 september Anno $\overline{j6j6}$ for Borgemester
 Och Raadt och Byefougden,
 Fremb kom Peder Christennssönn kremer, och gaff Last och klage
 offuer et quindfolk, Wed Naffn Sara, och sagde hun seg At hun
 Wiste Jche huor hun war föedt, Vdenn hun war föder i tatter Land 5
 Och gaff Last och klage offuer hinde, for at hun haffuer efftertalid
 hanns hostrue och Stibdatter, det som deriss lifff och æhre kunde
 paa gielde, At hanns Stiffdatter schulle haffue faedt Barnn,
 Och hanns höstrue och hun schulle haffue omkommit och formoedt
 det, och sat och graffuet det Neder Vdj deriss kiellder, och 10
 mannge LögennAchtige och forssennlige ordt hun haffuer der
 paa saugdt, och effterthaldt bade her Vdj stadenn Vdj hytter
 ne, saa och her om kring paa Lanzbyenn, som hannd i dag Mente
 At wille Beuisse, enn dell och Mere her effter, Och frembstod
 Suennd holgersönn i thrænne, och wandt wed Sin Sielss ædt och oprag 15
 te fingere, At hun komb thill hans och Lante hus, och saugde sig
 At hun kunde sPaa, och wille haffue sPaedt hans quindfolk, daa
 saugde hannd, wille i Lade ehder sPaa, thz er skornn Wille j heller
 thro paa thend sPaquinde End paa war herre Jesum Christum, Och
 saugde hand det er Lögenn du siger, Nej saugde hun, Jeg haffuer 20
 sPaedt Peder kremers datter Vdj Christianstadt, och Mester pouell
 hannd haffuer hört der paa, at hun sagde at peder kremers datter
 schulle haffue faedt et Barnn, och omkommidt det, och sat dz Neder
 i derriss kieller, emellom 3 stene, Vdj en huid Esche, och ligger Suöbt
 Vdj et Firkannt thörreklede, och berette hun at Mester pouell 25
 gaff hinde enn Rihis daller, for hun schulle sPa sandt och fölge dem thil barnidt
 Saa fulde hun dem thill thend stedt som barnit war Neder satt
 Och Mester pouell wille Jche Lade thage *thet* op förend hand haffde budt
 effter Byefougden, saa komb Byefougden, och saa fandt dj Barnit
 som hun haffde sPaedt, Sa tog Byefougden och Lod sette peder 30

12: 5 d i papperskanten

15 *thrænne* Träne, by och sn i Gärd's hd; *wandt* vittnade (verbet har stark böjning)

26 *Rihis* över raden

28 *Mester Pouell*: Povel Byxser holländsk ingenjör, ledare för fästnings- och stadsplanearbetet

[13] kremers datter, Vdj fengsell

Vdj Lige maade frembstod Jahanne Niels datter Vdj *forschreffne* thrænne, och
Wannt wed Lige forsuorenn ædt, At det saa thill gaedt Och
thilldragidt seg Vdj alle maade med *forschreffne* quindfolk som *forschreffne* Suend
35 holgersönn Berett och wundet haffuer,

Forschreffne quindfolk, Bleff thilsPurdt hu ... hun war kommen wed sadan ord
och thalle, och om hun war det stendigt, som nu emod hinde wundet
er, huad Rede och skell hun wiste der thill, Daa saugde hun At
hun wiste der Jngen skell thill, Menn ydermere Berette,
40 At et quindfolk wed Naffnn Brachj som nu er Vdj Malmoe
gaff hinde derfor 2 ricks *mark*, at hunnd schulle Lyffue paa hinde,
for hun war wred paa peder kremers datter,

Mandagenn thendt 30 september Anno j6j6 [14]
 War skiket for Borgemester och Raad, Mester Daud Niborch
 Och Oluff Wissmarr Lutinandt, effter som dj ere Vdj thrette om
 enn graa hest, effter som dj Mandagenn thend 23 september, haffuer werit
 Vdj rette der om, och Mester Daudt at haffue kiendt seg fuld 5
 oh fast wed samme, och haffuer Sielff kiöfft denn aff fougden paa
 Torup, Jesper Pedersönn Wed Naffn, som hand wille Beuisse om be[-]
 houff giöres, thill med er her mange godt folk her Vdj stadenn som
 kiender samme hest, och haffuer kent denn Vdj *forschreffne* Mester Daudz
 were, Och effter som oluff wissmar bleff forrelaugdt, At före 10
 sin Adkompst och beuiss thill samme hest med förste Leilighedt, Daa
 er handd i dag möt her och beuiste, med Mester Peiter Badsker Byefou[-]
 gidt Vdj Röndneby, at hand haffuer hafft for seg Vdj rette Bastiann
 Tegelbrender Vdj Nettlebye, och hans hustruff Sisse, och dj At haffue
 Wundet och b[e]kienddt at welAcht Oluff Wismar, haffuer kiöfft 15
 samme gra hest i Netterbye thill hannss, VdAff thuennde Menndt
 boendis Vdj Stege, Wed Naffnn Jacob Jörgensönn, och Michell Lolicke
 och der for giffuedt Nie slette daller, Dateridt Rönndebye
 thendt 27 september Anno j6 j6 / Vnder *forschreffne* Peiter Badsker,
 och Bastian 20
 Hermennssönns Signetter,

Vdj Lige made beuiste handd med Captein Wachtt Meister Jens Sibek
 Capteinn Lutinandt Conradt AltMann, och Captein Jochim
 SPEigellberg, Deriss schrifftlige forseigle Windesbyrdt, at dj for denn[-]
 om haffuer hafft Vdj rette, Jens Ørnn Scargiant Vnder *forschreffne* Jochim 25

- 14: 1 Protokollet för 30/9 är i hs infört närmast efter det för 26/8
 2 *for* över raden; *Mester* (bygg)mästare; *David Niborch* (Nyborg) kungens byggmästare, bl.a. för kyrkbygget
 3 *Lutinandt* löjtnant
 7 *Torup* herrgård i Vitaby sn, Albo hd
 10 *were* ägo
 13 *Röndneby* Ronneby, stad i Bleking
 14, 16 *Nettrebye*, *Netterbye* Nätraby, Medelstads hd, Bleking
 15 *welacht* (velagted) välaktad, ä. titulatur för borgare
 17 *Stege* stad på Møn
 18 *slette daller* ä. (spec.) »daler af fire marks værdi» (ODS)
 22 *Captein Wachtt Meister* (kaptajnvagtmaster) ä. officer, der i en mindre fästning (garnison) var tilforordnet kommandanten for at føre overtilsyn med vagterne m.m. (ODS)
 23 *Capteinn Lutinandt* 1) löjtnant 2) ä »officer, der kommanderede det kompagni, for hvilket regimentskommandøren var chef (afløst af benævnelsen: Stabskaptajn)» (ODS)
 25 *Scargiant* sergeant

- [14] SPEigelberg, at haffue wundet wed sin Siels ædt med opragte fingere
At Oluff Wismar Lutinandt kiöfft enn graa hest aff thuende
Borgere boendis Vdj Stege, Wed Naffn Jacob Jörgensönn och Michell Lolicke,
for Nie daller Vdj Mönndt,
- 30 Sameledis haffuer Johann scargiant och i Lige made Wundet, saa och
Christopher Stunpff aff Röndebye, Annders offesönn Corperall
Matz kreiberg soldat saa och Anders Nielsönn Vdj Netterbye, at
Oluff Wismaar haffuer kiöfft samme hest och thend Strax betaldt
Dateridt Ahus thendt 30 september Anno j6j6, Vnder *forschreffne* Captei[-]
35 ners forseiglinng, och med *egen* hender Vnder schreffuen,
Mester dauid satte Vdj rette, om hannd Jche bör at haffue sin hest
egienn, Vdenn widere forhalinng, Och Oluff wissmer, at söge sin
Mannndt, och hannd Sielff at Lide thennd schade, Och war domb
Begierrenndis, Der emod suaridt Oluff Wismar, At hannd

Retteliggenn och Redelligenn haffuer kiöfft samme hest, Vdi mange
godt folkis Neeruerelsse som hannd Mente hand haffuer beuist
Om hannd burde at Lide thennd schade, och war och domb
Begierrenndis,

[15]

Borgemester och Raad Laugde seg der Vdj, at forlige dem om samme
hest, Daa effter Lang forregiffuende thiltall och giensuar, Bleffue
dj Wenligenn och wel forligte med sammen laugde hender, saa
At Oluff wissmaar schall giffue Mester Daidt, for samme hest
xx richs daller, och dem betalle paa Onssdag först kommendis

5

[16] Tisssdagenn thenndt 5 september Anno j6j6
 For Borgemester och Raad, och Vdj Menige Borgeriss Neeruerelsse
 Frem komb Johann Niebur Byefougidt her sammest^{edz}, och gaff thilkiende
 At hand haffr faedt welborne Jens SParriss Schriffuelsse, Annlagen
 5 de, at enn wed Naffnn Greges skredder shall haffue werit hos
 hannom, och beklagidt seg, at Byefougden och nogen aff Borger
 schabit shall haffue hannom fra tagidt nogenn tallrig, som hannd
 Mennte med Wret, Och i daug Beret Byefougden, At
 hannd och nogenn aff Borgerskabit, effter Borgemester och Raadz
 10 Befalling, haffuer Beseet huad brug och handell dj brugte Vdj
 Hytternne, Daa Jblandt Andet ere dj kommen Jnd thill *forschreffne*
 Gregerss skredder, och der haffuer dj fundet at hand haffuer
 hafft at Selge huede bröd Eble Sildt Saldt tho korffue Rasiner
 Anndenn Vrter Rinsch win Tallrig Lyss och Andenn kiöbmand
 15 skabh, Och daa bleff hannom forbödet at bruge sauell som dj
 Andre Vdj hytternne, nogenn kiöbmandschabh enthenn at Selge eller
 kiöbe, Vden dj wille flytte her Jnd i Byenn Bygge och Bhoe hos
 oss skatte och schylde med oss, ellers schulle det were dennom
 Aldelis for Menndt, och forbödet, Daa haffuer *forschreffne* Gregers
 20 skreddere sPotteligenn suaridt, Och Mentte at wi haffde Jngen
 Preuilger, Och haffde Jntheth adt selge och der for motte ...
 eller Andett der henn huor dj kunde faa adt kiobe, Och
 frembstodt Gorriss kremer, Peder graa, och Oluff donniker
 Och wunde wed dieriss Siels ædt, at dj haffuer hört sadann
 25 ordt aff *forschreffne* gregers skredder, Och ydermere Berette Bye
 fougden, at j Löffuer dags forledenn fech hannd at wide
 At *forschreffne* Gregers schulle haffue Jnd kiöfft enn hell hob
 thallrig thill
 forPranng, som hand Mennte at were emod Byens friehedt
 30 Och therfor paa enn Ret, lod thage nogenn tallig fraa hannom

- 16: 4 *Jens Sparre* dansk adelsman (1577–1632), 1612 länsman över Villands hd, 1617
 Kristianstads förste länsman
 7 *tallig* (T-) talg
 13 *Rasiner* russin
 14 *Tallrig Lyss* talgljus
 14 f, 16 *kiöbmandskabh* ä. handelsvaror
 18 *skatte og skylde* betala sin skatt och sina utskylder
 19 *for Menndt* förmenat, förbudet
 20 *spotteligen* hänfullt
 21 *Preuilger* privilegier
 23 *donniker* dönniker: stuckatör, gipsmakare, här kanske som tillnamn
 26 Efter *hannd* är ett ord struket
 29 *forPranng* ä. ett slags metod att kringgå näringsförbudet

Och for Mentē Jngenn Wret der med at haffue giordt, Och var
Emellom *forschreffne* gregers och seg aff Borgemester och Raad dom
och Ret Begierrendis,

Desligeste kunde *forschreffne* gregers Jche Benechte, at hannom Jo aff Borgemest[e]r
och Raad, war forreLaugdt hannd schulle hente sin Richtig beschedt
fraa Helsingör Effterdj hannd haffuer Boet der, och hanns hustrue
Boer enndnu Vdj helsingör, Och hannd det Jche giordt haffuer
Och dog sidder her Vdenn Loug och Minde, Och bruger sin
handdell Och kiöbmandschabh, emod forbudt, Och emod

[17] frihedenn, och Jche hent sin Richtig beschedt, Menn for Menis, at hannd
 Alleneste will Menn Sidde her saa Lenge hand kand faa tallig och
 Smör at kiöbe, at sende thill Helsingör thill hans hostrue,
 Daa bleff saa paa saugdt aff Borgemester och Raad, at effterdj
 5 hannd emod forbudt, haffuer brugt sin kiobmandschab, och Jche fört
 denn Loulig bescheedt med sig fra helsingØr, som hannom er forre Laugdt
 daa kand wi Jche retter Siunnes, end hannd Jo haffuer forbrut
 huiss warer som Vdj hand saa maade kiofft haffuer, och forpflicht
 Were at före sin Rettighed bescheedt fra thend sted hand Boet
 10 haffuer,

Bleff och i daug aff Borgemester och Raad paa bödet och befallidt, At Jngen
 schall for driste seg thill, at kiöbe noget öll Vdj thonde tall Aff
 Bönnderne, enthen helle eller halffue thönder
 Och huis Byefougden kann offuer komme, at nogen Bunde
 15 Selger noget öll Vdj thönde tall thill nogen her Vdj stadenn
 daa schall hand fuldmacht haffue at thage det fra dennom
 Och schall Were forbrut thill kongen och Byenn, Thj borger
 schabit Erbyder seg sielff at holde sadannt faall,

17: 1 *beschedt* om officiell handling utvisande någons identitet och status, motsvarande prästbetyg
 9 *hand* över raden
 12 *Vdj thonde tall* tunnvis
 14 *offuer komme* komma på
 18 *holde faall* saluföra

Manddagenn thenndt 2 December Anno $\overline{j6j6}$ [18]
 War skicket for Borgemester Raad och kongens fougidt
 WelAcht Mannd Jörgenn hagensönn, Och pantt satte sin gardt
 hannd Jboer beLiggenndis paa Nörre gade, thill Hæderlig Mand
 Her Anders Siffuennndsönn Sogne Prest thill Østerslöff sogn 5
 Och Probst Vdj Willantz Herridt for Thresinstiuffue slette
 daller, som hannd Landt och forstrecht haffuer och der aff
 giffue thill Rennte Arligenn thill thend förste Sondag i Aduent
 Anno j6j7 xiiij *mark* wij *skilling*, som samme hans breff hand hannom der
 paa giffuedt haffuer, Dateridt Christiannstadt thendt 2 decem[-] 10
 ber Anno j6j6

Tjssdagenn thendt 15 Aprilis Anno $\overline{j6j7}$:
 War Skicket for Borgemester och Raadt, Söffrenn Andersönn Hörer
 Och gaff last och klage offuer Gabriell Badsker, for hannd er Jnd 15
 kommenn, Vdj hanns kammer och losoMenndt, och der offuer falde[dt?] hannom med skends ordt truffuenn och Vndsigelse, och kallidt hannom
 det som Leet och slimt War, Och sidenn i löffuerdags sist forled[en]
 er *forschreffne* Gabriell kommen thill hannom paa gadenn och Atter thruffe[-]
 de och sagde hannd schulle pibe op enn ganng, Der emod suarede
forschreffne Gabriell, At *forschreffne* Söffrenn hörer, haffuer slagidt hans Dreng 20
 Vdj skallenn, som hannd Mentte med thend store Ende aff Risedt saa
 At handenn er bleffuenn blodig, och thill med schall hand haffue dragit
 hannom Wtilbörligenn i haaridt Vdj enn Locke Wed hanss öra, der
 emod suarede Söffrenn Andersönn, at det hannom Jche shall Beuises
 At hannd Wtilbörligenn haffuer slagidt eller dragit hans Sönn 25
 Widere enn denn thilbörlig Kuffue, som hand Mentte hand burde At
 haffue offuer sinn Discipell Om *forschreffne* Leilighedt, bleffue dj
 Wennligenn, och Wel forligte saa adt Gabriell Badsker bad Om
 Wenschabh, om hannss forseelse kunde haffue Werit, Och loffuede
 At giöre och beuisse *forschreffne* Söffrenn Andersonn aldt ynde och godt Och 30
 ej heller her effter schall eller Will Wforrette *forschreffne* Soffren Andersön
 Vdj nogenn mader, enthenn med ordt eller gierninger, och der med bleff
 derriss hender sammenn laugdt *etc.*

- 18: 4 *Nörre gade* den senare Ö. Storgatan norr om Stora torg i Kristianstad
 5 *Østerslöff* Österslöv, by och sn i Villands hd
 13 *Hörer* underlärare i lärd skola, 1804 avlöst av *adjunkt*
 15 *losomenndt* logement, bostad; *truffuen* hotelse(r) (ODS)
 16 *Vndsigelse* ä. jur. trusel mod en andens liv ell. velferd (ODS)
 19 *pibe op* oviss bet., kanske: gnälla
 26 *Kuffue* (kue) ä. kuvande, disciplin
 32 *och* över raden

- [19] i dag War Jndsteffinndt for Borgemester och Raad, och gaffs klage *offuer* hirdhinnd at hannd schall haffue Vdj sin hytte Wed en lest Tydschøll och nogenn skocke potter, som for Mentis at were emod Borgelige handell och Næringg, at Bruge nogen kiöbmandschabh, eller ölltappenn
- 5 Vdj hytterne, Och efftersom det thilforne, er forbödet nogenn handell eller kiöbmandschabh at bruge Vdj hytterne, saa bleff enndnu Besluttetd aff Borgemester Raad och Byefougden, At Alde[-]lis Jngenn schall fordriste seg thill At bruge nogenn kiobMand schab, ölltappenn eller Aldt Andet, saa frembt som nogen befin[-]
- 10 des, her emod at giöre, Daa schall dj haffue forbrut, huis Warer dj Vdj saa mader haffuer med adt farer Och Byefougden At haffue fuldmacht, at thage det fraa dem, Menn huem som will flötte Jnd Vdj byenn, bygge och Bhoe hos oss, schall det were dennom Alldelis Wforment, Men frit for, adt köbslaa och handle med
- 15 oss, saa som Andre skatte Borgere och Jnd Wannere

- Fredagenn thendt xj Julij Anno $\overline{j617}$ Vdj Borgemester oc Raadt Neeruereisse pantsatte Johann Niebur sin gardt hannd Vdj Boer thill Erlig och Gudfrychtige quinnde, karrinne Sallige Mester Christenns Vdj Lundt for firrehundre richs daller
- 20 Jn specie, At Arligenn giffue thill Rennte 24 richs daller Och At Betalle Marie Magdalenne dag Anno j618, Och Beplichtetd seg samme gardt Jche adt Affhende Selge eller forpannte förend, hand haffuer Betaldt hinde, hoffuet stoll och Ald Rennte effter hans breffs Jndholdt hand
- 25 hinder der paa thilstillet haffuer, Vnder hans forseigling

- 19: Sidan är utan datering, trots att nytt protokoll börjar här; obs. dock *Anno j617* nederst
- 2 *hirdhinnd* »herden», stadens boskapsvaktare; *Tydschøll* tyskt öl; *skocke* hopar (*skok* förr ofta om *potter* muggar, ofta=*jdepotte* antal av 60 st.); förr tillverkad i trakten av Varde och därifrån spridd över landet
- 5, 6 *hytterne* om smärre bebyggelse längs ån
- 11 *farer* fel för *fare*?
- 15 *skatte Borgere* skattskyldiga borgare
- 16 *oc* över raden
- 19 *rihs* över raden
- 21 *Marie Magdalene dag 22/7*
- 23 *hoffuet stoll* kapital (i motsats till ränta)

Och med egen hand Vnderschreffuit Daterit Christiansstadt
Thendt xj Julij Anno j617: [19]

Vdj Lige Made Pansatte Jahanne S: willum Weffuers sin gardt
thill hinder for et hunder richis daller inspecie, Arlige Rente
sex daller, At Betalle 1618, eller och at giffue for huer 30

daller 84 *skilling* dansche hun forplichtedt seg samme sin gardt
Jche adt forpante Selge eller affhende förend hun haffuer
hinde Betaldt hoffuet stoll och Rente, effter det breff hun
och haffuer giffuedt hinde Vnder hindes och hindes laug
wergiss forseigling dateridt Christiansstadt thendt xj Julij 35

Anno j617

19: 34 Efter *hinde* är ett ord struket; *laug wergi* förmyndare

[20] Tissdagenn thenndt 29 Julij, Anno $\overline{j617}$

- For Borgemester Raad, och Byefougidt, War Skicket Well Acht
Mannnd Jenns Rasmussönn, Indvanner hersammestedsz, Och Ride
fougidt Vdj Gierssherrit, och gaff thilkiende, hurledis hand
5 haffuer Ladet Aarrestere, Peder Ausker Aff Malmö, Vdj
Nöbölleby for tho fierdinger honning hand haffuer kiöfft
Aff Preste Niels Vdj *forschreffne* Nöbolle, huilkedt hand formente
At were Lanndkiöb, och at were emod kong Maytz breff och
for Ordning, huilkenn hans begangene kiöb er denn
10 gode Mannnd Her Jens SParre thilkiende giffuedt, Och hand
At haffue Indstillet samme sag thill Borgemester och Raadt
Om det findes louligt at were giordt eller Jche, At
dj der Vdj kiender, och *senterer*, om samme *forschreffne* honning Jche
bör at vere forbrut thill kong Maytz, och thill Byenn,
15 Peder Auffsker mötte, och bekiende, at hannd samme honning haffuer
kiöfft aff Preste Niels Vdj Nöbölle, och giffuedt hannom sildt for
sompt, och Penge for sompt, och Bekiende sin forseelsse, Och
Bad at hannom thz motte denne gangg effterladiss, och motte fa
sit godz egienn,
20 Daa Bleff aff Borgemester Raad och Byefougidt saa for rette
Aff saugd at *forschreffne* Peder Auffsker, haffuer Vdj sa made giordt
Landkiöb, Och er emod kong Maytz Breff, Och derfor bör
At haffue forbrut samme sit kiöb, Och huad Anlangendis
er, huad hand ydermere bör at böde, effter kong Maytz breff
25 for samme Wloulig Landkiöb, det widere at Brede seg
thill Sogneting effter Sancte Michels dag, och hand daa At
och hende domb och Ret i samme sag,

20: 3 *Ride fougidtt* ridfogde, inspektor (här: för kronans gods i häradet)

5 *Ausker* (äv. *Auffsker*) ortnamnet *Avaskär* nyttjat som tillnamn; Avaskär var en tidigare stad i östligaste Bleking, år 1600 avlöst av det då grundade Kristianopel

6f *Nöbölleby*, *Nöbölle* Nöbbelöv, i nuv. Vä sn

13 *kiender*, och *senterer* dömer, avgör

16 I början av raden klotter

19 Efter *Borgemester* är *och* struket

26 Före *och* kan ha stått ett ord synonymt med det följande *hende* (hände) ä. jur. fälla (dom); Sancte Michels dag festdag för ärkeängeln Michael, förr ofta nyttjat som bl.a. betalningstermin

Löffuerdagenn thenndt 23 Augustj An[n]o/ j6j7: [21]

Tyge Pedersönn Raad Manndt Her sammestetz, lod for Borgemester
och Raadt, Jndstille enn karll Wed Naffnn, Jenns Brygger
som nogenn tidtLang haffuer Werit her paa kong Maytz Arbeit
Och gaff klage offuer hannom, for adt i Manddags sist forleden 5
Er Jndkommenn, thill hanns, haffuer wförmit hannom, och hanns
folk, Truit Och Vnndsaugdt hannom: och Bandet hannom med
skamb, och Löchtedt hannom, Och haffuer stadt Vdenn for hans dör
Och hannom offuerskregit, och offuer Robt med mange skenndzordt
huorfor hannd Mennte hannd burde thilbörlicenn at Straffis der 10
for, Och Entuige denne Gemenn och stedt, eller at giöre
sinn strenge forpflicht, At hannd schall Lade *forschreffne* Tyge persönn
hanns höstrue och Tiund, wtruit och wfeigdet, och war domb
Och Ret Begierrenndis, Der emod suarede *forschreffne* Jens Bryggere
Och Bekiennde at hand for nogen tidt haffde saugt Tyge persönn 15
Thienneste, Och var hos hannom Vdj 6 wgger, Och gik saa aff samme
thienneste, fordy hand kunde Jche fo[r]Liges med hans folk Och
nu war hand Jndkom[m]en At kraffue noget for sin thienneste
Och War druckenn, Och dersom hand Vdj hans drukenskabh
haffde fortörnidt hannom eller hans höstrue, daa bad hand gier- 20
ne Om Wenschabh, Och loffuede hannd Aldrig meer schall hannom
eller hans hostrue och folk offuerfalde eller wforrette, Daa
Frembstod *forschreffne* Jens Bryggere, Och forpflichtedt seg, Vnder hans halsis
Fortabelsse, At dersom hannd her effter Efftertaller *forschreffne* Tyge persönn
hans höstrue, Truffuer eller Vnndsiger dennom: eller löber 25
hannom offuer Vdi sin druckenskabh, med skends ordt eller
Bagtalle, Och det hannom loulig offuer beuises kanndt
daa will hannd haffue forbrut Sinn halss, effter som for
schreffuidt staar,

- 21: 6 *wförmit* missfirmat, okvädat
7 *Vnndsaugdt* hotat (till livet)
8 *Löchtedt* trol. fel för *Röchtedt*=det föreg. *Bandet*
9 *offuerskregit* och *offuerRobt* ä. skällt ut
12 *forpflicht* ä. (skriftligt el. muntligt) löfte
13 *Tiund* (tyende) husfolk; *wtruit* ohotat; *wfeigdet* oanfäktat
15 *saugt* sagt upp (tjänst)
24 *Efftertaller* ä. talar illa om

- [22] Anno $\overline{j617}$: thenndt j October s:
For Borgemester och Raad, War skicket Erlig och Gudfrychtige quinnde
kierstinne S: Niels schriffuers paa thenndt enne, Och hindes Sönn
Laurtz Nielsönn paa thend Andenn Side, om huis Arff och Reetighed
5 Hannom kunde thilfalde effter hans Sallige fader, Daa haffue
dj Vdj Woriss Neeruerelße ... t offuer Regenskabh med huer
Andre, Omb huis hannd effter sin Sallige fader haffuer Aff
hanns Möder Oppebaridt, Daa befannts adt hand haffuer
Annamidt och oppebaridt aff hanns Möder, Penge halff
10 Andet hunder, halff Andenn daller, j *mark*, paa widere
Regenskabh, Och effter det schiffte som er ghaedt daa
schall hun Bliffue hannom Penge 42 1/2 daller slet *penge 9 skilling*,

- Anno $\overline{j617}$: Thenndt 6 October, for Borgemester och Raad
fremkomb Laurtz Nielsönn, S: Nielss Schriffuers Sönn och
15 gaff sin Moder Aff kaldt, effter hans Sallige faders död
effter som paa Schiffte er ganngit och skeed bade for lössöre hus
Och gardt och huis Andet som schiffte er, som Belöb seg iij Rings
viij daller thilhobe hun haffuer hannom for Nöget Och will
Derfor haffue hanns Möder Aldelis quitteridt och skades[-]
20 loss holdenn for et Redelig schiffte och Jeffninng, som hans
egenn hannd och Schriffte der om widere for Melts som hannd
i dag her for oss fremlaugde, Och war Begierrendis wi
med hannom thill Windesbyrdt wille forseigle,

22: 3, 14 S: *Niels schriffuers* identisk med Niels LauridBon, borgmästare † 1617, se ovan 1:9
6 Efter *Neeruerelße* klotter
8 *Möder* (mødrene) mödernearv
17 *Rings* ä. omkring

Anno $\overline{j617}$: thendt $\overline{15}$ December:

[23]

Bleff aff Borgemester Raad och Byefougidt saa Endeligenn beslut[-]

tedt, och for Rette Affsaugdt, om det kiøb som bruges Vdj

hytternne, At Jngenn Vdj hytternne, schall Bruge nogenn kiøb

eller Sall, med nogenn slaugs Warer, öll sild saldt fisch eller

5

Anndenn kiöbmansschabs, Och Borgernne schall were förbødet

At giöre dennom nogenn thilför, enthen en slaugs Warer eller

Anndet, som dj fremdelis kand Vdselge, Borgernne thill

skaden Och huis Warer som findes At were kiöbmand[-]

schabh, som findes Vdj hytternne shall were forbrut thill

10

kongenn och byenn, Och huilkenn Borger som selger thennom

Nagenn warer Were seg huad thz were kanndt, som

kand Regnis at were kiobmannschab, och det louligenn

Beuisses kanndt, thend schall haffue forbrut thill kong

Maytz och Byenn x daller,

15

Der emod suarede Gorriss kremer, At dersom enn fattig Mand

trenger thill sin hustrue och sine Börnn, trenger thill öll eller

Bröd, eller i Anndre mader, daa formente hand det Jche

kunde hannom forbydes, At selge dennom thill dieris Nottorfft

Hielp Jesus Christus Paa det Nye Aar Anno $\overline{j6j8}$,

20

Onssdagenn thendt 7 Januarij/

Bleff aff Borgemester och Raad, Vndt och Bewilgedt At Bor[-]

gerskabit maa bekomme nogenn hielp, Vdj kongschouffuenn

thill Weed Vdj saa mader, At dj maa ophugge saa mange

felder, som der Ligger faldenn, och slet Jnthz at felde fra

25

23: 5 *Sall* (salg) försäljning

7 *thilför* tillförsel

8 *kand* ä. fr. ngt annat

23 *kongschoffuen* kronans skog

25 *felder* fällen, ställen där skogens träd har fallit (fällts)

[23] Rodenn saa Lennge der er felder at bekomme, schall ej
heller Jngenn Lade opslaa nogenn Wedkast Vdj schouffuen
At sette ej heller Lade nogen Weedkast Vdenn for schouffuen
opsette, huem det giör schall straffis aff Borgemester Raad
30 Och Byefougden, som dennom Siunes ret At Were,
Peder Jensönn fischer, Peder Rasmusön fischer oluff Markursön och
Jörgenn fischer, haffuer loffuet och thilsaugdt Borgemester Raad
och Bye fougit, At dj schall Weke denn Lannge Broe saa
Lenge Winteren Warer, saa at der bliffuer Weckt

23: 27 *Wedkast* vedstapel
33 *Weke* göra vakar i

Ved huer Pell, Och derfor schall huer Aff dennom giffues x *mark* [24]
 Dog schall Borgerskabit förste ganng wecke om Alle Pellene
 som schall ske Vdj Morgenn, Och sidenn schall dj Sielff wecke
 saa Lenge winteren Warer, saa at broen Jche i nogenn
 Mader fanger skade Aff Jss, Och dersom dieris försö[m-]
 melsse findes daa at Straffis derfor, 5

Manndagenn thendt 26 Januarij Anno j618: For
 Borgemester Raad, och Byefougidt
 War Sckicket Lybbret Meyennsönn aff Malmö, Neruerendis
 Hælle S: Jorgenn Nielsönn Vdi *forschreffne* Malmö och haffde thill 10
 talle thill Tyge pedersönn RaadMann *hersammstedz* for 38 *daller*
 j *skilling*, hannd er S: Jorgen Nielsönn schyldig bleffuen effter hans
 Regenschabs bogs Lydelsse, hannd der om i Rettelaugde der
 hos hannss schriffdig forset som Bleff Lest och paaschreffuen och
 schall Bliffue i dommen Jndfort Och War offuer *forschreffne* Tyge 15
 Pedersönn domb Begierrendis, Och effter som hand haffuer Vdj
 Forgangenn Löffuerdag haffuer Ladet *forschreffne* Tyge pedersönn Jnd
 steffne for Borgemester oluff Suendsönn med sin Regenschabs
 Bog, saauell som Vdj dag, och satte Vdj rette at effterdy hans Bog
 er Mackeleridt, om hand kraffue nogenn godt folk der medt 20
 Der thill suaridt Tyge pedersönn, At huis Anlangende er
 hand beretter hans Bog at were Makelerit, det schall Jche saa
 findes i Sandhedt, Men den thidt hans gammell Regenschabs
 Bog haffuer Werit fuld schreffuen, haffuer hand der Vdaff
 Ladet Vddrage, huis Regenschabh som emellom hannom och 25
 Jorgen Nielsönn Werit haffuer, och det Jndfört Vdj en Nye
 Bog, och saa giordt en streg offuer det gamble, fordy det
 Jche sömmer seg at det schulle staa Blankt i Begge Böger
 Och formener *der* Jche schall findes enn Bogstaff forvendt,
 i denn Nye, end som *der* findes i thendt gamble, Och huis 30
 hand aff Jorgen Nielsönn gielddt thill hans Betalling haffuer
 oppebaridt, schall hans Bog med Jörgen Nielsönn Stemme
 offuer enns, i dj Mader som hand haffuer oppebaridt Och huis

24: 2 *Pellene* (bro)pålarne
 14 *forset* ä. jur. skriftlig inlaga i en rättssak
 20 *Mackeleridt* makulerad, väl: kasserad

[25] det Jche kannnd thilstrecke thill hans Betalling, formener Jt.nd
Lybbert Meinsönn bör hannom adt betalle, som Rester och thilbage
staar, effterdy *forschreffne* Lybbert haffuer Jørgen Nielsöns hustrue
Meder och suarer thill sagen och S: Jørgen Nielsönn war hans
5 hostrues Moders forleffuer,

Der thill suarede Lybbert, huad thend Nye bog er AnLangende, for[-]
mener hand Jntheth at suare thill, Menn der hand er Jndsteffndt
for Borgemester, haffuer hand Laugt denn gamble Vdj rette
som var streg offuer dragit och Jche thenndt Nye Bog,
10 Der emod suarede Tyge Pedersönn, och formener bade sin Nye
och gamble Regenschabhs bog Noch som at Were Richtig, effterdi
det schall Befindes med alle ordt och Bogstaffue, saadann i
thend ene som thend Andenn, thill med haffuer Philip i Lybberts
stadt her i dag for B: och R: och Bekent at huis geldt som i
15 hans Bog er Jndschreffuen, at hun det Bekommit haffuer
Formente det ochsaa At haffue Betallit
Och sköd Philipi seg thill Schiffte breffue, eller Anden Beuisning
at före i denn sag, med thz förste Mueligt er,
Sammeledis haffde hand thiltalle thill Tyge pedersönn for at hand
20 for nogen tidt forledenn, haffuer besögt hans hus der handd
Bode Vdj Lundt, och daa Bödet gester, Och Midler thidt er
Bleffuen fordrucket Winn och Sucker Tydsköll for 14 daller, Och der
dj Andre gester haffuer willet Betaldt, och kast penge
paa Bordet haffuer dj Jche mot VdLegge penge for hannom
25 Menn hand at haffue loffuet At were deris frie Wert och betalle
huilkedt hand Jche haffuer effterkommit, satte Vdj rette om
handd Jche bör adt betalle, Och war domb Begierrendis,
Der thill suarede Tyge, At handd Jngen gester haffuer bödet, Menn
Lybbert att haffue Bödet hannom thill gest, Dog alligeuell
30 staar handd offuerbödig at betalle sin Anpardt, Mere och
Jche Minnde,

DOMB,

Daa effterdy for oss fremLeggis, S. Jörgenn Nielssöns Richtige
Regenskabs Bog, huor Vdj klarligen befindes At were Antegnidt
35 Vdj Atschillige Persiller, Belöb seg 38 daller 9 *skilling*, Och befindes
Och At *forschreffne* Jørgen Nielsönn, och Tyge pedersönn haffuer verit
offuer Regenskabh thendt 10 Martij Anno j618:, Och denn

25: 5 *forleffuer* borgensman

17 *Philipi* trol. så, *sköd* ... *seg thill* ä. jur. hänvände sig till, åberopade sig på

24 *mot* måst

35 *Persiller* (parceller) ä. stycken, delar

Emodsigelse Tyge Pedersson giör, er dateridt Anno j607 [26]
 Thenndt 2j September, Daa kunde wi Jche emod sige *forschreffne*
 Jørgens Nielssønns Bog Menn Tyge Pederssønn bor adt
 Betalle, Och huis hand haffuer noget Regenschab, och giöld
 emod hans Arffuinger egienn, daa thalle seg dennom thill 5
 dieris Wererting, der daa ghaes om huis Ret er,

Anno j618: thendt j6 Februarij Bleff pouell Nielsönn och
 Rasmus pedersönn Pill Vennligenn och velforligte om
 huis trette dj haffde thillsammenn, for huis giöldt, som S:
 Ellinne Erick Pils, var pouell Nielsönn Schyldig som hand 10
 haffde Landt hinde, saa och for det hun haffde Werit thill
 hiems thill hanns, med kost och paa Waffning, och for huis
 Lod, hannd kunde Arffue Vdj *theth* hus och grundt som Elline
 haffde bygd, Och for Altingest loffuede. At giffue hannom 15
 Thresinstiuffue Och enn daller slet Mynndt, som hannom schall
 Betallis, det förste hussedt kand Selgis, och der med schall
 Rasmus pill Nyde ald denn lod och pardt som pouel Nielsön
 kunde haffue Vdj samme hus Och schall Rasmus Pill
 giffue peder kremer for huis hand kunde Arffue Vdj det hus
 S: Ellinne Erick Pils thilhörde fiortenn daller, slet Mynndt 20
 Hannss Bödker Lod for rette Jndföre en quindfolk wed Naffnn
 Bente Suendz datter, kallis och Payenn, och gaff last och klage
 offuer hinde for At hun schall haffue saugd At hand wille sette
 Jld paa hannom, som hannd Mennte hannd louligenn wille hinden
 offuerbeuisse, At hun det saugt haffuer Vdj godt folkis paahöer 25
 Der emod suarede hunnd At hannd ma sige huad hannd will oh
 hun siger der kort Nej for, At hun det Jche haffuer saugd,
 Bleff satt Vdj fengsell paa widere Bescheedt

- 26: 1 *Emodsigelse* invändning, bestridande
 5 *thill* dubblerat i hs
 6 *Wererting* fel för *wereting* (W-)
 12 *paa Waffning* (påvogning, ä.) (natura)förmåner (K.)
 14 *Altingest* ä. alldeles
 15 *slet Mynndt* jfr Slettedaler: daler av fyra marks värde

- [27] Anno $\overline{j618}$ thendt 3 Martij / Bleff aff Borgemester
 Raad och Byefougidt saa affsaugdt emellom Jörgen Suendsönn
 Och peder pouelssönn, effter som WellAcht Jörgen Suendsönn
 haffuer Welborne Lantzdommers domb for oss i Rette Laugt, formelden[-]
 5 dis at wi schulle dömmen dennom emellom om dieris penge trette
 daa effter dy befindes at Christen olssönn haffuer giffuedt Jorgen
 Suendsön sin handschrift saauell som Andre geldener for hans brö[-]
 ders gardt och godz, och haffuer willet Betaldt och haffuer laugt
 Pengene Vdj rette och peder pouelsön haffuer giordt forbudt
 10 At Christen olsön Jche schulle affhende garden förend hand effter
 enn Borgemester och Radz domb Vdj Sölffuetzborch haffde faet sin
 Betalling Och Byefougden Johan Niebur haffuer forment
 At dommen war emod offuer slagidt, haffuer dömbt At
 huem der skader paa dommen eller offuer slagit den steffne
 15 denn for sin thilbörlig dommere och peder pouelsön det Jche
 haffuer willet giordt Men alleneste giordt forbudt paa
 garden at Affhende der offuer Jorgen Suendsön haffuer
 Mist sin penge daa kand wi Jche retter forsta end Christen
 Olsön bör adt holde sin handschrift och pengen at were
 20 Jörgen Suendson fölgAchtig, och peder pouelsön at giffue en
 Billig omkostning och breffue pending

- Anno $\overline{j6j8}$ thendt 9 Martij for oss war Skicket, Peder haffuervang
 Thiennendis Jenns Hammer Vdj Hurrie, och med fuldmacht aff
 Lybbert Meinsönn Aff Malmö, at Jndfordere, aff Tyge pedersönn
 25 RaadMannd hersammstedz 38 daller 9 *skilling*, effter enn Borgemester och Radz
 domb Vdgiffuedt thendt 26 Januarij Anno $\overline{j618}$: Vdj huilken domb
forschreffne Tyge pedersönn er thilfundenn adt betalle effter
 preuilegier[ne]
 der hos fremLaugde hannd et forsett der Vdj hand er Begierrendis
 30 effter dommens Jndholdt, At danneMendt ma VdMellis med Byefougden

- 27: 1 Efter Borgemester urspr. *oluff Suendsønn*, omprickat
 7 *handschrift* egenhändig underskrift
 10 *affhende* avyttra
 11 *Sölffuetzborch* Sölvesborg, stad i Blekinge
 13 *offuer slagidt* den preliminära beräkningen
 14 *skader paa* ä. kränker
 21 *breffue pending* ä. jur. avgift för utställande av ett dokument
 22 *haffuervang* binamn, ser ut som ordet »havrevång»
 23 *Hurrie* Harrie? Hurva? socknar i Harjagers resp. Frosta hd, Malm. 1.
 28 *er thilfundenn adt betalle* ä. jur. är (å)dömd att betala

At Vdwurdere aff *forschreffne* Tyge pedersöns Boe, der hoss war Begierrendis [27]
kost och thæring, Tyge pedersönn Suarede, at hannd staar offuerbø[-]
dig med Rede penge adt betalle, som hand i dag haffde her thilstede
Naar hannd faar stöckwiss Antegnidt, huor for Hand samme pen[-]
ge schall Vdgiffue, Och formente Jngen kost och thering at were hannom 35
plichtig, Effterdy, hannd Jche er kraffuit sidenn At dommen gick för
end nu, Mener ej heller Jngen skadeslöss breffue At haffue Aff hannom
thill med thilholder ej heller Borgemester och Raadz domb nogenn

27: 34 *stöckwiss* specificerat

37 *skadeslöss breffue* ä. jur. dokument vari ngn tillförsäkras frihet från ansvar

38 *nogenn* dubblerat i hs

- [28] kost och tæring, *forschreffne* Lybbert er ej heller bleffuen opholden
Men hannd er kommen her thill Paulz Markit, Och daa Straxs
paa 3 dauge er bleffuen dømbt Och dersom hannd daa
haffde bleffuit thilstede der dommen War ghaedt, schulle
5 hannd haffde faedt pengen med seg, Peder Haffuer Vang
forplichtedt seg, At Lade, före hiid enn Richtig fortegnelsse Aff
S: Jörgen Nielsönns bog, Indenn 14 dauge, paa æhre och Rede[-]
lighedt, adt holde,

Manndagenn thendt $\overline{20}$ Aprilis Anno $\overline{j618}$:

- 10 Fremkomb Mortenn Jensønn Vdj Linderødt, och forre gaff effter
som hand med tygge pedersønn, er Vdj thrette, om nogen penge
for noget thømmer hand aff Morten Bekommidt haffuer, och
som dj thilforne haffuer bewilget at före windesbyrdt i sam[-]
me sag, daa i dag Vdj Tyge pedersøns Paahør, fremEschede
15 *forschreffne* Morten Jensøn Windesbyrdt, som war Jens Jensønn Vdj
totterup, huilkenn fremstodt, och wandt wed ædt och opragte
fingere, At Tygge pedersønn komb thill Linderødt, och Morte[n]
och hand fuldes henn thill thimmeridt, och daa satte Tyge *pedersønn*
sit Mercke paa thimmeridt och Jche hand hörde, At Tyge klagit
20 noget paa adt thimmeridt Jche War hans garding Oluff
Nielssønn i Linderødt, Vandt ved sin ædt, At hand samme tidt
hos War, och haffuer hørt och seet At det er lige saa thill
ghaedt saa som Jenns Jensønn Wundet haffuer, Tyge *pedersønn*
thilsPurde *forschreffne* Winndesbyrdt, om dj wed dieris ædt wille
25 winde och bestaa, At hannd haffuer faedt och Bekommidt Ald
sammen det thømmer som thend Vdskarenn schriffit om for Melder
dj enthen wille sige Jaa eller Nej,

28: 2 *Paulz Markit* Pålsmässomarknad, 30/6

10 *Linderødt* Linderöd, by och sn i Gärdhs hd

14 *fremEschede* ä. begärde

16 *totterup* Tottarp, by i Linderöds sn

20 *garding* (hopblandning av *gærd* och *gærning*?)

26 *Vdskarenn schriffit* ä. (halvdel af et) dokument med to enslydende udfærdigelser, delt ved afskæring efter en bølgelinie (til kontrol af delenes opr. sammenhørigheid) (ODS)

Thorssdagenn thendt 2j Maij Anno $\overline{j618}$.

For Borgemester Raad och fougidt, War Sckicket Heyenn Meyer, Och klaues Hanssönn, och haffde thrette thilsammen Om 83 lod söloff j q: som klaues hansöns S: fader haffde Annamidt, som Anne Niels datter, er Arffueligenn thill faldenn effter hindes S: fader, och Broder, Och heyenn nu er thilsatt At Were for Mynndere for *forschreffne* Anne Niels datter Daa loffuede och thilsaugde klaues Hanssönn, At fornöige Och Betalle *forschreffne* Heyenn paa *forschreffne* piges Wegenne, *forschreffne* 83 lod Solff och j q : Och huis hand Jche kand nu Affstedt komme Aff *forschreffne* Söloff daa loffuede, At fornöge hannom med penge for huert lod iij *mark* ij *skilling*, eller en halff richs daller for huert Lodt,

5

10

15

Frembstodt Heyenn Meyer, Med sin och sin høstrues frie wilge och fuld kommenn Widtschabh, Och panntesatte sin gardt hand nu Jboer, Beliggendis paa Sønndre gade, thill WellAcht Hanns Jacobssönn Schriffuer paa Hammer, for tho hunder richs[-] daller Beregnidt huer daller for v *mark*, Och Arlige Rente Sexs richs daller, huer daller thill v *mark*, At Betalle thill Pinz daug Anno $\overline{j619}$: forstkommendis, och forplichtedt seg eller sine Arffuinger samme gardt Jche at forpante Selge eller Affhennde thill Nogenn Anndenn, förend hannd thill fulde haffuer fornöiget Och betaldt hanns Jacobssönn hoffuetstoll och ald Paastaendis Rennte, Och dersom *forschreffne* Heyenn bliffuer thill sinndz At Affhennde och selge samme gardt, Daa loffuer hannd At *forschreffne* hans Jacobsönn schall Were denn Nest for nogenn Anndenn, Dog for thz som Billigt och Ret kand Were, och for saa møgedt som Nogenn Anndenn will giffue, Effter som hanns Vdgiffuene hanndschrift med forseigling Och hannd Vnnderschreffuen, widere der om formelder Och Jndholder

20

25

30

29: 4 q: kvintin=1/4 lod (1 lod=1/32 pund)

18 *Sønndre gade* den senare Västra Storgatan delen söder om Stora torg

19 *Hammer* Hammarshus, numera i Nosaby sn, Villands hd

25 *hoffuetstoll* kapital

26 *Paastaendis* upplupen

31 *hanndschrift* egenhändigst skriven handling

[30] Fredagenn thenndt 24 Julij Anno $\overline{j6j8}$

War Sckicket for Borgemester och Raad, Jffuer Jacobsønn Stadz
fougit her sammestetz och gaff thilkiennde, At i Tisdag Affte[n]
komb der enn Bunde thill hannom och seg Beklagidt, wed Naffn
5 Gisell i hieraß Magle, At hand haffuer kiøfft et halfft pund
Bergefisch, aff enn Mand i Malmø, Wed Naffnn peder Jacobsø[n]
Wenndesteg, Och derfor haffuer giffuedt hannom 24 *skilling*, Och
der hand er kommen henn Vdj Byenn och Weiget med Byens
Wegt haffuer fischen Jche Weiget mere, end 9 *mark* er 6 schallpundt
10 Och Berette Byefougden at hand om Morgenem, fulde Bunde[n]
thill samme peder Jacobsønn, och daa Veiget fischen med hans
Bismer, daa haffuer thend weiget 12 *mark*, er proberit med rett
Wicht saa det er kun 6 schalpundt, Och effter som k: M:
Breff formelder, At Vdi alle Lispundt schall were j6 schalpund
15 saa formente hand at hanns Wicht Jche er loulig och Rett
Menn war falsch Och effter thend Leilighedt, haffuer hand giort
Arrest och beslaug paa dennom och dieris guodz Och i Afftes lod
Steffne dennom paa denn stedt dj haffde bygt paa, i dag At
møde for Borgemester och Raad, som hand beuiste med Stadse[n]s
20 thiennet Baldzer Lauridsønn och Niels Agesønn, bade At haffue
giordt Arest paa hannom och paa hans godz saa och Steffndt
hannom Louligenn, Byefougden lod och for rette Jnd före hans
Bismer som er stiftedt i Marketall, saa adt j2 *mark* er Jckun
Sexs schalpundt, Daa Er peder Wendesteg bleffuen pa Robt
25 3 ganng och hand Jche er møt Effter huilkenn leilighedt Jffuer
Jacobsønn satte Vdj rette, om hans Bismer Jche findes Wrett
och falsch at were, och at haffue handlit Wretferdig och falsch
med sin Neste, och der for bör At lide effterdy hand Jche haffuer
Loulig wicht thill med At Straffis effter Rettenn, som den der
30 falscheligenn Selger och kiøber, Och war domb Begierrendis
Daa bleff saa paa saugt for rette, At effterdy hand Jche möder och
suarer for seg, Men er Römbt aff beslaug, och hans Bismer Jche Att
findes loulig, Daa haffuer hand giordt Wrett och emod k M:
Breff effterdy hans Bismer Jche er stiftedt paa schallepundt
35 Och therfor hanns guodz At were forbrut, thill k. M: Och

30: 5 *hieraß Magle* Hjärsås, by och sn, Ö. Göinge hd (eg. 'Stora Hjärsås'; jfr namnet på grannbyn
Hjärsåslilla)

6 *Bergefisch* eg.: fisk från Bergen; torkad fisk (torsk), klippfisk

12 *Bismer* besman

14 *Lispundt* äldre vikt, 20 skålpund=8,5 kg

23 *stiftedt* försedd med indrivna stift, här: graderad; äv. 28:5

32 *Römbt* rymd

32 *beslaug* (beslag) arrestering el. konfiskering

33 Efter *findis* är ett par bokstäver strukna

Dissligeste thill Byenn, och hand at bøde effter Preuilegiernne
for enn Falschener,

[31]

Dissligeste Jndförde Byefougden enn Mand wed Naffnn Erik
Persønn, aff kiøbennhaffnn, och hanom beschylte, At hand nu Vdj
dette Marckit, haffuer haftt thre Bismer, som hand nu i dag
haffde her thilstede, som och bleffue proberidt, denn første er
thuende wicht paa, och er løss somid Vdj som løber op och Neder i
thendt, saa At et lispund holder men j2 schallepundt, paa thend
Andenn siden, holder 8 schallpundt j8 markk, Jthem haffde hand
Och enn Bismer som i Nogenn mader war Rett, dog hand thend
Jntz haffde brugt fordy hand haffde Jngen krog Vdj denn, thend
thridie holdt Menn 15 schallpundt, samme Mand møtte och
kunde Jche Benechte, At ther Jo er fundens 3 Bismer i hans
Boe, dj tho ware hans egenn och denn thridie haffde hand Lanet
her Vdj Stadenn, Och den Bismer som war thuende wichte paa
denn Enne Side Benechedt hand slet Jnthz at haffue Weiget op
Effter huilkenn leilighedt Byefougden satte Vdj rette om *forschreffne*
Mann Jche bør At lide effterdy hand er befundens med 3
Bismer, och thend ene Jche som thend Andenn, och findes ej heller
Loulig, och War domb Begierrenndis, Daa bleff saa paa
saugdt At effterdy hannd Jche benechter at hand Jo haffuer haftt samme
thrende Bismer i sin Boe, och denn enne Jche at findes som den
Andenn Och dj Thrende, Jche at were, saa Richtig at dj
kann bestaa med schalpundz wicht, effter Kong Maÿtz breff
Daa haffuer hannd giort Wrett, Och derfor bør At lide
Effter preuilegiernne, som den der om ghaes med falsch wicht

31: 2 *Falschener* förfalskare

8, 12 *men(n)* endast

16 *op* möjl. för *oppa*

21 *Jche* över raden

24 *bestaa* befinnas tillfredsställande

[32] Byefougden, lod och for rette Jndkalle enn Mandd wed Naffn
 Peder fischer aff Malmö, med sin Bismer och formente den ej heller
 Loulig och Rett at were, samme Bismer bleff proberidt
 med schallepundt, saa at 24 *mark* er $\overline{12}$ schallepundt paa samme Bis[-]
 5 mer, Och Bekiennde hannd At samme Bismer er Stiffstedt
 paa Bismer pundt, saa adt hans 24 *mark* schall were et Bismer
 Pundt, och der er hans Bismer Rettet effter Och at were
 bade effter Malmøes och kiøbenhaffns wicht, der emod suare
 Byefougden och formente, At et lispundt bør at holde j6 schall[-]
 10 Pundt, Och Jngen forskell at werre paa Bismer pundt
 eller paa Lisspundt, Menns lispundt och Bismerpundt
 At were et, och bør at holde j6 schallepundt effter k M:
 breff och hans $\overline{24}$ Naffler eller 24 *markr* er men j2 schallepund
 paa samme Bissmer thill med at huis fæde Warer som Bunden
 15 Her Selger, der leffuerer hannd j6 schallpundt Vdj, Mener hand
 At bundenn bør och at haffue sin fulde wicht egienn, huad
 hand kiøber, Och wide wi Jngenn Andenn Bismer pundt her
 At bruges ennd Vdj huert Lisspundt er j6 schalle
 Pundt, Der thill suarede peder fischer och Escher frem om der
 20 er nogenn enthen bunde eller Borgere som kand klage paa
 hannom for hans Bismer, hand haffuer taget for dellenn fraa
 dj wille frem komme, daa will hand sta offuerbødig at
 pleige huis Ret er, Der emod suarede Byefougden At
 hand haffuer steffndt i Rette for samme sin Bismer, och mener
 25 den Jche at were Ret, Men Mener at effterdy bunden selger
 sine Ware, Weiget med j6 schallepundt for et lispundt
 At borger och bønnder Bør och at haffue lige sadan wicht
 egienn, Naar dj kiøber som Naar dj Selger, *forschreffne* peder
 fisch[e]r bekiende at hand haffuer soldt fisch och Andet med same
 30 Bismer, j2 schallepundt for et Bismerpundt, Bleff *forschreffne*
 Peder fischer forrelaugt At møde her egienn thill Sogneting effter
 Sancte Michels daug, Och daa at före en Richtig bescheedt aff ha[n]s
 Borgemester och Raadt, At det er Ret Malmøes wicht och
 At denn er stiftedt effter kong Maytz som er Vdghaedt Anno
 35 $\overline{1613}$ thendt 19 Junij,

- 32: 6 *Bismer Pundt* ä. äldre vikt, vanl. c 6 kg
 13 *Naffler* (nagler) stift el. skårer bildande skala på besmar av trä
 14 *Bunden* bonden
 18 Efter *huert* är *schallpundt* omprickat
 22 *offuerbødig* beredvillig
 28 *pleige* (pleje) utöva
 31 *Sogneting* (søgneting) första tinget efter större helg
 34 Efter *Maytz* är ett ord för 'brev' e.d. utelämnat

Noch haffde Byefougden her for Rettenn, enn Bismer, som hannd [33]
 Formente schulle høre Arrildt hansønn thill som och Byens thienner
 haffde thaget fraa hannom, her Vdj Markedet, som hand for[-]
 mente Jche at were Rett, Bleff hand paa Robt thrende
 gang møtte Jche eller nogen paa hans Wegenne som for hannom 5
 suare wille, Bleff hannom och forrelaugt, At möde Søgneting
 Effter Sancte Michels daug,

War Sckicket Otte Grawe Capteinn, och gaff thilkiennde, huorledis
 At hanns drenng, Jenns, er kommen for wlycke, och er hans høgere 10
 hannd aff huggenn, Vdj sönndagsaftten sist forledenn, her paa
 Torffuidt, Vdj enn Perlemennt som er skeedt emellom nogen
 Soldatter och kremer Suenne, Daa fremkomb *forschreffne* dreng
 Jenns Jepsønn, och beschylte, enn [vid] Naffnn Jørgenn Hi ... chsönn
 Jndwanner Vdj kiøbenhaffnn, at hannd hannom samme skade
 schall haffue giordt, och samme tidt War *forschreffne* Jørgenn Vdj 15
 sin enne skiorte, *Forschreffne* Jørgenn thillsPurde samme drengh
 huad kleder hannd schall haffue hafft paa sammetidt, daa
 suarede Jens At Hand haffde, enn huid skiorte paa och et
 dragit Werge, *forschreffne* Jørgenn Benechtet wed sin høyeste ædt
 Siell och Sallighedt, At hannd det Jche haffuer giordt, och beuiste 20
 med pouell konning, och Liffloff Abrahamsönn, at dj Laa paa
 kammer med hannom, och der hannd gick Aff kammeridt daa
 thog hannd sinne kleder paa seg, och war Jche Vdj sin skiorte
 som *forschreffne* Jenns Jepsønn berett haffuer, Otte Captein War
 Begierrenndis, At saa Mange som haffuer Werit i samme perle[-] 25
 Mennt aff samme kremerer, dj wille gjøre dieris ædt
 Saa fuldkommeligen som det sig bör, At dj samme gier[-]
 ning Jche haffuer giordt, Christenn Meyer Van Brunsuich
 frembstodt med opragte fingere, och wandt wed sin ædt
 At hannd samme gierning, Jche haffuer giordt, ej heller Wed 30
 huem det haffuer giordt saa sandt hielpe hannom Gud fader Saa
 Och hellig Aanndt Amenn, frembstod Zacherias Siuffuendsönn
 och wandt wed sin ædt med opragte fingere At hand Jche haffuer
 giordt samme gierning, ej heller wed huem det haffuer giordt

33: 11 *Perlemennt* ordstrid, gräl
 16 *Vdj sin enne skiorte* i bara skjortan
 17 *Wurdering* utmätning

[34] Fremstod hanns Mertke och Wandt Wed sin ædt Siell och Sallighz
At hand det Jche haffuer giordt Wed ej heller huem det haffuer
giordt saa sandt helpe hannom Gud,
Tiell Fullinngh Erhardt Mickelssønn Gotfridt Adriannssønn
5 Hinrich Paap, Johann skomacker, Daniell Sandtfor,
Notker Anndersønn, wunde Alle wed lige forsoren ædt
Gotfredt Aadriensønn frembstodt och Bekiennde at den samme tidt
som perlementen war giordt, Daa komb hand for Sten
Jensønns hytte, och haffde tho dragene werge Vdj sine
10 hennder, och saugde hannd at hand haffde fundet det ene
paa gadenn, Och straxs der hand gik fra stens boe
egienn, daa kaste hannd Wergit fra seg pa gaden,

Jehnn Trippe aff Malmø haffde Vdj steffndt, Jens Christenssøn
kremer for 34 daller hand er hannom Schyldig effter hans
15 handschrieffts lydelsse, War Begierrendis at hand hannom wille
Betalle, ellers satte Vdi rette om hand Jche bør At lide
Wurderinngh, och war domb Begierrenndis, Jens Christen[ssøn]
loffuede At betalle thill Engelholms Marckit forstkommendis
Enthen med Rede penge, eller med gode Nøy Achtig Warer,
20 som Ret kand were

34: 13 *Jehnn*. Andra bokstaven klottrad

18 *Engelholms Markit*. Den marknad, som tidigare hade hållits i Luntertun, flyttades 1516 till
Ängelholm

Løffuerdagenn thendt 25 Julij Anno j6j8

War Sckicket wellAcht Otte Graue Capteinn och haffde thill
 thalle thill Gottfredt Adrianssönn, som haffuer An[r]ihtedt och begynt
 denn oprør, Perlemente och Slaugsmall som skede i Søndags Sist
 forledenn om Nattenn, och thill Alle hans medfølgere fordj haffuer
 offuerfaldet hans thienner sammetidt effter Besat wacht med
 hug och Slaug hannom Lemlest, och hugget hannom den Høyere hand
 Aff, for Vdenn nogenn Billig Arsag, WANseet Jche nogen schall
 Beuse hannom det ... ingeste offuer, At haffue thallit eller giort
 nogenn emod i Nogenn maader, Menn som Pluhzligen, och wschylde[-]
 ligenn thaget hannom sin förlighedt fraa som hannd Mener *forschreffne*
 Gotfredt, denn Rette hoffuet Mand, och Arsager thill samme
 Gierning satte derfor Vdj rette, om *forschreffne* Gotfridt Adrianssønn
 Jche bør At lide paa samme sin Lem egienn, och Miste sin høyere
 hannd, Och hans Medfølgere som haffuer werit i flock och
 følge med hannom at lide effter lougenn, och war domb B:
 For thz Andet, er hans thiltalle thill Gottfredt for et Werge
 som hannd Mener er Rannit och Røffuit fraa enn aff k: M:
 Soldatter samme tidt, huilkedt *forschreffne* Gotfred haffuer Bekienndt
 At haffue hafft i sin hannd for ProFossens Boe, Huilkenn *forschreffne*
 degen er kong Maytz thill behørendis som hand samme Soldatt
 haffuer offuer Andtuordet paa kong Maytz wegenne, Disligeste
 haffuer *forschreffne* gotfredt hugget samme Soldat offuer sin Hannd, Setter
 derfor Vdj rette, om *forschreffne* gotfredt Jche bør adt forschaffe samme
 Werge thilstede egienn, saa godt som det War, och lide therfor som

25

35: 2 *thill talle* rättslig talan

3 *Anrihtedt* (anrettet) anstiftat

6 *effter Besat wacht* sedan poster utsatts på vaktställena

11 *förlighedt* ä. hälsa (och krafter)

12 *Arsager* anstiftare

16 *B: = Begier(r)endis* (jfr r 26)

20 *Boe* bod

21 *degen* (hs *degegh*) värja (ofta: *werge*)

[35] Wed bør, och war en Endelig domb Begierendis, otte Graue,
Der emod suarede gotfredt Erhardt, och Till, At dj om Afften
wed x slet gicke fra Elieses hus, och komme Jnd paa torffuidt
emod den Boe som dj Soldater war Vdj, och Soldatterne dantzit
30 Och dj stode och saa der paa, saa dantzit dj om kring, och wille haffue
slagit hattenn aff gotfridt med wergit, Och som Soldaterne haffde
dantzit 3 gang omkring saa kommer der en aff dem och giffuer
gotfridt et Mundslaug, saa thog gotfredt den samme som slog
hannom i kraffuen, och saa komb der 2 Soldatter, och thoge
35 deris Werge Vdt, och wille thill godtfredt saa motte hannd
Vndløbe, och Jngen aff dem haffde Werge Wed seg, och som gotfred
komb noget fra dem, saa thog hand en Sten, och kaste thilbage

35: 28 *wed x slet* ä. vid tioslaget, klockan tio
35 *wille thill* gick till anfall mot

Och Soldatterne kaste fluxs med Sten thill dennom egienn, saa
 dj med geualt dreff dennom Jnd Vdj kramboderne, som dj stode
 Vdj kramboderne, som dj ware Jnd dreffuen, daa slog Soldaterne
 saa med stenn som grueligenn, At dj Neer haffde slagit boderne
 Om kuldt bade fischerboder och kramboder, och skelte dennom 5
 for skelmer och Tiuffue, och Eschedt dennom Vdt, Saa haffuer peder
 pouels dreng løbet paa lofftet, Och saugt dj Andre kremere thill
 Thj der war stor perlemente paa torffuit Jblant Boerne och
 Voldatterne kaste med Sten i Boerne som Peder pouelsøns dreng
 Och her nu berette, saa at kremernne motte aff dieris Senghe och 10
 komme dieris Stalbrødre thill hielp, Och Befrie dieris Boer och godz
 Otte Capteinn fremEshede wyndesbyrdt i samme sag, daa frembstodt
 Niels Jacobsønn her Vdj staden, och wandt wed sin ædt, At som solda[-]
 ternne sade Vdj boen och gjorde dennom lystig saa komb der 2 karlle
 Och stode och saa paa dem, och som di dantzede saa dantzede di dennom 15
 Neer emod, Saa SPurde karllerne dem huor for di dantzede
 dem saa Neer, daa suaridt soldaternne, di haffde Jnthz med *dem*
 At Bestille, karllerne Suarede dj haffde heller Jnthz med *dem*
 At gjøre saa trenn der en aff Soldaterne Vdt, och SPurde huad
 hand wille haffue, och böd emod hannom med wergit, och slog 20
 emod hannom med wergit, dog det war Jche dragit, och saa slog
 denn samme karll Soldatenn paa Brickenn med enn Steen,
 Saa forfulde dj 4 soldatter som dantzit, samme karlle egien[-]
 men guldsmed Boerne, saa gick soldaternne thilbage J boen
 egienn och som di haffde Siddet Lidet daa komb der well x st 25
 emod boenn thill Soldaternne saa gik der en aff Soldaternne
 Vdt och Robte och bad dennom dj motte Nyde fredt, saa komb der
 saa Mangfoldig karlle aff kramboderne, emod soldaternne
 saa adt Soldaternne, motte Vnndløbe aff Boenn och giffue Ryg
 Och saa er skadenn bleffuen giordt, Wed lige forsorenn ædt 30

36: 4 *grueligenn* gruvligt, våldsamt
 14 *ligstig* (lystig), *giorde dennom ligstig* roade sig
 19 *trenn* (imperf. av *trine*) steg
 22 *Brickenn* bröstet
 29 *giffue Ryg* fly

[36] Wanndt Annders Bundesønn, som Niels Jacobsøn wundet haffuer
Om dette slaugsmall och store wlycke thend fattige drenng er
Wederfarit, daa haffuer, gotfredt Erhardt och Till aff
stor Medÿnnck och Barmhiertig[hed] Dog Jche for Jngenn kienndz[-]
35 gierning, men formedelst dj haffuer Weridt med i samme
Perlemente, Daa haffuer dj skenck och giffuedt hannom
Thresins tiuffue Richs daller, Och dersom samme fattige
karll

36: 34 *kienndtzgierning* jur. bevis att ngt har inträffat
37 *Thresins tiuffue sextio*

kannd her effter faa wiss kundskab, huem hannom denn skade giordt
haffuer, enthenn nogenn aff dennom, eller nogenn Anndenn, Daa
schall det were hannom frit for, denn adt thiltalle for samme
skade, saa vidt hannd kannd gjøre med loug och Rett,

[37]

- [38] Torssdagenn thendt $\overline{12}$ Nouember Anno $\overline{j6j8}$,
 War Skicket Hederlig och wellerdt Manndt Her Pouell olssønn
 Vdj hierssAas, och gaff thill kiennde, At efftersom Borgemester Och
 Rad och fougit haffuer paa kiennt, At S: hans pouelsøns guodz,
 5 schulle staa Aar och Jamling, effter lougenn, Och geldeneren At
 Møde her thill sancte Mortens dag, nu forledenn, Och efftersom
 hand thilforne haffuer beuist at hans Pouelsønn haffuer satt
 hannom sinn gardt i pant, Jndenn tinge, for $\overline{120}$ daller, Och effter
 samme pant, haffuer Borgemester Raad och fougit, paa kienndt
 10 *forschreffne* her pouellss pant At were Nøy Achtig, och Hand at haffue
 Nyde och beholde sit pant, Och efftersom gardenn aff $\overline{8}$ Menndt
 er Wurderit for tho hunder Richs daller, stod her pouell i dag
 Offuerbødig, At leffuere fraa seg huis penge garden er høgere
 Wurderit for, ennd hannd denn haffde i pant, och hanns gielt
 15 nu er, med sin Rennte, som Beløb seg, $\overline{18}$ daller for $\overline{3}$ Aar,
 Saa stod hannd offuerbødig at leffuere fraa seg $\overline{112}$ daler slette
 War fordy effter hans Loulig pant, och domb, och effter rett
 Beramte daug, at hannom motte were, gardenn følg Achtigh,
 Och effter Rettenn aff fougdennd Jndføres i samme gardt,
 20 Huilke *forschreffne* $\overline{112}$ daller hand haffuer thilstillet Byefougdennd
 Alle geldener, thill gaffnn och beste, med huis Andet guodz som
 er Registerit och findes effter hans pouelsønn, Och derfor er
 Her pouell thillfunden at beholde samme gardt, effter hans
 pant och dombs Jndholdt, effterdy Jngen haffuer hVillet
 25 Vdløsse hannom aff samme gardt eller giffue hannom sine
 Penge,

Jørgenn hagennsønn med sin och sin hostrues frie wilge och Samtycke
 skenkte och forærede thill Ewindelig Eyedomb, fraa seg
 sin høstrue och begge dieris Sand Arffuinger, enn hanns tofft
 30 Och frie grundt, Beliggenndis Vdj denn østre Wang, kallis
 kirketofft, och kannd Saes Vdj samme tofft
 Och Jnd thill dj fattige Vdj Whæ hospitall dennom och dieris
 Effterkommere, thill Evindelig Eyedomb, At Nyde bruge
 oh Beholde, och giøre dennom denn saa Nöttig som dj kand, och
 35 ærendis seg eller sinne Arffuinger Jngen ydermere Ret
 eller Rettighedt At haffue thill *forschreffne* tofft effter dene dag
 i Nogenn mader,

38: 5 Aar och Jamling (gammalt uttryck) på dagen ett år
 35 dj över raden
 37 mader=maader sätt

Fredagenn thenndt, 12 Martij Anno j619/:

War Sckiket Jenns Jsachsønn Vdj Frørum Vdj Fulsstoffte sogenn, och Berette
 At hannom denn dag effter kyndelMysse dag, er enn Røer hest
 bleffuenn fraa Stollenn VdAff hans Stald, om Afftenen, Och effter som
 hannd haffuer Leet och SPurdt paa adtschillige steder effter samme hest
 haffuer hannd samme hans hest paa fundenn Vdj Aarhus, som denn war
 Soldt thill Mattis BrinckMann, Och sidenn haffuer hannd faedt SPurdt
 At denn som haffde Stollit samme hest schulle haffue werit med hesten,
 Vdj Forerup, och der Beet med denn, førend hand fant den Vdj Aarhus
 Och nu er her Vdj stadenn bleffuenn enn Compan paa grebenn Wed
 Naffnn Suend Lauessønn, barnnfød Vdj Nørge i lister, huilkenn hand
 formente schulle haffue Stollenn samme hans hest, Och beuiste
 Jenns Jsachsønn, med Joni Suendssønn i forerup, och thuende
 hanns dreng Och frembstodt *forschreffne* Joni Suendssønn, wandt wed sin
 Siell Sallighedt med opragte fingere, At denne Personn, som nu staar
 her for retten, hannd war thill hanns om Torsdagenn effter kyndel[-]
 Mysse daug, och haffde denn Røe hest som nu och er her thilstede,
 Och Bette der, med, och komb did lidet for Middag, och stod hesten
 der thill Silde Wid Afften, Och i Midler tidt gik hand Vdt thill
 Christiannstadt, och lod enn Bøsse ligge der, och en Sek och thog enn
 hans kiep i handen egienn, och haffde hannd tho sorte hoser paa som
 War hull paa, och Berette hand at hesten Var saa Brasker at
 hannd Reff hull paa hoseerne, huilke sorte hoser Stadtz thienere
 Berette at ligge i fange husedt, Join Suendssønn Berette, At hand
 thilsPurde *forschreffne* Persønn, huem hand wille Selge hesten, och huad hand
 wille haffue derfor, Daa suarede hand hand wille haffue j6 daller dherfor
 Och haffde hannd en thømme paa hesten med et hoffuet laad, och haffde et
 hoffuetLad i SnapSekenn, Wed lige forsoren ædt wandt Oluff
 Nielssønn, och hans Jonissønn, at denne Persønn som nu staar her
 for retten, er denn samme som haffde den Røe hest Vdj foererup
 Och er och denn samme hest som er her thilstede, Och ydermere wunde
 dj at samme Persønn haffde enn sort Peldz pa Vden skirte paa med en Røe
 kant om halsenn, Och den Peltz hand nu haffuer Vden paa, den
 Laa i forrerup, Midler thidt hand schulle were ghaedt thill Christian[-]
 stadt, och der Laa noget Blje, Vdj flaschenn, huilkedt bli, Stadz
 thienere thog aff samme thrøye Och nu haffuer hand bade Peldzen
 och Trøyenn paa seg,

39: 3 Efter *hannom* är ett ord (s ...) struket och underprickat

11 *Nørge* Norge by och fiskeläge i Ysane sn, Listers hd Bleking

33 *kant* osäker läsning

[40] Frembstodt karll olssønn thiennendis Peder pouelsønn Radmand hersamme stedtz och wandt ved sin ædt, At denne Personn som nu staar her Och er paa grebenn for denne hest hand komb thill hannom Vdj Næssby och saugde at hand haffde werit Vde thill Wort, och wille Bytte en

5 hest med oss och wille haffue den gule hest, och wille enthen haffue klede eller Penge thill, och stod och følede den gule hest, och SPurde huor gammell den war, hand haffuer en At giffue Egienn som haffuer SPek paa Siernne, Och staar hand endnu i denn Peldz som hand daa haffde paa, och haffde en kiep i handenn,

10 Peiter Rock *forschreffne* Peder pouelsøns dreng, wandt wed sin ædt At denne Samme Personn som nu staar her war Vde thill thæris, och Berette At hand haffde en Røe hest som hand wille Bytte bort, for dy di haffde tho heste som wille begge følge schouffscharis och derfor wille hand Affhende den, fordy den er bedre som hand haffuer hiemme

15 egienn, daa suarede hand wi haffuer en Blackit schall i fa egienn Och saugde hannd hand wille komme Vdt med hesten om Morgenem Och der hand gick thilbage thill Næssbye saa hand thend Blackit hest effter som *forschreffne* karll Wundet haffuer,

Forschreffne fannge Bekiennde at hannd haffuer Werit i Rabølle, thill hans
20 kocks, Och der lagde hannd enn Bøsse och enn Seck, och Lante enn Øxße egienn, Och haffde hannd samme Øxße der hand bleff fangen Och soer Joni Suendsønn Wed sin Siell Sallighedt, At den Seild samme Bøsse och Sek, som hand haffde thill hans, der hand haffde samme Røe hest det haffuer Laugt thill hans kocks i Rabølle

25 Och saugde hand Jche Nej at hand Jo haffde laugt samme Bøsse och Seck i Rabølle, thill hans kocks,

40: 6 *følede* kände på

7 *At giffue* otydligt, skrivet ovanpå ngt annat

21 *fang:fangen?*

22 f *Seild[-]samme* (precis) samma

Manddagenn thendt 2j Martij Anno j619:	[41]
For Borgemestere Raad och fougit War Sckiket Erlig och WellAcht Jacop Casspersønn, Barnnfød Vdj Whæ, Och gaff thilkiennde, At hand Vdj Gudz Naffnn, Achter at Neder sette seg Vdj kiøbennhaffnn der hans handuerch guldsmed Embede At bruge, och seg med Gud	5
Och æhre at Nere Och opholde, och sadant hannom der aff Laugs Brodre guldsmeder forholdes, och formenis, formenendis At hanns Echte breff, Jche schulle findes saa Richtig, saa det kunde Aches; och Ansees forfulde, effter dieris skraa, och Laugs Regell War fordy Begierrendis, At tho eller 4 danneMendt, aff di	10
Eldste Menndt, wille fremghaa och wed dieris æd Bekreffte Winde och Bestaa at hand Er Erlige Echtfødt aff Erlige Echte forældre, Daa frembstodt Jørgen hagensønn RaadMandt her sammestetz, Truidt Bendzønn schredder, Jep Pouelssønn Rem snider, Och Jørgenn, Andersønn SPender, Och Endrechteligen	15
wed ædt och opragte fingere, wunde och Bekiennde, At <i>forschreffne</i> Jacop Caspersønn, guldsmedt, Er Erlige och Echtfød, Vdj Whæ aff Erlige Echte forældre, hanns fader Casper, Werdser Felbereder, och hanns Moder kierstine Suendtz datter som Erligenn haffuer leffuit Vdi thz hellige Echtschabh thillsammen,	20

41: 8 *Echte breff* intyg om äkta födsel, »präsbetyg»; jfr t. r. 12
9 *forfulde* (for fulde) giltig
12 *Echtfødt* av äkta börd
15 *SPender* yrkesbeteckning, kanske: tunnbindare
19 *Felbereder* garvare

[42] Manddagenn thendt 19 Aprilis Anno 1619:

War Sckicket Wellboren Mandt Jffuer Hanßönn thill kielstrup, och War
i dag hanns første Raadstuffue paa Salomann skredder, for enn
hest hannd haffuer hannom affkiøfft paa Sandbyegardt och haffuer
5 thagit Welborne Peder dues hamid for samme hest, Och haffuer
hafft samme hest Wdj sinn foruarinng paa fierde daug, Och hans
Egenn drenng, haffuer Røchtet forrit, och wandet denn Vdj
Midlertidt, Och saa haffuer *forschreffne* Salomon, Vdenn hans wilge
Jaa eller Minnde thaget samme hest aff Stallden
10 Och ført denn Need i Sandbye bye, der emod i Rettelaugde
Salomon sit schrifftlig forset, som bleff Lest och paa Schreffuenn,

4 Mendt thill Neffndt at were offuer schiffte effter Sallige Jahanne
hanns Sallemagers som ere st Peder kremer, Hanß frick[,] Peder
Erichsønn, dyttmer felbereder, st Pouell Nielssønn och schall
15 *forschreffne* Menndt forænne och forlige Casper och Aage Monnsønn, om samme
Arff, som Billigt och Rett er,
Er i dag thilsatt at were kirke Werge, Tyge Pedersønn RaadMand
Och Oluff Wanndebiergh,

Manddagenn thendt 3 Maij Anno 1619:

20 Frembstod Dorrette S: hanns guldsmidz, Vdj Aarhus och Beke[n][]-
de seg, at Were Moenns klemittsønn Vdj hanneschouff, Schyldig
Et hundrit Richs daller Vdj Markstøcker eller femb March for
huer daller for huis pandt hannd haffde Vdj thend gardt Och
huse i Aarhus som hand haffuer Arffuit effter Inger Suend
25 Arniss och kiøfft, med huis Andet hand haffuer hinde med forstracht

42: 2 *kielstrup* Källstorp, N. Sandby sn, V. Göinge hd

4 *Sandbyegardt* väl: Sandby kungsgård, N. Sandby sn

5 *Welborne* skrivet ovanpå ett påbörjat *Peder*

7 *Röchtet forrit* skött utfodringen

11 *forset* ä. jur. skriftlig inlaga i en rättssak

13, 14 *st* (?) över raden

20 *S*: salig, dvs. framlidne

21 *hanneschouff* Hanaskog, Kviinge sn, Ö. Göinge hd

At betalle sct Walborig daug Anno j620: och der aff At [42]
giffue thill Rente Arligenn femb Richsdaller, Och
for samme *forschreffne* et hunder daller med samme R., Pantsatte hun *forschreffne* Moens
klemidsønn denne hindes gardt och grund hun haffuer her
Vdj Christiannstadt som hun Sielff haffuer kiöfft Aff peder 30
MurMester Beligendis paa Nørregade, och forplichtede
seg samme gardt Jche at forpante Selge eller Affhende
førend hun heller hindes Arffuinger hannom eller hans Arff[-]
uinnger thill fulde haffuer betaldt hoffuetstoll och Rente

[43] Manddagenn Thenndt 10 Maij Anno j6j9:

Frembstod hanns Jörgenssönn Vdj Whæ, skøtte solde och Affhennde
fraa seg sinne Sann Arffuinger, thennd hanns gard grund hus och Bygning
Beliggenndis paa Nørregade, Nest Sönnnden for Jens kiellesmidz
5 gardt, som hannd effter Affritzningenn, haffuer Annamidt och paa
Bygd Vdj sin Lengd och Breed, Och Jndthill Erlig och wellAcht
Mann, Oluff Suendsönn Borgemester hersammestedz hanns hostrue
Anne begge dieris Börnn och Sand Arffuinger, for et fuld Och
fast kiøb, thill Ewindelig Eyedom, at Nyde och Beholde, Och
10 Tackede hannd hannom for enn gode Redelig och fuldkommen betal[-]
linng, for *forschreffne* gardt War derfor hans frie hiembell, och thill
Stanndt thill *forschreffne* gardt grund hus och Bygning i Alle maader,

Bleff Menige Borgere Alffuorigenn Befallit aff B: och R:, at effter
som k: M: breff er for nogen tidt forledenn, forkyndet, At Jngenn
15 husse schall tekis med Langhalm, her Vdj stadenn, men med Teigelltag
Och borgernne, thilforne at were Bewilgedt, paa enn forsagd thidt
At flj seg Steenn, och det Jche endnu er Effterkommit, huor for
en huer schall Were fortentht, at afftage huis halmtag som findes
At were paaLaugt, Jndenn Sögneting effter pintztag, findes nogenn
20 her emod Och Jche afftager samme halmtag, Jnden *forschreffne* dag, daa at
thiltallis och Straffis som de der k: M: Mandatter Jche Achte Eller
Anse wille, Och dersom der skeer nogenn skade, det dog Gud
Nadeligenn affwennde, daa derfor thilbørligenn at stande thill
rette, for huis skade som skeer Vdj saa made, huor effter en huer
25 kand wide seg at rette, och for skade at thage warre,

Bleff aff B: och R: vdj lige made forholdet at enn huer som haffuer Suin
schall were fortentht, at holde dem her aff byenn, och aff Nessbye March
Effter kong Maytz forOrding, och Mandatter saa frembt di Jche wille
thiltalles och Vdgiffue, denn bröde penge som hans Maytz breff om
30 formelder, och kongens fougit, At *Annamme* Suinen och före kongen dem

43: 5 *Affritzningenn* ä. teckningen, ritningen (kartan)

11 *hiembell* (hjemmel) laglig besittning

17 *flj* (fly) skaffa

thill Regenschabh,

[43]

Bleff besluttedt at ghaa om Jldsteder, Naar klocken slaar $\overline{12}$, och en huer

som er Vdenn loulig forfaldt, at ghaa med, Vnder dieris Bröde

Bleff aff Borgemester och R: thill forOrdnit, at peder kremer schall

Were, forMynder och werge for hanns Bødkers Børnn, och effter Mend

35

At were offuer scheffte, och wurdere huset oh ligne dem emellom, Er

Rasmus Piill klaues hansönn dyttmer felbereder, och Oluff

doniker,

[44] Manddagenn thendt $\overline{j6}$ Augustj Anno $\overline{j619}$.

War Scikiket Johann Nielsønn i halmstedt, och haffde Vdi rette steffndt
Esbörn Nielsønn skredder her Jndwanner, for 33 Richs daller och 3 *mark*
Slet Myndt, effter hans handschreffts lydelsse som schulle haffue werit
5 Betaldt Anno $\overline{j618}$: med sin thilbørlig Rente, At betalle Wdj halmstedt
Och dersom Pengen Jche bleff betaldt Wdj halmstedt, effter handschreffens
Lydelsse daa at staa hannom thill rette for Reigsenn och omkostning
Och holde hannom schades löß som samme handschriff widere formelder och
Jndholder, Och war *forschreffne* Johann Nielsønn domb och Ret Begierrendis
10 der emod suarede Esbornn skredder, och Berette, at hand haffuer Werit Wdj
halmstedt, och thilbødit Johann Nielsønn at were offuer Regenschabh med
hannom och wille haffue quittedt huis hand haffde Voffuit paa den lille
Pige Wed Naffnn giertrud, som pengen er thilbehørendis, och daa willet
15 møt, eller werit offuer Regenschabh med hannom. och derfor motte drage
hiemb egienn, med wforskaffedt sag, och haffuer pigens Moder loffuet
At staa hannom thill rette och betalle huis hand b[e]kostede paa samme pige
der hand thog hinde thill seg, Wdi Jffuer Jacopsøns som daa war Bye[-]
fougvt Vdi hans Neeruerelsse, saa och i Mester dauidz badschers
20 Neeruerelsse som hand Mentte at beuisse med dennom: och satte Vdi rette
At effterdy Johann Nielsønn will endeligen haffue same Penge, om hand
Jche bør at quitte huis hand haffuer woffuit och b[e]kostedt paa samme pige
effter Moderens løffte, Bleff saa paa saugt, at *forschreffne* Esbörn bør
At holde sin handschriff, och betalle effter preuilegiernne Jnden thrende
25 Sole Merke, och entstaa hannom for hans Reigsenn, och paa woffningh
enn bildig Penge, Wurderings Mendt thill Neffndt Niels Snedker
Peder Erichsønn Casper schomager, och Rasmus Piill,

44: 7 *Reigsenn* rcsan

12 *Voffuit paa* vågat på, kostat på

16 *med wforskaffedt sag* med oförrättat ärende

26 *Sole Merke* ä. jur. eg. tiden mellan två solnedgångar, dygn

26 *entstaa* ä. ersätta

Manndagenn thendt 27 september Anno j6j9, [45]
 War Sckicket Söffrenn olssönn, och gaff thilkiennde, hurledis hand er kommen
 i thrette med, Mortenn Møller Vdj dannschenn om nogen Aall, som hand forme[-]
 ner, Jche schulle were gode Aall Men schulle were en hob gam[-]
 mell Aall Jblannt, som Söffren olsenn formente Jche schall befindes sa 5
 At were Vdi sandhedt, och will det fast Anderledis med Nøy Achtige
 wynndesbyrdt beuisse at samme aall hand *forschreffne* Morten Möller soldt
 haffuer werit godt kiobmandz guodz och Vdi alle maade Wfor[-]
 falschidit, daa frembstodt Sipper Jochim Clausönn Aff Aahus, och Anders
 Personn Jbidem, huilke wed æd och opragte fingere wunde och Søre At 10
 dj hos wore i Soffrenn olsons bod Vdj Aahus Anno j617: i Effterhöstenn
 Vdj fishedt At omstrygge och Salte Alle dj Aall *forschreffne* Söffrenn olsönn
 Sielff lad fische eller kiøbe och samme tidt bleff ført at dannschenn
 daa war der Jngenn Vunde eller gammell Aall Jblannt, Mens ware
 Alle sammen Nye fangen och gode Aall, som i samne høst fischende War 15
 Jndfiskedt Och war godt kiøbmandz guodz, aldt wstraffeligit, Och
 der bleff Söffrenn olssonns rette Merke paa Schreffuenn med kridt
 Och ydermere wandt Schipper Jochim klausönn, At hand och Albret
 Bockart Aff Ahus Straxs Jndskybet samme Aall, och war med att
 Leffuere Mortenn Møller thill danschenn dem, Och war Jngenn Anden 20
 Aall i Sckybenn end *forschreffne* Aall som forre er Meldt, och *forschreffne* Morten
 Moller opholdt Soffrenn olsönn i 8 dauge, førend hand fich sin betalling
 Och Vdi Midler tidt besaa hand Aalenn thuende gange, och daa
 gaff hand slet Jngen klage paa denn eller gjorde Vdj Mangell vdi
 nogenn maade, Men gaff hannom sin betalling, och take hannom godt, 25

- 45: 3 *vdj dannschen* ä. i Danzig
 8 *haffuer* dublerat i hs
 11 *kiøbmands* kiobmandz hs
 12 *Skipper*: S är klottrigt
 12 *omstrygge* flå
 13 *Søre* (sore) svuro
 14 *vunde* onda, dåliga
 16 *Jndfiskedt* fångade
 17 *rette* över raden
 21 *Sckybenn* skeppen
 22 Möller hs Moller
 24 *giorde* ... *Mangell* anmärkte

[45]

Schøde

Mandagenn thendt 25 October, for Borgemestere Raad och
Stadz fougit war Sckiket Michell Mortenssønn Jndwanner her
sammestēdz, och Sckøtte Solde och aldelis Affhende fraa seg
30 och Sand Arffuinger, thend hans gardt
Beliggendis her Vdj Christianstadt paa den gade Vdtmed
kirkenn, Beliggendis Emellom Niels kremer, och Børre
Børresønn gardt som forstreker seg Vdt thill Begge steeder
och gader, och Jndthill hederlig och wellerdt Mandt, her
35 Peder olsønn sogne Prest Vdj giømsø och Næsum Sogner hans
hostrue Ingeborch begge dieris børnn oh Sand Arffuinger for
et fuldt och fast kiøb thill Evindeligh Eyedomb, At eye
Nyde bruge och beholde, Och takede hannd *forschreffne* her peder
och hans Arffuinger for en god Redelig betalling i Alle mader

45: 32 *Sand* sanna, rättmätiga

32 Raden börjar urspr. *sin hustrue och Böran*, omprickat

37 *giömsö* Jämshög, Listers hd, Blek. 1.

Mandagen thendt 8 Nouember Anno $\overline{j619}$: for Borgemester och Raad frembstod Moenns Peitersönn Jndwanner her samestedz [46]
Och Bekiennde seg rett witterlig gieltt shyldig At were S:
Peder pouelssönn effter hans Regenschabs bog lydelsse, Penge
halffthridesinstiuffue Sex daller tho *mark*, och derfor i pandt 5
satte hand hans hustrue Ørsele hans gardt grundt och Byg[-]
ning som hand Jboer, och forpflichtedt seg samme sin gardt
Jche at forpante Selge eller Affhende förend hand haffuer
fornøget och Betaldt *forschreffne* penge, med 3 daller Rente At
Vdgiffue. thill Pintzdag, først kommendis, och Arligen saa 10
Lenge dj hos hannom bliffuer b[e]standis, at giffue thill rente
thrä daller effter som *forschreffet* Staar,

Mandagen thendt $\overline{22}$ Nouember Anno $\overline{j619}$:
Bleff aff Borgemester och Raad thilforOrdnit, At were
Werge och forMynnder for S: Suend Nielsöns börnn som 15
ere 4 Börnn, Rassmus Piill Gabriell Jacopßönn Badscher,

Samme daug bleff och thill for Ordnit at were werge
for Matz Christophersønns Sönn, Wed Naffnn
Tyge Pedersönn, RaadMandt,

Samme dag bleff och thilfor Ordnit at were werge och for 20
suar for Jens kremers barnn, som er Jørgenn bager
Och hinrich Moenßönn,

Bleff och thilsat at were werge for Peder Jonißöns börnn
Trølls Jonißönn, som er fader Broder,

Bleff thilsatt at Were Werge for Johann Bastiansöns 2 25

46: 10 *were offuer* övervara; *huset* över raden; *ligne* åstadkomma enighet
15 *Werge* förmyndare

[46] Børnn,

Claues Boesönn,

Annders hornne thill Neffndt at Were werge for S:
dauidt Schriffuers börnn, saa och for Mortenn kiellesmidz
Börnn,

30 Jffuer Jacopßönn thill for ordnit At were for Mýnder for
Adam willumsöns börnn som er 2: börnn,

Mauritz schredder thill for Ordnit at vere verge for klaues
schredders börnn, som ere,

Oluff Wandenberg bleff thilfor ordnit at were verge for S:
Claues Snedkers Børnn,

[47]

Claues Pouelsønn och Matz guldsmedt bleff thilfor ordnit At were
verge for S: hanns kiönns Bornn,

Otte Capteinn och hans frik bleff thill
for ordnit At were werge for Niels kocks Børnn,

5

Torßdagenn thendt 25 Nouember Anno $\overline{j6j9}$:

Borgemester oluff Suenndßønn haffde wed byes thiennere ladet
Vdj rette steffndt, Niels Jennßønn, och Paa *Welborne* Moegens
Gyldensternns vegenne, thill fultoffte Eschede Aff hannom enn hannd[-]

10

schriff som nogenn hans thienner, paa 40 daller hannom giffuedt
haffuer, for et stöcke her vdj stadenn, at opfylde och stenn at

thilføre, och berette *forschreffne* Borgemester, At Niels Jensønn haffuer
Sielff oppebaridt $\overline{20}$ daller, och efftersom støket War Jche ferdig

15

giordt der Moens gyldensterns bud komb her op med dj Andre
20 daller, saa Annamede hannd *forschreffne* 20 daller, och der paa

gaff hannom dennom sin Beuiss, nu beuiser Borgemester At
Niels Jensønn er hannom Sielff Schyldig, x *daler* Ringer j *mark*, som hand

formener at korte hos Niels Jensønn End haffuer peder holst
forhuerffuit domb offuer Niels Jensønn for 4 *daller* j *mark*, och Join Erichsønn

20

forhuerffuit domb offuer hannom for xj *daller* j *mark*, och effter *forschreffne*
thuende dommer haffuer Byefougden, giort Arrest och beslaug

saa wit som er thill offuers hos hannom *forschreffne* Peder holst och Join
Erichsønn at betalle, som er x *daller* j *mark*, och det haffuer hannd

effter Byefougdenns Arrest och befalling betaldt *forschreffne* thuende

25

47: 5 Efter och är *Gabriel Badscher* omprickat

10 *fultoffte* Fulltofta; *hannom* över raden

18 *Ringer* »minus»

19 *korte* avkorta

21 *forhuerffuit* skaffat sig

[47] Menndt Der emod suarede Niels Jensönn At Naar dj tho Mendt
som haffuer giffuedt hannom dieris handschriftt, stiller hannom thill
fridz effter denn, saa staar hand offuerbødig at leffuere denn
30 fraa seg och thill dem som haffuer giffuedt hannom samme
handschriftt, der emod suarede Vi at effterdy hand Jche Benechter
At hand er hannom Sielff Schyldig x daller ÷ j mark, och Byefougden effter
Loug och Ret haffuer Jndstillet Peder holst och Join Erichsøn
for x daller j mark Niels Jensønn er dennom Schyldig, som beuises med
domb, daa formente hand Niels Jorgenβøn Jngen vret at haffue

47: 34 *Jørgenβøn* osäkert, men en sådan är ej f.ö. omtalad. *Jenβen*?

Och Mener enn Erlig Mand bör at betalle sin gieltdt och hand hannom [48]
 Ingenn wret der med haffuer giordt, Och satte oluff Suendsønn Vdj
 rette, at effterdy hand beuiser, huor *forschreffne* 20 daller er hen kommen
 Och Niels Jensønn samme gieltdt Jche kann benechte, och nu som thill
 former enn Erlig Mand bör at betalle sin gieltdt om samme 5
 hanndschrift Jche bör at vere død och Machteløß effterdy hand Jche
 will leffuere handschriftten fraa seg, och war domb Begierrendis
 Bleff saa Paa saugt at effterdy Niels Jensøn bekender at haffue Anna[-]
 midt sielff 20 daller, och Bekiender at were oluff Suendsønn sielff
 Schyldig x daller Ringer j mark, och Borgemester at haffue effter Byefoug[-]
 denns domb och Arrest, betaldt Peder holst 4 daller och j mark 10
 och Join Erichsønn 6 daller, er thilsammen 20 daller, och er det
 Loulig och Ret At huer Erlig Mandt betaller sin gieltdt, Thj
 Bör Niels Jensønn at leffuere samme handschrift Paa *forschreffne* 40 daller
 fraa seg, eller denn at Were død och Machteløss, och den Jche
 At komme dj Mend thil hinder som den Vdgiffuet haffuer, paa *forschreffne* 15
 40 daller, effterdy denn er fyllest giordt,

Sameledis Escher Borgemester och Raad paa k. M. wegenne, Richtig
 Register och Regenschabh huilke som haffuer fyllest giordt Aff Adeln
 her paa gadernne Vdj stadenn, eller och Jche, disligeste Aff
 Niels Jensønn, dieris stoker som dennom er thill Maalit effter 20
 det Register som der schreffuet om, aff *forschreffne* Niels Jenson
 Effterdy hand haffuer Werit thill Siuns Mand Vdj saa maad[e]
 Och efftersom och Befindes at hand haffuer sielff ladet seg leye
 for nogenn støcker, At hand wed Richtig Register, beuiser hue[m]
 hand haffuer giordt fylleste for, huer Serdelis, huor møgidt 25
 Och huad hannd d[e]rfor Vdj Penge haffuer Oppebarit, saa
 Altingest kannd ghaa Ret thill

48: 3 *er henkommen* har blivit av
 4 f *thill former* (tilforn) ä tidigare, förr
 15 *thil hinder* i hs i ett ord
 18 *Adelher* (alder) ålder
 20 *huem* överstruket
 24 *stoker*, dvs. *støkker* stycken
 27 *Altingest* ä. helt och hållet, i varje avseende

[49] Manddagen thendt 2j December Anno j619

War Skicket Christenn kremer, som enn tid Lang haffuer boet her i stadenn, och opsaugde sit Borgerschabh, och saugde seg at wille fløtte her Jfraa och thill Sølffuitzborch

- 5 Sameledis skød hand sit schudzmall, thill B: R: och Menige Borge[-] re, om nogenn War som wiste hannom noget adt beschylde det som hans Naffnn æhre och Røchte kand paa gielde,

- War Skicket peder Ancker och gaff last och klage offuer hagen Nielsønn i Aabye med sinne Medfolgere som i loffuer dags Sist forledenn
- 10 er Jnd kommen Vdj hans gardt, och der hugget enn aff enn kon[-] gens bønder, boendis Vdj Søndersløff, och som hand er kommen op egienn haffuer hand Søgt Jnd at hans Stegers dør och haffde hand Jche faet dørrenn Vdj effter seg, daa haffde dj drebt och Jhielslagit hannom, saa at Manden komb thill Peder
- 15 Ancker, Vdj hans Stuffue och saa er Peder Anker ghaedt Vdt thill *forschreffne* hagen och hans Selschabh, och haffuer bedet dennom were thill fridz, daa haffuer de offuerfaldet hannom och thallit hannom Jlde thill, dutedt hannom, och wille haffue *forschreffne* Mand aff Søndersløff Vdt och saugde de at *forschreffne* peder
- 20 Anker thog hannom i forsuar, Och dj dog haffde werit Vdi Perlemente paa gaden thilforne, och *forschreffne* Mand i Sønderslø[ff] flýde for dennom och løb Jnd i hans gardt, seg for dennom At befrie, hannom aldelis wuitterligt, och haffuer dj stucket Vdj hans dør, som Manden løb Jnd Adt, der
- 25 hand luchte denn effter, Mener dennom *derfor*, At dj haffuer giordt hannom offuerLast och offuer Woldt Vdj hans egidt och derfor haffuer werit forArsagidt At lade Anholde *forschreffne* hagen, Begierrer at 4 eller 6 Mendt maa thill Neffnis, och wdschikes at grandsche och besee huorledis di
- 30 haffuer stucket Vdj hans dør, och wýndesbyrdt maa föres

49: 4 Sølffuitzborch Sølvesborg

5 skød hand sit schudzmall hänsköt han

9 Aabye Åby, Färlövs sn, Ö. Göinge hd

11 Søndersløff Ö. Sönnarslöv, by och sn, Gärdhs hd

12 Stegers dør köksdør, klotter på S

17 were thill fridz hålla sig lugna

18 dutedt tilltalat med »du», duat

21 Sønderslø[ff]: ff saknas i papperskanten

26 offuerlast ä. jur. kränkning

huorledis samme thrette haffuer seg thildragit, der emod
suarede Peder Schriffuer, At *forschreffne* hagen Beklager seg, At som
hand er kommen kiørendis med sin höstrue i wagenen och vill
Vdt aff Byenn paa sin rette hiemb Wey, er hand och sin høstru
for peder Ankers dør offuerfaldenn och slagen aff sin wagn
Ned thill Jordenn, formenendis aff nogen bønder som schulle haffue
hiemme Vdj geriðherridt Vdi Søndersløff sogen, Och som hand

[49]

35

[50] er kommenn op egienn sit lifff at befrye med sin höstrue, er hand bleffuen fengslid och sat Vdj fengesell, endog hand Ved seg Jngen bröde at haffue der thill, och godt folk haffuer sendt bud at wille borge for hannom At hand Jche schulle settis
5 i fengsell huilkedt hannom Jche motte stedis, Och ej heller Wed seg saa groffue gierning at haffue giordt, At hand Jo motte stedis thill Borges, effterdy hand er Sielff enn Boesiddendis Manndt formener och hand ej heller bør at thagis for nogen forManndt, och seg Jngen medfølger at haffue hafft Vden
10 hanns hostrue, formener seg først at were scheedt wret i det hand er sat och fengslit, och dennom thill Befrielse som haffuer Ladet hannom sette wille paa føre hannom inngen sag, huilket hand Begierrer hannom louligenn maa offuer beuises, Peder Ancker thill SPurde *forschreffne* Hagenn Nielsønn
15 om hannd Will Benechte, at hannd Jche komb Jnd i hans gardt med enn dragen kniff, effter denn Søndersløff Mandt Och hand wille enthenn Sige Jaa eller Nej at hand Jche løb først Jnd effter *forschreffne* Manndt med sin dragen kniff suarede Peder Schriffuer paa hans Wegene, At om hand end skønt haffde
20 Werit i hans gardt saa Mener hand at hand Jngen schaade haffuer giordt nogenn, och Eschedis wyndesbyrdt i samme sag, Daa frembstod oluff holgerBønn her i staden och wandt wed sin ædt, at hand hörde i löffuerdags at der war perlement paa gadenn, saa gik hand Vdt om sin dör, och daa saa hand At
25 der war enn Mand slagenn i hoffuedet och hand blødde suarlig saa løb hagenn thoe eller three gange om kring en wagenn med enn dragen kniff effter enn Mannd Aff Søndersløff, och hans höstrue holdt *forschreffne* hagen det fasteste hun kunde, saa hand førede sin egen höstrue omkuldt, Och saa løb denn Mand
30 Aff Søndersløff, need at gadenn, och hand haffde tenckt hand wille haffue løbet Jnd thill hans, och som hand komb Jemsides for peder Ankers port som hand saa den stod Aben søgte hand der Jnd, Och hagenn Nielsønn løb effter thendt Søndersløff Mand med en dragen kniff Jnd i peder Ankers gardt och thoe
35 eller firre effter hannom, saa komb hans Moensøns dreng fr[em] och saugde, ej aa huor bleff der enn Mand huggen i peder An[-]ckers gardt, daa suarede oluff hannom huem hug hannem, daa

50: 6 At hand Jo motte stedis thill Borgis att det skulle ställas säkerhet för honom
9 *formandt* ä skjutsbonde
25 *suarlig* illa (ordet följes av klotter samt *oa* och nasalstreck
29 *førede* (svårläst) knuffade

Suarede hand, denn gjorde det, och denn samme Mand gik emod
 portenn, och der stod hans øg, och saa kiorde hand sin kaass, och samme
 Mand haffde en schindpeldz, och en Jlder huffue paa, och Perlementet
 och slaugsmalit Begynntes wed S. hans Moensøns hiørnne
 hus, Och sidenn thalle dj Peder Anker møgit Jldet thill, side[n] 5
 denn Mand war huggenn i Peder Ackers gardt
 Niels thømmer Mandt Wandt wed sin ædt, At hand stod och Arbeidet
 thill Peder Ankers, och daa hørde hand at der war en Suor Perle[-]
 ment paa gadenn, wed hans Moensøns hiorne, och der war enn hell
 hob sammen, och sloges, och saa komb di effter en Mand Aff 10
 Søndersløff, och hand løb for dem, och hagens quinde holdt hannom
 saa slog hand sin hørstrue om kuldt, och som Manden aff Sønnder[-]
 sløff løb, och komb Jemsides wed peder Ankers gardt
 der løb hand Jnd, och hagen løb forst effter hannom, och haffde enn
 Lang dragen kniff i handen, saa war der enn Mandt som haffde 15
 kiøfft noget salt aff peder Anker, hand forhindenn haggenn
 At hand Jche kom saa snart Jnd effter ham, och den Mand Aff
 Søndersløff søgte Ned i gardenn, thill den lengeste kieller
 och saa trengde hagen seg Vnder Armen, paa den Mand som
 haffde Saldtet, och søgte saa Effter den Mandt aff Sønnder[-] 20
 sløff, och der hand saa At hagen war men ene wende
 hand seg emod hannom, och Mentte at were hannom god Nock
 for dy hand war kun ene, saa komb di Andre Jndt och
 saa hug enn Bag thill den Mand aff Søndersløff och hug hannom
 i Axelenn saa hand størte, och som hand komb op egienn 25
 saa søgte hand Jnd at peder Ankers stegers dør effter som
 begge dørrenne stod Abenn, och som hand komb Jnd at dor[-]
 renne, slog hand dem i effter seg, och hagen søgte effter
 hannom thill dørrenn med sin kniff, och wille haffue
 Werit Jnde effter hannom : och Manden aff Søndersløff kom 30
 Jnd i peder Ankers Stuffue, saa komb peder Anker Vdt
 och SPurde huor det war fat, om hand motte Jche
 Nyde fredt i sin egen gardt daa Bandedis di och gaff[-]
 ue hannom mange Vnde ordt och dutedt hannom, och saugd[e]
 At dj wille haffue den Mandt Vdt som der komb Jnd 35
 saa Nødis Peder Anker thill, at sende bud thill Byefougde[n]
 Och sende 3 eller firre bud førend hand kunde komme,

51: 3 *Jlder huffue* mössa av illerskinn

4 Efter *slaugsmalit* är *schede* överprickat

14 *forst* över raden

19 *søgte* begav sig

21 *men* ä bara

26 *stegers dør* köksdörr

34 *saugd[e]* i papperskanten

[52] Fredrich Christoph[e]rsönn *hersamestedz* wandt wed sin æd, at hand saa At
 hagen Nielsson løb Jnd i peder Ankers gardt, med en dragen
 kniff effter enn Mannd aff Søndersløff, och saa komb der en
 Anden Jnd, och hug denn Mand aff Søndersløff, och er saa siden
 5 thil ghaedt, som *forschreffne* Niels thømmerMand wundet haffuer
 Och der denn Mand aff Søndersløff, war kommen i Peder Ankers
 Stuffue, och Peder Anker komb Vdt thill hagen och hans
 Selschab, daa hørde hand att dj offuerfaldt peder Anker med
 mange wNytte och Vnde ordt Och hand bad dennom dj wille
 10 drage dieris kaeß, och fare dieris Wey, Men dj saugde
 At hand forholdd dieris Mand den wille dj haffue Vdt
 sköd seg peder Anker seg thill widere wyndesbyrdt at före thill
 Gierssherridzting effter loulig kaldt och warsell

Peder Anker berette, at efftersom Peder Schriffuer formener At
 15 hans husbondt bunde Jche matte stedis thill Borgs, efftersom
 hand böd Borgen for seg, daa will hand beuse med Niels
 thømmer Mandt och oluff holgersönn, at hand paa sin egen
 Wegenne böd hagen thill Borgs om hand wille sette loffuen
 och wissenn, at staa retten Vdt, och Jacop paa Jens Ras[-]
 20 musöns wegenne saugde och det samme, eller *forschreffne* hagen
 wille sige huem det war der hug kongens bunde i Axele[n]
 Daa frembstodt *forschreffne* oluff holgersön, och Niels thømmer Mandt
 och wunde wed dieris ædt, at dj ware Vdj peder kremers
 Stuffue, och hørde lige sadann ordt som peder Anker, Och
 25 Jens Rasmusöns thienner gaff forre samme tidt, och Ingen
 dj saa eller hørde som wille Borge for *forschreffne* hagen, Men hand
 slo knep paa Bordet, och saugde hand wille were Borgen
 for seg, hand haffde husbondenn som schulle forsuare hannom
 Paasche MurMester dyttmer felbereder Casper schomager
 30 och Moenns peitersönn bleffue VdMelt at grandsche om
 det kunde befindes, At der er stucken Vdj peder Ankers
 stegers dör, effter som peder Anker formener hagen Nielssön
 At schulle haffue giordt med sin kniff, der den Sönder[-]
 slöff Mandt löb Jnd at dörren, saa haffuer *forschreffne* Mandt
 35 Vdghaedt och samne leilighedt grandschit och forfaridt
 Och egienn Jndkommen: Jndfor B: R: och fougit: och vdj

52: 15 *stedis thill Borgs* räknas som borgensman
 18 *loffuen och wissenn* ä borgen och säkerhet
 19 *staa retten Vdt* underkasta sig en rättgång
 25 *gaff forre* kom fram med, påstod
 27 *slo knep paa Bordet* slog näven i bordet (så att det hördes)

saa maade Affsaugde, At der er stuckenn et skrug Vdj dörrenn
 och er giordt med enn god drö kniff, Men huem det haffuer giordt
 det wide dj Jche,

Jenns Rasmusönn paa kongen Bundens Wegene Vdj Søndersløff
 gaff Last och klage offuer *forschreffne* hagen Nielsönn, for hand haffuer 5
 Løbet effter kongens bunde, der offuer hand er bleffuenn slemme[-]
 ligenn huggenn och Jlde medfarenn Vdj sin Axell, formener hand
 bør at sette borgen, thill sagsens Vdgang, och Men rette dersom *forschreffne*
 hagen Jche haffde søgt effter k: bunde, haffde hand Jche bleffue[t]
 Saa Jlde huggenn och med farenn, 10
 Suarede Peder Schriffuer paa hagens wegene, och Begierrer
 At denn dannemand Tyge pedersøns Beretning maa Jndføres
 Disligeste Niels tryggesøns Wyndesbyrdt huad Arsag och huor
 Aff denne Perlemente er kommenn, Disligeste lasse schredder
 som haffuer seet huor samme Perlement och Slaugsmall er 15
 Begynnt,

Daa wandt thyge Pedersönn At Niels tryggesøn komb Jnd thill
 hannom och berette at hagen war kommen i Perlemente
 Neer paa gadenn, daa SPurde tyge hannom adt om hand
 haffde giordt nogen schade daa suare hand Nej, daa ghar thill 20
 Peder kremer, och siger hannom, At hand will loffue och
 sige god for hagen thill i Morgen saa hand kand bliffue
 her i mit hus,

Niels tryggesönn wandt wed sin ædt, at hand gik thill peder
 kremer, och berette at thyge pedersönn wille louffue for hagen 25
 Menn hand wed Jche om Peder kremer gaff Acht der paa
 eller hørde det fordy dj Rumoridt och Perlementedt i Stuff[-]
 uen, saa Jngen kunde faa liud for dennom Men dj stagede
 och Sloge paa Bordet, och saugde dj wille Jngen Borgen haffue
 for dem och dj wille Sielff Were borgen for dem, och saa 30
 gick hand Neer thill Tyge pedersøns och Lante seg hus,
 Och ydermere wandt hand, at hand thilforne, komb Neer
 paa gadenn der dette Perlement War Begynt, och daa saa
 hand at hagens wagen war om kuld kørt, och hagen Laa om
 kuldt och Erick, i Aabye komb och war møgit blodig paa begge 35
 kinnder, och hand Jche saa huem der kiorde wagen om kuldt
 eller slog hagen ej heller Erick,

53: 2 *drö kniff* oklart, *drö* kanske *dröj* dryg, stor, bredbladig

[54] Lasse schredder wandt wed sin ædt, At hagen och hans Selschab kiørde
 Vdt fra tyge pedersønns, saa komb dj gierbo effter, och kiorde
 hagens wognn om kuldt saa kiørde dj frem offuer dem
 saa komb Joni thilbage med enn skagell, och Erik fech enn
 5 skagell, och dj sloge paa huer Andre, saa komme dj Need
 thill hans Monnsøns hiørnne, och hand saa at hagen och hans høstrue
 med ald dieris Warer Laa om kuldt paa gaden, och gierboenn
 Løb Jnd thill Peder Ankers, er hagen Ericki i ferløff och Suend, fulde
 Jnd i garden effter, Men hand war Jnthz i peder Ankers g[a]de
 10 wed Jche huor det gik sidenn thill, Men hagen haffde en
 kniff, och Erik i ferløff enn økse,

Peder schriffuer formener at hagen i Aabye er wederfaret
 schade och wret paa gadenn, och Jngen schade hannom er offuer
 beuist at haffue giordt med sin kniff ej heller dj gierni[-]
 15 nger som hand burde at sette Borgen for fast Mindere
 At fengslis, Effterdy hand er en Boesiddendis Mandt
 sidder wed hus och gardt, formener hannom der och wret
 At were scheedt, och i sin thidt med retten schall Vdføres
 4 Menndt vdMelt at wurdere och Anslaa Vdj Penge, huis
 20 guodz och gaffnn som Peder Bösseschøtter och Nielss grydstøber
 haffuer thill dennom Annamidt effter Ingeborch hr Gisels
 Vdj Ouffsbye, som Zachariass schredders børnn wed Naff[n]
 Rasmus, och Agnis, er Arffueligenn thilfaldenn effter
 dieris fader Moder Vdj Ouffsbye, som ere
 25 Peder Christensønn Mauritz schredder
 Jffuer Jacopssønn och hanns Smedt,

War Skicket Niels Nielssønn Vnderschriffuer paa hammer,
 och paa laurtz krogers wegenne Aff lybek, frem Eschede Wyndes[-]
 byrdt, denn sag Anlangende som Nille Esbornns hannom
 30 her i dag 8 dauge haffuer Anmodit, effter hindes forset
 Jndholdt, som hun haffuer Ladet legge Vdj rette, och Laurtz
 kroger, haffuer schudz sag thill i dag det Anderledis At
 beuisse, At hand hannom slet Jnthz haffuer Slagit, eller giort
 noget Onndt, och beuiste med Stadsens thienner, At hand
 35 haffuer ladet hinde Louligen Steffndt emod wyndes

byrdt, Daa frembstod Jens Rasmusønn, och wandt wed sin ædt, At [55]
hand samme tidt war Vdi Laurz krøgers slug b, ... och Esbornn war Neer
wdj Lastenn, som hand komb op saa bad Laurz kroger hannom gha
Jndt, thill di Andre, Och saa bleff Esbornn Møgit druckenn och
gik Vdt, och med gunst saugt brød seg effter borde, saa holdt hans 5
Jacopsøn paa hannom, At hand Jche schulle falde offuer borde och der
Esbornn Wred seg om, slog hand hans Jacopssønn paa Munden
saa slog hans hannom et Slaug paa Munden egienn lidet der effter
som Esbornn saa sit Ram saa slog hand hans Jacopsøn egienn
paa Mundenn, saa Ruste di sammen, Der Laurz kroger saa 10
det saugde hand det war Jche synd at kaste Esbornn for
Borde, Daa suarede Jens Rasmussønn lader eders Boedz[-]
menndt, Roe hannom i Landt, Och som hand komb i Baden
Efftersom hand war møgit druckenn, thorde hand well haffue
faldet, och Bodzmanden Rode hannom i landet, saa langt 15
som Badenn kunde komme Neer Landet, och saa threnn hand
i landet Och Jche hand saa enthen Laurz kroger, hans Bodzmand
eller nogen Andenn, som Slog hannom, Men hand gaff Sielff
Arsag thill At hans Jacopssønn Slog hannom fordy Esborn
Slog først, skødz paa widere wynndesbyrdt Vr klaues 20
hansønn, och Laue Matzsønn,

Matz guldsmedt er Aff Borgemestere och Raad thill for Ordnit
At were werge for S: Oluff grydstøbers børnn,
Claues Hannssönn B:

Peder Christennssønn kremer och Peder Erichsøn bleffue 25
thilfor[or]dnit at were werge och for Mynder for S:
Pouell guldsmedz børnn,

Peder Ancker bleff Effter k: M: breff Aff Borgemestere
och Raadt thill for Ordnit, at were forsuar for
S: Jacop Badschers Sönn Peder, 30

Sammelediss schall Peder Ancker Were werge Och
forsuar for karinne S: Hans klaussønns

55: 30 Efter *Badschers* är *Børnn* struket; efter *Sønn* är *Jacop* omprickat

- [56] Løffuerdagenn thendt $\overline{25}$ December,
 Trølss Jonissønn for Borgemester och Raad lod Jndføre thuende
 fanner, denn første wed Naffnn Peder Lauridsønn Barnnfød
 i Ellekiøbinge sogenn i herrestedt, och Peder olssønn Barnfödt
 5 Paa Bornholm, och dennom Beschylte for at dj for nogen
 tidt forledenn ere Jndghaedt Vdj hanns kieller, och der
 Vdtappet hanns Møid druckenn dennom druckenn, och der
 hand haffde for Nummit dieris Schenkhet, efftersom di haffde
 Terschedt for hannom gaff hand dennom dieris lønn och Be[-]
 10 talling som hand dem Schyldig war, nogen thidt der effter
 ere dj om Natter tide kommen for hans gardt skregit
 och Robt paa hannom, Truffuedt och Vndsagt hannom
 der offuer hand Haffuer werit forArsagit, at lade dennom
 fengseligenn Anholde, *forschreffne* peder olssønn Bekiende, at hand
 15 tappe enn Stobe kand fuld Aff Møid, som dj Bekiende dj
 Begge drucke Vdt, och Badde dj Jnderligenn och for Gudz
 Schyldt at dj motte slippe dj wille Aldrig lade dem befinde Vdj
 wtroschab mere, ej heller giøre och beuise *forschreffne* trølss Jonissønn
 noge Vndt ej heller truffue eller Vndsige hannom, Daa
 20 formedelst godt folkis bønn, bleffue dj denne gang Be[-]
 nnadet, Och forplichtedt *forschreffne* fanger dennom Aldrig effter
 denne dag at schulle lade dennom befinde Vdj Christianstad
 Ej heller truffue Vndsige eller giøre *forschreffne* trølss Jonissønn
 noget Vndt i Nogen maader Wnder dieris halsis for[-]
 25 tabelsse, och denne sag at staa Abenn, om det kand de[-]
 nem offuer beuises at hannom wforretter enthen med
 ordt eller gierninger,

56: 4 *Ellekiøbinge sogenn i herrestedt* Härnestad i Elleköpinge (numcra Ripa) sn (inlagd under Åhus 1618)

12 *Truffuedt och Vndsagt* hotat

15 *Stobe kand* kanna av ett stops rymd (c 2 1/2 l)

17 *motte* över raden

Torssdagenn thendt 27 Januarij Anno $\overline{j620}$:

[57]

Jost hagen Aff Mallmø, haffde Vdj rette steffndt Heyenn Meyer for
40 daller Slette hand er hannom Schyldig for nogen Rug, som hannd
for nogen tidt schulle haffue Betaldt, och Jche er scheidt, war fordy
Offuer hannom en geste ret Begierrendis, Heyenn Meyer, møtte och
Bekiende geldenn, och loffuede hannom ad betalle med Rede
Penge thill faste laffuen, Och huis hand Jche will bedage hannom
Daa staar heyenn offuerbødig med sit Boe, och der lade Wdtwurdere
saa møgit aff hanns Boe wed thuende eller firre danne Mendt
nu Straxs i dag, eller Naar *forschreffne* Jost will Besøge hans Boe
Och thillNeffnde Borgemestere och Raad *effterschreffne* Mendt samme godz
thill *forschreffne* Jost adt wurdere som er,
Gabriell Badscher Jens Maaler, Peder Jensøn kremer Och
hinrich Jennsønn och samme Mandt At wurdere saa møgit
guodz, thill *forschreffne* gieltt saa som Billigt och Ret er, och som dj
kunde forsuare, Jndenn thrende Sole Mercke,
End haffde hand Vdj rette steffndt Niels Nielsøn grindA for 34 daller
enn *mark* Slette som hand er hans hosbonde Schyldig for en Sek homble
effter hans handschrifts lydelse, huilke penge schulle haffue Werit
Betaldt om Maremys Sist forledenn, och Jche er Effterkommit
war for *forschreffne* penge offuer hannom en geste ret Begierrendis,
Niels grindAa møtte och Bekiende geldenn och Bad at hannd
motte Bedagis thill MoreMyss daa will hand hannom
Redeligen och well At Betalle Vdenn widere thrette eller
Rettergang, med rede penge, *forschreffne* Jost kunde hannom Jche lenger
Bedage ennd thill faste laeffuerd, Bleff dog aff *forschreffne* Jost Samtøcht
och Bewilgedt, at schall betallis thill Paasche først kommendis,

57: 5 *geste ret* rättslig handläggning av mål mot person från främmande jurisdiktion

7 *bedage* medge uppskov

10 *Besøge* inspektera

13 f *Och* dubblerat i radskifte

20, 23 *Maremys MoreMyss* Mariemässa

23 Efter *daa* är *schall* överprickat

26 *laefferd* lördag

[58] Torsdagen thendt 24 februarij, Anno j620

- Efter k: M: befalling, Vdj welborne Mand Otte Marsuins Neerue[-]
relse daa Bekiende forschreffne fänge Peder pedersønn ydermere,
At hand haffuer Slagidt enn Smidt Vdj knisbye, wed Naffnn knudt
5 Och daa thiennte hand Her Søffren Wdj kynndbye, och for[schreffne] knudt
Smed bleff Sidenn død, aff det hand stack hannom. och derfor er
hannd fredløss Soret ydermere haffuer hannd brøt kongens
Jernn Vdj Lundt, som hannd først bleff Anholdenn, hannd
haffuer och Sidenn hand er hiid kommen, brøt seg aff Jernnit 3 gange
10 saa Neppeligenn nogenn Laasse kannd holde, paa hannom, haffuer
thagit enn skruffue aff enn harpe, och hugsidt denn saa skarp
saa som enn kniff huor med hans Stack Byens thienner
som Baar hannom Moid och holdt hannom i fengsell femb
sting Wdj hanns Ansicht saa hand noget Neer haffde thagit
15 liffuet aff hannom, och haffde Jche hielp kommit, daa haffde
hannd Sluppet och kommit sin kaass
Ennd Bekiende hannd at hand haffuer Soldt enn Allenn sortd
klede, thill enn som mötte hannom paa Weyen der hand gick thill
Lund och fech hannd en daller therfor, end bleff der 7 korter
20 Røt klede Stollenn fraa hannom i Lund, och en Alle[n]
Sort klede, och stall dj ⁱ/_j kronne och v mark Richs mark fraa hanom
thill Anne Benndz Vdj lundt Och thill Byefougdens Vdj lund
thog Byefougden fraa hannom noget meer end 6 daller, ij Søloff
Naale, och huad kleder hand haffde paa sseg, thog thienneren,
25 Och Jnthz widere samme fange wille Bekiende, her for oss,

58: 2 velborne el. velboren; *Otte Marsuin* (1600–1647), herre till Dybäck, länsman 1618–27

4 *knisbye* Knislinge??

5 *kynndbye* möjligen d.s. som *knisbye* på r. 4

7 *Soret* genom ed förklarad vara; *brøt kongens Jernn* brutit upp sina bojor

9 3 *gange* över raden

11 *harpe* sädesharpa; *hugsidt* vässt, spetsat

13 *Moid* mjöd

19 *korter* ä (kvarter) 1/4 aln (c 15 cm)

20 Efter *en* är *sort* struket

Manddagenn thenndt 27 Martij Anno $\overline{j620}$,	[59]
Otte Capteinn lod for B: och Raad och fougit Jndföre enn Wed Naffn Hoffmand schredder, Vdj fielkinng och gaff last och klage offuer hannom for at hand i løffuerdags Afftenn Silde komb Vdj hans gardt Vdj Nessbye med enn hore, och laugde seg först Vde paa gardenn med samme quindfolck Vdj nogenn Boghuedes halm, och som hans dreng Bendt Nielsønn gick Vdt Aff husedt, och wille kiøre en skab[-] bet hest aff garden, saa gick <i>forschreffne</i> hoffmand Jnd med horen Och Laugde seg i hans drengs seng emod hans wilge och Minnde och horenn hos hannom, Och som drengen komb Jnd egienn Laa dj begge Vdj hans Seng, och laa der offuer om Nattenn och hans dreng motte ligge Vdj halmen, och der dj ginge fraa husedt i daugningenn, Och som hans dreng komb thill sengen daa Sauffnidt hand et laggenn aff Sengenn, saa thog hans dreng en hest, och Red thill farrerup, och fandt dem der, och dj sadde och drucke der, och som hans dreng komb i Stuffuenn och saugde hand wille thalle med for[<i>schreffne</i>] hoffmand, och bad hannom Gaa Vd med seg hand haffde noget at thalle med hannom, saa bad <i>forschreffne</i> hoffmand hans dreng legge sin økse fraa seg, saa laugde hand øxsenn och sin wanter i Benkenn, och saa ginge dj Vdt paa gardenn, och Vd om gadenn, och saa SPurde hans dreng hoff[-] mand Aadt, om det Laggenn, daa suarede hand at hand wed Jnthz huor det kand were kommen, och saa kallede hand quind folk[-] ket thill seg och thalede med hinde, men hans dreng wed Jche huad det war, Och hand stach Jnthz laggenedt egienn, saa listede hoffmand schredder seg thill hans dreng, och som hand komb hannom saa Neer saa Slog hand hans dreng Vnder ørit, saa hand Neer haffde thumlit, der offuer hand motte løbe, fraa hestenn och hans øxsse, Och der hand komb fremb thill Captein och klagede sadant och lod hannom forstaa huor det war thill ghaedt, Daa	5 10 15 20 25 30

- 59: 3 *fielkinng* Fjälkinge, by och sn i Villands hd
5 *Nessbye* Näsby, Fjälkestads sn, Villands hd
6 *Boghuedes halm* bovetehalm
14 *laggenn* lakan
15 *farrerup* Färarp, Nosaby sn, Villands hd
17 *hand* över raden
26 f *listede* ... *seg* smög sig
28 *thumlit* tumlat (omkull); *løbe* över raden

- [59] Sckickede Capteinn bud effter *forschreffne* Hoffmand, och lod hannom
Jndsette Vdj fengsell, och berette *forschreffne* Captein ydermere At
der hand haffde Slagit hannom, greb hand thill en kniff och
wille haffue Stucket hans dreng, huilkedt hans dreng
35 Wed sin ædt bekrefftedt, At det i alle maade saa thilghædt
som nu beret er, Effter huilkenn leilighedt Captein Sett[e]r
Vdj rette om *forschreffne* Hoffmand Jche haffuer giordt Woldt i det
hand haffuer Jndweldet seg Vdi hans hus, emod hans drengs

59: 32 *Captein* över struket *dreng*

35 I *det* är *t* skrivet på annan eller andra bokstäver

Minnde och hans laggenn der offuer er bleffuen bort Stollidt,
Om hand Jche bør at sige Nej effter lougen, for samme Laggen
Eller lide therfor effter Lougenn och Recessen och war domb
Begierrendis

[60]

Hoffmand kunde Jche benechte at hand Jo haffde ligget Vdj 5
hans hus och vdj drengens Seng en liden stund, Mens sagde
At hans dreng gaff hannom loug der thill, der emod suarede
forschreffne dreng, och siger der kort Nej, at hand gaff hannom Jche loug
ligge der, menn hand gjorde det emod hans wilge, Bleff
forschreffne hoffmand thilsPurdthvad det quindfolk heder, daa suared 10
hannd At hun heder Mette och er thilhiemb thill store Nielses
i fielkinng, men hand haffde Jnthz hafft med hinde At bestille
Dog kunde hand Jche Benechte at hand Jo laa Vdj seng hos hinde
frembstodt Store Niels i fielkinge och berette, at hand saugde
thill samme quindfolck huor haffuer du schicket deg paa ChristiAn[-] 15
stadt, och i J afftes gick hun Vdt fraa hans, och der hand gick
hiid thill stadenn mötte hun hannom och flere wed Aritsloff
Och daa saugde hun det hand er Schyldet for det er nu thill[-]
bage egienn, och hoffmand er wschylldig der Vdj, lige det samme
Berette Morten Suendsönn och Niels Jensenn i *forschreffne* fielkinge, 20
Effter huilkenn leilighedt och effter *forschreffne* Mendz beretningh formente
Captein, at dj bør at flj samme quindfolk hiid thill Suars
och thill Mundz emod *forschreffne* hoffmand, *forschreffne* Mendt loffuede Ann
At flj samme quindfolk thill stede och hiid thill Suars emod
hoffmand schredder, i Morgenn, Vdenn hun er aff Rømbt mede[n] 25
dj ere her,

Anno $\overline{j620}$ thendt 22 Martii er aff borgemestere och Raad samptligen forordnit
och thill kie ... Gabriell Jacopsøn at were Peder Jacopsøns formyndere.
effter k.M. forordning och haffue thill siun, at hans guodz och arffuedell
iche vnøtteligen forsetter, och foröder, førend hand bliffuer sine 25 Aar full- 30
de, der hos schall *forschreffne* Gabriell Jacopsøn were thillfortencktt, at
betalle huis witterlig gielltdt hans salige fader var bort schyldig thill
got folck, saa vidt som hans Anpart seg beløber med sine søschinde, aff *forschreffne*
Peder Jacopsøns godtz, och staa sitt wergemaall forre, saa som hand will for-
suare, och kraffueløss were aff hans S. faders gielldenere. 35

60: 9 I början av raden är ett ord struket, oläsligt
17 *Aritsloff* (-løff) Åraslöv, by och tidigare sn, Villands hd
19 *der* över raden
27 Anteckningen för den 22 mars trol. med annan hand
31 *witterlig* ä. fr. *witterligt*

- [61] Torssdagenn thendt 20 Aprilis Anno $\overline{j620}$
War Skickett WellAcht Jens Pedersøn Ridefougitt Vdj Willan[-]
tz herridt, och gaff Last och klage offuer hanns Møller, Aff Strall[-]
sundt, for Lannd kiøb hand haffuer giordt och bedreffuit Vdj
5 Aahas Vdj det hand haffuer kiøfft aff Morten Jngso Jbid[em]
v *lispund* Aall, och fördt dem siden thill ChristiAnstadt, och der
soldt dem, hans Møller war Jegennwerdige, och kunde
samme Landkiøb Jche benechte, och haffue faedt penge for nogen
Aff Aalenn och faedt warer for enn pardt aff dem, effter
10 huilken Leilighedt Jens pederson satte Vdj [rette] om hand der och Jche
haffuer giordt Land kiøb och therfor bør at stande thill rette
som Wed bør, och war aff B: och Raad domb Begierrendis,
Hanns Møller suarede end ydermere, at Morten Jngsøe bød
hannom samme w *lispund* all thill och solde hannom dem for frit
15 guodtz, Och saugde hand motte well Selge samme Aall thill
huem hannom wille, Bleff aff oluff Suendsøn B: Matz knudt[-]
søn och Anders Michelsøn Radmend saa paa saugt At effterdy *forschreffne*
hans Møller haffuer kiøbt same Aall paa wfrie stedt, och dem och
for krenket kiøbstedt preuilegier och for Snildet kobstedtz Mand
20 sin Nerinnng och brug daa kand oss Jche retter Siunnes end
hand Jo der Vdj haffuer giordt Wret, och emod k. M: Mandat
Och Preuilegier och therfor bør samme Warer at were forbrut
thill k. M: och Staden saa och At bøde $\overline{40}$ mark thill k. och Staden

61: 5, 13 *Ingsö Ingsöe* Yngsjö, på båda ställena som tillnamn
10 Efter *Vdj* är *rette* uteglömt

Fredagenn thenndt 26 Maij Anno j620. for Borgemestere och [62]
Raad och kongens fougit var Schicket,
war Schicket Peder Erichson forMand for dj 15 Mendt och Eschede
wynndesbyrdt i den drabsag, som Anders Albritsønn begick paa hans broder
Willum Albridsønn Daa frembstod Jahanne willum weffuers och 5
vandt wed sin æd med opragte fingere, At 3 paaschedag, war begge brøder
Jnde thill hindes, disligeste Morten hansøn Laurz Nielsøn och fredrich
Christophersøn, och dj ware der Nyes Jndkommen, och som dj fich den
første Stob øll Jnd, och war Jche Neer Vddrukenn saa Reigste Anders Albri[-]
tsønn seg och saugde thill Morten hansøn huad siger du kaller du min 10
broder en keltering, derfor schalt du faa knecker, wi ere fød aff erlige
folk, sauell som du, saa Ruste Anders hen och thog Laurtz Nielsøns
Werge, som det laa paa Benckenn och flemde det straxz Vdt, och
wille haffue werit thill Morten hansønn saa finge dj hannom Wd Aff
Stuffuen Vd paa gardenn och som dj Tøttis med Anders Wde paa 15
garden saa gik hun Jnd thill Morten och bad hannom saa giernne At
hand wille ghaa Vdt Aff husedt hen sin kaass fra Andres, Jnd thill
hand Seirede seg noget daa suarede Morten Jeg haffuer Jnthz ondt
giordt hannom, och som hun saa stod och Snackede med Morten saa
komb Anders Jnd med wergit dragit och Slo paa bordet der med 20
Och saugde thill Morten, Jeg haffde thrott du haffuede werit min
Soren broder och nu kalder du oss keltering, och Rumstered Suert
och Bandedis, och sagde At Morten schulle faa knecker, Daa
suarede Morten Jeg throer Jche at du løber paa meg och slaar
meg, Jeg haffuer Jnthz Vndt giordt deg, Saa Reigste willum 25
Albritsønn seg, och saugde thill sin broder du eest Vnderlig,
Morten och Jeg wille uell forliges, kandt du Jche were Stille
saa putte hannd thill sin broder, med Wergit, och som haffde faet
sin schade, saa saugde willum Jeg fich Nock, och saa fulde dj hannom
henn thill Badscherenn, Fredrich Christophersønn Wandt wed sin æd 30
med opragte fingere at hand same tidt war der hos, och saa At det
er lige saa thilghaedt saa som Jahanne willums wundet haffuer,
Laurtz Nielsønn wandt wed sin æd med opragte fingere, at *forschreffne* Anders
Albritsonn thog hans werge Vdenn louff och Winde, och det er saa
Vdj alle maade thilghaedt, saa som Jahan[e] willums, och fredrich 35
Christophersøn wundet haffuer,

62: 11 *faa knecker*, »få på skallen»

15 *Tøttis* slogs

18 *Seirede* trol. så

35 *Johanne* hs *Jahan* (jfr r. 5, 32)

36 *Jahane* i detaljer osäker läsning, jfr dock r. 5

[63] Onnsdagenn denn i9 Julij Anno $\overline{j620}$: For Borgemestere Och Raad war Skicket,

Fredagenn thenndt $\overline{24}$ Nouember Anno $\overline{j620}$:
War Skicket Gorriss Suenndsonn Stadzfougite, och seg Beklagit
5 huorledis hannom er thill Widendis Wordenn, At Suennd Jonisson
i Sønndersløff schall haffue Ladet faldet nogen ordt om hannom
det som hanns æhre gode Naffnn och Røchte kunde were forneer
thalit, Vdj saa maade, at hannd falscheliggenn schulle haffue Om
ghaedtz, med Sallige thrølss Jonissøn godtz, och det er, falschedt hand om
10 ghaedtz medt Och Eschede hannd Wyndesbyrdt i samme sag, Daa
frembstod Gundell Niels datter thiennendis Anders Michelsønn
som wandt wed sin ædt med opragte finggere, At hun komb thill
Suend Jonisønn och kraffuede for det hun thiente thill trølss
Jonisønns, Daa suarede hand at hand haffde faedt Gorriss
15 Suendsønn, 14 daler, och hand schulle Betalle hinde, Men hand
Berette At dj wille Jnthz haffue med Gorriss at bestille
for di det Jckonn, falschedt hand omgicks medt, Suennd Jonissønn
Saauell som hanns karlsønn, sadannt thill det Allerhøyeste for[-]
Nechtedt Och siger der kort Nej for, och Mener hun Jche er
20 Mechtig, At Winnde dem noget paa, emod dieris Bekienddelisse
Och Wide *forschreffne* gorriss Suendsønn Vdj saa made Aldelis Jntheth at
Beschylde, Och wed Jnthz andet med hannom end som dj bør At
wide med en Erlig Mandt och sadan ordt haffuer dj Aldrig saugt

63: 2 Efter *Skicket* en lucka, tydande på att ett ärende av den 19 juli inte har blivit protokollfört eller ej inskrivet i domboken
4 *Stadzfougite* ä fogde i (större) stad
6 *Sønndersløff* Ö Sönnarslöv, by och sn i Gärdhs hd
14 *faedt* lämnat
17 *Jckonn* »rena»

Tissdagenn thenndt j9 December Anno j620 for Borgemestere och Raad
 war Skicket hinrich francke aff Rostock, Och wed Stadsens thiennere
 hans hansönn och Niels Agesönn haffde ladet Vdj rette Steffndt pouell
 Arkelie Mester, och haffde thiltalle thill hannom for 6j daler hand er
 hannom Schyldig som hannd hannom Jche will Betalle, war fordy paa
 Rettens Wegenne enn geste Ret offuer hannom Begierrendis, *forschreffne*
 Pouell Arkelie Mester møtte Jche eller nogen paa hans wegenne,
 Och ydermere Berette *forschreffne* hinrich francke, At hand thilformne haffuer
 hannom Jndsteffndt for Byefougden, och daa loffuet At betalle
 hannom halffparten i loffuerdags Sistforleden, och den Anden halff
 pardt paa for Aridt, Siden haffuer dj begge werit Jnde for B:
 Oluff Suendsönn, och *forschreffne* Mester pouell daa haffuer bedet om
 dag paa halffparten thill Sct pouels dag den Anden pardt At
 Betalle paa forAaridt, Det hinrich francke dog paa det Seste
 Wed gik och effterlod, med saa skell at Mester pouell Wille giffue
 hannom enn hanndschrift Och beuis paa samme penge, det hand
 Jngenlunde wille giøre, som Borgemester Oluff Suendsenn
 Jche kunde bennechte At Jo saa war thillghaedt, Effter sadann
 Leilighedt och thilgann, War *forschreffne* hinrich francke en Endelig
 domb och geste Ret Begierrendis, Bleff aff Borgemester och
 Raad saa paa saugt At effterdy er beuist hand er loulig steffnt
 och Jche møder, er och beuist At hand for samme gieldt er
 bleffuen Jndsteffnt bade for Byefougden, saa och for Borgemester
 Och daa Jche Benechedt samme gieldt, daa kand wi Jche rette[re]
 forstaa end hand bør at betalle effter prieuilegieerne Jnden 3
 Sole Merke, och holde hinrich francke shadesløss,

5

10

15

20

25

Anno j620 Fredagenn thendt 22 December War Skicket
 hanns Møller hackelskerer Och forplichtedt seg, vnnder hans
 halsis fortabelsse, At dersom det kand befindes, At hand
 er throloffuet Wiet eller Echtegiffit Wed Nogen pige eller
 quinnendes personn daa will hand haffue forbrut sin hals
 Effter som hand nu Achter at Jndghaa Ehteschab med Abbe
 thomes datter,

30

- 64: 2 Rostock huvudstaden i Mecklenburg, land i n Tyskland
 4 Arkelie Mester tyggårdschef; haffde thiltalle thill förde talan mot
 6 geste Ret se anm till s 1: 16
 9 Byefougden se anm till s 1: 16
 11 for Aridt våren
 13 dag frist
 14 paa det Seste (sidste) på sitt yttersta
 28 hackelskerer eg. hackelseskärare, här trol. som tillnamn

[65] Torssdagenn denn j Martij Anno $\overline{j62j}$
 Hederlig och Wellerdt Mand Her peder Olsönn war Skicket och
 haffde ladet Jndsteffndt, Anders Mur Mester for noget Arbeidt som
 hand schulle haffue Muret och giordt for hannom, paa hanns gardt her
 5 i Stadenn effter hans Contracht och forschriffuing hand hannom der
 paa giffuedt haffuer, som schulle haffue werit ferdigt giordt
 thill sanct hans dag Ao $\overline{j6j9}$: huilkedt hand formener, Jche saa Richtig
 och louligen er fuldferdiget som hannd formener, Thj Naar det
 Regner, daa dryber thagit och skelningen, med Andet meer som
 10 Jche er ferdig giordt skiorsten och Andet, Der emod møtte Anders Mur
 Mester, at om der fattis noget der paa, Daa loffuer hannd, At giøre
 det loulig och ferdig Jnden sancte walborig daug først kommendis
 saa mögit som kannd fattis Och fornøden giøres, effter hans Contra[-]
 chtis Jndholdt, saa at MurMesterer daa kand komme der paa
 15 och kiende och Sige om der daa findes nogen brøst paa noget
 Aff *forschreffne* Arbeidt eller Jcke,
 hand haffde och i ligemade Jndsteffndt Ladet peder Jensönn graa for
 ett Contracht, hand och med hannom haffuer Jndghaedt om et hus At
 Nederbryde, vdj Aarhus, och Jndføre Vdj ChristiAnstadt, det hand
 20 formener, Jche schall saa fuldkommeligen at schall Were effter
 kommit som hans Contracht Jndholder, som er först for tho Home[-]
 ier, for det Andet 3 gauffle de tho med fielle, fløyere och
 At paa sette, Alle windues ... och dörre At Jnd
 passes, Jthem huor dj gulff aff æge plancker er bleffuen som
 25 Laa i Stuffuen forstuffuen, och 3 kammerer huor di ere hen
 kommen, At före porten fraa Aarhus, thill dj fielle suarede *peder*
 graa, at dj er hiid kommen och ere forbrugt thill hans egit Arbeid
 Och war her paa en Retferdig domb Begierrendis Bleff saa paa saugt
 At peder graa bør at effterkomme sin loffte Och Contracht, och
 30 det Jnden Sancte Walborig daug, saa at daa kand paa kiendis

65: 5 *forschriffuing* kontrakt

9 *skelningen* »skällningen», om kalk varmed ett yttertak beströks som tätning

15 *brøst* skada, skavank

22 *fielle* bräder; *fløyere* väl: rörliga luckor

23 Efter *windues* är *dörre* struket

30 *Sancte Walborig daug*, Valborgsmässodagen, 1 maj

Att hand louligen och i Alle made haffuer effterkom[m]it hans Con[-]
tracht,

[65]

Gorriss Suendsønn Stadzfougitt lod for rette Jndføre et quindfolk, Wed
Naffn Bold Jeppisdatter, barnnfød vdi Melby sogen i hörbye
Vdj lister, och hinde beschylte, for hun er optagenn med en Wed naffn
Suennnd som thiente Bold Monns Suensches i Sondages Nat Sist for
ledenn, sattis Vdj rette om hun Jche bør, At lide och bøde effter K: M:

35

65: 34 Efter *vdi* är *hörbye* struket; *Melby sogen i hörbye Vdi Lister* Lörby Lister-Mjällby sn, Lister
hd, Bleking

- [66] Mandat, och war domb Begierrendis, *forschreffne* quinnde kunde Jche Benechte
 At hun Jo haffuer hafft leyerschab med *forschreffne* Suend saauell som med
 flere wed 7 eller 8 Personner, dog hun kiender Jngen Vden
 Jens Pedersøns dreng, wed Naffnn Michell, hun Bekiennd och
 5 Pouell Stenlegger, och hans hørstrue, Well haffuer Wist, at hun i diervis
 hus haffuer brugt hindes Løss Achtighedt, hun Bekiende at en Wed
 Naffn Jens kuidsch som thienner kongen hand haffuer och hafft leyer[-]
 Schab med hinde, Er hun och fruchtsommelig, Wed peder hønnes
 Sönn i hørbye Wed Naffnn pelle, Formedelst hun er fruchtsommelig
 10 Bleff hun Benadit, Dog hun schall were aff Sckanneland Jnde[n]
 3 Sole Merke, dog her strax fraa,

- Hand haffde och Jlige made Ladet Jndsteffndt, pouell Stenlegger, och
 gaff last och klage offuer hannom, for hand haffuer widendis och med
 fuld widschab holdet sadant et LøssAchtig och wtuchtigt hore hus, Satte
 15 therfor Vdj, Rette om hand Jche for sadan groffue och Slemme gier[-]
 ninger hand Lader widendis bedriffue i sit hus om hand Jche bõr
 At Straffis thill kongenn, Och forwises Lanndet, der thill
 med at haffue forbrut hans Boes lod, och hans hørstrue Vdj lige
 maade, at Vdstaa samme Straff, och at Rømme Lanndet Och
 20 war domb Begierrenndis *forschreffne* Pouell Suarede, At der hand for[-]
 Nam hindes Wtucht saa forwiste hand hinde, och Bekiende *forschreffne* quinde
 Vdj pouels paahør, At hand och hostrue well wiste, at hun brugte
 hindes løssAchtigedht i theris hus, der hun emod suarede, At hand
 slet Jnthz haffuer forwist hinde, *forschreffne* quinde Bekiende at pouell
 25 och haffuer Nye hestskoe at Selge, huilkedt hand Benechtet War
 dog saa Abenbar, at hand haffuer staedt paa gaden och haffuer
 hafft hestskoe och Selle, som formenis Endeligen at were Stollit

Torssdagenn thendt 22 Martij Ao $\overline{j62j}$

- Fremb komb Jonass schöner Mark barnnföd i Lante Mekelborgh
 30 vdj Röbell 8 Mille fraa gystroff oh Berette at hand Wdj guds

66: 7 *Kuids*sch möjl.: kusk

8 *fruchtsommelig* gravid

9 *hørbye* jfr till 67:34

10 *Sckanneland* Skåneland, i senare tid återupptagen medeltida beteckning på Skåne, Halland
 och Bleking

18 *Boes lod* (boslod) ä. jur. ägodelar

27 *Selle* selar

29 *Lante Mekelborgh* »(landet) Mecklenburg»

30 *Röbell* ... *gystroff* Röbel resp Güstrow, orter i Mecklenburg

Naffnn Achter at Jndgha det hellige Ecteshab, med klaraa
S: Rassmus SPilleMandz, oh effter som Mand Jche kunde wide
At hand var frie och wbehindrit med Ecteschab, daa giorde
hand sinn forpflicht Wdj saa maade At dersom det kand befindes
Wdj Sandhedt at hand er Behefftedt med Ecteschab thill fornne med
nogenn Personn Moe eller quinde Daa will hand haffue forbrut
sin halss

[66]

35

66: 34 *forpflicht* ä (skriftligt el muntligt) löfte
35 *Behefftedt* ä. hindrad; *Ecteschab* hs möjl *Esch-* (jfr dock r 33)

- [67] Löffuerdagen den 26 Maij Anno 1621,
 For Borgemestere och Raad, haffde Byefougden ladet Jndsteffndt
 Nille Esbornns, Efftersom hun er kommen i Rob och Rychte, At hun
 Vdi vinter schall haffue dragit her fra byenn, och Wed lund Wdj Raby
 5 fød et Barnn, och siden ført samne Barnn thill Lund, och schall
 were hos enn quinde J lund hos Mette thestens, och om samme
 Leilighedt haffuer der werit bud om i lund, och forfaris aff
 Byefougdens Schriffuelse, Vdi lund, at samme Barnn er Vdj lund
 hos *forschreffne* Mette, er fød Vdj Raabye, der Christenidt, och *forschreffne* Nille
 10 der at haffue ghadt vdj kirke, 3 wgger effter hindes Barsell
 Seng, som samme Breffue widere der om widere Jndholder,
 Och thilsPurde Byefougden *forschreffne* Nille, huem der er Fader At
 samme Barnn, och hun det At Bekreffte wed sin æd, Daa effter lang An[-]
 førdering berette hun At hindes Barnnefader heder Søffrenn, Ander[-]
 15 sønn som her war hører her Vdj skuollen, Och nu er skuollemester paa
 hammer thill Welborne Otte Marsuins Børnn,

- Fredagenn thendt 8 Junij Anno 1621,
 War Sckicket hiordt hiordtsønn och lod for rette Jndførre
 enn fange Wed Naffnn, Jacop haik Barnnfød Vdj Strall[-]
 20 Sund som er enn Soldatt, och hannom Beschylte for at hannd
 schall haffue Stollit fraa hannom, enn Søde kiortell och et
 paar Buxser och et Sengklede, *forschreffne* fange Bekiennde sam[-]
 me onde Begangene gierningh, och Bad om Naade, Bleffue samme
 Stolne koster fremlaugt som ware Jche mange penge werdt, thill
 25 med haffde hannd 4 smaa börnn, Och effter sadan leilighedt

- 67: 4 *Raby* (Stora) Råby, by och sn i Torna hd, Malm. l.
 6 *hos* ordets början ändrad och otydlig
 10 *ghadt vdj kirke* blivit kyrktagen
 10 *Barsell Seng* förlossning
 13 *Anfördering* anfordran, uppmaning
 14 *At* över raden
 15 *hører* underlärare i lärd skola, efter 1804: adjunkt
 16 *hammer* Hammarshus, herrgård i Hammar, Nosaby sn, Villands hd (Hammer 1405, Hammerhus o. 1620)
 19 f *Strall Sund* Stralsund, stad i Mecklenburg
 21 *Søde kiortell* (søkjortel) överrock av kraftigt tyg, buren av sjöfolk
 22 Efter *Buxser* är fraa omprickat; *Sengklede* ä sängöverkast
 24 *koster* ä jur tjuvgods

Bleff giordt forbønn at hand motte Benadis, huilcked hiordt hiordt[-]
 ssønn och bewilgede och Samtøchte, med saa schell At hand Her effter
 Jche schall seg befinnde lade vdi her vdi byen Willantz herridt
 Gierssherridt eller giøgherridt, Daa forplichtedt *forschreffne* fange
 seg at hand wille were her i fraa och aff *forschreffne* Herreder
 Eller haffue forbrut hanns halss, Vdenn widere Rettergangh,

[68] Fredagenn thendt 2 Nouember $\overline{j62j}$

- War Schickit hanns hanson och hans Mandix aff flens Borch och
haffde ladet Jndsteffndt Peder Ancker Jndwanner h[e]r sammestetz
for 200 thønder kornn, hand dennom Soldt haffuer, som hand schulle
5 Leffuere $\overline{14}$ dauge for sancte Michels daug, vdj Aahus, och schall di
giffue hannom for huer thønde halffembte Mark slet møndt O[c]h
Naar Bemelte 200 *lispund* byg med kongens Mall er leffueridt som
samme dieris Contracht med alle thre dieris hender, vnderschreffuit
dateridt Ahus denn 31 Julij Ao $\overline{j62j}$: Och Berette *forschreffne* thuende Mend
10 At dj nu giernne wille haffue samme korn, och staar offuerbødig
At geffue hannom sinne penge huad der Rester, och at dj Jche er ko[m]
menn thill den Bestemte thidt det haffuer windet woldet, och ... aff
Jche førre kundet kommit, der hos beuiste dj At di vdj gudz
Naffnn haffuer frachtedt hans petersøn Vdj flensborch den 7 Sep[-]
15 tember Ao $\overline{j62j}$ at løbe thill Aahus med hans Sckybh, der at JndLade
kornn, och leffuere Vdj Flens Borch som samme Contracht widere
forMelder, Vnder hans peitersøn Seigell och *forschreffne* hans hanson, och
hans Mandax hender, vnderschreffuit Mente fordy at peder Ancker
som en Erlig Mand Bør at holde hans Ordt och hand at flj thennom
20 *forschreffne* kornn, der emod i Rettelaugde hand sit schriffilig forset,
Och bleff di wenligen och wel forligt saa At peder Anker for godt
folkis schyldt och formedelst der Jche shulle ghaa domb emellom
dem daa loffuede peder Anker at giffue dem x *daller* Slet møndt
Saa och egien giffue dem dj 26 *daller* for den Sek homble, hand thilforne
25 Bekomb paa samme kiøb,

Fredagen thendt 15 Februarij Anno $\overline{j622}$

- War Schicket Her dines Vdj drageberg, och haffde Ladet Jndsteff[n]t
Suend Jonisön i Søndersløff, med S: thrølss Jonisøns Regenschabs
Bog, der hos kreffuede hand aff S: thrølss Jonisønns Arffuinger
30 20 *daler* corant som Sallige trølss Jonisøn schulle giffue hans hostru[-]

68: 1 2:an påbättrad

2 *flens Borch* Flensburg, tidigare dansk stad, numera tysk, i landet Slesvig-Holstein

6 *slet möndt* slätt (vanligt) mynt

12 *windet* väl fel för *winden*

19 *flj* (fly) överlämna

27 *Her dines Vdj drageberg* trol. sockenprästen Dines Kolding i Glimåkra och Örkered,
V. Göinge hd

30 *corant* kurant, *Sallige* ändrat, möjl ä fr *seklige* e.d.

es Arffuinger for huiss di hos hannom kunde Arffue effter
en Vdskoren schriffits Jndholdt dateridt Ao $\overline{j620}$ den $\overline{13}$ Junij
Noch kreffuede her dinis x *daler* for et bud hand haffuer hafft i koldi[n]
ge och ydermere skød Her dinis seg thill S: trølss Jonisons Regen[-]
schabs Bog der Vdj findes huad S: trølss Jonisøn er her dines
Schyldig Noch kreffuede Her dines som schulle Reste paa dj $\overline{200}$
daler xv *daler*, der emod i Rettelaugdes her dines Beuiss at hand
haffuer oppeberidt forst $\overline{100}$ Noch 20 *daler* Siden $\overline{50}$ *daler* Noch findes
paa samme Beuis at thrøls Jonisøn haffuer leffueridt Zhachariass

[68]

35

68: 32 *Vdskoren* se anm. till 24:26
33 *koldinge* väl: Kolding, stad i Sønderjylland
37 i *Rettelaugdes* framlades för rätten

[69] xw *daler*, och der med er fornøgit och giordt hans Bog fylleste och for det Siste beuiste dj med Zachariass Søffrendz hand at hand paa Her dines wegner haffuer opborit 15 *daler* Ao j620, den 29 Maij och dermed formente *forschreffne* 200 *daler* at were betaldt, Her dines Suarede
 5 kand det befindes at Za[c]hariass Syffrendsøn haffuer thuende gange opboridt 15 *daler* Saa er det Betaldt och Jche ellers, Noch landte hand *forschreffne* trølss Jønison enn Jernstang och hans hostrue Haffuer landt Anne S: trølsses hostrue et SølffBelte som hand egiennEsch[e]r, Her dines Satte Vdj Rette om hannom aff thrøls Jonisons guodz Jche bør at betallis
 10 och dj At staa hannom thill Rette for hans paa woffning Reigsen Och wmage hand her paa haffuer Anuendt, Suend Jønison war Begierren[-] dis At sagen maa opstaa thill den 18 Martij, At hand kand føre enthen trølss Jonisøns Regenschab eller Anden Beuis, om det kand findes At *forschreffne* 20 *daler* Corant Er Betaldt, eller Jche,

15 Torssdagen thendt 28 Februarij Ao j622:
 War Sckicket Ingeborch S: Peder graes oh haffde hos Byefougden Ladet Anholde Jacop Suidser Mur Mester, och hannom Beschylte for hand haffuer scheldet hinde Vdj hinde æhre och Bandet hinde, huor med hun Ment hand Bør at staa thill Rette effter Preui legierne *forschreffne*
 20 Jacop Suidser Sagde at hand wed Intheth wErligt med *forschreffne* Ingeborch och Bad om Naade, at hun ham det wille effterlade, er det scheedt daa er det skeedt Vdi hans drukenschabh

Byefougden gaff och last och klage offuer *forschreffne* Jacop Suidsser for hand ligger vdj et Slemt leffnidt med et quindfolk, och Er Jche wiet eller
 25 gifft med hinde, Bekende *forschreffne* Jacop at hand er Intheth Wiet Wed

69: 2 *Søffrendz*: ø otydligt
 6 *landte* lånade
 11 *pa woffning* kostnad; *Reigsen* resan
 12 *opstaa* anstå, uppskjutas
 17 *Suidser* schweizare, här som tillnamn

forschreffne quindfolk, och haffuer hafft der hos seg ij Aar, och er hinded Naffn
Mergrette fød i Edderstedt, *forschreffne* Jacop Suidser forplichtedt seg at hente
hanns Bescheedt huor hand er fraa kommen At hans Sag er Rett
Och Betalle Ingeborch sin husley, och huis hand Jche kand schaffe
och flj seg Bescheed, daa schall hand were aff denne bye och haffue
forbrut hanns halss, huor hand kand offuerkommis, och her effter
Jnthz at haffue med *forschreffne* Mergrette at Bestille, førend hand
bliffuer Wiet wed hinde,

[69]

30

69: 28 *Edderstedt* nu: Eiderstedt, del av Slesvig
33 *husley* (husleie) hyresavgift

- [70] Anno j622 denn 18 Martij
haffuer Stadsens Kemmener fremLaugt et Register, efftersom hand
haffuer wed gode danneMendt beseet gierderne Jnden for
Woldenn, daa haffuer hand Antegnidt effterschreffne Mendt huis gierder findes wloulig,
- 5 Her peder i giemsøe et ondt gierde,
Sidsele Johanns et ondt gierde,
Ingeborg peder graes gierde duer Jnthz
Niels grinnAa et ondt gierde,
Jens schouffgiemmers gierde Jntheth Sønderligt,
- 10 Pouell Semertz gierde duer Jntheth Och der løber Suin egiem[-]
nnen som gior schade paa woldenn,
Ericke i haasløff et dalligt gierde
Trøls Matssøns gierde duer Jnthz,
Eschildt schomagørs gierde er møget vegt
- 15 hinrich Snedkers er sameledis
Niels grydstøbers gierde duer Jnthz
hans Christopherson haffuer et wegt gierde,
Gorriss kremer haffuer et ondt gierde neden thill
Mester wiggert haffuer et ondt gierde,
- 20 Laue Matzønn haffuer et ondt gierde Neden thill
Borgemester klaues hansønn Sameledis,
Claues Borre et ondt gierde och duer Jntheth,
Tyge pedersonn et skarns gierde,
Oluff karlsonn et ondt gierde, neden thill
- 25 Marine Bødkers et ondt gierde Neden thill
Peder kremers gierde will flies och ferdiges,
Bleff aff Borgemestere Raad och fougit saa ledis Besluttetd
At Jnd aff huilke gierde suinen Jnd kommer och gjør skade
daa schall dj staa thill Rette och Betalle huis schade der bliffuer
- 30 giordt paa woldenn,

- 70: 3 *beseet* besiktigat; därefter är *samme* struket; *gierderne* gärdesgårdarna
4 *wloulig* icke enligt bestämmelserna, bristfällig
9 *Jntheth Sønderligt* (synderligt) ingen speciell anmärkning
10 Första bokstaven i *Och* raderad
12 *haslöff* Håslöv, by i Viby (Gustav Adolfs) sn, Villands hd
12 *dalligt* (daarligt) odugligt, bristfälligt
23 *skarns* uselt
26 *flies och ferdiges* sättas i stånd

Anno j622 denn 18 Martij haffuer Borgemestere Raad och Byefoug[-] git forordnit och paaLaugt at effterschreffne Mendt shall holde Leer[-] SPande, det Gud forbyde om Ildebrand paa komb,	[71]
B: oluff Suendsønn loffuede at flj seg – 2 leer SPande, B: klaues hannsønn loffuede at flj seg – 2 leer SPande, Anders Nichelsønn – 2: Tyge pedersønn – 2: Niels pouelsøn – j Anne Soffren Olsønn – j Oluff wandeberg – j	5 10
klaues Boesønn – ij Jørgenn hansøn guldsmed – j Effuerdt Capteinn – j Peder kremer – ij, Gorris Suendsønn – j, Jørgen bager – j, G peder graa – j Gabriell Jacopson Badsch[e]r – j Otte Capteinn – j	15 20
klaues pouelsønn – j Mats søffrenson guldsmedt – j. Matz guldsmedt – j Jenns Maller – j Berndt schomager – j Peder Bøsseskøtter – j Niels grydstøber – j Jffwer Jacopsønn – j Jens pedersonn – j Jens Rasmusøn – j Lydder Nyebur – j	25 30
Sahchariass Syffuendsøn – ij Mauritz schredder – j,	

71: 2 f Leer/SPande (Læderspande) ä. spannar av läder använda vid brandsläckning
17 G gamle, den äldre

- [72] Hanns Hinrichsen Smed – j
 Peder pouelsønn guldsmedt – j
 Niels Bødker – j
 Hiordt hiordtsonn – j
 5 Hinrich Monnsønn – ij
 Laue Matzsonn – j
 Hinrich Jensøn – j
 klaues giøng – j
 Peder Ancker – j
 10 Peder Erichson – j
 Thue thuesonn – j
 Trud Jonisønn – j
 Oluff kiellesmedt – j
 Oluff Mortenson – j
 15 Fayer Mortenson – j
 Mortenn Jngsøe – j
 Her peder i giemsoe – j
 Her pouell i hiersAas – j
 Suend Torkildsön – j
 20 Mester fredrich i Aasum – j

72: 16 *Jngsøe* Yngsjö, Åhus sn, Villands hd; här som tillnamn
 17 *giemsoe* Jämshög, sn i Listers hd, Bleking
 18 *hiersAas* möjl. Hjärsås, Ö. Göinge hd

war Skicket for Borgemestere Rad och Stadz fougidt, Her dines hanbo[n] [73]
 Aff drageberg, och Eschede aff thrølss Jonisons Arffuinger 20 daler courent
 som hannom schulle thilkomme effter en forligning Trølss
 Jonisønn och her dines er emellom giordt om Arff effter thrølss
 Jonisøns höstrue, Jesper holst Suarede paa ssuend Jonisøns wegene 5
 At dersom det kand Jche aff beuises at det er Betaldt daa staa
 di offuer bødige at Betalle, Och Mente Jngen skade gieldt eller Rent[e]
 At *forschreffne* 20 daler at vdlegge, effterdy hans S. Broders guodtz och gard
 er standen i fled, Menige gieldener thill gaffn och Beste,
 med skade gieldt och paa woffningh som er Anduendt paa *forschreffne* 20 daler 10
 Her dines suarede och Begierrer, at man faa domb, och om dj
 haffuer nogen beuiss at *forschreffne* penge er Betaldt daa dj det frem
 Legge, Jesper Holst Suarede at dersom det Jche kand Aff
 beuises, daa staa hand offuerbødige at Betalle Jnden xw dauge
 effter Lougenn, Bleff aff Borgemester Raad och fougit saa paa 15
 saugt at Suend Jonisøn bör at effterkomme Jesper holstis
 Angiffuende eller dellie effter loug,
 Och efftersom det i dag er thechte daug huer som Rester paa dj 200
 daler, som er xw daler, huer Vdj hand Esch[e]r domb med skadegielde 20
 och omkostningh, Suarede Jesper holst at det er med Her
 dineses egen hand at Beuise at aldt huis som S: Trølss Jenissen
 och Her dines emellom werit haffuer, er klar giordt,
 kand och saa beuises at haffue Betaldt Zachariass Sýffuendssen
 xw daller, paa Her dineses wegenger, for det Andet Beuises 25
 med trølss Jonisøns Regenschab At haffue betaldt Her dines
 paa thuende thider som er Ao j619: forst 7 daler Siden 8 daler
 der med forstaes, At her dines er thilfulde Aff Betaldt
forschreffne xv daler som hand thilkreffuer, och Mener Suend Jenssen
 bör frie at were for hans thiltall i den sag, och er domb Be[-]
 gierrendis, der thill Suarede Her dines, At efftersom hand 30

73: 3 Efter *forligning* är ett par ord strukna och oläsliga

- 7 *skade gieldt* skadeersättning
- 9 *i fled* i egendomsgemenskap
- 10 *paa woffningh* kostnad
- 13 f *Aff beuises* motbevisas
- 17 *Angiffuende* uppgift med krav
- 29 *bør hs bor*

[73] Legger i Rette, Trølls Jonisöns Wnderschreffuene Anddell
och Beuis at hand War hannom offuer $\overline{200}$ daler Schyldig saa leggis
der emod i Rette et schriftlig Regenschab med Her dineses *egenn*
hand Vnder som formelder at der forst paa er Betald $\frac{1}{j}$ \bar{c} daler
35 for hans Søns kost $\overline{20}$ daler der Nest er Annamidt $\frac{1}{j}$ \bar{c} daler saa der
Rester effter dieris Regenschab xxx daler, der Nest Neden Vnder som
Menis at were thrölß Jonisøns egen hand, at hand Bekiender at haff[-]
ue leffuerit Zachariaß Syffuendsön xw daler som och Stadfestis med *forschreffne*
Zachariases egen hand dem At haffue Annamidt huor Aff
40 Noch som kand forstaes At der fattis fembten daller, huis

hand Anlangendis hans Regenschabh hand i Rette legger som schall [74]
 formelde At schall were Annamid̄t 15 daler paa thuende thider
 Anno j̄619: Saa kand det well were mueligt at det er dj samme
 15 daler som Zacharias haffuer Annamid̄t och giffuedt sin Beuis
 paa, Thi efftersom datum for melder Vdj Bogen Ao j̄619 Saa 5
 er Beuisen Vdgiffuen Anno j̄620 Thi det hender seg thit
 At en kand Lanne penge bort och saa Betalle paa sin gielt
 paa enn thidt och thage Beuiss paa en Anden tidt och dersom
 saa kand findes, at Her dines paa Andre deris Regenschab
 haffuer werit emellom kand haffue Annamit enthen ware eller 10
 Penge efftersom der staar ware hos Vdj samme Regenschabh
 Saa haffuer hand Regenschab der emod, och Berette her dines
 At hand fech enn oxse for vj daler 2 kiør for 8 daler, 2 pund Byg for
 x daler Sexs koe werre giedder for xxij daler och 20 daler landt hans
 hostrue Anne, Och er Begierrendis domb paa den handschrift 15
 Och paa den Vnderschreffuene beuis som er i RetteLaugt huor
 paa der Rester dj 15 daler, och er Begierrendis at man
 Jndfort ord fraa ordt *forschreffne* AffRegning som her dines haffuer
 schreffuit med egen hand saauell som thrølß Jonisøns egen Hand
 Och frembstod Bendt Jonisøn i Røenn och wandt wed sin ædt 20
 med opragte fingere at *forschreffne* trølss Jonisøn haffuer faedt *forschreffne*
 oxse kiør giedder och kornn, Men hand wed Jche om det er
 Betaldt och er mere end femb Aar, siden hand fech det
 Zachariass Syffuendsøn wandt wed sin ædt med opragte fingere
 At hannom Mindes Vdj Sandhedt at *forschreffne* trølss Jonisøn fech *forschreffne* 25
 20 daler och giedder, och et Sölff Belte Vdj thrøls Jonisons Brøllup
 som bleff Anne trølß Jønisons Landt det samme wandt Bendt
 Jonisøn paa Røenn, der thrølss haffde Brøllup, huilkedt Belte hand
 egienn Esch[e]r saa godt som det war, der hand lante hinnde det, Jesper
 holst Suarede paa Suend Jonisons wegenne, at huis gielt som nu Her 30
 dines Esch[e]r aff trølss Jonisons Arffuinger formenis Noch som hannom
 At were Betaldt Vdj det at det beuises med en Vdskaaren
 Schrift, At huis gielt och guodz som thrølss Jønisen kunde haffue
 er Anslagit och daa Her dines Jche haffuer kreffuit eller pa
 Eschet nogen gielt som thrøls Jonison hannom Schyldig shulle were 35
 Effterdy gielt schall Betallis aff fellitz boe Och der paa er ghaid
 Affkaldt effter hans S: hostrue, for det Andet kand forstaes, At
 dersom trølss Jenisen haffde werit hannom noget Schyldig, daa haffd[e]
 hand well det Befattedt Vdj den quitantz som han och thrølß er

74: 10 Efter *enthen* ett (två?) oklart ord, *warett*?

20, 28 *Røenn* (Röena) by i glimåkra sn, Ö. Göinge hd

26 *20 daler* understruket i texten

29 *Escher* över raden

36 *O* ovanpå ett fint skrivet *for*

- [75] Emellom gangen med Begge dieris hender Vnder, och formelder Aar och datum paa huilken thidt dj haffuer giordt Regenschab med huer Andre och huor møgit dem emellom werit haffuer, huad seg di wyn[-] desbyrdt Belanger, som winder effter thrølss Jenison död Och Aff
- 5 gang, Mener di saauell som Her dinneses Angiffuende Jche at komme hans hossbondz thienner thill hinder eller skade Men hand At frii kiendis for hans thiltalle, Her djnes suarede at huad den Vdskarne schriff er Anlangendes der kommer Arffuen wed och Jche gioldenn, eller wed Her dineses gioldt huad den Anden Aff[-]
- 10 kortnings Register Anlangende ennd thrölß Jenisons handschrifft formenis Jnthz andet at forstaes eller bør at forstaes, end ennd handschrifftenn, huad wündesbyrden er AnLangende Mener hand dj endnu staar wed dieris fulde werdt Effterdy dem er Inthz offuer beuist huor med dj burde at feldis,
- 15 Her dines kreffuede endnu vj *daler 8 skilling* som er opgeldt paa dj *200 daler* Richsdaler som hans Möller Maler Berette for ham hand motte giffue trølss Jonisøn førend hand motte faa Jacop fechtels handschrifft egienn, som hand och Escher egienn, och war paa *forschreffne* punchter domb Begierrendis, Jesper holst Satte Vdj rette om Her dines Jche
- 20 bør med wyndesbyrdt at beuise eller med thrølss Jonisens hand, at hand haffuer Oppeboridt *forschreffne* vj *daler 8 skilling* aff hanns Møller, Opsatt Vdj *14* dauge,

- For Borgemestere Raad och fougit war Skicket Erick Andersen thiennendis Zachariaß MurMester her sammestedz och gaff thilkiende
- 25 At hand Achter at Inghaa Vdj det hellige Ehteschab med Annc Laurzdatter, Och Sognepresten forNechter ham troloffuelsön Thi forplichtedt hand seg Vnder sin halses fortabelsse om det befindes at hand er enthen er Wiet troloffuet eller giffit wed nogen quind[-] folk eller piges personn,

75: 8 *Vdskaren* se anm: till 28:26
 16 *Maler* över raden
 26 *troloffuelsøn* så!
 28 *er* över raden

Onsdagen den 20 Nouember Anno j622. [76]
 Fremstoedt hermen PlatzMann Aff kiøbinghaffnn, for Retten i dag
 och i Rettelagde, karll hermensønn schomager hans handschrift,
 liudendis paa 43 daller, som schulle haffue wered betallt nu
 forgangen S: Mickells dagh, och hannd nu med hans hustrue, haffuer 5
 ligget h[e]r en tid lang. oh kreffuedt samme gielldt, och hannd icke er
 till stede, och *forschreffne*. karlls quinde, haffuer bekient samme gielldt
 och hanndschrift at Were schyllig, oh da inted findis i Boed at
 Betalle medt, da wdaff medynck haffuer denn guode Mand
 Welb: Otte Marsuin forstrackt samme Penge till dj 10
 Fattig Folck, paa karll schomaggers Wegenne, Jndtill hand
 kommer till stede, da ydermeere at forseckre och
 Affbetale Welb: Otte Marsuin igienn oh holle denn guode
 Mann Welb: Otte Marsuin schadessløess: i alle Maader,

76: 1 Häri från med annan hand ms
 2 Efter *kiøbinghaffn* är och struket
 12 Efter *forseckre* är eller struket

[77] Fredagen denn $\overline{j0}$ Januarj Anno $\overline{j623}$

Waar schickedt for Borgemester och Raadt oh fougidt, Welb: Otte Marsuin kong: May: befallnings Mand offuer Christiannsstaetz Lehn oh beuiste med kalldtzmennd oh kalldtzeddell som er, Jørgenn

5 Madtzønn i Christiannsstaed Trøells i Jffuetoffte, at haffue hiidt steffnnt loulige, Mester Olle Pederssønn till Windiss[-] burdt At paahøre, huis dj beschyllinger sig er Anlangendis som till forn sag er giffuen for, om hand eller hans fulldmegtige haffuer h[e]r wdj imoed at sige, Och Eschede Vindissburdt i Sagenn

10 da fremstoed Mester Jørgenn Christophersønn Sogneprest i Christianstaedt, oh sagde sig at haffue schreffued sin beret[-] ning, om alle Artickler i Støckuiss som Welb: Otte Marsuinn haffde Anmodet ham om, och det huerckenn aff hoed eller for gunst, oh huis mester Olle eller nogen paa

15 hans Wegene Mangler derpaa, Will hand sig ydermeere der Wdj Ercklere, Ehr beuist med Mogenns Aagessønn schollemester i Rønnebye, hans breff oh hanndt. At hand for-gangenn freddag vdj Paasche hellige dage, haffuer hann offuer falldenn med schiens Ord baade paa hannem och hans

20 Fader som wared fra $\overline{9}$ oh till $\overline{j2}$ oh sidenn gich till oh hug nogle Ruder Wdaff hanns Windue med hans kaarde saa dj indfløi i Sengen till hannem som hand laa, huilcked oh saa Mester Jørgenn Christophersønn Vinder at sagen haffuer Wered i Rette for hannem, och da, bekiende M: olluff samme sin

25 gierning oh forbad det aff hørreeren, och da forligte Mester Jørgenn dennem, End fremstoed Niels klockere i Christianstaed, oh Want Weed sin æcd mcd Opragte fingre, At Mogens Aagessønn om Morgen en beklagede sig for Niels klockere, och tillspurde hannem

30 om hand icke hørde denn klammerie som Waar imellem Mester Olluff och hannem, da sagde Mogens, At Mester Olluff slog Winduerne Wdt saa Dj Røg hen i Sengenn till hannem, som hand laa, och saa hand om Anden Morgenn At der Vaar tho Ruder Wd slagenn,

77: 22 *indfløi*: väl eg. *-fløe*, *-i* framkallat av det följande *i*

24 *M*: *olluff* över raden

25 Först på raden är *forseellse* omprickat

34 *tho* med annat bläck över ett struket och underprickat ord

End fremstoed Moenns Lauridtzønn Hörer vdj Christians[-] 5
 staedtz schoele, Winder, med æd och oprachte fingre, at denn jj Julj
 j622 bleff hannd Jndsat vdj Christiannstaedtz schoele, midde-
 ler tidt leste hannd i schoellenn somme tidt, och somme tider
 Vaar borte, dog naar hand drog bort, bad hand hannom lese for sine disiple, mens fra denn
 tid hannd begierede fielcking=
 kalldt, och fich kalldtzbreff och till denn Vnge Mand
 Jacop Mortennsønn, bleff tillsat till schollemester,
 som Waar denn 4 Nouember lesde hand inted eller Vaar
 i schoelenn, ydermeere bekiender hannd at Mester 10
 Olluff Pederssønn, schreff ham it breff till som hand
 Viste Mester Jörgenn och denne Waar schollemester,
 at hand wille siellff holle sig till At siunge sanckte
 Mortens Afften for hannd haffde icke endnu, Resonerit
 schoellenn, och hand da icke wiste at Jacop Vaar in tro tuce=
 ret i schoellenn, som schiedde dog denn same dag, epter 15
 Bisspens och Borgemester och Raadtz befallning,

End fremstoedtz Per hannsønn i guelløff och want weed
 sin ædt med oprachte fingre, At hand stedde den degne
 feste i guelløff aff M: Olluff Pedersønn for dum schole- 20
 mester, for j5 daller S: och 6 schiepper kornn, och der aff
 haffuer hannd oppeborred 7 1/2 dlr: och 6 schiepper Biug, dj Andre
 haffuer hand bødet ham, och hannd icke ville dem Anname,
 End ydermere bekiender hanndt, At M: Olluff haffuer
 bragt ham med heste och vagenn fra guelløff och till Lundt, 25
 som er 8 Mille och gaff hannom inted derfor, enten till
 Terrepenge, eller Vagennleye, Ennd fremstoed Otte
 kaptein, och bekiende, At enn gang gaff hand M: Olluff kost en gang
 Om Vgenn, som Vaar om en freddag, saa kom hand en
 dag icke till Rette tidt mens kom der klocken Vaar 30
 jj da haffde hanns hustrue, taged dugenn op igienn och
 sat Maddenn fra Jlldenn, och Ville gaa vdj sin
 haffue, da kom M: Olluff till kost, och meddeler[-]
 tid hun bredde dugenn och satte Maddenn till
 Jlldenn igienn, gich hand bort, och wille sidenn alldrig 35
 gaa till kost der igienn,

78: 5 *dog ... disiple* tillskrivet mellan raderna, med invisningsraden; *hannem* syftar väl på »mäster Olof» se r 20

6 *fielking* Fjälkinge, by och sn i Villands hd

14 *Resonerit* (renonceret) dragit sig tillbaka från

16 *samme* hs *samme*

18 *guelløff* Gualöv, by och sn i Villands hd

19 *stedde* arrenderede; i margen: *ligger till Christianstadtz skoele*

21 S: sølv: silver(mynt)

27 *Terrepenge* (tære-) kostersättning

[79] ydermeere bekiende Otte kaptein at hannd Waar begie-
 rendis vdaff hanns Hustrue, at hun ville sende ham 3 Rette
 Madt i schoellenn, huilcked hun benegtede, der hannd icke
 Wille søge hindis dug och disch, och alltidt naar hannd gich till
 5 kost haffde hanndt, alltidt enn dreng med sig som hand motte
 och giffue kost, End fremstoed Claus Boesønn, och bekiende
 At hand haffde giffued och M: Olluff sin kost en dag om
 Vgenn, som vaar om Torsdagen, och det Aared igiennem,
 da haffuer hand Alldrig foruist hannem hans dug och disch
 10 Mens somme tiidt haffuer hand vered borte i j4 dage
 och somme tidt i 3 vger, huad Aarsag der vaar till veed
 hand siellff best, mens Naar hand kom gaff hand ham kost
 saauell som hans dreng, och alldrig hand vaar den Persøn
 hand tacked ham en gang de[r]for, End fremstoed Mar=
 15 grette dauid schriffuers, och bekiende at, haffue giffued
 schollemester och j dag kost, som vaar om Söndagenn, och
 haffuer hun sent ham Mad bort i schoellenn aff hindes guodt Wilie End frem=
 stoed Peder kremmer kong: May: Byefouget i
 Christianstaedtt, och bekiende, At hand gaff M: Olluff
 20 Pederssønn, enn Söllffschie epter Mette goerisses,
 for hannd sang for hindis liig saa guodt som 9 mark, huilcken
 schie hand sende Peder kremmer tillbage
 Igienn, formente Peder kremmer sig at Were noch
 Epter dj hand icke sang liget fra dörren, dog Waar der tuende schier afflagt
 25 till hannom: huor aff G. Gorisön fich den ena, der tue End
 fremstoed Madtz Jensønn, och Vant Weed sin æedt, med
 oprachte fingre, At den tidt tuende Olle Madtzöns
 Börnn, Waare, döde som Waar icke it par timer gamell
 vaar hand bort sent till M: Olluff at hand ville
 30 Siunge for disse 2 Börnn till Portenn och fra sit, och
 Boe hann ⁱ/_j Partenn vdaff enn krone, da sagde hand
 Mandenn haffuer io sin egenn Huuss och gaardt, och er
 for lidet, enn quinde som sidder veed sin Rock och
 spinder giffuer saa meget, saa gich hannd till Olluff Madtzon
 35 igienn och sagde hannom: dette, saa antuordet hannd hannom
 en hallff Crone, och bar till hannom: och M: Olluff
 Anuorted hannem denn fiernig Crone igien,

79: 20 Efter *goerisses* är *at* struket

22 Efter *hand* urspr. *forached och*, omprickat

24 Efter *dörren* ett invisningstecken samt mellan raderna texten *dog vaar de tuende schier afflagt till handz huor aff Cl: Boeisön fich den ene / der 4 er* [ant. ofullbordad]

30 *Boe* bådo

32 *Rock* spinnrock

36 *Anuorted* antvardade, gav; *fiernig* fjärdedel(s)

End Fremstoed Henrich Mogensønn kiemnener her sammestedt [80]
och Vant Veed sin ædt med oprachte fingre, At der Vaar en
lidenn Pige till hans som tiente ham, der hun
Veed døden Affgich, gaff hand M: Olle for hand schulle siunge
liget till Portenn 4 Partenn aff en Crone, huilcked hand 5
bar tillbage igienn och sagde At henrich Mogenssøn schulle tage den paa
huis Rehb: dem imellem Vaar och gaff hand ham kost it Aar, och sagde
hand ham huercken scham eller heder till tacke, End
Fremstoed Her Peder, Cappelann, med M:
Jørgenn Christophersønn, och bekiende, At M: Olluff 10
tiit och ofte fantz forsømmelig och forsømmed, første
Preddicken, och Vge Preddicken, om fredagenn saauell som sommetidt
till Afften Sang, Ehr och i lige maade beuist med Mogens
Aagesønns førige Hørrer, her sammestedt, som haffuer
schreffued till M: Jørgenn At hand tiit och ofte haffuer 15
forsømmedt, tienistenn i kirckenn, till j Preddicke
saauell som freddags Preddickenn, disligeste den
heele fasten igiennem Vdenn om Onssdagenn, huilcked
hand och Vnder tiidenn forsømmedt, for det sidste er
beuist med schriffuerenn paa Hammer hanns egenn hand 20
Aff degenner aff lyngbye och gulløff Sogner, giffuer
Aarligenns Aar en tønne foramvdtz haffre, till
Kong: May: for forsuaered, stoed Staffenn Veffuer
och Bekiende, At M: Olluff siellff waar her wdj
Byenn i gaar till klockenn Waar it. Huorfoere 25
Welb: Otte Marsuin formeener sig, At hand i
dag noch kunde bliffue tillstede, om hand haffde noget
Jmoed hanns Velbiurdighezs Vindissbiurdt At sige,

80: 3 Efter *som* är *hand* ve struket

7 Trgb: räkenskap

20 *Hammer* Hammarshus

21 *lyngbye och gulløff Sogner* (Trolle) Ljungby och Gualövs socknar, Villands hd

22 Efter *tønne* är *haf* struket

[81] Tiisdagen denn 8 Apriliz Anno j623:

Frem kom Annders Jensenn Muremester, och i Pantsette Laurtz Andersenn i Egestedt, hans Gaard beliggendis paa Nørre gade emellem Peder Jensens Gaard och Olluff Vandebieris Gaardt for 80 daller in Specie
5 och 30 dlr S: som Beløber sig Wdj Mynnt ij daller : epter som Mønten nu gaar och gielder
och schall giffue huert Aar Till Rente 9 slette daller och naar for^{ne}:
Anders icke Will haffue samme Penge Lenger, schall hand opsiige
dem j fiering Aar tillforn, och Dersom for^{ne}: Lauritz Andersen icke
Will Wnde ham samme Penge Lenger, da schall hand dennom och opsiige
10 j frg : Aar Tillforn, och forplichted for^{ne} Anders Jensen sig icke
samme Gaardt At forpante Sellge Eller Affhende loulig eller
Obenbare till nogen andenn. førend for^{ne} Laurtz Andersen Till
fullde och Allt er fornøied och Betalledt och da At ehrlegge Pengen Vdj
lige saadan Mynnt som hand den Annammed haffr:

15 Onsdagen denn 9 Apriliz Anno j623:

Fremstoed Steffen Jespersen och Bekiende At Were hans Stiffsøenn
Wed naffn Pouell Mogensenn j66 daller S: 2 mark j0 B: 2 alb: schyllig som Claus
Pouellsenn er formynder for, och samme Penge at schall staa vdj
hans Gaard beliggendis paa Nørregade emellem, Niels Grinous
20 och Niels Grydestøbers Gaardt paa Aarlig Affgiffit och Rente, 6 daller
Aff hundredt mens huis for^{ne}: Gaard er bedre, och Meere Werdt,
End for^{ne}: Børnepenge, haffuer Claus Pouellsenn, hans Verge, samtöcht
At Pantsette huis for^{ne}: Gaard Wiidere Werdt er, som er till
Vellacht Mand Olluff Suendsen for j6 daller: Mønt, dalleren beregnet till 64 *skilling*
25 Och Aarligenn At schall giffue till Rente 6 daller Aff hundr[e]

81: 2 Efter kom är Lauritz omprickat; Andersenn hs Am-

3 Egestedt Ekestad, Fjälkestads sn, Villands hd

4 Vandebieris (gen.) är ortnamnet Vanneberga, nyttjat som binamn (det finns två byar Vanneberga i trakten, en i Trolle-Ljungby sn, Villands hd och en i Vinslövs sn, V. Göinge hd. Troligen avses här den förra)

10 frg: föregående

14 annammed hs annammed

21 I kanten och schall samme Rente om Paasche

22 Børnepenge uppfostringsbidrag

24 Olluff Suendsen över raden

<p>som Angaaer, denn j3 Martj, Anno j623 Wiidere i Pantsette till Olle Lauesen i fielckinge, for 200 daller M: och 6 daller huert Aar till Rente aff hundert och schall samme Rente Angaa fra Paasche j623: och der som Vergenn icke Vill lade samme Penge staa da schall, for^{ne}: Menndt, som hand samme Gaard haffuer pantsett, forpflicht Verre, At Erlegge for^{ne}: Pouell Moensenn eller hans Verre, for^{ne}: Summa Børnepenget, och forplichtedt, Staffenn Jes= persenn sig icke At forpante selge eller Affhende, förend for^{ne} Olluff Suendssen och Olluff Laussen er till fullde och Allt, Betallt, hoffuedstoell med All paastaaendis Rente</p>	<p>[81]</p> <p>30</p> <p>35</p>
---	--

- 81: 26 *angaaer* börjar räknas
 27 *fielckinge* Fjälkinge, by och sn i Villands hd
 28 Efter *till* är *Rette* struket
 31 Efter *at* är *giffue* struket
 32 *Verre* jfr *Verge* r 29 o fl
 35 *paastaaende* uppslupen

[82] Onsdagen denn j4 Maij Anno j623:

Haffr: Epter^{ne}: Mend giort deris Borgere ædt her i Christianstaed for B: och

R: her samestedtz Vdj Vor Radstuff:

ff Peder Hop giorde sin Borgere ædt,

5 ff Bernt schomag:^r

ff Morten dör fischer:

ff Anders schredder:

ff Jens Vieborrig:

ff Hans Snedker:

10 ff Suend Remmesnider,

ff Olle kiellesmidt,

ff Morten hanssen

ff Mogens Nielsen,

ff Peter hatmag:^r

15 ff Niels Gulldsmidt,

ff Anders schipmand kiellesmedt,

Mandaugenn: denn j4 Julj j623

for B: och R: Waar schicked, Hæderlig och Wellact Manndt: M: Jørgen

Christophersen sogneprest her sammestedtz: och Loed for B: och R:

20 Indsteffne: Her: Niells: foss: hanns førrige Cappelauffnn:

och gaff tillkiende, huorrledis hand haffuer taget hannem till

sin Cappelaunn; fra denn j9 Augustj och till Paasche: och

Her Nills Wdj sin forpflicht haffuer Loffuedt och tillsagt,

At schicke ssig i sit Liff och Leffnedt, som det en Ehrlig

25 Prestmand høer och bøer: saa ingen der vdoffw[e]r schall

forArgis, och hand dog Alligeuell ehr befundenn

At haffue en Hoere Wdj Sengen huos ssig, med huilcken som

hand ehr bleffuenn optagenn, och det imellem Løffuerdagen

och Sønndaugenn; førend hand schulle: gaa paa Preddieke stoe=

30 lenn om Anden dagen och gjøre tieniste: for det Andet

82: 8 *Vieborrig* är eg. namnet på staden *Viborg* i Jylland

11 *kiellesmidt* »kittelsmed», kopparslagare

16 *schipmand* sjöman, spec. om skeppare el. timmerman; här som binamn

18 *war schicked* hade sänts bud efter

20 *foss* är väl familjenamnet urspr. Voss

20 *Cappelau(ff)nn* kaplan

23 *forpflicht* ä. (skriftlig el. muntlig) förpliktelse, löfte

28 *optagen* påkommen, överraskad

for hand Aff Rømbed med en Preste kioell, som hand Loed
giore till hannem førend hand nogen tied kom paa pre-
dicke stoelenn: och schulle haffue tient end da i Tiuffue Vgger
derfor: som M: Jørgen siellff motte giøre tieniste, den
kaalde Vinter, for det 3. klager M: Jørgenn At
hand haffuer fortalled hannem huos Presterne i giertzherridt
och Anden stedtz: Lige som M: Jørgenn: schulle haffue giort
hannem: store Vred, vanseet At hand icke Veed Andet At haffue
giort hannem: end hand hollt hannem: fra Preddickestoelen: epter
hans gierninger hand haffde giort,

[82]

35

40

82: 31 *aff Rømbed* ä. rymde sin väg
33 *Vgger* (uger) veckor
36 *fortelled* (fortaled) förtalat
38 *Vred* orätt

[83] for det 4 huor det ehr At forstaa, At hand haffr: schreffued
 till Welb: Otte Marsuuin At det kunde schie epter deris
 Rettergang: kunde komme Andet Epter, som hand icke gier-
 ne Ville, for det 5: huorfor hand haffr: oppeborred Sielle
 5 gaffue imoed k: M: Recess: som vaar Søllffschier Lamb
 och Andet saadannt: Ittem om hand Will benechte icke
 At haffue oppeborred hanns Offer: Vdj et Brøllup i Nebbele
 som hand inted haffuer faaed fra sig: Vanseet: At hand
 Annammed sin Løen for sin tieniste Aff hannem: och for=
 10 plichted sig med denne hans tillsagde Løenn: der med Lode
 ssig Nøie: Der till suarede Her: Niells foss:
 At hand icke Waar: steffnt: mens Naar hand bliffr: steffnt
 for ßin tilbørlige dommere som Ehr bisspenn,
 da Will hand suare der till, och der med Løb hand fra
 15 Rettenn: och icke Wille suare till sin egen sag eller
 Erkleere sig. for M: Jørgens tilltalle,

83: 2 *Otte Marsuuin* se till 70:2

5 *Søllffschier* silverskedar

7 *Nebbele* Nöbbelöv, förr sn, nu by i Vä sn, Gärd's hd

Mandaugenn denn jj Augustj: Anno j623: for B: och R: vaar schiched
 Hæderlig och Wellært Mand: M: Jørgenn Christopherssenn Sogne-
 prest her sammestetz, och gaff tillkiende: At Eptersom hand till fore
 haffr: giffued Her Niels fodtz Sag: och nu i dag Achter At føre
 ssine hvindis biurdt: At beuse sin Angiffuendhz: och fremstoed 5
 Niels byesuend och Olluff giordsen som ehr Stadtzens tienere
 och hiemlede At haffue Lougligen hiedsteffnt for^{ne}: her Niels fodtz
 och fremEschede Mester Jørgenn Christopherssenn: Windisburd
 da eptersom hand haffr: giffued hannem sag for: At hann
 haffr: icke ført ssit Leffned foruden for Argellse 10
 som hand Wdj deris Contractis breff haffde sig till forplichted
 mens vaar optagen med en hoere Wdj ssin seng: emellem
 Løffuerdag: och søndag om Natten: Wdj Nouembris Maanede
 som hand om Anden dagenn schulle forrette gudtz tieneste
 paa Preddickestoelenn: da fremstoed Anders Børresen 15
 i Whæ och want veed siels ædt med opragte fingre
 At hand tog: Presten i Sengen med Marine Jyde quinde:
 och hun Waar i hindis barre Serck: och hand i hans bare schiorte
 och hand tog hindis kleder fra hinder: som hun Løssde fra
 ham igien: och hun bleff byen foruist: fremstoed Anders 20
 Bundessenn: och Want Weed sin sielis ædt Lige for^{ne}: Ord At
 hand Waar med samme tiedt: End fremstoed Johanne
 Anders daatter ... och Want Weed sielis ædt: At hun saae
 dj begge: Laa i ssengen till sammen: och hand Reissde sig
 op fra hinder der Anders bundessen och Anders børesen 25
 kom Jndt: och tog Anders børresen hindis kleder fra hinder,
 Elline Niels Hannsens *ibidem* fremstoedt: och want: at: hun saa
 At dj saed Weed bordedt: och haffde et glass Wien for *dennem*:
 saa drog hun Aff hannem: och saa gich dj till ssengenn:
 tillsammen: End fremstoed berrete Mortens 30

84: 5 *angiffuendhz*: oppgift(er) el. angivelse; *hvindis biurdt* (felaktigt *hv!*) vittnesbörd
 8 *fremEschede* (-æskede) krævde
 14 I kanten 1622
 16 *Whæ* Vä
 17 *Marine* hs *Marme*
 19 m.fl. *hinder* henne
 21 f I kanten t.v. *Christianstad*

- [84] daatter: Ibm: och Want Lige for:^{ne} Ordt: som:
Elline Niels hansens tillforne Wundet haffr:
och i Rette lagde: M: Jørgenn et Breff som hand haffr:
schreffued till Velb: Otte Marsuin: med hans egen haand
35 huor med hand ydermeere beuiste At hantz angiffuende
och formeener sig ingen Wret At haffue giort i det hand
haffuer hollt hannem fra Predicke stoelen epter hans
begangne gierninger: och klager paa At her Niels haffr:
forført *hannem*, for got folck: for prester och for Andre
40 Lige som hand schulle haffr: giort hannem, en stoer Wret: Wanseet
hand haffr: oppeborredt: sin fyllde Løøn Wdj en Nyed syed och
schørren: preste kioell: som hand schulle haffue tient for

84: 35 *at* inringat i texten

39 *forført* ä. baktalat

41 *fyllde* fulla; *Nyed syed* fel för *Ny syed* nysydd

42 *schørren* fel för *schorren* »skuren», tillklippt

fra denn j9 Augustj j622: och till neste epterfølgendiz Paasche [85]
 och dog icke tiende Lenger: end till den 23 Nouembris: och gich
 hand bort med samme kiortell: och icke tackede hannem: der forre:
 Wiedere klager M: Jörgen offr: hannem, At hand Suig Achte=
 lig: imoed K: M: Recess: imoed M: Jörgens Villie och befaling oppebar 5
 Siellegauffue: som Waar epter: Ture schredder: en Sølffschie som hand strax beuiste med
 Da fremstoed Lissebet Anders daatter: och Anders börre=
 ssenn: Vdj Whæ: At hand fich samme schie : huilcked M: Jörgenn
 meen: At hand fordöldet for hannem: imoed hans forpflicht: Vanseet
 At hand: tillforne: Waar foræred – ij Rix-markz: och en himbling 10
 offr: en schiffue Waar Wurdered for – vj mark: I Lige
 maader for en gamell quinde hand begroff Wdj Nöbbelöe som
 Waar Olluff Mattessens huestruffs Moeder: begierede
 hand et faar förend hand ville begraffue hinder mens der hand
 haffde begraffued hinder ssende hand ham et Lamb: huormed 15
 hand icke Wille Nöies: och fordred j schiepe biug till Lambed
 fordj At faared Waar bedre end Lambedt: huilcked
 M: Jörgenn icke Affuiste förend hand Waar kommen
 fra hannem, och klager hand med sadant Att hand
 motte föere hannem i All Wlöcke: och schiödt M: Jörgenn 20
 sig till Vindisbiurd: som ehr Olluff Mattissenn i Nebbele:
 och Will det nog som beuise om behoff gjöris och ehr her paa et
 Raadstuff Winde begierendis:

- 85: 6 Efter *Lissebet* är *snedker* struket
 8 *fordöldet* hemlighållit; *forpflicht* löfte
 10 *himbling* baldakin (över matbord)
 11 *schiffue* bordskiva
 22 *Raadstuff Winde* avskrift av protokoll el. domslut i rådsturätt

[86] Fredaugenn Denn j9 September: Anno j623 *etc.*

- Peder Christenssenn k: M: Fouged, Loed for B: och R: Indföere enn fange weed Naffnn Lauritz henrichsenn, barnnföd till Flensborrig: som haffuer Ligged wdj enn slembt Leffned: och wdj hoererie, med
- 5 Tuende quindes Personer, som ehre den ene Weed Naffn jngeborrig: huorforre hand haffr: Afttinged till *hannem*: for 6 dlr: Corant: och beplichter sig paa sin hallses fortabellse, Att betalle samme penge, med det förste Och dersom hand enten Römmer eller wnduiger, imedeller tied, Da Will hannd haffue fortabt sin halls, J Lige maader forplichted
- 10 Jngeborrig sigh paa sin hallses fortabellse, icke At findis meere her, i denne Bye, saa frembt hun her i byen meere befindiz da Att straffis paa hallsenn Desligeste fremstoed Boedell Föugers daatter, och i Lige maader forpligted sig att saa frembt hun findis meere her i Byenn, da will hun haffue for-
- 15 brutt: sin halls, och Lide wnder samme Straff:

Torsdaugenn: denn 25 September: Anno j623:

- for Borgemester och Raadt, fremstoed Lyeder Nyebuer och Waar, och Beklaged sig: att eptersom i söndags siedst forledenn wnder Predicken ehr Hans Gottlender en Solldat som gaar wacht *har* Indgaaed I hans
- 20 Huus, wnder predickenn, med en Anden Solldat, och Wdj Meddeller tiedtt. haffuer hand mist nogle penge i hans schab: sa och paa *samme* tied haffuer handz quinde, Wered i kirckenn: och eschede Vindis biurd i sagen da fremstoed en solldat, Weed Naffn Knud Borringholmb: och Vant weed sin ædt, att om söndag w[n]der Predicken der Lyeders hustruff
- 25 Vaar i kirckenn: och Lyeder vaar icke hieme, da gich hand Jnd i Stuffuen, da sad Lyders dreng Weed bordet, da bad handt *hannem*, At hand wille giffue *hannem*: nogen suerte At suerte sine schoe med, da baed, drengen at hand schulle gaa wd till Piegen, och Piegen Viste *hannem*: wd i gaardenn wnder en kieste der stoed Suorte Blocken,
- 30 saa gich hand vd och suerted sine schoe, och hans gotlender komb och bad

86: 3 *Flensborrig* Flensborg stad i Slesvig
6 *afftinged* ä jur (efter förhandling) avkräva (ngn) böter
12 Efter *paa* är *kroppena* struket
21 *samme* hs *sanne*
29 *suerte* *Blocken* block att sätta i skor, då dessa skall borstas (svärtas) (?)

hannem: om hand motte faa nogen suerte At suerte sin hat medt, och
da fich hand den och geck innd Ad stuffuen Jgien, och saa kom degne
Ollen till *hannem*: och sagde: h[e]r kommer ieg for ieg will haffue och
inted giffue, da suarede hand kand schie i will haffue nogen suerte At
Suerte eders schoe med da sagde hand ia, Jeg Will gaa wd Lided
och komme strax Jnd igien, da tog hand suerten och satte den der
som hun stoad för, och gich saa wd igienn, Och degenne Ollen
gich i stuffuenn igien, Tillspurde Lyeder, Knud Borringhollmb om hand
saa Jacop Nyeborg: Waar i hans huus eller Stuffue emeddeller tid
da suarede Knud Nej,

35

40

- [87] End fremstoed Marine Jens Appoteckers och Vant, At den tied knud borring,
 hollmb gich Wd, och saa møtte hun hannem: i dørerenn, och hand haffde et par schoe
 i haandenn som hand haffde suertedt, och hun gich ind och Ville Laane noy saandt,
 och hun gich och Røchte och bankedt paa stuffue dørerenn och hun kunde inted komme Jndt,
 5 och gich saa, JnWd till Stegers dørrenn: och dette waar wnder preddickenn,
 och Piegen Stoed i Stegersedt och schar kaall, och hun møtte hinder: med
 kaalen i haandenn, End fremstoed Ramfrøe: Jens daatter,
 som ehr Lyeders Piege och Want weed sin ædt, at hun saa at
 degne Ollenn, och hans Gotlenn der dj waar i stuffuenn, vnder
 10 Preddickenn: ssiedenn der epter kom Jens Appoteckers quinde som
 hun stoed wde i stegersed och schar kaell, och wille Laane saand
 och hun haffde vered huos døeren, och kunde icke komme Ind, och Vaar
 dj ennd da i Stuffuenn, och icke hun saa Jacop Niegåer i Stuffuenn den tied
 och ydermeere vant At den sidste hun Lugte dørren epter det waar
 15 hanns Gotlenn der, och stoed och bekende, at hand waar den sidste der
 gich Vd om huesed, den tid pigen hun følged hannem: End fremstoed
 Pouell Clausenn som ehr, Lyeders dreng och Wannt att hand sad weed
 borded och Lessde i enn Bog: saa komb knud Borringhollmb Jnd, och
 at dørrenn och spurde om hand haffde icke nogenn suerte
 20 at giffue: hannem: och suerte sine schoe medt, da bad hand hannem: gaa Wd till
 Piegen, och saa gich hans gotlender paa gullffuedt, och da sagde knud till
 hannem: ssee gaar du h[e]r, och saa gich hand wd, och wille gaa ad kircken
 och saa møtte degene Ollen hannem: i dørren och gich ind ad stuffuen,
 och hand gich ad kircken och hand icke saa Jacop Nygard i stuffuen
 25 eller i gaardenn, Ennd fremstoed Jacop Nyegaard och Want veed
 sin ædt, at hand komb till hans gotlender paa gaedenn : da gich dj
 hcnn paa gacdenn saa komb degenne Ollenn, till dennem: och sagde vj haffue
 noget till beste i dag: da suarede hans da wille wj dricked till
 Lyeders, da suarede dj der ehr got øll Alltied, da suarede hans
 30 gotlender kommer och gaar med ieg will giffue eder en kande øll

87: 3 noy (: nøy) ny
 4 och bankedt över raden
 6 kaall kål
 18 knud Borringholmb ä. fr. hans gotlender
 18f Efter och² är Want weed sin ædt struket
 28 dricked=dricke det

da gich dj med *hannem*: hen till Lyeders och hand Loed tappe i och dj
 drack omkring, och hand drack ickun en gang, och saa gich hand
 Wd och dj fölged *hannem*: till dørren och gich saa Wd med *hannem*:
 och hans gotlender Raabte vj gaar vd, Lucker dørren ept[e]r oss,
 Tillspurde Lyeder Nyebuer, Jacop Nygaard om hand saa at
 Knud borringhollmb waar der paa den tied, da suarede
 At hand saa *hannem*: Jnted i Stuffuenn, mens om hand waar i gaarden
 det Veed hanndt, inted, end ydermeere ssuarede At hand saa huer=
 cken Pige eller drengen paa den tied,

87: 31 I kanten med liten stil ett par otydliga ord: *er sunde* e.d.

32 *drack omkring* drack bordet runt e.d.

33 *Wd* ersätter struket *Ind igienn*

[88] Tillspurde Lyeder Nyebuer hans gotlender huor hand haffuer faaed
 denn fierding Croep, som: hand haffuer: schifft med Niells grinou, huer
 till hand suarede At hand fich den i kiøbinghauffn och At enn
 quinde weed Naffn Anne Pedersdaatter, som hand haffuer et
 5 Barn medt, forstrackte *hannem*: med enn søllffschie, och den stollde hun och Leuerede
hannem: pengene, och der fich hand *dennem*: Lyeder suarede At hand will
 beuisse At hand haffuer Laant penge i meddeler tiedt,

Tillspurde hans gotlender knud borringhollmb, om hand saa *hannem*: och
 degene Ollen i stuffuenn till samem, eller om knud viste om degenne
 10 Ollen eller hand vaar i stuffuenn, der hand gich wd: huor till hand
 suarede, At hand saa hans først i Stuffuenn, och sieden saa hand
 degenne Ollenn gaa Jnd till *hannem*:

Tillspurde Hans gotLender hans Wrbennsenn om hand haffde icke
 sagt i Niels gryedestøbers huus, at Rasmus gulldsmed haffde sagt
 15 at Lyeder icke haffde mist Nogle Tysche Penge 3 schillinger eller
 ij schillinger, mens Allt Rix Penge, hans Wrbensen fremstoed,
 och soer, weed sin ædt, At Lyeder haffde sagt det
 till *hannem*: Der till suarede Lyeder at den tid hand komb hiemb
 da sagde hans quinde till *hannem*: At Pappiered vaar borte med
 20 Pengene, och icke hun sagde at Pungenn vaar borte, mens der
 hand gich hen till schabed da saa hand pungen vaar borte,
 huor[e]pt[e]r hand Waar et Raadstuff vinde begierendis.

88: 2 *Croep* okänt

3 Efter *kiøbinghauffn* är *aff* struket

5 *forstreckte* här : gav

16 *Rix Penge* ä. »riksmynt», i landet gångbar valuta

17 *soer* ersätter struket *Want*; efter *ædt* är *Lige förme Orde* struket

Fredagenn denn 23 Januarj Anno j624:

[89]

For Borgemestere Raad och k: M: fougedt Waar Schickedt halldann Suendssen
Jnnduahner i hallmbsted och haffde Jnndsteffnntt Simen kremere med hans hustru,
Anne Andersdaatter for nogen penge och Guld som hand denn j9 Januarj
haffde tilltalltt hinder for: och i Rettelagde hanns schrifftlige forssett som
schall bliffue Jndförtt, ord fra ordt, Dernest i Rettelagde ett tings
winde wdgiffuedt den j9 Januarj som och schall ord fra ord bliffue Jndfort
huilcke breffue bleff lest och paaschreff, Belangende dj 9 dlr:
ehr hun endnu som tillforne offuerbøedig: epter tingsVindis Jndholdt
och hindis Messiue, strax en att ehrlegge och Betalle. Wansseett hunnd haff[ue]r
Dog epter hindis beretningh till S: Pouells dagh Aff forⁿ: Seuen
Mortenssens paa for^{ne} Penge. huilcked hun endnu ehr offuerbøedig att
Epterkomme Belangende dj Roßennaabeller: och anden penge
hand tillkreffuer, som hund beretter och Weed ædt bekreffter ßig att
were foræred. Epterdj dj waare i Vennschab: veed hun Inted att Suare till
Menns Epter förrige tingsVindis Jnndholdt ehr offuerbøedig dersom
Beuisses kann, Att hun dennem: Einten veed schriffuellsser Bud eller i Andre
maader haffr: bekommith, Att betalle, och meener ssig for for^{ne}: hallffdan
Suendssens tilltalle frie att vehre, da sagde vj saa der paa
Att Epterdj Avdz Anne Andersdaatter Mehsiuer: som hallffdann
Suendssen haffuer lagtt i Rette befindiz hinder att haffue begiertt
-ix daller aff Seuen Mortenssenn till Laans, dett och bekiender
dennem: att haffue bekommith, huilcke for^{ne} Penge hun och
nu strax enn for Rettenn haffr: nederlagtt. Viede Wj Jcke Rettere
Att paa kjende end att for^{ne}: penge bøer att Wehre hannem: følgachtig
naar hand for^{ne}: tuende Messiuer fra ssig Leuerer, Belangende
for^{ne}: Guld och Penge hand viedere tillkreffuer epter hans forbætt ...
Jndhalld, Benechter hun weed hindis høyeste æd dennem: alldrig att haffue
Laant. mens dersom hun Aff hannem: noget viedere haffuer bekommith, haffr:
hand hinder dett venlighⁿ foræred. formedelst den Wenschab dennem: emellem
Vered haff[ue]r, Da viede wj hinder Jngen Wiedere Wdleggh, derforre
Att giøre: førend Seuen Mortenssen dett enten. veed schriffuellsser
Bud, heller wed Anden beuiss hinder dett schielligen kand offuerbeuisse
Sieden der om Att gaahes, huis Retten kand medføere.

89: 1 Urspr. *Mandaugenn denn j6 Nouember Anno j623*, allt struket

11 *Seuen* Sven

13 *Roßennabeller* »rosennobler», äldre guldmünt med en ros i prägingen

17 *Einten* (enten) antingen

23 Efter *for^{ne}* är *Messiuer* struket

25 *paa[-]kjende* jur. döma

29 *noget* över raden

30 *medelst* över raden

31 *Viede* (vide) veta

[90] Torsdagenn: denn jj Martij Anno j624: *etc.*

Fremstoed Otte graue Captein och gaff tillkiende huorrledis epter k: M:
Wacht ehr besatt. ehr fundenn tuennde Persoener paa gaeden den ene weed
Nauffn Rassmuss Ollssen barnføed wdj Lund och den schiøge veed
5 Nauffn Ingeborrig Nels daatter barnføed i Fouborg i Fyenn
som haffde forkled ssig i Mandfolck kleder och ginge begge med
Dragene Werger i handen och Satte Wdj Rette om hand wnder
Besatter Wacht, Icke bør att lide paa ssin halls och hun att Lide till
kagen, Da i dag forgaat folckess forbøn schyld och for handz foreldr[e]s
10 schylld och formedellst hand ehr Wng, och hans første forsseellsse, da bleff
hand denn gang benaadet. menss dersom hand en anden tied saa
forsseer sig da att Straffis som Weed bøer: mens hun epterdj hun
tillforne ehr fengsliges anhollen for hendis hoererie och byen foruist
och nu ehr komen Igien i saadan gestallt da bør hun att Straffis
15 till kagen. da formedellst forbøn schylld bleff hun benaadet med
saadan Condition: att hun schall Røme Landett. och dersom
hun bliff[e]r her i byen till Soell gaar neder, da schall hun haffue
forbrøt ssin hallss,

Onsdagenn: denn 7 Apriliz Anno j624:

20 for Borgemestere Raad och k: M: fouged waar Schicked
Orsløn S: Peder Pouellsens och bekiende att Eptirdj hindis
S: hosssbonde waar bleffuen Vhæ hospitall schyllig j00 dlr gamell
epter hanss handschrittiss Liudellse. Daterit Anno j585,
och aff for^{ne}: hundred daller haffuer Mogens Pedtersen
25 giffued sit breff paa – 56 1/2 dlr Mønt, dalleren till 64 ss
saa haffuer Orsløn S: Peder Pouellsens siellff behollen
hoes sig – 74 dlr 3 mark Mønt och dalleren beregnet till 64 ss:
huilcke hun och aarligen epter S: Mickell ollsens fundatz aarlig
schall for Rente huor vdoffuer hun till vnderpant haffr: till hospi[-]
30 tall Pantsatt hindiz gaard Nesbye, sampt tuende Jordefierdin[-]
der sammestedt och den Icke att sellge eller affhende førend
hospitall: bliffue Erlagt och betallt, och schall Samme Rente
aarligen Erleggiss till Pintzedag: huor Epter hosspitalis
forstandere er it Raadstuff Vinde begierendiz, och beplichted
35 hun sig att holle samme gaard veed heffd och Lige som det sig
bøer saauell som gierden paa det hospitall Icke der offr: lider
schade

90: 23 I kanten *dlr eller 4 markr i steden for huer daler*

Mandagenn denn 5 Julij Anno j624:

for B: och Raad waar schicked. Frederich Geuelldiger.

och Gaff klage paa Addam kock. for hand for nogen tiid for-

ledenn: haffuer weed en Otte Capteinss solldatter: daa hand

Waar paa borgernes Wacht for sin vertt: Affdraged hans

schoe som hand laa och Souff och haffde staaed sin schillt Wacht

och haffuer samme schoe taged och pißed i *hannem*: och der hand Icke

siellff kunde piße *hannem*: fulld haffuer hand taged en Anden

till bigh som haffuer och pißed der wdj. ehr saa tillgaaen

och slaged samme piß i hans Mund som hand laa och Souff och

hollt Munden oben saa det komb offr Allt hanss Ansicht.

huorforre hand Setter i Rette om hand haffuer handled Erligt och

oprichtigt i det Støcke som det bigh bøer,

Der till Suarede

Addam kock, och siger att hand Jcke haffuer Slaged *hannem*: i Munden

med nogett piß, men hand bekiender hand drog schoen aff *hannem*.

och hand Jke den tid haffde Staed sin schillt Wacht:

och frem Eschede Windißbiurd. da frembstoed hanss glare-

mester och Want Weed sin ædt med oprachte fingre at Soldaten

Laa och Souff, och schulle staa sin schilltuacht, da gich Addam

kock hen och drog schoen aff *hannem*. da tog for^{ne} hans glare-

Mester och pißed i schoenn: saa tog Addamb kock och hengde

schoenn paa Wergedt som det stoed i høiden, och som

Solldaten haffuer Went Sig haffuer schoen falldett eller

Vandet ehr Wdkommen paa *hannem*. det Weed hand Jcke.

och bekreffter Veed sin ædt at Addam Jke slog Vandet i

Munden paa Solldaten, Anders schreddere Want

Att for^{ne}: Solldat laa och souff och Werged stoed off[ue]r Ende

da drog Addam schoen aff och huem der pißed i den

det Weed hand Icke . saa hengdes schoe paa Vergedt.

Som hand Wende sig, da fallt schoen paa *hannem*. och Jke Weed heller

det komb i Ansichted eller Andenstedtz, och Soer Weed sin

Siellss ædt att Addam Jke Slog Pißed i Munden paa

hannem. Niels kock Want weed sin ædt lige dj samme

ord och hand Jcke saa Att Addam kock enten Slog

det i hanss Ansicht eller paa hanss kleder och Jke

Addam pißed i hanss schoe. men saa Att schoen bleff

hein paa Verged som dj Andre Vindid

haffuer

5

10

15

20

25

30

35

91: 13 oprichtigt tillskrivet i kanten

30 paa över raden

37 heind hängd

[92] Fredagenn: denn 30 Julj Anno $\overline{j624}$:

Fremstod Daniell henrichssen Induahner i ydsted fremstod
och gaff klage paa Niels pouellsens dreng her i byen veed naffn
Trued for hand haffuer Hugged *hannem*. saa den ene kiefft
5 hende neder paa *hannem* och fremEschede windisbyrdtt,
Da fremstodtt: Matz Lauridzenn som tiener Niels pouelssen
Wantt weed sin ædt, Att for:ⁿ daniell gaff *hannem*: 4 ß till driche=
penge: saa gich hand och fich sin Stalbroeder Trued dj 2 ss
da gich for^{ne}: Trued och fich daniell dj 2 ß Jgien och sagde hand
10 Ville Jcke Rocke epter deris heste for 2 ß: da suarede
Daniell att hans egen dreng: schulle kaste møget vd:
da sagde drengen: att det Ehr Wortt høe i haffuer her; da
Bleff daniell vred och Sagde hand haffde Jnted taged aff der[i]s
høe, men hand haffde siellff kiøbt sig ett laß och drengen
15 gich op ad gaarden, och daniell gich Epter och saa Røgged
drengen sig, och bad for sig och sagde ieg haffuer Jnted med
eder Att giøre, och daniell støtte att *hannem* med Neffuene
och meere weed hand Jnted der aff: Henrich Schomager,
i ydsted Wantt: att hand och daniell dj gaff for^{ne}: dreng 4 ß,
20 som ehr Matz Laurdtzen saa gich hand och fich sin Stalbroeder Trued
dj 2 ß: da kom Trued till *dennem*, och fich *dennem*, dj 2 ß Jgien
och sagde hand Wille Jcke Rocke epter deris heste for – 2 ß, da
Suarede daniell Att hans egen dreng schulle kaste møget vd
Da sagde drengen att det ehr wort høe i haffuer her i haffuer
25 Stolled det fra oss som en tyff: da suarede daniell
hand haffde Jnted taged aff deris høe men hand haffde siellff
kiøbt sig ett laß och daniell gich Op ad gaarden och gich
Jnd i Stuffuen och drengen komb epter, och sagde saadant
till Ingeborrig Niels pouellss: da støtte daniell ad
30 nels pouels dreng med Neffuene och hand Jke Veed om hand
Ramed *hannem*,

92: 10 *Rocke* (jfr dial. *ruga*) hög av (häst)spilling

15 *Røgged* ... *sig* drog sig tillbaka

31 *Ramed* (verkligen) träffade

Da løb drengen op paa Loffted och daniell løb och Epter och
 ville hente sin seller och tøi, da stod drengen offuer for och
 Hugh *hannem*, och saa løb hand Op och Slog *hannem*, omkulldt och laa
 paa *hannem*. Jntill barscheren komb, och hand bleff forbunden
 Kerstine klaus Buntmagers Vantt: att hund hørde Jnted
 aff det førend dj vaar i Stuffuen, da klaged hand *hannem*,
 for Ingeborryg och sagde, att drengen siger ieg haffuer staaled
 eders høe: men i saae siellff ieg kiøbte det da suared hund Jae
 hun saae det da bad hun hand ville lade *hannem* Wehre
 hand waar druchen Da gich hand vd, och da møttiss dj
 paa gaarden, da støtte daniell drengen for brichen
 med haanden. da sagde drengen lader Wehre mig haffuer
 Jnted schielt eder., da gich drengen op Paa trappen och
 daniell gich och eptr: da fich Ingeborryg och kirstine
 till Och hollt *hannem*, da sagde drengen hand haffuer end da
 Stolled waartt høe: och det will ieg beuise: da suarede Inge-
 borryg det komer dig Jnted Weedtt: om saa waar da
 vaar det mit och min Mantz høe: da sagde daniell der
 schall fare dieffuelen i dig, schall du staa och schielle mig
 for en tiuff och en schielmb, och sled sig saa fra *dennom*, och den
 tied hand komb da op da hug drengⁿ till *hannom*, da løb daniell
 op, och tog och slog drengen om kulld och hollt *hannom*, Jntill
 Bartschieren komb, da komb henrich Schomager op och tog
 Werged fra *hannom* och Wille hugged drengen: da bad daniell
 att hand schulle lade *hannom* Wahre, och hand fich hinder Werged
 siden tog hand sin kniff och haffde den Rett hoes hallsen
 och Wille stuched *hannom*, da bad daniell for *hannom*, och sagde
 Loug och Rett schulle schille *dennom*. adtt, Ingeborig
 Niels Pouells, vantt, Lige dj same ord och ydermehre Vant
 att drengen sagde att det Vaar deris høe som laa Vnder
 daniells heste, och Jke hørde hand schielde *hannem*, och daniell
 løb op paa trappen till drengen, och dj bad hand Wille
 Were neder och hand sagde dieffulen schulle faere i *hannem*, da hugh for^{ne}
 dreng daniell, och daniell gich op och slog *hannem*. omkulld och hollt
hannem

93: 14 *och*² dubblerat i hs33 *hugh* ev. *hughde* e.d., starkt klottrat

[94] Thiisdagenn den 26 Octobris Anni 1624.

J dag er fremkommen Borgemester Oluff Suendsen hans fuldmegtig
Gurriß suensen, Och for Borgemester och Raad, och K. M. byfo.
get, beuiste med vidnisbyrd, huor ner hans hustru Anne Mats
5 dotter er udj slecht och byrdt, med s. her hans paa her paa
Sogneprest i Vere i halland, Saa Wel som hendis broder,
Mats Guldsamid i Christianstad, Niels degn udj Vrem, och
Peder Olsen i Biberöd paa hans hustrues karine Suens dotters
vegne, Som var S. her hans frantzøns börnn, far broders Sønne och dotter
10 Da fremstod Hans Grydestøber, och Vant Vid siels ed och oprachte
fingre, At det var hannom i guds sandhz vitterligt, at S.
her hans frantzens fader, vid naffn, frantz Gagge, och Jep Gagge
var fuldbrødre, och Jep Gagge afflede Suend, som var, for^{ne}
Peder Ollsens quindis fader, disligiste tuende døttre som ere,
15 løffuicke och Anne, Løffuicke som Oluff Suendsens hustruis
moder, och Mats guldsמידs moder, och Anne som er Niels degns
moder, Jligemaade var Jsach Hansen ij Ydsted
paa sin moders vegne, Inger S. Hans Adriansens, och var och it
Raad stuffue vidne begierendis, hur viit hans Moder er udj
20 frendschab med s. her hans frantzøn paa hans møderne, da
bekiende Gurriß Suendsen paa hans Moders karine Suen
Gurrissis vegne, At Jehane frantz Gaggis som var S.
her hans frantzøns moder, och Jsach guldsamid i Ydsted var tuen-
de sødschinde, Och Inger S. Hans Ariansens er for^{ne} Jsaach
25 guldsמידs dotter, Dett samme Vant Silje S. Jens ke=
dellsmidt, som for^{ne} Gurris Suendsen vundet haffuer,
Disligeste vant karine Peder bøsseschøttes her i Christianstad
lige de samme ord som for^{ne} Hans Grydestøber for vundet
haffuer, Och ere samme Vidnisbyrde med begge parternis
30 beuilgning samtøckt,

94: 2 I kanten B. Oluff Suendssen

8 Biberöd (Bivaröd) bebyggelse i Knislinge sn, Ö. Göinge hd

17 I kanten Jsach hansen i ydsted paa Inger S. hans Adrianssens Vegne

22 var dubblerat i hs

Mandagen den 14 Februarii Anno 1625.

[95]

Aff Borgemestere och Raadt er Anordning giort, huad effter
schall udgiffuis til kircken, klockerenn, och Graff=
uerenn, for Liig ad ringe for, Och Graffue under,
Som effterfølger,

5

For de tuende Mindste klocker, schulle kircke=
vergene opbere, for indenbyes liig ad ringe for

_____ 2 slette mark

Och for Wdenn byes liig _____ 2 mark in specie

Klockeren schall giffuis for de 2 mindste klocker ad
ringe eller ringe lade _____ 20 Bkilling.

10

Och for den store klokke _____ 20 Bkilling. som er
for de 3 klocker naar de tilsamen ringis _____ 2 1/2 Mark m:

a kircke vergene, for den store klokke med den mind=
ste schulle paa kirckens vegne opbere,

15

For Jndenbyes lig _____ 2 slette daler.

Och for Wdenbyes liig _____ 2 daler in specie.

Graffuer ad graffue, schall giffuis, for et stort
liig ad graffue under, Om Vinteren, naar

Jordenn er frossen _____ 2 mark m:

20

Om sommeren och ellers _____ 20 skilling.

For Børn ad graffue under giffuis halff saa megit,

Och schall graffuen graffuis 3 alen dyb effter Konge
Maj^{ts} forordning.

Och schall klokeren ingen graffue, eller graffue lade,
før steden hannom aff kirckevergene bliffuer udwiist.

25

Dersom befindis klokeren ydermere ad tage aff
nogenn, uden de goduilligen meere ville giffue, schal
hand sin tieniste resignere och haffue forbrutt.

[96] Løffuerdagen den 5 Martii Anno 1625.

Jørgenn Diderich Soldat, Gaff klage paa Staffenn Baße,
for ad hand haffuer i gaar begieret aff Staffen hand ville
forscheffe hannom en Seng, huor hand kunde ligge Vdj, thi hand
5 icke kunde saa lenger behielpe sig vdj Bageroffuen och
i høet, Som hand her till legget haffuer, Och der Jørgen
dette begierde, haffde Staffen suaret hannom, hand skulle
legge sig i Bageroffnen, der er varmt, och skulle gaa op
i høet och besee høet huorledis hand haffde det tilflydt
10 och ladet sit vand der i, Och bød Staffen ham hugg,
och slog ham med handen, och siden med en Jernkule,
Som hand tog under bencken, Suaret Staf=
fen, Ad Jørgen kom ind och haffde en anden soldat mz
sig, Och spurde Staffen ham, huorfor hand saa slemmelig
15 haffde forderffuit hans høe, som hand liggit udj, huor til
Jørgen suaret ham, ad hand ville giffue ham en hunds=
föt, din fulde hund, Och reiste Jørgen sig i bencken, och
tog til sin degen, och der hand haffde den halffdragen, fick
Staffen i festet med ham, och enten hand støtte sig selff
20 aff festet, eller Staffen støtte ham, vid hand icke, der ad
ville den anden soldat vere offuer ham med, Och fick Ja=
cob Marsellessen fatt paa ham och fick han fra Staffen
och ud ad døren, der effter gick Jørgen ud och
op til Capiteinen, och siden samledis de hos byfogeden,
25 Och der kom 4 eller 6 anden Soldater ind, och stod och
tyrkede deris degener for retten, Och suor Staffen
ad hand huercken haffde lod eller kule, och slog ham
ned, som Jørgen angiffuer, och det vid sin høieste eed/...
Elß Harmands Soldat, vant, ad hand kom ind effter Jør=
30 gen didrich, da hørde hand Staffen, kom hiid op och Sae

96: 12 *Staffen Basse*, i marg.

22, 39 *Marsellessen* synes innehålla ett holländskt namn; jfr Marselisborg vid Århus

25 *anden* el. *andre*

27 *huercken ... lod eller kule* synes vara ett stående uttryck

29 *harmands*=Hermanssen?

huorledis du flydt det der oppe som du laa, och tog han [96]
vid buxerne, och ville lede ham op, Suaret Jørgen har ieg
giort nogit saa beuiiss mig det off[ue]r, och klag det for Capitein[en]
Saa slog hand til ham och tog ham vid locken, och slog ham
i øienen, och Elß ville schille dem ad, tog de ham och 35
førde de ham ud ad døren, huor det gick siden til vid hand
icke, før Jørgen kom ud, daa saa hand hand var slagen,
Och var der ingen fler inde end de begge soldater, och Jens
Marsellessen och Staffen, Och bekrefftet det vid eed ad det
er sant hand haffuer vundet, Jacob 40

96: 34 *locken* håret
35 *ville* är dubblerat i hs
38 *Jens* fel för *Jacob* (jfr r 21,40)

[97] Marsellessen, vant vid sin høieste eed, med oprachte fingre, At
 Som hand var nylig komen ind i stuffuen før de tuende
 Soldater kom der ind, som de satte der paa bencken,
 Spurde Staffen Jørgen ad, hui hand haffde saa forder-
 5 ffuet hans høe, Suarede Jørgen hand schulle beuiise
 ham offuer det, ad hand haffer forderffuet hans høe, Suarede
 Staffen, hur schal ieg beuise det, kom op med mig paa
 lofftet och see det, det er beuiist noch, Suared Jørgen,
 Jeg vil giffue en hundsot din fulde hund, Da stod
 10 Staffen op, och sagde, Er det den tack ieg schal haffue,
 aff dig, Suarede Jørgen, hui har J icke schaffet mig en anden
 Seng som ieg kunde ligget paa, Suarede Staffen, du
 har hafft gode kleder noch och ligge paa, uden du haffde
 hanteret dig bedre, med mere ord dem emellan falt, da
 15 reiste Soldaten sig op, Och tog til sin degen, Och staffen
 tog emod ham, Och drogis de om vergit, Siden ville
 den anden soldat och søge til, da tog Jacob paa ham, och
 førde ham ud ad døren, midler tid fick Jørgen
 Jt slag i hoffuidit, Och icke Jacob vid, enten hand gjorde
 20 sig det selff, eller Staffen gjorde det, Frem=
 stod Ole dønnik och Jacob Handschemager, begge borgere,
 disligiste Niels Torckelssen och Jens Lauesøn begge
 Soldater, som haffue pedschet Staffen Beßes høe, huor=
 ledis det var med faret, Da bekiende de, ad de haffuer
 25 seet, huorledis en haffuer leggit i det ene spen=
 derom, och ladet sit vand offuer i det andet spende=
 rom, offuen ned i høet, saa fem spenderom høe, er der
 aff schendt, ned igennem, och icke de haffue kundet see
 noget hull, huor der kunde der ned, eller saae kunde
 30 kommet der paa, huilche fr^{ne} ord de 4 samptlige vid

97: 13 *och att*

23 *pedschet=pisset*

25 f *spenderom* utrymmet mellan två »spännen» (par av upptill förenade taksparrar)

28 *schendt* skämt, förstört

29 *der* oviss läsning

deris høieste eed bekrefftet, Dømbt, Effter dj befin-
 dis Jørgen Diderich udj denne tumult ad haffue
 bekomit it slag udj sit hoffuid, Och tuiffi om er enten
 Staffen Baße, det giort haffuer soldaten selff støt sig, Da
 kunde wi icke kiende forn^e Staffen aldelis fri, Mens
 ad stende Jørgen diderich til rette, for Slag och blodVide
 effter Privilegierne, huad høet sig belanger hand giffuer
 Solldaten sag fore, som hand schal haffue forderffuit ham,
 findis vi fra oß for sin tilbørlig domm, ad for Krigs-
 retten, der ad omgaais hues ret er ...

35

40

97: 32 Före *Jørgen* är *Staffen* struket
 33 *tuiffi* hs *tuilff*
 40 *omgaais* underhandla, utröna

[98] Staffen Baße gaff last och klage paa Daniell Hirscher, ad hand er ind komen i hußit, som Sitze Christen ssens boer udj, Och der offuerfaldet hans hustru, med hug och slag, midler tid hand var i rette for byfogeden med

5 Jørgen Diderich och nogen anden soldater, huilchz hand spurde uid til byfogedens, och ville gaa hiem, da mødte hand forⁿ Daniel paa gaden, och tilspurde ham huorfor hand slog hans hustru i hans fraverelse, da ville Daniel intet synderligt suare ham, mens vinckede ad nogen Solda-

10 ter, mod Syndre torff, och med det same kaste rimmen med degen [en] offuer halsen, Och drog degenen halff ud, Och Staffen løb i sit egit huss, och hans hustru slog gadedøren till, Da kom hand med de andre soldater, och droge deris degener ud, och søgte ad døren, hugget,

15 slaget, støt och stucket, i hans dør och endelig Ville ind til hannom, Huor med hand formener sig och sin hustru ad vare scheedt største Gewalt och vret, effterdj hand adelis ingen udstemd haffde mz for^{ne} Daniel eller hans medhafuendis Soldater, Och førde Staffen diße effter^{ne}

20 vidnisb: / ..., Och fremstod Sitze Christoffers, vant sin eed, med oprechte fingre, At som hun och Staffens hustru stod udj Sidzis forstuffue, kom forⁿ daniel uden for døren paa brostenen, da tilspurde Staffens hustru ham huorfor hand haffde schellt hende for saa mange horer,

25 Da tegde hand stille och løb til hende och slog hende paa munden i forstuffuedøren, Och løb saa ginom forstuffuen, ud i gaarden, Och tog Jørgen diderichs hat som laa til Sidzis, och gick saa bort, Jnger Aagis dotter teidis Hans Harvert, Vant Vid lige foresuoren

30 eed, ad hun saae ad Daniel slog Staffen hustru paa

98: 2 Efter *hand* är *schulle*, efter *i* är *hans* struket

3 *ssens* hs möjl. *ffens*

10 *Syndre torff* Södra torget, vanl. *Heste torff*, numera Lilla torg; *rimen* (remmen) gehänget

18 *udstemd* kanske fel för *ustæmd*

23 *brostenen* stenläggningen (på gata)

munden, Och icke vid huorfor, Ydermere vant
for^{ne} vidnisb: , Ad lidet effter daniell var udgaaen aff
Sidzis huß, kom daniel igen, med andre flere Solda-
ter, Och Sögte staffens dör, effter Staffen var indkomen,
der døren var lucht och i slagen, hugge, stücke, støtte och
sloge i døren, som endnu tilsiune er, och eft[e]r Staffen ud,
Och icke Vid huad orsag[e]r de haffde der till, Och
var de saa mange, ad de icke det vid, videre
fremstod, Ellße staffen Baßes, och klagede paa for^{ne}

[98]

35

98: 36 Efter *Staffen* synes *kom* vara utelämnat
37 Efter *till* är *Mens* struket

- [99] Daniell, At hand off[ue]rschelde hende slemeligen och Vbuelig
 for saa mange horer, daa hun gick fra byfogedens efter,
 hendis mand var for retten med Jørgen diderich, och robte
 hende vbluelig effter paa gaden, Jacob Masel.[-]
- 5 *lessen* vant vid sin eed, med oprachte fingre, At hand stod i
 Jehan Christenssens^s skunck, Och saa forⁿ Soldater, hug och stack
 och slog i Staffens dør, och schellede, gick hand bort och vil=
 le hielp til gode, da kom daniel och slog ham off[ue]r hoffu=
 dit med sit vapn, Och alle de andre soldater fulde paa
- 10 *hannom* och sloge *hannom* med blote degener, undtagen Jørgen
 Brock, huilchen til ham slog med steen ind i Jacobs egen
 gaard, huilchz hand ydermere, med Jørgen bagere, Rasmus
 Piill, Hans Snedker, och Hans Suenssen vil beuiise om
 behoff giøris, Daniel Hirscher Suaret, och bene=
- 15 g[t]et ad hand icke har kaldit Staffens hustru nogen hore,
 vid Per kaens byfogd[i]s dør, Mens de till hand kom
 op til Sidzes effter Jørgen didrichs hat, da negter hand
 icke ad hand io slog hende paa munden, for hun vrendte
 munden effter hannom,

99: 1 *overskælde* ä udskælde voldsomt (ODS); *Ubuelig* väl=*ubluelig* skamlös(t)
 6 *skunck* förstuga o d
 10 *blote* blottade, dragna
 14 I kanten *daniel hirscher soldat*
 16 *Per kaens*: *Pe(de)r Christenssen*, byfogde till sin död 1628.
 19 *vrendte munden* kastade speglosor el gjorde grimaser

Thorsdagen den 4 Augusti Ao 1625.	[100]
Joenn Lauritzønn och Anders Jehannssen i Rodnebye, paa Joens Lauritzøns stiffsøns vegne, vid naffn Peder Pederssen hammer, haff[ue]r hiid i rette ladet kalde dorete S. Oluff Vandebiergs, mz hendis lou verge, for nogen Gield, de forer paa for ⁿ per perssens ^s vegne, som hannom	5
arffueligenn schall vere effter sin S. fader tilfaldenn, effter en handschrift, som i sig selff lyder paa 374 mark Lybsch, huor paa findis antegnet ad for ^{ne} Per perssens ^s fader Per Hammer schall haffue betalt paa Oluff Vandebiergs moders vegne, som Ole Vandebirgh til for ^{ne} Per Hammer igien schulle bliffue schyldig, en rest,	10
nemlich – 247 mark lybsch j2 skilling huilchen handschrift lest och paaschreffuen, End i rette lagde for ⁿ Joen laurssen och Anders Jehanssen et regenschab emellom for ⁿ Per Hammer och Christoffer furbergh aff Lybeck, huor udj findis ad Per Hamer schall haffue bekomit hos som for ^{ne} Christoffer furbergh som	15
Oluff haffuer paa Per Hammers vegne har betalt, 2 deger buckschind, huor deger til 5 daler, noch j7 deger smaa buckschind til 5 mark L: degeret, och er tilsammen 52 1/2 daler, som och bleff lest och paaschreffuet, Her emod i rette lagde dorete	20
lagde dorete Ole Vandb., for ⁿ Per Hammers missive breff til Oluff Vandebierg, formeldende ad hand agter sig offuer til Lybk: och ad Oluff Vel Vid ad Peder for S. Jnger Vandebiergs haffuer udgiffuit sin handschrift j00 daler ad betale, och escher aff Ole Vandebierghs hand mz første leilighz ville tiltlencke vid huad middel Peder kunde bekomme sin handschrift igien, och hand for samme handschrift motte bliffue Vmolesterit, ued Vidne same missive, dat. Rodneby 12 Mart. 1621, i sig selff formelder, som bleff lest och paaschreffuet, End i rette lagde et register med S. Oluff Vandebiergs egen hand schriff, huor udj findes antegnit ad hand paa de penge	30

- 100: 1 Efter Ao ett förkortningstecken av oviss innebörd (*domini*?)
2 Rodnebye Ronneby
3 hammer möjl. bynamnet Hammar, använt som binamn
4 Vandebierg(s) bynamnet Vanneberga, använt som binamn; mz ... verge över raden
10 Sist på raden är Summa struket, ersatt av rest, också struket
15 hos som? ersätter struket hos
16 I början av raden är har godsagt for hannom for hos Andirs Kirchman (sista ordet osäkert) struket, så att av hela raden endast som återstår
17 deger, -et däcker (antal av 10 hudar eller skinn)
19 Beloppet ä fr 47 1/2
20 I kanten rete Dorete Oluff Vande/bierghs; efter lagde är dorete lagde struket
27 vmolesterit oskadad
28 partiet dat ... selff tillagt mellan raderna
30 findis a. ad över raden; efter hand är ad haffue struket

[100] som Peder Hammer udlagde til lÿbeck for S. Inger Vandebiergs, som er – j0j *daler*, haffuer leuerit Peder Hammer gien i9 deger schind for – 52 1/2 *daler*, noch til Poffuel køniche effter Peders befaling – 39 1/2 *daler* j2 *skilling*, noch 8 *sschepper* erter – j4 *mark*
35 noch 8 *pund* krudt – j0 *mark*, noch sendt hannom 2 *sschepper* erter den 3 Martii 1622, for – 4 *mark*, noch omkostning paa nogen breffue effter peders befalning – 9 *mark*, och for j thønne haffre – j dlr, Summa – j02 *daler* j2 *skilling* och Bliffuer Peder i

dette regenschab schyldig – j *daler*, huilchet regenschab och bleff
lest och paaschreffuet, Huor med dorete Ole Vandebiergs formente
noch som och nøyachteligen ad beuiises for^{ne} gield, som for^{ne}
Joen och Anders paa for^{ne} per perssens vegne folenn, ad vere
betalt ... Huor effter parterne Vare et raadstuffue vidne
begierendis, # skr

5

Jon Lauritzøn och Anders Jehanssen i Rodneby, paa for^{ne} Per Pederssens
Vegne, haffde i lige maade ladet hidsteffne Laue Matzøn, dorete Oluff
Vandebiergs mz hendis lauverge, och for nogen draff som de fann paa
for^{ne} Peders Vagn, som hands fader S. Peder hammer schall vere tilfal-
den effter sin moder S. Jnger Jens Vandebiergs effter en
Vurdere sedel, som bleff lest och
paaschreffuet, formelder, ad Mandagen, den 3 Julii 1620, inden
Christianstads ting var schicket Claus Giøng indvoner her
sammesteds med sine medfølgere 8 mend, som her er udmelt
ad Taxere och vurdere vdj Ahus hues Jordegods som Oluff
Vandebierg mz sine sødschinde ere arffueligen tilfalden, effter
deris taxtis indhold, sagde de saa der paa, vermølen er
vurderit for j00 *daler* current, med møllehuset, och hues
naffle fast er, Gadehuset tho lofft høyt for – 80 *daler* current,
De andre husse i gaarden for – 50 *daler* current, En forgylt
krone ad Smycke bruder med ladet anslaget for 3 *mark*
current och 4 β slette, den gaard som Michel Vandebiergh
i bode for – 60 *daler* current, Et lidet huss paa Torffuid
for – j5 *daler* current, Summa – 305 *daler* current, Och kronen,
End lagde for^{ne} Jon och Anders en fortegnelse, udschriffuen
aff S. Jnger Jens Vandebiergs regenschabs bog, om hues
for^{ne} Peder Hammer haffuer be k o m m e t aff sin moders
boe och gods, som løber ungefer – 200 *daler*, huelchen for-
tegnelse er underschriffuen aff her Jens i Netterby, S:

10

15

20

25

30

- 101: 3 Raden börjar med struket *sig*
4 *vegne* hs *vegen*
6 # *skr* detta tecken och denna förkortning möter f.f.g. här
8 *mz* ... och över raden
9 *draff* drav, återstod efter ölbrygd
10 *fader* över raden
12 Raden börjar urspr. *fortegnelse som bleff och*, struket
23 β *slette* i hs i ett ord
28 Efter *haffuer* urspr. *adfaat*, struket och ersatt av *bekommet*; raden slutar med struket *kram*
30 *Netterby* Nättraby, sn i Medelstads hd, Bleking

[101] Oluff Vandebierg, och Bernt Jenssen, alle tre brøder, huilchz
fortegnelse och register, her Jens i Netterby haffuer tilstillet
S. per Hammers effterladende hustru, i den mening ad
hun der aff kunde erfare huad forⁿ Per Hammer haffuer
35 bekomet emod sin anpart udj Jordegods, som forⁿ Joen
och Anders berette, dog de der med paa forⁿ Per Hammers

101: 33 Efter *hustru* är *och* struket

34 Efter *huad* är *ha* struket

søns Vegne, icke vill nøies, mens escher for^{ne} Per Hamers [102]
 anpart der udj, effter forⁿ vurderings sed[e]ll, Och bleff forⁿ
 fortegnelse och lest och paaschreffue^t, Her til Suarede, Laue
 Matzøn och dorete Oluff Vandebiergs, ad dersom de icke ville lade
 dennem nøye med forⁿ fortegnelse aff Her Jens i Nettleby och 5
 hans brøder underschreffne formener de ad de da bør steffne alle arff=
 uinge der til, och da gaais der om hues ret er, Huor
 effter Joen och Anders var et raadstuffuevidne begierendis, # sR:

Fredagen den 9 Decembris Anno 1625.
 Veselle Peder Poffuelssens haffde i rette ladet steffne Joens 10
 Rasmussen her i Christianstad, for en Aaledret som
 hun for nogen aar siden haffuer stedt, effter ad
 hendis S: hossbonde den nogen tiid haffuer brugt saa
 lenge hand leffde, huilchen Aaledret for^{ne} Veselle nu
 hun er forreist her for byen, haffuer hun oplat och 15
 undt Anne Søffren Ollssens her i Christianstad, och
 da for^{ne} Anne landg[iilde]^t schulle opbere, haffde Jens Ras=
 mussen det allerede opborit, huor til hun formener hand
 ingen rettighz haffuer, och escher hands adkomst der til,
 Hanns Mattzøn suaret paa Jens Rasmuss^s Vegne, ad 20
 hand er icke tilstede, men forreist aff byen, begierer
 det maa vpsta til gud Vil hand komme, huilchet hand
 formoder scheer i afften,

- 102: 1 Efter Vegne är der med struket
 6 undschr över raden
 9 Urspr. en annan datering, suddad och oläslig
 10 Veselle tillfogad i kanten; här liksom r 14 fel för Vrselle Ursula
 11 Aaledret åldrätt, ålfiske
 12 Efter nogen är mange struket
 13 haffuer dubblerat i hs
 14 Raden slutar med struket effter
 15 f forreist (jfr r 21) bortrest, bortflyttad
 19 adkomst skriftligt bevis på åtkomst
 20 I Jens är första bokstaven suddad; i kanten Jens Rasmussen

[103] Onsdagen den 5 Aprilis Anno 1626.

Staffen Jesperssen, gaff for borgemester
och Raads neruerelse, klage, ad nogen soldater Capitein des
Armes, och nogle soldater, er ind komen i Staffens huss och
5 med dr[al]gne degene offuerfaldet hannom och nogen anden borger
som Vore inde till hans, slaget, och hugget och stucket i lofft
och bielcker, med tog et glas och slog i tu paa bordet, som
endnu siunis i bordet, som Staffen med hans naboer, som
ere, Niels grydestøber, Rasmus Muremester, och Oluff ke-
10 delsmid, sade och drucke en kande øll, som Staffen strax
beuiste med for^{ne} trende borgere, Jochim Bryggeman
Capitein des armes, suarede, ad hand kom der forbi for^{ne}
Staffens huss, slog Staffen ud med et tre, och slog en soldat,
da Vilde Jochim see huem der var, om der var soldater inde,
15 da slogh Staffen hannom och, Och sagde Staffen til
hannom, bist du ein S e r g i a n t e, du magst woll ein hundz
fot sein, da kom Corporalen der hen med vachten, och slogh
de ud med et tre, och tog de treet med paa Cortegarden,
och ginge bort, Staffen suaret, ad der hand med de
20 for^{ne} nøddis til ad entVige stuffuen, formedelst deris offuerfald
med blote degener, som før er iort, och søgte de gaaden
ath de kunde faa stenge ad forsuare sig med, huilchet
for^{ne} Niels, Rasmus, och Oluff och berette, End berette
for^{ne} Niels ad den som slog glasset i tu, slogh hand hustru
25 paa munden, fordj hun sagde, ad hand gjorde icke ret,
Staffen suarede Videre, ad hand schelde Capiten des armes
icke for nogen hundsfoot, Capiten des armes suarede, ad [hand]
icke haffde nogen dragen degen, och ingen glas slaget i tu, och
ei slaget Nielsis hustru, och schiød sig til ad ville beuise
30 ad Staffen scheldet hannom, Anders Buck soldat, vant

103: 2 Raden börjar urspr. *Oluff Pederssen kellsmid*; i kanten *Staffen Jesperssen*,
11 *Capitein des Armes* underbefälsgrad; i kanten *Jochim Bryggeman / Cap des armes*,
13 *tre* trä, närmare bet. oviss
15 Efter *sagde* är *Capite* struket
18 *Cortegarden* ä vaktlokalen
20 [*for*]medelst ä på grund av
23 I kanten *Niels Grydestøb*:
25 Efter *munden* är och struket

vid sin eed, med oprachte fingre, ad hand hørde ad Staffen
schelde Capitein des a r m e s for en hundsfot, siden de haffde verit
i huβet, Aage hogensen soldat vant vid sin eedt, der de
komme for døren med vachten, vid halffgaaen 7 slet, och ville [vide]
huad klammeri var paa ferde, luchte Staffen vinduet op,
och saae ud, och sagde til Jochum Brygman, Er du en S e r -
g i a n t, du maa vell vere en hundsfot, videre vid hand icke
der aff, Henrick kramer, Anders Hansen, och Anders
Nielsen soldater, vunde samme ord, ad de hørde Staffen scheldet ham,

[103]

35

[104] Staffen suarede her til, och formente de Var ingen retschaffen
kerls stöcke, ad offuerfalde en mand i sit eget huss
huoroffuer vel mueligt, ad saadenne ord kunde faldet, i ha-
stighz, da de med dragne degene under besat Vacht offuer=
5 faldet dem, och de haffde intet øll ad selge dem, och intet
øll fick dee, Jacob Jenssen suaret, ad hand kom [til] Niels gry=
destøbers der klocken Var Vid 3 slet, och Ville kiøbt
en stob øll, och schenkte de hannom en gangh, da slog Ole
kelsmidt hannom vid øret, siden der hand kom ud, sloh
10 de degene i tu for hannom, da sagde hand til staffen,
det er best ad J lader mig bliffue, J vid vel huad J
haffuer med min Capiten tilforn ad giøre Henrick kra=
mer suaret och her til, ad hand kom fra torffuet och Ville
gaae til sin vacht, och saae ad de haffde slaget Jacob,
15 ville hand hielpe hannom der fra, da sagde staffen til ham,
huad Vil du hundsfoot haffue, huor til Henrik suaret, ad
hand tiener hand Capitein for ingen hundsfoot mens for
en retschaffen karll, da suaret staffen hannom, du och din
Capitein si[n]d alle beide hundsfootds, da spurde Henrick
20 om det Var sandt, da sloge staffen och Rasmus Mure=
mester hanom med tre saa lenge de løstet, och bekrefftet Hen-
rik Vid sin eedt, ad hand Staffen schellede, Jens Ollsen
soldat, Vant Vid sin eedt, ad hand och en anden soldat
stod i Nielsis forstuffu, och snackede, da kom Rassmus mu=
25 remester med en stangh med en verge paa, och spranck Jens
Vd om døren, da støtte Rassmus hannom for brystet med en
verger, och kom hand tilbage igen, da stod Jacob Jenssen och
staffen i forstuffuen tilsamen ieffnsides, da sagde Jacob, du Vid
huad du haffuer giort min Capitein tilforn, huor til Staffen
30 suaret, du magst en hundsfoot sein, undt dein Capiten auch,

104: 2 Raden böjjar med struket *sche*
7 Efter *och* är *ku* struket; i kanten *Jacob Jenssen*
12 I kanten *henrich kramer*
14 Efter *de* är *slogs* struket
17 Efter *hundsfoot* är *och* struket

da Vende hand sig om igien, och stubet Jacob ud ad døren
 effter hannom, der med gik Jens mod porten, och Vid intet mere
 der aff, Anders Nielsen soldat vant vid lige eedt, ad
 hand stod i Nørre port, och hørde, ad Staffen sagde paa
 dansche, du est en hundsfot och din Capiten med
 ders Buck soldat som tilforn vundet haffuer, vant igien ved
 sin eedt, ad hand hørde ad Staffen sagde til Henrick Kra-
 mer, paa dansche huad vil du hundsfot haffue,
 da suaret Henrik, ieg er ingen hundsfot, ieg tiener min Capitein
 for en erlig soldat, da suaret Staffen igien, du est ein hunds-
 fot, och din Capitein med, da gick hand der fra, och sloge de
 paa henrick och Jacob, Staffen Jespersen suaret her til, ad

An=

35

40

104: 31 *stubet* knuffade, »slängde»

35 paa *dansche* obs. att smädelserna i det föregående har uttalats på tyska

38 Efter *mer* är *du magst ein* struket

[105] Oluff och for^{ne} Jens haffde verit i perlement samen i Niels Grydestoberes stuffue, da gick Staffen ud med Jacob i forstuffuen, och sagde de schulle vere gode venner och ingen klage, Da sagde Jacob, du haffuer giort et schelmstykke emod min
 5 Capitein, saa tør du och vel giøre emod mig, Jeg troer dig in=
 tet, Der Staffen det hørde, bleff hand vred och sagde, Jegh giffuer dig dieffuelen med din Capitein, och du mot vell vere en hundsfoot, indtil du kand saadant beuise, ad ieg haffuer giort noget schelmstykke emod hannom, huilche hans
 10 ord hand strax beuiste med Ole kellsmid och Rassmus Mu remester, som vid deris eedt bekrefftet det, och schiødt Staffen sig til Vidne ad ville beuise, End soer Niels Grydestober vid sin eedt med oprachte fingre ad det saa til [gick] som Staff=
 en berettet, Och icke nogen den haffuer hørt, ad hand schellede
 15 Capiten,

Løffuerdagen den $\overline{15}$ Aprilis Anno[?] $\overline{1626}$.

Ammom Bentssen aff Rostock, efftersom hand nestforleden den i6 Jan. for Borge: och Raad, haffde indsteffndt Peder Ancker, som ting=
 bogen udViiser, och sagen da Var i rette, haffuer for^{ne} Ammon i dag
 20 igien for Borg: och Raad, indsteffndt Peder Ancker, och fremlagde hues breffue hand haffde i den sag, huilche tilforne inden tinge ere leste och paasch^{ne}, disligest och i dagh, Och indlagde Peder Ancker sit schriffilig suar, som bleff lest och paaschriffuet, i sin formelding: Er det nu som tilform mit korte suar emod hues angiffuende och tiltale Ammon
 25 Bentssen paa ny for Borg: och Raad haffuer ladet mig indfordre, At ieg /: det ieg formener hannom och med rette bør :/ retter och forholder mig effter hues Cert och Contract, oss begge emellom gangen er, och effter des indhold erbiuder ieg mig, ad stande Ammon til rette efter dannemends sigelse, och for ligge dagene, ad Vere i hans minde, hues billigt och ret kand Vere,
 30 dog med besched och forbeholdenhz, Ammon igien mig billigen ad restituere och erlegge

105: 1 *perlement* (parlament) ordväxling
 9 Efter *huilcke* står *ord* över raden, åter struket
 12 *soer* svor
 13 *fingre* över raden
 14 *hand* ersätter struket *de*
 18 I kanten *hans matsen*, åter struket
 21 I kanten *Peder Anker*,
 23 *formelding* ä uttalande
 27 *Cert* certifikat

hues ieg, paa hans Vegne, paa bet^e fortagne reise, til ham selff, hans folck, och
 schudes udred, forstracht och aff min pung udlagt har, och er her paa, saa [105]
 Vel som hand, en endelig och retferdig domb begierendis, Christianstad, den
 i⁵ Apr. 1626. Peder Ancker egen hand. Dø m b t, aff B. och R. och K^s. foget,
 At efftersom Certen udtrøckelig formelder, at Ammon effter Certens dato schul- 35
 de ligge Peder Ancker til vilie v^dj 9 dage, hues hand der offuer beliggendis
 bleff med god veder och vind, schulle hand derfor vere v^dj hans minde, och
 Ammon selff for retten bekiendt, ad haffue ligget v^dj 5 dage,
 kand de icke rettere kiende, end Peder Ancker io bør ad giffue
 Ammon Bentsen ligge penge effter Certens indholdt / 40

105: 37 Vere v^dj hans minde ä vara underkastad ngn; *liggepenge* »havneavgift, der beregnes i forhold
 til den tid, et skib ligger i havnen» (ODS)
 40 Nederst på sidan: # Hans matssen Scripsit.

[106] Mandagen den 17 Aprilis Anno 1626.

- Staffen Jesperssen och Oluff kedelsmid haffde hiid steffndt Peder Brun Capitein til Vidnisbyrd ad paahøre, med hans medhaffuende Soldater som seeniste haffde klaget och Vundet, efftersom Var
- 5 schrifftlig angiffuen, Fremstod Aage perssen grydestøbersuend och vant, ad hand hørde Staffen Jesperssen sagde til Jacob Jenssen Soldat i Niels grydestøbers forstuffue, ad de schulle forligis, och ville hannom 2 *skilling* til it stob øll, da suarede Jacob Ney, ieg gjør det intet, du har gjort et schelmstøcke emod min
- 10 Capitein, saa tør du och ville gjøre emod mig, huilchet hand Vant Vid sels eedt och med opracht fingre, och icke hand hørde Staffen schelde noget paa Peder Brun Capitein i nogen maader, Peder Poffuelssen kedelsmidsuen Vant, at samme afften der hand ville gaa fra Oluff kedelsmids och til Niels grydestøbers, Saa
- 15 gick hand ind i Niels grydestøbers Smide, och sad och drack et stob øll eller to, med Aage grydestøbersuend, emidler tiid kom Moëns soldat gaaendis, och Aage bad hannom gaa ind ad dricke en gangh, Och hand sad hos dennom och drack en 4 el-
ler 5 stobe øl mz dennom, da emidler tiid tilspurde Aage Mo-
- 20 gens, om soldaterne haffde verit henne och klaget for Capitein, Da suarede hand, Ja, thi ieg var och saa der hos, och suarede hand, ad soldaterne haffde faaet forloff, ad de motte hugge arme och beene aff borgerschabet, End ydermere vant for^{ne} Per Poulsen ad hand saae vagten kom fra Cortegardet gaaendis med tende
- 25 lunter och dragne verger for Staffen Jespersens dør, Somme gick ind, och somme stode uden fore, huilchet scheede effter vachten Var opført, klocken emod 8 slet, det hand icke rettere Vedt. Liige de samme ord Vidner Aage grydestøbersuend, Vid siels eed med opracht fingre, ad saa gaaet er, som Per Poulssen Vundet haffuer.
- 30 Hans Nielsen fremstod och Vant, at om afftenen klocken vid 8

106: 3 I kanten och / Oluff kelsmid

8 Ett predikatsverb (*give?*) tycks saknas

10 I kanten *hans mats*, åter struket

15 *Smide* smedja

22 *forlov* ä tillåtelse

24 *Cortegardet* vaktstället

slet, saae hand, ad Capitein des a r m e s kom gaaendis selff fierde
 eller selff siette til Staffen *Jesperssen*s hus, och drog sit verge, ligesaa
 de andre som med hannom var, och rende saa alle samen i Staffens
 stuffue, och stod der 4 eller 6 soldater med muscheter och brendende
 lunter uden for døren. Oluff Liungh Vant Vid lige suoren eed,
 ad hand gick udj sin gaard, och saae Soldaterne kom for Staffens
 dør, med brendende lunter, somme gick ind, och somme stod uden
 fore, mens hues deris perlement var kommen aff Vid hand icke

35

saa er tilgaaet som hans *Nielssen* vundet haffuer, Margrete
 Oluff kedelsmids vant, ad der hun kom gaaendis fra sit, och
 gick op til Staffens, kom hun til Niels Grindo, i hans schunck,

40

- [107] och spurde hannom ad, huor det Var fat der, da suaret
 Niels, ieg tencker Ole har Vel faaet saa megit hand har
 behoff, och der med gick hun ind til Staffen *Jesperssens*, Saae
 hun 2 soldater staa i stuffuen, och haffde deris dragne
 5 Verge, och de andre stode uden fore, och ingen aff mendene
 eller borgerschabet Var i stuffuen, Vden Bodel allene.
 Elne Niels grydestøbers vant, ad hun kom gaaendis till
 Staffens i hans stuffue, och saae hun ad der løb 3 solda-
 ter med deris dragne Verger, och saae hun ingen anden
 10 Vdj stuffuen end for^{ne} 3 soldater, och tilspurde hun dennom
 hui de saa togh affstedt, da slog en aff dem hende under
 øret, dog hun icke ved huem det var, och der med gick hun
 aff stuffuen, och tagde stille, och Ville lede huor mendene Vare
 bleffne, och fandt dem i gaarden vdj it liidet huss, och siden
 15 hun gick fra dennom, gick hun vdj stuffuen, da Vare de udgaet,
 saa lucht hun døren effter dennom, Saa gick borgerschabet
 i stuffuen, Och perlementerde soldaterne uden for døren, och
 en aff dennom stack saa ind ad vinduet til dennom med et draget
 verge, siden kom der en anden soldat och tog dem bort fra
 20 døren. Bodel Staffen *Jesperssens* vidner, ad der hun kom
 ind aff gaarden, och hørde ad der var perlemente i stuffuen,
 løb hun ind i stegersit, da stod Oluff kedelsmid med en spade
 i handen i schorstenen, och spurde hun hannom huor det Var fat
 i stuffuen, da suarede hand, i maa høre huor det er fatt,
 25 Som hun da ville gaae i stuffuen, møtte hende Staffen och
 Rasmus Muremester i stegersdøren, de gick ud, och hun gick
 ind, der hun da gick i stuffuen møtte der hende en soldat med
 et draget verge, och ville hugge til hende, da suared Peder
 Riber, gjører Quinden intet ont, hun har intet ont talet
 30 oss till, och sagde Peder Riber til Soldaterne, hører til rette,

107: 4 *dragne el dragen*
 11 *togh affstedt* for fram
 13 *tagde* teg
 22 *stegersit* köket

och slar eder icke till rette, da hug och stack hand i biel-
cken och sagde, schall hand icke haffue det, da schall hun haffue
det, och ville saa slaget Bodel, huilchet slagh Peder Riber
i lige maade afftogh, da sagde hun til soldaterne der var inde,
giffuer eder vel tilfrids, hui farer i saa affstedt, da suaret
de, vi haffue loff til ad sla din mand ihiel, och legge hannom
paa sted, Saa gaff bodel och peder Riber dem saa gode
ord, ad de gick aff stuffuen, och der de kom uden for døren,
hug och stack de ind ad vinduet, da sagde Peder Riber, J got

[107]

35

107: 34 *afftogh* avvärjde
36 *legge ... på sted* ä slå ihjäl

[108] folck, gjører icke videre, end J vil suare til i morgen, Saa
kom der en smuck vng karll, och fick dem med sig bort fra dør=
ren, Och ydermere schiuder de sig til vidnisbyrdt, som icke nu ere
tilstede, huilche ere Gabriel Bartscher, hans fock, och hans hustru,
5 Haagen kremer, Niels Grindo och Per graaes hustru.
Moëns Gundessen soldat suarede emod hues vidnisb: Aage Perssen
och Per Poffuelssen Vundet haffue, ad hand icke benegter, ad haffue
Verit hos dennom och drucket, och ad der falt nogle ord, som de
andre soldater for hannom haffde beret, dogh hand icke vid huem
10 de var, At de sagde, ad huilche aff borgerschabet som ville sla
paa dennom, motte de fri sla igien, Mens udaff Peder Bruns
mund haffuer hand det icke hørt, ei heller aff nogen aff Soldater=
ne. Peder Brun suarede, ad den afften der perlement
scheede, var der ingen huercken soldater eller borger, som førde
15 nogen klagemaall for hannom, huercken om afftenen eller mor=
gen, førend om anden dagen hand kom til velb. Otte Mar=
suiin som berette hannom, ad der var perlemente emellom borger=
schabet och Soldaterne, at hand schulde forhøre huorledis det
Var gaæt till hos Borgemester / # hans Matssen
20 # scripsit.

108: 2 *smuck* ä god, ansedd
6 I kanten *Mogens Gundessen / soldat*
12 *ei* över raden
13 I kanten *Capitenin / Peder Brun,*

Anno 1626 den 2j Avgusti haffue Effter ^{ne} Soret	[109]
Deris Borgerschab, och giort deris eed for Borgem: och Raad,	
Hogen kremer,	
Salomon schreder,	
BreckVeldt Sallmager,	5
Vnge Anders horne,	
Jehan Christenßen,	
Niels Christenßen,	
skt Otte Copman	
skt Jens Erlendßen	10
Mogens Suendßke,	
hans Nielßen	
Henrick Reinnike	
skt Bernt hanßen	
skt Morits schomager	15
Raßmus Muremester,	
Hans Schwabe	
Bent Christenssen Smid	
Herman Bartscher	
Niels Jenßen Veffuere	20
Jens Christenssen Smid	
Christen Salmager	
skt Gregers Michlssen fischer	
Jens Nielssen fischer	
Peter de Rols Corduen Vellbereder	25
Anders Jørgenssen Spendere	
Christen Nielssen schredere,	
Valentin hattemager,	
Niels Claußen kremer	
Poffuel Riick schomager	30
Mats Nielssen schreder	
Hans Ollsen Vognmand	
Hans Matßønn	
skt Jens Jffuerßen	
Claus Gurrißen.	35
Hans Herwert	
Hans Gudholt Knytttere	
Per Mortenßen Møllere	
Staffen Jesperßen	

109: 25 *Corduen Vellbereder* karduanmakare
37 *knytttere* knytare, person som knyter nät o d

- [110] Niels Poffuelßen guldsmid
Jon Erichßen Vognmand
Simen Truidßen
Morten döring fischer
5 Niels Bødker
Niels Poffuelßen den eldre
Lasse Grede
Peder Niellßen Vognmand
Suend Møllere
10 Mats Poffuelßen.
Eschild Veffuere.
Jens Kiempe
Lauritz *persen* stillingbøgger
Peder Mogenßen Byschriffuer gjorde sin eedt for
15 Borgemestere och Raad effter *Recessen*

110: 6 *den eldre* möjl. tillskrivet

12 Raden lyder urspr *Peder Ni*, struket

14 *stilling bøgger* person som bygger ställningar (till byggen)

Fredagen den 8 Decembris Anno 1626.	[111]
Oluff Pederßen Kedellsmid i rette førde sin steffsøn Vid naffn, Jens hanßen, som schall fraget sine foreldre dennom Vuitert et schiørt, disligeste en dundyne, huilchen hans stiffader selff schall haffue tagit hannom med, Da be- kiende for ^{ne} Jens hanßen, ad hand har taget for ^{ne}	5
schiørt fra sin moder, och soldt det till en soldat, vid naffn, Per Suenßen till hiems i Effuerødt, och fick derfore j degen for 6 daler, med et drageband, och 3 daler penge, disligeste ad forgangen Søndagh afften togh hand fra sine foreldre en dundyne, och ville soldt den til Jens hansen Soldat, efftersom Jacob dem haffde tinget aff hannom, och schulle giffue hannom derfor en degen, Da formedelst got folckis forbønn schyld, har for ^{ne} Oluff Kedelsmid hannom det effterladt, dog saa ad for ^{ne} Jens hanßen sig nu haffuer forpflichtet, ad hand strax schall begiffe sig her aff byen, och inden Juledag førstkom= mendis aldelis her aff riiget, och Vdj j0 gand= sche samfulde aar icke ad komme her i riiget igien, Mens naar de j0 aar ere forløbne schall hand maa her ind i riget igienkome, saa frembt hand med nøy= agtige och gode paße och beschee beuiser sig emidler tiid ad haffue holdt erligen och vell, som det sig bør, Och dersom hand her emod befindis, schall hand sit liiff haffue forbrut och lide paa sin hals for samme gierning /	10 15 20 25

111: 4 *schjørt* (skyr) skört, nedhängande (del av) klädesplagg
8 til *hiems* hemma(hörande) i; *Effuerød* Everöd, by och sn i Gärdshd
9 *drageband* gehäng
18 Efter *aldelis* är *aff landet* struket
19 *samfulde* ä utan uppehåll, i sträck
22 *beschee* order, befallning

[112] Thiisdagen den $\overline{j9}$ Decembris Anno $\overline{1626}$.
 Oluff Kock gaff till kiende, At en soldat Vid naffnn Mogens
 Gundeßen schall haffue [sagt] till hans dreng vid naffn Ni-
 els Andersøn, ad om hand ville som for^{ne} Mogens,
 5 da ville de faa noch baade øll och mad naar de
 ville haffue, huilchet Niels gaff Oluff tillkiende,
 Der effter forgangen Søndagh, da Oluff var gaaen
 till kirken, bleff hans hustru hiemme, och sluttet
 sig i et kammer, ad ville erfare, om hun nogit
 10 saadant kunde fornemme, da emidler tid komme
 nogen soldater der ind, och der effter hørde Oluffs hustru
 som hun var i kameret, ad der gick i kielderer,
 igienem stegersdøren, anden gang hun det hørde, gick
 hun effter och fant hun Mogens Gundesen i kielderer
 15 hos tønden, och haffde tappet en kande øll, da spurde
 hun huor hand var kommen der ind, huor til hand sua-
 ret, ad det maa fanden vide, saa gick hun fra ham,
 och Mogens gick i sit kamer med kanden och slogh dø-
 ren i, Och gick saa ad stuffuen, Da obenbaret hun
 20 det for dem som var i stuffuen, huor til de suaret och
 bad hun ville intet tale der om, hand ville aldrig gjøre
 det mere, Och førde for^{ne} Oluff effter^{ne} Vidnisb., Ni-
 els Anderssen som tiener Oluff, vant vid sin eed, med oprachte fing-
 re, At Moëns sagde til ham, vid Otte dage siden, eller
 25 mere, ad om hand ville som Mogens ville, ville de vell faa
 en kande øll undertiden, Jehanne Andersdotter, som
 och tiener Oluff vant, vid lige eedt, ad hun har seet for^{ne}
 Moëns haffue en dirick, med en krogh paa huor ende,
 Och ad hun tiit och offte saae, ad naar Oluff hustru
 30 var i Kircken, diricket hand Spisekamers døren op mz
 samme dirick, Arine Oluff Kocks vant vid lige
 eed, som hendes hossbonde berette om hende, huorledis hun
 fant ham i kielleren, med videre som forschreffuet staar, Mo-
 gens Gundessen suaret hertil, och formente ad Oluff bör
 35 beuise hannom det louligen offuer, och vid sin eed benegtet, ad hand
 icke var i kielleren, eller i Spisekameret, uden der
 var nogen aff hans folck med, Per lauritzön möllere sol-

112: 28 *dirick* dyrk

29 Efter *tiit* är *of* struket; *Oluff*=*Oluffs*

30 *diricket* dyrkade

32 I kanten *Mogens Gundessen / Soldat*

35 *beuise* ... *offuer* överbevisa

dat, vant vid sin eed, med oprachte fingre, ad hand bleff ind=
 kallet aff Moëns i Søndags, om hand ville haffue smør
 och brød, och der hand kom der innd, fick hand smør och
 brød med hannom, och sad der en mand i stuffuen, och haff=
 de en kande staaendis hos sig, da bad Mogens manden, ad
 hand ville dricke hannom till, hand kunde och betale en
 kande øll, och pigen stod hos manden, och schar kaall, der
 det øll var uddrucket, gick Mogens ud ad stuffuen,
 och der effter hand ad quinden klamret med hannom, da
 bad Per hun ville icke saa schende om det, mens hand
 saae icke huem der bar kanden ud, Suend Eschilssen
 soldat, vant vid lige eed samme ord, Ydermere Vant
 for^{ne} Jehane, ad forre fredagh under predicken, saae hun
 ad Mogens var i kielderen och tappet en kande øll,
 och varmet det i en gryde, och sagde det var bleffuen
 for hett, Mogens suaret her till, och aldelis neg=
 tet det / # skt

5

10

15

[114] Mandagen den 22 Januarii Anni 1627.

Mogens Anderssen K. M.^s foget gaff last och klage paa Peder Niellssen Møllere, 1. for vtillbørlig leffnit, med Suermerii och druckenschab, slagsmaall och andet saadant, med sin
5 hustru, och andre got folck, mod høgtiiden paa Juleafften, saa vell som emod bededagene, om afften och nat, med fuld-
schab och vschickelig leffnit sig haffuer ladet betee och omgaaee,
2. for hand har truid och undsagt K. M.^s fogit paa sit liiff, der hand formedelst stor och nødvendig orsage aff
10 Per Niellßen giffue, lod hannom indsett i byes fengsell, Der med ad straffe, paa det mand saadant kunde bilegge och affschaffe, Saa Vel som hand samme tiid truid och vndsagt andre got fo[l]ck, som samme tid vare med K. M.^s fogit, hannom ad lade indsette der hand icke med gode
15 ville vere følgagtigh, Satte i rette for B. och R. om for^{ne} Per Niellßen icke bør lide, for hand med saadan drick och suermeri, emod høitide och de hellige bededage, sig har ladet betee, effter K. M.^s udgiffne forordning och pri-
20 effter Re c e s s e n och privilegier for trusell och undsigelse, eller och borge for sig selff, 3. Om hand icke bør først giffue sin strenge forpflicht, ad hand schall leffue it Christelig leffnit med sin hustru, och andre got folck, som det sig bør, Jtem, for hand icke haffuer verit sin øffrighz lydig effter hans
25 borgerlig eedt, om hand icke bør lide derfor effter privilegierne, Per Niellßen suerit, ad hand icke har Verit vlydig mod sin øffrighz, mens har verit nogit veens med sin hustru, Moëns Anderßen suaret, ad hand formener
nochsom vlydighz ad vere, i det hand icke har villit komit
30 till hannom, naar hand schicket bud effter hannom, paa rettens vegne, eller gaet i fengsell, effter hans befaling, mens sig megit motVillig anstillet, med banden och trusell, Pe=
der Niellsen suaret, och benegtet, ad hand icke haffuer tru-
id, mens har hand sagt nogit, da er det scheedt i dru-
35 ckenschab, Da tillspurde Mogens Anderssen Borg: Oluff

114: 3 *Suermerii* ä. oväsen; i kanten *Peder Niellssen / Møller och hans / hustru Karine*
6 *bededagene* böndagarna
7 *ladet sig ... betee och angaae* uppträtt
9 Efter *hand* är var struket
22 I början av raden är *gang* struket
27 *Veens* oense
28 Efter *suaret* är *cs* struket

Suendßen, om det er hannom icke vitterligt och haffuer hørt, ad for ^{ne} Per Niellssen har truid och vndsagt hannom paa sit liiff, Huor till B. Oluff Suendßen suaret, ad hand hørde det, icke j gang allene, mens nogle gange, ad hand det gjorde. / Da schiød Mogens sig till flere aff borgerscha- bet som det hørde, som behoff giøres, med ad beuise, Peder Erichssen vant, hand hørde ad Per Nielssen truid och vndsagde byfogden, och byfogden da begierde, ad hand och de andre som hos vare ville dragis det till min- de, Da fremstod for ^{ne} Peder Niellßen, och gjorde sin strengre forplicht, under hans halsis fortabellsse, ad hand effter denne dagh icke schall leffue med hans hustru, an- derledis end Christelig, Och som en erligh mand bør, Disligeste ad hand icke heller effter denne dag schall true, vndsige eller offuerfalde, med ord eller gierninger, hiemmelig eller obenbar, enten K. M. ^s foget, eller no- gen dennom som haffue med verit, och lagt hand paa han- nom, da hand bleff indsat i fengsell, eij eller sig mottVil- lig emod nogen sin øffrighz i nogen maade anstille, Dersom hand her emod findis ad forbryde, vill hand derfor lide paa sin hals, End fremstod for ^{ne} Peder Niellßens hustru karine pers dotter, och loffuet ad schicke sig emod for ^{ne} hendis hoßbonde, som en erlig quinde eg- ner och bør, och icke giffue hannom orsage till nogen ond forligelßmaall/	<p>[115]</p> <p>5</p> <p>10</p> <p>15</p> <p>20</p> <p>25</p>
--	---

115: 5 *schiød ... sig till* hänvände sig (appellerade) till
18 *eij* över raden
24 f *ond forligelßmaall* mål angående dåligt samliv

[116] Løffuerdagen den 28 Aprilis Anno 1627.

Jens Rasmußen effter Velb: Otte Marsuiins befalling, lod
i rette føre en fange Vid naffn Suend Jenßen, barnfødt
i Wraa Sogen i Suerige, som till Giers herritsting er
5 liiffsdomb offuergaaen forgangen den 25 Aprilis, effter
dommens Jndholdt, Och gaff Jens tilkiende ad efftersom Ko: May^{ts} breff er
Vdgangen, ad naar nogen fange paagribes, och for retten
føris, och anklagit bliffuer for nogen missgerning, doch beten=
ckende ad kunde tagis før execution scheer, haffuer be[mel]te
10 V. Otte Marsuiin hannom benaadet, ad hand sin forpflicht
schall giøre under sin halßis fortabelsse icke ad schall lade sig
finde effter en Viss tid her i Lhenit, Da fremstod
for^{ne} Suend Jenßen och beplichtet sig under sin halßis
fortabellse endelige ad schulle entviige, och icke ad
15 schulle lade sig finde, nogensteds her i Lhenit, som er, enten i
Villantsherrit, Giøgeherrit, Giersherrit, eller Albo=
herrit, effter nestkommende mandag afften,
Soell er nedgaaen, Dersom hand nogen steds vdj nogen
for^{ne} disse 4 herreder effter for^{ne} tiid betredis, schall
20 hand sin hals haffue forbrut, uden all naade / #

116: 2 I kanten, i anslutning till *Jens Rasmussen, paa / V. Otte Marsuiins / vegne,*

4 *Wraa Sogen i Suerige* Vrå, i sydvästligaste delen av Sunnerbo hd i Småland, vid gränsen mot Halland; *Giers herrits ting* Gärds härads ting (hölls i Lyngsjö)

6 *gaff ... ad* över raden

10 V. välborne (regelbundet om adelsmän)

Mandagen den $\overline{30}$ Aprilis Anni $\overline{1627}$. [117]
 Jffuer Jacobßen och Caspar Jauch, efftersom de den 23 Aprilis, aff
 B. och Raad icke ti[dli]g[er]e ere opkreffde, effter Michel Bent=
 Bens och hans tieneris Jørgen Mortenßens begiering, ad
 forretage dem hues Regenschab och Mangelse Michel och 5
 Jørgen emellom er, och parterne der om emellom liq d ere,
 effter en domb Skoninge landsting udgiffuen den $\overline{7}$ Aprilis
 neruerende aar, som icke t...gi her findis vere lest och
 paaschⁿ, Haffue i dagh for B. och R. saa for rette
 affsagt, At wi effter same deris regenschaber, mange=
 ler, och saa viit for oss er fremlagt, der i lignet och lagt, 10
 det oss siuntis rettist kunde vere som effterfølger,
 Findis i Jørgens udgiffit, ad haffue forterit til dantzigh
 i $\overline{19}$ dage – j5 daler 9 β, huilchz Michell mener ad vere
 for høyt opschriffuet, der paa kand vi ingen mangel giøre 15
 hannom, thi ingen aff oss har nogen tid verit til dantzigh.
 Anlangende j5 daler, for et fierding aars løn, som Jørgen har
 ført sig till udgiffit, och Michell icke vill giøre hannom got,
 der i kand vi icke kiende hannom mere end $\overline{j0}$ daler, effter den
 forige løn, Och effterdj det beuises med Michels egen mis s i ve 20
 daterit Christianstad den $\overline{29}$ Oct. $\overline{1626}$, som tilholder for^{ne}
 Jørgen ad reisse till Christianopell paa Michels erinder,
 saa vel som andet mere, ad vere vdj hans bestillinger.
 Hues omkostning som Jørgen har anvendt paa ad ind=
 kreffue gielden och restants som Michell vill giøre ham 25
 till mangell, siunis oß icke ad kandt kortis eller giø=
 ris til mangell vdj hans regenschab, med mindre Michel
 kand beuise det med tingsdomme, nogen ad vere tildømt
 ad schal betale steffningspenge, och Jørgen der i har tagen forsømselse;
 De $\overline{j20}$ daler och $\overline{4}$ par steffle, som Jørgen har ført sig till 30
 udgiffit for $\overline{2}$ aars løn, som Michel schall haffue loffuet ham,
 siunis at vere forhøyt omschⁿ 40 daler, effterdj det erfaris
 aff Jørgens egen hand, hannom til visse løn icke mere ad vere
 loffuet det første halfue arr, end $\overline{20}$ daler, och et par steffle.
 Jtem hues penge som Jørgen paa adschillige tiider har leue=
 rit till M. hans i Rodneby, och der paa icke har frem=
 lagt nogen beuiß siunis oss hand bør fremlegge rigtigh 35
 beuiß, vden Michell det godvilligen vill effterlade.

117: 5 *Mangelse* strid, tvist (K)

6 I kanten *Michell Bents:s / 2 mends affsigt / med Jørgen / Mortenßen*

15 *der paa ... hannom* med anledning därav kan vi icke göra anmärkning på hans redovisning

16 *dantzigh* Danzig, numera Gdansk i Polen

19 *kiende* erkänna

32 *omschⁿ*=*omskrevne* ovannämnd(a)

- [118] Anlangende en fortegnelse paa kost och tering som Jørgen escher, der paa kand vi intet kiende, effterdj velbiurdig landsdommers domb oss icke der tillholder.
 Summa paa hues affkorting som *forschreffuet* staar, er – 45 daler.
- 5 Naar for^{ne} 45 daler bliffuer affkortet i Jørgen Mortenssens^s udgiff, som er med $\bar{2}$ par steffle Vdj beregnit for 8 daler – 860 daler 2 mark i^j ß j albus, Emod hans indtegt som er – 838 daler 9 ß, Bliffuer Jørgen Michell schyldigh – xxii^j daler 7 ß 2 penge / Jørgen skt #
- 10 Mich[e]l #.

Tiisdagen den i4 Augusti, Anno 1627.

[119]

M. Jørgen Christofferssen Vdj Slotsherrens, B. och Raads, och engin Bor-
gerschabs neruerilsse tilspurde Staffen Niellssen

Skolemester her i Chstad, om Staffen nogen tiid

haffuer beklagit sig for M. Jørgen, om hørendis Trøls

5

Niellssens forsømmelse, druchenschab eller opstutzighz emod sko-

lemester, huor til Staffen suaret nej, aff den orsa[-]

gen, ad hand tilforn haffuer verit for M. Jørgen, och der

effter lenge lang action, fick det suar ad hand vill

intet haffue der med ad bestille, huor til der Sta[-]

10

ffen sagde, ad hand var fororsaget ad reise med till

Bispen, huor til M. Jørgen suaret ham ad hand motte

det giøre, M. Jørgen suaret, ad hand aldrig har

klagit for ham paa Trøls i nogen maade, mens en

gang klagit hand paa Jacob hører, ad hand haffde

15

verit aff scholen i nogen dage, uden hans forloff, da

vndschyldigt Jacob sig, ad hand var i sin sogen och san-

cket sit korn som hand tiente for, och hand var kom-

men der op ad forhøre hos Sognemendene paa huilchen

dag hand motte samle det, da suaret de ad kornit

20

var ferdig, och hand schulde bliffue der och anamme kor-

net, mens hand var der, huilchz hand och motte

giøre, det var orsagen huorfore hand icke tilsagde scho-

lemester, Saa effterdj hand schulde io haffue tom

och noen til ad sancke sin løn, saa vel som hand

25

haffde sin tid ad lese i scholen och tiene, kunde hand

icke see hand forsømmelse i scholen ad vere saa stor,

huorfor hand forligte dem, och de fick huer andre

hender, Da tillspurde M. Jørgen begge hører

om de nogen tid har verit steffndt for ham, mere

30

119: 3 Först på raden är *gemester* struket

4 Efter *om* är *hand* struket

5 *hørendis* hörare(s)

8 I kanten *Staffen Niellssen / scholemester*

24 *tom* ledig tid, tillfälle

28 *fick* gav, räckte

30 Efter *har* är *steff* struket

[119] end Jacob en gang var steffndt for ham aff Staffen,
huor til Trøls suaret, ad Staffen aldrig haffde ladet
steffne ham for M. Jørgen, Jacob suaret, ad hand
aldrig vden en gang har verit steffndt for M. Jørgen aff
35 Staffen, End tilspurde M. Jørgen menige borgerschab[et]
om nogen aff dem er vitterligt aff M. Jørgen forsø[m]else,
disligeste om nogen aff for^{ne} hørernes, forsømelse, drucken=
schab, ad opstutzighes, i nogen maade, huor de sambtlige
suaret, ad de icke egnet vid ad klage paa dem, saa vel

som ey heller paa scholemesteren, mens allene ønschet, ad de
 selfff med huor andre kunde forenis, ydermere tilspur=
 de M. Jørgen begge hørerne, om de haffuer hafft nogen raad
 eller tilschydelse aff ham til opsettsighz emod scholemester,
 til, forsømelse i deris embede, eller til nogen anden laster, 5
 huor til de suaret, ney, Belangende, ad Staffen schal
 klagedt, ad M. Jørgen icke haffuer visiterit scholen, suaret M.
 Jørgen der til, ad finge scholen ingen; Ru, altid menn de
 vill transform[er]e aff *den* ene lectie i den anden, eller udby-
 te sagene Da sagde de her til, och formener de var for, 10
 orsagit ad drage nogensteds aff by, bad hand hand vil
 lese for discipline, huilchz hand och haffde formodet Staffen schulle
 haffue giort, huilchz aldrig er scheid, end och, ad M. Jør-
 gin icke haffuer faaet ad vide huor hans degne schulle Vere,
 mens er udset en liden dreng, som vdøchtig er til bestilling, 15
 och Capellanen klaget paa ham, Till med beretter M:
 Jørgen, ad saa tiit som kircketiensten bleff forettet i det
 huss, som nu er scholen, har hand verit der, naar hand och kun-
 de forfare om deris flittighz, saa det icke giordis fornøden
 synderlig videre ad *visitere*, Staffen suaret her till, 20
 til den 1. punct, ad hand haffde ingen behoff ad lese for
 sig i scholen, mens haffuer selfff det forrettet som hand vil
 forsuare, Til den 2 punct suaret hand, ad degnen i
 alle maade er døchtig til ad forrestaa kircken mz song,
 disligeste ad lese frem bøner, huad sig belanger ad 25
 ringe, er hand icke selfff døchtig der til, kand hand leie
 en for sig, och har der her til icke verit nogen klagemaall
 offuer ham, M. Jørgen suaret her til, ad hand her til
 denne dag seet igennem fingre med ham, for hans foreldre
 schyld / # 30

120: 2 Efter *selfff* är *huem* struket, efter *forenis* d:o *Noch*, ersatt av *ydermere*

4 *opsettsighz* ä uppstudsighet

6 *Belangende* ersätter struket *End videre*

9 *lectie* (lectie) lektion

12 *formodet* över raden

13 Efter *shed* är *Och* struket

15 *Vdøchtig* icke kunnig, inkompetent

18 *hand* över raden

19 *forfare* ä erfara, utröna

[120] M. Jørgen Christoffers^{sen} gaff till kiende sig ad vere kommen i forfaring,
hurledis hand høieligen schall vere angiffuen, ad haffue ind vied
kircken her i byen, och saaledis tiltagit sig den myndighz Superin-
tendenten vidkom, och indfaldet i hans bestilling, formedelst
35 huilchz angiffuende K. M.^s naadigste befaling schall vere forhuer-
ffuit, ad hand derfor schulle tiltalis och straffis, var for^{ne} M.
Jørgen fordj aff menige borgerschab, saa vell som aff
B. och R. begierendis, de deris sandhz
ville vere stendig, Om icke det gandsche borgerschab, Saa
40 vell som Soldater her sammesteds, noget for Jiul nestforleden
haffuer anholdet hos den gode mand V. Otte Marsuin, om

120: 31 Vere kommen i forfaring ä ha erfarit
37 Efter aff är begierendis struket
38 deris sandhz är i hs dubblerat
39 Vere stendig stå fast vid

kircketienisten her vdj kircken ad motte schee, Effterdj kircken [121]
 da var saa ner fuldfærdiget, och med des fornødne ornament^r,
 vell kunde saa færdig bliffue, ad tienisten der i kunde
 forrettes inden høitiiden, Och det huss, som predicken och
 Gudstieniste till des hæffde verit holdet vdj, var altfor=
 lidet till denne almue, saa de icke ner hæffde rum der 5
 vdj, Mens mange till des har mot staaet uden døren och Vinduen,
 vdj Guds store verlig, regn, frost, snee och kuld, huilchet effter
 des mere ville schee och fororsagis,
 Søndeligen i effterfølgende hellige= och bededage, paa 10
 huilche tiider støre freqvens pleier ad vere end ellers,
 Huorudoffuer /: effterad Su=
 perintendenten, da hand vid B. och Raads schriffuelsse, effter velb:
 Otte Marsuins befaling, bleff anmodet, sig der vdj hæffuer
 besuerget /: velbemelte V. Otte Marsuin paa Ko: May^{-ts} naadigste 15
 gode behagh, forⁿ M. Jørgen Christoffe[r]ssen har befalet kircketieni=
 sten vdj kircken ad forrette, som først scheede paa Julledagh,
 Disligeste, om forⁿ M. Jørgen icke samme tid tienisten for=
 rettet, allene med saadanne ceremonier, och textens
 forklaring, om Christi fødzell, som vdj kirckene her 20
 i Riget, paa den dag sedvanligt, foruden ad hand om=
 talde, huad kirckens indvielse, med des solennitet /: som
 i sin tid schee kunde /: vill hand hæffue indstillet till den
 gode mand, sin superintendent, och hannom forbeholde, Her
 till menige Borgerschab suarede, ad det er dem fuld vitterligt, 25
 vist och sant, ad saaledis her med tillgaaet er, som forskriffuet
 staaer, huilchet och B. och R. sagde sig vere vitterligt, och
 de icke kunde benegte / #

121: 7 *Søndeligen* synnerligen, i synnerhet

9 *mot* måst

10 *Verlig*=*Vejrlig* väderlek, väder

14 *besuorget* tagit sig an saken; *Velbe*[*meld*][*t*][*e*] ä. ännu hövligare och vördnadsfullare än för-
 bemeldt(e) o.d., förutnämnde

22 *indstille* hemställa

24 *dem* över raden

[122] Thiisdagen den 29 Januarii, Anno 1628.
 Borgemestere och Raad, har ladet forsamle Borgerschabet, och
 effter Velb: Jørgen Vrnis befalning, dennom tilspurd, om
 deris indkiøb och Sall paa Salt, efftersom formenis en
 5 part det for vlielig kiøb schall fallholde och affhende,
 Da ere fremkomne och sig ercklerit, effter^{ne}, som følger,
 Hiort Hiortssen bekender sig ad haffue kiøb *scheppe* salt
 for 7 *mark* i marckedit, och haffuer soldt igien for – 8 *mark*,
 Henrick Mogenssen har kiøbt thønnen for 7 1/2 *daler*, och soldt
 10 sch[epp]en for 8 *mark*, och kiøbt det aff ydsteds borgere, Lyder
 Nijbur har kiøbt aff en landschrone mand j3 sch[epp]r salt
 sch[epp]en 7 *mark*, och soldt j sch[epp]e for 2 *daler*, Mogens schreder
 kiøbte 2 tønder salt for 2j *daler*, och solt scheppen for
 2 *daler*, Zachariis Siuendssen kiøbte aff 2 bønder aff
 15 schetteliunge 16 *schepper* Salt, scheppen for 6 *mark* 6 *skilling*, solde
 scheppen igien for 2 *daler*, End kiøbte hand aff en vogn=
 mand aff Ydsted 2 tønder salt for 15 1/2 *daler* i Straa=
 bond tønne

Michell Mogenssen i Malmø gaff tilkiende, ad Claus Boossen
 20 for nogen tid schall haffue udloffuet til Wæ hossipital
 3 *daler*, som hand ragte Borgemester Oluff Suendssen
 hand fore, ad schulle udlegge, Her til suaret Claus
 Boossen, och hand det icke kunde benegte, Mens sagde hand
 ville søge dem paa andre steder igien, huor offuer
 25 hossipitals forstandere bleff bcfalct, for^{ne} 3 *daler*, hos for^{ne}
 Claus Boossen Wed mindelighz eller vid rette ad ind=
 fordre,

- 122: 2 *har ... och* och *effter ... befalning* i hs i motsatt ordning
 4 *Sall* (salg) försäljning
 5 *vlielig* oacceptabel; *fallholde* (fal-) ä utbjuda till försäljning
 7 *kiøb* fel för *kiøpe?*; *scheppe* skäppa (rymdmått varierande med tid och plats, 1/6–1/8 av en tunna, som var c. 17–21 l)
 9 *kiølt* ä. fr. *solt*
 11 I kanten *Lyder Nibur*
 12 I kanten *Mogens schreder*
 14 I kanten *Zacheriis Siuends*
 15 *schetteliunge* Skättil(l)junga; by i V. Vrams sn, Gärds hd
 17 *Straabond* (fel för *Straagen?*) struken (struket mått)
 22 I kanten *Claus Bossen*
 23 *sagde* över raden
 26 *Wred mindelighz* genom enskilt avtal (första bokstaven i *Wed* ändrad)

Anno $\overline{i628}$, den $\overline{j8}$ Martii, haffue effter ^{ne} Borgere giort deris	[123]
Borgerlig eed, <i>etc.</i> for, Borgemestere och Raadt,	
Jacob Anderßen,	
Jacob Deußen,	
Erthman Allebeck fischer	5
.Zacheriis Siuendßen	
Jørgen Heineßen	
.Hans Kaas schomager	
Jochim Møller hackelsescherer	
Ole hanßen Snedker	10
Matthiis Dalmor Murere	
Matthiis Sørenssen schreder	

- 123: 2 *for* över raden
3 *Anderssen* ä. fr. *Andend-*
10 Efter *Hanßen* är *Smid* struket
11 *Dalmor*: första bokstaven ändrad

[124] Mandagen den 3i Martii Anno 1628.
 Mogens Anderßen Ko: May^{ts} fogit, efftersom hand haffuer den 25
 Febr. 1628, tiltaldt hans Niellssen, och igien i rette den 3
 Martii, och opset den j7 Martii, som i tingbogen er ind=
 5 ført, och opsettelse Mogens Anderssen i dag i rette lagde,
 och begierde domb, D Ø M B T aff B. och R., At ef=
 terdj med vidnisk: er beuist, at hans Niellssen har
 ladet tappe øll til klokken var j2 om natten,
 som er emod forbud, Viste B: och R. icke andet der paa
 10 ad kiende, End hand io har gjort vret, och derfor
 bør bøde effter Pri v i legiernes 141 Capitell, #

Jens Knudzøn aff Rodnebÿe, efftersom hand haffuer forderet Staffen
 Jesperssen for en hans kappe hand fordir hos Staffen, møtte for B.
 och R. och effter schriffblig tingsv: och opsettelse be=
 15 gierde domb, huilche bleffue leste och paaschiffne,
 Da bleff som D Ø M B T, Effterdj Staffen Jesperssen icke benegter,
 ad for^{ne} kappe io findis i hans haffuendis vere, och ingen
 loulig arrest vid K. M.^s fogit findis paa den ad vere
 gjort enten aff heinrik Englis eller Staffen paa
 20 henricks vegne, och Staffen hannom samme kappe
 forholder, vanseet hand den inden tinge haffuer aff
 ham eschet, viste B. och R. icke rettere ad kiende,
 End Staffen io bør lade for^{ne} Jens vere sin kappe
 følgagtig, och staa ham til rette, for forsømelse, kost
 25 och tering /

- 124: 1 Efter 3i urspr. Aprilis, struket och ersatt med Martii
 4 opset uppskjutet
 8 Efter j2 är slet struket
 13 hans över raden
 14 Efter effter är hans struket; tingsv: =tingsvidne
 14 f br=Borgemester og Raad
 15 bleffue dublerat i hs
 18 arrest kvarstad; raden slutar med struket giort
 19 Efter heinrik är Engs struket
 24 vere følgagtig »om ejendom: overdrages, udleveres» (ODS)

Ons=Dagen den 30 Aprilis Anno 1628. [125]

Efftersom Borgemester Oluff Suendßen sig beklager, ad haffue
 verit fororsaget, Mend her neden tinge ad lade opkreffue,
 Som Carll schomagers gaard her i byen paa Nørregade emel-
 lom Mats Guldsמידs och Oluff kedelsמידs gaarde belig=
 gende, kunde vurdere, Effterdj Carl sin vdgiffne breff och 5
 Segll, paa hues penge, som hannom paa samme gaard for-
 stracht er, och B. Oluff Suendßen fore god sagt haffuer,
 icke haffuer holdet och effterkomit, huilchen gaard, aff for^{ne}
 mend, fast høire schal vere vurderit, end den kand vere 10
 verdt, och icke pengene, effter vurderingen ad kunde forrente,
 Efftersom den icke er saa ferdig, ad erlig mand nogen
 husseleie der aff, effter samme vurdering, kunde udgiffue,
 Effter huilchen leilighz B. Oluff Suenßen mener sig megit
 ad komme til kort, for sin gode vilie och løffte, 15
 Och icke samme gaard vere tilsinds, som saa vferdig
 er ad beholde, ey heller den ad kunde lade forfer-
 dige, førend den aff dannemend bliffuer besigtiget,
 huad brøstfellighz paa des bygning findis, Ere derfor
 i dag tilneffnde effter^{ne} mend, aff Borgemester och Raad, 20
 som samme gaard strax kunde besigtige, hues brøstfellighz
 paa des bygning findis, och det strax under deris forsege-
 ling, fra dennom giffue beschet, paa det hues der fattis
 strax kand forferdiges,
 Laue Matzønn, Michel Berntßen, 25
 Oluff Matssen, Hans Suabe,
 Raßmus Grøn, Bernt Thømermand,
 Jørgen Snedker, och Oluff Snedker, #

125: 1 Urspr. endast *Dagen*, *Ons* tillagt därovanför
 12 *ferdig* i gott stånd, motsatt *Vferdig* r 16
 15 Efter *komme* är *for kort* struket; i kanten *B. Oluf Suenssen*
 16 *tilsind*
 17 *forfærdige* ä iståndsätta

[126] Løffuerdagen Den 5 Maii, Anno 1628.

Laue Matzøn med sine medfølgere 8 mend, som den 30 Aprilis, i628,
effter Borg: Oluff Suendßens begiering, aff Borgemester och
Raad ere tilneffnde, ad besigte hues brøstfeldighz findis
5 paa Carll Skomagers gaard, paa Nørregade emellom Matz
Guldsmid och Oluff kedelsmid, des bygning, och giffue *beschet*,
efftersom deris *taxt* vidløfftigen indeholder, huilchen de haffue
effterfuldt, Och i dagh saa affsagt, At dennom siunis, paa
for^{ne} gaard schall bekostes och flyes, som nøduendigt er, først
10 vden paa Gadehuset 8 kneer, och 3 flascher, hußet til
gaden schall rettes, J stuffuen, som vferdig er, fattis 7
vindues karme med vinduer i, Noch fattis 8 dørre, 2 schil-
lerum, 1 løssholt, Stuffuen schall speckis, och fordønickis, och
gulffuet leggis, 2 taffle schall muris paa gadehußet ind til
15 gaarden, Langs igenom ind til gaarden fattis Waterlisten,
Til gaden schal muris 2 taffle, och beredis, och Waterli-
sten beredis med kalck, kackeloffnen fattis, i den lilde
stuffue fattis gulffuet, forstuffuen schal fordønickis, paa lofftet
offuer stuffuen fattis Vinduer, Det øffuerste lofft fattis 3 1/2 schiifft,
20 och 16 tauffl ad mure eller slae med leer, Den søndre
gauffl schall kledis, skuncken schal understrygis, offuer
stegersit och bryggersit fattis 5 schiifft lofft offuen och
neden, stegersVeggen schall speckis och flyes, gulff schal
leggis, 2 Vindueskarme fattis i stegersit er intet schel-
25 nit och understrugit, och ingen tagstraa paa den ene siide,

126: 5 I kanten *B. Oluff Suenssen*

7 *taxt* taxering, uppskattning

9 *flyes* sättas i stånd

10 *kneer* knän, stöttor eller konsoller under takskägg; *flascher* avhuggna spån o.d.

12 *schillerum* mellanrum, mellanvägg

13 *løssholt* löshult, vågrätt timmerstycke, intappat mellan två stolpar; *speckis*: *spekke* fylla hål, sprickor o.d.; *fordønickis* kalkputsas

14 *taffle* fyllnader mellan timret i korsvirkeshus; *tauffle* r 20

15 *Waterlisten* ä list överst på gavel som skall hindra regn o.d. att slå in på byggnaden

21 *skuncken* takutsprånget

23 *flyes* repareras

uden paa $\bar{2}$ bindinger, saa der fattis $\bar{3}$ halffuebindinger,
Gofflen offuer stegersit schal leerslais, och veggen speckis uden
och inden, gulff schal leggis i kielderen, och kielderen spe-
ckis och fordønickis, $\bar{2}$ løssholt och \bar{j} stolpe fattis i
stegersit, $\bar{5}$ bindinger huss i gaarden schal opphruffuis,
och føris gaul i begge ender der paa, fattis ad
schelne paa samme huss, och det ad fordønicke uden och
inden, fattis och paa begge sider siidehuße #

[126]

30

- 126: 26 *halffuebindinger* halva bindningar (fack mellan stolpar)
27 *Gofflen* gaveln
30 *opphruffuis* förses med takresning o.d.
32 *schelne* skällna, understryka takteglens fogningar
33 *siidehusse* hs *-hiisse* ekonomibyggnader

[127] Fredagen den 23 Maii, Anno 1628.

Borgemestere och Raad, effter Velb: Jørgen Vrnis befalning,
gaff Borgerschabet tillkiende, At ingen aff Borgerscha-
bet, schall tage eller anamme, aff Soldaterne, til
5 pant, for øll eller andet, deris kleder eller gevehr,
Mens lade dennom selff saadan deris kleder beholde, ad
de Vforschammet for folck der med maa forekomme, saa
vell som deris gevehr, och i andre maade deris betal-
ning søghe, saa frembt de icke vill straffis derfor som
10 widbør,

Fredagen den 4 Julii, Anno 1628.

Thomas Jenßen Borgere i Ydsted, med schriffthlig fuldmagt, paa Jør-
gen Pederßen och borger der samesteds, hans Vegne, gaff tilkiende,
ad for^{ne} Jørgen Pederßens hustru Lißebeth Jacobs dotter, er ret arff-
15 uingh effter S. Per Bødker, Och bekiende for^{ne} Thomas Jenssen sig
paa for^{ne} Jørgen Perssens Vegne, ad haffue opborit aff for^{ne} Per Bødkers
effterleffuesche Karine fuldkomen och fyllist vdleg och
betaling for ad hues arff lod och deel, for^{ne} lisebeth Jacobs dotter effter
for^{ne} Per Bødker arffueligen med rette kunde tilfalde, baade i løst
20 och fast, rørede och vunde, intet vndentagit, Gaff hende fordj paa for^{ne}
Jørgen perssens och hans hustruis for^{ne} lißebets vegne, fuld och fast affkald,
for alt huis for^{ne} lisebeth, kunde med rette effter for^{ne} Per Bødker
kunde tilfalde, som det sig bør, Och bepli[c]het sig icke ad schulde be-
findis anden arffuing nermer eller lige ner ad vere, och om nogen fore-
25 tis, da ad stande dem til rette, for hues hand paa for^{ne} lise-
beths vegne, vdin end hand burde kunde haffue opborit,

127: 4 *schall* är i hs dubblerat

5 *gevehr* ä (hand)vapen; i kanten *Pant aff solda-terne, kleder och / gevehr icke at tage*,

6 Efter selff är *deris* struket; efter *deris*² står *kleder* över raden

16 I kanten *Carine Peder / Bøckers*,

17 Efter *Karine* en lucka för tillnamn e.d.; *fyllist* tillräckligt

20 *rørede och vunde* förvärvade genom arv eller gifte

24 *foretis* fel för *foreteis*?

25 Efter *hues* är *for^{ne}* struket

Fredagen den $\overline{j8}$ Julii, Anno $\overline{1628}$.

[128]

Ko: May^{ts} fogit Mogens Anderssen haffuer i rette ladet føre et quind-
folck vid naffn, Kirstine Hummeds. barnfød i købinhaffn, och till=
kiendegiffuet huorledis Capitein Per Brun paa hende haffuer giffuet kla=
ge, ad hun schulde hafft leirismaall med nogen Soldater, och en part
aff dennom ont aff hende bekomit, Sønderlig en vid naffn, Jacob dø, 5
som nu er under badschers hand, huoroffuer, effter for^{ne} Capitein Peder
Bruns begiering, hun i byens giemme er indsat, Och fremkom
Jochim Sergeant, och gaff tilkiende, ad for^{ne} Jacob, effterdj hand ligger
under badschers hand, kand hand icke selff møde her for retten, 10
huorfor hand vid for^{ne} Jochim fremschicket en schrifftlig sedell som bleff
lest och paaschreffuit, Da bekiende for^{ne} Kirstine, ad hun tuende gange
haffuer hafft leiersmaal med for^{ne} Jacob, mens intet ont hun haffuer hannom
paakomit, eller hand aff hende faaet, och hun icke kunde bliffue
hannom vbeuuren, huor till Mogens Anderssen suaret, och formeente saa=
dan hindis undschöldning icke kand befrii hende, Och satte i rette, 15
om hun icke bør for slig hendis Vtilbørlig schiørleffnit liide till
kagen, och rømme byen, och var paa Ko: May^{ts} Vegne, aff
Borgemester och Raad domb begierendis Da giorde for^{ne} kirstine
sin strenge forpflicht, ad hun strax schall begiffue sig aff byen, 20
och icke komme hiid ind i byen igien, eller lade sig her befin=
de, effter denne dagh, Och dersom hun her effter her i byen
eller her i lehnit kand antreffis, schall hun uden all naade,
liide den samme straff, som hende nu forrestodh,

Onsdagen den $\overline{j0}$ Septemb: Anno $\overline{1628}$.

25

Michell Berntssen och Mogens Niellssen emellom opsat den $\overline{28}$ Jul., och sidden
den $\overline{8}$ Sept. som i tingbogen seden er indført, D Ø M B T, Effterdj Mich[e]l
Berntssen beuiser mz rigtig kiøbebreff udgiffuet aff Mog[en]s Niellssen, och aff gode
mend til vittelighz underschriffuet, huor Vdj findis Mogens ad haffue solt Michel Berntssen
sin och sin hustruis gaard for en gaard igien, och der til 700 daler penge, aff 30

128: 8 giemme arrest

10 I kanten Jacob dø, / vid / Jochim sergeant,

15 Vbeuuren ä utan förbindelse med

[128] huilche penge schall hans stiftbørns hoffuidstol och rente 525 daler 3 mark,
effter ... sschbe liudelse, och Oluff Suendssen j24 daler, som har gaarden i
pant, effter pantebreffs indhold, huor i rester Mogens Nielssen paa for^{ne}
700 daler, 50 daler j mark, huilche penge Med gaarden Michel staar offuerbø=
35 dig fra sig ad leuere, med den gaffue som kiøbebreffuet omformelder,
Viste B. och R. icke rette[re] ad kiende, end Mogens Nielssen io bør effter=
komme sit udgiffne breff, och giffue Michel Berntssen skiøde och for=
varing som det sig bør / #

128: 31 I kanten *Mogens Nielssen*
37 f *forvaring* säkerhet

Torsdagen den \overline{jj} Decembris, Anno $\overline{1628}$. [129]
 Christen Skredere paa Karine S: Peder kremers vegne, i rette lod
 føre en fange vid naffn, Anne hans Zellers, och gaff klage
 paa hende, ad hun forgangen afften Vid 8 eller 9 klockeslet,
 haffuer indgaaet i hendis boe, och udstollet nogen salt Torsch 5
 noget mere end \dot{j} tønde, huilchz for^{ne} Anne her for retten
 suaret, ad hun icke kunde benegte, End fremkom Mar-
 grete Oluff Skreders, och berette, ad for^{ne} Anne kom i afftis
 till hendis och bankede paa hendis vindue, och bad hende for
 guds schyld, hun ville lade op, och hun ville komme hiemb med hen- 10
 de, och da ristede for^{ne} Anne som løff, och Margrete viste
 icke andet, end hendis mand haffde slagit hende, och
 gick Margrete med hende saa Anne gaff hende der aff, torschen och sagde
 ad hun haffde fuldt hendis mand op til vachten, der hun kom
 tilbage igien stod Per kremers Enckis bod offuen, och sagde, 15
 vedin, ad om Margrete vill gaa med hende stod der en f^s
 schredt meell endnu i boden hun kunde faa, huor til Mar-
 grete suaret hende, Nei, ad hun icke ville, saa gick
 Margrete fra hende hiemb i sit huss och lagde sig, Och be-
 kiende Anne endnu, ad hun alene bleff greben i boden 20
 der hun stall, och vid høiste eed berette, ad hun aldrig har
 stollet noget tilforn før denne gang, huilchz hun gjorde for
 hunger schyld / Da formedelst got folckis
 forbøn schyld, bleff for^{ne} Anne benaadet, ad hun schall
 entvige byen, inden Sol gaar ned, och dersom hun siden 25
 befindis i byens frihz schal sagen staa hende oben fore,
 och hun lide derfor som vidbør, End schall hendis
 Moder Signe Per Matessen^s och entvige byen, i lige maade,
 effterdj hun haffuer med hende haffuer verit i raad och daad,

129: 8 *i afftis* i går kväll

12 Efter *och* är *haffde* hun struket, ersatt med *gick*; *med hende* över raden

13 Efter *hende* är *samme torsch med sig och* struket; *saa Anne och der aff torschen* över raden

15 *offuen* öppen

16 *rigfoldig* en mängd

17 *schredt* »skrätt», siktat

18 Efter *saa* är *Marg* struket

21 *hun* över raden

23 Efter *schyld* är *Satte for* struket

25 *entvige* ä (und)fly

27 *som vidbør* ä som sig bör; efter *schall* är *och* struket

[130] Anno 1629 den 7 Januarii.

Capitein Henrick Von Allefeldt, henrick V. Alefeldt gaff tilkiende, ad efftersom hans Vetter Wolff Von Allefeldt forgangen Aar den 3 Novembris vdi Himlebo er vid døden er affgangen, haffuer bet^e

5 S. Affgangne Wolff Von Alefeldt giort sit Testamente, om dagen tilforne vdi bet^e Capitein henrick von Alefelds tienis[t] och M. Jehan Meir Balbine, Indvaner her i Christianstad, som nu schrifftlig for B. och R. vnder bet^e Wolff von Alefelds egen hand och segill, huilchet bleff lest och paaschr[iffue]t, och schal bleffue indført, er fremlagt, och fremschr[iffue]t effter^{ne} vidnisbyrdt,

10 Capitein Henrick Von Alefeldt, vant effter Recessen, ad saaledis tilgaaet er, och bet^e Wolff Von Alefeldt saaledis sit Testamente giort haffuer, och med egen hand undersch[reffui]t, och sit pitzer aff fri Vilie och Vid god forstand, haffuer ladet undertrycke, som for^{ne} beseglede och underschreffin lyder ord for ord somforsch[riffui]t staar, och det i hans och M: Jehan Babbins neruerelse, M. Jehan Babbins, vant i lige maade samme ordt, och ad hand selff samme Testamente haffuer schriffuet effter bet^e Wolff Von Alefelds be-

20 gering, Her effter bet^e Henrick von Alefeldt /: som var begierendis sit vidnisb: saa vel M. Jehans, maatte forhøris, formedelst, ad hand icke kunde vide, om det i sin tid saa fyglig kunde schee, om behoff giordis, och det icke i sin tid nogen gång dennom emellem schulle giffue, var hand begier-

25 endis et Raadstuffvidne her effter, som hos forsk^{ne} forsegldie Testame[n]te, arffvingen kunde tilschickis, #

Capitein Henrik von Alefeldt, gaff tilkiende, ad hans vetter Wolff von Alefeldt er den 3 Nov. forgangen aar vid døden affgangen, er hand begierindis ad for B. och R.

30 maa forhøris, hans vidnisb: huis bet^e Wolff v. Alef[e]ld[t]

- 130: 2 Raden har urspr. börjat *Henrick Von Allefeldt*, struket och ovanför ersatt med *Jehan Von Stenehorn*; även detta är struket, ersatt av ett nytt *henrick V. Alefeldt* (obs skillnaden i stavning!) H. v. A. till Lehmkuhlen i Holstein, senare överstelöjtnant
- 3 Vetter är först struket, därefter åter tillskrivet över raden
- 4 Himlebo Möjl. avses *Hiulebo(de)* ä skrivning för *Juleboda*, Maglehems sn, Gärdhs hd. Detta upptages i Jb 1658 med 2 hela kronohemman
- 10 *freschr[iffue]t* oviss läsning
- 14 *pitzer* sigill
- 16 Efter *och¹* är *M. Jehan* struket
- 23 *fyglig* (føjelig) ä lämpligen; *det* över raden
- 24 Efter *giffue* är *ad* struket
- 27 Efter *ad* är *efftersom* struket
- 29 Efter *affgangen* är *h* struket

vdj sit yderste, dog vid god och fuldkomen forstand
sin vilie haffuer dennom tilkiendegiffuet, om $\overline{80}$ r=dlr, som
henrik v. Alefeldt von der
Lenekule Ritmester, hannom for en hest schyldig er
bleffuen, Da bekiende for^{ne} heinrik von Alefelt vid sin
eedt, ad vdj M. Jehan Babbeins neruerelse haffuer be^{te}
Wolff v. Alefeldt, /: effterd[i] Capiten henrick v:
Alefeldt hannom om same $\overline{80}$ daler disputerede :/ haffuer hand
suaret, ad hans søster J. Margrete v. Alefeldt,

[130]

35

130: 31 Raden slutar med struket *haff*

33 Efter *Alefeldt* är *hannom for Ritmester* struket; *Von der Lenekule* kan möjl. vara ett adelsnamn, där huvudordet är subst. *lænkekugle*

36 *Jehan* osäker läsning

37 Efter *Alefeldt* är *ad for* struket

39 *J* jomfru, jungfru (om ogift adelsdam)

[131] for^{ne} 80 r:daler schulde beholdte, for sig allene, och schede
dette siden Testamentet var vnderschriff[ue]t, M. Jehan
Balbine vant vdj lige maade vid sin eedt, saa ad vere
i Sandhz som Capiten v. Alefeldt berettet haffuer, End
5 ydermere berette vid deris eed for^{ne} Capiten henrik v. Alefeld
och M. Jehan, ad orsagen huorfore Capiten V. Alefelt til-
spurde, om for^{ne} 80 r:daler, var, ad fuldmagten som liude
paa same penge var offuersendt til kiøbenhaffn, med Captein
Boisen, som same giæld paa Wolff v. Alefelds vegne schull
10 indfordre / #

Fredagen den 20 Februarii Anni 1629.

131: 11 Ingenting utfört under detta datum, i kanten *Zachariis*
12 Intet protokoll finns infört för denna dag

Mandagen den 13 Aprilis Anno 1629.	[132]
Hans willfang aff flentzburg tilltaller Claus Jacobsenn	
Anlangende for en Summa <i>pendinge</i> : 3000 mark lybsk som hand	
haffuer loffuit for thill hanndene for hendrich Jacobsen Aff	
flentzburg, sampt for alld Interesse der paa er Anduendt	5
till denne dag, Och ij Rette lagde hans handskriffter	
paa samme <i>pendinge</i> : som ij dag bleff lest och paaschreffuitt.	
Claus Jacobsen suarett at huis Retten kand thilholde hannem	
vdj Flentzburg eller Edderstedt dett wille hand gerne effter	
komme och Rette sig effter, Men her er hand en fordreffuitt	10
mand. Men allenniste tilltaller hans willfang Claus	
Jacobsen for schadegellden och omkostning som hand haffuer	
liidt her offuer, som ehr Bereignatt wdj en Summa 33 R:daler.	
16 lysk <i>skilling</i> effter hans Antegnellses indhaaldt. Och yder[-]	
mere suarett, att efftersom Claus Jacobsen sig paaberober	15
at werre en fordreffuen Mand, Saa ehr hand saa well en	
fordreffuen Mand som hand, Och formener sig at foreneffnde Claus	
Jacobsen Jou Bør att betalle hannem her som hand finder hannem	
Jnden trende Sole merke. Och Suarett Claus Jacobsen att	
hand ehr en fordreffuen mand, haffuer icke formuge, men huis	20
hand haffuer, dett er wdenlands fra hannem. Naar gud wille att dj	
kommer till frid igen i deris lande, wille hand gerne Rette	
sig effter aldt huis landtzretten kunde hannem thillfinde Enten	
wdj Edderstedt eller flentzborgh. Och hans wildtfangh i	
dag for Retten opsagde Claus Jacobsen for ⁿ : hoffuittstoll 1000 daler	25

132: 6 *Interesse ränta*

8 I kanten *Claus Jacobsen*

9 *Edderstedt* (Eider-) halvö i Slesvig, norr om mynningen av floden Eider

10 *fordreffuitt* ä. fr. -ssk; jfr *fordreffuen* r 16, 20

12 *schadegellden* skadeersättningen

14 *lysk lybsk*

18 *Jou* ev. *Jo*

23 *landtzretten*. *Landsret* är en rättsinstans över de lokala domstolarna.

[132] in Specie at Erlegge och betalle Nu thill H: Trekongers dagh
förstkommendis met tilstaaendis Rente effter hans breffs indhaald
daterit flentzborg 22 decemb: j622. Effter forberørdt leylighed
och effterdj Claus Jacobsen sig paa beraaber at wille effterkome
30 alt huis landtzens loug och ret herwdj kand hannem tilfinde enten wdj
flendsb: eller Edderstedt, Da wiste wy icke Rettere att
Kiende for Rette, End at Naar hans willfang kreffuer
hoffuitstoellen som nu i dag ehr opsagt, Da at foudre effter till
staaendis Rente och schadegeldt effter hans breffs indhaalldt
35 och daa at gaaes Der om huis rett er.

132: 27 *tilstaaendis* ä om ränta: upplupen
30 *tilfinde* tilldöma
33 *foudre* fordra

Mandhaftig Peder brun tillspurde Mickell Mortensen, om hand wille werre hans, faste hiemmell till den tredinge Jord hand aff hannem Affkøfft haffuer, liggendis her wden for staden, Benefndt det andet Kongs Boell, Huortill Mickell Mortensen Suarett, at handt wille werre hans fullde faste hiemmell och tillstandt for huermands tiltalle paa for^{ne} tredinge Jord effter denne dag i Alle maade, Och tackede hannem gott for Nøyagtig affbetalling, och der paa gaffue de huer andre Deris hender och ware wenlige Och well Conte[n]teret paa Begge sider om Samme køb / # udhyskt i^o Aug: 1635.

- 133: 1 *Mandhaftig* stående epitet till officer: tapper o.d.; i kanten *Peder Brun*
 2 *wille vere hans faste hiemmel* ä jur; *hjemmel*: person, som under et søgemaal m. sagsøgtes samtykke optræder som dennes stedfortræder og forlanger sagen rettet mod sig i st. f. mod sagsøgte (ODS)
 2 *tredinge* ä (treding) tredjedel (av en gårds jord)
 3 Sist på raden är y struket.
 5 *fullde* ä fr *fude*; i kanten *Michel* (därefter struket: *Bertsen*) *mortenßen*
 9 *udhyskt* otolkat; *Contenteret* till freds

[134] Onsdagen Den 22 Aprilis Anno 1629.

Efftersom Jens kullmand aff Flentzborg haffuer ladett ind
steffnet Michell Berttsen for Retten, Och gaff last och klage *øffuer*
hannem for hand haffuer fest hannem Sin *gaard* wdj Runeby som
5 hand nu schulle indtrede och besidde Nu om paasche forgangen
och bruge Baade Jord, met Engen der thilligger Aar Och dag
huor paa hand haffuer Bekostet och anuent stor bekosting
Baade met heste och Andet, och der met ehr kommenn wdj
stor schade, effte[r]dj hand i[c]he kand komme thill Samme
10 *gd*: effter Mickels løffte och tillsage, och loffuett for^{ne} Jens
Michell aff samme *gaard*, om Aarett 60 daler och der paa giffue
de huer Andre deris hender.

Jacob Lauesen Boendis y Runeby wandt mett Eed och opragte fingre
effter lougen, at hand paa Jens kullmans wegne war
15 for Reyst her neder thill michell Bersen nu om Midfaste
Sidst forleden mett Jensis Misiue och breff om hand
schulle werre same *gaard* wiße att besidde nu om
paasche, Da samme thid loffuit och tillsagde Michell
att Jens kullmand schulle ingen Bekømring tage sig
20 thill der forre hand schull well Bekomme same *gaard*, som
hand haffuer loffuit hannem, och yder mer sagde att hand vill
Sellff for Reigse der op thill hannem nogen kort tid her effter.
Mickell Bersen fremskikett wid sin tienniste pige Sin suar schrifftelig
for mellens. at hand icke kand were hannem same *gaard* stendig
25 effterdj der er gangett dom der om wdj blegenn, tillmett

134: 2 I kanten *Jens kulmand*; *kulman(d)* ä. person som framställer träkol (kolare) eller distribuerar sådant

3 *Berttsen* otydligt

4 *Runeby Ronneby* (jfr *Blegen* r. 26)

5 *indtrede* tillträda

10 *tilsage* ä. löfte

19 *Bekømring* (bekymring) bekymmer, oro

21 I kanten *Michel Berttsen*

22 *for Reigse* (forrejse) ä. resa (någonstans hän)

24 *for mellens* (formeldendes) omtalande; *stendig* tilstående, vedkennende sig (K); här: skyldig

25 *blegen* Bleking(e)

Er der ingen Cert gaaett Emellen *hannem* om same *gaard*. [134]
 Till mett *haffuer* hand ingen Penge Aff *hannem* paa samme
gaard An[am]mett, videre Beretter at hand *haffuer* leÿdt
landsmene vdi blegenn samme *gaard*. och derpaa giffuett
 mitt Breff och Sellg 30
Jens Kullmand suarett att *Michell* *haffuer* loffuit *hannem* same *gaard*, mz
 hand och mund dettz *Ager* och *Enge* thilliggendis, och derfor schulle giffue *hannem*
 60 *daler*, och derpaa *haffuer* giffuett huer *Andre* deris hende,
 Som *Jacob* och *haffuer* wundett att hand schulle Bliffue
 Vid *gaarden* indthill hand videre thalldes met *handem*. Satte 35
 derfor vdi Rette om hand icke kunde att holle sit

134: 26 *Cert* skriftligt intyg (från myndighet)
 29 *landsmene* (oklart) (landmænd?) gårdägare
 30 *Sellg* sigill
 32 *dettz* dettas, dess

[135] løffte som en Erlig mand vell Anstas, och staa *hannem*
der for thill Rette for huis schade hand her *offuer* haffde lidt och
vdstaaett, och som hand *forgiffuer* att hand iche *haffuer* giffuett *hannem*
nogen penge paa samme gaard, saa ehr dett iche viis att mand
5 giffuer nogen peng: før end mand *haffuer* brugt *gaarden* och *leye*
maall er wde, yder mere will hand Beuise at hand
haffuer leÿtt *hannem* same gaardt,

135: 5 f *leye maall* hyra, arrende

Mandagen den j̄ Junii, Anno i629.

Niels Bødker de fattigis forstandere i Væ hospitall, beuiste med kaldssedell i dag lest och paaschreffuet, saa som och med kaldsmend, Jens kiempe och Niells Niellßen her i Christianstad, som de vid deris eed effter Re c e s s e n, hiemblede, sig louligen med j̄4 dags och 3 vgers varsell, ad haffue varsell giffuet Jens Perssen i Væ, her til Christianstads byting til vidnisb: ad paahøre, anlangende det Engestøcke gamle och nye, gierder, for den tofft vesten vintergabet, som nu omtuistis, och de fattiges tilhører, saa och steffndt, Anders Børgessen, Peter Petterssen, Laurits skomager och Per Rassmussen, som tilforn, om samme Tofft vundet haffuer, deris sandhed ydermere om bete tofftis gamle och ny gierder, ad vere gestendig, effter kaldsedels indhold, daterit j̄8 Maii, nestforleden, Och førde Niels Bøcker effterne vidnisbyrd, Oluff Holgerssen borger her i Christianstad, vant effter Re c e s s e n, At neste Aar effter de suensche haffde brent Væ, som var Aar i613, saade och høstet hand och s: Per kremer, som da var hospitals forstandere, hospitals tofft vesten vintergabet, som Jens Perssen i Væ nu haffuer i brug, och s. Per schriffuer tilforn haffde stedt aff hospitals grund, och de da icke brugte videre end ageren, och laae Engen norden och vesten op til samme tofft, ind til det gamle gierdested, fra henning lademagers haffue gierde, Och i Øster til Raßmus Suendssens haffue, som gamle gierdested endnu findis, huilchen Eng fra tofften, och til det gamle gierdested, paa begge sider becken bleff høstet til hospitals kiør och bødcherens hest, mens nu siden findis et gerde sat igennem hospitals forne Engh, som aldrig

- 136: 1 Efter j är Maii, Ar, struket
 2 Efter beuiste är i dag struket
 3 kaldssedell ä. jur. (dokument med) stämning utfärdad av den saksökande själv
 3 kaldsmend stämmingsmän
 5 hiemblede (hjemlede) bevisade riktigheten av
 6 I kanten Jens Perssen i / Wæ,
 9 fattiges väl fel för: fattige; efter och² är hiid struket
 11 Efter Tofft är til struket
 12 Vere gestendig vidhålla
 17 Vintergabet. Ett vintergab var en öppning i en hägnad upptagen vintertid för samfärdselns skull, då hägnaden inte fyllde sin funktion att utestänga kreatur från byns odlade jord
 18 stedt arrenderat
 19 Raden slutar med struket ligger
 21 gierdested plats för gärde (gårdsgård o d); lademager hantverkare som tillverkar »lådor», schatullmakare; efter gierde är østen struket
 24 kiør kor; bødcherens tunnbindarens

[136] haffuer verit tilforn, Och saa viit som i aar er saaedt med korn, er
opbrut aff hospitals Engh, som er 2j alne, i lengde fra rugen
til gresset vidt eger, Peder Bøbeschøtter vant i ligemaade, At
mens hand tiente Jørgen hansen forðum Borgemester i Væ, for 23 aar,
30 er hannom vel vitterligt, ad det støcke, som i aar er saaedt mz
korn aff hospitals Jord, som Oluff holgerssen omVundet haffuer, Var
den tid Eng, och endnu nogit, som nu rugh er i saaedt, bleff det
tilsamen indtil det gamle gierdested til hospitals kiør och heste, høstet,
och icke det gierde var der som nu findis, mens de gamble
35 gierden, som nu findis gierdestedet, var vid magt, Och var det
til same Engh, til hospitalet liggendis, saa Vit som Ole
holgerssen der om vundet haffuer, Hans Christophessen vant
i lige maade, At hand mindis mere end i 40 aar, ad til Væ hospi-
tall er høstet Engh, fra det norde gamble gierdested, som i dag om-
40 vundet er, tuert offuer til tofften, och nu findis ad vere opbrut, aff
same eng til biugh, norden och vesten op til tofften,
saa vel som nu findis et gierde sat igennem Engen, som icke var

136: 30 Efter vitterligt är Var struket

33 til över raden

36 Efter liggendis är saa effters. struket

37 Raden börjar med struket dy

41 Efter eng är norden och v struket

der paa de tider, och icke hans haffuer aff visd før i gaar, Dit-		[137]
mer felbereder, vant i ligemade, samme ord, i 30 aar,	Peder	
Christe[n]ssen schreder, vant i lige maade, ad hand mindis vid 50 aar, At til		
Væ hospitals haffuer verit høstet Engh fra det norde		
gamble gierdested, indtil tofften saa viit som de andre vundet haffuer,		5
Peder Graa, vant i ligemaade, ad hand mindis i 44 aar, siden		
hand kom til Væ bye, ad det Engestøcke fra det gamle norde gier-		
dested, som da var vid magt, indtil hellegestis tofft, bleff høstet til		
hospitalet, saa vel som siden de Suendsche brende, mens hand var forstan-		10
dere paa 3 aars tid, høstet hand det til hospitalet, baade inden och		
uden det gierde som nu findis sat, fra for ^{ne} gierdested, som enda		
var vid magt, och til tofften, och er nu opbrut en deel aff		
samme Engh, som nu er saaedt korn udj,	Mogens Ollssen broleg=	
ger, vant i ligemaade, ad hand mindis i vid 40 aar, och mere,		15
ad hand haffuer gierdet omkring for ^{ne} Eng och tofft, och i 7 aar		
och midlertid paa 3 aars tid, mens Jørgen hogenssen var forstandere,		
saade och høste hand paa Jørgens vegne, som var da de fattigis		
forstandere, same tofft, och den Eng som liggir emellom tofften		
och det gamle gierdested, høstet hand och indogh		
til hellgestis, och ingen gierde da var i Engen		20
som nu findis,	Peder Jenssen Bødcher, vant i ligemaade, ad vid	
i6 aar siden bleff hand hospitals tiener, och da var hand 3 gange mz		
emidler, tid, før dette teppe bleff sat, och høstet fra det gamle		
gierdested, indtill tofften, Och siden dette sidste gierde er bleffuen sat haffuer		25
hospitalet mist, som de dog tilfor haffde, aff den beste engh, aarlig		
3 les høe,	End fremlagde for ^{ne} Niels Bøcker hospitals Jorde-	
bogh, huor vdj findis, med S. Mats Knudsen ^s hand, som paa den tid		
var schriffuer, At A n n o i618, den j2 N o v e m b: handlede Peder		
schriffuer, med B: R: och sogneprest, Om de tuende hospitals toffter,		30
beliggende vesten for Vhæ, uden for vintergabet kand saais vdj		
den ene tofft biugh – xij schepper, och vdj den anden tofft – xvij sch[eppe]r		
biugh, Aff for ^{ne} tuende toffter, haffuer Peder schriffuer udloffuet Aarligen		
ad giffue til landge aff for ^{ne} tuende toffter biug – xvj schepper,		
dogh hospitalit schall selff beholde och høste hues Engh der findis		
vesten for byen, hos for ^{ne} tofft, / # skt		35
#		

- 137: 4 Efter Engh är baade offuer for struket
8 hellegestis heligejsts- (helgeands-)huset
12 af över raden, som slutar med struket Engh
14 f Efter mere är ad / mens struket
17 Jørgens. S:t Jørgen (Göran) var de spetälskas skyddspatron, och Jørgens står här för »hospitalets»
19 f Efter och² är indhaagh struket; efter indogh är fra / same gierdested struket
20 Efter gierde är st struket
24 sat över raden

[138] Mandagen den 6 Julii, A n n i i629.

- Peder Jenssen Oldermannd for Sædemendene haffuer vid Stadstienerne Niels Aagessen och Oluff Giordssen, som de vid deris eed hiemblede, ladet hidsteffne Peder Ancker till vidnisbyrd ad paahøre, Och
5 førde effterne vidnisbyrd, Oluff Berntssen tienendis
B. Oluff Suendssen, vant effter Recessen, ad der hand med de andre sædedreng, Var udschicket, ad pante Peder Ancker, da sagde Per Ancker och soer, ad hand icke ville vere pantet, saa gick de til Oluff kellsmid, och ville
10 pantet, da vill Oluff icke lade sig pante, med mindre de pantet Per Ancker med, saa gick de igien til sædemendene, och gaffue sædemendene dem befaling, ad de endelig schulle pante baade Per Anker och de andre, der de da kome til Per Anckers, igien, var Per Ancker icke hiemme, mens døren och
15 den inderste port vare tilluchte, saa de icke kunde kome der egenom, och Niels Poffuelssen stod i kamerdøren med en bøsse i handen, och sagde, ad huem som pantet, den schulle hand schiude saa hand schulle stincke offuer tagit, det bispen stod der elle Borgemester selff,
20 och stode Per Anker dreng [i] porten, Saa sagte en aff sededrengene til Per Ankers dreng, ad hand schulle laane dem sin hat, til de tegen ad Sedemendene schulle see ad de haffde gaet viss bud, och tog saa hatten, som de strax med de andre pant bare til Oldermanndens, och er der endnu, tilstede,
25 Suend Aagessen tienendis Zacharis Suendssen, och Mogens Suendssen tienendis Niels Poffuelssen, och hans Jørgenssen tienendis Michel Berntssen, Per Trøelssen tienendis laue Matssen, vunde vdi lige maade, samme ord, och vidner de samptlig, videre, ad Per Ankers dreng løbt ud ad gaden effter drengene, och kom til Claus
30 Berntsen^s dreng som da haffde hatten /, vanset hand icke tog hatten aff Per Ankers dreng:/ och slog ham under øret, saa slog Clausis dreng ham igien, da tog Per Ankers dreng til sin kniff, och løb Oluff Berntssen emellom, och de bleffue adschil-
de, Torle Oritzøn tienendis Oluff Matzsen, vant i lige maade
35 same ord, som de forrige vundet haffue, #

138: 2 *Sædemendene* de borgare, som tilldelats jord i Näsby, hade 1615 bildat ett eget byalag »Christianstads Sæmennds Grandelaug»

8 *soer* svor

9 Efter *til* är *sædemendene* *igien* struket

18 *stincke* ä fara, flyga; efter *tagit* är och *stode begge Per Ankers / dreng for porten* struket

20 *der* i *hs derpi*; *sende* osäkert

22 *til de tegen* över raden

23 Efter *saa* har först skrivits *hat*, struket och ersatt av *hand*, också struket

30 Efter *hatten* är *mens* struket, ersatt av *vansett*

31 *aff* ersätter struket *fra*

Løffuerdagen den 25 Julii, Anno 1629. [139]

mandhafftig Capitein Peder Brun paa Poffuel Bornats Soldats Vegne, gaff klage
offuer Villum Spillemand, med sin eed haffuende selschab, ad de i
morgis tilige, under besat vagt, haffuer indfaldet i Rasmus
Piils huß, och offuerfaldet for^{ne} Poffuell Borat, 5
och tilliige 4 personer hannom med 4 dragne degene, huggit paa hannom,
och huggit hannem i hans arm och førde effter^{ne} vidnisb:, Jacob Marsallessen
vant effter *Recessen*, ad hand saae ad Villum och hans selschab kom
gaaendes med degene for Rasmusis huß, och sancket sten och drog
degerne, och der de icke kunde komme ind ad døren, komme de 10
ind ad porten, som Poffuel først luchte op, mens siden ville holdet
dem ude, och saa hugge de paa Poffuel, mens huem som hugh
hannom vid hand icke, och den ene slog 2 eller 3 slag med sten,
det ene paa døren, det andet paa vinduesschudet, det trid-
ie slag forhindret Baltzer Nibur, Jacob dør vant i lige- 15
maade, ad hand saae for^{ne} Villum och hans selschab komme for Ras-
musis huss, och som Poffuel luchte porten op och kom i porten mz
en blot degen, komme de med deris blote degene ind ad
porten och hugge saa paa Poffuell, Hans kniber som
arbejder hos hans Snecker, vant, ad hand saae for^{ne} Villum och 20
hans selschab komme der med 3 eller 4 degener, och en aff dem
slog nogen gange mod huset med steen, och icke hand saae
Poffuel uden porten mz dragen degen, saa kome de ind om
porten, i gaarden, Jens laurssen Corporall, vant effter
Recessen, lige de same ord som Jacob Marsallessen vundet haffuer, 25
och videre vant, ad hand saae de hugge alle paa Poffuell
mz 3 eller 4 blote degenerer, daa de saa haffde huggit till
ham røggit hand sig tilbage och sagde, nu har ieg noch, der
med gick de ud igien Villum Spillemand, suaret, ad Mar-
tin Plets vonhafftig til Trepte i Pomerer, Spilemand, kom 30
fra Rasmus Pils huß, och klaget for Villum, ad de sloge
hans medgeselle død, och bad de ville hielpe hannem, ellers
de sloge ham ihiehl, saa kome Villum, Baltzer Nibur, Och
Martin Plets, med Martins medgeselle for Rasmusis huß,
och Poffuel Borat, kom med en dragen degen, och ville ud ad 35

- 139: 2 *mandhafflig* över raden efter Capitein
5-7 *Styckena och ... hannom och och ... arm* i hs i motsatt ordning
10 *der* över raden
13 *2 eller* över raden; denna slutar med struket *daa*
14 *vinduesschudet* fönsterluckan
30 *Trepte* Treptow, stad i Mecklenburg; i kanten *Villum Spillemand*
31 Efter *Villum* är *och* struket
32 *medgeselle* (ä fr *-geseller*) kamrat; sist på raden r 24

- [139] porten, saa drebe de ham ind igien, mens huem han der scha-
de haffde giort viste hand icke Capitein Peder Brun
var begierendis aff B. och R. ad for^{ne} Villum, med sine medføl-
giere, /: effterdj det dennom er offuerbeuist, och de icke
40 kand benegte, ad de saaledis under beset vagt her i
festningen haffuer begangit saadant offuerfald, ad de
motte anheftis, til sagens uddragh /... vid: infra/
Oluff Michellssen tilforn tienendis Per Jenssen har ladet hidsteffne Staffen
Jesperssen til vidnisbyrd ad paahøre som Oluff
45 Giordssen vid sin eed hiemlede
Capitein Per Brun och Villum Spillemand emellom Supra, ... DØMBT, efft[er]dj befindis ad
Poffuel Burnet har verit i slagsmaal med en aff Villums mzfølgere i
Rasmus Piils huss, och de der er bleffuen adschilt, och Poffuel siden obnet porten,
haffuendis en dragen degen i handen, och for^{ne} Villum och hans medfølgere, møt ham
50 i porten, och bleffuen ham formegtigh, och saa indkomit i gaarden och giort Poffuel
schade, Viste B. och R. icke rettere, end tilfinde Villum och hans mzfølgere ad stille
Poffuel tilfrids for hans schade, och bøde til kongen och byen effter Privilegierne/ # 24
24

139: 36 *de* över raden

39 Raden börjar med struket *gende*; efter *giere* är *motte* struket

41 Efter *saadant* är *mytteri* struket

42 *til sagens uddrag* i avvaktan på ärendets behandling; efter / ... är *skt* struket

44 Efter *paahøre* är *her er* struket

51 *formegtigh* övermäktig

Torsdagen, den i3 Avgusti, Anno i629.

[140]

Søffren Jenßen Brøggere, borgere i Kiøbenhaffn, paa Kirstine S. Niels
Jenßen kedelsmids ibm, och hendis børns vegne, haffuer ladet indsteffne
Oluff Pederssen kedelsmid, och var aff ham begierendis, ad hand
ville gjøre rigtig besched for hues arffuepart som dennem arffueligen 5
kunde tilfalde effter deris S. faderfader och farmoder, Jens
Nielszen kelsmid och Sidse Jens kedelsmids, nemlig i deris farfadere
fedrengaard her i Christianstad, paa Nørregaden, en broderlod, saa vel som
andet indhaffuende gods, som er bleffuen i boet, effter den sidste
Contracth och tingsvidnis formelding, med alt andet, hues for^{ne} børn kand 10
vere berettiget, nu effter S. Sidsele kelsmids, som døde 17 Apr:
her i Christianstad, neruerende aar Oluff kelsmid suaret her
till, ad hues anpart dennom i same arff kand tilfalde effter S. Jens
Kelsmid, saa vil i andet løssøre och gods staa hand offuerbødig
effter vurdering som den tid scheedt er paa for^{ne} gaard, ad enten 15
de maa lade sig indføre for deris anpart, eller hand i andre
maade vil stille dennom tilfrids, och mener hues S. Sidse Jens
Kelsmids siden har anvendt paa gaarden bør først vere til hendis
nøtte och gaffn, dersom befindis, ad nogit offuerbliffuer, som hendis geld
icke med betalis kand, staa hand offuerbødig ad lade dem faa deris 20
anpart aff, vare parterne 4 mend begierendis, som kunde offuer=
vere, en rigtig liquidering dennom emellem, och samtøckte Søffren
Jenssen paa sin side, Michell Berntssen och Jffuer Jacobssen, och
Oluff paa sin side, Niels Poffuelßen och Gabriel Bartscher / # 24.

140: 1 Ingen plats har urspr. lämnats åt rubriken som har klämts in efteråt

4 Efter var är h struket

8 broderlod ä. jur. brorslott, dubbel (arvs)lott åt broder (man) gentemot syster (kvinna)

12 I kanten Oluff Kelsmid

13 arff över raden

21 Efter som är dennem struket

22 Efter vere är och struket; samtøckte ersätter struket begeret

[141] Mandagen Den 20 Apr: Anno j629.

Peder Ancker war skicket och i Rette lagde 2 Missiuer den ene fra
Thue friis i ystedh Peder Ancker thillschreffuitt Den anden Missiue
Peder Anker haffuer thillschreffuitt Tue frisis formand S: Adrian
5 hamer, huilke Missiuer bleffue lest och paasch[riffue]t: och war Peder Anker
Effter forrige Proces Dom Begerendis: DØMBT, Da effter till
fulle och gensuar och den sags leylighedt, och effterdj met lauritz
Gødsens breff och egen haand Peder Anker tillschreffuitt,
Beuisis at hand mot flere gode Borgerre sig erbødet paa
10 Peder Ankers wegne at giffue forn: *skipperre* malt, effter
Peder Ankers breff, och enda at ville borget *hannem* rug eller
2 hundred *tønder* malt paa Peders wegne. Saa och beuisis
Met it Raadstuffuewinde daterit ystedt den 10 februari
Nest forleden, Adrian hansen och *forneffnde* Lauritz gødsen at haffue
15 *tilbødet* forn *skipperre* mallt for hans silld och fisch, och endaa
300 *tønder* malt der offuer paa Peder Ankers wegne, och
Credit effter peders schriffuellse, saa well som det Satt er met
landtztingswinde bekrefftis och at Skipperen siden er met
godtzet bortløben, wdj huilken landstingsuinde *forneffnde* Lauritz
20 Gødtzen berober sig paa Peder Anckers skriffuellse Adrian han=
sen tillskreffuitt, huor wdj Peder Anker er *begerendes* at Adri=
an hansen och lauritz gødtzen sillen och fisken aff skipperen
wille Anamme, och Malt igen leffuere, saawit lastenn
tillstreker, at *skipperen* icke schulle forsømmis, och om skip=
25 *peren* mere kunde føre, de da wille leffuere *hannem* 100,
eller 200, *tønder* malt mere eller mindre paa Peder
Ankers Credit och tage beuis derpaa, i denne samme
Mening Peder Anker och *tillschreffuet* fo^{de} *skipperre* vnder
dato met *førrige* Mißiuæ till Adrian Nemlig den
30 24 Martz j624. at *skeperen* wille tillstille Adri=

141: 8 I kanten *Søffren Perssen fø- / rige Ridefo- / git paa Be- / ckeschouff*
15 obs. motsætningen *silld: fisch*
17 *Satt* rättat och osäkert

an och Lauritz Gødtzen sillden och fisken och igen att [141]
 anname malt och huis mere hand kunde førre,
 J lige maade anname och giffue Beuis derpaa huilke
 tilbud och schriffuillse skipperen icke willit agte ey hell[-]
 re Sillden och fisken opschobet, Effter huilken omstendighed 35
 Breffue och winder for os i Rette lagde, wiste wy icke Peder
 Ancker emod hans erbydellse Noch en skade peng at betalle
 Mens for denne Søffren persen tilltale frij werre./ NB sagen
 i rette $\overline{j5}$ Dec. 1628, och j4 Decembris 1629./Søffren Perssen deelde det / Sören # 6 mark
/ Per Anker # skt. 40

141: 32 *malt* ä. fr. *maltett* e.d.

35 *opschobet*

38 f *NB* ... *Anker # skt.* tydligt med annan hand tillagt på korta raden på sidans hörn

[142] Torsdagen den j̄2 Avgusti, Anno 1630.

Henrick Jenßen Ko: Mäy^{ts} Ridefogit i Giers herritt haffuer i
rette ladit føre en fange Vid naffn Laurits Vivall, och
fremlagde K. M.^s breff, daterit københ: 22 Julii, nestforle-
5 den som bleff lest och paaschreffuet, som formelder, ad Velb Jørgen
schulle lade tiltale forⁿ lauritz Vival, och der effter lade schee
Execution, Saa er Henrik Jensen^s tilltale til ham, for
hand falschelig och løgnagtelig, anuender et forvendt naffn,
haffuer sig til løgit Ko: Mäy^{ts} pass, huor med hand siden vid
10 sin løgnagtige beretning haffuer mange mend bedragit, nem-
lig hans M^{ts} bønder, strippet och rippet, med fodreschab och
i andre maader, som noch som schal giøris beuissligt, Saa-
ledis er och hans tiltale til ham, for hand och bedregersch
viiss, under samme falsche naffn, haffuer bedragit Velb: Wolff
15 Griff, hans kiere hustru, sambt hans kiere doter, Och mz
vloulig troloffuelsse och vid vielße hende bekomit, uden fade-
rens och moderens vilie, Ja och minde, som hand vil beuisse,
Satte derfor i rette, effterdj hand saa falschelig haffuer be-
dragit hans M^t hans pass aff med løgn, som med hans egen
20 hand schal beuises, ad hand det selff har bekiendt, ad hand
haffuer dett hans M^t vopregtig affvexlet, Och under for^{ne}
falsche naffn siden, bedragit V. Volff griff, hans hustru
och dotter, om hand icke der i har giort, som en verlig
karll, och derfor bør straffis paa sin ehre och lifff, Och er aff
25 B. och R. en endelig domb begierendis, Her til
suarit for^{ne} Lauritz Vivall, ad belangende, hand har forhuerffuet
K. M.^s pass, under et andet end hans rette naffn, bekien-
der hand sig der med ad haffue emod hans M^t forseet, Och
begierer derfor vnderdanigen och ydmyglic naade, Som
30 hand och nogle gange tilforn har begierit, vid sin Suppli-

- 142: 3 *Laurits vivall* är den i litteraturhistorien kände skalden och bedragaren *Lars Wivallius*, med
namn efter byn Vivalla, Långbro sn i Närke
5 Efter *paaschreffuet* är *beui* struket; i radens slut är efter *Jørgen* ett tillnamn e.d. utelämnat
(Jørgen Urne, länsman 1627–1632)
7 *Execution* verkställande av dom
9 *sig til løgit* ljugit till sig
11 *strippet och rippet* drivit omkring; *fordrenschab* ä. befordring, körslor
14 *Wolff Griff* Ulf Grip, se del II
16 *vid vielste* med vigning
21 *vopregtig* på oärligt sätt; *affvexlet* förfalskat
23 *verlig* oärlig
28 *forseet* förbrutit
30 Efter *begierit* är *B* struket

cation, Belangende Wolff griffs anklage, er det saa [142]
 ledis tilgaaet, ad det er vel vist, ad hand er diid ko-
 men under det vrette naffn, mens aldrih schal beuises
 ad hand for hans eller hans dotters schyld, har sit naffn
 forvendt, eller passit begieret, før hand endnu paa den 35
 tid, som hand passit bekom, aldrig aff Wolff griff eller
 hans dotter har hørt, megit mindre hand passit før
 deris schyld. begierit, Mens efftersom hand passit et
 gang bekomit haffuer, och for det naffn schyld hand
 sig i passit giffuet har, och baade for naffnit och paßit schyld 40
 sig paa veien accommodere motte, kunde och icke an-
 det end sig effter samme naffn ad lade respectere
 hos Wolff Griff, for nemlig, effterdj hand icke var diid

142: 37 *megit* är i hs dubblerat
 39 Efter *gang* är *begierit* struket
 41 *accommodere* ä. (låta) betjäna (sig)

- [143] komen til hans dotter ad frie, mens var diid komen, som
 en gest, videre, der hand hans dotter begierede, sagte hand
 icke, Wolff Griff ieg er den eller den, och en Gýldenstjerne,
 och derfor hans M^{ts} pass bekomit, ad ieg eders dotter frie
 5 skulle, men dette var hans *f o r m a l i a*, om hans person ham be-
 hagede, och ham tøjchte, ad hand hans dotter verd var, saa
 beder ieg om hende, der paa suarede Wolff
 Griff, Ja, Eÿ heller tuifflede Wolff Griff, eller spurde om,
 huem *hand* var, mens allene agtede om det schrig och tidende som
 10 gick, om *hannom*, Nu spør laurits ad, om nogen person
 saa enfoldig er, ad hand sin dotter til nogen *bortgiffuer*, før hand
 spør videre effter dens *persons condition* och leilighz, Siden, om
 hand den *person*, kand derfor anklage, som hand icke har effter
 spurd videre, mens effter sin egen tanke, befunder hand sig
 15 aff den orsagen ad vere bedragen, kand Lauritz icke der-
 for, thi mennischen icke dømer effter tanckerne, mens effter
 ordene, Till med har Lauritz */:* effter ad hand betenkte sin
 egen leilighz *:/* betenckt, huorledis hand kunde komme
 der fra, mens de ville *hannom* icke slippe, mens altid opholdet,
 20 och ad hand sanden udsiger, siden hand en gang lod sig mercke
 om Wolff griffs dotter, har de mere friidt till ham,
 end hand til Wolff Gribbs dotter, Først sende de effter deris
 prest i Wisseltoffte, Och ham hans vilie obenbaret, ad hand det
 vidne kunde, 2, har Wolff Grib selff styrket *hannem* i hans
 25 forset, och fortagende, och eblant andet som her peder i Wißel-
 toffte hørde, fortelde hand mig, huorledis hand en gang hafft drømt,
 ad hand var i en kircke, och talde *presten* ham til aff *predicke*-
 stolen, ad hand skulle vende sig om, saa fick hand ad see, huem
 hans dottir skulle faa, Och naar hand sig om vende, saa hand
 30 en som var *for^{ne}* lauritz saa liig, som hand *samme* person skulle

143: 7 Efter *suarede* urspr. *Lauritz vival*, struket

9 *schrig* rykte

10 Raden börjar urspr. *om vm* e.d., struket

18 Efter *leilighz* *:/* är *har hand* struket

20 *sanden* ä. sanningsenligt; *lod sig mercke om* berättade om

21 Efter *friidt* är *effter* struket

25 *forset* avsikt; efter *forset* är *de* struket; *her peder i Wissloffte* Peder Nielssen Vigh, kyrko-
 herde i Visseltofta och Verum, † 1640

30 Efter *var* är *lig* struket

vere, Ja, sagde hand videre, ad naar laurits først kom i hans huss, saa kom [143]
 hannom samme drømb ihu, och sagde hand til sin frue, see det er den person
 om huilchen ieg saaledis drømbt haffuer, Det scheede och ad der kom
 til Volff grib et breff fra Vincents Bilde, paa hans broders
 vegne, som och effter hans dotter friede, der hand saadant hørde, 35
 ville hand sig strax derfra begiffue, da sagde Volff grib til
 hannom, hand schulle saadant intet agte, thi hand haffde sin dotter
 ingen loffuet, eller heller undte end hannom, och sagde videre,
 ad huer mand schulle see, huorledis hand Var gesindet, emod de
 dansche, ville hand icke giffue eller unde nogen dansch sin dotter, 40
 Der kom och f: Karine Grubbe diid, paa bemelte Bildis
 vegne, da ville Lauritz endelig bort, mens Wolff tog ham vid
 handen, och offuertalde hannom, med allehande, ad hand icke schulle
 drage der fra, eller kunde drage der fra, och ad det sidste
 fick de ham saa viit, ad hand selff fierde anamet S a c r a - 45
 m e n t e t, faderen, modern, dotteren och hand, paa det
 de deris tilsagn ville føre i verck, Nu beder for^{ne} Laurits paa det flit=

- 143: 31 *laurits* över raden
 32 *hand* över raden
 34 Efter *grib* är *vincends* struket; *Vincents Bilde*, officer vars broder Rønnow B. tidigare hade
 fått löfte om Gertrud Grips hand
 39 *gesindet* sinnad
 40 f Styckena *eller unde* och *nogen dansch sin* i hs i motsatt ordning
 41 *f(ru) Karine Grubbe* svägerska till Ulf Grip
 44 *det* är först struket och därefter skrivet på nytt; det första är ersatt med *ad*
 45 *selff fierde* han och tre till; efter *fierde* är *schu* struket
 46 Efter (-)mentet är *paa ad* struket
 47 *tilsagn* löfte; *for^{ne} Laurits* över raden

[144] tigste, ad de dette for^{ne} betrachte ville, aller mest huad hand si[-]
den gjøre kunde, der hand sin jurament haffde giort, och med
dette hellige Sacrament Confirmerit, haffde icke hans
siel staaet i stor fare, om hand med sit gjorde løffte icke
5 haffde villet fare fort, End Spør hand, om Volff, som aff
naturlig tilnegelse, aff alt hierte, ham til sin Suoger ud-
valde, och sin dotter til echte gaff, ad hand motte egte hende,
som hand och gjorde, Nu saaledis forfølge, foragte, och saadant
gifftermaall til intet gjøre kand, fornemlig effterdj hand in-
10 gen anden orsage vid, end ad hand ingen aff Adel fød er,
Det hand siger, ad hand icke med deris vilie schal haffue bleffuet
viidt och giffuen vid deris dotter, kand Lauritz beuise, ad
Volff Gribbs frue viste, ad de droge til halleryd same tid,
och lode sig vie samen, Och videre berette Lauritz, ad
15 der hand kom tilbage igien, effter hand var vied vid
hans dotter, Sagde Wolff ad det var vel, och ønschede dennom
till lycke, och ad hand icke videre haffde behoff ad
koste dem paa, och gaff saa lauritz med sin dotter huad
hand ville, Och fremlagde sit schriftlig indleggh, huilchz hand
20 begierde motte eragtis, huilchz bleff lest och paa schreffuet / #

Her till Henrick Jenssen suarit, Och formente, ad saadan
hans vbeuiste ord, icke kand kome ham til behielpning i
nogen maade, mens huis hand sig paaberber, ad Volff Grib
schall haffue hannom bortgiffuet sin dotter har hand giffuet hende till Erick Gyllenstiern(e)
25 och det naffn, Mens icke til det naffn Lauritz Vival, thi dersom

- 144: 2 *jurament* e.d.
3 *haffde* är först struket, därefter skrivet på nytt
4 Efter *fare* har först skrivits *och*, struket och över raden ersatt med *om*
6 *tilnegelse* ä. böjelse
9 *fornemlig* i synnerhet
10 *ad* över raden
11 *icke* över raden
12 *viidt* vigd; partierna *och giffuen* och *vid deris dotter* i hs i motsatt ordning
15 *hand* ersätter struket *Volff*
17 Efter *lycke*, är *och ga* struket
20 *eragtis* beaktas
24 *hand* ... *henne* över raden

Erik Gyllenstierne haffde hende bekomit, haffde hand intet offuer	[144]
Erik Gyllenstierne hafft ad beklage, Mens har sig offuer laurits vival ad beklage, ad hand hannem saa falschelig har be-	
dragit under it falsch naffn, Och effterdj Gaardsretten	
formelder ad huo som besoffuer eller bedrager nogen Adels	30
person derfor har forbrøt sin hals, formener hand dette fast	
mere ad vere, dette bedragelig och falsche støcke, och ad hand	
bør lide som før er rørt, Hues belanger S a c r a m e n t e t hand	
paaschyder, hand schal haffue anamit ad hand sin foretagne	
gierning ville fuldkomne, har hand det icke der paa anamit,	35
Mens har anamit det der paa, ad hand var den rette Erik	
Gyldenstierne hand sig fore udgaff, effter passens indhold,	
Mens dersom hand i sit forset vil angiffue, ad hand til for ^{ne}	
Volffs dotter er egte vied, er vloulig scheid, och formedelst	
det falsche naffn, huorfor de for Capittelit i Suerige er	40
adschilde, Och i rette lagde først en Capitels domb udgiffuen Uls-	
beck 20 Julii, 1630, under 4 Segle, Dernest en beuiff	
under 4 Segle och henders underschriffuelse, saa vel som det	
forige, Noch lauritz v i v a l s missive Volff Grib tilschriffuet,	
Noch f: Lhene deres schriffuelse Volf Gribbs dotter tilschriffuet,	45
Noch Ko: M ^{ts} i Suergie Agents i Helsingør missive til Volff grib	

- 144: 29 *Gaardsretten* lag gällande för folket på kungsgårdar, senare utvidgat till att gälla äv. adelns gårdar
34 *foretagne* planerade
41 *capitels* över raden; *Ulsbeck* Ulvsbäck, Markaryds sn, bekant för flera tilldragelser i ä nordisk historia (jfr nedan 145: 12)
45 *f(ru)* *Lhene* fru Helena Daa till Oretorp hade i brev rekommenderat den föregivne svenske adelsmannen; efter *schriffuelse* är *til* struket
46 *Ko: M^{ts}* i *Suerige Agent* Johan Fegræus, adlad Strömfelt

[145] Effter for^{ne} angiffuende, breffue, och d o c u m e n t e r, sambt falsche,
 bedragelige gierninger, som hannom noch som med domme,
 breffue hans egne saa vel som andre, er offuerbeuiist,
 Satte henrick Jenssen, som tilforn i rette, om for^{ne} lauritz
 5 icke har handlet voprichtig, Och derfor for samme hans
 falsche och bedragelige Verck och gierninger icke bør lide paa
 sin ehre och liiff, Och er domb begierendis vden videre for=
 halningh /

Løffuerdagen den 14 Avgusti, Anno 1630

10 Møtte parterne igien i retten, och fremlagde forⁿ Lauritz Vi val sit schriff[-]
 lig beretning, endnu, som bleff lest och paschreffuet, Och berette
 videre, At belangende den domb som er før Capitelet i Vlsbek
 gaaen, Nøies hand icke med, før den aff Ercke Bispen bliffuer
 offuerseet, effterdj hand saa som a c c u s a t u s var, icke var til=
 15 stede, ad suare til sagen, Och schiuder sig til V. Volff Gribbs egen
 dotter, saa vel som til bønderne, ad beuise med, disligeste til
 Presten och degnen, Henrick Jenssen suarit ad emod
 hans vbeuiste och vityfftig forset er hans korte suar, ad efftersom
 hand sig paaberber, ad Volff Grib, schulle haffue giffuet hans
 20 person sin dotter, suarer hand saa till, ad Volff grib har sin
 Dotter bortloffuet til Erik Gyllenstierne och det naffn, som var
 aff friherre stamme, dog, ad hand schulle fo[r]reise til Suerig, ta=
 ge sine slecht och venner med sig hid til i Danmarck, och
 han ville gjøre brøllup, som det en Adels person Anstod, huilchz
 25 icke scheed er, Mens hannem aldelis vbeuist, formedelst løgn och

145: 2 Efter med är breffue struket

3 Efter andre är sambt struket

5 I Och är första bokstaven skriven ovanpå ngt annat

12 Vlsbek ä fr Vpsal (jfr ovan 142:41)

13 Ercke Bispen ärkebiskopen, Petrus Kenicius i Uppsala

14 offuerseet övervägt, förklarad ogiltigt; efter som är ett par bokstäver strukna; *accusatus*
 anklagad

17 Först på raden är *degene* struket

18 *forset* (forsæt) ä skriftligt inlägg

22 Efter aff urspr *adel*, struket; *for[r]eise* ä resa bort

23 Efter *venner* är och struket

bedregeri, har hand ham hans dotter frabedragen, och paa veien anholden, der hun schulle forreise til hans broders gaard Stemsnes, och Sig vid hende ladet vide i Halleryd, foruden och emod Volff gribs vilie och sambtøcke, Det hand angiffuer Erik gyllenstierne icke var tilstede, da han Volff grib sig deroffuer ad beklage, ad lauritz under hans naffn ham har bedragit, thi om Erik Gyldenstierne haffde verit tilstede haffde hand sig intet offuer ham ad beklage, At hand och forgiffuer ad saadant schall vere i druckenschab med frieriet och naffns forvendelse, hos Volff Grib, kand huer Erlig mand vel erfare saadant vsandferdigt vere, effterdj hand saadant langt tilforn giort haffuer, och hans M ^{ts} pass, under det falsche naffn forhuerruet, Som hand och foregiffuer ad mand schulle tage effter orden och icke effter tankarne, saa har Volff grib sig der offuer ad beklage, ad lauritz hannom vid saadanne	<p>[145]</p> <p>30</p> <p>35</p> <p>40</p>
---	--

145: 27 Efter *aff* urspr. *adel*, struket och ersatt med *friherre*
28 *Stemsnes* Stensnäs, gård i Ryssby sn, Kronobergs län, tillhörig Ulf Grips broder Anders
31 Efter *Lauritz* är *sig* struket
34 *forgiffuer* tillger, ursäktar
35 *forvendelse* förvrängning

- [146] falsche ord har bedragit, och vid it vret naffn, Hues hand
 sig vndschylder ad hand icke viste en WEdel person her i danmarck icke maa
 befri en Adels person, Saa formener henrik Jenssen hans saa-
 dan vndschylding icke kand kome ham til befrielse, Thi
 5 hand paa de tider icke har angiffuet sig for en Wedel, mens
 for en friherre, under for^{ne} falsche naffn, huor med hand och
 har affbedragit Volff grib hans dotter och gods, At hand
 icke vill nøies med den domb, som er gaaen vdj Suerige, fordj
 hand icke der schal haffue hos verit, Saa har hand paa de tider
 10 Verit bortrømbt, for hans falsche och bedregelige gierninger, saa
 ingen viste hannem ad søge, formener derfor det icke kand kome
 hannom til befrielße, Satte effter forⁿ leilighz, nu som til-
 forn i rette, om for^{ne} Lauritz for saadan sin bedreglig gier-
 ninger och verck, icke bør lide paa hans ehre och liiff, andre
 15 bedragere til exempell, och er endnu endelig domb begierendis,
 Den første Post belangende Henrik Jenssen i dag angaff, bekiende
 Lauritz det scheede før nogit bleff confirmerit, om nogit giffter-
 maall, ad Volff berette for ham
 huorledis
 20 Wolff grib ville giøre brøllupit, baade i K. M.^s och adelens ner-
 uerelse, och der med størckit ham til ad frie til sin dotter, Och
 vil hand beuisse med Volff Gribbs egen dotter, saa vel som he[n]dis
 naade ad Modern viste der aff, och vil saa med her peders quinde
 och dotter, ad Volff dotter sagde ad Moderen viste det, Och
 25 er begierendis disse persone maa komme hid, saa vel som her
 Peder och degnen, Til de andre poster beretter hand sig ad
 haffuc suarit i sit indlegh, At hand schulle bortrømbt, sua-
 rer hand ney, thi hand drog til Suergie ad forhuerffuet naade,
 och offererer Doct. Saluio *sin* supplicantz, som hand til hans M^t
 30 aff Suerige har offereret, der paa hans M^t suared, hulche

146: 2 *hand ... viste* över raden

3 *befri* ä fria till, gifta sig med

5 *Wedel* oädel, ofrälse

16 *Post* (anklagelse)punkt

18 *ad ... ham* över raden, ersätter *ad hand schulle hemte sin slecht hid ind i danmarck, till brøllupet, som Volff Grib schulle giøre i Malmø*, allt struket

23 *quinde* hustru

24 Efter *der* är *ad* struket

26 *degnen* formen ngt osäker, ytterst summeriskt skriven

27 *indlegg* sista bokstaven ändrad och otydlig

29 *supplicantz* ä (ödmjuk) anhållan, böneskrift; W hade uppvaktat sedermera riksrådet Johan Adler Salvius med en böneskrift på tyska

ord D. Salvius hannom igen sagt haffuer, ad hand M^t suarede, Wi [146]
 seer ad hand aff oß naade begiere, derfor vi icke begierer
 ham nogit ont ad giøre, effterdj hand huercken oß eller
 Voris Stat emod giort haffuer, Och
 forhobede, ad intet i sagen bliffuer statterit, før 35
 hand sine vidnisb: faar ført, och hans pass, som hand der
 emod haffuer motte ordentlig egenom seeit bliffue,
 Henrik Jenssen suarit, ad det hand vil benegte hand icke
 bortrømbde, er nochsom huer mand vitterligt, thi om hand
 oprigtig haffde handlet, haffde hand noch bliffuet hos Volff 40
 Gribis dotter, effterdj hand har hende giffit, eller hende paa
 de steder ført med godsit, som hand for Volff grib løffuet., At
 hues den supplicats belangende, til K. M^t aff Suergie, som copie
 aff er her nidlagt, har hand til forn sig ingen Supplicats til kongen
 aff Suerie ad haffue forskicket, her for retten beneg= 45

- 146: 33 Efter *eller* är *och* struket
 34 Efter *haffuer* är *Belangende det paß* struket
 35 Efter *ad* är *ingen domb* struket; *statterit* statuerad, fälld
 41 *har* över raden
 43 *løfftet* lovat, uppgivit
 44 *ingen* summariskt skrivet
 45 Efter *Suerie* är *har b* struket

[147] tet, Och nu det bekiender, huor aff dette kand eragtis
 det andre
 hans angiffuende ad vere vsandferdigt, och begerde domb,
 Da effterdj Sagen er viitløfftig i sig selff, til med forⁿ Lauritz
 5 vival schiuder sig til vidnisb: i sagen, Viste B. och R. icke
 der i saa hastig ad kiende før de paaschutte vidnisb: bliffuer
 ført, Siden geris om huis ret er /

Fredagen den $\overline{27}$ Avgusti, Anni $\overline{1630}$.
 Fremstod Her Peder i Vißeltoffte och fremlagde sit schriffblig be-
 10 retning, som bleff lest och paaschreffuet, Och gjorde sin eedt effter
 Recessen, saa i sandhed ad vere, som for^{ne} hans schriffblig
 indeholder, Och berettet her Peder videre, ad hand icke
 gaff dennom Sacramentet til Egteschabs stadfestelsse, mens
 til Bestyrckelse paa deris Sünders forladelße,
 15 Nogle dage der effter de haffde
 anamed Sacramentet, hørde for^{ne} Peder paa gaarden, ad de
 talde indbyrdis om emellom dennom selff, ad de vid det gudelig
 forset, ville indgaae och begynde dette egteschab, Och tilspurdis
 Henrick Jenssen for^{ne} Her Peder, emellom huem dette Egteschab
 20 schulde begyndis, Suarede her Peder, med Erik Gyldestierne,
 Laurits Vival, tilspurde her Peder huo var neruerende, och
 huem som sagde dette, Suarede her Peder ad Vlff Grib,
 hans frue och dotter var neruerendis, och Vlff Grib talde or=
 denn, mens Erik Gyldestierne, som hand kaltis, var paa
 25 kameret Henrick Jenßen var begierendis aff Borgem:
 och Raad, ad de muntligen motte vidne, och icke schrifftligen,
 eller vid nogen schriffblig beretning Carine Christens dotter
 her Peders, i Vißelltoffte, vant vid lige forresuoren eed,
 ad saa er hende ret Vitterligt i sandhed ad vere, som
 30 hendis schriffblig beretning indeholder, och bleff lest och

147: 1 Efter *aff* är *kand* struket
 2 Raden börjar urspr. *hannem tilforn, med der vdj wsandhz har berettet*, allt struket
 5 *schieder* (skyder) *sig til* ä jur åberopar sig på
 14 f Efter *forladelsse* urspr. *Carine her Peders i Vißeltoffte*, struket
 18 *forset* (forsæt) föresats; *tilspurdis* sporde
 25 *kameret* kammaren, oftast som sovrum eller gästrum
 28 Efter *Peders* är *ord* struket

paaschreffuet, och Var begierendis, at Vlff Gribs dotter [147]
 motte komme till gennehle, emod dette hendis vidnisbyrd,
 End videre berette Carine her Peders, ad der hun leuered
 det breff fra sig til Vlff Grib, Sagde Vlff Gribs
 frue till hende, ad hun schulle sla Jumfru Giertrud, paa sin 35
 mund, for hun saa hastig haffde ladet sig vie vid hannem,
 diße ord sagde Carine siden til Jumfru Giertrud, da sua[-]
 rede Jumfruen, ieg maa lee ad eder,
 menen J vel ieg schulle gjøre, saadant min moder vwitter[-]
 ligt, 40 Lisebeth Peders dotter, vant vid lige foresuo=
 ren eed, ad saaledis tilgaet, och i ret sandhz er, som hendis
 moder vundet haffuer, det hun vidner om ad vere scheedt i
 Suerie, och i Vißeltoffte, det hendis moder vidner,

147: 35 *Giertrud*: Giretrud hs
 38 Efter *Jumfruen* är *ad leendis der ad* struket
 42 *vere* möjl. var
 43 Raden börjar urspr. med *D*, struket

[148] om, ad schall vere scheedt paa Birckebiery, Vid hun
 intet aff, thi hun var icke der hos, Søffren Mi-
 chellßen degn i Vißeltoffte, vant vid lige foresuoren
 eedt, ad hand hørde Velb: Vlff Grib berette eblant
 5 andet, ad hand haffde giffuet Erick Gylldenstierne sin
 dotter, och ingen anden, och ad Vlff Grib tog Erick
 Gylldenstiernes hand och lagde i sin dotters, huilchet Vlff
 Grib och berette for hannom, Endt videre vant Søff-
 ren Michelssen ad det er hannom och vitterligt, det her Pe-
 10 der haffuer vundet, som schal vere scheedt den x̄ N o v e m b:
 saa vel som om anden [dagen] der effter, och om morgenen effter
 den dagh, Som och det her Peder vidner ad schall vere
 om Søndagen, D o m i n i c a 22 post Trinitatis, vndtagit hues
 ord, som schal vere i schrifftestolen kand hand icke vidne om,
 15 Och de ord de schulle hafft da de stode for fyren, kand hannom
 rettelig icke erindre, ad haffue hørt dennom, det som schal
 vere scheedt om mandagen effter, er hannom och vitterligt,
 det som schal vere scheedt Martini dagh, var hand icke
 hos, mens her Peder berette det siden for hannom, och
 20 icke anderledis kunde formercke paa her Peder, end det icke
 var ham vitterligt, ad de saa snart ville lade dennom
 vie samen, huilchet Søffren berette ad haffue suaret for
 paa her peders vegne, och tør endnu suere der paa for
 retten Belangende Volff Grib schulle anmodet her
 25 Peder hand ville bede for hans suoger och dotter, berette
 Søffren Michelssen sig ordene icke ad haffue hørt, mens hand
 saae de taldis vid, och Volff Grib nu her for retten
 berette ad hand det icke selff benegter, hand io bad
 her peder ad bede for dem, som forschriffuet och her paa vinde
 30 Videre vant Søffren, ad de ord schal vere scheedt til før=

148: 3 *Visseltoffte* hs *Vißeltoffte*

6 *Grib* ä fr *Gribs*

14 *schrifftestolen* ä plats i kyrka där prästen (skriftefadern, biktfadern) mottog bikt (bekän-
 nelse), biktstol, skriftebänk

15 *de*² över raden; *fyren* okänt, trol. ngn felskrivning

19 Raden slutar urspr. med *icke*, struket

21 Först på raden urspr. *io*, struket

25 *suoger* suåg, svårson

27 Raden slutar urspr. med *det*, struket

30 Efter *ord* urspr. *som*, struket; scheedt osäker läsning, men ordet förekommer flera gånger i
 det föregående

rene, berette strax der effter her peder for ham i [148]
gaarden, ad de begierede aff ham hand ville troloffue
dennom samen Berette Lavrits Vival, ad effter
Jomfru Gertruds raad, begierede hand aff her
Peder hand ville meddele hannom en sedel paa huad 35
hand haffuer hørt, ad Vlff grib har giffuet hannom sin dotter,
Och icke hand lod her Peder forstaa, ad de ville
bruge same sedell till deris gifftermall saa snart
ad fuldkomne, Och icke her Peder viste, ad de aname[t]
Sacramentet paa, ad de gifftermaalit ville fuldbyrde, 40
mens alene var hannom vitterligt, ad de anamet det til
deris synders forladelse, Henrick Jenssen suarit
till disse vidnisk:, och formente same schrifftlige vidnisk:
som i dag ere indlagde, ad vere emod all lou och
ret, dogh hafft sagen aldelis intet vidkomer, ei heller 45
kand ham for hans bedragersche støcker befri, och nochsom

148: 34 f Efter *raad* är *begerde* struket; *her* dubblerat i hs

36 *sedel* bit papper (med kort meddelande)

37 Efter *lod* är *Lavridz* struket

44 Först på raden är *ad* struket

46 *bedragersche* bedrägliga

- [149] aff vidnisbyrdene erfaris kand, ad de ham for hans be-
 dragelige gierninger befri ville, om det dem kunde gelangis,
 Sambt aff hans suar noch kand erfaris, ad hand och
 Presten ville befri med hans Suar, om det hannom och kunde
 5 gelinge, dogh tuert emod hans egit suar, som tilforn er
 indført, Sambt schal och i dag med her Peders egen hand
 beuises, ad hand har tilschreffuet Presten i hallerydt, ad hand
 hands sedell icke schulle lade komme for dagen, som hand
 hannom haffde tilschreffuet, thi dersom thend saa loulig haffde verit med=
 10 handlet, haffde hand icke saadant begierit, Sambt till=
 spør henrick Jenssen Lavrits Vivall, om hues gods hand paaschj-
 der ad haffue faaet aff Volff Grib, om Vlff Grib har giffuet
 ham det, och huor same gods er bleffuet, eller om hand har
 handlet saa oprigtig, som en erlig karll vel anstod der med
 15 Laurits suarit, ad om Vlff Grib *kand refutere* den første
 punct, ad hand har icke giffuet hannom sin dotter, saa motte och
 følge, ad hand och godsit hannom icke haffde giffuet, Mens
 kand hand icke *refutere*, ad hand har giffuet ham sin dotter,
 saa følg[er] och effter, ad hand och har giffuet hannom godsit,
 20 Henrick Jenssen suarit, paa Vlff Gribs vegne, ad lauritz
 hannom falschelig haffuer bedragit hannom hans dotter fra, under
 it falsch naffn, och en deel hans gods, Och derforuden hues
 gods, som til Golteborgh er sendt i forVey, som nog hans
 egen beuiss schal beuises, ad hand loffuer ad schaffe Vlff
 25 Grib hans gods, huor och naar hand løster, dogh formener haffuer
 hans kiiste opbrot, och hans gods udstollet, huorfor hand
 Setter i rette, om hand icke er, effter vor dansche lou,
 bør straffis paa sit liiff, Och fremlagde henrik Jenssen
 en missive Lavritz, under Erik Gyllenstiernis naffn Vlff
 30 tilschreffuet, huor bag paa findis J. Gertruds schriffuelse til

- 149: 2 *gelangis* ä uppnås, lyckas
 5 *gelinge* ä lyckas
 6 *her* över raden
 9 *haffde*² över raden
 14 Före ett *u*, antydande omflyttning
 15 *refutere* gendriva, motbevisa
 16 *icke* över raden
 23 *Gotteborgh* (trol. så) Göteborg; *nog* över raden
 25 *formener* över raden

hendis moder Her till Lauritz suarit, ad hand bekiender [149]
 ad Vlff hanom godsit tilsendt, med sin egen dotter, och sine
 bønder, som hans schriffuelse liuder, och Vlff ham det giffuet
 har uden hans begiering, det hand icke andet schal beuise,
 Belangende hand ham tilschreffuet, ad det schulle 35
 vere til hans beste, er det icke mere billigt, ad baade
 hand, Vlff gribs dotter, och godsit schulle vere til Vlff
 gribs beste, och kand der aff icke sluttis, ad godsit Vlff
 Grib tilhørde, ellers kunde hand vel forvarit det paa
 Birckebierg gaard, om ham det saa haffde teckedis, eller 40
 paa nogen anden ort i danmark, men effter hand ham
 sin dotter haffde giffuet, och med hende ham godsit tilsende,
 motte følge, ad om dotteren schulle beholde, schulle hand
 och godsit beholde, och føre det diid som hand dotteren
 førde, eller huor hannom teckedis, effterdj de hannom 45
 tilhørde, Spør derfor Lauritz, om hand icke siden haffde
 magt ad giøre aff godsit huad hand ville, Men det

149: 31 *suarit* över raden

35 Först på raden är *anderledis* struket

40 *Birckebierg* Björkeberga, Verums sn, V. Göinge hd, i svensk jordebok 1874 13/8 mtl frälse, säteri, omtalas 1145 som Birkebjerg, DD 1 R 2:168 och B. Ejder i Festskr. till Hjorth (1997)

[150] Vlff Grib sig paarober, ad hand for frøcht schyld, haffuer
ham saadant gods tilhande sendt, kand det icke følge
Saa frembt hand i sin samvittighz viste, ad hand i dan-
marck gode venner haffde, och om hand de dansche troe
5 var, ellers haffde hand icke burdt sende godsit ud i andre
land, Det hand vil sige, ad Lauritz schal haffue tald
om megen krieg, eller oprør, som kunde komme, och hand
hannom derfor godsit schulle giffuet haffue, schal hand icke kunde
beuisse, enten med hans hand eller andet, Mens det
10 bekiende Lauritz vival, som hands breff
vidner, at hand siden godsit hannom tilsendt var, hannom
tilschreffuet haffde, huad tale hos gemene folck gick, och effter
hans egen dotter saadan tale hørde, bad hun mig, ad
hand A g e n t e n der om schulle spørge, som hand och giorde,
15 Der paa A g e n t e n hannom suarede, som hand i breffuet be-
kiender, ad Vlff Grib hannom altid schulle bliffue befallit
i det beste, for hans schyld, om nogit opkomme kunde, Mens
endnu viste hand intet der aff, gud sche loff, uden
huad løss tale, som var eblant gemene folck, der paa
20 ingen kunde bygge, Henrick Jenssen suarede, och formener
nochsom kand erfaris, saadant vsandferdigt ad vere, och sig
der med, for saadan sin gierning ad ville befri, och tuert
emod hans egit breff, som och nochsom med hans egen me-
m o r i a l schal beuises, ad godsit Vlff grib tilhører och icke
25 hannom, Och fremlagde en m e m o r i a l l Sedell,
som bleff lest och paaschriffuet Lauritz suarit, ad be-
langende Vlff grib berober sig paa den sedell hand hannom
giffuet haffuer, bekiender hand, ad den gangh hand
kom tilbage fra Suerie, och hand for^{ne} gods, som Vlff ham
30 giffuet haffuer, allerede haffde ført til Gottenborgh, och

150: 1 *frøcht* ä fruktan
4 *troe* trogen
10 Raden börjar i hs *hand i same*, struket
14 *Agenten* jfr ovan 144: not 46
18 Efter *aff* är *videre* struket
20 *formener* ordet förlorar sig i hs ut i bladkanten
25 Efter *en* är *sedell* struket
28 Efter *ad* är *hand* struket
30 *Gottenborgh* Göteborg

hand da Vlffs dotter lod bliffue effter sig paa Bircke- [150]
biergh, och hand haffde berad med deris vidschab, offuer
Siøes ad drage ad holland, och hand elles, effter
de alle ere dødelig mennischer, begierde aff ham,
Saa frembt hand icke med sundhz kunde kome til- 35
bage igien, ville giffue en liden m e m o r i a l l, huor hand
sit gods ville nedsette, paa det ad det icke vid nogit
dødsmaall, andre udj hender kunde kome, uden
Lauritz vival, och hans frue, och derfor bad Vlff ham,
hand ville saaledis schriffue, ligesom godsit ham till 40
hørde, paa det hann ingen schulle forsage, godsit, huilchz
Lauritz icke ville negte, mens loffuet, ad hand saadant
schulle finde Niels Børessen, huad hand ville nedsette,
mens paa reisen som hand drog fra Vlff grib, ad
Gøttenborgh, och ville der fra til schibs ad holland, 45

150: 32 *berad* beslut(at sig)
38 *dødsmaall* dödsfall; raden slutar i hs med struket *h*
39 Efter *bad* är *h* struket
41 *forsage* ä. avstå, överlämna

[151] som hand och gjorde, betenckte hand sig, ad huor hand
var schulle och godsit bliffue, paa det ingen schul-
le trette der om, saa frembt hand døde, thi godsit
ham i hans liiffs giffuet var, som før er sagt, derfor
5 kunde saadane hans in stan trie her til huercken
giffue eller tage, ad hand hannom io dotteren och godsit
haffde giffuet, och hand ad giøre der aff hand ville, Be-
gierer for den schyld venligen och spør, om nogen kand
dømme, ad nu Vlff ham sin dotter, och det andet
10 icke giffuet haffuer, Och om hand ham nu med nogen
ret vishz ham fra hende driffue kand, och ve gere no-
git paa det hand ham med hende haffuer giffuet, heldst,
mens hun var hans egte hustru, Och hun i sit egteschab
er haffuendis vorden, som hand vil beuse, Først naar
15 hun kom med dette gods til helsinborgh, och hun der ville
gaa med ham til schibs och drage med ham til Gotten-
borg ad Suerie, bleff hun siugh hos her Niels i helsing[-]
borg vid stranden, som prestens hustru vidne kand, saa vel
som Vlff gribb bønder, ad hun siugh var, mens bønderne
20 viste icke huad siuge det var, Mens hans hustru obenbarede
ham selff det først, ad hun sig saaledis siuglig
befant, huilchz her Nilsis hustru hørde, och raade ham
til, ad hand icke hastig schulle reise, mens lade hende
bliffue en dag stille, som hun och gjorde, derfor togh lau-
25 rits bort før hende ad Suerig til Gottenborg offuer
land, och lod godsit alt løbe til vands, och hans hustru
drogh saa sagtelig effter hannom, mens først besøgte hun
sine foreldre, och tog aff dem, et quindfolck til følie,
effter hun den gang ingen pige haffde, mens hun orked
30 icke lengre ad reise, end vid pas 8 eller 9 mil

151: 2 Efter *ingen* är med *hanom* struket

4 *som* över raden

17 f helsingborg vid stranden Helsingborg nedanföör strandbrinken, Herr Niels bör ha varit
sognepräst i Maria förs.

21 Efter *sig* är *siuglig b* struket

22 *Nilsis* trol. så

30 Efter *vid* är *8 el* struket

op i Suerie, til en *prestegaard* heed *hwitterød*, och der [151]
 fra sende hun *hannom* hans egen *dreng* med *breff*
hannom *tilschreffuet* ad *Gottenborgh*, och *obenbarit* ad hun
 icke *lengre* kunde *reise*, mens *hand* motte *come* til
 hende, som *hand* och *giorde*, och *hand* *nogen* *medicament* 35
 med sig *schulle* *føre*, som hende den *gang* kunde *vere* *tien-*
lig, men der *hand* kom til hende, laae hun *enda* vid
sengh, och *klagde* *hannom*, ad aff *saadan* *hendis* *reise*,
 och *store* *møde*, paa *veien* *hafft*, saa *siugh* *bleff*, ad *hen-* 40
dis *foster* hende *forgick*, Och *sagde* *ydermere*, ad hun
 saa *ner* sit *liiff* der *offuer* motte *sette*, der paa *har* och *hør[t]*
 den *quinde*, som da hos *hinde* var, vid *naffn*, *Magdalene*,
Spør om hun *saadant* *negte* *kand*, Der hun *bedre*
 kom til *pas*, drog de *tilbage* igen til *Birckebierg*, och der
Lauritz *schildis* der fra hende, var hun paa *nyt* *haff-* 45
uendis *vorden*, som hun for *hann* *bekiende*, och paa

151: 31 *hwitterød* fel för *hallerød* e.d., Hallaryd, Sunnerbo hd, by och sn i Sunnerbo hd, Småland
 45 Efter *der* är och struket
 46 Efter *for* är *hende* struket

[152] den sidste tid hand fra hinde schildis, spurde hand hende
der om, och hand och altid siden om hende saadant tenckt
haffde, och sig der til forladet, det ville hand och, om hand
denne stund dø schulle, bekiende for guds ansigt, och S a c r a [-]
5 m e n t e t der paa aname, Der til och, kand Vlff grib
icke fornegte, om det och obenbare schall, ad Vlff grib udj
Suerige i Gottenborgh de ord haffuer sagt, ad hand intet
schjøtte paa, om hands dotter icke var haffuendis, Spør
Laurits for den schyld, om Volff grib mz sin hustru och
10 anhangh, med deris eed eller vidnisb:, eller och Lauritzis
hustru self Suerie kand, ad saadant icke sant er,
Henrick Jenssen suaret her till, och formente saadan
hans vsandferdig och vbeuiste beretning icke kand kome
ham til befrielse, emod hans egen udgiffne breff, mens
15 er aff Borgemester och Raad en endelig domb begie-
rendis, effter hans gierninger och hues for dem er
lagt vdj rette, Mens huis sig belanger, ad hand siger
Vlff gribbs dotter schulle ret til barsell, kand vere ad
erfare, ad hand saadant vil haffue til behielpning, och
20 sit bedrageri med ad besmøcke, som dog schal findis vsand-
ferdigt, och anderledis schal befindis, Och fremlagde en
beuiss her Peder i Huiteryd udgiffuet, som
bleff lest och paaschriffuet Magdalene Torckils dotter,
tienendis paa Birckeberig, vant effter R e c e s s e n, ad der
25 Laurits senist schildis fra Vlff gribbs dotter, som var see-
nist hellig Tre konger afften, var hun icke haffuendis,
Elne Niels dotter tienendis paa Birckeberig, vant i lige
maade, lige samme ord, som Magdalene Vundet haffuer,
Laurits suarede her till, ad saadanne vidne icke
30 kunde bestaae, helst for det er saadan en høi sagh, som paa

152: 3 sig ... forladet litat
8 schjøtte paa brydde sig om
10 anhang ä. sällskap, här väl släkt, husfolk; eed över raden
16 Efter och är f struket
18 ret otydligt; barsell barnsäng, förlösning
20 besmøcke (besmykke) bemantla, ursäkt
22 Efter Huiteryd (fel för Halleryd e.d., se ovan är under sin hand struket
28 Efter maade är ad struket
30 høi över raden

en dags tid icke kand bliffue obenbaret, ei heller kand [152]
 nogit mennische det Vidne, huad gud selff vid, thi hellig
 konge afften drogh hand der fra, och de ville vidne
 ad hun same dag icke var haffuendis,
 Ei heller kand Vlff grib selff, som hand offentlig bekien=
 der, benegte, ad hand aldrig har vist, ad hun har haff- 35
 uendis, Fremlagde henrick Jenssen et breff Vlff grib
 dotter tilschreffuet Laurits Pederssen Ridefogit i Giøngeherit, huor
 vdi hun formelder saaledis: Bedrageren hand schreff at
 Jørgen Vrne hand haffuer verit to gange inde vdi fengselet 40
 hos ham, och tald med ham vdi hemelighz, och var hannom megit
 gunstig, huorfor hand intet tuilde paa, ad det io bleff got
 med hannom,
 Her till Laurits Vi v a l l suarit, ad det schal aldrig be=
 uises, ad hand saaledis haffuer schriffuet, om den gode Velb: Slots= 45

152: 33 Efter *konge* är *dag* struket

34 Först på raden är *ad de ville* struket; efter *hun* är *icke* struket

38 *Giøngeherit* Göinge härad, 1637 delat i V. och Ö. Göinge

43 Efter *hannom* är struket *gud befaler ieg ham, huilchet breff bleff*

[153] herre, och begierer ad saadant hans breff maa komme
 frem, Til med haffuer hand sit breff icke beseget, mens
 var obet, och hand det for her Peder och hans hustru leste,
 før hand det bortschicket, Och saa frembt breffuet er bort=
 5 kommit, kand her Peder och hans hustru vidne huad der stod
 vdj, Och berette Søffren Michelssen degn i Vißeltøffte, ad hand
 leste same breff for Volff gribbs dotter, dog hun ville icke a=
 namit, mens hand kand icke dragis til minde ad det stod
 der vdj, Lauritz suarit videre, ad hand vel schreffuet haffuer,
 10 ad alle chevallerer, och got folck som ham seet och med
 ham tald, medynk med ham har dragit, och derfor
 sin hustru bedet hun sit giorde løffte ihukome schulle, och
 icke vere ham emod, mens heller for ham bede, om det
 saa trengde, Fremlagde henrik Jenssen en handschrift paa
 15 200 daler in specie, til Peder Anker med det naffn Erich
 Gyllenstiern, dat: 3 Jan: 1630, som bleff lest och paaschreffuet,
 huilchen handschrift henrick Jenssen for^{ne} Lauritz
 vival Vlff grib falscheligen med bedragit, saa vel som
 hans gods frabedragit, formente, som och med
 20 hans egen hand er i dag beuist, Lauritz suarit, ad
 belangende, henrik Jenssen angiffuer, ad Lauritz schal haffue fra=
 bedragit Vlff grib hans gods, har hand tilforn suarit,
 till, Saaledis, ad hand haabis til gud, ad hand med
 sandingen och sandhys vidne, som forskreffuet er, nochsom beuise
 25 kand, ad hand hannom sin dotter och gods giffuet haffuer,
 haffuer hand hannom det giffuet, huor kand hand da schelle
 ham, ad hand har hannom det frabedragit eller stallet ?
 Denne handschrift belangende, kand huer mand nochsom der
 aff see, huad mand der med mener, effter hand selff icke
 30 ville bekiende vdj handschriftten, ad Laurits schulle sige,

153: 7 *anamit* lyssna på det
 10 *chevallerer* adelsfolk
 11 *medynk* medömkan
 17 Efter *Jenssen* är *berette* struket
 19 Efter *hans* är *egit* struket

ad Vlff grib hannom penge haffde laant, och hand dem [153]
 Vlff grib betale schulle, mens lige som hand en anden
 kiøbmand paa Lauritzis vegne betalt haffuer, som dog
 icke saa var, mens var en *pretext* och schin, ad mand
 icke schulle mene, ad hand aff ham som hans Suoger, 35
 ville tage en handschrift paa 200 daler, som hand haffde
 laant ham, Der hos, effter hand
 nu togh handschrift
 paa de penge, som hand ham laant haffuer, och icke
 giffuet, huorfor effterdj hand icke ham godsit giffuet haffde, 40
 togh icke handschrift paa det med, mens alene en *me-*
moriall, derfor kand icke følge, ad om
 hand hannom icke godsit giffuet har, haffde hand och mot
 d den same handschrift bekiende, som baade paa en dag
 schriftne vare, mens det ene var en handschrift, och det andet 45
 en *memorial*, Mens det Vlff grib siger, ad effter hand
 ham betode godsit, begierde hand icke nogen handschrift,

153: 31 Raden slutar med ett par strukna bokstäver

34 *pretext* förevändning

37 Efter *hand* är struket *haffde laant ham / de penge, och icke giffuet, begierde*

41 Raden börjar med struket *och; memoriall* minnesanteckning

42 Efter *følge* är *ad det hand siger* struket

[154] Nu kand huer mand see, ad saadant er et richtig
 suar aff ham, som hand forberer saaledis, effter hand
 paa det som mindre var, nemlig de $\overline{200}$ daler, en handschrift
 togh, effter hand ham dem laant haffuer, Saa motte
 5 io følge, ad hand paa det som større och mere verd var,
 och en handschrift motte tage, thi er hand betrod
 i det som større er, megit mere i det mindre er,
 Wolff Grib suarit, saadant ad vere Laurits Vival
 egne ord, och sin bedrageri med ad vil bestyrcke, och
 10 er noch som beuist, ad hand hannom haffuer bedragit baade
 med pengene och godsit, som med hans egen breffue och
 sedelen er beuist, thi pengene klager hand icke
 saa megit paa, som hand hannom godhvilligen laant
 haffuer, som godsit hand hannom fratagit, emod sin egen for-
 15 scharffningh Laurits suarit, ad nu kand mand
 see aff egen suar, ad det er mens blote ord Lauritz
 foregiffuer, saa maa det følge, ad hand selff har godsit,
 Mens ellers beuiser hand med det forne, ad hand det ham
 erlig giffuet haffuer, Henrick Jenssen fremlagde sit schrift-
 20 lig forset, som bleff lest och paascharffuet, Lauritz
 Vival suarit til den $\bar{2}$ punct,: forset, ad det aldrig
 schall kunde beuises, ad hand schulle sig understaa til ad
 scharffue til hans naadige herre och konning i Suerie, som
 er nu, gud schee loff, en saadan ven, aff hele danmarckis
 25 Rige, och alle des indvonere, nogit, som den danske nation
 kunde vere til nogen despett, eller efftertall, megit min-
 dre aff hans kongelig M^t nogit ad begiere, ad bliffue
 effterladet til ad practicerere, som kunde vere de danske
 til bedragh eller forfangh i nogen maade, Siger for
 30 den schyld, ad den som dette vil ham tilføie, hans M^{ts}

- 154: 2 Efter *hand* är *s* struket
 6 *er hand* dubblerat i *hs*
 12 Efter *pengene* är *och godsit* struket
 13 Efter *som* är *godsit* struket; fjärde bokstaven i *godhvilligen* ovanpå ngt annat
 14 *forscharffning* jur skriflig överlåtelse
 20 Efter *paascharffuet*, är *Paa den* struket
 26 *despett*, eller *efftertall* ä klander
 28 *efterladet* underlåtet
 29 *bedragh* ä nackdel
 30 *tilføie* tillvita

vürdighz for ner taldt haffuer, lige som hans M^t schulle
 gierne haffue, ad mand saadant giøre schulle, thi om
 lauritz, som hand siger, saadant supplicert haffde, och saa=
 ledis meent, som henrik Jenssen hannom derfor anklager,
 motte io følge, ad hans M^t hans velle, vid straff,
 før den venschab schyld, som hand drager til den danske
 n a t i o n, haffde mottet forbiude, ad hand til praxie icke
 kunde komme, mens effter saadant icke scheid er,
 ei heller hans M^t saadant aff ham hørt haffuer,
 ei heller saadant aff ham er anmodet, uden dette et
 blot studiale concept, alene, som icke saaledis kand inter
 pretereris, hobes for den schyld, ad mand hannom icke for
 det beschylde kand, hellst, mens hand saadant schulle
 schriffuet siden hand er bleffuen Vlff Gribs Suoger, och nu

[154]

35

40

154: 35 Sist på raden är *h* struket

37 *praxie* *praxis*, utförande knep

39 Efter *saadant* är *icke* struket

41 *studiale concept* utkast för praktiskt syfte; *inter pretereris* (fel för *interpreteris*) tolkas noggrant, hårdragas, därefter är *haff* struket

43 *mens* är i *hs* dubblerat

44 *Suoger* ä svärson

[155] i Suergie var komen, ad begiere naade, aff her Erick
 Gylldenstiern, som hand offenderet haffde, och hans slecht,
 med det vrette naffn, hand sig giffuet haffde, ^aAff hans
 M^t, och Ellers hand reffuet omkuld med den ene hand det hand med den
 5 andre om naade begiert haffde, der hos naar mand be^{te}
 breff ret anseer, er det en Politisch discours, huor mand,
 som mand i orsprach pleier ad sige, Naar saa trenger
 forgiffit med forgiffit driffue kand, och ellers udj krigs[-]
 leuffter sin fiende, vid S t r a t a g e m a t a, och krigspuctzer,
 10 schade kand tilføie /

Fredagen den 19 Septembris, Anni 1630.
 Sagde Borgemester och Raad, saa aff for rette, For det første,
 Efftersom Velb: Vlff Grib haffuer ladet tiltalle Laurits v i v a l l,
 for hand haffuer bedragit hannom, hans kiere frue, och dotter,
 15 Och med Wloulig Troloffuelse och Jndvielsse hans dotter be-
 kommit, uden hans och hans frues vilie, Ja, och minde, formedelst
 et falscht naffn, hand sig giffuit haffuer, Och dogh icke var den
 hand sig fore udgaff, Saa effterdj velb. Vlff Gribs sogneprest
 her Peder i Vißeltoffte, her for retten vundet haffuer, ^aVdj Vlff
 20 Gribs egen neruerelse, At samme Troloffuelsse, och Ehteschab
 haffuer hand hannom affradt, hand det icke schulde tilstede,
 førend hand haffde radført sig, med erlige och velb: folck,
 her i landet, Och mz Erlig och Velb: Mand, Jørgen Vrne,
 huilchet dogh icke scheedt er, Mens fuldt hans egit raad,
 25 och forset, Och giffuit friherren, som paa den tiid,

- 155: 2 *offenderet* förolämpat, trätt för nära
 4 *end ... er hand* över raden, efter *end* oläsligt ord
 7 *orsprach* ordspråk; jfr talesättet »ont skall med ont fördrivas»
 8 f I kanten *Her Peder i Vißeltoffte / paa / hans vegne / Otte Copman; krigs leuffter* krigslistor
 (eg.: falska löften man ger i krig)
 9 *Stratagemata* taktiska finter, krigslist; *krigspuctzer* ä. krigslistor
 12 Efter *Raad* är *emel* struket
 16 *minde* goda minne
 18 Efter *sig* är *ud* struket, *efter fore* ersatt med *udgaff*
 21 Efter *affradt* »avrått» är *At* struket
 23 Efter *landet* är *Saa Vell som* struket, över raden ersatt med *Och mz*
 24 Efter *er* är *Och dogh* struket, ersatt med *Mens*
 25 Efter *giffuit* är *hannem* struket

var til dem kommen, aff guds forsiun, sin dotter, Och ingen [155]
 anden hende schulle haffue, uden hand allene, som beuist er,
 Och aff Vidnisbyrdene kand erfaris, som for oss er i rette
 ført, Derforuden offuer alt, effter de vare viidt samen,
 haffuer Vlff Grib bedet for^{ne} her peder, hand ville giøre bøn 30
 for dennom, at gud ville ledsage dennom, och giøre denne
 deris reise lycksalig, som Vlff Grib for retten bekien=
 der, Siunis oss derfor, at haffue verit en fri Vilie,
 huor for vi icke viste med rette, at kunde kiende Lau=
 rits Vi v a l noget derfor ad lide paa ehre eller liiff, 35
 Saa lenge for^{ne} vidnisb: staae vid fulde magt, Før det
 andet, huad sig det Gottenborsche vidne belanger, at for^{ne}
 Laurits Vi v a l schulle haffue ladet giort et Signet mz
 Vlff Gribs vaaben och naffn vdj, Och icke er beuist, hand
 der med nogen, enten Vlff Grib, eller nogen anden haffuer 40
 forfalschet eller bedragit, icke heller befindis, effter
 vor danske lou och ret, hannom der til ad vere steffndt,

155: 37 *Gottenborsche* göteborgska
 38 Efter *haffue* är *giort* struket
 41 Raden börjar urspr. med *der*, struket

[156] eller kaldet, siger Vi hannom derfor fri for den Vlff Gribs
tiltale, For det $\bar{3}$, efftersom Lauritz Vi v a l, sag giffuis,
At hand schulle haffue udstollet Vlff Gribs gods, aff hans
kiister, huilchet icke for oss er beuist, Mens Lauritz vi v a l
5 der paa suarit, ad samme gods Med Vlff Gribs dotter, er
hannom tilschicket Vid hans tienere och bønder til helsingborgh,
Och for^{ne} gods hannom med dotteren giffuet, Och Vlff Grib sad
selff her for retten, och det icke benegtet, Viste vi derfor icke
ad kiende hannom till derfor nogit ad liide, førend det ander-
10 ledis bliffuer beuist, For det $\bar{4}$, At hans handt
under et forvendt naffn findis, At haffue anamet aff
Vlff Grib $\overline{200}$ Specie daler, som hand her i byen, hos en voris
medborgere, schulle erlegge, och icke er scheidt, Bør hand
dennom Vlff Grib igen at erlegge och betalle, For det
15 $\bar{5}$, er hannom sag giffuen, for hand under et falscht naffn,
haffuer tilløgit sig K. M^s. paß, och udgiffuet sig for en fri-
herre, aff Suerige, Vid naffn, Erick Gyllenstierne, och det
icke er, Huorfor vi denne post indsetter till Ko: Maj^t
Vor Allernaadigste herre och koning, huad hans M^{ts} naadigste
20 vilie her vdj er / # 6 daler m: J. Gertrud
16 dl: uf tirol yb ei lp skt.

156: 3 *udstollet* stulit

5 *suarit* kanske *suarit*

10 Raden slutar urspr. med *under*, struket

16 *tilløgit sig* skaffat sig

18 *indsetter til* underställer

20 Förkortningarna i slutet av raden ytterst svårtydda och därför osäkert återgivna

Løffuerdagen den \overline{jj} Septembris, Anno $\overline{1630}$.

[157]

Jørgen Thomissen i Lorup i Giöruherrit, i Riberhusslehn, med
schrifftlig fuldmagt, aff sin fader Thomiss Jørgenssen ibm,
paa hans hustruis Marine Peders dotter, disligeste aff Ter-
ckill Mortenssen i Visteby i Liøherrit, paa hans hustruis
Kirstine Peders dotters Vegne, som selff personlig her i dag tilstede
er, Saa och aff Hans Nielssen ibm, paa sin hustruis
Anne Peders dotters Vegne, Gaff Karine S. Thyge Peder-
sens fuldkommen Affkald, for all hues arff dennom ef-
ter deris S. Broder, Thyge Pederssen forðum Raadmand,
her Vdj Christianstad, arffueligen med rette kunde tilfalde,
baade i løst och fast, rörendis och Vrörendis, intet underta-
git i nogen maade, Och tacker for^{ne} Jørgen Thomissen
paa for^{ne} sin fader Thomis Jørgenssens, disligeste for^{ne} Terckil
Mortenssens och Hans Niellssens Vegne for god nøyagtig schiffte
och arffs udleggh, Och Vill holde for^{ne} Carine S: Thyge Pe-
derssens for alt hues arff for^{ne} Marine Peders dotter kir-
stine Peders dotter, och Anne Peders dotter effter for^{ne}
deris S: Broder Thyge Pederssen arffueligen med rette kunde
tilfalde, aldellis quit, qVraffuis och angerløss, och Vtiltalet,
effter denne Dagh till euigh tid, Och schall Karine selff
suare till hues gield effter S. Thyge Pederssen kand tilkreffues
och der emod beholde den tilstaaende gield, och Gods /
Och suare til alt hues kand til kreffuis aff boet / R # 6 mark.

5

10

15

20

- 157: 2 *Lorup i Giöruherrit Lovrup i Gørding hd i s. Jylland*
6 *I kanten Carine Tyge Perssens*
13 *Efter Jørgen är forne struket*
17–18 *Efter vartdera av orden dotter är ett s struket*
23 *Sist på raden ett struket Saa*

[158] Fredagen denn 17 Septembris, Ano 1630.

Peder Mogenßen haffuer ladet hid steffne Erik Jenßen hørere
her vdi schollen, och gaff til kiende, efftersom bet^e
erch hørere schal haffue ladet sig for lyde ad haffue
5 sin formands, for^{ne} Peder Mogensens hustrus broders
S. Jørgen Pouelßens handschrift, paa nogle offuer 50 dr,
hand hannom schylyg schal vere bleffuen, saa er Peder
Mogenßen først begerende, ad for^{ne} Erch hørere for
Vel Visse Borgemester och Raad, Vil giffue til kiende,
10 om hand icke nogle Vnderschedlige gange, Ved sine
bud och selff haffuer anmodet, och entlig begered, ad
Peder Mogensen Ville giøre for^{ne} Jørgen Pouelsas
kamer rødelig, och lade hiem til sig hente, for^{ne}
Jørgen Pouelssens effterladene gods kleder och
15 bøger etc. Her til Erk hørere suared, ad
den same afften som Jørgen Pouelssen bleff
død, da lod Peder Mogessen Vd hendte S.
Jørgen Pouelsens J fare kleder,
och bøger saa der bleff indted andet
20 til bage igen eed hans senge kleder, och siden bad
Erck hørere ad Peder Mogenssen Vilde lade
hendte det andet Vd med, Peder Mogenssen
suared her til ad en dell Erch høreres suar
och angiffuende schyder hand sig til, ad beuise ad Vere
25 langt anderledis, Och er begerende ad Erih
hørere Vil Vere stendig om icke mere end senge kleder-
ne Vdj Erihs Neruerelse och effter hans begering
bleff Vdtagit, och Erich siden fulde effter till
Peder Mogensses, och effter sin angiffuende och be-
30 gering, Vd fich nogle bøger, sambt nogen gamell
kleder, som hand sagde sit Vere, Erih suarede
ad hand icke benegter ad hand fulde huem med Peder
Mogenssen der senge klederne bleff Vdtagne, och taget

158: 4 *forhøre* med *høre* struket
18 *saa der icke bleff* struket
24 *ad beuise* över raden
31 I kanten *Erich Jenssen hørere*

Noget for til et paar boxer och nogle bøger som Var hans, som Var i blant S. Jørgen Pouelses gods, Och benegeter icke hand io hos Var begge gangene det bleff Vd boret aff kameret. Peder Mogensen	[159]
er begerende, Erichs suar, om hand sin betaling, hues hand rettelige kand fodre, Vil aname Vdj S. Jørgen Pouelsens effterladne gods, eller Peder Mogensen, som en Creditor, med andre Creditoribus, maa Aname, efftersom de, Peder Mogensen ofte der om Anmodet, och sig hos hannom angiffued, effterdj hand godset, effter øffrighede[n]s befaling, och Er[i]chs hastige och Jdelig anholl, hos sig haffuer, och S. Jørgen Pouelses fader det icke Vil Aname, eller sig der med Viled befatte, som Nest er hannom ad arffue, och Peder Mogensen kammered som det ligger paa beger rødelig, och det til anden brug ad Nyde, Erich suared ad hand begered sin betaling effter hans sedels indhold. Peder Mogenßen er begerende ad Erich Jenßen Vil frem Viisse huad beuis och regtighed hand haffuer paa sin till[-] kraff, schal hannom, saa Vit hannom til kommer, som en Anden Creditor, bekome, och er endnu begerende hand kamered maa giøre rødeligt. Erich suarede ad hans prockeradtor haffuer handschiffen. / #	5 10 15 20

- 159: 1 *for* foder
 12 *anholl* beslagtagande
 15 *paa beger* på anmodan
 23 *prockeradtor* (prokurator) sakförare

[160] Torsdagen Den 4 Nouembris 1630.
 war schickett Mattis hansen Jndwanner wdj Flens-
 borgh met schriffthlig fulldmagt, aff S: Afgangen M:
 Oluff Madtzens, Broder, Niels Madtzen boendis wdj lade=
 5 lundt i landtholsten, Saa och aff M: Oluffs Søster wid
 Naffn Maren Mattis d: S: Hans Jensens, boendis wdj
 flensborgh, saauell som paa En Anden hans Søsters
 wegne Mette Mattisdatter boendis wdj ladeluns=
 sogn i for^{ne}: lant hollstein, Och forⁿ: Mattis hansenn
 10 gaff Paa foreⁿ: S: Afgangen Oluff Madtzens Bro-
 der och tuende Søsters wegne, wellagt Jens Ander-
 ðen her wdj Christianstadt, Saa well som hans moder
 och Sødskendes wegne, it fulldt, fast wrýggelige och
 Euig affkalld och foruarring, for huis arffue och Arff-
 15 parter, forⁿ: S: Mester Oluff Madtzens Broder och
 Søster kunde Arffueligen werre tillfallden, / effter
 som forⁿ: Jens Andersen met forⁿ: Mattis hansenn
 der om ehre wenligen och well andragne och forligt Och forⁿ:
 Mattis hansen paa forⁿ: Arffuingers wegne, tackede
 20 forⁿ: Jens andersen for god Redelig aff betalling wdj
 alle maader, Och loffuede forⁿ: Mattis hansen paa forⁿ:
 Arffuingers wegne, at wille holle forⁿ: Jens Andersen, hans
 Moder och Sødskend alldelis schadeløs, quit och frij effter denne
 dag for huer mandtz paatale, der paa kunde tale paa
 25 forⁿ: Arffue part wdj nogen maader. Och der i mod schall
 Jens Andersen suare till huis gelld der kand kreffuis effter
 S. Mester Oluff Madtzen, och der med beholde huis tillstaa=
 endis geld der kand tilstaa effter S: Olluff Madtzen
 enten hos welb: Personer, eller Andre met alld husgeraad
 30 och Eyendom met huad naffn dett neffnis kand, intett
 wnder tagett i nogen Maader.

160: 2 f *Flensborgh* stad i nuv. Schleswig
 4 f *ladelundt i landtholsten* Ladelund, samhälle v. om Flensburg
 10 I kanten *Jens Anderssen*
 11 *Søsters* möjl. *Søstres*
 14 *foruarring* försäkran
 18 *och forligt* över raden
 27 f *tillstaaendis, tilstaa* ä. utestående, ogulden
 29 *husgeraad* inventarier

Mandagen den 8 Novembris, Anno 1630.

[161]

Henrick Jenssen Ko. Mat^{ts} Ridefogit i Giersherrit haffuer
ladet i rette føre en fange vid naffn, Laurits

Vivall, Och gaff til kiende, ad efftersom hand for nogen

tiid lang paa Ko: May^{ts} Vegne, haffuer hannom tiltaldt,

5

for bedragelige støcker hand giort och begangit haffuer,

Och nu til landsting er domb gaaen vdj en deell poster

effter V. landsdomers domb, Och fremlagde for^{ne} henrik

Jenssen for^{ne} domb, som bleff lest och paaschreffuet, Saa er

nu fremdelis Henrik Jenssen^s tiltalle till for^{ne} Lauridz

10

Vivall, for hand under et falscht och forvendt naffn

haffuer falscheligen løgit och affbedragit K. M^s, hans M^s

pass, under en friherres naffn vdj Suerie, huor offuer

och siden hand mange haffuer bedragit och vexerit, och

under same friheris naffn, hos hans førstlige naade

15

Prinsen, saa vell som Rigens Raad och flere Adell

ladet respectere, Satte derfor i rette, om hand icke

bør for saadan sin løgnagtighedz och falschz lide paa sin

ehre och liiff, som en falschener och bedragere, Och saa

som den der haffuer giort falsch, som voris danske lou om-

20

formelder, Thi tilforn er scheidt, ad en Adelsperson

som ickun en bogstab haffuer forvendt er dømbt fra

ehre och liiff, megit mere mener henrik Jenssen hand bør lide

som sit gansche naffn haffuer forvendt, och deroffuer giort

megit bedregeri, Och er endnu aff B. och Raad,

25

her paa, effter Velb: lansdomers domb endelig dom,

Domb begierendis, Hertil Lauritz Vivall

suarit, At huis belanger Henrik Jenssen ham schylder

ad hand under same pas schulle haffue beganget

saa megit bedregeri, saa tacker hand gud och den

30

loulige danske ret, ad hand endnu hannom aldrig saa-

dant offuer beuist haffuer, saa som och domen der offuer

liuder, haabes och icke hand eller nogen anden, ham no-

git bedregeri offuerbeuise schall, Hues belanger ad

hand sig paaberober, ad en som haffuer ickun radert

35

en bogstab, er dømbt fra ehre och liiff, och formener

Vivallium same eller støre straff ad haffue meriteret,

Suarer Vivallius saaledis, ad hand haabes hann ingen

ret, eller nogit menische, med same punct compare-

161: 9 Efter Jenssen är v. struket

10 Lauridz (här och ofta) i detaljerna ytterst svårläst

14 vexerit bedragit

23 mere över raden

33 icke över raden

36 bogstab hs bogschab (jfr r 22 samt 160: 1 f)

[162] re kand, effterdj hand same paß icke den ringeste bog-
stab raderet eller forventt, megit mindre passit selff
schriffuet, componerit eller giort, eller hans K. M^{ts} se-
cret effter trycht, eller naffn vnderschreffuet, haabas
5 derfor ad naar det huis henrik Jenssen ham beschylder,
for same paß ret for hans K. M^t berettet vorder,
Hans K. M^{ts} høie gunst och naade ad erlange, Thi huis
belanger paßet i sig selff, har hand det saaledis bekomit,
At forgangen høst 1629, var Vivallius i Amsterdam, tret
10 der vdj et schib, mod Bremen, bleff fangen aff de
keiserlige, Som hand i sin Supplication, til K. M^t
paa det ydmÿgligste refererer, och da hand fangen var,
tenckte hand paa en list, hurledis hand sin fiendis
hand kunde undkomme, haffuer saa den gangh sit naffn
15 forvent, før hand aff hans M^{ts} pass viste, och icke
forpaßet schyld, mens effter ham bleff raadgiffuet, ad
Omsee sig effter et hans K. M^{ts} pass, der med sig aff
fiendens hand ad behielpe, drogh derfor til Kaemp[e]n,
siden hans naffn allerede hos fienden forventt var,
20 Och hand sin bagage der vdj pant satte, som sin suppli-
cation videre formelder, gick Vivallius til K. M^s
vice secretarium Velb: Sti Porß, Och sagde for hannom
ad hand var en Suensch, Och begierde vdj vnderda-
nighz K. M^s pass egenom danmark ad Suerie, huil-
25 chet hand hanom och forschaffede, och siden intet videre effter-
spurde, Med huad mere vdj supplicationen schall
findis, Nu er hannom icke same paß giffuet for naff-
net schyld, mens allene, ad hans M^t erfoer ad
hand en Suensch var, ei heller er hans naffn for
30 passet schyld forventt, som forschreffuet, Der til med siden

162: 3 f *secret* sigill

4 Efter *eller* är und struket

8 Efter *drogh* är til struket

18 *Kaemp[e]n* Krcmpen liten stad i Holstein

19 *forvendt* ändrat, förvrängt

20 *satte* eller *sätte*?

21 Efter *formelder* är och struket

22 *Velb: Sti Porß*, vice sekreterare hos Christian IV

hand påbet bekom, kunde hand icke andet, end sig	[162]
effter passet accommodere, och for same naffn som i	
passet stod respectere lade paa Veien, huor hand	
drogh frem, Haaber derfor och beder, ad mand denne	
punct hues påbet belanger, icke simpliciter Ville ansee,	35
ad det under det vrette naffn schriff[ue]t var, mens	
huad orsage hand der til haffde, ad hand det begierde,	
Och ad hand same påß til intet andet haffuer brugt,	
uden allene til den blote federschab igenom danmark,	
Huad och belanger det vrette naffn henrik Jenssen hannom	40

162: 33 Efter veien är fo struket
 39 federschab ä. färdande, resa

[161] fore anklager, haabes hand ad hand intet schelm= stycke der med har beganget, mens hand same naffn vdj sin nød forvendt haffuer, thi ville mand det enfoldig ansee, och icke de orsager betrachte, Saa ville vel
 5 medføre baade aandelige och verdslige exepter, som støre synd beganget haffue, som hand och i sin supplication formelder, haabes derfor paa det underdanigste, naar hans K. M^t denne paßis rette orsage naadigst erfarer, hans M^{ts} høie gunst och naade
 10 ad erlange, tacker och gud och hans K. M^s, paa det inderligste, som endnu naadeligen dermed gemuhet haffuer, och om samme paß ingen befehl udgiffit, uden hues Vlff Gribbs anklage var, som nu alt slettet er, haabes derfor effter hans
 15 M^t, saa som den høieste *a c c u s a t o r* i danmark, om dette pas intet anklagit haffuer, At och ingen der vdj dømme eller rette vill, thi dersom ingen anklager er, er heller ingen domere, Henrik
 Jenssen suarit her til, och formente saadan hans egen
 20 vbeuiste ord icke kand kome hannom til befrielse, Thi dersom hand saadant haffde giort i sin nød som hand sig paaberobber, haffde hand vel icke brugt samme paß och naffn, siden, och sig ladet kalde en friherre, och der med mange *v e x e r i t*, som hand sig och selff der
 25 aff berømt haffuer, ad hand hans M^{ts} paß har bekomit, med Prinsin vere lystigh, och med listighz Vlff Gribbs dotter bekomet, som med hans egen hand her for retten er beuist, huorfor hand endnu som tilforn formener, hand bør lide som før er rørt, som den
 30 der har ført løgn, och giort falsch mod hans M^t, och bør lide, som louen omformelder, om falschener, Och er endnu som tilforn domb begierendis, Lau-
 ritz *V i v a l*, suarit, ad hand her til haffuer nochsom suarit, som hand i sin supplication, videre *e x p o n e r i t*,
 35 det henrik Jenssen sig berober paa *V i v a l l i i* egen hand, saa er en huer *i n t e r p r e s s u o r u m v e r b o r u m*, som hand tilforn nochsom suarit, DØMBTT
 Da effter tiltale, giensuar och den sags leilighz, Och effter som vi vid velb: landsdomers domb er tilfunden, och

163: 5 *verdslige* världsliga

13 *giffuet*: de sista bokstaverna svårtydda; efter *var* är *d* struket

18 Efter *domere* är *Mens* struket

26 *Prinsin*, om tronföljaren prins Christian, känd som en glad och fuktig sällskapsbroder

30 *falsch* falskhet

36 *interpres suorum verborum* uttolckare av sina egna ord

oss forrelagt vdi den post, om *Vivallii* paß ad kiende
och dømme: Da effterdj befindis at *Vivallius* til samme
K. Ms paß, Vid hans vranghe løgnagtige beretninge, och med
list, effter hans egen bekiendelse, ad vere befodret,
Och det, under et falscht naffn, sig udgiffuet, for den
hand icke var, bedrageligen forhuerffuet, viste eller
kunde vi icke rettere der vdi kiende, End tilfinner=
de bete *Vivallium* derfor ad lide, som en
bedragere, och for den sagh ad vere i K. Ms.
naade och Wnaade / # skt.

[164]

5

10

#

164: 3 *hans* över raden
8 f Efter *en* är *falschener* och struket

[165] Tisdagen den $\bar{9}$ Novembris, Anno $\bar{1630}$.
 Mogens Anderßen paa Agde Per Graais vegne, haffuer ladet ind-
 steffne Jens Graa, Och tilbød, hannom, endnu, ad $\bar{4}$
 5 mend kunde indgaae i hans S: faders huß, och med
 de forige $\bar{8}$ mend, vere offuerverendis, och offuersee, om nogit
 effter Jens Graais angiffuende, kunde vere forglembt,
 och icke i schiffregister indført, ad hand sin anpart
 strax der aff kunde aname, Saa vell som udlegge
 hanom med gods och penge, hues hanom med rette kunde
 10 arffueligen tilfalde, Da, paa det alting kunde gaa des
 richtigere till, erbød Borgemester och Raad sig, selffue
 ad ville vere neruerendis med de $\bar{8}$ mend tilstede, och det
 saa emellom dennom forhandle, ad en huer denom sin anpart
 och arff som denom med rette kand tilfalde, bekome
 15 kand, Huilchet tilbud Jens Graa intet ville agte
 eller nøies med, mens strax førføiet sig ud ad døren,
 och intet her til ville suare / #

Torsdagen den $\bar{18}$ Novembris Anni $\bar{1630}$.
 Zachariis Suendßen Byes kemner haffuer ladet indsteffne dennom,
 20 som rester med schatt, som schulle vere udlagt, effter K. Ms
 breff, och leuerit till Martini forleden, saa vel som til andre
 byes vdleggh, effter et restants register, som bleff lest och
 paaschriffuet, Satte i rette, om de icke bør, udlegge same schat
 som de rester med, inden $\bar{3}$ Solemercke eller derfor
 25 lide vurdering effter Re c e s s e n, med delens omkost, och begierde

165: 1 I dateringen är kanske en rättelse gjord i början av veckodagens namn
 2 I kanten *paa / Agde per Graais / Vegne*
 3 Efter *tilbød* är *ha* struket
 4 Efter *i* är *Ag* struket
 5 *offuersor* svor (på att ...)
 7 *schiffregister* bodelningsinstrument
 13 Efter *sin* är *arff* struket
 16 Raden börjar med *førs*, struket
 22 *restants register* restantielängd (ä.), restlängd
 24 3 *Solemercke* ersätter, över raden, ett struket *jj dage, effter Louen*

domb, Niels Suendssen hiemplet dennom loulig vere steffndt, Bleff-
ue paarobte, om nogen var som her til ville suare eller
rette, Var der ingen, DØMBTT ad betale
effter Privilegieerne, inden 3 Solemercke, eller derfor lide Vurde-
ring, effter Recessen, med delens omkost / #

[165]

30

Mandagen den 22 Novembris, Anno 1630.

Giorde effter^{de} deris Borgerligh eedt,

Thomis Anderssen / ...

Johan Carock / ...

Joen Ollßen / ...

Henrick frich / ...

Claus Pederssen / ...

Hans Pederssen Grydestøber / 20 ß i4 Dec. 163i.

35

165: 28 Efter *rette* har först skrivits *DØMBTT*, struket
38 20 ... 163i med annan hand

- [166] Mandagen den $\overline{i7}$ Januarii, Anno $\overline{i63j}$.
 Henrick Rosenmeyer i kiøbenhaffnn, hans tienere Jehann Claussen haffuer ladet indsteffne Jehann Carock for hoffuidstoll, rente och omkostning $\overline{j5j0}$ daler
 5 slette, effter en fortegnelses indhold, som bleff
 lest och paaschreffuet, Och fremlagde for^{ne} Jehan Claussen
 for^{ne} Jehan Carocks tuende handschriffter,
 da t e r e d e i3 Apr. $\overline{1630}$, den ene paa $\overline{426}$ daler, den
 anden paa, $\overline{1033}$ daler slette liudende, huilche
 10 handschriffter bleffue leste och paaschriffne, Satte
 i rette, om hand icke bør betale inden $\overline{3}$ Sole=
 mercke, effter Privilegierne, eller lide vurdering,
 eller Jndførsell derfor effter Recessen, och Ko:
 M^{ts} forordning, Och begierde domb, Her emod
 15 fremlagde for^{ne} Jehan Carock et schiøde udgiffuet aff
 Velb: Jumfru Else Vlstand till Vandstedtorp, med
 hindis broders V. Axell Vlstand eedforseglet och under
 schriffuet, paa en gaard i Jersted i Borreby bye, som
 Thue Ollssen paaboer, for $\overline{732}$ slette daler, hand
 20 selff anamet der fore i betalning, Och loffuer ad
 schaffe hannom bedre forvaring der paa, hues dette icke
 kand vere nøiagtig, dog vill sig haffue sig selff for=
 beholdet hues stedsmaall der aff nu kand vere for=
 faldet, efftersom bonden er vid døden affgangen, eller
 25 det i gielden til betalning got giøris, Resten
 er hand offuerbødig ad vdlegge betalning fore i køb=
 mandsvare och kramgods, i morgen eller offuermorgen
 naar Jehan Claussen er begierende, Jehan Claussen
 suaret, ad hand nøies noch med den tilbiudelse hues
 30 god kiøbmandsvare och kramgods er belangende, Gaar=

166: 2 Efter *kiøbenhaffnn* är vid struket

7 Efter *Carocks* är *hand* struket

9 Efter *paa* är $\overline{1630}$ struket

15 *schioede* (skøde) köpebrev

16 *Velb: Jumfru Else Ulfstand* till Vanstadtorp, dotter till Melchior Ulfstand till Kjærsgårds-
 holm m.m., † 1648

16 *Vandstedtorp*, herrgård i Vanstad sn, Färs hd

17 *Axel Ulfstand* till Axelvold i Svalövs sn, Rønnebergs hd

18 *Jersted* Järrestads härad

19 Raden slutar med struket *hanom*

21 *forvaring* garanti

den belangende, vill hand anamme i ligemaade, dogh
ad stedsmaalet bliffuer henrik Rosenmeyér fölgagtig,
och der paa haffue betenkende i en monets tid,
om hand den beholde Vil eller ey, hues icke, er hand
begierende hanns hosbonde sin betaling maa bekomme
i godt vare och gods, nu strax før hand bortreiser,
Jehan Carock formener for^{ne} gaard god betaling nochsom
ad vere, och hues gaarden icke er
bortsted før denne tiid, er hand offuerbødig, ad steds=
maalet och bliffuer Henrik Rosenmeier fölgagtig,

[166]

35

40

[167] Jehan Claussen suaret, ad hand paa sin hosbondes
 vegne j nøies der med, dog ad hans hosbonde haffuer en
 monets tid sig i ad betenke gaarden belan-
 gende, hues icke ad Jehan Carok det da eller
 5 herforinden med rede penge afflegger, Jehan
 Carock suarit, ad hand da vill betale med rede
 penge eller vare / # skt.
 / # skt.

Jehan Claussen paa sin hosbondes henrik Rosenmeyers vegne i kø-
 behaffn, var begierendis 4 mend, som kunde vd=
 10 vurdere hos Jehan Carock effter affsceed for
 Borgemester och Raad, kiøbmands och kramgods
 for 778 slette daler, hand hans hosbonde for^{ne} hen-
 rik Rosenmeier schyldig, bleffue tilneffnde,
 Zacharis Siuendssen, Thomis Anderssen,
 15 Jehan Christenssen, och Lyder Nybur,
 efftersom Jehan Carock det selff haffuer tilbudt och
 sambtøckt / # sft.

Henrik Jenssen efftersom hand 8 Nov: lod i rette føre Lauritz Vi val, och da
 Sagen *procederit*, er K. Ms missive B. och R. tilhende komne, som tilholder
 20 B. och R. endelig ad kiende och dømme her Vdj, Thi DØMBT, effterdj
 befindis *Vivallius* falschelig, under et vret och forvent naffn, ad haffue sig til-
 løget och forhuerffuet K. Ms obne pas, sig vdgiffuet for den hand icke
 var eller er, Och som en friherre, aff den Gyldestierne aff
 Suerie hos høi Øffrigheder och Nidrige statter ladet sig antage, *respectere*
 25 och ansee, huor vid, som vitterligt er, mange er bleffuen bedra=

167: 2 j ej
 5 *affsceed* ä betalar
 9 f *vdvurdere* taga i mät
 10 *affsceed* ä dom, utslag
 19 *procederit* framskred
 24 *Nidrige* lägre (instanser)

gen och offenderit, Jtem under samme hans M^{ts} pas, och det forvende
naffn, her vdj riiget brugt hans M^s undersotter, borgere och bønder
med foderschab och andet, och offuer alt, aff saadane sine bedra-
gelige gierninger sig hos K. M^t i Suerige høieligen berømmit, Som
aff hans schriffthlig Supplications *proiect* til høibete hans M^t, och 30
forige Sagens action, alt saadant vitløffftige kand refe=
ris, kunde vi B. och R. effter god betenkende, Gud och got
folckis Raad, Geistlig och verdslig ret, ei rettere kiende,
End *Vivallius* io med saadanne hans falsche, arglistige
verck och gierninger, har giort vret, och som en bedragere, 35
och derfor bør straffis paa sin ehre och liiff / #
#

167: 26 *offenderit* förfördelade
28 *foderschab*
30 *proiect* ä (provisorisk) redogörelse

[168] Torsdagen den 20 Januarii, Anno 163j.
 Jehan Carock bekiende sig giæld schyllig til skolen 75 daler, der
 til 64 β dz, med sin rente 6 *pro cento*, fra Martini
 dag 1630, ad opsige it *fuld* aar tilforn, Och til Vn=
 5 derpant i pant set til Skolen
 sin Jord her i *marken*,
 Och loffuer den icke til nogen anden ad forpante, selge eller affhende,
 før skolen bliffuer fornøjet och betalt hoffuetstoll
 och rente och schadesløß hol[1]en, effter hands handschriffdis
 10 indhold /. skt

Jehan Carock Gaff tilkiende, ad efftersom hand aff Borgemester
 och Raad er tilsat ad vere formyndere for Margrete
 Niels dotter, da paa det hun, for hindis *patrimonio*,
 som er 547 daler j *mark* 13½ β , med sin rente fra 9 *Decem*=
 15 *bris* 1628, des til bedre kand vere forsichert, Pant=
 setter hand i dag til Margrete och hindis arffuinge
 hans gaard her i byen paa søndergade, hand selff i boer,
 med haffue i byen, for for^{ne} hoffuetstol och rente, hand
 inde hos sig haffuer, 6 *pro cento* aarlig, Och loffuer sig
 20 eller sine arffuinge, for^{ne} sin gaard och haffue icke til no=
 gen anden, for^{ne} Margrete, hendis arffuinge, eller no=
 gen anden paa hindis vegne, paa deris richtige betal=
 ning til hinder och schade i nogen maade, dog Jehan
 Dubeltsten, Christian Meier, och Cort ther helle, borgere
 25 i lÿbeck, i for^{ne} gaard och hauffue kand vere indførde,

168: 3 *βdz* väl skilling dansk e.d.

5 f Efter *Skolen* är *sin gaard her i byen / och haffue uden byen* struket

5 I kanten *V. landsdome[r Gu[n]de Rosenkrantz # Vdschriff*. Denne (1604–75, senare befordrad till riksråd) utnämndes 1636 till denna post, varför denna anteckning bidrager till datering av anteckningen

6 ff Styckena *sin Jord ... och Och loffues ... afffhende* i hs i motsatt ordning

8 f Efter *marken*, har *stått som hand derfor haffuer i pantset derfor til skolen*, struket

12 ?*Margrete* summariskt stavat: ?*Margete* (jfr r 16, 21)

13 *patrimonio* (latinsk dat.) fädernearv

17 *søndergade* nuv. Västra Storgatan, delen söder om Stora Torg

20 *icke* över raden

Jehan Carock gaff tilkiende, efftersom hand er verge tilsat, for Staffen
 Basses børn, da paa det de kand vere forsichert,
 Pantsetter hand i dag til dem sin gaard och haffue for
 deris patrimonio, som er – 225 daler 2 mark $\text{jj}\frac{1}{3}$ skilling, med 30
 sin rente, Och loffuet det icke til nogen anden ad pant=
 sette eller selge, for^{ne} børn, deris arffuinge, eller nogen
 anden paa deris vegne, til hinder eller schade paa deris
 rigtige betalling, Jehan dubbelsten, Christian Meier,
 och Kort ther helle, hues de der i kand vere indførde, 35
 och Margrete Niels dotter for hindis patrimonio
 der i forsicherit, deris betaling forud beholden,

Jehan Carock gaff tilkiende sig schyldig Wolff Hieronomo von Kratzell,
 K. Ms Øffuerst leutenambt, 500 slette daler, med sin rente
 6 pro cento, fra den 8 Martii, 1630, Och til forsiche- 40

168: 32 I kanten *Henrich frich*, #28: *Skt*

35 *de* över raden

37 Efter *beholden* är *sft* struket, varefter protokollet för samma dag fortsätter med ny paragraf

38 *Wolff ... von Kratzell* (eg. *von Kratz*), senare överste, a 1637. Ägde Duveke i Halmstads sn,

Luggude hd

- [169] ring i pant sette til bet^{te} Wolff Hieronomo v. Kratzell,
 sin gaard och haffue, och loffuet den icke ad
 pantsatte eller selge, til nogen anden, Wolff hierono[mo] eller
 hans arffuinge til schade paa hans venlige laan,
 5 eller til hinder paa hans gode betaling, effter
 hans handschrifftes indholdt, dog hues børnepenge
 der i kand vere forsicheret fore, forud behol=
 den, och bleff for^{ne} handschriff i dag lest och paa=
 schriffuit /. skt.
- 10 Henrick Rosenmeiers tienere Jehan Claußen haffuer ladet
 indsteffne Jehan Carock, Sambt Zachariis Suendssen,
 Thomis Andersssen, Jehan Christenssen och Lyder Nýbue,
 och escher aff dennom, den taxt de haffue giort, paa
 hues købmands vare och kramgods de haffue vurde[-]
 15 rit, hos Jehan Carock, Vdj hans betaling til Hen=
 rik Rosenmeier, Zachariis Siuendssen med hans med=
 følgere suarede her till, ad de effter deris opkreff=
 uelse och Borg: och Raads befalning, forleden tiisdag
 haffuer med K. M^s fogit p r e s e n t e r e t i Jehan Carocks
 20 huß, och der hanom bleff tilbøden hues fantes, baade
 købmands och kramgods, ville hand det icke haffue,
 endog det bleff vurderit och taxerit, huorfore de
 vforrettet verck motte gaa der fra, dernest i gaar
 haffuer de igen mødt, giort sig stor vmage, och det
 25 maalet, taxerit och vurderit, da haffuer Jehan Claussen
 sagt sig aldelis intet der aff ville haffue, och er slet der
 fra gaaen, huorfor de intet videre der vid kunde giøre,
 formener och begierer, om retten det kand taale, ad
 derfor de videre maa vere forschonit, Jehan Claussen
 30 suaret her til, ad hand begieret sild och fisch och salt,

169: 2 Efter *gaard* är och *ha(u)ffe* struket men därefter skrivet på nytt
 4 Raden slutar med struket *och*
 7 Raden börjar med *effter*, struket
 13 *escher* äskar, kräver
 19 Efter *fogit* är *haffuer* struket
 19 *presenteret* eg. företett; inlevererat
 29 *de* över raden

da suared Jehan Carock hannom, ad hand haffde solt	[169]
Silden, huorfor de dannemend hanom kramgods	
haffuer tilvurderit, disl[i]gste, nogen Suedscher och fisk,	
som hand formener hanom for diurt anslagit, Och	
fremlagde sit schriffelig forset, som bleff lest och paa=	35
schriffuit, Mogens Anderssen K. M ^s fogit suarit her	
till, ad efftersom Jehan Claussen ^s forset indholder, ad hand	
med 4 mend aff Borg: och Raad er tilforordnet,	
haffuer hand der verit paa rettens vegne, och der	
udviiste effter R e c e s s e n, aff de beste vare, och 4 mend	40
hanom det vurderit och taxerit till, Jtem Jehan Carock	

169: 31 Efter *da* är *hon* struket

32 *dannemend* svårläsligt, jfr dock 164: 11 f

33 *tilvurderit* ä. tilldömt efter värdering

40 *udviiste* ä. markerat

[170] ham *presenterit*, salt, fisch, humble, Salpeter, och dogh
 der de *hanom* tilvurderit kramvare haffuer Jehan
 Claussen begierit Suedscher och fisch, och icke ville salpe-
 ter haffue for 2 r.:*daler* pundet, richs, det hand forgiffuer
 5 ad de *hanom* saa ringe schall haffue tilvurderit
 och for halff verd, schal icke giøris beuisligt, och dog
 fra same vurdering er gaaen och icke ville aname, formener
 derfor retten nochsom er giort *hanom* fylliste,
 och intet videre er *hannom* plichtig, videre schal
 10 suaris til hans indleggh, naar behoff giøris,
 Jehan Claussen var begierendis den taxt de dome-
 mend haffuer giort der paa, Mogens Anderssen
 med de 4 mend formener ingen vurdering ad giffue
 beschet, før hand godsit vill anamme, i sin forvaring, da
 15 er den offuerbødig ad giffue ham det under forsegling,
 om hand det strax vill aname, Formente,
 de 4 mend, om hand det icke strax i dag vill ana-
 me, effterdj hand har sagt hand det icke vill
 haffue, ad de bør herfor fri vere, Jehan
 20 suarit, ad om hand kand vere sin ret lige ner,
 er hand offuerbødig det i dag ad aname / # skt
 + skt

170: 4 r.: = *richs*, tillagt över raden

5 Efter *hanom* är *det* struket

7 *er gaaen* över raden

11 *de* ä. fr. *dem*

11 f *domemend* värderingsmän

16 I början av raden är *och* struket; *hand* över raden; raden slutar urspr. med *om hand*, struket

18 Efter (-)*me* är *ad de* struket

20 *ad ... ner* om han i sak kan förklaras ha rätt

Torsdagen den 27 Januarii, Anno 1631. [171]

Hogen Berntssen i Brenholt i Steinmerhuss Sogn i Albo herrit
i Suerie, haar ladet indsteffne Staffen Jesperssen for
en hest och en hoppe hand har ladet giøre ar rest paa,
och tilhører for^{ne} Hogen Berntssen, och Staffen forholder ham 5
saa vel som et pund oeste, hand forholder hannom, Staffen
suarit, her til, ad hand gjør ham ingen forholdt paa
hans oste, ey heller vid aff samme oste ad sige,
hogen suarit, ad ostene ligger i Staffens kammer, och
haffuer Staffen suarit hannom, ad naar hand faar hans 10
mehrre kand hand faa sine oster med, Staffen Jesperssen
fremlagde sit schrifftlig forset, som bleff lest och paa=
schriffuit, Her emod gjorde for^{ne} Hogen Berntssen
sin høieste eed, ad huercken hand, hans broder, eller
Søster haffuer arffuit noget effter Blanting Berntßen, 15
Staffen Jesperssen suaret, ad hand formener Hogenn
Berntßen bør det beuiise, Hogen suarit, ad hand
nochsom kand beuiset, om behoff giøris, Bleff
Staffen Jesperssen tilspurd, om hand har nogit ad
beuise med, ad Hogen har arffet effter sin broder 20
Blanting Berntssen, Staffen suarede, och formente
hogen Berntssen med schiifftebreffs underhandling bør beuise
huor megit hand arffuet haffuer, som Staffen mener
i byes giemme kand erfaris, om hogen icke vill
fremlegge schiifftebreff, Hogen Berntssen begierde 25
ad maa vederfaris hues retten medfører,
Fremlagde Staffen Jesperssen en hand=
schriffit Blanting Berntssen udgiffuet til Suend
Schreder i Rodnebye, daterit Christianstad j9 Av g. 1619,
som knud Suendssen i Rodneby har giffuet Staffen 30

- 171: 2 f Brenholt Steinmerhuss Sogn i Albo herrit i Suerie Brännhult i Stenbrohults socken i Allbo
härad (Småland)
- 4 hoppe sto
- 5 forholder ä. undanhåller
- 6 oeste ostar
- 11 mehrre märrar; i kanten Staffen Jesperssen
- 18 beuiset bevisa det
- 20 Efter arfft är Bla struket, därefter står effter över raden
- 22 Efter underhandling står bør beuise över raden
- 24 giemme gömma; förvar (byes giemme bykistan)
- 27 I början av raden är DØMBT struket

[171] Jesperssen fuldmagt ad indfodre effter aff Blantings
arffuinge, huilchen handschriftt bleff lest och paaschriffuet,
DØMBTT, Effterdj befindis Bÿfogeden ad haffue
giort ar rest paa for^{ne} Hogen Berntssens gods, effter
35 forberørte handschriftt, huilchen handschriftt, icke lyder
paa hogen Berntssen, ei heller er beuist hogen
ad haffue arffuet sin broder Blanting Berntssen
som handschriftten lyder paa, huilchz hand och
her for retten for sig och sine sødschene haffuer
40 vid sin høieste eed benegtet, kunde B.
och R. icke kiende denne ar rest ad vere nøiagtig
effter Birckeretten, Mens hogen sit gods ad vere
føltagtig, Och Bÿfogeden hanom det igien ad forschaffe,

171: 31 Efter *indfodre* är *hos* struket, över raden ersatt av *effter*
40 I början av raden är *beuist* struket
41 Efter *vere* är *saa* struket

saa got som det var, der det arresteret bleff, Och
 dersom Staffen *Jesperssen* paa *Knud Suendssens* vegne,
 formener sig ad haffue nogen anfordring om
 giæld hos *Blantings* arffuinge, da denom ad sø-
 ge til deris Verneting, med retten som der falder /
 effter *Birckerettens* j2 articul / th. bd.

[172]

Henrick Rosenmeier i Kiøbenhaffn hans tienere *Jehan Claussen*
 haffuer den 28 Januarii, Anni 1630, ladet
 hiidsteffne *Zachariis Siuendßen*, med sine med-
 følgere 4 mend, for vbillig vurdering de haffue
 vurderit til *Henrick Rosenmeier*, hos *Jehan Ca-*
 rock, for 778 daler, effter hans schrifftlig indlegg,
 som bleff lest och paaschriffuet, *Zachariis Siuendssen*
 paa sine egne och sine medfølgeris 4 mends vegne,
 suarede, At efftersom de første dag haffuer presenterit
 i *Jehan Carocks* huss, ad ville effter deris opkreff-
 uelses indhold udvurdere til *Henrick Rosenmeiers*
 tienere, paa hans hosbondis Vegne for for^{ne} 778 daler
 haffuer *Jehan Claussen* det icke villet aname, huorfor
 de intet den dag kunde forrette, Anden dagen
 er de igien møt, och vdvurderit til *Jehan* paa sin
 hosbondis vegne, huor med hand har ladet sig nøie,
 Och de 4 mend det vurderit, efftersom det her, och
 i denne lands ort kand gielde, Saa efftersom de
 det haffuer maaldt med den lÿbsche aln, haffuer de

172: 2 Sist på raden är *haffuer* struket

4 Efter *giæld* är *til* struket

6 Efter *j2* är *car* struket

6 De båda förkortningarna sist på raden är ändrade och svårlästa

13 I kanten *Zachariis Siuendssen och / hans medföljere / 4 mend,*

24 *lands ort* (landsort) ä. del av landet, trakt

25 *den lÿbsche aln.* Det lÿbska längdmåttet var något kortare än det själländska. Under Christian IV:s tid försökte man år 1602 införa den förra i städerna men tillät också den senare. Se NK 30:218.

[172] det giort, effterdj der vare nogen stuber, ad de kunde kome offuer eens med de heele stýcker, dersom de schulle maalt det med dansch aln, haffde det och høire mot bleffuet vurderit, Saa de vur=

30 deringen effter maalet haffue sat, Och fremlagde Zachariis en sedell under Jehan Claußens hand, som bleff lest och paaschriffuet, Jehan Claussen suarit, ad hues godsit belanger, endog der aff en deell er forparteret, haffuer hand effter B. och R^s bevilning

35 til sig anammet, dog icke schal beuises, hand sig med vurderingen haffuer sig ladet nøie, Hues det Lÿbsche maal belanger, haffuer hand i sit forset angiffuet, den sedel belangende, formener Jehan Claussen icke den tid det ord nøiagtig, huor aff en bogstab findis i m a r=

40 g i n e, och den sidste bogstab i det andet ord vurdering ad vere indschriffuet, Och er her paa begierindis

172: 26 *stuber* stumpar, stuvar
 29 Efter *høire* är *schulle b* struket
 34 *forparteret* olovligen bortgivet

B. och R. ville kiende, Om det saa rigtig er hand- [173]
 let, som sig burde, och er her paa, saa vel som effter
 hans førige indlegg domb begierendis, Och frem-
 lagde Jehan Claussen de 4 mends forseglede affsigt,
 som bleff lest och paaschriffuet, Zachariis suarede ad 5
 den sedel belangende, hand angiffuer det ord Nøyagtig,
 icke aff begyndelsenn ad vere indført, formener hand
 ad Jehan bør det beuise, Jehan suarede, ad hand
 icke kand det beuise, ad ingen har seet det ad ve-
 re schriffuet, mens mand noch for øienen kand see, 10
 ad det ene ord er ført i det andet, och ij bogstab
 in m a r g i n e, huor emod mand pleier S p a t i u m i sin
 schriff ad lade, Zacharis suarit, ad det er de[n]=
 ne Jehans egen ord vbeuiste, Godsit belan-
 gende haffue vurderit, som de det selff aff frem- 15
 mede haffue indkiøbt, huilchet de med deris vdtogh
 schiuder sig til ad beuise, om behøffues, Och effterdj det
 er lideligt vurderit, formener de sig ingen vret der
 i ad haffue giort, mens sig for hans tiltale bør fri vere,
 Jehan Claussen suarit, ad hand noch viitløfftig her om i 20
 sit forset har angiffuet, Och formener dennom icke med
 slig undschylling kand fri vere, mens er endelig
 domb begierendis, Fremlagde Zachariis Siuend-
 sen Herman Buck til Lybeck hans sedell,
 daterit 20 Oct. 1630, Noch en hans 25

173: 4 *affsigt* ä utlåtande (av synemän)

12 *Spatium* mellanrum

14 Efter *ubeviste* är *och* struket

15 Efter *selff* är *aff fr* struket (därefter skrivet på nytt)

16 *vdtogh* (r 41 *vdtoget*, plur.) utdrag

18 *lideligt* rimligt

19 *sig* över raden

21 *formener* anser

24 *til Lybeck* från Lybeck; efter *sedell* är *huor hand omschriffuer* struket

[173] sedell dat: j4 Oct: 1630, huor hand omschriffuer de-
 een røt, sort, brunt och blaat Pÿck hand har solt
 til Jehan Carock, saa vel som Til Thomis Anderssen
 for 36 β L, disligeste Packlachen til 3 mark 4 β L,
 30 formente Zachariis sig med sine medfølgere
 4 mend ingen vret ad haffue giort, Och begieret
 8 mend maa tages igen der paa, och siune om
 deris vurdering de haffue giort kand vere vbillig,
 Jehan Claussen suaret, ad hand lader vel for^{ne}
 35 beuisning staa vid deris Werd, vanseet det brune
 Pÿck ham for 46 β L: er bleffuen til vurdert,
 Och effterdj de dermed det saa viit beuist haffuer,
 det ham saaledis schal haffue kost, och de formener
 det noch vere, och der paa 8 mend igien er begie=
 40 rendis, formener Jehan, ad de først och bør med
 hans vdtøger beuise alt det andet gods lige som
 de det vurderit har ad haffue kostet, baade fiilt,

- 173: 27 Pÿck (m.fl. former) ett enklare klädestyg
 29 β L skilling lybsk; 3 ä fr 6; *Packlachen* packlakan, ett grovt klädestyg
 30 Raden börjar med struket *hand*
 32 Efter *paa* är *om* struket
 34 Raden slutar med struket *ind*
 41 *vdøger* jfr r 16
 42 *de* tillskrivet i kanten

Brandenburger, Schops, Saltwedels, 3 traad Tobsch=	[174]
groffgrön, smal fietraad, Canelot, flettebond, Vden	
galuner, beusie, schriffaffler, Bergefisch, som Jehan	
formener vere vdschud, Suedscher, duellich, Sar=	
dugh och bay, Och da først tiid noch andre 8 mend	5
ad vdtage, hues icke vill Jehan offuerlade dennom	
godsit, och unde dem den profit, som hand dennom til=	
forn har tilbødit, i sit indlegh, Om de det icke vill	
er Jehan domb begierendis, Zachariis formente,	
effterdj hand har beuist kledit, som er det største,	10
noch vere, och icke det smaa alt vid vdtoger bør	
beuise, Jehan formente, effterdj kledit icke be=	
løber til halffparten saa viit end beuist er, det	
andet smaa som io saa vel løber til penge, och	
vel høire end kledet effter sit verd bleffuet	15
anslagit, och bør beuises, formente Zacharis	
Jehan icke kand sig beklage varen vere forhøit vur=	
derit, før de 8 mend det paa ny faar taxerit,	
Och huilchet aff de 8 mend bliffuer ringere vurde=	20
rit ere de offuerbødig ad tage til dennom och legge	
penge for, eller pengene vdlegge hues det høire bliffuer	
vurderit, Jehan formente slig undschyilling ad ver[e]	
ham til ophold, och begierde domb, Bleffue par=	
terne her om endelig foreendte, At Zachariis och	
hans medfølgere schulle anamme for ^{ne} gods, de	25

- 174: 1 *Schops* obekant tygsort; *Saltwedels* »salzwedelskt tyg e.d.» från Salzwedel, stad i närh. av Magdeburg
- 1 f *Tobsschgroffgrön*: *Tobsch* kanske=tysk, *groffgrön* ytterst av franskt *gros grain* ett grovt, till utseendet »viskat» tyg, ofta troligen halvsiden
- 2 *fietraad* firtråd slags grovt ylletyg; *flettebond* hårbånd; *Canelot* kamlott, urspr. tyg vävt av kamel- (el. angoraget)hår
- 3 *galuner* hs *galnuer*; *beusie*; *Bergefisch* (eg. »fisk från Bergen i Norge») lutfisk
- 4 *vdschud* utskottsvara, sekunda; *duellich dväll(i)k* grovt, svart, glänsande lärft
- 4 f *Sardugh* ett slags tyg av ull och linne
- 5 *bay* boj, ä. ett slags grovt, glest ylletyg
- 8 *indlegh* ä. inlaga; *de* över raden
- 10 *beuist* uttalat sig godkännande om
- 15 *sit* dubblerat i hs
- 23 *ophold* hinder
- 24 *endelig* slutligen
- 25 Efter *gods* är *som* struket

[174] Vurderit haffue fra for^{ne} Jehan Carock til Jehan
Claussen paa sin hosbondes Vegne, och det beholde och
giøre dennom det saa nøttigt, som de beste kunde,
Och derfor erlegge och betale til Henrick Rosen=
30 meier til Aarsdagen her nest, effter naar mand
schriffuer Aar Christi 1632, 770 slette daler,
daler 64 ßdz, med rede penge, huor om de bleffue
Venligen och Vell med huer andre forligte, och det
med sammenlagde hender / # skt.

35

Tomis Anderssen skt.

174: 29 Efter *och* är *giff* struket
31 Efter 1632, är *med* struket
32 *ssdz* väl: skilling dansk e.d.
34 Raden börjar med struket *det*

Henrick Rosenmeier vid sin tienere Jehan Claussen har [175]
 ladet indsteffne Jehan Carock for 732 daler, effter
 hans forsets indhold, som bleff lest och paaschriffuet, End
 fremlagde Jehan Claussen velb. Jumfru Else Vlffs[-]
 tands til Wandstadtorp med egen hand underschriff- 5
 ne beuiss, ad hun har i betaling angiffuet til Je-
 han Carock en gaard i Borrebÿ, som schylder
 9 tønnder 4 *schepper* hart korn, och huer tønnde hanom icke
 høire anslagit en for 45 *Specie daler*, huilchen beuiff
 bleff lest och paaschriffuet, Videre gaff Jehan Claussen til 10
 kiende, ad efftersom Jehan Carock for retten siger sig
 icke med rede penge ad kunde betale, er hand
 begierendis, ad med fogeden 2 dannemend motte
 tilforordnes hans hosbonde sin betaling, effter hans
 forsets indhold, effter *Recessen*, aff det beste 15
 gods i boet findis, ad udvurdere, som de ville
 forsuaere, och det inden 3 solemercke effter
Privilegierne,
 DØMBT, ad betale effter 3 Solemercke, effter
Privilegierne, eller derfor liide vurdering derfor ef- 20
 ter *Recessen*, # skt
 +

Henrik Rosenmeiers tienere Jehan Claussen, efftersom hand
 er begierendis mend, som kunde udvurdere
 hos Jehan Carock effter B. och R.^s domb, i 25
 dag gangen, for 732 daler, Och Jehan Carock
 Var offuerbødig hues Jehan Claussen paa sin hos-
 bo[n]d[i]s vegne icke ville giffue *respit*, ville hand
 boet oplade, ad hand derfor Vurdere kunde
 aname, bleffue tilneffnde effter^{ne} mend, 30
 Niels Poffuelssen, Claus poffuelssen,
 Otte Copman, och hogen gundessen / # skt

175: 5 *Wandstadtorp* jfr 166: 16 not
 5 I kanten *Jehan Carock*,
 7 *Borreby* Borrby, by och sn i Ingelstad hd, Krist. I.
 8 *tønnder* abbrevierat, otydligt och svårläst
 17 Efter *solemercke* är *inden* struket
 18 Efter *Privilegierne* är *Jehan var offuerbødig ad* struket
 24 Efter *begierendis* är 4 struket
 26 *gangen* fälld

- [176] Fredagen den \overline{jj} Februarii, Anno i63j.
 Mogens Anderßen paa Agde Peder Graais vegne, haffuer ladet ind-
 steffne Niels Poffuelßen, med de $\overline{4}$ mend, som ere, Pe-
 der Erichßen, Rasmus Piill, Lÿder Nibur och Jehan
 5 Carock, och tilspurde dem, om de ville staa vid den regist[r]=
 ring och vurdering, som de paa de $\overline{8}$ mend, huilche vore
 offuer schiiffte, haffue giort, och giffuet under deris forsege-
 ling, offuer de $\overline{8}$ mend deris forse[g]ling, Niels Poff-
 uelßen och Peder Erichßen suarit her till, ad
 10 de effter Borgemesters befallning, paa Slotsherrens veg-
 ne, haffue indgaaet i Agde Peder Graais huss, och der
 registreret och vurderit, hues forrefantes, Endnu
 tilspurde Mogens Anderßen for^{ne} mend, om de haffue først
 udtaget hues Agde kunde tillfalde paa hendis lod vldet
 15 och linet, i huad det kand vere, Saa och, om de haffue
 forloddis udtaget hendis Jfarekleder, linet och vldet,
 hendis Sengh, Beste kiiste, schriin, och kaaberkar,
 effter Privilegierne, och gammell sedwane, effterdj
 Agdes part udj linneth och vldet, saa vel som hendis gang-
 20 kleder, Seng, och andet, som hende effter Privilegierne,
 Och gamell sedwane, forloddis tilkommer, i schiffte-
 breffuet icke er indført, Suarede Niels Poffuelssen och
 Peder Erichssen, ad de intet forloddis udtoogh, mens der alene
 registreret och vurderit hues forebares, baade aff
 25 Jens Graa, Byes tienere, och quindfolcken, effterdj huer-
 cken nogen aff vergene eller de $\overline{8}$ mend,
 var tilstede, som denom der om kunde giøre underviis-
 ning, viste de derfor icke hues gods det var eller icke, thi
 Jens graae selff haffde det under sit laas och lycke,
 30 videre tilspurde Mogens Anderssen for^{ne} mend, om Jens

- 176: 1 \overline{jj} dvs »elfte»
 2 I kanten med annan hand under *Mogens / paa / Agde Peder Graais Vegne*
 3 Efter *med* är *sine* struket
 7 *offuer schiiffte* utsedda
 8 I kanten *Niels Poffuelssen och / Peder Erichssen*
 9 Efter *ad* är *hues* struket
 14 f *uldet och linet* av ull (ylle) och linne
 16 *forloddis* (forlods) ä. i förväg, om lott som uttages i förväg (vid bodelning o. d.)
 17 *Beste kiiste* möjl.: kista för helgdagskläder o.d.
 17 *kaaberkar* kopparkärl
 18 Raden slutar med struket *i*
 24 Efter *registreret* är *hues* struket; *forebares* ä. bars fram
 26 Efter *nogen* är *verge, eller* struket
 27 *giøre underviisning* lämna upplysning(ar)

Graa, med sine quindfolck, som hand har der i huset [176]
 hos Agde, icke offuerfalt hende med mange *Vquems* ord
 och trusell, saa och, om hand icke slogh hendis fattig gamell
 Moder same tiid, Suarede Niels Poffuelssen och Pe=
 der Erichssen, ad de vell hørde, ad der vancket mange 35
vquems ord, mens huad ord det vare, vid de icke, mens
 Niels Poffuelssen saae vel, ad Jens Graae slog Agdes
 Moder, som hun sad vid offnen, Mogens Anderssen
 formente de 4 mend vret ad haffue giort, i det de
 haffue kiendt det schiiffte vrigtig ad vere, som de 8 40

176: 32, 36 *Vquems ord* (ukvemsord) ä. kränkande ord, skällsord; *mens* ersätter över raden ett struket ord (*hues* e.d.)

36 Efter *ord* är *hues* struket, ersatt av *mens*

[177] mend haffue giort, effterdj det icke haffde verit deris
domb, Och icke de $\bar{8}$ mend der til haffue verit kaldet,
Saa och Agdes børns formyndere, eller hendis egen verge
icke haffuer verit der til kallet, som det sig burde,
5 Niels Poffuelssen och Peder Erichssen, ad deris vdgiffne registre-
ring icke kand forstaaais, ad de haffue dømbt der paa,
Mens ere allene Jens Graais egne ord, och suar,
som de icke viste hannom ad benegte, io ad faa beschet,
Mogens Anderssen tilspurde Agde Per Graais, om hun er
10 de ord bestendig och intet klager paa Jens graae, enten
for nøgle eller andet, efftersom hun tilforn her inden
tinge haffuer giffuet last och klage, Huor til Agde
suaret, ad hun giffuer vist klage paa hannom, nu saa
vel som tilforn, effterdj hun under endnu intet bedre
15 frid for ham, hans hustru, søster eller quindfolck,
end tilforn, Mens der de mend var der inde, viste hun
icke huad hun schulde eller torde sige, efftersom
hun var alene, och de vare saa mange emod hende,
End haffuer Mogens Anderssen, paa Agdes Vegne, ladet hiid=
20 steffne de $\bar{8}$ mend, som schiifftebreffuet haffue beseglet,
Och tilspurde dennom, om Agde icke oplod dør=
re, kister och laaße, for Jens Graais
Suoger och Søster, och om de icke bleff bedet nogen
gange, ad de schulle see til alle vegne, ad det kunde kom=
25 me frem, huis som schulle registreris, eller om de har hørt
eller seet, Agde nogit underdølt, paa den tid, eller an-
den tid, videre end Jens foregiffuer som icke er beuist,
eller och om nogit klagemaal bleff aff Suogeren och søste-
ren giort, der om, Huor til for^{ne} mend, saa mange
30 i dag tilstede vare suarit, ad for^{ne} Jens graaes Suoger

- 177: 7 Efter *ord*, är *hand* struket
10 *er ... bestendig* ä. står fast vid
12 Efter *klage* är *Agde* struket
14 *under* (unner) åtnjuter
16 *der* över raden
17 Efter *schulde* är *sige* struket
21 Efter *Och* är *tilspurde* struket, därefter skrivet på nytt
22 Efter *for* är *Christen R* struket
25 *frem* över raden
26 *underdølt* undandolt
30 *suarit* över raden; efter *Jens* är *Jens* skrivet på nytt men struket

och søster, saa vel som formynderne bleffue nogen gan-	[177]
ge ombedet och tilspurd, baade aff Borgemester, saa	
vel som Agde, ad de ville see sig om, om mere vare	
som schulle registreris, och vurderis, ad det kunde frem-	
kome, Och intet de vide, ad Agde gjorde forholdt	35
paa, Niels Suendssen Stadstienere, hiemplet vid sin	
eed, forsk ^{ne} Niels Poffuelssen, med sambt de 4	
mend, disligeste for ^{ne} 8 mend, saa vell som Jens graae,	
loulig her til ad vere steffndt /	
Bleff Agde tilspurd, om hun videre haffuer emod Jens grais	40
tiltale sig med ad ercklere, Huor til Agde suarit,	

177: 33 Raden börjar med struket *och*
 35 *giorde forholdt paa* (med orätt) undanhöll
 37 *Efter forsk^{ne} är Jens Gra* struket
 39 Raden slutar urspr. med *Bleff Agde til-*, struket

[178] ad hun haffuer breffue och beuiser, som i rette schal
leggis, Saa snart hun kand faa det fra lund,
efftersom hun haffuer bud der effter, Saa och vid=
nisbyrd, naar de kand bliffue ført, som det sig bør / #

5 Mogens Anderßen paa Agde Peder Graais Vegne, var begierende 2
eller 4 mend, som kunde bese Peder Graais
breffue, om der kunde findis nogen, som kunde vere
til Sagens underretning, ad de kunde fremleg=
gis for Borgemester och Raad, bleffue tilneffnde, aff
10 de mend senist haffue der inde verit och registrerit,
efftersom breffuene icke findis i registreringen,
effter^{ne} 2 mend, som tilstede ere,

Niels Poffuelssen och Peder Erichssen,

178: 2 Efter *leggis* är *for* struket

5 Under *Mogens* i kanten *paa / Agde Peder / Graais Vegne Graais*² kanske *G[r]ais*

6 Efter *mend* är *nock* (-h?) struket

11 Raden börjar med struket *och*

Mandagen den 14 Februarii, Anno 163j.	[179]
Jens Graa Soldat, och Mogens Anderssen paa Agde	
Per Graais Vegne, emellom i rette i dagh, och	
den 7 Febr, som begge steds i Tingbogen er indført,	
efftersom processen gick mens tingh holtes, DØMBTT,	5
aff B. och R. Efftersom wi vid velb: Lans-	
dommers domb tilfindis, enten vid mindelighed,	
eller en retferdig domb, endelig ad adschilie Jens	
Graa och hans Stiffmoder Agde Oluffsdotter, om	
hues Jens Graa haffuer ad fodre, effter hans mo-	10
der och Mormoder, Saa effterdj Jens Graa vid	
mindelighz icke vil lade sig sige, mens endelig domb	
er begierendis, Och efftersom stor tuist begiffuer sig mel-	
lom Jens Graa och hans Stiffmoder, om hues gods	
hans fader sig haffuer effterladt, huilchet Jens gra	15
formener icke alt ad vere registrerit, eller kommit	
paa schiiffte, som begge parternis indlegg och a c t i o n	
megit viitløfftig i tiltalle och giensuar indholder, da	
effterdj befindis, strax effter Peder graais død och	20
affgangh, 8 Vvildige mend ad vere tilmeldte, som efter	
den sidste udgiffne recessis 23 articul, vdi Enckens, arff-	
uingenis, och børnens formynderis neruerelse haffuer regi-	
strerit, lignit och lagt alt hues løßøre, gods och gield,	
effter hanom fantis, och det klarligen optegnit huad en	
huer med rette kunde tilfalde, som samme registrering	25
och schiiffte det ydermere forklarar och uduiiser, Och effterdj	
Jens graa nu formener paa samme schiiffte icke alt	
vere fremkomen, som med rette haffde burdt, ei heller	
hannom ad vere forloddis udlagt hues arff hans fader	
effter hans Mormoder haffde indtagit, Och efftersom	30

179: 5 I kanten Agde Per / Graais

7 vid *mindelighed* genom fredlig uppgörelse, godvilligt

17 *action* agerande, åtgärder

20 *Vvildige* oväldiga

23 *lignit* avvägt

23 *løssøre* lösöre

29 *forloddis* (forlods) ä. vid arvskitte: lott som före delning uttages till förman för en av arvingarna

[179] paa samme schiffte icke er kaldet paa for^{ne} arff, vanseet
Jens graais Søster, med hindis mand der samesteds var
tilstede, Ei heller da naffngiffuet nogit, som kunde vere
fordult och forgett, før nu Jens graa der paa giffuer
35 kiere, viste wi vdi den post ei rettere at kiende,
End tilfinde for^{ne} Agde Peder Graais, at lade
fremkomme alt hues registreringen och schiifftebreffuet
omformelder, saa viit mueligt fremleggis kand,
Disligeste alt hues Jens Graa formener, och beuiis=
40 ligt giøris kand paa schiiffte ad vere forgiett, Siiden=

179: 31 kaldet ä. jur. instämt till rätten
34 forg(i)ett utelämnat genom glömska
34 f giffuer kiere ä. jur. anför besvär
36 Efter Agde är Olu struket

effter forloddis vdtagen gield, vere sig beuiislig [180]
 arff effter Moder och Mormoder, eller andet rette-
 lig kand tilkreffuis, ad gange Jeffne och schiiffte
 effter louen, som vidbør, 2. Effterdj beuiist er
 paa *bemælte* schiiffte arffuingene, saa vel som formynderne 5
 tiit och offte ad vere ombedit och tilspurd, ad see sig
 om, om mere var, som schulle registreris och vurderis,
 ad det kunde fremkome, Och icke Agde giorde forhold
 eller dølssmaall paa nogit, Jens Graa ei heller
 nøiagtig *haffuer* beuiist Agde nogit ad *haffue* fordult, 10
 eller forrucht aff boet, Mens Agde altid erbødet
 sig, om nogit kunde vere forgiat, Det gierne ville
 lade fremkomme, Kunde vi icke kiende nogit ad
 vere fordult, effterdj det findis i boet, Mens hues
 som kand vere forget, ad komme paa schiiffte, som før 15
 er melt, 3. Jens Graais beuiiser, som hand til
 sin fader *udgiffuet*, *anlangende*, Da effterdj befindis
 Jens Graais beuiiss paa *36 daler*, til sin fader *ud-*
giffuet, da ter it den 30 Novemb: anni 1624, effter hand
haffuer verit *offuer* regenschab med sin fader, om hues 20
 hand til den dag paa adschillige tiider *haffuer* opbo=
 rit, Och samme beuiiss findis med hans egen
 hand, som 4 mend *haffue* paakiendt, saa vell
 som hans S. faders egen hand *underschriffuet*, Til 25
 med beuiises med *kiøbmends* udtogh, hans S.
 fader ad *haffue* udtagit saadant adschillig til
 hans kleder och nødtorfftig behoff, huilchet wi
 icke kunde kiende ad Vere emod K. Ms forord=
 ning om mindreAarige, Viste wi derfor icke
 samme beuiiss, Saa vel som ei heller den be=
 uiiss paa de 46 daler j mark, ad underkiende, mens 30
 vid magt ad bliffue / 32 #
 #

- 180: 3 *gange Jeffne och schiiffte* ä. verkställa rättvist skifte
 5 *bemælte* ovan omtalade
 9 *dølssmaall* hemlighållande; *giorde forhold eller dølssmaall* paa undanhöll
 11 *forrucht* (forrykt) ä. på olovligt sätt avlägsnat gm bodräkt
 23 *paakiendt* jur. avgjort, dömt
 32 Det undre # suddat

- [181] Torsdagen den 17 Februarii, Anni 1631:
 Ellßen Welßleben, barnfød i Meckelnborg till Gra-
 bou, er effter Slotsherrens befaling, for Borge-
 mestere och Raad indfodret, efftersom hun er ko-
 5 men hiid till byen, och erfaris hun nogle børnn
 schall haffue afflet med Jens Graa Soldat, Som
 foruden hende schall haffue sin egte hustru her
 vdj staden, Da fremstod for^{ne} Elße Welsleben,
 och berette, ad Der K. M^{ts} folck forreiste fra
 10 Meckelenburgh ind vdj Holsten, och keiserens folck
 komm ind vdj Mechelenborgh, er hun kommen till
 hannom vdj en flecke emellom Angemigende och Leen-
 borgh, huor hand laae under bartschers hand aff
 et schud, och haffuer hand der tald hende til, at
 15 hun er bleffuen hos hannom, thi hand berette for
 hende, ad hans egte hustru var død, som hand
 haffde spurdt, Saa drog hun der fra med hannom
 till hamborgh, huor hand laae under bartscher,
 intill hand bleff før, der effter reiste til Gluck=
 20 sted, huor de var nesten et Aar, och hand der tiende
 for Capitein des armes, under Oberst Leutenanbt
 Solekou, siden er hun reist der fra med ham, paa
 Gunde Langes schiib, til Norge, huor hand har la-
 det sig underholde paa 2 aars tiid, och var sergeant,
 25 Och afflede hun med hannom i Norge 3 børn, der

- 181: 1 Raden med dateringen inklämd
 2 *Ellßen* jfr *Elsse* r. 8; efter *Ellßen* är *ßa*(?) struket; *Meckelnborg* Mecklenburg
 2 f *Grabou* Grabow, stad i Mecklenburg
 8 I kanten t.v. *M. Christoffer*
 10 D:o *B. Ole Suendssen*
 12 *flecke* (flække) (mindre) ort (utan köpstadsrättigheter)
 12 f *Angemigende, Leenborgh* Angermünde, stad i prov. Brandenburg, nö. om Berlin?; *Leen-*
borgh möjl. Lauenburg i Pommern
 12 f I kanten *Beente Beneeseids* (första bokstaven svårläst)
 19 *før* frisk, rask
 19 f *Glucksted* Glückstadt
 20 *nesten* över raden

fra er de forreist ned til OddeWald, Och
Siden ere de reiste der fra ind ad Suerige, huor
de paa vngefer ̄ aars tid vare, Siden kom de til
til Wardbiergh,

der drogh Jens graa fra hende til Helsingør, och
siden fra helsingør, /: Som Jens graa selff nu her
for retten beretter :/ hid til Christianstad, effterdj

30

hand spurde hans fader var død, Siden drogh
for^{ne} Elbe fra Warbiere til Jens Grais farsøster
vdj Engemøllen vid Væ, huor hun er gangen i bar=
selsengh och afflet det fiende barn, och er nu forleden
Pavli marcket kommen hiid till byen, och har forholdt
sig her til i dagh, End berette Jens Graa, ad saa
fremt som den forige som hand haffde det første barn
med var død ville hand egte hende, huilchz Elbe
och bekiende, Belangende den førige quindfolck som

35

40

- 181: 26 Efter *forreist* är *hiid ind* struket
26 f *Oddewald* Uddevalla
29 Raden börjar med *Halmsted*, och *fra Halmstad reiste*, struket i hs
29 *Wardbiergh* Varberg
35 *Engemøllen* Ängamöllan i Vä sn, Gälds hd, belagd i skrift sedan 1500-talet
41 Efter *bekiende*, ett S; *belangende* beträffande; *förige* föregående, tidigare

[182] er nu hos ham, haffuer de bekomit en knechte Wielse
 Samen, och er troloffuet samen, vngefer vid $\bar{6}$ aar siden,
 Da kom hun til hannom i helsingør, huorfra hand
 tog hinde med sig ud ad Tydschland, och der hand
 5 for Marcus Rantzou schulde verbe folck Paa fenricks platz,
 drogh hand fra Stendel med hinde til Rostøck
 derfra ad Julland, och satte hinde hos hendis
 Moder i drabÿ vid Ebeltofft, effterdj hun paa
 den tid var grob schvanger, Siden har hand
 10 intet hørt til hende, for hand spurde, ad hun tiente
 her paa Bierckeberg hos Volff Grib, der Jens
 kom hid, och haffuer hun tient paa Birckebierg paa $\bar{2}$
 aars tiid, der hand fick ad vide hun var paa
 Birckebiergh hente hand hende der fra och haffuer
 15 hand hende nu her / M. Christoffer # B. Ole Suendssen #
 Modren # 32. Beente #

- 182: 1 *de* över raden; *knechte wielse* motsvarar väl senare tiders krigsvigsel
 3 Efter *hun* är *ko* struket
 5 Marcus Rantzou torde vara Marquard Rantzau, 1628–30 kommandant i Glückstadt; *schulde*
vexle över raden; raden slutar med struket *f*
 6 *Stendel* Stendal, stad i Sachsen-Anhalt
 8 *drabÿ* Dråby, kyrkby strax norr om Ebeltoft
 8 *Ebeltofte* Ebeltoft, stad i Århus amt på Jylland östkust
 9 *grob schvanger* höggravid

Tiisdagen den $\overline{j0}$ Maii, Anno $\overline{i63j}$.

[183]

Mogens Anderßen K: M^{ts} fogit haffuer ladet hiidsteffne Laue Matzøn Zachariis Siuendssen, Claus Poffuelßen, Niels Grindou, Claus Broßen, Jehan Christenssen, Jehan Carock, Lÿder Nÿbur, Hans Heruert, Simen Truidssen, Otte Copman, Anders kaare, Michell Berntßen, At de vid deris eed vill vere gestendig huad de kunde vere schÿldig till Herman Buck och vnge Erich Halder till Lÿbeck, Da fremstod Laue Matzøn och giorde sin eedt, ad hand er schÿldig till Vnge Erich Halder $82\frac{1}{2}$ slette daler, Och till Herman Buck 45 slette daler, Zachariis Siuendssen, bekrefftet och vid sin eedt, ad hand er dem aldelis intet schÿldig, mens ij tønde Sirup och j tønde paßeglas haffuer Herman Buck liggendis till hans, Claus Poffuelßen giorde och sin eedt, ad hand er dem intet schÿldig, Niels Grindou, giorde iligemaade sin eedt, ad hand er dennom intet schÿldigh, Lÿder Nÿbur giorde sin eed, hand er schÿldig till Herman Buck 200 och nogle daler slette, Och till Erich Halder for $\overline{2}$ Centener staall 40 daler, hues andet hand er hannom schÿldig, haffuer hand faaet vare aff hannom der emod igen, Saa lÿder icke vid til visse huor megit hand bliffuer hannom schÿldig der paa, Jehan Christenssen giorde sin eed, ad hand bliffuer schÿldig til Herman Buck vnge for $\overline{190}$ slette daler, til Erik Halder paa det fierde hundred daler,

5

10

15

20

183: 4 I kanten B. Oluff Suenssen #

12 f *passseglas* ä. glas med måttgradering

18 *Centerer* ä. vikt av 100 pund, c: a 50 kg

23 *paa ... daler* mellan 300 och 400 daler

- [184] Mogens Anderßen K. M^{ts} fogit, paa K. M^s vegne, effter Slotsherrens befalning haffuer till dombs ladet indsteffne Borgemester Oluff Suendssen, och er til hannom hans tiltalle, for et løffte hand for tuende Lybsche, nemligh Herman
- 5 Buck och Vnge Erich Halder giort, for forbøden Vare de haffue indschibet her for Ahuss och der med loffuet ad segle paa Kiøbenhaffnn, och det icke effterkommet, mens der med seglet paa Lybeck, Och i rette lagde Mogens en sedell under Jens Pederssen Byfogit i Søllissborgh hans hand,
- 10 huilchen bleff lest och paaschriffuet, End fremlagde et register som schall Vere med Jffuer Jacobsens hand schriffuet, som och bleff lest och paaschriffuet, Noch fremlagde en sedell under Tolderens Michell Berntßens hand, som och bleff lest och paaschriffuet, Formente for^{ne} Mo-
- 15 gens Anderssen, ad aff samme sedeler kand erfaris ad for^{ne} Herman Buck och Erich Halder haffuer hafft forbøden vare inde, och huad det i styckeviiss haffuer verit, Jtem, aff Tolderens sedell her aff Christianstad kand erfaris, ad de videre haffuer hafft inde, end de haffuer
- 20 ansagt, Mener derfor och satte i rette, om de icke haffuer forbrut deris schiib och gods till K. M^t, først fordi de icke rettelig haffuer ansagt, dernest for de icke haffuer effterkommet deris løffte, och henløbet paa de steder som de haffuer loffuet, Och Borg: Oluff Suendssen som
- 25 en forloffuere och selffschylidener schiib och gods tilstede

- 184: 4 *Lybsche* lybeckare
 5 *giort* över raden
 6 *her:* i Ksd, *for Ahuss* med destination Åhus
 8 *Mogens* ersätter struket *Jens*
 9 *Søllissborg* Sölvesborg
 14 Efter *paaschriffuet* är *Berette for^{ne}* struket
 19 *Videre* ännu mer
 20 *ansagt* uppgivit
 23 *henløbet* (över raden) *paa* anlöpt (hamn o.d.)
 25 *forlovere* borgensman; *selffschylidene* dets.

igen ad schaffe, eller och fyllist och god betalning derfore,	[184]
Borg: Oluff Suendssen fremlagde her emod sit schrift-	
lig suar, som bleff lest och paaschriffuet,	
<i>27</i> Noch fremlagde for ^{ne} Herman Bucks och Erich	
Halders schadesløss breff, som bleff lest och paaschriffuet, End i rette Hans	30
Buck till Lybeck hans missive, som och bleff lest och paaschriffuet, End-	
nu i rette lagde en Certification under Notarii Publici ibm	
egen hand och Notariat Signeet, som i ligemade bleff	
lest och paaschriffuet, Ydermere suaret B. Oluff Suendssen	
at de Sedele belangde Mogens Anderssen i rette legge	35
komme B. Oluff Suendssen intet vid, Och icke de haffuer	
begieret aff hannom, eller hand gjort løffte till Tolde-	
ren videre end for Rugen, Mener derfor, ad hand icke kand	
suare eller staa til rette och leuere videre end hues hand	
haffuer gjort løffte fore, Mogens Anderssen suaret, at	40

- 184: 27 I kanten B. *Oluff Suendssen*
28–31 Partierna *Noch ... paaschriffuet* och *End ... paaschriffuet* i hs motsatt ordning
30 *schadesløss breff*
35 *belangde* (=belangende) ä. i fråga, angående

[185] Borgemester er en forloffuere, ad de schall segle paa
kiøbenhaffn, och de dogh icke haffuer effterkomit, Mener
derfor hand bør lide som før er rørt, B: Oluff Suendssen
suaret, ad hand icke haffuer loffuet for videre, end for rugen
5 ad den schulde kome til kiøbenhaffn, huilchen hand for=
moder med første kommer til kiøbenhaffn, hues icke er
hand offuerbødig den ad forschaffe som for er rørt, Var
Mogens Anderssen domb begierendis, OPSET i 6 wger /
vide infra 20 Maii /

185: 2 de över raden
9 Raden med annan hand

Fredagen den 20 Maii, Anno 163j. [186]
 Marine Jens Anderssens i Kiøghe haffuer ladet indsteffne Peder Jyde her i Christianstad, vognmand, for 100 rigsdaler, huer daler till 5 slette mark, effter hans handschrefftes indhold, under for^{ne} Peder Clemidsøn Jydes eget, och 2 borgeris i Roschild deris segle, dat: 24 Junii, Anni 1619, huilchen handschriff bleff lest och paaschriffuet, Satte i rette, om hand icke bør betale den [inden] 3 Sølmercke, effter Privilegiene, eller ad lide Jndførsell i sit pant, for hoffuetstoll rente och omkost, saa viidt det strecker, och hues det icke tilstrecker, ad lide vurdering i hans boe och gods huor det findis, Och er domb begierendis / ... Her emod fremlagde Peder Jyde sit schriffblig suar, som och bleff lest och paaschriffuet, Bleffue parterne saaledis forligte, ad for^{ne} Marine Jens Anderßens schall beholde sit pant i betalning, och giøre sig det saa nøtticht som hun kand, och der Peder Jydes heste och vogn som strax schall vere hende følgagtigh, Der emod schall Peder Jyde haffue sin handschriff igien, naar hun anammer heste och vogn, Och Peder Jyde for denne tillkrauff her effter krauffuesløss, #

5

10

15

20

Mogens Anderssen Stadsfogit, och Borgemester Oluff Suendssen emellom i rette 10 Maii for B. och R., Haffuer B. Oluff ladet indsteffne Herman Buck och Erich Halder aff Lÿbeck, om deris erckleringh, for hues Borgemester

25

- 186: 2 *Kiøghe Køge*, stad på sydöstra Sjælland
 6 *Roschild* Roskilde
 9 Efter *eller* är *derf* struket
 10, 11 *strecker, tilstrecker* räcker, förslår
 13 I kanten *Peder Jude*,
 16 ff Partierna *och ... kand* och *och ... følgagtigh* i hs i motsatt ordning
 18 Efter *fölgtigh* är *Der emod* struket
 22 Före *Mogens* är *Be* struket
 24 *deris* ä fr *de*
 25 Efter *Lÿbeck* är *anlangende* struket; *deris* urspr. *de*, resten tillskrivet över raden; i kanten *B. Oluff Suendssen*,

[186] Oluff Suendssen haffuer god sagt for dennom till Michell Berntssen
 effter forige fremlagde deris vdgiffne schade-
 løssbreffs formeldingh, Da haffuer for^{ne} Herman Buck
 och Erich Halder suarit, ad de haffde gierne effterkomit
 30 deris løffte, mens formedelst gueds verlig de bleffue
 forhindret ad de icke kunde kome til Kiøbenhaffn, effter
 en Certification, under Borg: och Raads til Lybeck Segllis huil-
 chet her Statholder er offuerleuerit, och en Copie der aff
 tilstede er, huilchen de ere begierende maa bliffue lest
 35 och paaschriffuet, Och fremlagde for^{ne} Herman Buck och Erich
 Halder for^{ne} Copie, huilchen bleff lest och paaschriffuet, Videre be-
 rette for^{ne} Herman Buck och Erich Halder, ad der de først
 haffde indtagit deris gods for Ahuss, begierit de det ad ville
 fortolle, da formedelst de rough inde haffde, suaret Tolderen
 40 dem, ad den var forbøden icke ad udføris, huorfor hand
 deris Told icke da ville aname, huilchen rug de i deris be-

186: 26 *god sagt* gått i god, gått i borgen
 27 Efter *forige* är *deris vdge* struket
 28 I kanten *Herman Buck, / Erich Halder*
 30 *gu(e)ds verlig* »Herrans väder», oväder
 32 *Segllis* (väl=*Sigillis*, dat. pl.) över raden
 33 *Statholder* över raden, ersätter struket *Cantzeler*
 34 *er ä fr ere*

talning her haffde anamit, och icke viste andet end den var
 frii, ad de io den med motte føre til lýbeck, [187]
 Da haffue de anloffuet den ad føre paa Kiøbenhaffn, same
 rugh der ad forhandle, saa frembt de den icke der kunde
 fange frii, huorfor Tollereren enda ingen Told aff dennom 5
 villet aname, videre end Rorhs stold, effterdj de anloffuet
 ad løbe til kiøbenhaffn som forskriffuet, och derfor de motte
 forschaffe ham B. Oluff Suendssen til forloffuere, och igien ud-
 giffuet till B. Oluff Suendssen deris schadesløffbreff der
 paa, Och erbiuder de denom endnu, effterdj de same 10
 tid icke formedelst guds verlig, saa vil som siglend[e?] kunde
 naa kiøbenhaffn, ad de ville forschaffe same forbødne va-
 re det som got er i stedet, effterdj den rugh bleff forderffuet,
 eller udgiffue deris Told, efftersom de er hidind=
 komne denom effter deris obligation ad erklere, huilche 15
 de ere begierendis maa ansees, effterdj de icke motvillig
 eller forsetlig viiss, mens aff orsage som forskriffuet, emod
 deris vilie icke da kunde kome til Kiøben=
 haffn,

Mogens Anderßen K. M^s fogit, efftersom hand tilforrn haffuer 20
 forfuldt, haffuer hand til i dag til dombs ladet ind=
 steffne Niells Ollßen Veffuere, for hand schall haffue
 vist ad de soldater, som haffue stollet aff K. M^s flesch,
 haffue bestiget volden, och er løben fra Compagniet,
 Och det icke angiffuet for Øffrigheden, eller dennom 25

- 187: 2 Efter *frii* är *huorfor* struket
 3 *anloffuet* ä lovat, förpliktat sig
 4 *forhandle* avyttra
 6 *Rorstold* (i texten är r klottrat) ä skibsavgift (K), ä sjöfartsavgift (SAOB)
 9 Efter *Suendssen* är i *hs igien* omprickat
 10 Efter *de²* är *før* struket
 11 *guds verlig* jfr t 180:30; ordet efter *som* delvis oläsligt
 14 Raden börjar urspr. *Och giffue*, struket och ä t *eller*
 16 *anses* tages hänsyn till; *motvillig* egenmäktigt
 17 *forsetlig viiss* med avsikt
 18 Efter *villie* är *er nødt er* struket
 25 Raden slutar med struket *so*

[187] under hues C o m m a n d o de vare, Mens det med den-
 nom haffuer dult, formener derfor hand haffuer giort
 vret, och bør lide derfor som den der haffuer giort vtro-
 schab emod hans suoren eedt, Niells Veffuere
 30 suarede, ad det aldriig schall hannom offuerbeuii-
 ses, ad hand haffuer vist nogit aff samme hans tiuff=
 rii, eller ad hand volden ville bestiige eller løbe
 fra C o m p a g n i e t, megit mindre ad ieg schulde huldt
 eller dult med nogen tiuffue, Jcke heller hand
 35 haffuer verit steffndt till fangens bekiendelsse som er
 henrettet, mens hannom er beret, ad for^{ne} fange honu[m]
 schall haffue ercklerit, Till med da aff K. M^s fogit er
 søgt i hans huß, er der aldelis intet fundet vhiem=
 melt, Mogens Anderssen suarit, ad effter loulig
 40 kald och varsell anderledis schall beuiisses /

187: 29 I kanten *Niels Ollssen Veffuer*

30 Efter *ad* är *hand haffuer* struket

33 f *huldt eller dult* (rim!) undandolt

35 *steffndt* inkallad

36 Sist på raden är *mig* struket och ersatt med *honu[m]*

38 *vhiemmelt* ä jur som man ej har laglig åtkomst till

Fredagen den 3 Junii, Anno 163j.

[188]

Mogens Anderssen och B. Oluff Suendssen emellom, i rette 20 Maii,

Bleff Michell Berntßen tilspurdt huor viit B. Oluff

Suendssen haffuer loffuet til hannom for for^{ne} Herman Buck

och Erick Halder, Huor til Michell Berntssen suaret,

5

ad Borgemester loffuet dem for de forbøden vare som for^{ne}

Herman Buck och Erik Halder inde haffde, der de løb fra

Ahus, Fremschicket for^{ne} Herman Buck och Erich halder deris

schriftlig suar, som bleff lest och paaschriffuet, DØMBT, effterdj befindis

B. Oluff Suenssen ad haffue anloffuet och godsagt for hues for=

10

bøden vare Herman och Erick for Ahus haffde indschibet, ad

schulle føris til Kiøbenhaffn, och det dogh icke paa de tiider,

formedelst storm och vuer, kunde diid ankome, ei heller de

siden den tiid med same forbudne vare med schibet och des ind=

haffuende gods haffuer sig der henføiet, eller varene *Specialiter*

15

der *presenterit*, Och B. Oluff Suenssen sig self erbiuder

saa viit hand har *caverit* fore, ad lade fremkome,

Thi viste B. och R. icke rettere ad kunde kiende,

End bet^e B. Oluff Suendssen io sit løffte bør effter=

komme for de forbødne vare, saa viit Tolderen haffuer

20

tagit hans hand fore, och hans Toldsedel udviiser,

Mens hues sig belanger och befindis Herman Buck

och Erich Halder ydermere haffuer indehafft der schibet

bleff *visiterit*, end deris Toldsedler aff *Christiansted* och *Søllis=*

borgh omformelder, och icke paa de steder er ansagt,

25

Kunde vi icke rettere kiende, End samme Wan=

sagde vare, med sambt schiib och gods, effter K. M^s.

obne breff io bør vere forbrut, med mindre de hans

M^{ts} benaading erlange kunde, at de effter hans

M^{ts} Toldrulle daterit Anno 1625, maa niude paa

30

#

Told och tilbørlig affgift / # skt Herman / B: Ole Sssen #

V. Erick halder udschreffuet 12 Jun: 36 + 2 a :

188: 2 Efter *Mogens* är och struket

6 I kanten *B Oluff Suenssen*, därunder *Michel Berntssen*

8 *Fremschicket* framlade

10 *godsagt* ä förpliktat sig

11 *inschibet* inskeppat

13 *vuer* oväder

14 *med ... vare*, i hs *same ... vare med*, med omflyttningstecken

15 *Specialiter* (lat.) särskilt

18 *caverit* jur. garanterat, gått i god

25 *ansagt* anmält

26 *wansagde*=*uansagde* (jfr r 25)

30 *Toldrulle* ä tulltariff

31 Efter plustecknet mycket svårläst

[189] Mandagen den 25 Julii, Anno 163j.
 Vlrich Meier borgere Vdj Ýdsted, gaff klage paa M:
 Jens Scharprichter her vdj *Christianstad*, huorledis hand forle-
 den løffuerdagh, haffuer offuerfaldet hans hustru med mange
 5 vquenns ord, kaldet hende en buttelschniders hore,
 och ad M. Morten haffuer sagt hannom det, ad hun var
 kagstrugen i Københaffn, saa vel som siden med mange
 huggh offuerfaldet i hindis loBemente, endogh got folck som
 hende kiende, sagde hannom nochsom, ad hun var ingen bu-
 10 delsnidersche, mens en borgeris och kremmers
 hustru i Ýdsted, Siden der for^{ne} Vlrick kom til Bor-
 gemesters dør ad beklage sig, offuerfalt for^{ne} M. Jenns
 hannom med mange vquennis ord, och kaldet hannom en
 budelschnider och en tiuff och en schelm, och ad hand haff-
 15 de tuschet klede med hannom, M: Jens suaret
 ad hand bekiender hand haffuer giort, vret, och ad hand
 var drucken, och viste icke huad hand giorde, och beder
 om naaden, icke om retten, och viste icke andet, end
 det haffde verit en anden, som M. Morten for ham beret
 20 haffde, Satte for^{ne} Vlrich Meier i rette, om

189: 3 *Scharprichter* skarprättare
 5 *buttelschniders* tunnbindares
 8 *lossemente* (logement) rum
 9 *Budelsnidersche* jfr r 5
 10 Efter *borgeris* är *hustru* struket
 15 *tuschet* (tusket) ä bytt
 19 *en* över raden
 20 Efter *Satte* är *i re* struket

for^{ne} M. Jens icke bør lide, det som hand for^{ne} Vlrichs hustru tillagt haffuer, som er til kagen, Begierde for^{ne} Vlrich Meier sambt hans hustru, ad for^{ne} M. Jens motte dennom erklere, och giøre sin forpflicht, Da fremstod M. Jens, och berette, ad hand vid intet med for^{ne} Vlrich eller hans hustru, andet det som erligt och got er, Och gjorde sin strenge forpflicht, under sin halses fortabellße, sig icke effter denne dagh emod for^{ne} Vlrich Meier, hans hustru, eller nogen anden, vdi nogen maade, ad schall eller vill sig forbryde, eller dennom offuerfalde / skt #

[189]

25

30

- 189: 22 Efter *kagen* är *Da* struket
 23 Efter *hustru* är *och bege* struket
 24 *erklere* förklara
 24 f *forpflicht* ä. (skriftlig) försäkran
 28 Efter *forpflicht* är *ad* struket
 31 Efter *vill* är *offuerfalde, och* struket och ersatt med *sig*

[190] Mandagen den 7 Avgusti, Anni 163j.
 Staffen Jesperßen haffuer ladet indsteffne Hans Kaas, och
 hannom tilspurde, om hand vil staae vid sit schelderii
 hand hannom tilsagt, Saa vel som hand tuende gange
 5 tilforn, schall siden haffue for retten det samme
 giort, Hans Kaas suaret her till, ad
 saa lenge den sedell staar vid magt, Som Capi-
 tein Peder Brun haffuer udgiffuet, och tingbogen staar
 vid magt, Och Staffen siger ad fly sin hiemmell
 10 inden 8 dage, eller lide derfor som vidbør, Saa
 lenge staar ieg Hans Kaas vid mine ord, och naar
 Staffen faar sig derfor erklerit, siden vill ieg fan-
 ge anden raad, Staffen Jesperssen suarede,
 ad huad den schende sedell belanger, haffuer Velb: Hen-
 15 rick Gyldenstiern icke funderit sin domb, huilche
 slig breffue icke effter Velb: Erich Krabbes domb nu nogen
 krafft haffuer, Mener herudinden ad Hans Kaas, som it
 Selffuiist vroligt hoffuet, Vil smøcke sin begangne verck,
 med andre deris sager, och bør lide effter Privilegiene,
 20 Birckeretten och Recessen, Och fremlagde sit schriftligh
 forset, sambt Velb: Landsdomers domb, Hans
 Kaas suaret her til, ad efftersom Staffen mener, at
 velb: Landsdomer, Henrick Gyldenstiern icke haffuer funde-
 rit sin domb effter den sedel, som Cap: Peder Brun udgiffuet,
 25 Saa er samme landstingsdomb funderit effter tingbogen,
 Och vill Hans kaas i dag 14 dage i rette legge, huad
 videre fornøden giøris, Staffen suarede, ad huad
 belanger tingbogen, der aff haffuer Hans kaas i rette
 lagt en vdschrift, huor paa Landsdomer her funde-
 30 rit sin domb, som var det forlignings tings vidne emel-
 lom Staffen och Jens Rasmussen, huilcket Tingsvidne
 med andet mere Velb: Erich krabbe haffuer paa-
 kiendt, huorudinden Hans kaas ydermere ad ve-
 re berettiget hannom hans schelderii til behielp-
 35 ning, Mens er domb begierendis, Effterdj Hans
 Kaas tager vid gienmele /

190: 3 *schelderii* ä. okvädingsord

6 I kanten *Hans Kaas*,

9 *fly sin hiemmell* skaffa fram sin sagesman

14 *huad* över raden; *schende sedell* dokument med alla elaka omdömen (jfr r. 3)

14 f *Henrick Gyldenstiern* (1594–1669) till Vittskövde, landsdomare i Skåne

16 *Erich Krabbe* (1593–1659) landsdomare i Skåne 1630–1633

18 *Selffuiist* (selvviis) självklokt

23 *funderit effter* grundat på

32 *paakiendt* dömt

Mandagen den 29 Avgusti, Anno 1631. [191]
 Staffen Jesperßen haffuer til domb ladet indsteffne Hans Kaas
 /: efftersom sagen i rette den j Avgusti, ./ Och
 fremlagde Staffen Jesperssen et tingsvidne her aff tinge ud-
 giffuet den 8 Avgusti, nestforleden, som bleff lest och paaschriffuet, 5
 End fremlagde sit schriffelig forset foruden det forige, huil-
 chet ochsaa bleff lest och paaschriffuet, Var Staffen Jesperssen domb be-
 gierendis, Her till fremlagde Hans kaas sit schriffelig
 suar, som bleff lest och paaschriffuet, Staffen Jesperssen suarit
 her till, ad effterdj Hans Kaas nu i hans indleggh gandsche 10
 och aldellis repelere de och vidstaar hans forige schelden, som
 paa adschillige ny maader, med Tingsvidner er beuist, er
 Staffen derfor effter sit indleggh domb begierendis, Och me-
 ner hand bør lide, for same hans vbeuiste stedse och offte
 angiffuede Och vere mindre mand, effter hans indleggs 15
 videre indhold, Fremlagde Hans Kaas under sin
 hand, sin erkleringh, huilchen bleff lest och paaschriffuet,
 indeholdende, At efftersom hand er komen medt
 Staffen Jesperssen i Viitløfftighz, och i hastmodighz nogen
 ord dennom emellom falden, beretter Hans Kaas, 20
 ad hues hand haffuer sagt, haffuer hand sagt effter
 andre deris ord och tale, Och Siger sig intet andet
 ad vide med Staffen Jesperssen, end det som erligt och
 got er, om det ellers maa bliffue en forligt Sagh,
 Der effter fremstod Hans Kaas och tilbød Staffen 25
 sin hand, och bad hannom om hand ville vere hans
 ven, Jligemaade bade Borgemestere och Raad,
 Staffen Jesperssen, ad hand for den gode mand Slots=
 herrens, Saa vel som och for Borgemestere och Raads
 schyld ville recke Hans Kaas hand, forligis med 30
 hannom och vere hans ven, Endnu bød Hans Kaas
 Staffen nogle gange sin hand, och bad hand ville vere
 hans Ven, Da ville Staffen icke, før hand an=
 derledis bliffuer ercklerit, Och berette Staffen
 ad dersom Hans Kaasis erklering effter Recessen 35
 kand vere hannom noch, vill hand det gierne for
 den gode Mand, saa vel som for Borgemestere och

191: 3 Raden börjar till dombs, struket
 8 I kanten Hans Kaas,
 11 repelere de bestred; vidstaar vidhåller
 15 mindre mand ingen riktig karl
 19 Viitløfftighz ä. stridighet
 31 Efter ven är D struket

- [192] Raad schyld, uden domb affstaa, om hans Kaas,
vil staa ham til rette for hues hand for hans
vnødige indpas her anvendt, effterdj hans kaas,
aff ham tilforn har begieret kost och teringh,
5 Borgemestere och Raad bade endnu Staffen vill lade sig
forlige, Staffen suarit, ad hand har noch suaret i
den Sagh, Bleff Staffen igen tilspurd, om hand
begierer forligning, eller begierer domb, Staffen
suaret, ad om hand motte aff Hans Kaas igengiffues
10 kost och tering, effter dannemands kiendelse, vill
hand sagen uden domb affstaa, om ellers hans er-
klering er nøiagtigh, Och hand vill forplichte sig ad
om sig om den sagh lade sig liude videre, och det be-
uiisligt giøris, ad sagen da staar hannom oben fore,
15 ellers begierde hand domb, Hans Kaas suarit,
ad hand vid sig ingen kost och tering ad kunde giffue, thi
hand har voffuet mere paa sagen end Staffen, Och vid sig
ingen videre ercklering ad giøre, end hand nu her
for retten for sin person giort haffuer, Och tilbiuder endnu
20 om hand vil forligis med ham,. DØMBTT, Effterdj
Staffen Jespersen haffuer giffuit Hans Kaas orsage for
retten och kaldet ham en Snyder, huor aff denne sagh
och process er reist, Och da Hans Kaas der paa i hastmo-
dighed igen gaff ham schieldsord, for huilche ord och til-
25 sage Hans Kaas i dagh her for retten haffuer erklerit
Staffen sig intet med hannom ad vide, end det som erligt
och got er, som hans schriftlig indlagde erklering vii-
dere indholder, viste Borg: och Raad icke ad tilfin-
de Hans Kaas nogit for den sagh ad liide emod Recessen,
30 Mens hannom for Staffens tiltalle frii vere / # skt ÷ 10
3 arck

- 192: 3 vnødige klandervärda
5 bade över raden
16 vid över raden
21 giffuit ... orsage
22 snydere (snyder) bedragare
24 f tilsage (tilsagn) ä yttrande

Staffen Jesperßen haffuer ladet indsteffne Mogens Anderssen K. Ms foget,
Och aff hannom udescher et underschiffne original
effter velb: Landsdommers dombs videre indhold,

[192]

Mogens Anderßen suarit hertill, ad hand haffuer
giffuet beschet fra sig under sit segll med 2̄ mend, hues
som gick paa den tiid, Mens dogh, effterdj Velb:
Landsdomers domb tilfinder hannom, ad fra sig legge
vid retten, huilchet hand och saa gjør, Och begierer
ad det maa lesis, och hannom igen til hende stillis, effter=

35

192: 34 I kanten *Mogens Anderßen*
37 *tilfinder* ä jur ådömer
38 Efter *Och* är *er* struket

- [193] dj hand icke haffde anden bogh paa den tiid, paa
 det hand kand haffue nogit for sig, eller och dette
 ad bliffue vid Raadstuffbogen och i byens gieming
 paa det en huer som det kand haffue fornøden, kand
 5 faa gienpart der aff, Och fremlagde for^{ne} Mogens An-
 derben for^{ne} Original, huilchet bleff lest och paaschriffuet,
 Staffen Jesperben suarede, ad hand huercken endnu
 haffde bekomit det forseglede eller underschiffne, an-
 det, end hand finder der om i Velb: Landsdommers dom,
 10 Mener derfor det underschiffne bør hannom tilstillis,
 Mens om Mogens Anderssen vil haffue nogen gienpart,
 kand hand haffue det, hand siger hand haffuer forseglit
 med 2̄ mend, Som hand i Velb: Landsdomers domb
 haffuer indført, effterdj Staffen endnu besuerger sig,
 15 ad hans forpflicht icke saa i det underschiffne schall
 findis, som det forseglede omformelder och i dommen
 er indført, Er derfor begierendis det hannom motte
 tilstillis, Mogens Anderben suarit her till, ad hand
 haffuer udsted gienparter aff dette som hand nu i rette
 20 legger, der det er begieret, Och staar offuerbødig ad
 lade Staffen Jesperssen och en gienpart der aff bekomme,
 Naar hand det begierer, Mens den som er under-
 schriffuen, ad bliffue Vid Raadstuffbogen som før er
 rørt, Och om Staffen Jesperssen Vill benegte ad det icke
 25 saa er tilgaaet, som originalen formelder, schall det an-
 derledis beuises naar behoff giøris, ... Staffen Jesperssen
 suarit, ad effterdj i samme original Videre findis schri-
 ffuit, end hans med de got folckis hender under er,
 tegnit, er hand och begierendis det maa bliffue til-
 30 stede, om det ham icke nu maa tilstillis, vid: j5 Sept.:

- 193: 3 *gieming* förvar
 5 *gienpart* avskrifter
 8 *forseglede* beseglade, med sigill försedda
 14 *besuerger* (besvärer) *sig* ä är otillfredsställd, klagar
 15 *forpflicht* ä förpliktelse
 20 Efter *legger* är *O* struket
 30 *vid:=vide* se (imperativ; obs att detta pekar framåt i boken)

Herman Guldsmid Corporall haffuer ladet indsteffne Jehan Bartscher som Niels Suendssen Vid sin eed hiemlede, for service penge i4 mark 8 B, foruden steffne penge och paa=Voffuelsse, anden, Satte i rette, om hand icke bør betale inden i5 dage, effter louen, eller derfor lide Vurdering effter Reccessen, med delens omkost, Bleff Jehan Barscher	[193]
3 gange paarobt, møtte icke, eller nogen paa hans Vegne, som her til Ville suare eller rette, DØMBT, ad betale inden i5 dage effter louen, eller derfor lide Vurdering effter Reccessen, med delens omkost /.	35
	40

193: 31 Efter *indsteffne* är *Herman* struket

33 *service penge* ä avgift (in natura el. kontant) som av civilbefolkning utbetalades till underhåll av inkvarterade soldater; *steffne penge* ä betalning för meddelande av stämning; *paa-voffuelse* ä utlägg

- [194] Torsdagen den $\overline{j5}$ Septembris Anno $\overline{163j}$.
 Mogens Anderßen K. M^s fogit haffuer ladet indsteffne Mogens Niellßen schredere, for leiersmaall hand haffuer beganget med sit tienistefolck vid naffn Elne Satte
 5 for^{ne} Mogens Anderßen paa K. M^s vegne, och Zachariiß Siuendssen Bÿes kemner paa bÿens vegne, i rette, om hand icke derfor bøde effter K. M^s mandat, Och vere domb begierendis, Niels Suendßen hiemblet for^{ne} Mogens Niellssen loulig her till vere steffnidt,
 10 Bleff for^{ne} Mogens Niellssen $\overline{3}$ gange paarobt, møtte icke, DØMBTT, At bøde derfor effter Ko: M^{ts} mandat, till K. M^s och til bÿen, och sine bøder udlegge inden $\overline{j5}$ dage, eller derfor lide vurdering effter Recessen,

- Mogens Anderßen K. M^s fogit haffuer ladet indsteffne Margrete
 15 Gregers fischers med hindis louverge, for en kappe, som [hun] stollet fra Henrick Pederssen K: M^s schriffuere her vdj Lehnit, Och hun och hendis affgangne hosbonde den haffuer kjøbt aff en soldat vid naffn Peder Erichssen saa vell som Margrete haffuer hørt vdj kircken, ad der
 20 er liust effter den, Och dogh giort dølssmaall der paa, formener derfor, at hun saa vell som hindis affgangen hosbonde haffuer giort vret, och bør lide derfor som vidbør, Och derforuden hindis hosbondes effterladne hoffuetlodt ad vere forbrut till kongen,
 25 saa vell som hendis hoffuitlodt, Her til B:

194: 4 f Efter *Elne* en lucka för tillnamn; efter *Satte* är *i rette om hand* struket

11 Efter *hendis* är *hosbonde* struket

20 *der er liust effter den* den har efterlysts

23 *hoffuetlodt* jur lott som tillkom någon i en egendomsgemenskap

24 Efter *kongen* är *och hun iligemaade* struket

25 I kanten *Margrete fischers*

Anders Nikels^{sen} som hendis louverge suaret, och for-
meente det ad vere emod louen, thi aff bondesagh
reiser kongesagh, Och den som kappen haffuer mist, ei
self der paa klager, Saa och for^{ne} Margrete aff en
tiuff den vwitterligt kiøbt haffuer ad vere stollen,
huor offuer effter P r i v i l e g e r n e hun sit kiøb kand haffue
forbrut, och den rette eiere for^{ne} kappe igien haffuer
bekomit, formener derfor hun icke sit hoffuetlodt eller
nogen bøder er forfalden till K. M^t och byen,
Schiød Mogens Anderßen sig till sit angiffuende med
Soldatens egen bekiendelsse ad beuiiße,

[194]

30

35

Mogens Anderssen haffuer ladet hidsteffne Staffen Jesperßen for 6 daler
j mark, hand haffuer loffuit och godt sagt till Mogens

- 194: 27 *bondesagh* ä jur förbrytelse mot privatperson
28 *kongesagh* ä sak (mål) som avgöres av kungen
30 Efter *haffuer* är *stole* struket
38 *godt sagt* synonymt med det föreg. *loffuit*

[195] Anderßen, for sin Suoger Niels Poffuelßen
 effter hans Sedels indhold, med Staff=
 fens egen hand schriffuen, huilchen Sedell bleff
 lest och paaschriffuet, Satte i rette, om hand icke bør effter-
 5 komme sit løffte, Och betalle for^{ne} 6 daler j mark, inden j5
 dage effter louen, eller derfor lide vurdering effter Re=
 cessen, Och er domb begierendis, Staffen møtte och
 suaret, ad hand icke for^{ne} løffte, benegter, Begier=
 de Mogens Anderssen domb, med delens omkost,
 10 DØMBTT, Effterdj for^{ne} Staffen Jesperssen
 same løffte selff bekiender, bleff hand tilfunden,
 ad effterkomme sit løffte, och betalle til for^{ne} Mo=
 gens Anderssen for 6 daler j mark, inden j5 dage, effter louen,
 eller derfor lide vurdering, effter Recessen, med de=
 15 lens omkost, #

Mogens Anderßen haffuer ladet hiidsteffne Niels Poffuelßen
 Brødt, for et løffte, effter en dombs indhold, som Jens
 Pederssen i Væ offuer hanom haffuer forhuerfft, Och der Mogens
 Anderssen paa rettens vegne besøgte for^{ne} Niels Poffuelssen
 20 med for^{ne} Jens perssen effter for^{ne} domb, bad Niels ham
 ad Mogens ville loffue for ham til Jens Pederssen, ad
 betalle till Paasche forleden,
 Niels Poffuelssen var offuerbødig gier=
 ne ad ville betalle, eller lide vurdering effter den dom
 25 Jens Pederssen haffuer forhuerfft, paa det icke schall gaee

195: 1 Sist på raden urspr. (-)s Vegne, struket

2 Efter hans är beuises struket och över raden ersatt med *sedels*; efter det därpå följande
indhold är som bleff l struket

3 Efter *huilcken* är b struket

8 I kanten *Staffen Jesperssen*

10 Efter *Jespersson* är *icke benegter* struket

17 *Brødt*, numera *Bröd*, by i Träne sn, Gärd's hd, här använt som tillnamn

18 *forhuerfft* ä skaffat sig

22 Först på raden är *hand* struket; efter *forleden* är *Satte i rette, om for^{ne} Niels Poffuelßen*
 struket

24 I kanten *Niels Brød*; ang. *Brød* se t rad 17

Staffen Jesperßen var begierendis aff Borgemestere och Raad,
om hannom motte bliffue følgagtigh en vnderschrift=
en Original, som hand den 29 Avgusti forleden
aff K. M^s fogit Mogens Anderssen underschriftuet, effter Velb: 30
Landsdommers domb, Och Mogens Anderssen och same
tid fremlagde, der emod loffuer och beplichter sig, om
nogen kand haffue det behoff, vill hand schaffe det
vschadt i alle maade tilstede igien, Bleff Mogens
Anderssen tillspurd, om hand haffde nogit her til ad 35
suare, Huor till Mogens Anderssen suaret, ad hand
suarer endnu lige som tilforn, Da effterdj Staffen
beplichter sig ad schaffe det tilstede igen vschadt, om
nogen kand haffue det behoff, och icke B. och Raad

[196] icke vide sig ad kunde gjøre nogen forhold, bleff
det for^{ne} Staffen Jesperßen sambtøck[t] aff Borge=
mester och Raad, ad hand det maa bekomme / # skt.

Mogens Anderßen, paa Michell Jenßens i Lund hans vegne, haffuer
5 ladet hiidsteffne Zachariis Skomager Jndvoner her i
Christianstad, for noget gods hand haffuer bortført
fra lund, och der med bortreist uden minde, och
fremlagde for^{ne} Mogens Anderssen et tingsvidne vdgiffuit
Lunde býting den 17 Oct: 1625, som bleff lest och paa=
10 *schriffuet*, Noch fremlagde en fortegnelse,
under tuende mends hender, paa hues der fantes
i Lille Oluff Hammers huss den 8 Oct: 1626, som for^{ne}
Zachariis schall vere fradraget, huilchen fortegnelse bleff
lest och paaschriffuet, Var Mogens Anderssen begierendis, at
15 Zachariis motte foreleggis ad neddrage til lund, och ta=
ge sin rette affscheedt, som det sig bør, och ad stille for^{ne}
Michell Jenssen, paa Bodell Claus Schultes vegne, till=
frids, inden 15 dage, eller lide derfor som vidbør,
Zachariis suaret her till, ad hand intet haffuer tagit
20 aff det gods som bleff vurderit, mens en Bødker
vid naffn Bertill Skobuck som tilhørde
same gods, /: huilchet Zachariis lod Michell vide der
det bleff vurderit :/ hand hente det bort, vid 4 bønder
fra hoffdale, saa viit hans var, det andet som
25 Zachariis tillhørde bleff staaendis i Lund, vndtagen

196: 1 *forhold* ä förbehåll

5 I kanten under *Mogens paa / Michel Jenss / Vegne / i Lund*

6 Efter *hand* är *emod en* struket

7 Efter *med* är *borst* struket; *minde* samtycke

10 Efter *fortegnelse* är *paa hues som* struket

13 *fradraget* avhänt

19 I kanten *Zacharis / schomager*

21 Efter *Skobuck* är *lod fore* struket

24 *hoffdale* Hovdala, Brønnestads sn, V Göinge; därefter är *Mens* struket

25 Efter *Lund* är *s* struket

3 eller 4 par lester, Och loffuet for^{ne} Zachariis med første, [196]
enten hand eller hans fuldmegtige, ad forreise till
lund, och gjøre sit beste, ad der med kand bliffue
klar giort, Var Mogens Anderssen begierendis ad
Zachariis en viss dag vill neffne, naar det vill effter=
kome, da loffuet Zachariis det inden Jull ad 30
effterkome, huor med Mogens Anderssen paa Michells
vegne icke ville lade sig nøie / #

Hans Anker Landstingsschriffuer i Bleginge, haffuer vid Ni=
ells Suendßen Stadstienere, som hand vid sin rett 35
hiemlede, haffuer til dombs ladet hid indsteffne Hans
Ollssen Blitecker for 17 slette daler, effter hands hand=
schrifftes med egen hand och Caremercke underschriffuet
des indhold, huilchet bleff lest och paaschriffuet, Satte

196: 34 *Landstingsskriver* skrivare (sekreterare) vid landsting
37 *Blitecker* blytäckare, hantverkare som lägger blytak
38 *Caremaerke* (dvs *Kar-*) ä bomärke

[197] for^{ne} Hans Anker i rette, om for^{ne} Hans Ollssen icke bør inden 3 Solemercke ham same hoffuetstoll effter handschriftens liudelse, med sin rente och i n t e r e s s e, effter medfølgende fortegnelse at erstatte och betalle, eller
 5 derfor lide vurdering vdi sit boe och gods huor det findis, Och er domb begierendis / End fremlagde en fortegnelse paa Omkostning, som beløber – 15 daler ÷ 12 β, huilchen fortegnelse bleff och paaschriffuet, Bleff for^{ne} Hans Ollssen paarobt, møtte icke, DØMBT, Viste B. och Raad
 10 icke rettere ad kiende, End hans Ollssen io bør effterkome sin handschrift, Och betalle for^{ne} 17 daler, med des billig omkost, inden 3 Solemercke, eller derfor lide vurdering effter Recessen /

Mandagen den j0 Octobris, Anno 1631.

15 Bleff aff Borgemester och Raad befalet, ad huo som boer i nogen Lejehusse her i byen, och de smaa streder findis ad vere megit slemme, saa mand icke [kand] komme frem ad dennom huo haffuer fornøden, ad de schulle udaff huseleien lade fylle och fly samme strede, saa folck
 20 kand komme frem, och som widbør, Saa vel som selff eier och iboer saadanne husse ud til strederne, ad de i lige maade ferdiger strederne for deris fortough, som det sig bør, efftersom i dagh saa vel som och tilforne nogen gange der paa er giffuet last och klage /

197: 10 Efter *bør* är *betale* struket

16 Efter *och är gaderne* struket; det följande har urspr. lytt *findis i de smaa stræder*, ä. t. *de smaa streder findis*; *de smaa stræder* är kanske de senare s.k. smalgatorna, kanske de ursprungliga mycket smala gatorna utmed vallarna

18 I kanten *Strederne ad fly, / och fylde*

19 *huseleien* hyran; *fly* ä. sätta i stånd

22 *ferdiger* sätter i stånd; *fortough* (fortov) markremsa mellan hus(tomt) och gata, motsv. trottoar

Fredagen den 4 Novembris, Anno 163j. [198]
 Jørgen Martenßen burger till Lybeck, haffuer ladet hiid indsteffne
 Thomis Anderßen, for 3 tønnder Smør hand schulle le-
 uere till Walter Reinholt till Lybeck,
 huilche 3 tønnder Smør Tomis Anderssen hannom her vdj Ahuss 5
 schulle leuerit, effter for^{ne} Jørgen Martenssens affscheidung med
 Tomis Anderssen, huilchet Smør for^{ne} Valter Reinholt be-
 retter sig offte aff Tomis Anderssen ad haffue fodret, paa
 Jørgen Mortenssens vegne, dogh det icke bekomit, eller To-
 mis det medschicket eller nogen paa hans vegne, formener 10
 ad Tomis Anderssen bør schaffe hannom for^{ne} Smør, eller det
 betalle, hannom, och begierde domb, Thomis Anderssen
 suaret her till, ad efftersom Jørgen Martenssen i Borgemester
 och Raads neruelse icke kand negte, mens siger ad hand
 hannom Com misse haffuer giffuet hand till Walter Reinholt schulle 15
 same 3 tønnder Smør leuere, huilchz och scheidt er, i Jochim
 Goldenbogens neruelse, som nu tilstede er och
 det icke kand negte, disligeste i Anne Søffrens neruelse,
 som vel som i sin tieneris Aages neruelse, och da Walter
 Reinholt som same gods schulle aname, stod paa brýggen, och 20
 lod det føre ned i schibet, Jochim Goldenbogen vant effter
 Recessen, ad hand saae ad for^{ne} 3 tønnder Smør efter To-
 mis Anderssens befalning kom i schibet, och Walter Reinholt
 stod paa brøggen samme tiid, och vare Tomisis hustruis 25
 moder, saa vel som Tomisis tienere hos, och leuerit same
 Smør, Schiød Tomis Anderssen sig till flere vidnisbyrd,
 om behoff gjøris, Begierde Jørgen Martenssen her
 effter et Raadstuffue [vidne] / skt #

198: 4 f Efter Lybeck är och Schipperen b struket
 6 affscheidung ä. överrenskommelse
 12 I kanten Tomis Anderssen
 15 Commisse uppdrag
 17 Efter neruelse är och Ane struket

- [199] Fredagen den \overline{ij} Novembris, Anno $\overline{163j}$.
 Mogens Anderssen K.^s foget, haffuer ladit indsteffne Niels Ollssen Veffuere,
 /: Sagen i rette $\overline{20}$ Maii, :/ Och fremlagde Mogens Anderssen
 et vnderschriffuet krigsrets vidne, som bleff lest och paaschriffuet /
 5 Her emod i rette lagde Niels Ollssen sit schriffutig suar,
 Som och bleff lest och paaschriffuet / Var Mogens Anderssen domb
 begierendis / Opsatt i $\overline{4}$ wger /

- Mogens Anderssen haffuer ladet hiidsteffne Morits schomager, for hand haffuer
 vdtappet drick, den dag hans barns daab
- 10 schulle schee, huor offuer hans tienere er bleffuen drucken,
 kommen drucken i kircken, och leget der i Soffuit, Satte i
 rette, om hand icke haffuer giort der vdj vret, baade emod
 K. M^s breff om barseler, saa vel som emod *R e c e s s e n*, och der-
 for bør liide som vidbør, Morits schomager suarit her til,
 15 ad hand dagen tilforn haffuer ladet hente i byen $\overline{2}$ potter
 viin, och haffde villet schencket quinderne med, som gamell
 sedvane haffuer verit for hannom, och hand icke vid huad
 de kunde haffue drucket der aff, thi hand icke haffuer verit
 der hos, huad drengen belanger haffuer hand aldelis intet
 20 schencket hannom, mens huor hand faaet det enten inden
 eller uden huße er hannom vitterligt, Mogens Anderssen
 suarit, ad det er vell en huer vitterligt, ad hand haffuer
 kommen drucken i kircken, och der leggit och soffuet, och icke
 Morits haffuer beuist, ad hand har funnet det andersteds,
 25 end i Moritzis huß, Morits suarit, ad hand

199: 5 I kanten *Niels Ollssen Veffuer*
 7 *Opsatt* bordlagt
 9 *vd tappet* utskänkt från fat; efter *drick* är *till sit barns* struket
 10 Efter *drucken* är *och* struket
 13 *barseler* »barnsöl», doggillen
 14 I kanten *Morits schomager*
 17 Efter *huad* är *det* struket
 18 Efter *de* är *he* struket

i dette aar, haffuer hand intet spurdt Morits ad huor
hand Ville gaae, Var Mogens Anderssen domb begierendis,
Opsett i 4 wger /

[199]

Mogens Anderssen haffuer ladet hidsteffne Hans Ollssen Blitecker, for hand haffuer
tagit mere blii till Ønsted kircke, end Slotsherrens befaling 30
hand der paa haffde, och dogh icke giort det ferdig, saa
loulig som det sig burde, efftersom det er grandschet aff presten,
kirckevergerne och andre dannemend, som hannom videre
schall offuerbeusligt giøris til neste Raadstuffue, Ni=
els Suendssen stadstienere hiemblet vid sin eedt for^{ne} Hans Olssen 35
loulig her till ad vere steffndt,

199: 26 Efter *spurdt* är *han* struket
29 *Blitecker* se t. 180:37
30 *Ønsted* Önnestad, by och sn i V. Göinge hd
31 Efter *ferdig* är *och lo* struket
32 Efter *burde* är *och* struket

[200] Mogens Anderssen K. M^s fogit, haffuer ladet indsteffne, menige borgerschab,
 som mange deris voldgierde icke findis loulig, effter
 en $\bar{4}$ mends grandsching, Som bleff lest och paaschriffuet,
 Var Mogens Anderssen en viiss dagh begierendis dennom
 5 maa foreleggis deris voldgierder ad lade ferdig giøre,
 saa loulig, ad de kand staa en $\bar{4}$ mends grandschning,
 Och om det icke scheede, de motte da paaleggis en
 straff ad giffue till K. M^t, Och derforuden ad giøre
 deris gierder loulig, paa det volden aff fennit icke
 10 schall bestigis och schade paa giøris, Niels Suendssen
 hiemplet dennom vid sin eed loulig her vere steffndt,
 Da bleff forelagt ad forferdige hues voldgierder som
 icke ere loulige, inden $\bar{8}$ dage her effter, ad de staa
 en grandschning, som det sig bør, mindre de ville staa til
 15 rette for hues schade for deris brøst scheer, och bøde der=
 for effter Privilegieerne, och enda ferdige same gierder /

200: 2 *voldgierde* här om de hägnader som fastighetsägarna invid vallarna var skyldiga att hålla
 5 I kanten *Om Voldgierdene*
 6 *staa* stå sig vid, tåla
 9 *fennit* fänad
 12 *forferdige* ä. sätta i stånd, reparera
 15 *brøst* brist, dåligt skick

Fredagen den $\overline{j8}$ Novembris, Anno $\overline{j631}$. [201]

Mogens Anderßen Ko: M^{ts} fogit er begierendis $\overline{4}$ mend, som endnu kunde besigtige voldgierderne her i byenn, om nogen endnu icke ere forferdiget som det sigh bør, efftersom i dagh $\overline{8}$ dage er forelagt dennom ad forferdige, saa mange da icke vare loulige, och det inden i dagh, ad de kunde staa en grandschningh, med mindre de ville staa till rette for hues schade for deris brøst kunde schee, och bøde effter Privilegierne, med videre som i dagh $\overline{8}$ dage bleff forelagt, At for^{ne} $\overline{4}$ mend, samme gierder besigter, om de nu ere ferdig gjorde, Och huilche brøstfellighe findis antegne Och giffue fra dennom beschriffuet, Niels Ollssen Veffuere, och Niels Suendssen Stadstienere hiemplet dennom hues gierder i dagh $\overline{8}$ dage icke vare loulig, loulig her til vere steffndt, Da bleffue tilneffnde, 5
Oluff Buck, Niells Bødker, och 10
Jep Helleßen, Oluff Bøcker, 15

Mogens Anderßen Ko: M^{ts} fogit, /: Sagen i rette \overline{jj} Nov: / haffuer vid Stadstieneren Niels Suendßen, som hand vid sin eed hiemlede, til dagh ladet indsteffne for^{ne} Hanns Blitecker och fremlagde Laurits Pederssens Ridefogit i Giøngeherit hans m i s s i v e Slotsherren tilschriffuen, som bleff lest och paaschriffuen, Formeente Mogens Anderssen ad hand der med nochsom haffuer beuiist, ad for^{ne} Hans Blitecker haffuer besnildet kircken, i det hand der till haffuer tagit langt mere blý, end som en anden kunde haffue gjort det ferdig med, Saa effter grandschning ad fattis $\overline{40}$ schiiffuer, som icke er oplagt, Setter derfor i rette, om hand icke bør staa kircken til rette, for slig schade, och derfor uden ad lide derfor som Vidbør, och begierde domb, Bleff Hans 20
25
30

201: 4 I kanten *Om Voldgierdene*,
10 *besigter* besiktigar
24 *besnildet* ä. bedragit
27 *schiffuer* plåtar, plattor

[201] Blitecker paarobt, om hand var tilstede, eller nogen paa
hans vegne, som her til ville suare, var der ingen, efftersom
hand ey heller i dagh 8 dage møtte, eller nogen paa
hans vegne, Bleff Mogens Anderssen tilspurdt, om
hand videre beuiisning haffde, end endnu er fremlagt,
35 huer til hand Mogens Anderssen suarit, ad hand har beuist saa megit
hannom er befalet paa denne tid, och er der effter domb
begierendis, Ops at till neste Raadstuffue for Jiull,
om hand herforinden vill møde och suare /

201: 34 Vid *Mogens* ett ensamt omflyttningstecken
36 *huer til hand* över raden

Poffuell Jenßen Borgere vdj Viborgh med schrifftlig fuldmagt, Jens Mattzønn Biernigh borgere sammesteds, haffde vdj rette ladet indstefne M. Christopher hanssen Sogneprest, her i <i>Christianst[a]d</i> , for $\overline{50}$ dlr slette 1 mark $\overline{8}$ <i>skilling</i> , hand hanom schyldig, effter hans handschrefftis indhold, som bleff lest och paaschreffuet,	[202] 5
Disligeste med schrifftlig fuldmagt aff her Laurits Nielssen Sogneprest i Viborgh, for $\overline{20}$ slette <i>daler</i> , effter handschrefftis indhold, som och bleff lest och paaschreffuet, Noch med schrifftlig fuldmagt aff Søffren Michellssen Segling borgere i Wiborgh, for $\overline{32}$ slette <i>daler</i> , effter hans udgiffne handschreffit, som och bleff lest och paaschreffuet, Noch med schrifftlig fuldmagt aff Anders Suertfeier Borgere i Viborgh, for $\overline{7}$ Slette <i>daler</i> , effter sin Vd=giffne handschreffit, som bleff lest och paaschreffuet, End med schrifftlig fuldmagt, aff Henrick Borcherßen schomager borgere i Viborgh, for j2 slette <i>daler</i> , effter hans handschrefftes indhold, som bleff lest och paaschreffuet / ... Ere parterne Saaledis foreendte, ad M. Christoffuer hanssen schall erlegge for ^{ne} penge som beløber tilsamen – j2j <i>daler</i> j mark 8 <i>skilling</i> , till Paaschen førstkomende et Aar, som er, till Paaschen naar mand schreffuer Aar Christi $\overline{1633}$, huilchet Borgemestere och Raad paa M. Christoffuer hanssens vegne, loffuet, aff hans lønn til samme ad betalle, Och $\overline{8}$ slette <i>daler</i> haffuer M. Christoffer tilsagt for ^{ne} Poffuell Jenssen til omkostning, Bleffue for ^{ne} fuldmagter alle och leste och paaschreffne / Och M. Christoffer de $\overline{8}$ <i>daler</i> strax ad betalle	10 15 20
Post actum et Scriptum /	
Effter for ^{ne} Poffuel Jenssens begiering er hannom for ^{ne} handschreffter, med sambt fuldmagter igen tilstillet, ad dersom de got folck vil nøies med hues foraffschedet och forenit er, schall handschreffterne med denne forhandling och løffte emod pengene her leueris til tiid som forskreffuet, hues icke da effter handschreffterne dennom deris ret lige ner / #	25 30 35

- 202: 1 *Viborgh* stad i Jylland
2 *Biernigh*, möjl. att läsa *Bierningh*
15 Efter *End* är *aff* struket
18 *Ere ... foreendte* ä. träffade följande överenskommelse
19 I kanten *M. Christoffuer*; efter *penge* är *tills* struket
24 Efter *daler* är *loffuer* struket
31 *foraffschedet* bestämt, överenskommet

- [203] Fredagen den $\overline{j6}$ Decembris, Anno $\overline{163j}$.
 Jehanne Niels Ollssens i Noseby prestegaard haffuer
 vid Mogens Anderßen til dombs ladet hiidsteffne,
 Jens Anderßen, for giæld, hand hende paa S. M. Oluff
 5 Mattzøns vegne schall schyldig bleffuen,
 nemligh j pund korn for $\overline{j3}$ daler, J vaars – j6 schepper
 korn, scheppen – ii \overline{j} mark, Noch $\overline{2}$ aars øxenleie for – 20 mark, Jtem
 $\overline{2}$ schepper korn i forgangen vaars, før i fior efterhøst
 $\overline{2}$ schepper rugh, $3\frac{1}{2}$ schepper hvede, effter en fortegnelße, Som
 10 Mogens Anderßen fremlagde, och berette ad vere
 med Sogneprestens hand i S: Niels Ollssen^s yderste
 schriffuet, med Niels Ollssen^s karemercke under,
 huor eblant och findis anden giæld antegnet, S. Ni=
 els Ollssen tillstaaer, huilchen fortegnelse bleff lest och
 15 paaschriffuet / Her emod fremlagde Jens Anderssen
 en fortegnelse, som hand berette ad vere med S:
 Oluff Mattzøns egen hand schriffuet, huilchen sedel
 i dag bleff lest och paaschriffuet, End fremlagde Jens
 Anderßen en anden sedell, som hand berette ad
 20 Jehanes verges for^{ne} Mogens Anderssen^s hand, och aff
 dennom hannom tilschicket, huilchen sedel och bleff lest och
 paaschriffuet, Formente Jens Anderßen disse Sedeler
 den ene, som nu fremleggis aff Mogens Andersen, och
 den anden Jens Anderssen fremlagt och hannom aff Jehane
 25 Niels Ollssen^s och hindis verge tillschicket, icke ad komme

203: 2 Efter *haffuer* är *till domb la* struket

4 *S.M.*=Salig (=framlidne) Mäster, här om byggmästare O. M., ansvarig för avslutande av Trefaldighetskyrkan, † 1630

5 f Efter *bleffuen* är *efter en fortegnelse / som* struket

7 *øxenleie* lega för oxar

12 Raden börjar med *ad vere*, struket

12 *karemercke* jfr 196:38

15 I kanten *Jens Anderssen*,

17 Efter *schriffuet* är *Jnd* struket

20 Efter *verges* är *och* struket

25 *komme offuer eens* överensstämma

offuer eens, huorfor hand icke vid sig der effter ad be-
talle, mens er offuerbødig ad contentere och betalle Je-
hanne effter S. Oluff Matzøns med egen hand schriffne
sedell, som hand i sin velmagt schriffuet och antegnit,
huilchet lignet och lagt hues den ene aff den anden
bekomet haffuer, penge – 3 daler 3 1/2 mark slette, och formener
sig icke videre plichtigh, bliffue hand schyldig / ...,
Mogens Anderssen paa Jehannis vegne, suared, ad den se-
dell, hand nu i rette legger, er med S. Niels Ollssens
karemercke under, och med hans sogneprestis handschrift,
och antegnit dette eblant anden giæld got folck hanom
schyldig, huilchen sedel hun staar allene vid, och mener

[203]

30

35

203: 30 *aff* över raden, som slutar med struket *schyldig*
35 Först på raden är *h* struket

[204] ad Jens Anderssen icke kand aff beuise den S. mands rigtig
 oppschriff med en klacket sedell, med ingen hand
 eller mercke under, mens Same hindis S. mands
 rigtig tilkrafft mener bør vid magt bliffue, och Jens
 5 Anderssen det ad betalle, eller anderledis affbeuise
 med rigtig regenschabsbøger eller anden beuiss som det
 sig bør, Och det ad betalle inden j5 dage, eller lide
 vurdering derfor i hans bo och gods huor det findis, och er
 domb begierendis, DØMBTT, Effterdj befindis for^{ne}
 10 Jehanne først ad haffue tillkrauffdt same giæld effter
 en sedell, med hindis verges handschriff, och nu frem=
 leggis en anden sedell som paa S. Niels Ollssens yderste
 schall vere schriffuet, same giæld fodris, huilche sedele icke
 15 nu fremlagde Sedell i sig selff icke heller er
 ens, Mens Jens Anderssens fremlagde sedell, som S.
 Oluff Matssen haffuer schriffuet, findis under aar och dato, och
 i nogen maade stemmer offuer eens med den
 sedell Jehane S. Niels Ollssens under sin vergis
 20 hand Jens Anderssen tilschicket
 Viste B. och R. icke rettere
 ad kiende, End Jens Anderssen io bør betalle effter
 Oluff Matssens med egen hand schriffne sedell, Som
 beløber effter liquitation – 3 daler 3 1/2 mark, inden j5 dage,
 25 eller derfor lide vurdering effter Recessen, / # dh.

- 204: 1 aff över raden
 2 klacket nersmutsad
 5 affbeuise motbevisa
 14 ner på långt när
 15 Efter fremlagde är i sig struket
 18 f Efter eens är meed det sedell / Niels Ollssens yderste schriff struket
 19 Efter Jehane S. är Oluffs struket
 19–25 Partierna med den sedell ... tillschicket och Viste ... Recessen i hs motsatt ordning,
 22 liquitation (likvidation) jur avräkning

Mogens Anderßen paa Michell Jenßens vegne i lund, haffuer [204]
till dombs ladet indsteffne Zachariis Skomager
her vdj Christianstad, /: Sagen i rette j5 Sept: :/ efftersom hand
tilforn har anloffuet ad schaffe bescheed, Och fremlagde
et Tingsvidne udgiffuet den j7 Oct: 1625, som i dagh 30
saa vell som tilforn her inden tinge
bleff lest och paaschriffuet, huor vdj Mogens Anderssen formener
hand har forpflichtet sig effter tingsvidnit, ad hand icke
schulle bort røcke nogit aff godsit før hand faar giort
klart, End fremlagde en fortegnelse under tuende 35
mends hender, som och nu saa vell som tillforn er bleffuen
lest och paaschriffuet, hues som fantes i Lille Oluff Hamers
huß den 8 Oct: 1626, som Zachariis var fra=
dragit, och Bodell S. Claus schultis var tilvurderit,
Her emod møtte for^{ne} Zachariis schomager, hans 40

204: 27 I kanten under *Mogens* r 26: *paa / Michel Jenssens / i Lund / hans vegene*
28 *Christianstad* eller *-sted*
29 *anloffuet* lovat
31 Efter *tilforn* är *her inden tinge* struket, därefter skrivet på nytt, oförändrat
33 Efter *ad* är *de* struket
37 *Hamers* ev. *Hammers*
38 Efter *8 Oct*: är *1631* struket
40 I kanten *Zacharis schomager*; efter *schomager* är *och s* struket

[205] hustru, och fremlagde hans schriftlig suar, som och bleff
lest och paaschriffuet, Mogens Anderssen suaret, ad Zachariis
sig berøber i sit forset, ad Mogens Anderssen escher hans
schudsmaall, schall icke findis, dogh hand med rette
5 burde haffue sit schudsmaall før hand burde sette sig ned
i nogen kiøbsted, mens allene fodrer paa Michel Jenssens
vegne, om hand icke bør betalle hues hand til Boell
Claus kremers er schyldig, effter vurderingsdomb, och tings=
vidne som er i rettelagt, med delens omkost och paa=
10 voffning, det inden ̄5 dage, eller lide vurdering i hans
boe och gods huor det kand findis, Opsett till
neste Raadstuff er Søgnetingh /

205: 4 *schudsmaall* ä frejdebetyg
9 *paavoffning* utgift(er)
12 *Søgnetingh* ä jur första tinget efter (jul)helg

Løffuerdagen den 7 Januarii, Anno 1632.	[206]
Mogens Anderßen Ko: M ^{ts} fogit effter Slotsherrens befalning, haffuer ladet indsteffne Hans Pottemager borgere her i Christianstad, sin sandhed ad bestaae, ved sin høieste eed effter louen, huor megit Bli hand haffuer Hans Blitecker	5
affkiøbt, J medlertiid, Och Siden hand Tagte paa Ønnested kircke, Da fremkom for ^{ne} Hans Potte= mager och gjorde sin eed effter louen, At hand haffuer intet Bli kiøbt aff for ^{ne} Hans Blitecker, mens hand haffuer kiøbt vngefehr aff hannom halffanden	10
tønde Bliasche, Som endnu er tilstede, Huor me= git Bli der er vdj det ved hand icke, End var ydermere. var for ^{ne} Mogens Anderssen begierendis tuende Mend, som kunde gaae ind til Jørgen Potte= mager her sammesteds, effterdj hand ligger paa sin	15
Sottesengh, och tage hans eed effter louen, huor megit Bli hand haffuer affkiøbt aff for ^{ne} Hans Blitecker, och deris eed ad giøre effter hannom huad hand bekiender, Da bleff henviist aff B: R: Jørgen Hanssen och Daniel Schredere, til for ⁿ Jørgen Pottemager,	20
och er for ^{ne} Mend igien komne, och bekrefftet med deris eed, At Hans bekrefftet med sin eed, at hand haffuer intet Bli kiøbt aff Hans Bliteker, Vden Alleniste 3, eller 4 schepper Bliasche, som endnu er tilstede och duer intet, Huor effter for ^{ne} Mo=	25
gens Anderßen var et Raadstuffvidne begierendis, Dertil suarit for ^{ne} Hans Blitecker, At ingen schulle beuiisse hannom offuer, at hand haffuer Solt Nogen nogiit Bli Jmedlertiid hand Tagte paa Ønnested kircke, Och er for ⁿ Mogens Anderßen effter hans	30
førige deelle och opsettelsse en Retferdig domb be= gierendis /	

206: 4 *bestaae* med ed bekræfta

6 *Tagte* ä. (tækte) lade tak på

8 I kanten *Hans Pottemager*

11 *Bliasche* (blyaske) »blanding af bly og blyilte, der som et graat pulver samler sig oven på smeltet bly» (ODS), blyoxider

16 *Sottesengh* sjukläger, i sht vid allvarlig sjukdom el. om dödsbädd

22 Efter *at* är *for^{ne}* struket

22 *Hans* hs *Hand*

27 I kanten *Hans Blitecker*

31 *deelle* rättssak, rättegång

[207] Mandagen den 30 Januarii, Anno 1632.
 Herman Volterssen Wiche Vdj Estorp i Aarye Sogn i Bleginge / ...
 gaff tilkiende sig ret vitterlig giæld schyldig till Jens
 Biørnßen i Væ 200 slette daler, som hand laant och
 5 forstracht, effter hans venlige begiering, som hand be-
 plichter sig eller sine arffuinge til St Paoli dagh førstko=
 mendis 1633, ad erlegge och betalle, til Jens Biørnssen
 eller hans arffuinge, med 12 dalers rente, Och om de
 lenger bliffuer bestaaende da aarligen til huer St Poffuels
 10 dagh 6 daler aff huer hundred, och aff enten parterne
 jt fg aar for løbingsdagen ad opsige, Och da ad
 betalle til ret løbingsdagh hoffuetstoell och rente, Och
 til vederpant i pant sette en sin gaard her i byen,
 paa Østergade, som her Jørgen nu iboer, emellom
 15 Bernt Schomagere och daniel schreders gaarde och plahn
 østen gaden beliggende, Och beplichter sig den icke till
 nogen anden at pantsatte, forpante, selge eller affhende,
 før for^{ne} Jens Biørnssen och hans arffuinge aff Herman
 Weche, eller hans arffuinge, bliffuer betalt hoffuetstoll
 20 och rente, Och dette sitt venlige laan schadessløß
 i alle maade / her effter Henrik Jenssen paa Jens
 Biørnssens vegne var et Raadstufvidne beg[eren]d[i]s / skt #

Herman Valterßen Wiche vdj Estorp i Aarye Sogn i Ble-
 ginge, gaff tillkiende, at haffue anamet och opborit
 25 paa sin stiffdotters Sidse Anders dotters vegne,

- 207: 2 *Wiche*: andra och tredje bokstaven påbättrade och otydliga (jfr r. 19 och 23); *Estorp i Aarye Sogn* Edstorp i Åryds sn, Bräkne hd, Blekinge
 6 *be-blichter* hs; *St Paoli dagh* »pålsmässa», 25/1
 9 *St Poffuels dagh*=St Paoli dag, ovan
 11 *jt fg* ett föregående
 12 *løß(n)ingsdag(h)en* förfallodagen; dct är båda ställcna ovisst, om det står *-ings-* eller *-nings-*
 14 *Østergade* nuv. Ö. Storgatan, delen mellan torgen; *her Jørgen* sognepräst i Nosaby och
 »capellan» i Kristianstad från 1630
 16 *beliggende* belägen
 21 Efter *her* är med struket

fyllist och fuld verdt, aff forⁿ Sidses Morfader [207]
 Claus Booßen, for ad den arff, som for^{ne} Sidses
 Anders dotter effter sin farmoder S: Kirstine Claus
 Booßens arffueligen med kunde vere tilfalden, vdj
 løst och fast, rørendis och vrørendis, med huad naffn det 30
 neffnis kand, intet vndentagit, Och tacker for^{ne}
 Herman for^{ne} Claus Boossen for god jeffnit, schiiffte, arffs
 Vdtoz och ... i alle maade, Och vill haffue hanom
 och hans arffuinge derfor quiit och kraffuesløs derfor
 i alle maade, Och giffuer hanom i dag it venligt aff=
 kaldt, som affkaldsbreffuet schall formelde / ... # 35

207: 27 I kanten *Claus Boosoen*

28 S: över raden

30 *rørendis och vrørendis* löst och fast; *huad* över raden

33 *Vdtoz* del; efter *och* ett oläst ord möjl. *kerlig* e.d., så på andra ställen

36 *affkaldsbreffuet* det dokument genom vilken man gör avkall

[208] Fredagen den $\overline{j0}$ Februarii, Anno $\overline{1632}$.

Mogens Anderssen K. M^s fogit haffuer vid Stadstienere Aage Mogenssen
ladet hidsteffne Bonde Anderssen Grýdestøber, for hand
haffuer kiøbt med Soldater emod forbud, som schall vere
5 scheedt inden tiinge, formener hand der vdj har giort vret,
Och bør bøde till kongen och Byen, huer dere $\overline{40}$ mark, ef=
terdj hand icke haffuer agtet øffrighedens forbud, Och nu
befindis for^{ne} Bonde Anderssen ad haffue kiøbt af en Sol=
dat vid naffn, Anders Ollssen, som for sine missgierninger
10 och tiufferi er heden rettet, en kedell, som Mogens Anderssen
schiuder sig til for^{ne} Soldats schrifftlig bekiendelse ad frem=
schaffe, Bonde Anderssen suaret, ad hand ingen kedel
haffuer kiøbt aff for^{ne} Soldat mens nogen stycker kaaber, det
hand icke rettere erindrer for $\overline{6}$ mark, och icke hand viste
15 det var stollet,

Mogens Anderßen var begierende endelig domb efftersom
sagen i rette \overline{jj} No v:, $\overline{18}$ No v: och $\overline{7}$ Jan: nestforleden,
emellom hanom och Hans Blitecker Och B. och
Raad ere aff parterne leueret effter^{ne} breffue, Først
20 en beuiiß under hederlig mands her Biørn Berntssens och
Christoffer Blýteckers egen hender, och Eschill Jenssen i Ønsted hans
segl, som schal i domen indføris, dernest for^{ne} Hans Bliteckers
suar, som och schall bliffue i domen indført / DØMBTT, Effter
hulichen leilighz, Och efftersom for^{ne} Mogens Anderssen haffuer
25 tiltaldt forⁿ Hans Blýtecker, ad hand schulle haffue besnel=
let Ønsted kircke, och der til tagit mere blý end en
anden kunde giøre denn ferdig med, och der schulle fattis
 $\overline{40}$ schiiffuer aff blýet, som icke schulde vere oplagt, Da
effterdj icke endnu saa nøiagtigh er for oss beuiist,
30 Hans Blýtecker Saadan partii blýe, Som hannom

- 208: 4 kiøbt drivit köpenskap
11 schiuder sig drivit handel
12 I kanten Bonde Grydestøber
13 mens över raden
16 Efter begierende är domb struket
18 Efter Blitecker är: DØ struket
20 Raden börjar med struket aff
25 besnellet=besnillet
29 Efter beuiist, är som struket

Sagh foregiffuis, ad haffue forkommit, eller fra hans
arbeide bortført, kunde B. och Raad icke till=
kiende hannom nogit derfor ad liide, Vndtagen det an=
derledis for oss bliffuer beuiist, Siden gaahis der om hues
ret er / #

[208]

35

Mogens Anderssen K. M^s fogit, var i dagh endelig domb begie=
rendis, efftersom sagen i rette med Margrete fischers
15 Sept: 163j : Och B. och R. aff Mogens Anderssen er offuerle=
uerit et krigsrets vidne /: dat: 1631, 24 Mart: :/ som i dom=
men schall bliffue indført :/ DØMBTT, Effter huilchen leilighz, och efftersom
Mogens Anderssen haffuer indsteffnit for^{ne} Margrete Gregers fischers
for for^{ne} kappe, som var stollen fra for^{ne} Henrick Pederssen, och

40

- 208: 31 *forkommit* ä transitivt: undansnillat, stulit
36–40 Partierna var ... *begierendis* och *efftersom* ... *indført* i hs i motsatt ordning
38 *krigsrets vidne* dokument med vittnesmål i krigsrätt

[209] Margrete, och hendis affgangne hossbonde den kiøbt aff
 en Soldat, och giort dølsmaall paa den, Wanseet Vdj
 kircken haffuer verit liust effter for^{ne} kappe, Da effterdj
 befindis Gregers fischer vdj hans leffuende liif
 5 Saa vell som hans hustru haffuer giort
 dølsmaall paa samme kappe, som er liust epter, Och dogh vid tiuffuen siden oben-
 baret den ad haffue tiuffuen affhandlet, kunde B:
 och Raad icke rettere kiende, End de io bør haffue
 forbrut deris hoffuet lod, effter louen /

10 Mogens Anderssen /: efftersom sagen med Morits schomager opsat \overline{jj} N o v e m b: :/
 var i dag endelig domb begierendis / DØMBT aff
 B. och Raad, Effterdj icke er beuiist ad Morits
 haffuer verit inde der quinderne haffuer baarit barnet
 till kircke, och schenckt dennom enten øl eller viin, bør hand
 15 for Mogens Anderssens^s tiltalle fri vere, vndtagendis det ander-
 ledis kand beuiises /

Mogens Anderssen /: efftersom sagen med Niels veffuere $\overline{20}$ M a i i, Och opsat
 \overline{jj} N o v e m b: :/ Var i dag endelig domb begierendis,
 DØMBTT, Effterdj vdj for^{ne} Niels veffueris huß er
 20 randsagit och aff Byfogeden intet bleffuen fundet,
 kunde B. och Raad icke kiende hannom nogit emod
 Recessen, ad liide /

Mogens Anderssen paa Michell Jenßens Vegne, och Zachariis schoma-
 ger emellom opsat i $\overline{6}$ D e c e m b:, och i rette $\overline{j5}$ S e p t e m b:,
 25 Var Mogens Anderßen endelig domb begie-
 rendis, DØMBTT, Da effterdj det er en gields
 Sagh, viste Borgemestere och Raad icke ad vere deris
 domb, mens Byfogeden selffuer ad kiende der vdj /

209: 1 *afgangne* avlidne
 4–6 Partierna *Saa ... hustru* och *haffuer ... epter* i hs i motsatt ordning
 9 *hoffuet lot* lösöre, tillgångar
 23 Under *Mogens* (r 23) i kanten *paa / Michel Jenssens / vegne / i Lund*
 25 Först på raden är *DØMBT* struket

Fredagen den $\overline{j6}$ Martii, Anno $\overline{j632}$.

[210]

Mogens Anderßen Ko: M^s fogit haffuer vid Stadstienere Aage

Mogenßen, och Jon Lauritzønn som de vid deris eed hiem-

lede, ladet indsteffne Hans Ollßen Blitecker,

anlangende en Wendelig domb, som Borgemester och Raad

5

schall haffue dømbt, forleden den $\overline{7}$ Januarii, nestforleden,

som bleff lest och paaschriffuet, indehollende i sin slutning: At effter-

som for^{ne} Anderssen haffuer tiltaldt for^{ne} Hans Blitecker,

ad hand schulle haffue besnullet Ønested kircke, Och

der till tagit mere blÿ end en anden kunde giøre

10

den ferdig med, och der schulle fattis $\overline{40}$ schiiffuer aff blÿet,

Som icke schulle vere oplagt, Da effterdj icke endnu saa

nøiagtig er for oss beuist, for^{ne} Hans Blÿtecker saadan

partii blÿe, Som hannom Sagh foregiffuis, ad haffue

forkomit, eller fra hans arbeide bortfløt, kunde vi

15

icke tilkiende hannom nogit derfor ad liide, Vndtagen

det anderledis for oss bliffuer beuiist, Siden gaais der

om hues ret er, End førde for^{ne} Mogens Anderssen

effter^{ne} kalsmend, for^{ne} Aage Mogenssen och Jon Lauritzøn

hiemplet vid eed, ad haffue steffndt for^{ne} Hans Blitecker

20

forleden den $\overline{j8}$ Febr., ad møde vid Ønested kircke tiisda-

gen der nest effter, ad see paa ad blÿet aff samme kir-

cke bliffuer nedtaget och veiet, Och fremlagde for^{ne} Mo-

gens Anderßen et vidne, med forsegling, henders underschriff-

uelse och bomercker, huilchet bleff lest och paaschriffuet,

25

Formente Mogens Anderssen for^{ne} Hans Blitecker for^{ne} Øne-

sted kircke ad haffue besnullet, Och en parti blÿ der

bort fra ad haffue forrycht, Och icke Hans Blÿtecker

ad haffue beuiist, samme blÿ till kirckens nøtte

ad vere komit, eller sig saa loulig erkleret, som det

sig bør, Satte derfor i rette, om for^{ne} Hans Blitecker

30

icke bør stande kircken till rette, eller lide som

i forige process er rørt, Och begierde domb /

Bleff paarobt, om hans Blitecker var tilstede, eller

nogen paa hans vegne, som her till ville suare,

35

Opsatt i dagh $\overline{8}$ dage, om Hans Blÿtecker herforin-

den vill møde och suare her till /

210: 4 Efter *hiemlede* är *haffde* struket; sist på raden är *for* struket

5 *Wendelig* (vendelig) föränderlig här: dålig och ej fackmässig

18 Efter *End* är *for^{ne}* struket

19 *kalsmend* ä stämmingsmän

29 Efter *beuiist* är *sig* struket

33 Först på raden är *for er* struket

36 Efter *i* är *dage* struket, över raden ersatt med *dagh*; därefter är *och* struket

[211] Fredagen den 23 Martii, Anno 1632.

Hans Claußen Borgere i Kiøbenhaffnn haffuer til dombs ladet hiid-
steffne Otte Copman, for 375 slette daler 3 mark 7 Bkilling, hand
er hannom schyldig, effter hans underschriffne handschriff,
5 som bleff lest och paaschriffuet / ... Paa huilchen handschriff findis paa-
schriffuet ad Vere betalt den 20 Martii nestforleden 29
daler,

Otte Copman gaff tilkiende sig vitterligh giæld schyldig ad vere til
Hans Claussen borgere vdj Kiøbenhaffn, ... 344 slette daler,
10 3 mark 7 Bkilling, som hand loffuer ad betalle for^{ne} Hans Claußen
till Paasche førstkommende et Aar, nemlig til Paaschen
naar mand schriffuer Aar 1633, med sin rente beregnit
Sex pro cento, Och om for^{ne} hoffuidstoll lenger paa ren-
te bestaaende bliffuer hos Otte Copman, loffuer hannd
15 der aff ad giffue aarligh rente 6 pro cento, som forschriffuet,
till huer Paasche, Saa lenge de med
Hans Claussens vilie, bestaaende bliffue, Och till vnderpant i pant setter
for^{ne} Otte Copman till for^{ne} Hans Claussen sin gaard,
grund huße och bygning her i byen paa Nørregade,
20 som hand nu selff iboer, dogh hues den tillforn till
Jehan dobbeltßen er pantsat for vbeschorit, och naar
Hans Claussen dennom icke lenger vill lade bestaae, da
Otte Copman ad betalle och contentetere hoffuitstoll
och paastaaende rente, Och schadesløss holde Som
25 vidbør / ds #

Mogens Anderssen K. M^s fogit haffuer vid Stadstienere Aage Mogenssen och
Jon Lauritssen ladet hidsteffne Bonde Grýdestøber, An-
ders Bondeßen, Jørgen Slagter och Peder Væbo, Som
er under Casper schomagere Rode, disligeste hiidsteffndt
30 Christen Lund, Bernt Graae, Hans Kaas, som ere

211: 5 lest hs blest

13 pro över raden

16 Partierne med ... vilie och bestaaende bliffue i hs i motsatt ordning

19 Nørregade nuv. Ö. Storgatan, delen norr om Stora Torg

21 (-)sat över raden

21 for vbeschorit såsom gravationsfri

23 contentetere latin: förnöja (ngn med ngt), gottgöra

28 Væbo invånare i Vä

under Oluff dønnicks Rode, for de icke haffuer Villet møt,
da de ere tilsagt, till stadsens nøtte, med veie och broe,
ad ferdige gjøre, Satte i rette, om de icke bør bøde derfor
effter Privilegierne till Kongen och byen, och begierede
domb / Bonde Grýdestøber suaret her till, ad hand var
icke hiemme den tid, och var hans hustru hos Rodeme=
mesterne, och ville betalt en, som paa hans vegne schulle
forrette det, hues paabødes, Anders Bondessen sua=

[211]

35

211: 33 *ferdige gøre* sætta i stånd; *de icke* över raden, som slutar med struket *deris*
34 *begierede* ä. fr. *-ende*
35 I kanten *Bonde Grydestøber*
38 I kanten *Anders Bondessen*

[212] ret, ad hand haffde got folckis malt paa quernen, och kunde
 icke gaa der fra, mens suarede Rotemesteren ad hand
 ville komme, saa snart hand fick maltet aff quarnen,
 Jørgen slagter suarede, ad hand var same tid paa Cars=
 5 holmb, dersom hand haffde vist det i tiide, hand kunde
 bleffuet hiemme, haffde hand vell komit, thi de bleffue til=
 sagt der k[l]ocken Var 9, Bernt Graa suarede, ad
 hand bleff tilsagt om mandagen, da møtte hand, och
 bleff der da intet giort vid, siden reiste hand aff by,
 10 der effter om onsdagh bleff igen tilsagt, da var
 hans hustru ude och ville leidt en,
 der hun kunde igen faa bad hun
 hans naboe, om der kom nogen bud videre, hand
 ville suare for hanom, hand ville giøre same schel igen,
 15 som hand vil beuise om behøffues, De andre
 møtte icke, Opsatt till neste raadstue /

Mogens Anderssen K. Ms fogit haffuer ladet hidsteffne Bonde Anderssen
 /: i rette j0 F e b: :/ Och fremlagde Mogens Anderssen
 et vidne under Capiten Peder Bruns egen hand, och
 20 Peder Søffrenssen Corporals naffn, som bleff lest och paaschriffuet /
 Satte Mogens Anderssen i rette, efft[er]dj befindis for^{ne} Bonde
 Anderssen haffuer giort emod Øffrighedens forbud, och Vell
 kunde Vide ad en soldat, som icke haffde hußgeradt,
 saadant icke med rette kunde selge, om hand icke bør derfor
 25 bøde bøde till kongen och byen huer dennom 40

- 212: 4 I kanten *Jørgen / Slagter*
 4 f *Carsholmb* Karsholm, gods i Österslövs sn, Villands hd
 7 I kanten *Bernt / Graae*
 10 Raden börjar i *hs och bad sin*, struket
 10–15 Partierna *der efter ... hun hans och naboe ... igen* i *hs* motsatt ordning
 11 Ovanför urspr. *fly en i hans sted* (struket) är tillskrivet *suare for hanom*
 13 f Efter *en* är *som hand vill beuise, om behøffuis* struket
 17 Efter *hidsteffne* är *An* struket
 24 *icke* över raden
 25 Efter *bøde* är urspr. *derfor* upprepat, struket
 25 Efter *och* är *hu* struket

mark, Och begierde domb, Bonde Grýdestøber **[212]**
 suarede, ad hand var nýlige: komen hid till byen, och
 icke viste aff saadant forbud, ei heller kunde vide
 ad hand den haffde stollt, thi hand kiøbte den om
 liuß dagh, mener sig derfor for denne tiltalle fri / 30
 Opsat till neste raadstuffue /

Mogens Anderssen K. M^s fogit /: Sagen opsat i6 Martii :/ med Hans
 Blitecker, :/ var endelig domb begierendis / Paa Hans
 Ollssens Vegne møtte Poffuell Rasmussen borgere i Malmøe,
 och fremlagde for^{ne} Hans Ollssens^s schriftlig suar, som bleff 35
 lest och paaschriffuet, Mogens Anderssen paa Slotsherrens
 vegne suaret her till, ad det Hans Ollssens^s angiffuende,
 ad kirckevergene schal vidne i deris egen sagh, er an-
 derledis beuist med et underschiffen och beseglet vidne,
 som er fremlagt, 2̄. At det icke schal vere hannom 40

212: 26 I kanten *Bonde Grýdestøber*
 32 Efter parentesen är *var* struket
 34 I kanten *Hans / Bljtecker*

- [213] tilVeiet, saa er det beuist ad det er hannom tilVeiet, ef-
tersom hand haffuer tagit sin arbetsløn derfor, hues hand
haffuer icke endnu sig erklerit for, som det sig bør, Ei
heller haffuer villet bleffuet tilstede der blÿet er veiet, och
5 afftagit, huor aff kand erfaris ad icke saa rigtig der
med er om gaaet, som vidburde, Poffull Rasmussen suarit
ad efft[er]dj intet er beuist, hanom ad haffue forrycht aff for^{ne}
blÿ, ad hand bør fri vere, for denne tiltalle, i det hand
haffuer verit som deris dreng, och icke hafft blÿet i sin giem-
10 me, Bleffue parterne tilspurd, om de videre haffue
ad føre eller fremlegge i sagen, suarede de
Ney / DØMBTT, Effterdj Hans Ollssens sagh giffues
for en parti Bli, hand schall haffue forsnellet Øne=
sted kircke, huilchz befindis effter schrifftlige beseg=
15 lede och underschiffne besigtelse och vidne, nogen
schippund ad beløbe, da kunde B. och R. icke rettere
kiende, End for^{ne} Hans Ollssen io bør sig louverge for
saa bli hand sigtis fore, effter louen, saa lunge for^{ne}
vidne staae vid magt / #
skt.
- 20 Staffen Jesperssen med schrifftlig fullmagt aff Hans Anker førige Lands-
tingsschriffuer vdj Bleginge, huilchen bleff lest och paaschriffuet,
haffuer ladet hidsteffne Mogens Anderssen K. M^s fogit,
for hand sig veigrer paa Hans Ankers vegne ad giøre
Jndførsell i hues penge hos Jørgen Apoteker, hand
25 schall fra sig legge til Hans Blitecker for den gaard

- 213: 1 *tilveiet* efter vikt tilldelat
6 *om* över raden
9 *giemme* förvar
11 Efter *sagen* är *haffde* struket
17 *sig louverge* värja sig med ed inför domstol
18 *sigtis* ä jur anlagas; efter *fore* är ^{ne} struket
19 Efter *magt* / är ett par bokstäver (*lo?*) strukna
21 I kanten *paa* / *Hans Anckers* / *vegne*; efter *bleff* är *och* struket
24 Efter *penge* är *hand* struket

hand iboer, och Hans Blitecker tilforn eiede, Och und-	[213]
schylde sig med andre som same penge schall haffue	
arrest erit uden domb, handschriftt eller kiende sagh, som	
Birckeretten omtaler, Huorfor Staffen paa Hans An-	
ckers vegne, mener slig arrest icke effter birckeRet-	30
ten loulig, Mens hans paa Hans Ankers vegne effter	
B. och R ^s udstelde domb, den j5 sept: mener bør sche	
indførsell i huis penge Jørgen schall fra sig legge, och	
icke vid dene er scheid loulig indførsell vdj och be-	
gierer domb, effter hans forsets indhold, som bleff [lest] och	35
paaschrifttuet, Mogens Anderssen tilspurde Staffen Jesperssen	
huormed hand beuiser, ad Mogens Anderssen har veirit sig	
ad giøre Jndførsell effter B. och R ^s domb, som forschrifttuet, och	
ad Staffen nogen saadan domb hand sig paaberobes vill	
fremlegge / Staffen schiød sig til domen ad tage	40

- 213: 28 *arrest erit* jur. lagt beslag på
28 *kiende sagh* (kendssag) känt faktum
29 *Birckeretten* se Inl.
35 *lest* saknas i hs
36 I kanten *Mogens / Anderssen*
40 Efter *sig* är *domen* struket

- [214] Staffen Jesperßen haffuer ladet Mogens Anderssen hiidsteffne, och
 fremlagde en domb udgiffuet Schoninge Landstingh den
 3 Martii, nestforleden, huilchen bleff lest och paaschriffuet / ...
 Mogens Andersßen suarit her till, ad efftersom Velb:
 5 Landsdomers domb i dagh er for hannom lest, formel=
 dende, ad hand schulle giffue j0 daler, huilche j0 daler
 hand vill effterkomme med vare och penge,
 naar det aff hannom fodris saa viit som ret er, och
 loulig aff hannom bliffuer eschet, Staffen suarit,
 10 ad hand samme penge strax aff hannom escher effter
 Landsdomers domb, och hans egen obligats forleden
 Mandagh /

- Staffen Jesperßens tiltalle till Mogens Anderssen for breffpenge,
 effter Staffen Jesperssens schriftlige fremlagde for=
 15 tegnelse, som bleff lest och paaschriffuet, Formente Sta=
 ffen Jesperssen effterdj Mogens Anderssen haffuer giffuit or=
 sage til den deele, effterdj hand icke breffuene ville
 fremlegge, och effterdj Mogens Anderssen effter lands=
 domers domb, som i dagh verit i rette, haffuer tabt
 20 sagen, Mogens Anderssen suarit, ad hand aldellis
 intet er steffndt till denne sagh nemlig om kost och te=
 ringh, eÿ heller schall vere orsage till den kost och te=
 ring hand escher, videre schall suaris, naar hand lou=
 lig bliffuer kaldet, som det sig bør, Staffen Jesperssen
 25 meente nochsom vere loulig, effterdj hand Mogens

214: 2 *udgiffuet*: *udgive* är teknisk term för att fälla och bekantgöra en dom
 3 Efter *nestforleden* är om struket
 4 I kanten *Mogens / Anderssen*
 6 f *huilche j0 daler* är i hs dubblerat
 11 *obligats* ä. (obligation) förpliktelse (i skriftlig form)
 12 Efter *Mandagh /* är *Och begier efft* struket
 13 *breffpenge* ä. jur. betalning (avgift) för utställande av ett dokument
 16 Efter *effterdj* är *ha* struket
 20 I kanten *Mogens / Anderssen /*
 25 Efter *effterdj* är *Mog* struket

i dag har hiidkaldet, och nu selff tager vid gien-
mehle, Schiuder Anderssen sig till beuiising och
indleggh, naar behoff giøris, och formener sig
icke bør offuerJiles med retten, Begierde Sta-
phen ad Mogens Anderssen vill naffngiffue huor
hand sig henschiuder, Mogens Anderssen suaret,
ad hand haffuer suarit, och formener ingen lou han-
nom videre tilholder,

[214]

30

Staffen Jesperbens tiltalle til Mogens Anderssen for lou och løffte
hand schall haffue giort till hannom for Gabriell Bart-
scher, for 4 daler, effter en underschriffuen handschriff
och beuiiß schall reste, huiilchen bleff lest och paaschriffuet /

35

[215] Noch En tønne hauffre eller des verdt, 2 *daler*, Noch
en hesteSille for 3 *mark*, Satte i rette, om hand icke bur=
de betalle, med del[en]s omkost, och var domb begierendis /
Mogens Anderssen suaret, ad den sille belangende vid
5 hand aldellis intet aff, om hand kand haffue laant
hans folck den, formener hand bør beuiiset,

Mogens Anderssen var begierendis, ad den Landstings domb
Staffen Jaspersen i dagh haffuer fremlagt for retten, och
Staffen fra schriffueren hentagit, maa bliffue
10 vid Raadstuffuebogen, ad Mogens Anderßen
kand faa beschriffuet hues i dagh i den sagh, same
domb er indlagt Vdj, gaaet er, Staffen suaret,
ad effterdj Mogens Anderssen Vill *pro testere* udj sagen, Schal
den bliffue indlagt naar sligt scheedt er /

215: 1 Efter *Noch* är 2 struket
2, 4 *hesteSille, sille* (häst)sele
4 I kanten *Mogens / Anderssen*
6 *beuiiset* bevisa det
7 Efter *den* är *domb* struket
12 I kanten *Staffen / Jaspersen*

Fredagen den 4 Maii, Anno 1632.

[216]

Capitein Major Euert Hellmans gaff tilkiende, At efftersom hand for
det Hederlige Lunde Capitell fra sin forige hustru, Anne
Niels dotter, for hindis forseelße, vid domb er adschildt,
for huilchen hindis forseelße hun billigen effter *Recessen*
burde straffis, saa frembt nogit kunde vere øffrig hindis an- 5
part, naar den bortschöldige gield *creditorerne* bleffue er=
lagt, Saa efftersom de paa den tiid vdj temelig bortschöldig
gield vare geraden, huilchen beløb, som bet^{te} Euert Helmans
siden *haffuer* mottet betalle, som nochsom vitterligt, fast *offuer*
et tusinde *daler*, de till got folck *haffuer* verit hende schyldig, 10
huor till en deell hand och *haffuer* mot selge och affhende
sin huß och gaard her vdj byen och jorden i *marcken*,
Befindis da intet for^{ne} Anne Niels dotter med rette
ad kunde tilkomme, naar gielden, som *forschriffuet*, er afftagit, 15
Och fremlagde bet^{te} Euert Helmans en fortegnelse paa
hues gield hand *haffuer* betalt siden hand kom aff Tysch=
land, Anno 1627, huilchen fortegnelse bleff lest och *paaschriffuet*, Var for^{ne}
Euert Helmans her effter et Wuildigt Raadstuffvidne
begierende / # skrfd. Carl Olssen 7 Sept: 44 / ubo skt. 20

Jacob Anderssen haffde till dombs ladet hiidsteffne sin hustruis stiffsøn Jens
Graae, och fremlagde en affviisningsdomb her aff tinge udgiffuet
den 5 Martii, nestforleden, som bleff lest och *paaschriffuet*, Indeholder
i sin slutning, At effterdj sag giffues for ehrørige ord, saa
vel som och vidnisbyrdene omvidne, viste K. M^s byfogit 25

- 216: 2 *Capitein Major* ä kapten med högre tjänsteställning (SAOB)
3 *Hederlige* högvördiga
7 *den bortschöldige gield* ä. den samlade skulden
9 *geraden* råkat, råkade
12 *mot* måst
13 *marcken* (sista bokstaven ä. f. t) utmarken
18 *Anno 1627* över raden
20 Fr.o.m. *Carl* med annan hand, delvis svårtytt och annat bläck
22, 29 *affviisningsdomb* jur. dom varigenom en sak avvisas
25 Efter *vidnisbyrdene* är och struket

[216] icke ad vere sin domb, mens finder det ind for Borgemestere
 och Raad, Var for^{ne} Jacob Anderssen begierendis, at
 B. och R, ville effter hans tiltalle och process inden tinge
 gaaen, och i same Affuiisingsdomb indført, kiende och døm=
 30 me hannom och for^{ne} Jens Graa emellom, huis ret och billigt,
 Her emod fremschicket for^{ne} Jens Graa, vid sin Suoger
 Christen Remesnider, sit schriftlig suar, som bleff lest och
 paaschriffuet, DØMBT, Da effterdj Recessen tilholder, at om
 nogen siger anden nogit till, maa den sigtet er steffne
 35 den anden till tinge for slig snack och sagen, Och fogeden ad
 schall kiende, viste B. och Raad, deris domb vere, der vdj ad
 kiende, mens Jens Anderssen ad sige sin
 ret for des tilbørlig domere, hues hand paaschuder / #

216: 26 *vere sin domb* värja (försvara) sin dom
 31 I kanten *Christen Remesnider*
 33 *tilholder* föreskriver
 35 Efter *tinge* är *derfor* struket
 35 *sagen* uttalande, prat (ung. synonymt med *snack*)
 37 Efter *mens* är *finder till det ind for sin tilbør* struket

Mandagen den 28 Maii, Anno 1632.	[217]
Michell Berntßen haffuer ladet indsteffne M. Christoffer Hanssen Anlangende nogen ord hand schulle haffue sagt om Michell Berntßens hustru, effter hans fremlagde forsets indhold, som bleff lest och paaschriffuet, liudende Efftersom Hederlig och Høilerd Mand, M. Christoffer hanssen Sogneprest vdj Christianstad var forgangen vinter nede i Ydsted, och der komb i trette med Erlig och Manhafft Capitein Thomis Christian, och scheldte hannom for schelm och tiuff, och sagde dieffuelen schulle fare i hannom hand schulle drage op till Christianstad, thi der haffde hand giort min hustru med et barn, huilche ord for ^{ne} Thomis Christian Capitein mig med egen hand schriff- lig gaff, med dannemends hender och underschriffuen, Nemlig Erlig och Velforstandige Mend, Anders Niellssen Raadmand i Ydsted och Jens Mogenssen borger same- steds, Som deris schriffblig vidnisbyrd videre uduiiste, Och efftersom Erlig och velbiurdig Mand, Jørgen Vrne till Allsløff, danmarckis Rigis Marsch och Raad, K. M ^s befalingsmand paa WesterWigh Closter, haffuer her Vdj Christianstads kircke den 7 Maii, sidstforleden i Erlige och Velforstandige Mend, Oluff Suendssen Borgeme- ster Och Manhafft Capitein Ottes neruerelsse affbedet mig samme sagh, dogh med slig C o n d i t i o n, At M. Christoffer for retten vdj Borgemester och Raads neruerelse, schulle min hustru igen ercklere, at hues hand haffde sagt var i druckenschab, Och ei viste andet, med min hustru, end som erligt och got var, Saa haffuer ieg i dagh ladet hidsteffne M. Christoffer, Och begierer gierne hand sit løffte vil effterkome, Jeg for min person vil for den	5 10 15 20 25 30

217: 5 f Efter *paaschriffuet* urspr. *indeholdende At*, struket och ersatt med *liudende*

8 *Ydsted* Ystad; *Manhafft* ä. = *mandhaftig*, epitet till officer (jfr r. 13 och 23 *Capitein*)

19 *Allsløff*, (Alslev) Fakse hd, Præstø amt, Sjælland

20 *Westerwigh Closter* gammalt, nu försvunnet augustinkloster i Västjylland, vid den (före genombrottet ut till Västerhavet) västligaste viken av Limfjorden

[217] høivelbe^{te} gode Mands forbøn schyld lade altingest vere
som de bleff taldt i de for^{ne} dannemends neruerelse,
om M. Christoffer vil och effterkome hues hand igen
udloffuet, Actum Christianstad den 28 Mai Anno 1632,
35 Michell Berntssens egen hand / ... Her till M. Chri=
stoffer suarit, ad hand intet vid med Michell Berntssens
hustru andet end det som erligt och got er, och icke

217: 31 høivelbe[mæl]te obs. den sirliga och respektfulla titulaturen även i ett mål ang. fylleri och okvädande; *altingest* helt
35 I kanten *M. Christoffer*,

heller ad haffue sagt andet om hende, Her effter
Michell Berntssen var et Raadstuffvidne begierendis /

Michel Berntssen # scribsit.

[218]

[219] Fredagen den 6 Julii, Anno 1632.

Jacob Anderßen beuiiste med Hogen Anderßen och Hans Pederßen grý=destøber Jndvoner her vdj Christianstad, som de ved deris eed hiem=lede, sig ad haffue ladet Jndsteffne, saa Vel som och beschicke,
5 sin hustruis stiffsønn, Jens Graa, effter en sedells indhold, under Jacob Anderßens egen hand, med Jens Graais suar paaschriffuet, huilchen sedell her for retten bleff lest och paaschriffuet /
Fremlagde Jacob Anderssen Ko: May^{ts} och Rigens Raads domb d a t e r i t den 7 Junii, nestforleden, som bleff lest och paaschriffuet /
10 End fremlagde for^{ne} Jens Anderssen et register paa gods Jens Graa selff anamet till sig, huilchet register bleff lest och paaschriffuet /
Formeente Jacob Anderßen, ad for^{ne} Jens Graa bør qui=tere hues hand aff boet i saa maade haffuer opborit och for=rýcht, før end der bleff giort a r r e s t paa hans arffuepart,
15 Och Jens Graa siden betalle hannom hues videre hand som forschriffuet haffuer til sig taget och opborit, end de 40 daler Ko: M^{ts} domb ommelder, Bleff paarobt, om Jens Graa var tillstede, eller nogen paa hans vegne, som her till ville sua=re, var der ingen, Mens hans Suoger Christen Remesnider
20 suaret, ad Jens Graa selff haffuer schriffuet Jacob Anderßen suar til der paa, Vid Hogen och Hans Grýdestøbere, Her effter Jacob Anderssen var et Raadstuffvidne begieren=dis / #

Borgemestere och Raad opbøde i dagh, om Jens Graae, eller no=
25 gen paa hans vegne, ville anamme 20 daler, som Ko: May^{ts} och Rigens høivise Raads domb dem tilholder, huilchen domb i dagh af Jacob Anderßen er i rette lagt, och bleff lest och paa=schriffuet, efftersom Jens Graa loulig der till er steffndt, Om Jens Graa, eller nogen med fuldmagt dennom vill
30 anamme, paa Jens Graais vegne, Da fremkom

- 219: 3 ved över raden
4 beschicke (beskikke) ä. jur. stämman inför rätta
13 f forrycht ä. olagligen avlägsnat, undansnillat
21 Efter suar är der struket
24 Efter dagh är till struket
26 høi vise över raden; domb² över raden
27 er över raden

for^{ne} Jens Graais Suoger Christen Remesnider och fremlagde for^{ne} Jens [219]
 Graais med egen hand underschiffne fuldmagt, som
 bleff lest och paaschriffuet / Her emod fremlagde Mogens Anderssen
 Konglige Maj^{ts} byfogit, en arrestsedell under Velb: Jørgen
 Vrnes, danmarckis Riges Marsch och Raad, hans Velb.^s hand, 35
 huilchen arrestsedel bleff lest och paaschriffuet, Var Mogens Anderssen offuer=
 bødig ad anamme till sig for^{ne} 20 slette daler, effter for^{ne} ar=
 restsedell, indtill videre om Jens Graa kand schaffe
 nogen beuiiss, ad de ere løss giffuen, eller effterladt /
 Da haffuer Borgemestere och Raad fremlagt for^{ne} 20 slette daler, 40

219: 31 och fremlagde över raden

33 I kanten *Mogens / Anderssen*; emod över raden

34 Efter *arrestsedell* är *Velb* struket; *arrestsedell* ä. dokument med beslut om kvarstad

38 Efter *videre* är *ad* struket

[220] huilche Mogens Anderßen strax till sig anammet,
effter for^{ne} arrest, som forschriffuet, vare Borgemestere och
Raad, aff de 8̄ mend, som retten i dagh haffue bii-
sidet, begierende, under deris forsegling beschriffuet, Och
5 ere de 8̄ mend, disse effter^{ne}: Mads Jostessen Guldsmid, Er-
land slagter, Oluff Perssen kelsmid, Otte Copman,
Niels Tomissen guldsmid, Hans Niellssen, Hans Grÿ-
destøber, och Peder Jenssen / Bente Remes[n]jiders # skt.

Mogens Anderßen K. M^s fogit gaff last och klage paa, ad Ting=
10 menden findis forsømelige och icke møde naar ting schal
holdis, til rette tiide, huorfor hand var begierendis ad
de under deris faldsmaall motte foreleggis ad møde i
timelig tid, naar det haffuer ringdt til ting, effter ad de om
Søndagen tilforn bliffue tilsagde, Da bleffue de
15 fore lagt, ad møde i timelig tiid, naar til ting er ringd,
effter ad de om Søndagen tilforn ere tilsagde, under
deris faldsmaall, effter Privilegierne / Och huo icke
ere tilstede, K. M^s fogit andre i stedet ad tilsige, huilche
under same faldsmaall schall och betiden møde ad ting
20 kand holdis /

Mandagen den 9̄ Julii, Anno 1632.

S: Lasse Niellßen fordum fæhyre her i Christianstad, efftersom
hand sig haffuer effterladt nogen smaa børn, som
Erland slagter her till haffuer verit verge fore, och
25 for^{ne} Lasses broder Mogens Niellssen i Købinge sig offuer
hans vergemaall beklager, Saa haffuer Borgeme-
stere och Raad tilneffndt Peder Jenssen paa Nørre-
gade, samme vergemaall ad forestaae, som hand vill
forsuare, Och strax aff for^{ne} Erland slagter ad fo-
30 dre godsit, sambt regenschab, for hans Vergemaall / ... # i2

220: 3 f *bii*sidet såsom bisittare vara närvarande i

5 *Jostessen* över raden

6 *kelsmid* »kittelsmed», kopparslagare

12 *faldsmaall* ä. jur. »bødestraf (især for undladelse af at møde for retten som vidne)» (ODS)

13 *tid* över raden; i *timelig tid* i rätt tid, punktligt

17 Efter *Privilegierne* / är *Och huo* först struket, därefter skrivet på nytt

19 *betiden* ä. i rätt tid

22 *fæhyre* boskapsherde

25 *Købinge* (Gärds) Köpinge, by och sn i Gärds hd, sydöst om Kristianstad

26 *vergemaall* förmyndarskap

Mandagen den 25 Julii, Anno 1632.	[221]
Henrick Roßenmeyr i Kiøbenhaffn ved sin tienere Gert von Kroge haffuer ladet indsteffne Zachariis Siuendßen, Tomis Anderßen, Lÿder Nÿbur, och Jehan Christenßen, Och fremlagde for ^{ne} Gert von Kroge et RaadstuffVidne, her udgiffuet den 28 Januari, Aar 163j, indeholdende i sin slutning, Bleffue parterne endelig foreendte, At for ^{ne} Zachariis Siuendßen med hans medfølgere schulle aname for ^{ne} gods, de vurderit haffue fra Jehan Carock, till Jehan Claußen paa hans Hosbondes Vegne, och det beholde och giøre dennom det saa nøttig Som de best kunde, Och derfor erlegge och betalle till Henrick Roßenmeyr, till Aarsdagen her nest effter, Naar Mand schriffuer, Aar Christi 1632, 770 slette daler, dalern till 64 ssdz, med rede penge, huor om de bleffue venligen och vell med huer andre forligte, och det med sammenlagde hender, Effter huilcket Raadstuffvidne, for ^{ne} Gert von Kroge escher och fordrer paa sin hosbondes vegne, betalning hannom rester, som er 577 daler 2 mark danske, Och Var begierendis en giesteret eller betalning effter for ^{ne} 4 mends løffte,	5
Her till for ⁿ Jehan Christenßen suarit, ad	10
	15
	20
	25

221: 9 *med hans medfølgere* »et consortes»

23 *giesteret* ä. »om særlig lovgivning angaaende behandlingen af sager vedrørende fremmede personer (udlænderne ell. personer, der tilhører en fremmed jurisdiktion)» (ODS)

25 I kanten *Jehan / Christenssen*

[221] hand icke er vid penge paa denne tiid, mens
er offuerbødig for Sin q u o t a ad betalle med
gode vare, Lyder Nÿbur suarit, ad hand
for sin q u o t a vill i lige maade afflegge och
30 betalle med vare, Zachariis Siuendßen suarit,
at hand haffuer hannom for sin q u o t a betallit,
Tomis Anderßen suarit her till, at hannom
icke schall offuerbeuiises, nogen C o n t r a c h t ad haff-
ue giort, eller Sambtøcht, nogen penge at
35 erlegge till for^{ne} Henrick Rosenmeyer,
aff for^{ne} rest hannom nu tilltallis fore, ej hel-
ler noget aff forskreffne gods til sig nummit,

221: 27 *quota* andel

28 I kanten *Lyder Nibur*

32 I kanten *Thomis / Anderssen*

37 *nummit* tagit

Mens der som hans medC on s o r t e r haffuer nogen Con-	[222]
tracht indgaaet hannom vuitterlig, da hannom	
derfor at vere frii, Thj der hand sidst schiel-	
des fra godsit, da bleff det staaendis udj for ^{ne}	
Jehan Carocks stuffue, och for ^{ne} Jehan Claussen	5
paa den tiid nøydes, och lod samme gods henføre	
vdj sin loBemente, och forvaring, Mens den	
førening hans medC on s o r t e r haffuer giort, er	
hannom vuitterlig, Mens haffuer de nogit aff	
for ^{ne} gods anamit, da maa de dette offuer-	10
bleffne i ligemaade aname, efftersom de det	
tilforne hannom Wuitterlig haffuer emellom	
bytet och deelt, och ladet en ringe deell paa	
steden bliffue, Som for ^{ne} Tomis Anderßen	
formener icke er den fierde part, och	15
derfor de bør dette sidste at aname saavel	
som de ved det første giort haffuer, och derfor	
betalle, och Mener hand bør for slig tilkraff	
at vere frii, Zachariis Siuendßen suarit,	
her till, at hues hand for retten haffuer loffuet	20
ad erlegge penge fore, Som er den fierde	
part haffuer hand effter C o n t r a c h t e n s indhold	
betallit, Hues Tomis Anderßen berober	
Sig paa, at hand icke haffuer verit tilsagt den	
tiid de anamet aff for ^{ne} vare, da haffuer	25
Zachariis det tilforne beuiist at byes tiener	
haffuer hannom tilsagt om hand ville møde, och	
aname sin q u o t a aff for ^{ne} gods, Saa vel som	
Lyder och Jehan Christenssen haffuer hannom til-	
sagt, formener derfor effterdj hand	30
haffuer verit med at vurdere, hand da bør	
effter C o n t r a c h t e n sin q u o t a ad betalle, hues	
gods som anamit er, effter vurdering och	
registering derpaa tilforne giort er, och	
vid icke nogen aff hans medfølgere videre at	35
haffue anamit, end huer for sin q u o t a. To-	
mis Anderssen suarit, ad for ^{ne} Zachariis Siuendssen	

[223] icke schall beuissse ad hand vid byes tienere er nogen
 tiid tillsagt, aff for^{ne} gods at aname, Och suarit
 Tomis Anderssen till for^{ne} Jehan Christenßens
 och Lÿder Nÿburs berettning, at de gick ved
 5 hans dør, och tilspurde hannom, om hand ville följ-
 ge med aff godsit at aname, Mens icke viste om
 det var deris Alffuare, efftersom hand icke
 Saae Bÿefogeden eller nogen anden vere
 med, som dennom godsit emellom kunde deelle,
 10 Och tilspurde hand dennom, om de nogen for-
 ligning med hannom haffuer indgaaet, da suarit
 de ia, de ville huer aname deris quota,
 Och dertill suarit for^{ne} Tomis Anderssen,
 huor fore haffuer i det giort, effterdj i
 15 icke haffde det fornøden, Thj hand godsit
 haffuer anamit under sin laas och lÿche,
 Och Borgemestere och Raad icke haffuer
 ladet hannom vide at nogen forligning der
 om er scheedt, Dømbt, Effterdj for^{ne}
 20 Raadstuffvidne Jndeholder, at parterne
 ere forligte och foreendte, Saa at for^{ne}
 Zachariis Siuendssen med sine medfølgere schul-
 le godsit till dennom aname, och med rede
 penge betalle, Ochsaa louen siger, huad
 25 meste parten giøre, schall stande vid magt,
 och Zachariis Siuendßen som en formand sinn
 quota haffuer betallit, da bør och de andre
 en huer effter sin quota, deris løffte ad
 effterkomme, och betalle effter Priuilegierne,
 30 eller lide vurdering derfor effter Reccessenn / Tomis. # dh
 # skt.

223: 30 *dh* därefter en oläslig bokstav
 30 *Tomis* etc. med annan hand

Fredagen den j4 Septembris, Anno 1632.

Thyge Lauritzøn degn i Gumløße paa sin dotters kristin Tyges
dotters vegne, som her till haffuer tient Lhene Christens dotter
her i Christianstad, haffuer ladet indsteffne Erland Slagters, 5
Mette, Giertrud Baltzer Lauritzøns, Laurits kock, och
Laurits Pederssen begge Vechtere, Birgete Søffrens dotter, som
tien Erland slagter her samesteds deris sandhz ad vidne hues dennom er be-
uust, anlangende for^{ne} Kirstine, som tuende soldater vid naffn,
Peder schouffgaard och Peder Mogenssen angiffuis fore ad schall haffue 10
taget med sig med vold, aff gaden, som hun var vid kagen,
vid j0 slet om afftenen, Da fremstod for^{ne} Lau-
rits kock, vechtere, och vant effter Recessen,
At emellom den 5 och 6 Septembris, vid j0 slet om afftenen,
Som hand gick paa sin vacht, med Laurits Pederssen, kome 15
de vid kagen till for^{ne} tuende soldater, och tuende quind-
folck som stode huos dennom, som vare for^{ne} Kirstine Tyges dotter
och Margrete hogens dotter, huilchen her till haffde hafft sin verelse
til for^{ne} Lhenis, och sagde Laurits kock till dem J staar vel her J
haffuer huer sin, i det slogh klocken j0, saa gick for^{ne} vechtere bort ad 20

224: 1 Inget protokoll finns infört för denna dag

3 Gumløße Gumlösa, V. Göinge hd

5 Efter her urspr. *samesteds*, struket och ersatt med *i Christianstad*; efter *Erland Slagters* urspr. *hustru*, struket6 I början av raden ett *a*, möjl. antydande platsbyte med det följande *Giertrud*; efter *Giertrud* är *La* struket7 *vechtere* (vægtere) väktare8 *tien* tjänar; *her samesteds* över raden8 f *beuust* medvetet, i ngns minne11 *kagen* »kåken», skampålen12 Raden börjar urspr. *om natte tid* struket13 Efter *kock* är *och vant effter* struket14 Raden slutar med struket *k*15 *hand* ä. fr. *de*; efter *paa* är *deris* struket16 Efter *till* är 2 struket; efter *och* är 2 struket, ersatt av *tuende*18 *huilcken* ersätter struket *som*19 *dem I* över raden20 *forne* över raden; *vechtere* slutar urspr. på två *e*, det sista struket

[224] søndergade, och robte klokkeslauffuet, der de kome op ad østre=
 gade, och Nørregade, och ad kircke=
 gaden tilbage igen, til torffuet, da var Peder Schouffgard och Kir=
 stene gaaen fra de andre tuende, ad Michell Berntssens^s hiørne,
 25 der de komme om hiørnet, hørde de ad kirstine raabte 2 gange
 paa for^{ne} margrete, mens Margrete bleff staaendis, och ville Peder
 Mogenssen^s hafft Margrete med sig, mens hun bleff forsterck och sled
 sig fra hannom, Och kom for^{ne} Margrete til vachten, som de sade
 i Borgemesters dør, och bad denom de ville følge hinde hiemb
 30 till Claus pederssens^s, thi hun reddis ad soldaterne schulle staa
 der enda, Och icke de viste rettere, end Kirstine var gaaen
 till Claus pederssens^s, Och fulde de Margrete till Claus pederssens^s
 dør, och hun komm ind der, och Clausis dreng lod dennom ind,
 Der effter gick vachten ned mod Kongens stalld, och snakket med
 35 schieltwachten, emidler tid hørde de ad der snakket och
 var nogit høilydt mod Erland slagters, der de komme der
 ned, hørde de et quindfolck schregh och gaff sig paa Erland slagters
 lofft, och var den tid klokken slagen \bar{jj} , Och spurde de Erlands
 quinde huor det var fat, suaret hun, ad soldaterne haff=
 40 de it quindfolck hos dem, och var Erland hieme da schulle de faa
 scham for vmagen, och bad hun de ville sige det till vachten
 paa nørreport, och sagde de det til scheltwachten, suaret scheltvachten,
 da lad dem dragis, saa gick for^{ne} byesvacht ned ad Nørrega=

- 224: 21 *søndergade*, den senare Västra Storgatan söder om Lilla Torg
 22 Efter *och1* är *mod kagen igen*, *stod forne S* struket; *kirkegaden*
 27 Efter *Mogenssen* är *s* struket
 28 *kom* ä. fr. *komm*
 34 *Kongens stalld* senare tyghus, numera länsmuseum
 35 I *schieltwachten* är *t* felaktigt struket
 35 *der* över raden; raden slutar urspr. med *it quindfolck*, struket
 38 *jj=11*
 39 Efter *ad* är *om Erl* struket
 40 *de* över raden
 42 *de* över raden
 43 *bYESvacht* eller *bYES vacht*, stadens civila vakt

de och om Oluff kelsmeds op mod Erland slagters, der de kome [225]
diid, var Jens *Pederssen* gefreide paa Erlans lofft, med nogen solda-
ter, och var quindfolcket for^{ne} kirstine komen ned i gaarden, Och
gick for^{ne} byesvacht saa der fra, och robte j2, thi klokken
slog da j2, Laurits *Pederssen* byes vechter, vant vid lige 5
forsiuren eed, ad det gick saaledis till, som for^{ne} laurits kok
Vundet haffuer, Mette Erland slagters, vant i lige maade, at
for^{ne} afften, vid j2 klokke slet, kom Peder Schougaard til vinduet
och bancket, saa kallet Mette paa pigen, och pigen fick Peder
Schouffgaard nøgelen til lofftet, och icke hun hørde 10
hand haffde nogit quindfolck med sig, saa kom Mette strax i
søffn, som hun haffde soffuet en god søffn, raabte pigen paa hinde,
och bad hinde høre huor soldaten haffde et quindfolk paa lofftet,
lyddes hun paa dennom, och hørde hun for^{ne} quindfolck gaff sig,
gick Mette da til lofftsdøren, och bad Peder schouffgaard 15
schulle lucke hinde ind, och spurde huad for en høre hand haffde
paa lofftet, suaret hand ad hand haffde ingen, Och hørde
Mette da intet till hinde, och suaret Peder ad Mette kom
intet ind, det gick i morgen huor det kunde, saa kom byes
vacht och spurde de hui det lod, saa, och hui det quindfolck 20
gred saa, da bad Mette ad byes vacht ville giffue vachten
det tilkiende paa Nørreport, Noget der effter kom Jens
Pederssen gefreide och haffde nogre soldater med sig och støtte
op døren, och Jens *perssen* fick døren op, saa tog de baade
quindfolcket och begge soldater til Cortegardet med den= 25
nom, Giertrud Baltzer *Lauritssens* vant i ligemaade, ad
der soldaterne kome ud fra Erland slagters, och førde de
andre for^{ne} soldater och for^{ne} Kirstine paa cortegardet, hørde
hun, ad Kirstine sagde, kiere moder, lade mig ligge her
i nat, ieg er huercken hore eller tiuff, Oluff *hanssen* 30

225: 2 *gefreide* (gefrejder) ä. korpral

6 *forsiuren* (forsoren) ä. uttr. *vid forsoren eed* må jag vara förbannad om ...

10 Efter och är *Peder gick* struket

16 *lucke ... ind* öppna (för ngn); *høre* hora (jfr r 30)

20 *de* över raden

22 *Nørreport* Norreport, vid norra infarten till staden

29 Efter *kiere* urspr. *Mette*, struket och ersatt med *moder*

[225] veffuer, boendis her i *Christianstad*, vant i ligemaade, ad der Jens
perssen var kommen paa lofftet med soldaterne, vognet Oluff
hanssen Vid, ad det buldrede paa lofftet, saa kom for^{ne} kir-
stine ned aff lofftet, Och sagde O huor haffuer ieg verit eblant
35 selffschab i nat, och bad hun Mette, hun ville lade hinde ligge
der i nat, suaret Mette, nei, min mand er icke hiemme,
haffde du verit en erlig pige, da haffde du icke gaaet
paa lofftet med soldaterne, derfor maa du vel følge dem,
Saa kom Jens perssen ned aff lofftet, och gick aff gaarden
40 baade med hinde och med soldaterne, Birgete Søffrens
dotter vant i lige maade, ligesom for^{ne} Mette vundet haffuer,
Och videre vant, ad hun hørde ad for^{ne} gaff sig adt, och bad
Peder schouffgaard lade vere sig, och sagde gud bedre mig
mens der Mette talde til Peder, hørde hun icke for^{ne}

225: 32 Efter *vognet* är *h* struket
34 *sagde* över raden
35 *selffskab* sällskap
42 *gaff sig adt* jämrade sig

Kirstine, Fremstod for ^{ne} Kirstine Tyges dotter, och berette, ad samme afften, haffde Claus <i>perssen</i> viisdt hinde till Oluff Re- mesnidens effter Laurits Villatssen, der Kirstine kom diid var dørene luchte, der Kirstine kom til kagen stod for ^{ne} Margrete Hogens dotter der, och haffde verit till Staffen Jesperssens och lidt effter Laurits Villatssen, Och kaldet Margrete paa Kirstine, det hørde Lhene, och spurde Lhene huem det var, suaret Margrete det er kirstine vor pige, i det komme for ^{ne} 2 soldater, drogis och ville hafft hinde med, och Kirstine holt vid Margrete, och bad hun ville gaae med hinde, de kunde kome hiemb, Och bad Margrete slippe sig, hun haffde noch med sig selff ad schøtte, Saa togh Peder Schouffgaard Kirstine under sin arm, och gick med hinde till Michell Berntssens hiørne, da robte Kirstine nogen gange paa Margrete, da togh Peder hin- de om liiffuit under sin arm, och om hindis halss, och saa got som bar hinde bort till Erlands leed, och drogh degenen halff ud, och sagde, dersom ieg hører en knep aff dig schall ieg sticke dig tuert igiennom med denne, dette scheede som hand kom i gaarden, da bleff kirstine saa bedrøffuet och daanit, saa hun icke vid huor hand fick døren op, der hand fick hinde op ad trappen, som hun tøkhte var ickun 2 eller 3 treen, saa kom Peder Mogenssen och spurde, om hand haffde hinde der oppe, huor till Peder schouffgaard suaret Ja, Och spurde Peder Mogenssen, om Peder schouffgaard haffde legget hos hinde, suaret Peder schouffgaard, der kand ingen kome til rette med hinde, suaret Peder Mogenssen haffuer icke du da schall ieg, Saa sled de hinde hid och diid, och de kunde icke kome til rette med hinde, Och hun bad for sig, Saa slog Peder schougaard hinde først paa den ene kefft, saa paa den	<p>[226]</p> <p>5</p> <p>10</p> <p>15</p> <p>20</p> <p>25</p> <p>30</p>
---	---

226: 5 f Efter *der* är *som / de stode* struket

6 f Efter *Villatssen* är *som de stode ko* struket

8 Efter *och* är *he* struket

10 Efter *drogis* är *med* struket

18 *knep* knäpp; *en knep* »ett enda ljud»

20 *kirstine* över raden

22 *treen* (trapp)steg

24 Efter *till* är *hand suarede* struket

25 *legget* legat

30 *paa* över raden

[226] anden, och bad hun for guds schyld, de schulle lade vere hin=
 de, och tage en anden som var lige saa godt som de, hun
 var ickun et barn, suarede de, hun var dieffuelen heller
 end et barn, Tillspurde Capiten Peder Brun
 35 for^{ne} Mette Erlend slagters, om icke for^{ne} kirstine bad hinde hun icke
 schulle beschemme hinde, da fremkom for^{ne} Mette och
 vid sin eed bekrefftet, ad for^{ne} kirstine sagde til hinde och bad
 hun icke ville bescheme hinde, Her til for^{ne} kirstine
 suaret, ad hun icke benegter hun sagde till Mette, och
 40 bad hinde, hun intet ville hielpe hinde enda, om hun ville
 intet hielpe hinde till gode, Thillspurde for^{ne} Thyge
 Laurits^{sen} for^{ne} Peder schouffgaard och Peder Mogens^{sen}, om

226: 34 Det nya stycket börjar urspr. med *Bleff*, struket
 34 I kanten *Cap: / Peder Brun*
 35 *Erlend slagters* över raden
 36 *beschemme* bringa skam över; äv. förföra, skända
 37 Efter *vid* står ett överflödigt *sin eed* över raden

nogen aff denom haffde noget med for^{ne} kirstine ad bestille
till vtucht, huor till for^{ne} Peder schouffgaard suaret, ad
hand haffuer hafft med for^{ne} kirstine ad bestille i saa maade,
och haffde leiersmaall med hinde, huilchet hand vid sin eed
bekrefftet, End videre bekrefftet hand vid sin
eed, ad det var med for^{ne} kirstines vilie, Huor emod
for^{ne} Kirstine gjorde sin høiste eed, ad for^{ne} Peder
schouffgaard icke haffuer hafft med hinde i saa maade
ad bestille, ei heller var
med hindis vilie, Mens hand reff och sled hinde, hiid
och diid och slogh hinde, och dogh icke fick sin vilie med hinde,
Fremstod for^{de} Margrete Hogens dotter och vant effter *R e c e s s e n*,
ad Peder schouffgaard fick for^{de} Kirstine om liiffuit fat,
och under sin arm, togh hinde med sig fra Margrete, som
hun holt Margrete i kiortelen, och Margrete holt om laa=
sen paa kagen, Och hørde Margrete ad Kirstine raab=
te paa hinde, der Peder Mogenssen icke kunde faa Margre=
te med sig, gick Peder Mogenssen effter Peder schouffgaard
och Kirstine, Och icke Margrete saae, ad Kir=
stine holt Peder schouffgaard om liiffuet, Der hun kom hiemb,
som byes vacht haffde fuld hinde til Claus *pederssens* dør,
Saa spurde hun i huset, om nogen haffde seet Kirstine, om
hun var indkomen, da suaret baade laurits villatzøn
och drengen henrik ad de saae hinde icke, saa spurde hun
Claus *perssen* det same, suaret hand lige som de andre, saa
sagde Margrete, ad der var 2 soldater lidde
aff med hinde, huilchet Margrete sagde vachten igen, och
de ginge bort, och Margrete tepte dørene, Thyge
Lauritzøn suaret her till, ad aff same førde vidnis=
býrd kand nochsom erfaris, aff buldren och schrigen, saa

- 227: 3 Efter *med* är *sin* struket
5 Efter *bekrefftet* är *Her t* struket
7 Efter *eed* är *h* struket; efter *ad* är *hand* struket
8 f Efter *maade* är *ey heller / var med hindis vilie* struket
19 Efter *icke* är *kirstine has* struket
21 *fuld* följt; efter *til* är *dør* struket
26 Efter *sagde* är *kirstine* struket
26 *lidde* ledde
28 *tepte* stängde

[227] vel som med forbedelse, ad alt hues hinde er vederfa-
rit, er scheidt emod hindis vilie, och med gevalt, for-
mener de der med haffue gjort emod krigsarticklene,
3, 35 och 50, huilchet hand vill haffue till sin gunstige
35 øffrighz indstillet, Her till for^{ne} Peder schouffgaard
suarit vid sin eed, ad som de komme til kagen vid j0
slet, om afftenen, stode for^{ne} Margrete och Kirstine der
Och spurde de huad de bestilte der, suared de, ad de
snacket med Lhene, och spurde soldaterne
40 om quindfolcken ville gaae med och dricke en gangh,
Och kom byes vacht i det och sagde til dem, her staar
i vel, der er støcke paa mand, Och suaret quindfol-
ckene soldaterne, ad de drucke vell en gang om

227: 31 *forbedelse* ä. förbannelse(r)

35 I kanten *Per Schouffgaard, / soldat*

39 Efter *Lhene* är *i det* och efter *spurde* är *de, om* struket

de finget, Och gick Kirstine godvilligen med Peder schouff- [228]
gaard, haffde hannom om liiffuet, och Peder haffde hinde om
halsen, som de kome bagh vid Oluff kelsmids robte
schelwachten hannom an, da bad Kirstine hannom gaae
i veien for hinde, ad schelwachten icke schulle see hinde, 5
saa gick hun for ham i veien offuer et træ, som ligger i
stredet, op til Erlands led, och spurde hun da er det her
vi schall ind, suaret Peder, Ja, her er mit Corter, Saa
fick Peder nøgelen, emidler tid stod Kirstine i Vraaen,
ad pigen som fick ham nøgelen icke schulle see hinde, 10
der Peder leste døren op, spurde kirstine huor hun schulle
gaae, suaret Peder, her er en trappe, vill J gaae
der op, saa gick kirstine op før, och satte sig paa sengen,
Och haffde schoene begge to aff før Peder kom op til hinde
paa lofftet, mens hand luchte døren, En stiff klocketime 15
der effter kom Peder Mogenssen och knobbede paa
lofftsdøren, och gick Peder schouffgaard ned och ville høre huem
der var, da sagde kirstine, som hun laae i sengen, nu
har Margrete gaaet hiem och sagdt ad ieg fulde eder
hiemb, och her kommer bud effter mig, der hand saae 20
det var Peder Mogenssen, gick op paa lofftet,
Peder schougaard i gaarden, och
Peder Mogenssen gick paa lofftet, saa bleff kirstine forferdet
och viste icke andet end der var bud effter hinde, och
der robte hun, och intet før, Saa kom Mette ud och ville 25
vide huem hand haffde paa lofftet, och ville veret inde,
mens hand suaret, i afften kommer J icke ind, i morgen
gaar det huor det kand, Saa kom byes vagt, och sende
Mette bud effter vachten paa porten, med byes vagt,
Saa kome Jens perssen gefreider med flere soldater, Och luchte 30

228: 4 *schelwachten* skiltvakten, vaktposten

8 *Corter* kvarter, bostad

11 Efter *op* är *b* struket

16 Efter *paa* är *døren* struket

19 *fulde* följde

21 Raden lyder urspr. ... *gick Peder schouffgaard op paa lofftet*, allt struket, men över de tre sista orden är desamma skrivna på nytt

22 f Ett helt parti *saa bleff forne kirstine forferdet, Och viste icke andet end / der var bud effter hinde* är struket

23 *forferdet* förfärad

27 f I kanten *V. Wolff / v. Kratz, / vid / Niels / Sergeant*

[228] kirstine op, och hun stod nede vid døren Och drogh schoene
paa sig, Och de førde dem ad Cortegardet, Benegtet
for^{ne} kirstine vid sin høieste eed som tilforn, och med ge-
walt ad vere diidført, och den ene schoe affdragen, alde-
35 lis emod sin vilie, Och den ene schoe beholt hun paa, Och
ad det er Peder schouffgaards egen optenkte dict, Sua-
rede Per schougaard, ad det er icke sant / # skt.

Øfferst lyledbt (näst sista bokstaven plumpad) #

228: 32 Efter *kirstine* är *och* struket

32 *hun* över raden

38 De båda slutanteckningarna med olika händer, den nedre ytterst svårläst

Fredagen den 2j Septembris, Anno 1632.

[229]

Ricardus Lichtoun vdj Ydsted haffuer ladet Mogens Anderssen K. M^s
git indsteffne, anlangende arrest och forhindring hand gjør
hannom i hans pant, som hand haffuer aff S. Jens Rasmussen
fordum Bygningssch[riffue]r her vdj Christianstad och Ridefogit i
Giersherit, effter en Affviisningsdomb Jacob Anderssen borgere
her vdj Christianstad, som i den sagh den 19 Martii nestforleden
var tilforordnet i Byfogedens sted, her aff tinge udstedt,
huilchen i dagh bleff i rette lagt, lest och paaschriffuet, End
i rette lagde for^{ne} Ricardus Lichtoun bet^e S. Jens Ras=
mussens handschrift, sambt Pantebreff, som i for^{ne} Affuiis=
ningsdomb er indført, och i dagh bleffue leste och paaschriffne,
Noch i rette lagde Morten Christenssens indvoner her same=
steds underschriffne breff, daterit den 14 Martii, nest=
forleden, som och bleff lest och paaschreffuet, och i for^{ne} Affuiisings=
domb ochsaa er indført, Sambt i rette lagde for^{ne} for=
tegnelse anlangende schade, i n t e r e s s e och rente, som och i
for^{ne} Affuiisningsdomb er indført, och i dag bleff lest och paaschriffuet,
Formente for^{ne} Ricardus Lichtoun, for^{ne} Mogens Anderssens
arrest, som i for^{ne} Affuiisningsdomb er indført icke med rette
kand vere hannom till forhindring, i hans loulige pant, effter=
som pantet langt tilforn scheid er, før samme arrest, vdj Jens
Rasmussens velmagt, Och Mogens Anderssen det selff under sit
Segll bekræftet, efftersom det till tinge er confirmerit,
Satte for^{ne} Ricardus i rette, om hans pant icke bør vere hannom følgagtig,

5

10

15

20

25

229: 3 Efter *arrest* är *hand* struket

5 *Bygningssch[riffue]r* räkenskapsförare vid fortifikationsarbeten m.m.

14 Efter *breff* är *som och* struket

23 *velmagt* »välmakts tid (dagar)»

24 Raden slutar med struket *Och*

25 *forne Ricardus* över raden

[229] effter for^{ne} handschrift, pantebreff, och for^{ne} Morten Christenssens
kiøbebreff, Och begierde domb, Her till for^{ne}
Mogens Anderssen suarit, ad efftersom hand aff Ricardo Lichton er
hiidsteffnit for a r r e s t, hand schall haffue giort paa S: Jens
30 Rasmussens gaard, och der med giort forhindring paa Ricardj
Lichtons pant, Mener Mogens Anderssen icke ad vere hans
a r r e s t, mens den gode Mands velb: Jørgen Vrnes, som det
vidkommer, Saa vell som velb: Otte Marsuiins, Naar
de gode Mend bliffuer der til steffndt, bliffuer der suarit
35 till, Och suarer Mogens Anderssen som tilforn er suarit,
DØMBTT, Effterdj fremleggis rigtigh handschrift och
Pantebreff, som er fast eldre end for^{ne} a r r e s t, Viste
Borgemestere och Raad icke,

229: 27 I kanten *Mogens Anderssen*

28 *Lichton* över raden

31 *Lichtons* ersätter struket *hans*

38 Raden slutar urspr. *rettere ad kiende*, struket

for^{ne} a r r e s t ad kunde vere Ricardo Lichton til forhindring paa hans pant, Mens Same hans pant ad vere hannom følgagtig, effter for^{ne} handschrefftes, pantebreffs, och Ko: M^s senist mandats indhold, som om pant er udgiffuet / skt ads. [230] 5

Christen Remesnider haffuer vid Stadstienere Baltzer Lauritzøn, som hand vid sin eed hiemlede, ladet indsteffne Jacob Anderssen for hans hustrus anpart aff $\overline{90}$ daler 9 skilling, disligeste aff $\overline{12}$ daler, hindis farsøster gaff hindis broder, effter hindis Søschine, hun haffuer arffuit, Satte for^{ne} Christen Remesnider i rette, om for^{ne} Jacob Anderssen icke bør gjøre hannom paa sin hustruis vegne, udlegg for hindis anpart som forskriffuet, inden j5 dage, eller derfor lide vurdering med delens omkost, och begierde domb, Bleff Jacob Anderssen paarobt, møtte icke, D Ø M B T, Da efft[er]dj Jacob effter loulig kald och varsell icke vill møde och suare, eller rette, bleff hand tilfunden, ad betalle inden j5 dage effter louen, eller derfor lide vurdering effter R e c e s s e n, med delens omkost / # efm. 10 15

230: 1 *Lichton* över raden

2 Efter *Mens* är *hans pant* struket

4 Efter *mandats* är *om pant er* struket, över raden ersatt med *som*, också struket

7 Efter *hiemlede* är *haffde* struket

[231] Fredagen den 5 Octo[b]ris, Anno 1632.
 Jacob Andersen paa Christen Bentzøns vegne vdi kjøben-
 haffn haffuer ladet indsteffne Laue Matzøn och
 Michel Berntzøn, deris sandhed ad bestaa, Anlan-
 5 gendis nogen plancker som en schodsch mand, Ved
 naffn Hans Grend haffuer kjøbt aff for^{ne} Laue
 Matzøn och Michel Berntzøn, til lading, paa de
 same tider hand schulle haffuet sin last och lad-
 ning aff Tomis Anderssen her vdi Christianstad,
 10 och icke bekom effter den Contracht och aff-
 schet som hand haffde giort med for^{ne} Christen
 Bentzøn, och haffuer ladet indsteffne Tomis till
 same vidnisbyrd ad paahøre, Kaldsmend, Jens
 Anderßen, och Oluff Torbernsen, gjorde de-
 15 ris eed effter louen, ad de haffde louligen ind-
 steffndt forⁿ Tomis til vidnisbyrd ad paa
 høre, saa vel som førige kald och varsels
 paahør, til kjøbenhaffns byting, med 6 vgers
 varsell, der til vidnisbyrd ad paahøre, huil-
 20 ket Baltzer Lauritzøn och Jon laßen Stads-
 tienerer steffnt haffde gjorde for^{ne} Baltzer sin eed
 ad de louligen kaldet for^{ne} Tomis ad møde
 til kjøbenhaffns byting med 6 vgers varsell,
 och var det den 10 Septembris, som de kaldet
 25 hannom ad møde vdi kjøbenhaffn, Fremstod for^{ne}
 Laue Matzøn och gjorde sin eed effter louen,
 adt hand solde forⁿ Hans Grand et parti
 store plancker, som beløb sig in 300 daler, huilke
 hand indtogh, effterdj Tomis var seýld adt
 30 danschen, och icke bekom sin lading planker aff Tomis, men

- 231: 2 Under det inledande *Jacob* i kanten *paa* / *Christen Berndtssens* / *Vegne*
 5 *schodsch* skotsk
 6 *Grend* trol. så, jfr dock r 36
 7 *lading* lastning
 10 f *affschet* överenskommelse
 21 *steffnt haffde* över raden; efter *giorde* är *deris* struket
 29 *indtogh* tog hand om, tog i förvar
 30 *danschen* Danzig; *sin lading* över raden

Christen Bentzøns fuldmegtige ved naffn, Morten Jensen haffuer modt effter Christens fuldmagt den 6 Junii, Anno 1632, forsichret Laue Matssen for same planker, huilchet Laue Matzøn beuiiste med forⁿ Morten Jensens saa vel som Hans Grans begge deris beuiiser, med deris egen hender underschiffne, som bleffue leste och paaschiffne, Ydermere vidne Laue Matssen

[231]

35

[232] ad Christen Bentzøns fuldmegtige berette
 for hannom, ad hand schulle haffue plancker aff
 Tomis Anderssen huilcket hand icke kunde faa sin
 fulde last ind, derfor var hand aff mig be=
 5 gierendis, ad ieg ville selge schotten mine planker
 som ieg den tiid haffde liggendis i Ahus, saa vile
 hand loffue mig ad Christen Bentzøn schulle betalle
 mig dennom, som hans beuiis derom formelder,
 Michel Berntssen giorde sin eed effter louen,
 10 At Hans Grand bekom vdaff mig j̄0 Tøl=
 ter smaa planker, och gierne ville haffue
 hafft flere, men icke dennom bekom, Aff den
 orsage, Rasmus hellekands tienere laa der och
 schulle indtage samme planker, och beklagit for^{ne}
 15 Hans Grand sig for mig ad hand icke kunde
 bekomme sin ladning aff Tomis Anderßenn,
 Her effter forⁿ Jacob Anderßen var ett
 Raadstuffvidne begierendis / #

232: 8 I början av raden är *for* struket; *mig* över raden

10 *Tølter* tolfter, antal av tolv

13 *hellekands* (gen.) tillnamn trol. med urspr. bet. 'som lutar på (dryckes)kannan'

Fredagen den $\overline{j2}$ Octobris, Anno $\overline{1632}$.

[233]

Jehan Pederssen förige tienendis Henrick Pederssen Schriffuere paa Vesterviig
Closter haffuer ladet indsteffne Michell Berntßen, och fremlagde
sit schriffelig forset, som bleff lest och paaschriffuet, Anlangende at
hand hannom hos byfogeden haffuer ladet arrestere, med videre 5
som i hues besch[e]t giffues schall bliffue indført, End haffuer for^{ne}
Jehan Pederssen ladet hiidsteffne Mogens Anderssen her till Baltzer
Lauritzøn och Jon Laßen Stadstienere hiemplet forⁿ Michell
Berntssen och Mogens Anderssen loulig her till ad vere steffndt,
Michell Berntssen suarit till for^{ne} Jehan Pederssens forset, ad be- 10
langende den forpflicht Jehan Pederssen hannom giffuet haffuer, som hand
haffuer stilt hans broder fore tillfrids, er først løgn, och beuiises
aff tingbogen ad Jehans broder haffuer forhuerffuet domb offuer Mi-
chell Berntssen, for en stor Summa penge, och derfor icke kand
leuere hannom nogen forpflicht igen før hand indfrier hannom 15
hans udgiffne hand, Belangende at Michell Berntssen haffuer
ladet Jehan Pederssen hos Byfogeden arrestere, er, At hand er
indkomen i Michel Berntssens huss for nogen tid siden i hans
fraverelse, hannom paa liiffuet udsagt till hans hustru, som
schall beuiises, Noch den $\overline{26}$ Septembris er indkomen med sin 20
degen, och med vred huff, hannom i hans egit huss offuerfaldet,
vdj Niels Poffuelssens paahør, som Michell Berntssen begie-
rer der dermed Niels Poffuelssen vill sin sandhz vill vere sten-
dig om, Saa vell som Michell Berntssen formoder Borgemester
Anders Nickellssen det vell ochsaa hørde, formener derfor effter 25

233: 2 f *Vesterviig Closter*. Vestervigs numera helt försvunna augustinkloster i Västjylland med namn efter läget vid Limfjordens västligaste del; denna nådde nästan ut till Västerhavet, och den smala nord-sydliga landförbindelsen därutån är sedan länge genombruten vid en naturkatastrof

11 I kanten *Michel Berntssen*,

13 *forhuerffuet domb* utverkat sig dom

18 *Michel* över raden

19 *udsagt* hotat

21 *huff* håg, »ton»

22 Raden börjar med struket *som*

23 *der dermed* och *Niels Poffuelssen* i hs i motsatt ordning

[233] privilegierne ad for^{ne} Jehan Pederssen enten bør sette hannom
borgen eller borge for sig selff, eller bliffue vdi sin ar rest,
Her till for^{ne} Jehan Pederssen suaret, at det icke schall findis løgn,
som Michell Berntssen angiffuer, som schall beuiises med Hen=
30 rick Pederssens och Christen Niellssens hender, som vell som
med Søffren Jenssen, Och fremlagde Jehan Pederssen for^{ne} Hen=
rick Pederssens pass, under hans hand, som bleff lest och paa=
schriffuet, Ydermere suarit Jehan Pederssen, at efftersom Michell
Berntssen hannom sag giffuer for trusell, saa negter hand
35 sligt aldels, Mens huor aff det reises hand till Michell
er komen, er, At Michell till Jehans broder Henrick
Pederssen haffuer loffuet for nogen irring Jehan och hans
broder emellom var, Anlangendis en restantz ad ind=
kreffue, huor emod Jehan haffde giffuet sin forpflicht till
40 Michell Berntssen, och nu kort forleden, Jehan med sin

233: 30 *hender* egenhändige underskrifter

34 *trusell* hot

37 *irring* ä. tvist; efter *irring* är *han* struket

brøder ens vorden i Michell Berntssens huß och andre got
folck neruerelse, saa och sin pas aff hannom begieret, huorfor
hand aff Michell fodret same sin udgiffne forpflicht, och der
om schicket bud ind till hannom, med Michels dreng, som gaff
Jehan *persen* suar, At hand ei motte bekomme, der effter gick 5
Jehan till Michell der om, och begieret den, suaret hand,
Nei, och gaff onde ord, siden bad Jehan *perssen* hanom komme
ud till døren, och bad hannom atter hand den igen motte
bekomme, gaff hand hannom igen onde ord, huoraff Je-
han bleff fortørnet, och gick fra hannom, mener derfor ingen 10
emod *Recessen*, kand vidne hannom sin mund fra, och hand same
arrest bør vere entlediget, och Michell derfor ad staa til rette,
for Jehans forsømmelse, och bekostning, och begierde domb /
DØMBTT, Effterdj Mogens *Anderssen* effter loulig kald
och varsell icke will møde och suare, disligeste Michell 15
Berntssen her for retten er møt, och suaret, strax
bortgaaet, och icke villet fortøffue mens sagen i dag *prece-*
redis, viste B. och R. icke rettere her vdj ad kiende,
End for^{ne} Jehan *Pederssen* io bør denne *arrest* frii were,
Och om Mogens *Anderssen* eller Michell *Berntssen* 20
/ *haffuer*
Jehan *Pederssen* nogit til ad talle, ad søge hannom, som hans ret
falder / # fdzp.

234: 1 Efter *Berndtssen* är *och* struket

9 Efter *igen* är *ord* struket

16 Efter *møt* är *st* struket; efter *suaret* är *och* struket

17 *fortøffue* ä. stanna kvar och vänta (på ngt)

20 Efter *om* är *hand haffuer* struket

21 Raden börjar urspr. *videre till ad tale, som dennom der om, som vidbør*, allt struket

[235] Onsdagen Den 23 Octobris Ann[o] 1632.
 Mogens Andersen haffde i dag for Retten ladet førre lene
 Christens Datter for B: och Raad, Anlangende, at høre
 Paa huis vidne som Prousten wdj willants herritt
 5 haffde giffuett fraa Sig beskreffuitt, och forseglett
 huis som hederlig och høylertd mand M: Christopher
 hiensen i Christiansstad, saa och h. Jens i løndby vundet
 haffuer lene Christens D: anrørend. som bleff lest och paa
 schreffuidt, Och Mogens andersen tillspurde lene om
 10 hun haffde her nogett till at suare, schall det werre
 hende frijt forre, Staffen Jespersen Paa lenne
 Christensd: vegne suarett och berettett at Effterdj
 hand i dag Paa lenis vegne var hid Citerit, om hand
 haffde noget at suare Paa lenis vegne mod it vidtne
 15 Som SognePresten M: Christoffer, den 19 Octob: wdj Chri[-]
 stiansstads kircke for Prousten giort haffde, saavell som
 her Jens i løndby, huorom hand formente, at effterdj
 Re c e s s e n tydeligen forklarer, at for alle vidne
 schall giffuis varsell, huilkett her wdj icke schedt er,
 20 Mener Derfor, at dersom Mogens Andersen ville haffue
 hafft nogen suar, haffde hand vell da ladett fangen
 komme vdj Rette, eller och hannom Paa hendis
 wegne, helldst fordj at samme vidne Paa lenis
 lifff och ære her streber, huorfor hand i dag icke videre
 25 viste at suare, wden hand tillforne haffde verrett
 dertill kalldet och Ret met sig dermed haffde
 verrit forhandlett met kalld och varsell som
 hand formente at burde verre skeedt, effterdj kalld
 och varsell er den høyeste P r o c e s och fundament Paa
 30 Alle lougmaall som dj bør met alle at funderis,

235: 4 Prost i Villands hd var Peder Pederssen i Åhus, från 1631

7 *hiensen* fel för *hansen* (Chr. Hansen, † 1639); *h Jens i Løndby* sognepræst i (Trolle-)Ljungby och Gualöv, † 1650

12 I kanten *Staffen Jesperssen paa Lene Christens d. Vegne*,

13 *Citerit* kallad, stämd

17 *løndby* svåridentifierad ort, möjl. (Trolle) Ljungby

Mogens Andersen Effter welb: landsDommers opsettelses for-
meller, at M: Christopher schall sin sandhed bestaa
for Prouiisten, saa haffuer hand der effter fiedt
M: Christoffer, saa well som h: Jens, Deris sandhedt
at bestaa, huilck[et] i dag er lest och Paaschreffuidt,
wdj lenis Paahør och Neruerellsse, om hun haffuer
der Nogett Jmod at suare, saa och sende lene
bud der hos, om hun villde haffue hendis fullmegtig
der hos kunde hun det gørre, och mener saadant

[235]

35

[236] Jcke wrightigt at mett gaaet, effterdj hun saa
uell som hendis fulldmegtig i dag sider till gen=
mæle, Staffen suaret, at effterdj at for^{ne} M:
Christoffers vidner, som Berettis till forne att vere
5 Paaschudt, Saa er det icke wdj Processen Jndførtt
ey heller for neffningerne wdj Rette ført, mens
Bag Paa deris Dom, saavell som Paa lanstings
Affuisning, mener nu saauell som tillforn att kall
och varsell burde At werre scheidt.

10 Mogens Andersen suaret, at det hand ehrlaris aff Pro=
cessen, at M: Christoffer er Paa schudt om behoff
giordis, och nu effter lansdommers opsettelse er ført
och y dag lene Sidder till gennmelle som før er Rørt,
huo[r]paa Mogens Andersen var i dag aff B: och Raad
15 it Raadstuffue vidne Begerrendis.
Staffen formente at Paaberaubell=
se, er ike kalld och warsell,

Fredagen den 26 Octobris, Anno 1632.	[237]
Hans Vlstangh borger udj malmøe haffuer vid Stadstienere ladet indsteffne Tomis Anderßen for 9 tønder Salt, hand er for ⁿ Hans Vlstangh schyldig paa hans hosbondes vegne, tønden 22 mark, och formente at hand	5
bør betalle hannom effter Privil[e]gierne, effterdj hand paa tredie aars tiid haffuer forholt hannom hans be- talning, och derforuden at staa till rette for delens omkostning, J lige maade haffuer ladet indsteff- ne Velacht Laue Matzøn, och Claus Poffuelssen,	10
som var offuer samme kiøb, dogh Tomis bekom same Salt, At de deris sandhed ville vere be- stendig, Baltzer Lauritzøn gjorde sin eed effter louen, ad hand haffde loulig kaldet, for ^{ne} Tomis Anderssen Laue matzen och Claus Poffuelssen. Fremkom for ^{ne}	15
Laue Matzøn, och gjorde sin eed effter louen, At hand kiøbte aff samme Salt aff hans Vlstangh, dogh hand Anamet same Salt, hørde hand at Tomis bød hannom 20 daler for offuermaalet, om de bleffue forligt denom vid hand icke, mens anamet sit salt och gick	20
derfra, Claus Poffuelssen vant i lige maade effter louen, ad hand och kiøbte aff samme salt, vdj sit hus, och med de andre, kiøbet slutet tønden for 22 mark, och der hand det schulle aname, och kom ud till Ahus, da bekom hand icke mere der aff end en tønde, salt da stod	25
Tomis och for ^{ne} Hans Vlstand, och kiffledis och trettis om tønden, thi hand formenten tønden var for stor och icke rigtig, Da suaret Tomis, tønden er ret och rigtig, och ieg vil giffue dig 20 daler for offuer- maalet, och om de bleffue eens derom ved hand icke	30

237: 15 I kanten *Thomis Anderssen*
24 I kanten *Borg: och Raad #*
27 *formenten* fel för formente

[237] Thj hand gick frem och tilbage och alt Trettis de
der om / D Ø M B T T, Da bleff affsagt Saaledis
for rette. At effterdj Tomis Anderssen er loulig
vid Stadstienere kaldet, och sidder retten offuer=
35 hørig, och icke vill møde eller nogen for hannom, Da
bleff hand tilfunden at betalle effter P r i v i l [e] g i e r n e,
vndtagen hand det des inden kand affbeuise, ander=
ledis at vere tilganget, end som vidnisbyrdene
haffuer vundet, och stande til rette for delens
40 omkostningh / # nitp.
har Tomis bekomit dem 2 gange.

Jehan Christenßen haffuer vid Stadstienere ladet indsteffne [238]
disse effter^{ne}, som rester med Prestens och kirkens
tiende, som følger: Jep Helleßenn j5 mark, Jacob
Anderßen j3½ mark, Jffuer Jacobßen 6 daler, Per Poffuel=
ßen 9 mark, Mats Guldsmid j3½ mark, Mats helleßen 9 mark. 5
Satte i rette, om de icke bør betalle effter louen
eller *Recessen*, med delens omkost, och begierde domb,
Baltzer Lauritzøn Stadstienere gjorde sin eed,
ad hand haffde louligen kaldet disse for^{ne}, Dømbtt,
Bleffue de tillfunden ad betalle inden 3 Solle=
mercke effter *Privilegierne* / 10

Henrik Lockne Vißt som haffuer Arbedet for Zachariis
Muremester, Indvoner i Christianstad, paa Gieses, haffuer vid stads=
tienere Baltzer Lauritzøn, som hand vid sin
eed hiemlede haffde ladet indsteffne for^{ne} Zachariis 15
Muremester, Och beklagit sig, ad Hans Pottema=
ger her i Christianstad, haffuer frataget hannom hues
breffue, som Velb: Jumfru Birget Bille, haffuer han=
nom meddellet, sin løn ad fordre effter, effterdj
for^{ne} Hans Pottemager haffuer fratagit hannom 20
hans breffue, som hand effter schulle fordre hos hans
Suoger forⁿ Zachariis, om hand icke derfor bør
betalle hannom hues Zachariis schyldig er, Och der
foruden at liide for hand haffuer fratagit hannom
hans breff, som hannom intet Vidkom / ... Hans Potte=
mager suaret hertill, ad hand det icke anderledis 25
forstod, end det var Zachariises Contracht, och
icke viste sig der med noget ad haffue forseet,
huer for hand i dagh haffuer fra sig lagt samme
breff, och intet videre vil der med haffue ad befatte, 30

238: 12 *Locknevißt* märkligt personnamn

13 *Indvoner i Christianstad* över raden; *paa Grieses* oförklarad

14 Efter *tienere* är som struket

18 *Birget Bille* kanske Birgitte Bille till Køgegaard (1575–1639)

21 *hos* över raden

26 I kanten *Hans Pottemager*,

[238] Bleffue for^{ne} hans Pottemager och Henrick Lockne-
viß saaledis foreendte, ad hans Pottemager schall
giffue forⁿ Henrik LockneViist strax $\overline{2}$ daler, och siden
ad forschaffe hannom hues hand med rette kand fordre
35 naar hans Suoger kommr hiemb, som er $\overline{14}$
dage effter S: Mortens dagh /

238: 31 f Tillnamnet nästan oläsligt

33 *Lockne* el. *Locker*

340

Fredagen den $\overline{j6}$ Novembris, Anno $\overline{1632}$.

[239]

Beente Christen Remesnidens haffuer ladet indsteffne Jacob Anderßen for det som vrigtigt i registreringen schal vere indført, saa vel som det icke er registreret, med vidne, effter hindis fader, effter hindis schriftlig forset, som bleff lest och paaschriffuet, Jacob Anderßen formeente, ad Beente saadan sin angiffuende bør beuiiße, och videre vil Jacob suare till neste Raaadstuffue / Sambtøckte parterne da ad møde uden videre kald och varsell,

5

Jacob Anderßen haffuer ladet indsteffne Rasmus Grønn Tømmermand, for huseleie $8\frac{1}{2}$ daler huseleie hand rester med aff hans huss hand ibode, som hand haffde leidt aff hannom et helt aar, och icke sagde det op før end St Michels dagh, hand ville afflømte, huorfor Jacob lider schade, ad hans huss staar vleidt i vinter, Satte i rette, om hand icke bør betalle all huseleie till Paasche, som hand haffuer loffuet, och begierde domb / Rasmus Grønn suaret her till, ad hand haffde det i Jacobs minde ad hand flømte ud, och ville Rasmus schaffet en anden i huset igen, ad hand kunde schaffe Jacob sin huseleie til Paaschen, Da suarede Jacob hannom ad hand ville selff raade for sit huß, och sette der i huem hand ville, Jacob Anderßen suaret, ad hand anderledis gaff Rasmus lou ad flømte ud, end hand schulle forschaffe ham en mand i huset, som kunde giffue huseleie, dog Rasmus selff ad staa for huseleien, Mens der Rasmus ville sette profossen der ind, sagde naboerne til Jacob, ad de icke ville haffue profossen till

10

15

20

25

239: 5 I kanten *Jacob Anderssen*

11 *icke* över raden

12 *St Michels dagh* »mickelsmässa» (29/9)

16 I kanten *Rasmus Grøn*

17 Efter *och* är *sua* struket

19 Efter *selff* är *ville* upprepat

24 Efter *ind*, är *kom* struket

[239] naboe, Til med Rasmus haffde begynt ad fløtte sit gods
 aff Jacobs huß ind i sit eget huß hand haffde kjøbt, som
 profoßen iboer, Da hand icke kunde kome i for^{ne} sit huß,
 førde Rasmus det tilbage igen ind i Jacobs huß, da haffde
 30 Jacob begynt ad fløtte vinduerne aff sit huß, och tilbød Ja=
 cob Rasmus om hand ville der effter sit leiemaal bliffue
 schulle vinduer och dørre komme der i igen, formener derfor
 Rasmus bør giffue hußeleien som før er rørt, Rasmus
 formeente sig ingen huseleie plichtig videre end til Michaëlis,
 35 Tilspurde Jacob Rasmus, om hand haff^{uer} sagt hannom sit huß
 op i loulig tiid, huor Rasmus suarit, ad hand sagde han=
 nom det op om St Michels dagh, Opsatt till neste Raad=
 stuffue /

239: 26 Efter *gods* är *ind* struket
 33 Efter *hußeleien* är *for* struket

Fredagen den 23 Novembris Anno 1632.

[240]

Lyder Niebur Bÿes kemner haffuer vid Stadstienere Baltzer Lauritssen som hand vid sin eed hiemblede, ladet hiidsteffne dennom som re-
ster med konglige Maj^{ts} och bÿes schat, som schulle veret udlagt,
altsamen før St Mortens dagh nestforleden, effter restants
registers indhold, som bleff lest och paaschriffuet, Satte Lyder
Nibur i rette, om de icke bør betalle, inden 3 Solemercke,
eller derfor lide vurdering, med delens omkost, och begierde
domb / DØMBTT, At betalle inden 3 Solemercke, eller der-
for lide vurdering effter Recessen, med delens omkost / # bd [el. bs].

5

10

Beente Christen Remesnidens haffuer ladet indsteffne Jacob Anderssen, med en
4 mends registrering, och formener sig at bør haffue sin
lod och anpart i det gods der i findis, som icke schiiftt eller tilforn
registreret er, och formener sig ad vere besnildet i det gods
hun bekom for sine penge, den tid de 4 mend var inde hos
Jacob Anderssen, effter hindis schriftlig forsets videre indhold, som
hun fremlagde, och bleff lest och paaschriffuet,

15

Beente Christen Remesnidens, paa sine egne och sin hosbondes vegne, paa den
ene, Och Jacob Anderssen paa sin och sin hustruis vegne paa den anden side, bleff-
ue i dag venligen och vell forligte, om all den arff hinde kand
med rette vere tilfalden, effter hindis fader och Moder och halffsødschinde,
At Jacob Anderssen haffuer udloffuet till Beente re-
sten j0 slette daler aff alle form^e arffue, ad erlegge hinde till Jiul
førstkommende, derforuden schall Beente strax lade anamme
hos Jacob Anderssen j schab, som staar paa lofftet, j vindues

20

25

240: 5 St Mortens dagh 11/1

12 Raden börjar med struket *de*

14 *besnildet* ä. lurad; efter *gods* är *hinde* struket

19 *paa ... side* över raden

21 f *fader* och *Moder* och *halffsødschinde* i hs i motsatt ordning

23 I kanten *Jacob Anderssen*

[240] karm aff tuende, och j̄ slagbenck i stuffuen, Och schall Christen Remesnider giffue Jacob Anderßen paa hans hustruis vegne, fuldkommen och rigtig Affkald, for for^{ne} arffue, neste ting, effter Jiull, Och dermed ingen ydermere tilltalle *parter-*
30 *ne* till huer andre Om for^{ne} arffue videre eller anderledis, end som *forschriffuet* staar, Och der med alle handschriffte och breffue her om hiidindtill vere død och magtløß / #

Jacob Anderßen och Rasmus Grøn emellom, opsat j6 N o v: Møtte i dag *parterne*, och fremlagde Rasmus Grønn sit schriffelig suar
35 som bleff lest och *paaschriffuet*, Och førde Rasmus vidnisbyrd, Mogens Anderssen Stadsfogit i Christianstad vant vid sin eed, At udj hans huß och neruerelse, hørde hand, ad Jacob Anderssen, sagde till Rasmusis hustru, /: efftersom *dennom* mange ord emellom falt, om for^{ne} Jacob Anderssens huß och huseleie der aff :/
40 At hand icke ville haffue *profossen* i sit huß, mens ad Rasmus

240: 26 *slagbenck* sittmöbel som kan fällas upp och ändras till säng
30 Efter *huer* är *h* struket
33 Efter *datum* är *Frem* struket
36 I kanten *Rasmus Grøn*

och hans hustru motte flytte aff hans huß, och ickun betalle [241]
 hannom somerleien, och giøre hannom huset rødeligt /
 Jacob Anderssen, suaret, ad hand aldrig haffuer samtøckt, ad
 de schulle udflotte, med mindre de ville fly der i en erligh
 mand, dogh Rasmus selff ad suare til huseleien, Och formener 5
 ad Mogens Anderssens vidne, er ickun et vidne effter louen, och
 icke kand vidne ham [sin ud fe], Til med hand udtrøckelig:
 om profossen, ad Jacob sagde, hand icke ville haffue profossen,
 i sit huß, huor aff orsage er giffuet ad hans huß er staaet
 ledig, Och schiød Jacob sig til vidnisbyrd neste Raadstuffue / 10

Jørgen Bagere er tillsat ad vere Ollermannd for bagerne her vdi byen, och
 haffue tilsuun ad de bager loulig brød, som vidbør, efftersom
 scheppen rough och huede kand gielde, Och som tilforn er
 vedgaet, Och taxt hannom schall offuerleueris /

241: 2 *somerleien* hyran för sommarhalvåret; därefter är *hand* struket
 4 *fly* insätta
 7 Efter *ham* ett par oläsliga ord

[242] Fredagen den 7 Decembris, Anno 1632.

Jacob Anderssen och Rasmus emellom 23 Nov., i rette, Haffuer Rasmus til i dagh
ladet hidsteffne Jacob till vidnisbyrd ad paahøre, Och førde effter^{ne}
vidnisbyrd, Morits schomager vant effter Recessen, At Margrete
5 Mogens Anderssens vid sin eed berette for Morits och Laurits perssen
Stillingbøgger, ad hun hørde ad Jacob Anderssen sagde til Rasmus
Grøns hustru, ad hand ville selff raade før sit huß, før hand
ville haffue profossen der ind, och Rasmus och hans hustru schulle
giffue Jacob hans Sommerleie, och drage huor de ville, Lau=
10 rits Stillingbøgger vant i lige maade, saa som Morits schomager vun=
det haffuer, Bleffue parterne
venligen och vel forligte, Och loffuet Rasmus Grøn ad giffue
Jacob Anderssen den halffue vinterleie, som er
Ellefue marck penge, som Jacob Anderssen samtøckte, och til
15 Paasche nestkommendis schall for^{ne} jj mark betalles /

Morten Christensen gaff tillkiende, ad effter som hand schall giøre K. M^t re=
genschap, paa sin formands S: Jens Rasmussens vegne, for hues ma te=
ri all som er brugt her till bøgningen, medens S: Jens Rasmussen var
bøgningsschriffuer, Saa schall en deell saaden ma te ri all vere for=
20 brendt for nogen rum tid siden, da K: M^s staald
her i Christianstad brende, Och førde Morten effter^{ne} vidnisbyrd, Ja=
cob Anderssen och Morits schomager vunde effter Recessen, ad effter=
som de ere hedenviist her fra retten, effter Morten Christenssens begie=
ring, ad forhøre Hans Postis her i Christianstad, som tilforn haffuer tient
25 vogn driffuer i K. M^s tieniste her i befestningen, hans ord,

- 242: 6 I kanten *Rasmus Grøn; Stillingbøgger* hantverkare som uppför byggnadsställningar
8 och¹ ersätter struket *de*
11 Efter *haffuer* är *Jacob Anderssen suarede her till* struket
12 Efter *forligte* är *At* struket
13 Efter *er* är *vinterleie, Ef* struket
16 Efter *effter* är ^{ne} struket
19 *bøgningsschriffuer* se not till 227: 5
20 *da K: Ms staald ... brende* genom eldsvåda 1622, då en mängd redskap o.d. förstördes, för
vilka byggnadsskrivaren stod i ansvar; *rum* avsevärd
20 Efter *da* är *det brende* struket
21 *Morten* över raden
23 *her* och *fra retten* urspr. i motsatt ordning
25 *vogn driffuer* ä. kusk

effterdj hand ligger paa sin siuge sengh, och icke selff her kand [242]
 møde och vidne sin sandhed, huad hannom er vitterligt, Om hues
 m a t e r i a l l for^{ne} tid schall vere forbrent, haffuer for^{ne} Hans post
 i sin store Suaghz, och siugdomb vid sin høieste eed bekiendt,
 At der K. M^s stald her brende, da er bleffuen forbrent 30
 en gandsche hob m a t e r i a l l, baade hiulbører, Jernspader,
 Jernschouffler, iernhacker, Jernstenger, hampetagell,
 och andet, sambt korn som stod i Secke, och stenhuggerne
 schulle hafft for deris arbejds løn, med videre, som got folck nochsom er vit-
 terligt, Thi folcken haffde saa megit ad bestille 35
 med alterit, ad de det kunde redde,
 saa de icke kunde schøtte det andet, Niels Mortenssen
 sergeant her under g v a r d i e t, vant iligemaade, At for^{ne} m a t e-
 r i a l l er saaledis forbrent, som for^{oven} schriffuet staar, Och ydermere
 vant, At och samme tid bleff der opbrent Steenvogne, 40

242: 32 Efter *iernhacker* är *med* struket

32 *hampetagell* ä. (-tavl) hamprep

34 f *med videre* och *som ... vitterligt* i hs i motsatt ordning

36 Efter *alterit*, är *ad* först en gång struket, därefter insatt igen; efter *redde*, är *effter øffrig-*
hedens struket; altaret för kyrkan var levererat tidigare och förvarades t.v. i stallbyggnaden

[243] Sluffer, och Steenkrane, med videre, som got folck
 nochsom vitterligt, Oluff Horne bagere her i Christianstad
 vant i ligemaade, ligesom for^{ne} Niels Mortenssen
 Vundet haffuer, Och som Jacob Anderssen och Mo=
 5 rits schomager paa hans Postis vegne, Och ad
 Oluff Horne sametid var vdj
 K. M^s tieniste och tiente for en Vogndriffuer / #

Tiisdagen den i⁹ Februarii, Anno 1633.
 Peder Mogensen hans visse bud, fremlagde hans schriftlig=
 10 begiering, huilcken bleff lest och paaschreffuit,
 Fremstode Jacob Anderßen och Jens Anderßen
 borgere her sammesteds, och vid deris eed, med
 oprachte fingre suore for^{ne} Peder Mogenssens
 loulig forfald, ad hand ligger paa sin siuge=
 15 seng, och for siugdum och suaghed schyld, icke
 kand møde til Kiøbenhaffns byting den 25
 Februari for retten, eftersom hand och
 for saadan sin Suagheds schyld, vdj 2
 nest forledenn tingdage, icke selff her till
 20 bytinget sin bestelling kunde for rette,
 mens en anden vdj sin stedt mottet for=
 schaffe / #

243: 1 *Sluffer* ä. »rullbårar», skottkärror, kärror; sist på raden är *he* struket
 3 Raden börjar med struket *som*
 3 fEfter *Mortenssen* är *och / Jacob Anderssen* struket
 5 Efter *schomager* är *effter hans* struket
 6 Efter *Horne* är *samesteds tiente* struket; efter *sametid* är *tiente* struket
 20 *bestelling* ä. (bestilling) syssla, värv
 21 *mottet* måst

Mandagen den $\overline{15}$ Aprilis Anni $\overline{1633}$. [244]
 Capitein Peder Brun haffuer ladet indsteffne Staffen Jesperssen paa Morten Lauritzønns vegne i Lund till vidnisbyrd ad paahøre, och førde effter^{ne} vidnisbyrd, Anders Niellssen Landsfogit paa Vandaas vant effter *Recessen*, ad der Morten Laurits^{sen} fick Jndførsell paa velb: Claus daais vegne, paa Vandaas, hos Peder Jehanssen, da bleff Morten laurits^{sen} paa Velb: Claus dais vegne, tilvurderit saa megit høe och halm der var, saa vel som langhalmb, siden kjøbte Peter Jehanssen aff Morten jt les høe, och beholt Morten selff vid it Spenderum aff same høe, Om hand haffde det till undertagh aff det hand haffde solt vid Anders Nielssen icke, Och haffde Morten der paa foer, paa same høe $\overline{4}$ kiør, $\overline{4}$ quier och $\overline{2}$ heste, som hand och haffde faaet til vurdering, Och berette Anders Nielssen, ad ydermere det kand beuiises med røchter Vid naffn, Rasmus, med flere om det giøris behoff, Schiød Cap: Per Brun sig till ydermere vidnisbyrd om behoff giøris / /: NB Berette Anders Nielssen ad hand icke videre ad Morten haffde det til undertag / :/ Var Staffen Jesperßen paa Morten laurits^{sen}s vegne till Vedermaall / #

Onsdagen den $\overline{17}$ Aprilis, Anno $\overline{1633}$.
 Bleffue til forordnede, med Stadsfogeden, ad besigtige Jldstederne her vdj byen, och huilche vloulige findes, fra dennom giffue beschreffuit, som vidbør, effter^{ne} mend,

Hans Suabe,	Peder Jenßen,	
Oluff Kelsmid,	Niels Tomissen Guldsmid,	
Hans Nielßen,	Laurits Beck, och	
Christen Lund,	Niels Ollssen Veffuere /	30

244: 6 *Claus daais* (gen.) Claus Daa (1579–1641) var riksamiral; *Vandaas* (Vanås) gods i Gryts sn, Ö. Göinge hd

7 Efter *Velb*: är *M* struket

10 *Spenderum* så mycket som ryms mellan två »spännen» i en takresning

11 *undertagh* ä. undantag; *hand* över raden

13 Efter *høe* är *hand togh til undertagh* struket

14 Efter *vurdering* är *Som* struket

16 *røchter* ev. *røchtere*

16 *om* ä. fr. och

17 (*det giøris*) *behoff* upprepat i hs

[245] Fredagen den 3 Maij Annj 1633.

Lod welb: Malte Jull slotzherren læse en Seddell for Borgemester
Raadmend och mennige Borgerschab, formellende, at
Hans welb: Paa Kong: Majts tienneris wegne wdj
5 Væ, at dj adskillige gange haffuer for hannem be-
klagett, huorledis Borgemester och Raad met men-
nige Borgerschafs høre dennem forfang och schade
Paa deris mark och eyendom som ligger till wæby,
Jdett de lader indlage adtschillige lÿcker vn=
10 der den p r e t e x t at paa samme Jord och land schall
hørre till Buckebo gr:
Och effterdj samme trette endnu henger wdj Rette
Saa dett icke er giortt Beuisligt, aff Borgemester
och Raadt huor Rett schell er Emellom wæborene
15 och samme och samme Buckebos gaars grund och
Eyendom. Jtem Opbygge huse paa den mark
Som dj formener Dennem tillkommer
at saaledis met geualt och indtagellse aff deris
mark p r o c e d e r e, endog tretten henger vdj rette,
20 Da will ieg her mett Paa min allernaadig herris
wegne haffue Borgemester och Raad ombedett
och adtwarett dj met saadant p r o c e s och geualt
wille indholde till sagens wddrag, saa frempt dj
Sidenn icke wille tilltalis och lide huis Retenn
25 kunde met føre, Er begerrendis, at dette paa Raad=

- 245: 2 Malte Jull riksrådet Malte Juul till bl.a. Maltesholm, länsman 1632–1639 och 1644–48
(† 1648)
- 4 *wdj* upprepat i radskifte
- 7 *høre* hs *hørre*
- 8 *Wæby* ev. *Wæ by*
- 9 *indlage* upptaga som del av
- 10 *pretext* (*prætekst*) förevändning
- 11 *Buckebo* Bockeboda, gd i Skepparslövs sn, Gärds hd; efter Buckebo gr: (i hs i ett ord, B. gård) är ett längre parti struket: *som dj for Rum tid siden for / Sølff och Penge haffuer køfft, och dennem aff hans / Kongl M: effter deris Byes Priuilegiens lydellsse/ er forundt och beuillgett till Christiansstadt at beholle*
- 14 *wæborene* väborna, invånarna i Vä
- 18 ff Efter *tillkommer* är struket *och Christians / stads Borgere at haffue vdj Noseby och Nesbye / mark Annammett, schall och fyllist vedderlagh forre,*
- 19 *procedere* fortsätta

stuffuen maa lesis och Paaschriffuis, och mig igenn
tilstillis aff Christiansstad den 2 Maij 1633.
Malte Jyll

[245]

Da bleff vdmellt aff borgemester och Raad, saauell som aff mennige
Borgerschaff haffuer dj samtöckt mett Borge=
mester och Raad, at vdmelt effter. 12 danne mend
at huad som dj görer och Suare samptligen och beseýler
med Borg: och Raad Paa Borgernis vegne, det ville

30

245: 33 Efter *Malte Jyll* ett tätt litet rutnät, representerande ett originals m.p. 'manu propria', »med egen hand»

34 *vdmellt* ä uttalat

35 Efter *Borgerschaff* är *d* struket

[246] de staa och gaa mett, disligeste met huis anliggende
Som Bÿen widkommer, Da bleff till melt disse
effterschreffne j̄2 Dannemend *etc*:

	Mickel Bernsen,	Christen Niellsen,
5	Claus Boesenn,	Claus Polsenn,
	Lawe Madtzen,	Hindrich Jensenn,
	Zacris Sÿuensen,	Lÿder Nÿbur,
	Jacob Andersenn,	Christen Lund,
	Oluff Kock,	Hans Christoffersen.
10	vid: infra j0 Julii,	1635 /

Fredagen den 24 Maii, Anno 1633.

[247]

Jehan Christenßen haffuer vid Stadstienere Baltzer Lauritssen och Joen
Laßen som de vid deris eed hiemlede, haffuer til dombs ladett
indsteffne dennom som rester till kircken for jorden, klocker=
ne och kledit till begraffuelser, disligeste for rentepenge effter
en underschriffuen fortegnelse Och for tiende, 5
/ som bleff lest och paaschriffuit, Satte for^{ne} Jehan Christenssen i rette, om
de icke bør betalle for^{ne} restants inden j5 dage, eller der=
for lide vurdering effter Recessen, med delens omkost, Och begier=
de domb / DØMBTT, Effterdj loulig her til er steffndt, Och 10
for^{ne} restants icke benegtes, bleff de tilfunden ad betalle
inden j5 dage effter louen, eller derfor lide vurdering, effter
Recessen, med delens omkost /

Lyder Nibur haffuer ladet indsteffne Niels Tomissen Guldsmid, for leiers=
maall hand haffuer beganget i sit Egteschab, Och icke giffuit 15
hans bøder derfor till byen, Satte i rette, om hand icke
bør udlegge sine bøder till byen, saa vell som till Ko: M^t,
saa megit hand haffuer afftingit fore till K. M^t, eller derfor
lide effter Recessen och Privilegierne, med delens omkost, Och
begierde domb, Niels Tomissen loffuet ad tillfrids ly=
der Nibur j4 r:daler ligesom hand haffuer giffuet till K. M^t / 20

247: 4 Efter kircken är *me* struket

6 Partierna Och ... *tiende* och som ... *paaschriffuit* i hs i motsatt ordning

18 *afftingit* ä jur fastställt böter; efter eller är *d* struket

20 Efter *tillfrids* saknas ett ord för »ställa»; i kanten *Niels Tomissen / guldsmid*

[248] Fredagen den 3j Maii, Anni 1633.

- Jørgen Hechte aff Kolbergh gaff last paa Casten Steen som er Styremand
paa Euert Lÿdickbens borgere i Kiøbenhaffn, hans schib, for
hand schall haffue fororsaget ad
- 5 forleden Tiisdagh morgen paa Aahusse reedt, hans Schude, hand er hiidkommen
for Aahuss, med nogen rug och meell och anden vare,
hand indehaffde, er dreffuen op paa grunden i sanden, for=
medelst Casten Steens schib er bleffuen driffuendis paa den,
i en storm, Och førde Jørgen effter^{ne} vidnisbyrd, Jochum
- 10 Rahm tienendis Claus Poffuelssen, vant effter Recessen,
at forleden tiisdagh morgen bleff for^{ne} Castens schiib
i en storm driffuendis, formedelst Casten laae for et ancker
och et verpancker, saa det dreff paa Claus Poffuelssens^s schude
som Jochum indevar, med Cordelen, da de var nød
- 15 till ad hugge Castens Cordeell, der effter dreff Castens schib
paa Jørgen hechtes schude, enten de firede deris tough
eller det gick i støcker vid Jochum icke, Gregers hanßen
bøsseschøtter her i Christianstad, Vant i lige maade, samme ord / ...
Her emod for^{ne} Casten Steen och Peder Berntssen høibaadsmand
- 20 paa Euertis schib suarede, ad der de laae paa 6 aln Vand, meente

248: 2 *Styremand* befälhavare

4 Partierna *schall* ... *ad* och *forleden* ... *reedt* i hs i motsatt ordning

4 f Efter *haffue* er *verit* struket

5 Efter *ad* är *en* struket

6 Först på raden är *med* struket

7 *paa grunden* och *i sanden* i hs i motsatt ordning

10 Efter *Rahm* är *so* struket; *effter* ä. fr. *effters*

11 *forleden* är dubblerat i hs

13 *Verpancker* varpankare

14 Raden börjar med struket *som Jochen*; *Cordelen* det tåg vari en rörlig rå hänger

16 Efter *hechtes* är *boffue* struket

18 *bøsseschøtter* artillerist

19 *høibaadsmand* högbåtsman, förr: person som bekläder den lägsta befälsposten på handelsfartyg (och som i synnerhet har hand om rigg och segel)

20 *de* över raden

de ad Jørgen hechtes schude vell kunde flyde paa $\bar{4}$ aln vand, [248]
saa schuden icke kunde komme till schade for deris schyld, thi for
schibet haffde de $\bar{3}$ ancker ude, Jørgen suarede, ad de ende=
lig motte paa landt, ellers schuden haffde kommet till støre schade,
thi de icke kunde fire lenger, och de støtte $\bar{2}$ gange, Satte i 25
rette, om de icke bør staa ham til rette, effter Siøretten, och begier=
[de] domb, Bleff Sagen effter Siøretten henviist till Siøfarne folck,
dennom, som ere, Mogens Torup i
Ahuß, Jens Mortenssen, Niels Stenssen, och Lasse Torup
ibidem, enten vid middell ad forene, eller ved endelig domb 30
strax ad adschilie / effter Siøretten / # skt

- 248: 22 Efter *saa* är *de* struket; *schuden* tillskrivet över raden; efter *thi* är *Cas* struket
25 Efter *lenger* är *thi* struket, ersatt av *och*
26 *ham* över raden
27 ff Ordningen är i hs: ^b*henviist ... folck* ^a*effter Siø- / retten*, ^d*dennom* [+struket *emellom ad sige,*] *som ere ...* ^e*enten vid middell ...*
30 *middell* medling

[249] Fredagen den 7 Junii, Anno 1633,
 Peder Tomissen i frendrup i Sieland, haffuer ladet indsteffne Jens Anderssen
 for 54½ daler, effter hans handsch^{ts} indhold, som bleff lest och
 paaschriffuet, Noch fremlagde it register paa omkostning tilsam-
 5 men j4 daler 8 skilling, Endnu fremlagde sit forset, som och bleff
 lest och paaschriffuet / ... Her emod fremlagde Jens Anderssen sit
 schriffdig suar, som bleff lest och paaschriffuet / End fremlagde
 Jens Anderssen S. Oluff Matssens Regenschabsbogh, huor vdj
 findis antegnit adschillig gield S. Oluff Matssen paa Per
 10 Tomissens vegne haffuer opborit, som er giort stregh offuer, Och
 beløber – 28 daler 3 mark slette, herforuden
 beretter Jens sig ad haffue anamet en handschrift paa Per
 Tomissens vegne som Niels Jonssen i Aarisløβ schulle erlegge,
 liudende paa 4½ daler penge och j pund korn sche j8 skilling, Er
 15 tilsamen – 38 daler 3½ mark, dette Jens Anderssen er offuerbødig ad
 betalle, och er begierende ad Per Tomissen vil uduise huad
 det andet schall vere som handschriften melder om /
 Per Tomissen suaret, ad naar Jens Anderssen betaler han=
 nom det hans handschrift omformelder, kreffuer hand hannom
 20 icke videre / Bleffue parterne venligen och vell
 forligte, ad Jens Anderßen schall contentere Och
 betalle till for^{ne} Peder Thomissen 47 slette daler, huilche
 47 slette daler Jens schall contentere Peder Tomissen med
 rede penge eller nøiagtige vare, inden tridie Pindsdagh,
 25 førstkommende, Och der med anammit Jens Ander=
 sen sin handschrift igien her for retten /

Margrete Saldar, barnfødt i Helsingjør, vonhafftig till Amster=
 dam gaff last och klage paa Tomis Anderßen, ad hand
 mange gange haffuer hinde anmodet, om giffter=
 30 maall dennom emellom, och friet till hinde, Och nogen gan=

249: 2 *frendrup i Sieland*. Ett *Frenderup* ligger på allra nordligaste Sjælland, ett annat i S. Dalby sn, Fakse hd, Præstø amt, ett tredje i Kirke-Flinterup sn, Alsted hd, Sorø amt. Det kan inte avgöras, vilket som här är åsyftat

6 I kanten *Jens Anderssen*

8 Efter *Regenschabsbogh* är om struket

11 Raden börjar urspr. *Var Jens Anderssen*, struket

13 *Aarisløβ* ej lokaliserat, fel för *-løff?*

16 *vil* över raden

18 Efter *naar* är *han* struket

24 *nøiagtige* exakt motsvarande

27 *vonhafftig* till bosatt i

29 Efter *haffuer* är *verit* struket

ge hun sagt hannom, ney, mens intet det kundet hiulpet, Om=
sier hun icke kunde vere hannom quiit, haffuer hun sagt hannom
Ja, och de denom med huer andre indbyrdis troloffuet, da och
Thomis /: efftersom maner er til Amsterdam :/ bytet
en ring med hinde, Saa Margrete beholt 2 leed aff sam=
me ring, och Tomis Anderssen togh til sig det tridie leed, Saa ad
de ere rette troloffuede folck, Och loffuet Tomis hinde
Egteschabs tro, vid 5 aar siden, huilchen hans egteschabs
tro hand icke haffuer holdet, hinde, som det sig bør, huorfor
hun er fororsagit hiid sig ad begiffue, ad hun kunde bliffue
quiit for samme troloffuelse, och Sit støcke ring become igien,

[249]

35

40

- 249: 31 *det* över raden
33 *de* över raden
33 f *da* och *och Thomis* i hs i motsatt ordning
34 I kanten *Thomis Anderssen*,; *maner* manér, skick och bruk
35 Efter *hinde* är *och* struket, ersatt med *Saa*
35 f *leed* länkar?; *ad* över raden
37 *loffuet* och *Tomis* i hs i motsatt ordning
38 Efter *tro* är *for* struket
41 Raden börjar i hs med *ham*, struket; *och* och *become* över raden

[250] Och formener ad Tomis *Anderssen* bør hinde hindis omkost udstaae,
 Och erstatte, Och begierde domb, Thomis
Anderssen suarede, ad hand formener ad for^{ne} Margrete saadan
 sin letferdige, løgnagtighe beretning bør beuiisse, ad
 5 hand hinde i nogen maade nogen tro och loffue til egteschab
 haffuer loffuet, eller ad hand nogen ring bekomit aff hinde, eller brøt,
 Mens formener alene ad vere en løss beretning och sig derfor
 for hindis tilltalle fri vere / Bekrefftet Margare=
 te vid sin siels salighzs eed saaledis i sandhz ad vere, som hun
 10 angiffuet haffuer, och de saaledis troloffuet at vere, med huer
 andre, som forschriffuet staar, Thomis suaret, ad effter=
 som hun saa letteligen giører sin eed der paa, formener
 hand hun icke kand suere hannom nogen sagh paa, Be=
 gierit Margrete her effter et Raadstuffvidne / # skt.

250: 2 f Hs har ordningen *hindis omkost ... hinde erstatte*

6 *ad hand* över raden

7 *formener* i hs närmast efter *och*, som är tillfogat över raden

9 *eed* över raden

Fredagen den 26 Julii, Anni 1633.

[251]

Borgemester Anders Nickellssen haffuer vid Stadstienere Baltzer Lauritzønn, som hand vid sin eed hiemlede, ladet hiidsteffne Beente Christen Remesnidens, med hindis Lauverge, i gaar i hindis fraverelse och giffuet folcken i huset det tilkiende, ad lade hinde forstaa, Saa vel som i dagh for^{ne} Baltzer Lauritzøn her fra retten henviisdt och hinde tilkiendegiffuet, om hun ville p r æ s e n t e r e, da for^{ne} Beente hannom suarit, ad hun ville rette sig effter K. M^s breff, och velb: Malte Jiulls ord, och naar hun loulig bliffuer steffndt til tingit, vill hun møde / Gaff for^{ne} Anders Nickellssen tilkiende, ad hand sig i dagh erbiuder ad effterkomme K. M^s naadigste befalning, Saa viidt den tilfulde icke er effterkomit, thi hindis broders liig, som tilforn er beuiist, er vid erlige folck optagit, och i kirckegaarden begraffuit, Och nu erbiuder sig ad stille hinde tilfrids, saa vell som barnens formyndere, effter got folckis Siigelse, Och saa viit ret och tilbørligt kand vere / Her till, vid en Soldat vid naffn Oluff Niellssen, fremschicket for^{ne} Beente Remesnidens sit schrifftlig suar, Liudende, Efftersom Anders Nickelssen haffuer ladet mig steffne for Borg: och Raad, med mine Louverge, Saa haffuer Borgemester ingen set till min verge, ad forsuaere mig, och dissver Borg: Oluff Suendssen ligger paa sin siuge sengh, Och raadmendene ere icke heller alle tillstede, Och Anders Nickellssen er min Vederpart, Ochsaa retter mig och effter den Velb: mand, Malte Jiulls ord, hand Sagde, at kongens befalninger paa min Sagh schulle leggis paa tingit, Och der vill ieg och komme, naar ieg bliffuer loulig steffndt, Och er ieg nu begierendis, at dette mit Suar maa leßes och paaschriffuis, Beente S: Chri=

251: 5 och över raden

8 *presentere* inställa sig

9 Efter *sig* är *effter sig* struket

17 Efter *Siigelse* är *och* struket

18 Efter *Her* är *her* struket

19 I kanten *Beente / Remesnidens*

22 *set* satt

29 Efter *at* är *rette mig effter* struket

30 Efter *maa* är *leggis* struket; *S:* över raden

[251] sten Remsniders / # skt
skt

Ormer Suendßen i Boarp i Ousby Sogn, paa sin Søsters Nille
Suends i Ousby hindis vegne i rette førde en fange, vid naffn, Niells
Mogenssen ibm, Och begierde vidnisbyrd ad føris, Anlangende
35 nogit lerit som er sydt i en schiorte och 2 opleder Som her for
retten med fremførís, huilchet lerit for^{ne} Nille Suends
sig her for retten vidkiender, efftersom hun magen til samme
lerit fremviiste, huilchet for^{ne} lerit hinde schall vere tiuffstollen
fra, Och førde effter^{ne} vidnisbyrd / Dorette Claus Brosens

251: 32 Efter *Søsters* är *Nille* struket

33 *hindis vegne* över raden

35 *lerit* lärft; övre delen av särk, sydd av finare tyg; också om lös del som kunde träs över den egentliga särken (så väl här, då klädestyckena kunde företes i rätten); *opleder* (oplod m.fl. varierande former) ä. överslag; *som* över raden

her i *Christianstad* vant effter *Recessen*, At forgangen Poffuelsmäße [252]
 Marcket kjøbte hun for^{ne} lerit som for^{ne} schiorte och 2 oplede
 er sydt aff, foruden en oplēd hindis tieniste piige becomb
 aff samme lerit, som var tilsamen j0 aln, aff for^{ne}
 fange, och gaff hun hannom for alnen j3 skilling, Her til for^{ne} 5
 fange suarit, ad hand aldrig soldt for^{ne} dorete nogit
 lerit, thi hand haffde intet, Mens en seck fick hand hindis
 piige, Strax effter berette for^{ne} fange, At det var icke en
 Seck, mens en pose, som hand ville haffue nogit klede vdj, hand
 kjøbte, Atter igen berette for^{ne} fange ochsaa nu her 10
 for retten, ad hand fick for^{ne} dorettis piige huercken
 Seck eller posse, mens nogit klede haffde hand kjøbt, huil=
 chet hand raade ad stoppe, vdj huad hand ville, Suend
 Eschilssen i Klogerup i Raabeløe Sogn, vant i lige maade,
 At hand saae, ad for^{ne} dorette Claus Boossens kjøbte for^{ne} 15
 lerit aff for^{ne} Niels Mogenssen om Poffuelsmässe marcket,
 j0 aln, alnen 13 skilling, Jens Pederssen tienendis Claus Bo=
 sen, vant i lige maade, at hand saae, ad for^{ne} dorete kjøbte
 for^{ne} tiid for^{ne} lerit aff for^{ne} fange, j0 aln, alnen j3 skilling, huil=
 chz lerit nu ligger her retten / und[en]tagen en oplēd / 20
 vunde for^{ne} Suend och Jens Pederssen ochsaa effter *Recessen*,
 saa vel som dorette Claus Boøbens / skt #

252: 1 f *Poffuelsmusse Marcket* Pålsmässan firades i Kristianstad 25/1, jfr not till 27: 2

3 *oplede*=*oplød*, jfr äv. r. 20

4 Efter *aln* är *och gaff hun* struket

6 Efter *hand* är *ke* struket

10 Efter *ochsaa* är *her* struket

14 *Klogerup i Raabeløe Sogn* Klåbarp i den forna Råbelövs sn, Villands hd (nu del av Fjälkestad)

20 Efter *undentagen* är *de* struket; efter *oplede* är *disse* struket

[253] Fredagen den 2 Avgusti, Anno 1633.

Mogens Anderßen, effter slotsherrens befaling, haffuer ladet indsteffne
Borgemester Anders Nickellssen och Beente S. Christen Remes-
nidens, om de i dag kunde komme till ende, om hues tuistighz
5 dennom emellom er, Anlangende hindis broder, huorfor Slots-
herren vill haffue bete Anders Nickelssen tilholden, ad hand
sig med for^{ne} Beente Remesnidens och hindis broders egtebarn
schulle forene, effter Ko: M^{ts} missive, Her till
Borgemester Anders Nickelßen
10 suarit, at hans M^{ts} Naadigste vilie er effterkomit, Saa
for^{ne} Beentis broders liig er vid erlig folck optagit, och i kirckegaar-
den begraffuet, Och i dag staar offuerbødig, saa vel som tilforn,
ad stille Beente Christen Remesnidens tilfrids effter dan-
nemends sigelse, Saa hans M^{ts} breff, i alle maade schall
15 bliffue effterkommit, Paa for^{ne} Beente Chri-
sten Remesnidens Vegne, suarit Staffen Jesperßen, och
gaff tilkiende, at for^{ne} Beente paa denne trette, hindis broder
anlangende, megit haffuer voffuet och anvendt till domme
och breffpenge, Saa och 4 reiser til Kiøbenhaffn, aff høi
20 tiltuungen orsage, och der leggit undertiiden 3 vger 4, 5,
och undertiiden 6, Jcke en ringe deell baade med forte-
ring emidler tid, saa och i andre maade der paa voffuet och anvendt
med vognleie och fortering, Jtem hindis gandsche nering hinde
deroffuer, for slig orsage schyld, hinde betagen, Saa vel som hun
25 med hindis slecht och venner til største haanhed och foragt, for-

253: 7 *for^{ne}* över raden

8 Raden börjar med struket *efft*

9 I kanten *B. Anders Ni-/ckelssen*; raden börjar med struket *Borgemestere och Raad*

11 *Beentis* över raden

15 Efter *effterkommit* är *Staffen* struket

15 f I kanten *Beente Remesnidens*,

17 *for^{ne}* över raden

22 *maade* över raden

24 *hinde betagen* förlorat

25 *haanhed* ä. hån

medelst hindis S. broders udførelse vid bødelen, huor om
hun och paa det sidste erlangit K. M^s naadigste breff till den gode
mand, Velb: Malte Jiull, At be^{te} Anders Nickelssen schulle
hindis broders liig lade vid erlige folck optage, och i got
folckis neuerelse och paasiun i kirckegaarden schulle nedsettis,
det hand mener icke endnu schulle vere effterkomit, J t e m An=
ders Nickelssen och for nogen tiid effter Tingsvidnis liudelse schall
sig haffue p r æ s e n t e r i t til fulde ad ville effterkomme,
effter hans M^{ts} naadigste vilie videre der om, Huilchz hun
schaffet haffuer, effterdj hun fornam ingen videre frucht kunde,
bringe, end nogen løss tilbud, haffuer hun
paa nye forhuerffuet end en hans M^{ts} høie befalning, ad hand
det endelig endnu schulle effterkomme, Saa vel som stille

[253]

30

35

- 253: 26 Efter S. är *fa* struket
27 *erlangit* erhållit; *breff* över raden
33 Raden slutar med struket *naar*
35 *schaffet* uträttat
36 Raden börjar urspr. *end nogen løss tilbud*, struket

[254] hans Sødshind tilfrids, Dogh paa det, om mueligt er, den
fattige bedrøffuede quinde der med kunde komme i rolighed,
Och Sagen foruden viitløfftighz kunde bliffue biilagt, staar
Staffen Jesperssen offuerbødig i Beente Remesniders egen ner-
5 uerelse, om Anders Nickelssen det saa haffue vill, Sagen ad
forene, Bleff for^{ne} Beente Christen Remesniders
aff Borgemestere och Raad tilspurd, huad hindis begie-
ring er aff Anders Nickelßen, for hindis paavoffning, kost
tering och andet, huor med hand hinde kand tilfridsstille,
10 och hindis S. broders egtebarn, effter K. M^s naadigste førige
udgiffne m i s s i v e til Slotsherren, Velb: Malte Jiull, ville de
giøre deris beste dennom nu der om ad forene, huis mu-
eligt i mindelighz schee kand, Staffen Jesperßen sua-
rede, At for det første var hindis begiering, ad hindis bro-
15 ders liig motte besigtes, som berettis ad vere lagt i kircke-
gaarden, dog icke beuiist, det hand formener Anders Nickelssen
bør ad lade giøre, paa det kand eragtis, om det er
hindis broders liig, eller det kunde vere et, andet, som vdj
marcken for deris misgierninger er nedsat, Och for det
20 andet, hinde ad tilfridsstille, Saa er hindis begiering hinde aff
hannom motte tilstillis 400 daler mynt, Huad det egtebarn be-
langer, her foregiffuis, som hun mener Anders Nickelssen selff
haffuer hos hans M^t angiffuet, effterdj der om meldis i hans M^s
breff som Anders Nickelssen selff forhuerffuit, huorfor hun mener
25 hand ingen egtebarn haffuer, fast mindre nogen vid der om nogit
ad siige, som och i det er ad see, ad ingen inden aar och dagh er
fremkomen, enten med barn som berettis schulle vere egtebarn,
eller nogen paa dens vegne, huorfor hand mener det intet ad
vere, mente hand derfor, ad huad effter hindis broder falde
30 kand, arff eller andet, hun det er berettigit och ingen

- 254: 2 *komme i rolighed* komma till ro, få lugn
12 *Raden börjar med struket* *denna*
13 *i mindelighz* fredligt
14 Efter *At* är *d* struket
17 Efter *ad* är *giøre* struket
17 f Efter *er* är *det liig* struket
19 Efter *marcken* är *i lige* struket
27 Efter *barn* är *eller* struket
30 Efter *kand* är *eller* struket

anden / Her till bet^e Anders Nickelssen
fremlagde et tingsvidne her aff tinge udgiffuet den $\overline{j3}$ M a i i,
nestforleden, som bleff lest och paaschriffuet, Suarit Anders Ni=
kelßen, ad hand her med beuiiste Jens Graas liig ad vere
optagit och begraffuit, Huad den anden post i hans M^{ts}
m i s s i v e belanger, er hand endnu som tilforn offuerbødig ad effter=
komme, ad stille hinde och hans egtebarn, eller hans formyndere
hogen Grýdestøber som her nu tilstede er, tilfrids, effter danne=
mends siigelse, Och er begierende ad Be=

[254]

35

254: 31 Efter *Nickelssen* är *suarit*, at struket
34 *med* över raden i st. f. struket *bes*
39 Efter *er* är *Beente vil tage* struket

[255] ente ville med hannom samtøcke 2 eller 4 Vuildige mend,
 paa hindis siide; Och hand i ligemaade vill samtøcke saa man-
 ge, Och hues de der vdi kand sige och kiende, vill hand lade sig
 nøie, Och hinde contentere och betale, och hans rette arffuinge,
 5 Staffen *Jespersen* formeente, ad det Tingsvidne icke melder om
 hans optagelse eller nedersettelse i kirkegaarden, Huad
 det egtebarn er anlangendis, Saa tilspør Staffen *Jespersen*
 Hogen *Grydestøber*, som schal vere verge for det barn, som
 siges ad vere egtebarn, om hogen vid nogit aff same barn
 10 ad sige, eller icke / Hogen *Grydestøber* suaret her
 till, ad hues formynderschabet belanger vid hand aldelis in-
 tet videre aff, end hand er aff Borgemestere och Raad til-
 sat ad vere verge for Jens graais barn, Och berette Baltzer
 Lauritzøn Stadstieneren, ad Agde Peder Graais berette
 15 for ham ad samme barn heder Niels, Suarede Staffen
Jespersen, ad naar der loulige med hindis broders liig er om-
 gaait, saa schall hun vere der med tilfrids, men huad sagens
 tilfridsstillelse belanger, haffuer hun och tilkiendegiffuet,
 Mogens Anderßen, effter Slotsherrens befalning, i rette
 20 lagde K. M^s missive den gode Mand tillschriffuet, som bleff
 lest och paaschriffuet, indeholdende, At efftersom Slotsherren for
 nogen tiid siden haffuer bekomit Ko: M^{ts} naadigste befalning,
 huorledis forholdis schulle med for^{ne} Anders
Nickelssen den personn hand haffuer ladet legge under galien,
 25 Och K. M^t aff samme persons effterladende hustrue fore-
 giffues, samme befalning icke at vere til fulde effterkomit,
 Da bede och ville høistbete K. M^t, At Slotsherren, strax hans
 Velb: med for^{ne} missive besøgis, endelige effter-
 kommer forige hans M^{ts} befalning, Och der-
 30 som for^{ne} Anders *Nickelssen* icke sig der effter vil rette, Den

255: 1 *samtøcke* gemensamt utse; *vuildige* jur. oväldiga, opartiska
 4 *contentere* tillfredsställa
 9 *vid* vet
 15 *barn* över raden
 23 Efter *med* är *Anders Ni* struket
 25 *effterladende* efterlämnade
 28 Efter *Velb:* är *her med besøgis* struket
 29 Efter *forige* är *voris befalning* struket

guode mand Slotsherren da hannom strax vid rette lader
tiltalle, Samme Kongelig missive daterit Kiøbenhaffn Slot, den
j2 Julii, nestforleden / Gaff for^{ne} Mogens Anderssen
tilkiende, ad den gode mand, Slotsherren vill haffue for^{ne} An=
ders Nickelssen befalet, effter samme kongelig missive sig ad
holde / och effterkomme / Her til Borg: Anders Nickelssen
suarit, ad hand haffuer tilforn bødet hinde j00 daler, och nu
biuder hinde j50 daler, om hun och hindis medarffuinge der
med vill lade sig nøie / Staffen Jesperßen sua=

[255]

35

[256] ret, ad Beente Remesniders er allene Sødschind och arffuing,
 Och ingen egtebarn vid aff ad siige, til med formynderen ingen
 barn eller gods til formynderschab er leuerit, huorfor hun
 allene taler och handler for sig selff, Som och haffuer dreffuet sagen
 5 och der megit paa voffuit, fast offuer de j50 daler hinde biudis,
 dogh paa det om mueligt var ad kunde biileggis, beretter
 Staffen ad haffue offuertald Beente, ad hun for hindis per=
 son med 300 daler vill lade sig nøie, Och all des her aff rei=
 sende sager der med ad schulle vere dempet, saa viit der vdj
 10 reist er, dogh saa frembt det hinde strax tillstillis /
 Her till for^{ne} Anders Nickelssen suarit, ad hand endnu er=
 biuder sig, paa det, det kand faa en endelig ende, ad giffue
 hinde och hans arffuing endnu 50 daler, som er tilsamen
 200 daler / Staffen Jesperssen suarit paa Beentes veg=
 15 ne, ad hun mener det er altfor ringe, och icke ringere kunde
 end før er rørt / # skt.

#

Mogens Anderssen K. M^{ts} fogit opbød i dagh hues penge hand til sig haffuer
 anamit paa tingit, som er aff de 20 daler K. M^s domb formel=
 der ad Borgemestere och Raad schulle udlegge til Jens Graae,
 20 Och er begierende de dennom ville aname, som dennom ere be=
 rettiget, huor til Mogens Anderssen haffuer ladet steffne hogen
 Anderssen Grydestøber, som er tilsat Jens Graais barns
 formyndere, Och Beente Christen Remesniders / Paa
 for^{ne} Beentes vegne suarit Staffen Jesperssen, ad huad de
 25 penge belanger, som opbiudis, mener hand hun er berettigit
 och ingen anden, Och fremlagde for^{ne} Staffen Jesperssen en fuld=
 magt under Jens Graais egen hand, som bleff lest och
 paaschriffuet, daterit den 6 Julii, 1632, Findis samme fuldmagt
 paaschriffuen ad vere lest for 8 mend, som for^{ne} den 6 Ju=
 30 l i i, retten ad haffue biisidet, Saa vel som inden Christian=

256: 5 fast ä. långt

7 Staffen över raden i st. f. struket *hand*; efter *hun* är *med* struket

9 dempet utagerade

13 Efter och är *hindis* struket

22 Efter *Grydestøber* är *Jens* struket

24 I kanten *Beente Remesniders*

29 Raden börjar med struket *ad*

30 *haffue biisidet* varit bisittare i

stads ting, den 27 Maii, 1633 / Suarede Staffen Jesperssen
ad huad den arrest belanger for^{ne} penge schal haffue vdj staaet,
schal befindis same arrest vdj et Tingsvidne inddragit,
som icke schal melde om de penge som er kost och tering, mens
om arffuegods / Meente effterdj beuiist er med Jens Graais se=
del, ad hun dennom schulle anamme for hues hand hinde schyldig
var, At de derfor hinde tilkommer, och icke vidkomer arffue=
gods, huer om hand begierde domb / Och irettelagde Staffen
Jesperssen et 8 mends vidne daterit for^{ne} den 6 Julii, Anno

[256]

35

- 256: 32 *arrest* innehållande
33 Raden börjar med struket *bene*; *inddragit* intaget, omnämnt
39 Efter *vidne* är *her* struket

[257] 1632, som bleff lest och paaschriffuet, huor vdj en arrest Sedell
er indført, daterit den 28 Julii, 1631, huilchen begieris ad
indfør is i hues beschriffuet giffuis / Hogen Grydestøbere
suarede, ad hand formener Jens Graais barn er
5 for^{ne} penge berettiget, som en arffuingh, indtill saalenge beuiises
nogen nermer arffuingh eller anden arffuingh der
til ad vere / Formeente Staffen Jesperssen ad hogenn
Grydestøber bør beuiise, ad Jens Graa haffuer nogit
egtebarn i liiffue, effterdj mand ingen barn haffuer hørt
10 aff ad Sige fast offuer Aar och dagh, Och mener derfor ad de
tilkomer Beente och ingen anden, Och om end schiønt noget
egtebarn var, saa er det icke arffue, som arrest en ommelder,
DØMBTT, Effterdj befindis Jens Graa ad haffue giffuet
sin Suoger S. Christen Remesnider fuldmagt same penge
15 ad aname, dogh icke formelden som nogen gield, Och Mo-
gens Anderssen dennom en tiid langh formedelst den arrest for-
leden aar i rette lagdis, hoß sig hafft paa en ret, Befin-
dis och tuiffill och tuistes huo Jens Graais rette och neste
arffuingh er, enten hans Søster eller hans Søn, da kun-
20 de B. och R. icke tilfinde nogen samme penge fuld-
komeligen at anamme, før end der om adschilt vorder,
huo Jens Graais neste och rette arffuingh er, gaais sii-
den om, hues ret er /
Mogens Anderssen Ko: M^{ts} fogit effter Slotsherrens befaling fremlag-
25 de Ko: M^{ts} missive den gode Mand tilschriffuet,
daterit Kiøbenhaffn slot den 9 Julii, nestforleden, som bleff
lest och paaschriffuet, Indeholdende, At hues Beente affgangne
Christen Remesniders effterleffuersche, vnderdanigst s u p=
plicando lader forebringe, haffuer Slotsherren aff medføl-
30 gende hindis supplication videre at forfare, Bedendis

- 257: 3 *arrestsedel* begäran om el. bevis på kvarstad
3 I kanten *Hogen Grydestøber*
4 Raden slutar med *ret er* struket
6 Efter *arffuingh* är *ad vere* struket
15 *formelden* testamnterat
25 f Efter *fremlag-* / *de* är *en missive* struket
27 I kanten urspr. *om B. Anders / Nickelssen och*, struket
28 f *supplicando* (lat.) vördsamt anhållande
29 I kanten *Beente Remesniders* (jfr föreg. not)

och ville, At Slotsherren aluorlig indseende haffuer, At hun
aff Borgemestere och Raad icke forurettis i nogen maa=
de, meden vederfaris den deell ret er / End fremlagde
for^{ne} Mogens Andersen et s u p p l i c a t z under for^{ne} Been=
tes naffn, som och bleff lest och paaschriffuet, Som begieris
ad indföris i hues beschet giffuis / Var for^{ne} Beente
till Vedermaall /

[257]

35

257: 34 *supplicatz* ä. (supplikation) ödmjuk anhållan

35 Efter *Been- / tes* är *egen* struket

36 *beschet* osäker läsning

37 Meningen synes vara ofullbordad

[258] Mandagen den $\overline{j2}$ Avgusti, Anno $\overline{1633}$.

Borgemester Anders Nickelssen och Beente Christen Remesnidens med hindis lauverge gaffue tilkiende, At efftersom hiid ind till dennom tuist emellom verit haffuer
5 anlangende hindis broders Jens Graais liig, som uden byen schall vere begraffuen, och siden effter Ko: M^{ts} naadigste befalning och m i s s i v e r optagit och i kirckegaarden begraffuit, Saa haffuer Borgemester Anders Nickelssen i dagh i Borgemestere, Raads och Stadsfogedens neruerelse, effter høistbe^{te} hans M^{ts} ydermere
10 befalning til Slotsherren velb: Malte Jiull, sig fordragen och venligen forligt med be^{te} Beente Christen Remesnidens, baade for omkost, paavoffning och alt andet hues

15 Borgemester Anders Nickellssen ... och Beente S. Christen Remesnidens gaffue tilkiende, At efftersom hiid indtill dennom tuist emellom verit haffuer, Anlangende hindis broders Jens Graais liig, som uden byen schall vere begraffuet, och siden, effter K. M^s naadigste befalning och m i s s i v e r er optagit, och i kirckegaarden begraffuet, Saa haffuer be^{te} Borgemester Anders Nickellssen i dagh i Borgemestere och Raads Och Stadsfogedens neruerelse, effter høistbe^{te} hans M^{ts} ydermere befalning till Slotsherren Velb: Malte Jiull, sig fordragen med be^{te} Beente Christen Remesnidens, baade
25 for omkost, paavoffning och alt andet, hues hun i den sagh kunde haffue ad fodre, Saa hun nu i alle maader gandsche fornøiet och tilfridsstillet, Saa viit K. M^s m i s s i v e r hannom haffuer tilholdet, Loffuer och tilsiger fordj for^{ne} Beente for sig, och huo som helst formener sig nogit
30 effter denne dagh ad kunde paatalle, for^{ne} B. Anders

258: 11 f *fordragen* ä. förlikt

14 Meningen ofullbordad

25 Efter *i* är *dagh* struket

28 *tilsiger* lovar (synonymt med det föreg. *Loffuer*)

Nickelssen for den sagh quiit, krauffues, och schadesløss i alle
maade, ad holde, Och der med, med samenlagde hender ere
venligen och vel bleffuen forligt, Saa ad hues *process* och der aff
reisende Sager, med sambt hues breffue paa enten sider
i den sagh forhuerffuet ere B: Anders Nickelssen och
Beente Vidkomer schal Vere død och magtløss, Och icke kome
for^{ne} B. Anders Nickellssen til hinder eller schade i nogen maade / # skt.
skt.

[258]

35

258: 31 *kraves* står för *kraves-* (*løss*) ä. (kravsløs) som det icke kan resas krav mot
31 Efter *och* är *och* upprepat i texten
35 *B*: över raden; efter *och* är *Beente emellom* struket

- [259] Fredagen den $\overline{j6}$ Avgusti, Anno $\overline{1633}$.
 Her Oluff Jonßen haffuer ladet hiidsteffne Morten Christenssen Och frem-
 lagde $\overline{3}$ handschriffter, den første under for^{ne} Morten Christenssens
 formands S: Jens Rasmussen^s, egen hand, da=
 5 terit $\overline{29}$ Martii,
 $\overline{i627}$, liudende paa $\overline{300}$ slette daler, paa for^{ne} handschriff findis paa=
 schriffuet ad vere betalt den $\overline{j5}$ Decembris, 1629 $\overline{193\frac{1}{2}}$. Den Andenn
 handschriff, under for^{ne} Jens Rasmussen^s egen hand
 Michaëlis Anno $\overline{j622}$, liudende paa $\overline{200}$ slette daler,
 10 Børnepenge, med sin rente, Paa for^{ne} handschriff findis paaschriffuet ad
 vere betalt renten aarligen $\overline{j2}$ daler, till Michaëlis, $\overline{i623}$, $\overline{i624}$,
 $\overline{i625}$, $\overline{i626}$, och $\overline{i627}$,
 Den tridie handschriff under Gesche
 Jens Rasmussen^s som nu er for^{ne} Morten Christenssens^s hustru, egen hand, och Segll,
 15 Same handschriff daterit den $\overline{j4}$ Februarii, Anno
 $\overline{i630}$, liudende paa $\overline{56}$ slette daler, Huilche for^{ne} $\overline{3}$ hand=
 schriffter i dagh bleffue leste och paaschriffne, Var bete
 Her Oluff Jonßen, aff for^{ne} Morten Christenssen forsicherungh
 begierende, for for^{ne} tillkrauff, ad hand sin betalning kand
 20 vere viss, Da haffuer for^{ne} Morten Christenßen i dagh her for
 retten forsicherit for^{ne} her Oluff
 Jonssen i den Gaard her i byen Østen till
 vid heste torffuet beliggende, som Slotsherren vdj boer sin betalning,
 saa viit hans tilkrauff effter for^{ne} $\overline{3}$ handschriffter kand
 25 beløbe / # fdo skt.

- 259: 2 Her Oluff Jonßen sognepræst i Everöd och Lyngsjö, jfr 268: 34
 4 I hs är partiet daterit 29 Martii ... egen hand urspr ställt före och Segll ... 1627; vidare står
 på r 12 f egen hand, och Segll före som ... hustru
 5 Efter daler, är med struket
 6 $193\frac{1}{2}$ över raden
 18 I Christenßen står Christen över raden; i kanten Morten Christenssen
 19 Efter forsicherit är i den Gaard her vdj struket
 20 Efter byen är Paa heste torffuit struket
 21 boer sin ersätter struket der vdj
 24 I »fdo» kan andra tecknet vara en tvåa eller trea

Torsdagen den 29 Avgusti, Anno 1633.	[260]
Michell Berntßen haffuer ladet indsteffne Schipper Christen Schauboe, aff Kiøbenhaffn, for hand for 2 aar vngefer schall haffue med verit en vid naffnn Jacob Jacobßen, at affhandle for ^{ne} Michell Berntßen en Schipladnigh Eegeplancker, dennom anammet,	5
och indschibet, Och schibrummet tilladt, foruden rigtig affsceed eller betaling der med bortseglet Michell Berntssen aldellis Waffuidende, eller atvret, Och i saa maade, det Michell Berntßen formener, med sambt hans Kiøbmand sig voprichte[li]= gen mod hannom forholdet, och handlet, Huorfor effterdj Mi= chell Berntssen nu vforverendis samme schipper her vdj fri= heden antreffet, ei kunde forbiigaae, hannom for retten ad lade i n d c i t e r e, med begiering hand sig vill erklere, Aff huad orsage hand sig saa vopricht[el]igen mod hannom forholdet, J det hand icke alene hemeligen /: Som med Jacob Jacobssen	10
med verit fuldkomelig kiøb om planckerne med ham ad slutte ./ Aff Ahusse Reed foruden rigtig affsceed, affregning, eller betaling, bortløben, Meden och undvigt, K. M ^s told och rettighz, som hand lige vid andre rigens Jndbyggere burde udlegge, icke giort klart for, Ydermere berette Michell Berntßen, At effterdj be ^{te} Schipper Christen Schauboe alt saadant ei kand benegte, io saa ad vere tilgangen, som før er rørt, Er Michell Berntßen domb begierendis, Om Christen Schauboe, som med Jacob Jacobssen sluttet kiøb strax med rede penge at betalle, och planckerne anamet,	15
och med dennom Michell aldellis vbeuust bortløb, saa vnderfundeligen, vell affvidende de hannom vare vbetalt och vforføiet, icke plictig er hannom ad c o n t e n t e r e och betalle baade for den gandsche last, som er 5 tylter tycke plancker, tylten 9 daler, 23 tylter gemene plancker, tylten j8 mark, foruden	20
	25
	30

- 260: 4 *for^{ne}* över raden
6 *schibrummet* ä lastrummet; *tilladt* ä full-lastat
8 *waffuidende* ä utan (ngns) vetskaps
12 *forbiigaae* underlåta; efter *hannom* är *ad* struket
13 *indcitere* instämman
17 *afsceed* ä tillstånd att avlägsna sig
25 Raden slutar med struket *och*
26 *bortløb* över raden; *vnderfundeligen* ä svekfullt
27 Raden börjar med struket *vid*; *affvidende* ä underrättad
29 *tylter* tolfter; *tycke planker* i hs i ett ord

[260] 3 tylter tycke plancker for 36 daler, Michell Berntssen til
Peder Anker siden motte betalle, Och det inden 3 Sole=
mercke, eller stande till rette som vidbør, Thi dersom
Michell Berntssen haffde troedt eller formodet Christen
35 Schaboe sig saaledis emod hannom ville anstille, Schulle
hand vell paa de tiider bleffuen tillstede, Saa Michell
Berntssen med sit egit kunde bleffuen betalt, huilchet hand
och formodet, Effterdj Christen Schaboe, hos Michell
sin Rorstold paa K. Ms vegne schulle erlegge / ... Her
40 emod fremlagde da for^{ne} Christen Schaboe sit schriftlig
Suar, som bleff lest och paaschriffuet / ... Michell Berntssen till=

260: 38 Efter *Michel* är *haffuer* struket
39 *Rorstold* en form av tullavgift
40 Efter *fremlagde* är *Michell* struket

spurde for^{ne} Christen Schaboe, om hand icke var med for^{ne}
 Jacob Jacobßen, Och kiøb sluttet om for^{ne} plancker, Och tiit
 och offte hannom anmodet før hand samme plancker
 kunde bekomme, Och om Michell icke bleff strax
 loffuet rede penge før hand bortseglde / Christen suarit 5
 ad hand sad hos, Och icke negter, ad hand io anmodet Michell
 Berntssen om samme plancker, mens dogh icke uden Jacob
 Jacobssen var med hannom, Och bleff Michell loffuet penge før
 hand bortseglet, Och haffuer hand anamit same plancker,
 Ei heller negter, hand io bortseglet, och icke gjorde klart for 10
 Rohrtolden, eller nogen tingh, uden hos Oluff holst, brygge=
 penge och Bognepenge / Och viste Christen Schaboe
 icke rettere end herman Arentssen som var Jacob Pederssens
 fuldmegtige her, io gjorde hos Michell Berntssen for rors=
 told och lastpenge, efftersom hand beretter hand med 2̄ mend 15
 var i Michell Berntssens huß och tilbød hannom det, Her=
 foruden negter Christen, at hand aldrig loffuet Michell
 Berntssen nogen penge, eller gjorde nogit kiøb med om ham nogen
 plancker, ei heller ved ad hand nogen tid haffuer gaaet mz
 Jacob Jacobssen anderledis end som en schipper med en kiøb=
 mand hør och bør / Tillspurde Michell Berntssen, om for^{ne} 20
 Jacob Jacobssen ei var for^{ne} Christen medleuerit och betroed,
 saa Jacob icke motte gaae nogensteds, uden Christen var
 med hannom, Suarede Christen ad hand det icke benegter,
 hand io motte følge Jacob som forschriffuet, och det 25
 effter Jacob Pederssens i Kiøbenhaffn hans befaling, Førde
 Michell Berntssen effter^{ne} Vidnisbyrd / Oluff horne her i Christianstad,
 Vant effter Re c e s s e n, at for^{ne} Jacob Jacobssen saa vell som for^{ne}
 schipper Christen Schaboe talde till ham och Peder Vechter her
 samested, ad de ville forschaffe dennom same plancker 30

261: 3 Efter *offte* är *effter* struket

4 Efter *bekomme* är *flo* struket; raden slutar med struket *bleff*

6 *io* över raden

11 f *bryggepenge* hamnavgift

12 *Bognepenge* trol.: avgift för hållande av *bavne*, eldar för sjöfarandes vägledning; efter *Bognepenge* är *Yder* struket

15 *lastpenge* ä tullavgift vilande på ett fartygs last el. dräktighet

18 *ham* över raden (borde ha stått efter *med*)

22 Efter *var* är *en* struket

22 *medleuerit* väl: skickad med (som sällskap)

25 Raden börjar med *Och intet h* struket

[261] ned til schibet, och loffuet for^{ne} kiøbmend och Schipper dennom
 en dobbelt Crone offuer deris fracht, der planckerne var
 leuerit, begieret de en sedell aff schiperen paa huor
 mange plancker de leuerit, huor till Schiperen suaret,
 35 at hand ville vere oppe hos Michell Berntssen saa snart
 som de och før end de och der giøre klart, och da schulle de faa
 deris penge / Peder Vechter vant i ligemaade, same ord /
 Schipperen suarit ad hand icke negter det, och om vinden
 icke haffde verit god, haffde hand vel kommit her op /
 40 till Michell Berntssen / Oluff holst i Ahuss, vant
 effter Recessen, At der for^{ne} Schipper och kiøbmend haffde aff=
 handlet Michell for^{ne} plancker, och faaet deris last ind, kom schip=
 peren om søndagen afften silde, och gjorde klart med

261: 32 *en dobbelt Crone* vid denna tid=1 1/2 daler
 36 *de²* över raden
 41 f *aff- / handlet* ä. köpt av
 42 *last* över raden
 43 *silde* sent

bognepenge, hos Oluff holst, Och spurde hand Oluff, huor
hand schulle gjøre klart for hans rohrstold, suarede Oluff,
Hos Michell Berntssen, Och saa om morgenen bortløb, och kom
her icke op till Michell ad gjøre klart / Mogens Torup
Prammand vant i lige maade, ad for^{ne} Schipper var inde 5
til hans och spurde huor hand schulle leuere Rorstolden, sagde
hand hannom, Hos Michell Berntssen, Om morgenen tilig
segldede hand strax bort / Michell Berntssen sua=
rede, ad belangende Schiperne angiffuer ad herman A=
rentssen paa hans vegne schulle villet giort klart hos 10
Michell Berntsen for rorstolden benegter Michell icke ad vere scheed
før 14 dage vngefer effter schiperen var bortsegldt, Effter
forberørte Sags leilighz, vidnisbyrd, och Schiperens egen bekien=
delse, Satte Michell Berntssen i rette, om for^{ne} Schipper
Christen Schaboe, icke bør ham strax før hand her fri 15
seill betalle for^{ne} plancker, sambt omkost och schade hand
der offuer liidt haffuer, Och begierde domb / Bleff schipperen
tilspurdt, om hand haffde videre ad suare her till /
Huor till hand suaret, ad hand haffuer ingen commiss haffuer
videre ad suare / D a e f f t e r d i for^{ne} Schipper icke 20
benegter hannom io ad haffue verit offuer kiøb med kiøb=
manden Jacob Jacobssen, da hand planckerne Michell Berntssen
affkiøbte, Och kiøbmanden loffuet strax med rede penge ad
c o n t e n t e r e, Schiperen dogh alligevell, før end lasten bleff
betalt, och hos Tollereren for Rohrstold klar giort, er aff 25
Ahuße reed till Kiøbenhaffn bortløben, der losset och leue=
rit planckerne till hans redere for hans fracht, effter
hans indlegs videre formelding, Huor offuer Michell Berntssen
icke er bleffuen sin betalning megtig, der aff och eragtis 30
kand schipperen i nogen maade ad vere Jacob Jacobssens
bedrogh beuust, baade effter vidnisbyrd och hans egen
bekiendelse, Thi viste B. och R. icke rettere her vdj
ad kiende, End for^{ne} Schipper io, effter forberørde om=
stendigheder, bør forschaffe for^{ne} Michell Berntßen sine
plancker igien saa gode, som hand dennom anammet, 35
eller des verdt derfor effter kiøbs indhold / skt.
/ skt.

262: 1 *bognepenge* jfr 255:12; före ordet ett ev. två otydda bokstäver

7 Raden slutar med struket *drog*

11 *for rorstolden* över raden

13 *Sags* över raden

15 f *fri seill* väl för: *fri seiller* e.d. seglar härifrån

19 *commiss* uppdrag, fullmakt

31 *bedrogh* (bedrag; jfr ty. betrug) bedrägeri; *beuust* medveten

[263] Fredagen den $\overline{j3}$ Septembris, Anno $\overline{j633}$.

Beente Christen Remesniders haffuer ladet indsteffne Mogens Anderbenn,
Och Vid Staffen Jesperben fremlagde sit schriffelig forset
som bleff lest och paaschriffuet / Anlangende 36 daler 2 mark hindis broder
5 affgangne Jens Graais hinde schyldig var, huoraff 20 daler Mo-
gens Anderssen hos Borg: och Raad til sig anamet, huorfor
hun hannom indsteffndt med begiering hand vid domb motte
tilholdis, i hindis broders effterladte gods och arff, hinde udlegg
forscheffe, effterdj vitterlig Wimodsigendis gield først bør be=
10 talis, Och begierde domb / End fremlagde Staffenn
Jesperssen en fortegnelse paa hues gield for^{ne} Jens Graa till for^{ne}
Beente schyldig, som beløber in s u m m a 36 daler 2 mark,
huilchen fortegnelse bleff lest och paaschriffuet Noch fremlagde for^{ne} Jens
Graais fuldmagt, om for^{ne} 20 daler, huilchen fuldmagt och
15 bleff lest och paaschriffuet / Satte Staffen Jesperssen i rette,
om for^{ne} Beente Remesniders icke bør haffue vurderingh,
først i for^{ne} 20 daler, och for resten i Jens Graais effter=
ladte arff, hos Jacob Anderssen som nu haffuer for^{ne} Jens Gr[aa]is
och Beentes stoffmoder / Mogens Anderssen
20 suarit her till, ad hand intet er Beente Remesniders
schyldig, Mens naar hannom bliffuer forelagt nogen domb ad
hand schall giøre Beente Remesniders Jndførsel eller Vur=
dering i hues arff hinde broder kand med rette tilfalde,
er hand offuerbødig det ad giøre, naar der først fratagis,
25 den gield, som Velb: her Jørgen Vrne Rigens Marsch, haffuer
giort ar rest paa, saa vell som de allerede haffuer domb och
ar rest, eller Jndførsell, før aar och dagh effter Jens Graaes
død, / Staffen Jesperssen suarit,
ad hand icke fodrer videre aff Mogens Anderssen end resten
30 aff de 20, Mogens Anderssen haffuer hos sig, som er j6 daler, och

263: 5 Graai ä. fr. Graais

11 till över raden

12 f beløber ... fortegnelse och bleff ... paaschriffuet i hs i motsatt ordning

18 Gr[aa]is: ordet starkt hopträngt i bladkanten

20 I kanten Mogens Anderssen

28 Efter død är var gaaen struket

det andet i Jacob Anderssens boe /	Den arrest Velb: her Jørgen	[263]
Vrne haffuer giort, er ingen modsigelse udj, naar beuiisen der		
vdj fremleggis /	De som schall haffue domb eller Jndførsell,	
formener hand icke bør schee, och her hos forbiuder, før end		
Beente, sambt Henrick Jenssen som haffuer giort anfor-		35
dring om 26 daler /	Mogens Anderssen suarit, ad	
de 20 daler haffuer Beente selff opborit effter velb: Malte		
Jiuls sedell 4 daler aff, j3½ daler er hannom leuerit derforuden		
som endnu staar til hans, naar hand seer domb for sig,		
er hand tilfrids huo dem bekommer /	Staffen begier-	40
de domb /	Hogen Gry-	

263: 37 Raden börjar urspr. 20 daler, struket; de över raden
39 staar til hans
40 I kanten Hogen Grydestøber
41 Efter domb är struket Var hogen Grydestøber, som er

[264] destøber som er Jens Graais barns formynder suarit her til,
 ad naar *creditorerne* haffuer bekomit deris betalning, er hand
 offuerbødig hues offuerbliffuer, paa barnens vegne til sig aname /
 DA EFFTERDI befindis ad vergen for Jens Graais barn icke endnu
 5 haffuer verit offuer schiiffte med Jacob Anderssen, om hues arff Jens
 Graae kunde tilfalde effter sine Sødshinde, da naar godsit
 dennom emellom er *liquidarit*, Da Beente Remesnidens med
 de andre *creditorer*, som sig inden aar och dagh haffuer angiffuet,
 ad tage effter sin *qvota*, saa viit hans arff kand
 10 tilstrecke / #

Hogen Grydestøber var begierendis 4̄ mend at tilneffnis, som kunde
 offuervere rigtig schiiffte, regenschab, och deeling, emellom Jacob
 Anderssen paa hans hustruis vegne, och Jens Graais arffuing,
 vdi Byfogedens och By-
 15 schriffuerens neruerelse, naar de tilsigis, bleffue
 tilneffnde effter^{ne} mend,
 Hans Niellßen, Niels Grýndou, och
 Oluff Pederssen Kelsmid, Peder Jenßen / de 4 mend
 Bente #

Mogens Anderßen Ko: M^{ts} fogit var begierendis 4̄ vuillige mend ad
 20 tilneffnis, som kunde grandsche veiene for Nørreport, om de
 ere vid lige holden och vid magt, saa den veifarendis kand der
 fremkome uden schade, Disligeste ad grandsche voldgier-
 dene om de ere saa loulige, ad de kunde holde frid som vidbør,
 och fra den sige till neste Raadstuffue, i dagh 8̄ dage,
 25 Och veiene ad grandsche baade paa siderne och offuen paa,
 bleffue tilneffnde effter^{ne} mend /
 Oluff Mortenssen, Thue Torbernssen, och
 Casper schomager, Hans Pottemager / #

- 264: 4 barn över raden
 9 Efter arff är eller struket
 14 f Efter Byfogedens är struket neruerelse, Och giffue fra denn; efter By- / är fogeden struket; i kanten Beente Remesnidens
 17 Gryndou genom överstrykning och tillägg ä. fr. Grydestøber
 19 vuillige oväldiga, opartiska
 21 vid över raden
 21 I kanten VEISTÖCKENE
 22 fremkome urspr. fremkomen, -n struket
 23 holde över raden

Fredagen den 20 Septembris, Anno j633.

[265]

Borg: Oluff Suendßen haffuer till dombs ladet indsteffne Jacob Anderßen for 59 daler 8 skilling, hand hannom schyldig, Satte i rette, om [Satte Borgemester i rette, om] hand icke bør betale effter Privilegierne eller derfor lide vurdering / eller derfor liide 5
Vurdering, effter Recessen, med delens omkost, och begierde domb, Baltzer Lauritssen Stadstiener hiemplet Vid sin eed for^{ne} Jacob Anderßen loulig her till ad vere steffndt, Jacob Anderßen suarit her till, ad hand icke negter gielden, och er offuerbødig ad betalle den gode mand, med hues hand kand 10
haffue ad betale med, effterdj hand icke er vid penge, och kand hannom contentere / DA EFFTERDI Jacob Anderßen icke benegter medens selff vidgaar samme gield, Bleff hand tilfunden ad betale for^{ne} 59 daler 8 skilling, med delens omkost, effter Privilegierne, ad betale eller derfor liide vurdering i hans 15
boe och gods huor det findis / och det / #

- 265: 4 Raden börjar i hs urspr. *hand icke bør betalle inden 15 dage, effter louen*, allt struket
4 f Partiet *eller ... domb* har i hs kommit fel och dublerar delvis *Satte ... vurdering* i det följande
9 I kanten *Jacob Anderssen*
11 Den nya avdelningen börjar urspr. *DA EFFTER*, struket
11 f I *Bor- / gemester* är *me* tillskrivet över raden
4–13 I hs står *Satte ... vurdering* och *eller derfor ... contentere* i motsatt ordning
16 f Partierna *effter ... betale* och *eller ... findis* i hs motsatt ordning; viss onöjaktighet kvarstår

[266] Fredagen den j8 Octobris, Anno 1633.

- Jens Pederßen i Clemidskircke Sogn paa Bornholmb, paa sin hustruis Lisebeth Claus dotters vegne, gaff tillkiende, at efftersom Morits Schredder borger her i *Christianstad*,
5 haffuer verit verge for for^{ne} Lisebeth Claus dotter, haffuer for^{ne} Morits Schredder gjort hannom paa for^{ne} sin hustruis vegne god rigtighed vdleggh och betalning for hues arffue hinde effter hindis fader Claus Schreddere forðum Jndvoner her i *Christianstad*, och hindis Moder, Jehanne Albrets
10 dotter, arffueligen med rette kunde vere tilfalden, med huad naffn det neffnis kand, Huorfor for^{ne} Jens Pederssen paa for^{ne} sin hustruis vegne gaff for^{ne} Morits schredere fuldkommen affkald, for hannom och hans arffuinge ad schall vere aff for^{ne} Jens Pederssen, hans hustrue for^{ne} lisebeth Claus dotter och deris arffuinge,
15 for for^{ne} arffue aldellis quuit, frii kraffueløss och Vtiltalit effter denne dagh, Tackendis for^{ne} Morits schreder, Paa for^{ne} sin hustruis vegne, for got vergemaall, arffs udlegg och fuldkomen betalning i alle maade / # sktdd.
Jens Niellßen i Poarp i hiersaas Sogen haffuer ladet indsteffne Thomis
20 Anderßen for slagsmaall, ad hand hannom med hugg och slag offuerfaldet, da for^{ne} Jens Niellssen er komen til Tomis Anderssen och bødet hannom et reffschind fald, huorfor hand begierit 2 schepper salt, da bød Tomis hannom først 5 mark, dernest 6 mark, siden 7 mark, huor til Jens da suarede, ad hand haffde hørt Tomis
25 haffde got salt, hand ville intet haffue andet en 2 schepper salt, da bød tomis hannom igien 7 mark, och ville giffue, penge, Saa gick Jens bort, da kaldet Tomis hannom tilbage igien, och sagde, hand schulde faa 2 schepper salt, da tog Thomis reffschindet ind med sig, och Jens Nielssen
30 gick effter sin hest, der Jens kom da med hesten och saae

266: 2 *Clemidskircke* (den nutida formen är Klemensker) sn på Bornholm
4 Efter *efftersom* är *effter* struket
7 *giort* ... *rigtighed* avgivit full räkenskap; efter *rigtighed* är *for och* struket
8 *hindis fader* över raden, ersätter struket *foreldre*
10 *vere* över raden
11 Efter *neffnis* är *kunde* struket
14 *for^{ne}* ... *dotter* över raden
15 *kraffueløss* över raden
19 *Poarp i hiersaas Sogen* Påarp, Hjårsås sn, Ö. Göinge hd
22 *bødet* ... *fald* (fal) salubjudit
26 Efter *da* är *ville Tomis* struket
28 Efter *salt* är *der* struket

saltet, sagde Jens det er icke got, der er smaat eblant, [266]
 ieg [vill] icke haffue det, Suarede Tomis det er icke blendt, och truid
 hannom, och slog saltet i secken, och hialp hand Jens saltet
 paa hesten, da kom Jens till Borgemester Oluff Suendsen,
 gaff ham det tilkiende, och lod ham see saltet, der Borge- 35
 mester saae saltet, bad Borgemester hand schulle tage till
 Tomis, hand lod ham faa got salt eller sit schind igien,
 der Jens Nielssen kom til Tomis igien, och sagde ham ad hand
 haffde verit hos Borgemester, och ad Borgemester viiste ham til Tomis,
 gaff Tomis ham onde ord, Och sagde hand schulle faa dieffue- 40
 len i sig, det hand schulle sla thi *daler* bort, da bleff Jens

266: 32 *Tomis* över raden; *blendt* ä. blandat
 34 Raden slutar med struket *och*
 39 *verit* och *ad* över raden; efter *viiste* är *vi i* struket

[267] forferdet, och bad pigen ham gaae ud til Carine,
 der Jens kom til Carine, bad hand hinde, hand motte faa
 got salt, eller hans gaffn igien, suarede Carine ham ad
 hand schulle faa det igien, och gick Carine ad stuffuen,
 5 saa kom Tomis ud, som Jens haffde Saltet paa axelen,
 och slog Tomis paa Jens, och de sloge paa huer andre,
 der keppen kom fra Jens, togh da Jens til sin kniff, och haff=
 de agtet hannom nogit igien, for det hand slogh hannom, Och
 Viiste Jens schade her for retten, i sin hand och hoffuet, Och berette
 10 Jens ad Thomis slogh, Och hannom i sit ansigt,
 och Jens slog ham igien det ligeste hand kunde / Och
 slog Tomis ham i hoffuedit med en steen, som Jens løb effter
 Tomis med kniffuen, och en soldat satte Jens paa bricken
 med en degen / Thomis Anderßen
 15 suarit her till, ad det er hans last och klage paa
 for^{ne} Jens Niellssen, for det første, ad Jens Nielssen haffuer
 gjort hannom hußfrid och gaardgangh och vold i det hand
 er komen vred med vreds huff, først i hans stuffue, da
 Tomis haffuer hafft got fremit folck hos sig, som vare Ma=
 20 jor Euert och Major dumbar, da haffuer Tomis bedet ham
 venligen hand ville gaa ud, och bad Tomis pigen hielpe
 hannom ud ad døren, hand kunde bliffue ham quiit,
 der Jens schulle gaa ud, sagde Jens eblant anden schiels=
 ord, at om hand icke fick andet salt, schulle Thomis
 25 faa scham, der med søgte Jens ud ad gaarden til To=
 misis hustru, offuergaff hinde med mange schendsord, ad hun schulle
 fly ham andet salt igien i dieffuelens naffn, deroffuer
 Tomisis hustru kom ind och beklagit sig for Tomis, ad
 hun saa var offuerfaldet, huor offuer Tomis gick til Jens,
 30 taledede til ham, och spurde hui hand lader saa ilde, baade

267: 1 Efter *och* är *sende* struket

3 *gaffn* här konkret: nyttighet, vara

7 *fra* över raden

9 *Jens* över raden, som slutar med struket *slog*

10 Raden börjar med *Thomis*, struket

10 f *Styckena berette ... slog och hannom ... kunde* i hs i motsatt ordning

11 *ligeste* »värsta»

13 *Jens* ä. fr. *ham*

13 *bricken* bröstet

16 I kanten *Thomis Anderssen*

17 *gaardgangh* hemgång

18 *vreds huff* (hu[g]) vredesmod

19 f *Major Euert* Evert Hellman † 1644; *Major dumbar* Patrik D., av skotsk börd, överste-löjtnant, † 1646

26 *offuergaff* ä. överhopade; *hinde* över raden

i stuffuen och paa gaden, huor til Jens suarede, du
har bedragit mig, det dieffuelen far i dig, suarede To-
mis ham, Mend J saae saltet før vi bleff forligt, J da
tog saltet bort och dreff ad byen med, Och kommer
J nu igien, da tog Jens til och ville tagit saltet aff hesten
och vilde boret det i Tomisis boed, Saa kiørde Tomis
hesten lidt til siide, dog hesten bleff bunden vid biislagit,
da slog Jens til Tomis med spitzroden nogen slag, Saa
slog Tomis Jens paa munden med sin flad hand, Och
Jens da slog mange slag med spitzroden, och søgte strax
sin kniff och løb effter Tomis med den i handen,
huorfor Tomis fick ad løbe gansche torffuet offuer bag om
sin gaard, der de kom halffveien søgte Tomis en

[267]

35

40

267: 31 Raden slutar med *schel*, struket
37 *biislagit* förstugukvisten
38 *spitzroden* ä. (rid)spöet
40 *mange* ä. fr. *mangen*

[268] stenhob sit liif ad befrii / Optog en steen och ville truid
 med, paa det Jens schulle staaet tilbage med sin kniff,
 och der med intet kunde udrettet, Mens Jens bleff i
 sit onde forset, och søgte ham med kniffuen, huoroffuer To=
 5 mis nøddis ad sla til med same steen, och dog Jens
 det intet schiødte, Mens rende fastere end før, saa
 hand nøddis ad Rende til Scheltvachten som stod for
 Velb: Malte Jiuls dør, och bad for guds schyld hand ville
 komme och fri hans liiff, der en anden soldat der hør=
 10 de, kom løbendis, drog sin degen, Tomis ad befrii,
 huoroffuer Jens icke kunde komme videre / Mens gick til=
 bage, igen, och sende Tomis bud med bysuenden, ad Tomis
 schulle lade ham faa sin hest med sit salt, huor til To=
 mis hannom suarede, ad hand schulle spørge, enten hand
 15 ville haffue saltet eller reffschindet, strax kom bysuenden
 och sagde, ad hand ville haffue hesten med saltet, som To=
 mis lod ham vere følगतig, Mens nu Jens her for retten
 kommer och beretter det hand aldrig schal beuiise, ad To=
 mis ham same salt schal haffue paanødt, eller stødt ud
 20 om sin dør der med / Huor aff kand erfaris, ad der hand
 er gaaen fra Borgemesters, haffuer sagt, Jeg faar vist
 hugg, kommer ieg der ned igien / At Jens gick da gick mz
 vred huff ned ad giøre ont, thi de haffde icke it ont ord
 tilsamen der Jens første gang dreff bort med saltet, Och
 25 haffuer for^{ne} Jens bekrefftet same sit onde forset, i det hand
 haffuer gaaet til Cap: Peder Brun, och berettet, ad haffde
 icke den soldat kommit, schulle Tomis liggit kaald /
 som Tomis vill samme sit angiffuende hannom effter
 loulig kald och varsel offuerbeuiise / Jens
 30 suarit, ad det schall ham aldrig offuerbeuiises ad hand
 truid eller bandet thomis eller hans hustru, som Tomis
 beretter / # skt bd.

268: 4 *forset* föresats, uppsåt
 14 Efter *hand* är *sp* struket
 20 *der* över raden
 23 *huff* håg
 32 *bd* osäker läsning, kan vara *bs* el. *bg*

Torsdagen Den 3̄j Octobris Anno j633.

[269]

Mogens Andersen Beuiste med Calsmend Jon laßen och Baltzer
lauesen at haffue lofflig hid steffnid disse effterfølg:

Som ere, Otte Copmand, Niels grindou, Euert

Kaptein, Mads guldsmid, Det gerde som ligger till

5

Junkers gaard, det gerde som nu er lagt till Aage

Suends gaard, Peder bøßschötter, hans fougit, Tomis

Andersen, Augustinus, Sidtze munkes, Oluff

Clemensen, for dj icke ville gørrer deris gerder fær-

dige, och holde dennem loulige om walldene, saa

10

fænnet icke gør wallden schade, och en huer kand

verne vden schade paa deris fænnit, huorfor

hand satte vdj Rette, om dj icke bør at holde

deris gerde ferdige som ligge till deris gaarde, saa de

kunde verre en huer vden schade, och icke huis dett

15

nu strax scheer, om dj icke bør at staa en huer till

Rette for huis schade de scheer paa deris fænnitt

som stjer paa vallden, och der for vden at giffue

till kongen 3̄ mark. och byen 3̄ mark. Och dj en dag

der om motte forreleggis at gøre fne: gerder ferdige, Och var Dom begerendz.

20

Sagde Borgemester och Raad saa derpaa for

Rette, Effter dj Borgerschabet sellffuer haffuer

widgaaidt at teppe 7̄ faffne gerder for huer gaar-

deplatz, Paa det vallden icke schall bestiges,

Och nu ere Adtuarett, och icke vill teppe, eller

25

ferdige gørrer, Mens saadant vd aff Modt-

uillighed, Da kand v̄y icke Anderledis paa

sige, end de bør Deris gerder at forferdige inden ȳ

Dag 8̄ dage, Eller derforre at staa till Rette for

huis schade som scheer paa vallden, Och derfor wden

30

at bøde for vlydellse effter Priuilegiene / #

269: 6 *Junkers gaard*: Junker=länsmannen, *Junkers gaard* kvarteret öster om Lilla Torg

9 *gerder* inhägnader närmast fästningsvallarna (jfr 198:2 not); *ferdige* i fullgott skick

11 *fænnet* fänad

12 *verne* ... *paa* över raden

20 *at* ... *ferdige* över raden

20 *fne*: förutnämnda

21 I kanten *Dømpt*.

23 *faffne* famnar

31 *vlydellse* olydnad

- [270] Fredagen den 8̄ Novembris, Anno ̄j633.
 Lyder Nibur B̄yes kemner, haffuer ladet indsteffne PoletMester-
 ne, som ere Niels Sønnessen, Oluff Snedker, Oluff Buck
 Laurits Beck, Jens Niellssen Smid, Christen lund,
 5 Henrick Frick, Oluff Mortenssen, som schulle indkreffue Schatten som er forfalden
 till forleden Paschuge, Saa Vell som till Michaëlis, ve=
 rende aar, for de icke haffue endnu indkreffuet
 samme Schat, Satte i rette, om Poletmesterne, icke self bør ind=
 schaffe for^{ne} Schat, Och hues effter Ko: M^{ts} Schatte[=]
 10 breff schal udleggis, self ad forschaffe det til Kiøben=
 haffn, Och rigtig quitents tillbage igen,
 paa deris egen bekostning, och det alt
 uden forhaling, effterdj de saa lenge ere fundet forsøme=
 lige, och den icke ville kreffue och indfodre som det sig
 15 burde, med sambt delens omkost, och begierde domb, Oluff Buck
 suarit, ad hand haffuer leuerit baade Poletsedel och pen=
 ge fra sig til Lyder Nibur, til Paaschen forfalden,
 Den Politsedell til Michaëlis haffuer hand her tilstede
 sambt pengene saa megit hand har faait, dog
 20 rester 7̄ mend, Oluff Mortenssen suarede i lige maade
 och ad der rester nogen faa effter dette Polet til
 Michaëlis / Laurits Beck suarit i ligemaade /
 Paa Niels Sønnesøns vegne suarede Baltzer lauritsen
 de samme ord / Jens Nielssen Smid, Paa Henrick
 25 fricks vegne Jehan Carock, Paa Christen lunds

- 270: 2 *PoletMesterne* ä. »den, der forestår indkvarteringen» (K.)
 4 *Paschuge* påskvecka
 5 ff Partierna *som ... Mortenssen* och *som ... Poletmesterne* i hs i motsatt ordning
 6 *Paschuge* påskvecka
 6 f *verende aar* innevarande år
 7 Raden slutar med struket *Skatten*
 9 Efter *hues* är *til* struket
 12 ff Partierna *paa ... bekostning* och *och ... domb* i hs i motsatt ordning
 16 I kanten *Oluff Buck*
 19 Efter *hand* är *fa* struket; efter *faait* är *han* struket
 21 I kanten *Oluff Mortenssen*; raden börjar med struket *som*
 23 I kanten *Laurits Beck*
 24 I kanten *Niels Sønnessen*,
 25 I kanten *Jens Nielssen / Smid*

och Oluff Sneckers vegne Lyder Nibur, suarede i lige
maade / DØMBT, De som endnu findis med [270]
Skatten ad restere, och icke haffue udlagt, bleffue til=
funden ad udlegge samme schat de rester med, inden
3 Solemercke, eller derfor lide vurdering, Och staa til 30
rette, for hues omkost kand liidis der offuer, ad K. Ms
schat for deris motvillighz schyld icke i rette frem=
kommer /

Her Oluff Jonßen i Effuerød hans fuldmegtig Staphen Jesperssen
fremlagde et Pantebreff huor i Morten Christenssen Jndvo= 35
ner her i *Christianstad* bet^e her Oluff Jonssen,
for hues tilkrauff hans S. formand Jens Rasmussen for=

270: 26 I kanten *Jehan Carock*

27 I kanten *Christen lund / Oluff Snedker*

34 *Effuerød* Everöd, by och sn i Gärds hd

35 *huor* i över raden

36 Efter *Christianstad* är til struket; raden slutar med struket *pantesetter*

[271] dum Jndvoner her samesteds til bet^e her Oluff schyldig,
 forsicherer i den gaard her i byen Østen vid heste=
 torffuet beliggende, som Slotsherren iboer, i betaling,
 Saa viit hans tilkrauff effter 3 handschriffte

5 kand beløbe, som same Pantebreff i sig selff videre ind=
 holder, huilchet bleff lest och paaschriffuet / Besuergit
 paa for^{ne} her Oluff Jonssens vegne, for^{ne} Staffen Jesperssen
 sig offuer, Mogens Anderssen Stadsfogit som hand her til
 haffuer indsteffndt, At hand icke ville tilstede for^{ne}

10 Pantebreff inden tinge motte lesis och paaschriffues, och
 der med forhindret den loulige gienge, som K. M^s forord=
 ning om pant tilholder, begierer derfor ad vide aff huad
 orsage saadant scheidt, ad hand sig, vid sit suar, her
 paa vil ercklere / ... Mogens Anderssen suarit her

15 till, ad orsage ad hand besuerger sig et Pantebreff
 som til Raadstuffue schall vere gaaet, ad tilstedis paa=
 schriffuis inden tinge, er det Velb: Her Jørgen Vrne
 da Slotsherre her samesteds, haffuer vid for^{ne} Mogens
 Anderssen ladet giøre arrest paa S. Jens Rasmussens^s gaard

20 och gods, intill K. M^s regenschab er giort fyllist, saa vell
 hans fruis faders, videre haffuer Mogens Anderssen intet der
 vdj ad sige, Mens om Staffen feiler nogit paa den arrest,
 steffne den ind den vidkomer, som det sig bør / Thill=
 spurde Staffen Jesperssen Mogens Anderssen, naar same arrest

25 schall vere udstedt, Mogens Anderssen suarede, ad
 hand i dag icke her til er steffndt och kaldet, med huis
 der til hører, naar Staffen det gjør vill Mogens aff
 Tingbogen tage det beschriffuet, Staffen suarede, ad det
 derudinden siunis emod retten ad vere ophold, Til med

30 kand agtes, ad det schal vere ungefer 3 aar, siden samme

- 271: 2 Raden börjar med struket *den*
 2 f *hestetorffuit* hästtorget, nu Lilla Torg
 4 Raden börjar med struket *effter*; efter *effter*² är *for^{ne}* struket
 6 *Besuergit* (skrivning för *besuerit*) anförde klagan
 7 Efter *vegne* är *ham* struket
 8 Efter *offuer* är *f* struket
 11 *den loulige gienge* den lagliga proceduren
 14 I kanten *Mogens Anderssen*
 15 Efter *sig* är *en* struket
 18 Raden börjar med struket *ha*
 22 *feiler* saknar, brister

paaschudte arrest aff velbet^e den gode Mand schall vere
begierit / Det er och icke beuiist, efftersom Birckeretten
omtaler, at beuiiß schal ligge hos, huor arrest schal schee,
Och mener derfor samme arrest icke loulig eller bør staa
for fulde / Thill med siuntis nu icke ad Vidkomme
den gode Mand her Jørgen Vrne, thi haffde S. Jens Ras-
mussen verit K. M^t eller andre schyldig, som dette kunde for-
hindre ad lesis och paaschriffuis som videre forordningen
ommelder / haffde der verit respiit noch, Och be-

[271]

35

- 271: 32 *Birckeretten* se Inl.
34 Raden börjar med struket *och*
34 Raden börjar med struket *sch; arrest* över raden
38 Efter *paaschriffues* är *och* struket
39 ff *haffde ... Staffen* och *Och ... domb* (266:1–5) i hs i motsatt ordning

[272] gierde Staffen, Och endnu begierer det maa bliffue stedt,
 paa det Viitløfftighz kand forekommis / Ellers er
 Staffen begierendis Borgemester [och] Raad ville kiende,
 om samme a r r e s t er saa loulig, som det sig bør, och
 5 begierde domb / Baltzer Lauritzøn och Jon laßen
 Stadstienere hiemplet Mogens Anderssen
 loulig her till ad vere steffndt / Var for^{ne}
 Morten Christenssen till vedermaall / Mogens
 Anderssen suarit, ad hand icke er hidsteffndt med Velb:
 10 her Jørgen Vrnes a r r e s t sedell, saa hand der effter sig haff-
 de kunde vide at rette / Naar det scheer, kand der paa
 kiendis, hues retten medfører / Bleff forelagt til
 neste Raadstuffue for^{ne} a r e s t sedell ad indlegge /

Jens Smid Soldat paa hans vegne Staffen Jesperssen haffuer ladet ind-
 15 steffne Mogens Anderssen til dombs, Och fremlagde Staffen
 Jesperssen et Støcke vidne Tinghmenene her fra tinge udgiffuet
 den 19 A v g u s t i, nestforleden, som bleff lest och paaschriffuet /
 Satte Staffen i rette, om Jens Smid icke bør vere følg=
 agtig hues penge, hans hustru, effter hindis affdøde broder,
 20 som vidnisbyrdene omvidne, kand tilkomme, Och begier=
 de domb / Mogens Anderssen suarit her till,
 at hand formener Jens Smid och de 2 vidner ei ere
 vederheftig och vonhafftig, saa mand kand søge dem om nogit
 paa kand komme, med mindre Jens kand sette vissen
 25 som det sig bør / Naar det scheer, er Mogens offuerbødige ad giøre

- 272: 6 Efter *Stadstienere* är *loulig ad vere* struket
 8 *vedermaall* svar (på anklagelse o.d.)
 14 ff I kanten under *Jens Smid* : *vid / Staffen Jesperssen*
 16 *Tinghmenene* ä. om de (vanl. 8) män vilka var inkallade att som vittnen övervara tings-
 förhandlingar
 21 I kanten *Mogens Anderssen*
 23 *vonhafftig* bofasta; *dem* över raden
 24 *vissen* ä. jur. borgen, säkerhet
 25 *Mogens* över raden

rigtighz derfor til huem arffuen med retten bør, naar
pengene ere forfalden / Staffen formente, ad
Jens Smid noch er Vederheftig sin hustruis tilfalden
arff ad opbere / De anførde vidner belangende er noch=
som komen til aar och alder, til med de och tydeligen
vidner, At deris vidne noch kand vere krafftig, Opsett
indtil vidnisbyrdene her for retten deris vidne til=
staar /

[272]

30

272: 26 *rigtighz rätt*
31 *vidne* över raden
33 *tilstaar* bekräftar

395

[273] Fredagen den $\overline{j5}$ Novembris, Anno $\overline{j633}$.

Mogens Anderssen K. M^s fogit haffuer Vid Stadstiener Jonn Laßen, som hand vid sin eed hiemlede, ladet hiidsteffne Thÿge J a c o b b e n, som boer i Capi-

5 for^{ne} Thÿge J a c o b s s e n, for leiersmaall de haffue begangit, Satte i rette, om de icke bør bøde derfor huer, effter Konge May^{ts} m a n d a t, eller lide effter samme m a n d a t, Och begierde domb / Bleffue for^{ne} Thÿge J a c o b s s e n och kirstine paarobte, om de vare tillstede, møtte icke / DØMBTT, At bøde eller lide effter K.

10 M^{ts} m a n d a t /

Lÿder Nibur Stadskemner haffuer ladet hiidsteffne Niels Grindou, Peder Poff- uelßen, Mogens Pederßen och Jep helleßen til $\overline{8}$ mends Opkreffuel-

15 se, Som Stadstienere Baltzer lauritssen vid sin eed hiemb- lede loulig ad vere steffndt, Och var Lÿder begierende $\overline{8}$ mend, som kunde grandsche Nessbÿe Eege, huor mange Eeger der findis ad vere huggen paa $\overline{2}$ aars tiid, och fra dennom sige til neste Raadstuffue / bleffue tilneffnde,

Hans Niellßen, Oluff Kedellsmid,
Oluff Mortenssen, Otte Copmann,
20 Claus Poffuellssen, Hans Grydestøber, och
Niels Christenssen, Morits schomager /

Her Oluff Jonssen i Effuerød vid Staffen, och Mogens Anderssen emellom, $\overline{8}$ N o v e m b: i rette, Møtte i dag Mogens Anderssen och fremlagde en m i s s i - ve Sedell acterit Christianstad den $\overline{2j}$ Feb: $\overline{i630}$, un-

25 der Velb: her Jørgen Vrnes hand, Mogens Anderssen tilschriffuet, inde- holdende, At Mogens Anderssen til tinge paa K. M^s vegne giø- rer a r r e s t, paa ald Jens Rasmussen^s huße, gaarde och gods, indtill K. M^t bliffuer betald, paa hues hand bliffuer velb: Otte Marsuiin och velb: her Jørgen Vrne schÿldig, paa hans M^s Regenschaber,
30 Saa och udtager $\overline{2}$ borgere til sig, som kand beschriffue ald hans boe, huilchen m i s s i v e sedel bleff lest och paaschriffuet /

273: 4 *friheden* om område med vissa privilegier (skattefrihet o.d.); stundom om »fællis» (gemen- sam) mark o.d.

13 Efter (-)se är Och struket

14 I kanten *Nesbye Eege*

16 Efter och är med *første* struket

24 Efter (-)ve är *Velb: her Jørgen* struket; *acterit* utfärdat (på ett bestämt datum); i kanten *Mogens Anderssen*

31 *sedel* över raden

Fredagen den $\overline{22}$ Novembris, Anno $\overline{1633}$.	[274]
Hans Kaas haffuer ladet hiidsteffne Mogens Anderssen K. M ^s fogit, til vidnisbyrd ad paahøre, Disligeste Hans Christoffuerssen, Henrick Jenssen, Jens Botterup Schomagersuend, Matthiis Schulte schomagersuend, Jochum Grot Ledertoger, Lucie till hiem til	5
Erich laßes schoflickeres, Signe som tiener Hans Kaas, Och Peder Lauritssen Jndvoner her i Christianstad, deris sandhz ad vere stendigh, Och gaff Hans Kaas tilkiende, huorledis vngefer j monet siden komme til hannom tuende quindfolck, denne ene vid naffn Arine, som før var til hiemb til Lauge Knuds Soldats, den anden Thore som var til huße hos Poffuel Maler, Soldat, Och begierit for ^{ne} $\overline{2}$ quindfolck ad leie et Camer hos Hans Kaas, Saa leide hand dem et kammer i hans forstuffue for 2 daler til Paasche / Nogen tiid effter, berette de for hans kaas, ad deris fader var ihielslagen, och ville de paa landsbygden ad hente bøder effter deris fader / Saa gick de bort, och komme igien it par dage effter, och haffde 4 gieß med dem, som de berette ad haffue faaet aff deris Moder, Och tilspurde de Hansis hustru, om hun icke ville anamme dem i huseleien, som hun och gjorde, de $\overline{2}$ ere slagtet, och de $\overline{2}$ staar endnu igien / Vngefer $\overline{8}$ dage der effter, berette for ^{ne} $\overline{2}$ quindfolck, for Hans Kaas, ad de haffde leidt aff for ^{ne} Peder Lauritssen hans heste och vogn, effter for ^{ne} bøder, och ad de schulle giffue hannom $\overline{3}$ giess, Och berette de videre, at om Hans Kaas ville leie dennom sine heste, thi de vare bedre, ville de giffue hannom 2 mark, och saa megit høe som hand kunde holde sine heste med i $\overline{8}$ dage / Saa bleffue de vid Hansis heste och vogn, och kiørde ud med dem i Søndags efftermiddagh / Och sagde de ville komme igien i Mandags tiilige, och haffue nogen faar hiem med dem, som dem vare loffuet effter deris fader til bøder / Om Søndagen morgen begierde de en seck til laans aff hansis	10 15 20 25 30

274: 4 Efter *Botterup* är *Sold* struket

5 *Ledertoger* (lædertover) ä. hantverkare som efterbehandlar garvat läder; *til hiem til* boende hos

7 *ad* över raden, ersätter struket *til*

10 *Knuds* el. *Kunds*

15 *de* över raden; *ad* över raden, ersätter struket *och*

24 Efter *heste* är *vi* struket

[274] hustru, som de ville haffue mz dem, da negtede Hansis hustru,
 hun haffde ingen Seck videre end en hun haffde laant i Vram
 Sogn, den kunde de icke laane ud / Om Søndagen afften deined de och
 schulle bage om morgenen, Saa fattedis hansis hustru meel,
 35 da bad hun pigen tage for^{ne} Seck och sla haffren aff som stod
 der i, och gaa offuer til henrick Jenssens och laane nogit meell
 der vdj, der pigen kom ud sauffnede hun secken, och hauffren
 laa paa bordet, Saa fornam de ad for^{ne} 2 quindfolck haffde
 tagit secken bort med dem, huilchz de haffue giort uden Hans
 40 Kaasis vidschab eller vilie, Saa effterdj Mogens Anderssen /: forme-
 delst samme quindfolck med tiuffri schal vere greben, och Hans

274: 32 *Vram Sogn* Ö. el. V. Vram, Gärds hd
 33 *de icke* över raden; *Søndagen* hs *Sondagen*; *deined* satte i deg
 34 Efter *fattedis* är *hus* struket

<p>Kaasis vogn hos dennom funden, :/ haffuer igaar besøgt hans huß, och ladet beschriffue hans boe, Och saa begierit Hans Kaas schulle schaffe hannom borgen eller borge for sig Selff Och Hans Kaas saa vel som hans hustru motte recke Mogens Anderssen hand, ad schulle bliffue tilstede, och icke undviige, er Hans Kaas begierende hans vidnisbyrd maa føres / Och effterdj Mogens Anderssen har ladet steffne Hans Kaas til Giønge herrits ting til fangernis bekiendelse, Och bliffuer Hans Kaas for kost fangerne louligen ad steffne hiid, mener hand de icke kand ham negtis / Mogens Anderssen suarit, ad orsagen, ad hand i 4 mends neruerelse haffuer ladet beschriffue Hans Kaasis boe, er, ad hannom er tilhendekommen fangernis bekiendelse under Ridefogedens i Giøngeherrit hans hand, som bleff lest och paaschriffuet / Fremstod for^{ne} Peder Lauritssen och vant effter Re c e s s e n, ad forleden løffuerdagh var en aff for^{ne} quindfolck til hans, och ville leie hans heste och vogn, och loffuet hannom der aff, til Vandebierg 3 mark eller 3 gieß, Och sagde hun ad ville kiøre ud i Søndags efftermiddagh, och komme igien om mandagen morgen naar porterne lucktis op, och et stund Peder veiret sig ad leie hinde dem, thi hand sagde til hinde, ad ville selff hente it les ved der med, dog bleff de eens, ad hun schulle haffue hans heste och vogn, Mens hun kom icke til ham siden der om / Och berette for^{ne} quindfolck for Peder ad hun ville hente 4 giess, de 3 schulle hand haffue til vognleie, och den fierte ville hun selge ham / Hans Christoffuerssen vant</p>	<p>[275]</p> <p>5</p> <p>10</p> <p>15</p> <p>20</p> <p>25</p>
---	---

- 275: 1 *vogn hos* i hs i ett ord
2 *beschriffue* förteckna
3 *Selff* över raden
7 *Giønge herrits ting* torde ha hållits i Röinge, Stoby sn, V. Göinge hd
8 Efter *kost* är *louligen* struket
9 Först på raden är *ad* struket
10 I kanten *Mogens Anderssen*
12 Efter *tilhendekommen* är *Rid* struket
17 *Vandebierg* Vanneberga, by i Vinslövs sn, V. Göinge hd
19 *et* subst. *stund* kan ha neutralt genus
20 *veiret sig vägrade; sagde til* över raden

- [275] i ligemaade, ad hand samme tiid kom ind till for^{ne} Peder
Lauritssens och hørde samme ord och handling for^{ne} quindfolck
och Peder lauritssen emellom / Henrick Jenssen vant i lige=
maade, at en aff for^{ne} quindfolck berette til hans forleden
30 løffuerdagh ad hun haffde 3 faar i Vandebierg hos sin Moder,
dem ville hun hente ud ad slagte / Jens Botterup
vant i lige maade, ad hand haffuer hørt for^{ne} 2 quindfolck
nogle gange tald om, ad ville leie en vogn til Vandebierg, och
hente 3 faar de schulle haffue hos den som haffuer slagit deris
35 fader ihiell, thi de Motte tage huad de kunde faa, Och no=
gen gange de begierit ad Hans Kaas ville leie dem sine
heste och vogn, haffuer Hans Kaas suarit dennom, ad hand
kunde icke miste dem, thi hand schulle selff bruge dem /
Matthiis Schulte vant iligemaade, Samme ord /
40 Lucie Hans Bodelsens til hiemb hos Erich Blar, vant i ligemaade,
ad forleden i Mandags Morgen, hun hialp Hans Kaasis hustru

275: 27 *handling* förhandling, överenskommelse

37 f Efter *hand* är *schulle selff b* struket

38 *miste* undvara

ad bage, feilde dem meell, der pigen sagde det hans Kaasis [276]
 hustru, befall hun hinde, och sagde, tag den
 Meelede seck, støb haffren aff den, och gack offuer till
 henrick Jensens och laan j *scheppe* meel eller j *fierding*, der pigen
 kom ud var secken borte, och haffren var udstøbt paa et 5
 bord, da sagde Hansis hustru, Gud bedre mig det, Nu
 haffue de tagit Secken, for ieg ville icke laane dem
 den, det var icke min Seck / Signe Niels dotter
 som tiener hans Kaas, vant iligemaade, Samme ord, och
 ydermere ad hun hørde for^{ne} quindfolck leide hestene och 10
 vognen aff Hans Kaas och hans hustru, Och schulle de giffue
 til leie 2 *mark* penge, och nogit foer / Berette Hans
 kaas, ad forleden mandaghs otte dage, gaff hand den yngste
 aff for^{ne} quindfolck j *mark* hun schulle hente nogen Krøssen=
 brømmel, som Jochum ledertoger schulle haffue til Carduan ad be- 15
 rede / Och laante Hans Kaas for^{ne} Jochum en seck som Jo=
 chum fick hinde ad sancke dem vdj, Och den *mark* fick hans Kaas
 hinde paa Jochums vegne, anden dagh kom hun igen,
 och sagde hun haffde kiøbt bønder som om løffuerdagen schulle
 føre den hann / Och hans kaas fick icke igen endnu enten penge 20
 eller seck, ei heller krøbenbrømmel / Jochum Ledder=
 toger vant effter *R e c e s s e n*, saaledis i sandhz ad vere, som for^{ne}
 Hans Kaas berette / Hans Kaas giorde sin eed, ad
 huerchen hand eller hans hustru, haffuer vist aff for^{ne} quind=
 folckis tiuffri, eller verit i raad eller gierning med dennom 25
 om nogit tiuffri, i nogen maade / ... skt #

- 276: 1 *feilde* felade, fattades
 2 Efter *hinde* är *hun schulle ta* struket
 3 Raden börjar med struket *seck*
 3 *støb* hällde
 4 *och* över raden; efter *laan* är j struket
 7 Efter *laane* är *hend* struket
 14 f *Krøssen- / brømmel* kanske: *lingonris*
 15 *haffue* över raden
 15 *Carduan* karduan, fint berett får- el. getskinn
 18 f Efter *igen* är *ad hun h* struket
 19 Efter *bønder* är *til* struket
 20 *den* möjl. *denn*; *kaas* över raden

[277] Fredagen den 6 Decembris, Anno 1633.

Her Oluff Jonßen i Effuerød, paa hans Vegne Staffen Jesperssen, haffuer la-
det indsteffne Mogens Anderssen K. M^s fogit, och sig offuer hannom be-
suergit, ad hand inden tinge icke haffuer villet stede et Pantebreff
5 ad lesis och paaschriffuis / Som Morten Christenssen her i Christianstad, for^{ne}
her Oluff i en hans gaard her i byen for en summa penge
forsicherit, huilche penge Morten Christenssens formand S. Jenns
Rasmussen hannom schyldug bleffuen, Och Mogens Anderssen der med
haffuer forhindret den process och loulige gienge, som K. M^s forord=
10 ninger om pant tilholder ad schee / Mogens Anderssen suarit
her till, ad efftersom Staffen for nogen tid siden har ladet ham
indsteffne for same sagh, och hand da til sagen suarede, och schiød
sig til velb: her Jørgen Vrnis arrestdedel, huilchen Mogens Anderssen
er forelagt til neste Raadstuffue ad fremlegge, som hand
15 och schall haffue giort, och i Raadstuffbogen vere indført,
Staffen Jesperssen suarede, ad huad den arrest belanger, som hand
icke haffuer, seet, som berettis Mogens Anderssen, effter her Jør-
gen Vrnis begiering, for vngefer 2 aar siden selff uden loulig
beuiiss, som effter Birckeretten bør hos ad vere haffuer sted,
20 Och nu och selff uden fuldmagt der paa staar, Mener der=
for hannom vret ad haffue giort, J det hand icke vil stede sam-
me pantebreff ad lessis och paaschriffues / Sønnderlig effterdj denn
er udsted rom tiid effter for^{ne} arrest schall vere scheedt, Tilmed
Morten och siden den tid, icke allene haffuer bortsoldt och
25 schiødt andre hans eiendomb, mens end och løssøre, Saa vell
aarligen opberer hußeleie aff den gaard hand til her Oluff
har i pant set / Mener derfor sligt icke vel scheede, dersom hand
til hans M^t var nogit schyldig huor paa samme arrest kunde ve-
re grundet, Huorfor Staffen aff Mogens er begierendis, hand
30 sligh loulig gienge icke ville forhindre, Saa frembt hand i sin

277: 2 Effuerød (Everöd) by och sn i Gärdhs hd

9 gienge (gænge) procedur

10 I kanten Mogens Anderssen

17 Efter haffuer, är som struket

21 stede tillåta

23 rom tiid rundlig tid, (i) god tid

tid icke vil suare her Oluff til hues schade hand deroffuer [277]
 bekomer, Saa vel som omkost, och slikt fornøden giøris
 for saadan ophold / Mogens *Anderssen* suarit, ad effter=
 som Staffen berøber sig paa Birckeretten, ad det icke
 schal vere loulig a r r e s t, Saa mener Mogens nochsom ad vere 35
 ret, i det det er vid kiendt ad vere vitterligh giæld, ad icke
 er viist S. Jens Raßmussen^s quitering enten aff K. Mt, ei heller
 aff Velb. Otte Marsuin, eller Velb: her Jørgen, Vrne, Och nogen
 videre mangler paa den a r r e s t, som Mogens effter V. her Jørgen
 Vrnis befaling har giort, kand de den gode Mand derfor søge 40
 som det bør / Mens nogen domere kand Mogens tildømme,

277: 34 *berøber* åberopar

38 *Otte Marsuin* (marsvin=delfin) (1573–1647), till Dybeck, Marsvinsholm m.m., länsman

39 *arrest* kvarstad

[278] emod den arrest, ad stede inden tinge nogen pant, schal hand
 der med lade sig nøie, uden videre ophold / Staffen
 Jesperssen formeente, At den vitterlighz och vidkiendelse, endnu
 icke er scheidt, Huad S. Jens Rasmussens quitering er anlangendis
 5 mener Staffen Mogens icke vidkomer ad effterspørge,
 Ar resten i sig selff anlangende, mener hand intet denne sag ad
 Vidkomme / # skt.

Jens Smid Soldat paa hans vegne Staffen Jesperssen haffuer ladet indsteffne Mo-
 gens Anderßen, Anlangende 2 Soldaters vidnesforkla-
 10 ring, som de aff Borgemester och Raad er tilfunden, huilchen
 forklaring Staffen beretter for krigsretten ad schal vere
 scheidt, Och fremlagde Staffen Jesperssen et krigsretsvidne
 under 4 Segle, dat: i9 N o v e m b: nestforleden, som bleff lest och
 paaschriffuet / Var Staffen Jesperssen effter hans førige indleggh och
 15 begiering, saa vel som des ydermere vidnis forklaring, domb be-
 gierendis, om Jens Smid sin hustruis arff effter sin affdøde
 broder icke bør vere følgagtigh / Mogens Anderssen suarit ad
 hand till dette krigsvidne er icke loulig kald och varsel giffuet, och
 suarer endnu, som tilforn er indført / DØMBTT, effterdj
 20 med vidnisbyrd beuißis for^{ne} Rasmus Zachariußen forleden
 S. Laurits dagh vid 3 aar siden, ad vere vid døden
 affgangen, viste Borgemester och Raad icke rettere ad kiende,
 End hans arffuinge io bør vere følgagtig hues arff dennom med
 rette, effter hannom kand tilkome, som det sig bør / #

278: 3 vitterlighz och vidkiendelse bekantgörande
 12 krigsretsvidne skriftligt vittnesmål i krigsrätt
 17 I kanten Mogens Anderssen
 17 suarit över raden
 18 krigsvidne = krigsretsvidne r. 12; icke över raden
 21 Efter dagh är siden struket

Fredagen den $\overline{j3}$ Decembris, Anno $\overline{j633}$.	[279]
Jehan Christenßen haffuer ladet hiid indsteffne Jacob Anderßen, Och var begierendis $\overline{4}$ mend, som kunde med Byfoge-	
den giøre hannom udleggh i Jens Graais effterladne Arff, for hues tillkrauff hand haffuer, effter Jens Graae, effter dombs och Jnd-	5
førsels indhold / Jacob Anderssen suaret her till, och begierit maa fremleggis hues Schiffte er giort effter Jens Graa forleden	
tissdagh $\overline{8}$ dage, huer aff kand erfaris huad Jacob Anderssen bør affkortis for hues Jens Graa haffuer bekomit, emidler tid	
boet haffuer staaet i Registrering, formener før ingen mend	10
bør stedis, effterdj Jacob er den som schal suare till godsit, som i Registreringen er indført, Och med Raadstuffuevidne be-	
uiises, Jens Graa ad vere steffndt der til i hans leffuen-	
dis liiff, Jehan Christenssen, Staffen Jesperssen och Beente Re-	15
mesnidens suarede her till, ad de haffue forhuerffuet domb, aff Jens Graais gods, ad schall contenteris, huor effter $\overline{4}$ mend er	
udtagen, som schulle udlegge och ligne huad Jacob aff Jens Graais arffuedeell schulle legge fra sig, huilchz forleden $\overline{3}$ Decemb: scheedter, huorfor for ^{ne} creditorer haffuer til i dag hiidkaldet Jacob	
som for ^{ne} indehaffuer, Saa och Stadsfogeden Mogens Anderssen, ad fremlegge beuiiss paa den arrest paa Velb: Jesper frißis veg-	20
ne giort er, Saa er de $\overline{4}$ mend begierendis, som effter for ^{ne} $\overline{4}$ mends ligning kand deele huad en huer paa sin qvotta kand tilkomme, som er først, Jehan Christenssen kreffuer	
$\overline{94}$ daler slette, Staffen Jesperssen paa henrick Jenssens Vegne 26 daler,	25

- 279: 3 Efter kunde är giøre i Byfoge struket
6 I kanten Jacob Anderssen
10 haffuer staaet i Registrering hållit på att undergå bouppteckning
14 f I kanten Staffen Jesperssen / Beente Remesnidens
16 contenteris gottgöras, tillfredsställas
17 udlegge och ligne (rättvist) fördela
18 legge genom strykning ä. fr. udlegge
21 Jesper Friis (1593–1643) till Ørbæklunde på Fyen, överste 1632 över det jylländska regimentet
23 ligning (rättvis) fördelning, uppskattning

- [279] Beente Christen Remesnider $36\frac{1}{2}$ daler, huor aff bekomit – $\overline{j6}$ daler,
 Mogens Anderssen tilkreffuer, effter Velb: her Jørgen Vrnes
 befalning, paa Velb: Jesper Friises vegne 60 rigs daler, som vdj
 Jens Graais leffuendis liiff, er giort ar rest paa, indtill
- 30 Jesper friis bliffuer til frids stillet / Suarede for^{ne} Jehan,
 Staffen och Beente, ad de sligh tilkrauff icke kand gotgiøre,
 med mindre der hos leggis beuiiss, som Birckeretten om=
 taler, Mogens Anderssen suaret her till, ad det er kreffuet
 i Jens Graais velmagt, inden tinge, och icke er negtet /
- 35 Jehan, Staffen och Beente suarede, ad det icke beuisis aff no=
 gen ad vere samtøckt / Jacob Anderssen begierde ad
 den $\overline{4}$ mends liquidering maa fremleggis, lesis och paaschriffuis, huor
 til hand videre vil suare, naar sligt scheer / Jehan,
 Staffen och Beente suarede, ad den schall fremleggis med

279: 28 I kanten *Mogens Anderssen*

31 *icke* över raden

33 Efter (-)taler är *Naar* struket; *er* över raden

34 i *Jens Graais velmagt* medan J. G. var vid full vigör

den $\bar{4}$ mends taxt, Och begierde $\bar{4}$ mend, som før er meldt / [280]
 Jacob *Anderssen* suaret, ad hand intet *haffuer* for de $\bar{4}$ mend ad
 suare, mens her for retten vil suare, hues ret er, efft[er]dj
 de $\bar{4}$ mend er opkreffde, huor til Jacob icke faaet kald och
 varsell, ad hand da kunde suare der till, om hues Jens graa 5
haffuer opborit / Och fremlagde Jacob *Anderssen* paa Niels *Jenssens*
 vegne i Bøgestorp, en sedell under Jens Graais egen hand,
 paa \bar{ij} mark 4 *skilling*, huilchen bleff lest och paaschriffuet / Jehan, Staffen
 och Beente suarit her til, och meente slig sedel intet due,
 effterdj icke der paa er gaait domb, Sønderlig, effterdj det icke er 10
 kreffd effter louen, Jacob *Anderssen* suaret, ad same sedell er
 lest och paaschriffuet inden tinge, før schiffte er staaet, formener derfor
 Niels *Jenssen* bør sin anpart, som andre *creditorer* / Suarede
 for^{ne} *creditorer*, ad den fremleggis uden fuldmagt, bør derfor
 icke agtis, och om den agtis schal, berette Staffen for de $\bar{4}$ mend 15
 ad fremlegge en Jens Graais *handschrift* paa $\bar{8}$ *dalers* rest, til
 Engemølleren vid Væ, Hans Kaas tilkreffuer effter
handschrift 20 *daler* och effter regenschab 5 *daler* / Meente for^{ne}
creditorer, ad naar det ey domme och rigtighz beuises ad vere
 kreffdt, kand det got giøris, ellers icke / Och begierde de 20
 $\bar{4}$ mend ad tilneffnis, ad de maa det affsige førstkomen-
 de Mandagh inden tinge / Jacob *Anderssen* formente ingen
 $\bar{4}$ mend bør udmelis, før sligt er scheid som hand tilforn
haffuer eschet, Saa vel som schiude til Raadstuffuevidne,
 som rørt, effterdj det er fremlagt en gang for $\bar{4}$ mend, 25
 och det da icke mot bleffuet agtet, med videre hand her
 ad suare, till neste Raadstuffue / For^{ne} *creditorer* suarit
 ad de ingen domb agter ad forhuerffue for Borg: och Raad,
 mens for de $\bar{4}$ mend och ad fremlegge hues de *haffue* /
 Bleff forelagt Jacob *Anderssen* sambt *creditorerne*, ad frem=
 legge førstkommende Mandagh inden tinge hues de *haffue*, 30
 her vdj / Schall dennom da $\bar{4}$ mend bliffue vdmeelt /

280: 7 *Bøgestorp* Bökestorp, by i Degeberga sn, Gärds hd

10 *er gaait domb* har fastslagits genom dom; *Sønderlig* i synnerhet

13 *bør tillbör*, tillkommer

17 *Engemølleren* jfr *Ängamöllan*, gd i Vä sn; namnet betygat 1548 som Engge møllen; i kanten

Hans Kaas

19 *ey över raden*

21 *affsige fälla* avgörande

28 Raden slutar med struket *och for*

- [281] Mandagen den j6 Decembris, Anno j633.
 Staffen Jesperßen paa Henrick Jenßens, Jehan Christenssens och Been=
 te Christen Remesnidens vegne, Mogens Anderssen effter
 Velb: her Jørgen Vrnens befalning, paa Velb: Jesper frii=
 5 sis vegne, Hans Kaas paa sine egne, Och hogen Gry[de]=
 støbers paa Jens Grais barns vegne, efftersom for=
 leden den j3 Decemb., er forelagt at fremlegge i dagh huis
 haffue, Saa vel som Jacob Anderssen, hues hand kand haffue,
 Anlangende tillkrauff effter affgangne Jens Gra,
 10 Och i dag 4 mend ad udmeelis / fremlagde Mogens
 Anderssen en arrest under Velb: her Jørgen Vrnis hand, an=
 langende huis velb. Jesper friis fodrer / dat: 28 Julij j631 /
 huilchen arrestsedell bleff lest och paaschriffuet / Effter huilchen
 arrest sedell Mogens Anderssen mener, som hand icke rettere
 15 vid, at vere 60 r:daler, velb: Jesper friiß tilkomer /
 om det er mere vid hand icke nu / Staffen Jesperssen paa Je=
 han Christenssens och Bentes vegne, gaff tilkiende, ad deris
 giæld er angiffuen forleden den j3 Decemb, som
 hos taxten kand tagis beschriffuet, Saa vel som hand
 20 selff paa henrick Jenssens vegne, Som och for de 4
 mend schal indleggis / Hans Kaas frem=
 lagde Jens Graais handschriff dat: 20 Maii, 163j, paa
 20 slette daler, Noch fremlagde en fodragelse, paa 5 daler, 4 skilling,
 for schoe, steffle Sollede, och laante penge / Disligeste
 25 fremlagde en udschriff aff Tingbogen, dat: i6 Sept: 1633,

- 281: 3 f I kanten Jehan / Christenssen, / Mogens / Anderssen, / Beente / Remesnidens
 6 paa Jens Grais över raden; efter vegne är gaffue tilkiende, At struket
 7 at över raden
 9 Raden börjar urspr. Anla, struket
 15 Efter r:daler, är dem struket
 18 an- över raden; efter angiffuen är tillkiende struket; raden slutar med struket de
 19 Efter beschriffuet är Sa struket
 20 Efter vegne är Och struket
 21 I kanten Hans Kaas; efter indleggis / är Arresten e struket
 23 fodragelse fordran
 25 udschriff avskrift, utdrag

Sambt et Tingsvidne her aff tinge udgiffuet $\overline{23}$ Sept: [281]
 $\overline{1633}$, Staffen *Jespersen* suarede, ad hand vil haffue
 de $\overline{4}$ mend forestillet huad der findis domb paa, och
 huad er kreffdt effter louen / och om sligt schal for got
 passere, kreffuer hand och paa Peder *hanssen*s vegne i Enge- 30
 møllen $\overline{8}$ daler, som rester effter en handschrift, som bleff lest
 och paaschriffuet / Laue *Matsen* tilkreffuer 2 daler, for
 et par bitzellstenger / Hans suarede, ad hand, haffuer
 kreffdt det baade før Jens Graa døde och si=
 den effter tingsvidnes indhold / Berette Mogens *Anderssen* 35
 vid sin eed, ad Hans Kaas haffuer offte verit hos hannom
 och giffuet hannom tilkiende, icke lenge effter Jens
 Graa var død, ad haffue ad fodre effter handschrift och
 ellers / Och Jacob *Anderssen* ligesaa giffuet Mogens *Anderssen*
 tilkiende, ad Hans iligemaade her om har besøgt ham, 40
 Arresten suarede creditorerne til, ad naar det bliffuer be=
 uiist huad det er, som de mener hand nu effter Bircke=

281: 27 f I kanten *Staffen igen paa / Per hanss vegne*

28 *forestillet förelagt*

32 I kanten *Laue Matsen*

33 *et par bizellstenger* på (stång)bett: sidstänger och kedja; *hand* över raden

34 Efter *för* är *siden* struket

37 Efter *tilkiende* är *ad haffue* struket

[282] retten bør kand kiende om arresten, Thi de for saadan VEndlig domb
 agter sig icke lenger ad vere opholden / Mogens An=
 derssen suarede, ad effterdj Beente beretter ad haffuer tald
 med velb: Jesper friiþ, och hand sagt for hinde ad vere 60 daler, for=
 5 mener Mogens de bør betalís aff Jens Graais arffue, och
 affbeuse, ad det icke er mere / Beente Remesni=
 ders suarede, at hun talde mz Velb: Jesper friis forleden her=
 redagh, da berette hun for hanom ad Byfogeden kreffde
 60 spec daler da suarede velb: Jesper friis, ad det var icke specie
 10 daler, mens Velb: her Henrick Huitfeldt haffde en revers,
 den udviiste huor megit det var, meere haffde hand icke ad
 kreffue, end effter som same revers udviiser / Jacob
 Anderssen fremlagde en be=
 uiiss under Jens Graais egen hand, paa jj mark 4 skilling ad vere schyldig
 15 til Niels Jenssen i Bøgestorp, huilchen bleff lest och paaschriffuet /
 Emod creditorernis tillkrauff
 fremlagde Jacob Anderssen et Raadstuffue Vidne,
 Noch fremlagde Jacob et Register under sin egen
 hand, paa huis Jens Graa selff schal haffue anammet
 20 til sig, Och beløber in summa – 49 daler 4 skilling, huilchen for=
 tegnelse bleff lest och paaschriffuet / End fremlagde Jacob
 Anderssen, En beschickelse vnder Jacob
 Anderssens egen hand, med Jens Graais suar der paa,
 Huilchen beschickelse och suar bleff lest och paaschriffuet / daterit
 25 6 Julii, 1632, som och bleff lest och paaschriffuet / J huilchet

- 282: 1 Efter *bør* är *haffue* struket; *kand kiende om* över raden; *VEndlig* osäker läsning
 4 *Jesper* över raden
 6 *affbeuse* (här:) bevisa
 9 *spec(ie) daler*=6 mark (jfr 259: 32 not); *daler* över raden
 10 *her Henrick Huitfeldt* till Lillö (1583–1652), urspr. ägare till Allö, där Kristianstad grundades
 12 *som* över raden; i kanten *Jacob Anderssen*
 13 Efter *Anderssen* är struket *gaff tilkiende ad en beui*
 14 *ad vere* över raden
 16 Efter *tillkrauff* är *suarede Jacob Anderssen* struket
 17 Efter *Jacob Anderssen* är *etgl* struket
 22 Efter *Anderssen* är *et Raadstuffvidne* struket; efter *beschickelse* är *och* struket; *beschickelse*
 stämning
 22 f Efter *paa* är *un- / der* struket
 24 Ordningen mellan de följande notiserna är osäker: framför *Noch* står ett *b*, framför *et* står
 ett *c* (ä. fr. något annat), framför *Endnu* 25: 4 står ett *d*. Den genom *a*, *b*, *d* antydda ord=
 ningen, här införd, ger dock inget klanderfritt sammanhang

Raadstuffvidne for^{ne} Register ~~och~~ Sambt beschickelse och suar er
 indført, Saa vel som Slutningen aff K. Ms domb /
 Endnu fremlagde J a c o b Anderssen en fortegnelse paa S.
 Peder Graais effterladne børns begraffuelsis bekost=
 ning / huilchen beløber i n s u m m a 43 daler och bleff lest och
 paaschriffuet / Formeente Jacob ingen Mend burde
 stedes, med mindre hannom samme gods effter Registers
 liudelse, eller des verd, Saa vel som børnens begra=
 ffuelses bekostning Jens Graais anpart bliffuer hannom aff=
 kortet, eller godsit i boet ad indschaffe, saa got det var
 da hand det indtagit / effterdj Jacob schal suare till godsit
 och gielden / Vid hand icke samme gods 2 gange ad betalle,
 effterdj Jens Graaes det bekomit emidler tid godsit stod
 i registreringh / Beente Remesnidens suarit her
 til, ad hun vid hannom intet got ad gjøre sligt, oben paa
 kongens domb / effterdj den melder, ad alle affreisede sa=

30

35

40

282: 26 *sambt* ä. fr. *och*

33 Efter *liudelse* är *Saa* struket

35 *indschaffe* införskaffa, inkräva

38 *Graaes* möjl. *Graais*

41 *affreisede* passerade, avklarade

[283] ger schulle vere død och magtløss dømbt / Jacob Anderssen
 suarede, ad belangende K. M^s domb som melder om de aff-
 reiste Sager, saa taler Jacob intet om sagen i sig selff,
 thi mand vid vel huad sag der kunde medføre, om K. M^s
 5 domb icke var, Mens taler alene om det gods som er oppe-
 borit och forrycht aff boet, och icke paatalt før K. M^s domb
 er gaaen, som Jacob schiuder sig til ad beuisse med
 rigtig vidnisbyrd, effter loulig kald och varsell / Sua-
 rede *creditorerne*, och meente ingen vidnisbyrd mod den dø-
 10 de, och paa Kongens domb bør stedis, Och vare 4 mend begieren-
 dis, som effter huer deris indleggh, effter de 4 mends fori-
 ge *offuerslagh* kand legie huad en huer tilkomer, huilchen
offuerslagh med taxten schall bliffue leuerit / Jacob
 suarede, at huis vidnisbyrd hand agter ad føre, schal icke
 15 komme K. M^s domb vid, eller nogen de *processer* der haffuer ve-
 rit *dreffuet* tilforn, Ei heller agter ad føre vidner paa den
 døde, Mens allene om hues gods som er forrycht och oppe-
 borit, emidlertiid godsit stod i registrering / dersom *credito-*
rerne vill samtøcke de 49 *daler* maa forloddis kortis, er hand
 20 tilfrids 4 mend ad tilneffnis, som resten *creditorerne* emellom
 kunde *liquitere* / Och saa gjøre udleggh och stille huer aff *creditorer-*
ne tilfrids / Hues icke, er hand fororsagit sine vidner ad
 føre / Da effterdi *creditorerne* 4 mend ere begie-
 rende, som kunde *liqvidere* dennom emellom, huad en
 25 huer dennom kunde tilkomme effter indleggh, effter de
 4 mends forige *offuerslagh*, Haffuer Borg: och Raad,
 bcvilgit de forige 4 mend, som tilforn haffuer giort
 schiiffte och *offuerslagh*, om Jens Graais Sødschinde arff,
 Endnu dennom, saa vel som Jacob Anderssen i mindelighz
 30 emellom ad forene och *liqvitere*, huis icke det
 schee kand, da huer *denom* ad sige sin tilkrauff
 vid domb och ret / Som icke domb forhuerffuit haff-
 uer / Jacob Anderssen # 3 arck.

283: 2 f *affreiste* se 276:41

7 Efter *Jacob* är vil b struket

10 *domb* över raden

13 *offuerslagh* (preliminär) beräkning

17 *forrycht* ä. undanhållet

18 *emidlertiid* under den tid då, medan *tiid* över raden

19 *forloddis* (vid delning:) undantagas i förväg, bortprioriteras

25 *indleggh* (vars och ens) insats, andel

29 i *mindelighz* genom enskilt avtal

30 Raden slutar med struket *scheer*

Torsdagen den $\overline{i9}$ Decembris, Anno $\overline{i633}$.

Claus Giøng, sambt Peder Ancker fremstode och gaffue

last och klage paa Trøels Knudssen tienendis

Christen Lund for offuerfald med hug och

slag hand i gar forleden beganget paa

Peder Anckers dreng, saavel som offuerfaldet

Claus Giønge och dreffuit hannom fra

huis felte træ som de om dagen tilforn

felt, huggit och mercket haffde, och frem-

eschede for^{ne} Peder Anckers dreng, ad hand

sin sandhed herom vilde tilstaa. Da

Fremstod Suend Jensen tienendis for^{ne}

Peder Ancker, och vant vid sin eed, da hand

i gaar Var kommen paa schouen til det tre,

som hand och Claus Giøng om dagen tilforn

haffde felt, och deraff vilde hugge sig les, kom

til hannom først Laue Matssens dreng och

ville tage les hos hannom, da bad Suend

hannom drage it andet sted paa schouen och

tage les, thi dette hørde Claus Giøng och han-

nom til saa drog hand derfra, dernest

kom Cap: Peder Bruns dreng, huilchen ilige-

maade som før er melt, der fra drog

Och enddaa 2 eller 3 andre som hand icke

kiende, Siden kom Trøels Knudssen, och bad och saa

hannom hand vilde kiøre at schouen, och

tage sig les huor hand vilde, thi denne

felding hørde Claus Giøng och hannom til,

da suarede Trøels hannom, ad hand torde

hugge huor hand vilde, och gaff hannom

andet, och bad hannom thi stille, och

sagde, ad hand schøtte icke om enten det var

merckt eller ei, och vilde hugge huor hand

ville, och siden hug hand och schuret aff, och gaff

sig til ad kløffue, J det kom Claus Giøng

5

10

15

20

25

30

35

284: 2 ff Texten börjar med *Claus Giøng* ute i kanten, därunder och *Peder Ancker*

8 ?*felte træ* i ett ord; efter *de* är *f* struket

18 Efter *da* är *ber* struket

28 *felding* plats där skog avverka(t)s; avverkning

31 *andet* eufemistiskt för »dra åt helvete» e.d.; efter *stille* är *och scho* struket

32 *icke* över raden

34 *schuret aff* trol.: högg bort kvistar o.d.

[285] och ville haffue les, aff same felding, som de
om dagen tilforn haffde felt, da schød for^{ne}
Trøels hannom fra treit, och sagde hand
schulle inte haffue der, hand motte hugge
5 en anden steds, Da sagde Trøels ad schoffgiemme=
ren haffde giffuit hannom lou at tage les aff
dette tre, huortil Suend Suarede, det løistu,
men schoffgiemmeren sagde, effterdj du haffde
icke tegen, motte du drage aff schoffuen, och
10 løiet de huer andre nogen gange, da Slap
Trøels nødien, och søgte Suend Jenssen, och falt
bag paa hannom, som hand stod och kløff, och sled
ham omkuld, och vilde tagit øxen fra hannom,
slog hannom nogle s. mange slag, indtil saa=
15 lenge Claus Giøng och Jacob Anderssen schilde
dem ad. Claus Giøng vant iligemaade,
med eed och opragte finger, den tid hand kom
aggendis, och saa Trøels stod vid det tre som hand
tilforn haffde felt, och hans mercke paastod,
20 da sagde Claus Giøng, du gjør icke ret, gjorde ieg
det, da gjorde ieg som een schelm och tiuff, Och
toge det som en andens mercke stod paa, och
sagde til ham, der staa schreff[ue]t i vor Bÿes
Bog, ad huem som tager it les ved, som en an=
25 den haffuer felt, schal Bøde thi daler, huortil Trøels

285: 4 Efter *der* är och struket

5 f *schoffgiemme- / ren* skogvaktaren

7 *løistu* ljög du

10 *løiet* beskyllde

11 *nødien* »nödjan», om stor tung klubba (att driva in kilar med o.d.); *søgte* anföll, gav sig på

14 *s.* representerar trol. det följande ordet *slag* (*mange* är först uteglömt)

15 *Giøng* hs: *Giong*

19 *paastod* fanns på

21 *een* hs *ene*

suarede, ad de schulle icke tage hans stude fra
hannom, saa tog hand sin iernblerre och nÿdde
och satte iernblerren paa treit och vilde kløfft,
Och saa schød Trøels ham fra treit, och sagde
hand schulle intet haffue der, thi hand sagde schoff=
giemmeren sagde for ham, ad Claus kom icke i dag
hand motte vel hugge der, saa sagde Suend Jenssen
du løist paa schoffgiemmeren, hand bad dig age
ud aff schoen, for du haffde icke tegen, saa slipte
hand sin nøddie och søgte for^{ne} Suend och fick fat

[285]

30

35

285: 27 *iernblerre* järnkil; *nÿdde*=*nødie* 279:11
32 *sagde* ä. fr. *bad*
33 *løist* ljög
34 *slipte* släppte

[286] om øxen med hannom, och slog hannom mod
 Jorden, och gaff hannom mange hug, saa kom
 Jacob *Anderssen* gaaendis, saa robte Claus *Giøng*
 til ham, och sagde lader oss schille disse ad, och icke
 5 lade myrde huerandre, saa sagde Jacob til
 dem, karle vider huad i gjører, i haffue huer
 sin hossbonde ad klaffue, huilcken der haffuer
 giort vret, haffuer retten for sig, ad kand
 klaffue, dermed schiltis drengene ad, siden
 10 tog Trøels och lesde paa vogn, och kløff op
 i et andet tre, och hug en støbbel ned, och
 tog der noget aff, och lagde paa hans les, det
 andet bleff liggendis, J det kom schoffgiemme=
 ren, Och Claus *Giøng* tilspurde ham, om
 15 hand haffde giff[ui]t ham lou, ad hugge det les, hand
 haffde paa hans vogn, aff det tre hand haffde
 felt tilforn, och hans mercke var paa, sua=
 rede schoffgiemmeren nei, hand bad ham
 det ad lade vere, for Peder Anckers och
 20 Claus *Giøngs* mercke stod derpaa, och
 bad ham drage aff schouen, formedelst hand
 haffde icke tegen, dereffter lod schoffgiemme=
 ren ilde paa Trøels, for hand haffde felt den
 støbbel ned, da tog hand en nøuff fuld aff Sne
 25 och slog Schouffgiemmeren under øien dermed
 da kaste schoffgiemmeren effter ham med
 en knaggestock som hand haffde i handen, och
 slog ham paa ruggen med. *Jacob Anderssen*
 vant iligemaade, at i gaar forleden var hand
 30 i schoffuen, och hente sig it les ved, som ieg op=
 kom, som drengene hug, da stod Peder Anckers
 dreng och Cristen lunds och hugge paa et tre
 som Claus *Giøng* och Peder Anckers dreng om
 dagen tilforn haffde felt, Saa spurde Jacob
 35 om hand intet kunde faa hos dem, huortil
 de suarit nei, saa lod Jacob hans heste och
 vogn staa der och gick bort et andet steds

- 286: 7 *klaffue* (klage) ä. anklaga
 10 *kløff* (kløv) klev
 11 *støbbel* (liten) stump, gren
 22 f *lod* ... *ilde paa* grälade på
 24 *nøuff* näve
 27 *knaggestock* knölpåk
 28 *ruggen* ryggen

lidet derfra, som hand da fick hugget, den tid hand
kom tilbage igien och schulle hente heste och vogn, da
var Trøe[1]s och och Suend sammen och drogis om
øxen, men huis det var vid Jacob icke, och sledis
de derom saa ad Peder Anckers dreng kom tuende
gang omkuld, dog de holte begge vid øxen, da
talde Claus Giøng til Jacob, Jacob kommer la=
der oss schille disse 2 ad, ad de icke myrder huer
andre i schouen, som hand da tren bort, til den[-]
nom, saa talde Jacob til begge drengene, dreng
vider huad i gjør, thi dersom i haffue giort huer
andre vret, da haffuer i huer sin hoßbond, saa
giffuer dem det tilkiende naar i hiemkommer,
saa flyer de ier vel rett, och ligger icke saa
och slidis her paa schouen, och Trøels da slap øxen
och schildis de ad. Peder Ancker schiød
sig til flere vidnißbyrd, om fornøden gjøris,
mens nu her alleneste tilspør for^{ne} Trøels
Knudssen, om hand vil negte nogit aff det som
vundet er, Trøels knudssen
suarit, ad hand icke negter huis vundet er,
och ydermere berette, ad hand icke schiød Claus
Giøng fra treit, ellers er det saa tilgaaet, och
hand icke negter, ad hand slog Peder Anckers dreng,
Och ad Suend kom imod ham med øxen, saa tog
hand faat med ham om øxen, om schafftet med
den ene hand, och førde ham paa bricken om=
kuld med den anden hand, och Trøels torde
icke slippe øxen och laa de och drogis om øxen, ind=
til Jacob Anderssen kom, och sagde, dreng slipper
huer anden, thi huer haffuer sin hoßbond ad klaffue
som kand forschaffe eder ret, dermed slipte
hand øxen, och da schildis de ad, och tog veden
och leste paa vogn, och kiørde med sit les hiemb,
Dertil suarit Suend Jenssen vid sin høieste eed
ad Trøels gick fra sin kløffning, och gick til ham
och tog om hans øxe, och sled ham omkuld.

287: 9 *tren* ä. (trinede) tog (ett) steg, gick

15 *slidis* slåss

20 I kanten *Trøels knudssen / tien / Christen Lund*; efter *knudssen* är *suarit*, ad struket

25 *Suend* ersätter struket *hand*

29 *de* över raden

35 *vid* ersätter struket *och*

[288] Peder Ancker Satte i rette, ad effterdj f tilforn
inden tinge Borgerschabet under straff och peen
er forelagt ingen ad befatte sig med huis felder
eller tre hand paa schouen huggit eller felt
5 haffuer, eller der aff at tage les, uden den an-
dens villie och samtøcke, och for^{ne} Trøels Knudssen
dog med geualt och trozighz indvellet sig
paa sin dreng och tiener, och fra hannom
tagit les aff hans feltetræ, det hand icke
10 benegter, om hand icke dermed haffuer for-
brut sin thi Rigsdaler, eller derfor at lide paa
kroppen til fengsel och Jern, huad sig
slagsmal er anlangende vil hand haffue
sig forbeholden, der med ham ad *prosedere*
15 saa retten er gemeß. Effterdj Trøls
schyder sig til schoffgiemmeren, ad hand haffuer
giff[ui]t hannom lou, ad hugge les, aff
det tre Claus Giøng, och Peders dreng felt
haffuer, da er det opsat til schoffgiemmeren
20 ud kommer /

288: 1 *f* står utanför sammanhanget
2 *peen* ä. straff (K), (ofta i förbindelsen *pen(e)* (*pøne*) og *straf*)
5 *aff* över raden. ersättande ett annat, struket *aff*
7 *indvellet sig* trängt sig på
14 *prosedere* inleda el. föra process
15 *gemess* (gemæs) ä. överensstämmande med
17 *giff[ui]t* ersätter struket *hiemplet*; efter *hugge* är *aff* struket
20 *ud* ä. fr. *udgif*

Mandgen den 23 Decembris, Anno j633.

[289]

Claus Giøng och Peder Ancker haffuer vid Stadstiener ind-

steffndt Trøels knudssen tiene[n]dis Cristen Lund,

efftersom hand forleden Torsdag haffuer forschutt

sig til hiemmel, ad ville føre, Schouffgiemeren ad haff-

5

ue foruist hannom udj den felde och tre som Claus

Giøng och Peder Anckers dreng om Tißdagen til-

forne haffde felt, och var deris mercke paa, var

begierendis derfor schouffgiemeren som nu her

tilstede er ville tilstaa hans sandhed, huorledis

10

sig haffuer tildragit med samme schoufhugge, och

om hand vill hiemle ham det les som hand hug

och borttog aff same bøg. Niels schouff-

giemmer fremstod, och vant effter Re c e s s e n, Som

forne Niels schoffgiemmer gick i schouen, kom Trøls

15

til ham, och spurde huor hand ville vise ham les,

da tilspurde forne Niels forne Trøels, om hand

haffde tegen, da sagde hand nei, da suarede Niels

da kand ieg icke fly dig les, thi ieg icke tør,

du kommer til ad bliffue aff schouen, indtil du

20

flyer tegen, effterdj det er emod forbud, Da

stod forne Peder Anckers dreng, och hug paa sin

felde bøg, Da løøb Trøels bort til Peder Anckers

dreng, och sprang i bøgen, och hug hos ham, da sagde

Peder Anckers dreng, du schalt icke hugge hos mig,

25

der komer Claus Giøng och schal haffue les, da

suarede Trøels, slug ded och ded, da sagde Niels

til Trøels, est du gallen, ad du hugger der,

Thi Claus Giøng och Peder Anckers mercke staa

der paa, da gick hand fra dem, der hand en

30

tiidlang haffde verit borte, kom hand tilbage

igien til dem, da haffde forne Trøels huggit en

gren aff en bøg, da sagde Niels til ham, dentiid

hand haffde huggit same gren aff, Jeg troer

289: 2 Texten börjar ute i kanten med *Claus Giøng*, på nya rader följt av *och / Peder Ancker*

5 *til* över raden

6 *felde* fälle, ställe där träden är fällda

18 *tegen* tecken, märke

19 Efter *da* är *tør* struket

20 f *indtil du / flyer tegen* tills du skaffar fram märken

27 *slug det och det* vulgärt kraftuttryck, ung. »kyss Karlsson»

28 Efter *gallen* är *thi* struket

34 Efter *haffde* har skrivits *haffde* ännu en gång, struket

[290] at fanden er paa dig, ad du lader icke det bliff-
ue, Thi du gjør Vret, Saa tog Trøels en handfuld
snee och slog ham under øien med, der hand haffde
giort det, løb hand bort ad marcken, saa tog
5 Niels en kepp och slengte effter ham, och ramb-
te ham paa Ruggen dermed. Peder Ancker
och Claus Giøng tilspurde Niels schouffgiemer
om hand hiemler ham det les, Trøels hug aff
deris bøg, effterdj hand haffuer forschut
10 sig til hiemel til ham. Hertil suarit
Niels, kort nei, Thi hand det icke gjøre kund.
Ydermere tilspurde Claus och Peder, for^{ne} Niels
om hand klaffuer nogit paa dem, eller deris
dreng, for schouffhuggh, Niels suarede
15 hertil, ad hand intet klaffuer paa dennom.
Trøels Pederssen vant iligemaade, at der Claus
Giøng kom til bøgen som hand och Peders
dreng haffde felt tilforn, da gick Claus till
toppen och hug der, och gick siden hen, som
20 Trøels stod och hug, och sagde, ieg faar at
haffue her ochsaa nogit, da schiød Trøels ham
fra treit, Och saa at Peder Anckers dreng
och for^{ne} Trøels, var tilhobe, och drogis om
øxeschafftet, och de sloge huer andre under
25 øret, Baltzer Lauritsen Stadstienere
hiemplet vid sin eed, for^{ne} Trøels knudsen loulig
hertil ad vere steffndt, udj Christen Lunds
hustruis paahør, Peder Ancker tilspurde
Christen Lund, effterdj hand er her til vedermaal
30 om hand nogit hertil vil suare, paa hans drengs
vegne, Christen Lund suarit, ad effterdj hand
har vist hans dreng i schouen effter et les ved,
och drengen motte haffue glemt at tage et tegen
med sig, som sigis, ad huer schal haffue, førind
35 de maa faa les paa schouen, der drengen er

290: 8 *hiemler* tillerkänner, låter ha el. behålla
9 Efter *hand* är *forschuder* struket
17 Efter *hand* är *ha* struket
29 *vedermaal* ä. (tillfälle till) gensaga (inför rätt)
31 I kanten *Christen Lund*

kommen til schoffgiemmeren, och begierde hugge i	[291]
i schouen, schal hand vere bleffuen hiemvist igien	
fordj hand haffde icke tegen, huorfor ad drengen	
er kommen hen til et tre, paa vor schouff, som	
Peder Anckers dreng hug paa, huilchet tre som ieg	5
formener, schall hannom icke vere uduist, effter	
hans drengens sigelse, Och vil icke tro, ad Claus	
Giøng, som ham haffuer ladet hiidsteffne, vid hans	
eed kand sige, ad dem same bøg er udvist, och icke	
heller Peder Ancker, som ham paa det høieste haffuer	10
angiffuet, Mens effterdj drengen icke ville kiøre	
tomleßet hiem, haffuer hand paa same tre, som	
ieg formercket haffuer, huggit sig les aff same	
tre, Endog det er mig aldelis vbeuist, førind	
Peder Ancker med Claus Giøng, om afftenen silde	15
er indkomen, til ham i hans hans, och gaff ham	
det tilkiende, Och da bad Christen, de ville giøre saa=	
uell och effterlade det, thi hand haffde giort det	
aff missforstandt, om nogen forseelse haffde	
verit, Setter derfor, for Borgemester och Raad,	20
i rette, effterdj hand er en schatteborger her i	
Bÿen, om hand icke bør aname sin deel aff schouen	
som en anden, Och om enschønt hans dreng haffde	
forglemt tegen, om hand derfor schulle kiøre	
aff schouen uden les, effterdj de vel findis, som vel	25
kiører ad schoffuen och haffue icke tegen, och dog	
faa les, Mener derfor drengen icke sig saa	
groffueligen ad haffue forset, som vel kunde an=	
giffuis, men huis B. och Raad vil her udj S e n t e r e	
staar det til Gud och dem, effterdj drengen icke	30
nu er tilstede, mens for Redsel bortgaaen,	
och hand icke ved, huor hand er, Peder	
Ancker suarede, huad sig belanger, denne Christen	
Lunds vitløfftige angiffuende, ad hans dreng,	
aff schoufffogeden schulle vere forment, ad hugge	35

291: 2 Efter *schouen* är *bl* struket

12 *tomleßet* utan last (på vagn)

16 *hans* fel för *hus* e.d.

17 *Christen* ä. fr. *ieg*

18 *effterlade* ä. avstå från (krav o.d.)

21 *schatteborger* person som betalar skatt till samhället, medborgare

28 *groffueligen* grovt

29 *sentere* döma, fälla dom

[292] sig les, her paa schouen, med mindre hann haffde tegen,
 Och det formedelst hand icke schulle hugge, som
 ham løstede, Saa forhobis Christen Lund, med
 rette sig kand haffue ad beklage, ad hand
 5 io faar les, naar tegen visis, huilche Christen
 icke schal kunde benegte, io at haffue bekomit
 alle sine tegen, som ham effter Schattens t a x t
 bør ad meddeelis, saafremt ellers hans tie-
 ner for^{ne} Trøels ellers ville tage dem med
 10 sig til schouffgiemmeren, formen[en]dis derfor
 Christen Lund sig intet, huercken offuer offrighz
 eller schouffgiemeren udj de maader sig kand
 haffue ad beklage, Mens huad sig denne rette
 hoffuetsag er anlangende, i det hans dreng
 15 er komen paa schouen huggit sig les, paa
 de steder ham var vforuist, och aldelis ingen
 hiemel dertil haffuer, och som alle vitterligt
 strenge forbud sched er den j6 Martii j629,
 ingen ad schulle hugge i Byschoffuen, eller
 20 gjøre indhold paa nogle hans medborgeris
 feltetre och hugge, fast mindre tage sig deraff
 nogen les, som for^{ne} Trøels knudssen giort haffuer
 och icke dertil hafft nogen loulig adkom, eller
 hiemel, som hand sig til schutt haffuer, Satte
 25 endnu som tilforn i rette, om for^{ne} Trøels
 icke bør effter førige angiffuinde, ad bøde
 clle[r] lide, och er domb begicrendis.
 Dø m b t, da effter tiltall giensuar och den sags
 leilighz, ad effterdj for^{ne} Trøels knudssen sidder
 30 retten offuerhørig, och icke møder effter loulig
 kald och varsell, och dog haffuer tilforn schutt
 sig til vidnisbyrd och hiemel, huilchen hiemel
 som hand haffde paaschutt, er aff vederparten
 her for retten indCiterit, och møtt, och det
 35 benegtet, ad hand for^{ne} Trøels same hugge icke

292: 1 *hann* över raden
 3 *som ham løstede* som det lyste honom
 4 Efter *hand* är *icke* struket
 16 *vforuist* icke anvisad
 20 *gjøre indhold paa* innehålla, belägga med kvarstad
 23 *adkom* ä. besittningsrätt
 34 *indCiterit* inkallad
 35 *hugge* huggande, hygge

ham det *haffuer* udvist. Da effterdj hand *haffuer*
giort imod forbud, och med geualt huggit les
aff en anden Mands feldetre, da bør hand
derfør ad bøde Thi *daler* effter forbud, til kongen
och Bÿen, eller lide derfor till fengsell /

[293]

5

[294] Tiisdagen den $\overline{j4}$ Januarii, Anno $\overline{i634}$.

Carine Poffuels dotter Herman drøgbrots gaff last och klage paa et quindfolck vid naffn,
Jnger Boes dotter, barnfød i Ønsted, ad hun schal haffue
om natten emellom forleden Søndagh och Mandagh emellom
5 \overline{jj} och $\overline{j2}$ slet, dragit aff sine kleder indtil sin serck, och lagt
sig i sengen hos hindis Mand for^{ne} Herman, som hand laae vid veggen,
Och der Carine haffuede da bagit for^{ne} Jnger aff
Sengen, schiød Herman Carine ud ad døren, och sluchte Her-
man saa liuset, huilchet Carine saae igen^{nom} vinduet,
10 Fremstod Anne Erichs dotter, barnfød i Halmsted, och vant effter
Recessen, At for^{ne} tiid hørde och saae hun, at for^{ne} Jnger effter
hermans befalning, /: huor til Carine da suarede ad hun herman ville haffue
hinde, nødis hun med :/ drogh aff sine kleder til sercken, och ville
stigit vid føderne op i sengen, och lagt sig hos Herman dreubrot,
15 Saa støtte Carine Jnger aff Sengen, da stod herman op, och
førde Carine ud ad døren, och sluchte saa liuset, Och var Her-
man drucken, Der effter luchte Carine døren op med en nø-
gel hun haffde hos sig, Saa kom Jørgen Knýtter ind med Carine,
siden bleff liuset tendt, Och sad saa Herman och Jnger tilsamen
20 paa bencken, ^aEmidler tid liuset var slucht, drogh Jnger klederne
paa sig, Siden førde Jørgen knýtter Jnger ud ad døren, och sagde, du
vid vel huordan du est / Jørgen knýtter soldat, vant i
lige maade, ad der hand kom diid stod Herman i sin dør, saa tog
Jørgen Herman ind i stuffuen, da var liuset slucht, Och bad
25 hand tende liuset, och gick for^{ne} Ane ud och tende liuset, Saa satte

294: 2 *Poffuels dotter* över raden

2 *drøgbrots* (gen.) tillnamn (jfr *dreubrot* r. 14)

3 *Ønsted* Önnestad, by och sn i V. Göinge hd

4 Efter *Mandagh* är *lagt* struket

5 *slet* klockslag

6 *for^{ne} Herman* över raden

7 Efter *der* är *Herman* struket; *da* ovanpå något annat; *bagit* knuffat

11 *Recessen* Københavns »recess» av 1537 ang. de religiösa förhållandena i Danmark

12 *da* och *hun* över raden

15 *da* ersätter struket *Saa*

21 *knýtter* över raden

24 Efter *slucht* är *sid* struket

24 *Och* ersätter struket *sid Saa*

Herman sig paa it schrin inden døren, siden fick Jørgen herman i sengh, [294]
och laae hand paa sengen hos ham en halff time, til hand fick herman
i søffn, thi herman var drucken, Och førde Jørgen Jnger
ud ad døren / Begierde for^{ne} Carine ad for^{ne} Jnger
motte foruiises byen, paa det icke schal forsagis nogen VEnighz 30
ydermere hindis hosbonde och hinde emellom / Førplichtet
for^{ne} Herman sig her effter ad schall leffue med for^{ne} sin
hustru Christelig och vell vdj god forligesmaall, Och
gaffue for^{ne} herman och Carine huer andre deris hender, och
bleffue vell forligte, Och her effter ad schall forholde sig mod 35
huer andre Christelig och vell / Bleff for^{ne} Jnger fore=
lagt, ad entvige byen inden 3 Solemercke, saa frembt
icke videre schall straffis / # skt.

294: 26 *schrin* (mindre) kista

26 *herman* över raden

27 *hand* över raden

30 *schal* över raden

33 *forligesmaall* ä. endräkt; raden slutar med struket *bleffue*

37 *entvige* lämna, bege sig ifrån

I margen, längre ner, ett suddat ord (*Jnger*, som fattas sist på r 37)

I margen nertill har stått *Jørgenn*, starkt suddat

[295] Mads Guldsmid Schiød i dagh sit schudsmall, om nogen vid hannom
nogit ad beschylde i nogen maade, ad de det ville giff-
ue tilkiende, och giffue hannom det schudsmaall hand
kand haffue fort[i]ent, Da effterdj ingen vid for^{ne}
5 Mats Jostssen nogit ad beschylde i nogen maade, viste
Borg: och Raadtt icke hannom sit schudsmaal ad be-
negte, Mens hannom sig emeller tid hand her i byen
haffuer boedt, haffuer schicket och forholdet, som en erlig,
god dannemand vel egner och anstaar i alle /
10 maade/

295: 1 *schudsmaal* avskedsintyg, orlovssedel

1 *vid* vet

4 Efter *fort[i]ent* är *O* struket

9 Raden slutar med struket *made*

Fredagen den 2j Februarii, Anno 1634.

Niels Poffuelßen Raadmand, paa S. Oluff Nielsen Grýdestøberes børn vegne, som hand er formynderer for, haffue ladet indsteffne Hogen Grydestøbere, Och fremlagde et breff under hogens hand och segll, daterit 24 Dec: 1629, om hues hogens stiftbørn, som ere hans formends for^{ne} Oluff Nielssens och Niels Matssens Grýdestøberes børn, effter for^{ne} deris fedre til patrimonium tilkommer, huilchet breff bleff lest och paaschriffuet, Var Niels begierendis, at hogen vill giøre udleggh for^{ne} Oluff Nielssens børn anpart effter deris fader / Hogen Grýdestøber suarit, ad hand er offuerbødig ad giøre udleggh baade till Oluff Nielsens och Niels Matssens børn, Sambtøckte for^{ne} Oluffs elste Søn Niels Ollssen ingen rente aff sin anpart ad fodre, før nu fra denne tid, som och hogen bevilgit och loffuet ad udgiffue, Paa Suend Ollssens Vegne, bleffue Niels Poffuelssen Och hogen foreente, At Suend endnu schall bliffue vdj sin lere hos hogen vdj 3 aar fra denne tiid, Och hogen emidler tiid forschaffe hannom hans nødtørrftigh vstraffelig vnderholdning till klæde och føde, och lere hannom som kand vere forsuarligt, Och naar hans lere er ude en ehrekledning, Och hogen paa same 3 aars tiid, ingen rente ad giffue for^{ne} Suend Ollssen aff sit patrimonio /

5

10

15

20

296: 5 Efter om är hand struket

10 I kanten Hogen Grýdestøber

14 I kanten Niels Ollssen

15 f bleffue forente kom överens

18 vstraffelig oklanderlig, försvarlig; vnderholdning underhåll, försörjning

30 ehrekledning (æresklædning) ä. kläder givna som hedersgåva, äv.: festkläder

[297] Fredagen den 28 Februarii, Anno 1634.
 Erthert Mihaelßen i Malmøe, hans tienere Heine Felthuß haffuer ladet
 indsteffne Jehanne affgangen Otte kaals for 12 daler
 2 mark 12 skilling, hindis affgangne hosbonde hannom schyldig siden Anno
 5 163j, Noch 36 slette daler, som hand haffuer bekomit
 vare for forleden Paoli mercket, neruerende Aar j634, som
 hand anlofft ad betale till Mariæ-Magdalene dagh først=
 kommende / Begierde for^{ne} Heine domb, om hun icke bør
 betale / Jehanne suarit hertill, ad hun icke kand
 10 mere betale hannom, end de andre som tilkreffuer /
 Och Opbød for^{ne} Jehane hindis affgangne hosbondis effterladte
 boe och gods till alle creditorene, Saa viit det kand
 tilstrecke, ad aname deris betalning aff / Begie=
 rde Heine i dag endelig domb / DØMBTT, Eff[er]dj
 15 for^{ne} Jehane opbiuder boet, till alle creditorene, Bleff
 for[ne] Heine felthuß, paa Erthart Mihaëlssens vegne, till=
 funden ad aname sin betalning aff affgangne Ottes kaals
 effterladete boe och gods, Saa som de andre creditorer /

Lyder Nibur Stadskemner var begierende 8 mend, som kunde grand=
 20 sche Neßbye Eeghe, huor mange Eeger der findis ad vere
 huggen paa 2 aars tiid, Och specificere, paa huilche
 Bohell och hues lodschiiffte Enge de ere huggen, tilneffnde,
 Hans Niellssen Oluff keddelsmid,
 Oluff Mortenssen, Matts hellessen,
 25 Mogens Pederssen, Hans Grýdestøber,
 Niels Christenssen, och Morits schomager / # ibm.

297: 3 Efter jehanne är Otte struket
 5 Efter Noch är 30 struket
 7 anlofft utfäst sig
 10 I kanten Jehanne Otte / kaals; efter de är so struket
 13 tilstrecke förslå
 13 f Begie / rde hs Begie / der
 21 I kanten Neßbye Eege,
 22 Bohell bol
 23 keddelsmid trol. ä. fr. kel-

Fredagen den 7 Martii, Anno 1634

Oluff Holgerssen dömik haffuer vid stadstienere Baltzer Lauritssen och Joen Laßen, som de vid deris eed hiemlede med 8 dags varsell ladet hiidsteffne Jffuer Jacobssen, anlangede hues arffuelodt, ham er tilfalden, paa sin hustruis vegne, effter S. Kirstine Anders dotters dødt effter hans forsets indhold viitløfftigere indhold, som bleff lest och paaschriffuet /. Fremstode Casper schomagere och Frederich Schylich, och berette sig paa Oluff holgerssens vegne, at haffue verit beschickelsseviiss hos Jffuer Jacobssen, ad hand ville schilie sig ved for^{ne} arff, da haffuer Jffuer suaret, ad Niels Poffuelssen och hans broder Peder Poffuelssen haffue giort forbud der paa /. Niels Poffeulßen suarit her till, ad hand aldellis intet forbud har giort der paa, mens mere fodret paa samme arff, ad Jffuer den ville fra sig legge / Peder Poffuelßen suarit lige det samme / Bleff Jffuer Jacobssen paarobt om hand var tillstede, eller nogen paa hans vegne, som her till ville suare / var der ingen / aff Borg: och Raad, Effterdj Oluff Holgerssen kiendis sig paa sin hustruis, och sin hustruis Søsters Sidsele Jacobs dotters vegne, allene for^{ne} arff ad vere berettigit, och icke nogen anden nermer eller liigener arffuingh der till fremkomen, Thi viste B. och R. icke rettere her vdi ad kiende, End for^{ne} arff io bør vere for^{ne} Oluff holgersen paa sin hustruis, och sin hustruis søsters vegne følgagtig, Och Jffuer Jacobssen den till dennom ad fra sig legge, med Sambt hues schiifftebreff och contract, som er gaaen som er effter for^{ne} kirstine Anders dotters foreldre och Søster / # ydho.

DØMBTT

Hans Nielssen, Oluff Pederssen kedelsmid, Peder Jenssen och Niels Thomissen guldsmid borgere her i Christianstad, som 16 Decembri s, effter affgangne Jens Graais creditorers begiering, ere aff veluise B. och Raad, tilneffndt och be-

- 298: 3 Efter *hiemlede* är *la* struket
 9 *beschickelsseviiss* såsom utsända (för visst ärende)
 11 Efter *broder* är *h* struket
 12 I kanten *Niels Poffuelssen*
 13 *har* över raden
 14 Efter *ad* är *hand* struket, över raden ersatt av *Jffuer*
 15 I kanten *Peder Poffuelssen*
 17 *Var der ingen* över raden
 20 Efter *allene* är *vid* struket
 21 *liigener* väl fel för *liige ner*, lika nära
 26 Efter *contract* är *ej* struket
 28 *guldsmid* över raden

[298] uilgit, /: efftersom vi tilforn haffue giort schiiffte och offuerslagh
om for^{ne} Jens Graais Sødshinde arff :/ endnu for^{ne} Jens
Graais creditorer, Saa Vell som Jacob Anderßen vdi mindelighz
emellom ad forene och liqvidere, huad en huer dennom kun=
35 de tilkomme, effter indleggh och voris førige offuerslagh, Och
hues det schee kand, da huer dennom ad søge sin tilkrauff
vid domb och ret, som icke domb forhuerffuit haffuer, Som
voris taxt i sig selff viitløfftigere formelder och inde=
holder / Haffue vi i dagh for Borg: och Raad Saa=
40 ledis der om fra oss sagt, At vi nogle gange haffue verit

298: 33 I kanten *Jens Graais / Creditorer*

34 I kanten *Jacob Anderssen*

35 *indleggh* inlagor

forsamlet der om, Och ingen aff *creditorerne* er mødt, [299]
 eller oß der om anmodet vden Johan Christenssen alene,
 huorfor vi formener, at icke 4̄ mend bør, paa voris be=
 kostning lade indsteffne dennom, effterdj Somme ere
 vdenbyes, och en part inden Bÿes, Ei heller er det 5
 oss mueligt ad giøre nogen *liquitering* dennom emellom,
 Aff den orsage, At en deell haffue domb, en
 deell *arrestedell*, Nogle handschiffter, Saa och enn
 part opschiffter, Huorfore vi 4̄ mend indstiller
 fra oß, till deris tilbørlig dommere, och dennom som 10
 sider i domere sæde, der dennom vid domb och
 ret ad adschilie /

- 299: 6 *liquitering* utjämning
 7 Efter *orsage* är *E* struket
 9 *opschiffter* anteckningar
 9 *indstiller* hemställer
 11 Efter *dennom* är *de* struket
 12 Efter *ret* är *och* struket

[300] Fredagen den $\overline{j4}$ Martii, Anni $\overline{1634}$.

Mogens Anderßen K. M^s fogit haffuer ladet indsteffne Jørgen friis sergeant,
boendis her i *Christianstad*, for brendeviinsdrick hand haffuer holt un-
der predicken, disligeste indsteffndt Anders Møllere och Ni-
5 els friiss som der brendeviin haffuer drucket, ochsaa vnder
predicken, forleden den $\overline{28}$ Februarii / Satte i rette, om de
icke derfor bør liide och staa till rette, for helligbrøde, och effter
K. M^s forordning, Och begierde domb / Her til paa
Jørgen friis vegne, suarit hans hustru Jehanne, och benegtet
10 vid sin eed, ad hun intet brendeviin haffuer soldt, eller drick
der med holt under predicken / Niels friiss suarit
her till, ad hand intet brendevin har drucket der under
predicken, mens om morgenen for predicken, som haffde
borit $\overline{4}$ *schepper* malt der ind som hand haffde malet, schenckte
15 Jehanne ham brendeviin for 1 *skilling*, och drack hand det icke
selff alt ud, mens hand kaldet Anders Møllere till sig, som
och drack der aff med ham, Saa vell som och Niels Matssen
sergeant drack der aff / Berette for^{ne} Jehanne, ad de
fick heller intet mere end det for^{ne} brendeviin som var en *schilling*,
20 dog hun maalde det icke, och icke nogen drack der aff før
Niels Mortenssen kom der, ei heller drack siden same tiid /
Anders Møller suarit lige det same som for^{ne} Niels friiß /
Mogens Anderssen schiød sig till beuiisning, ad Jehane haffuer schencket
baade før och vnder predicken /

25 Mogens Anderssen K. M^s fogit, haffuer ladet hidsteffne Niels Bødker for klame-
ri hand schall haffue giort paa gaden effter klokken $\overline{j0}$ slet
om afftenen, med Peder Poffuelssen her samesteds, Och fremlagde
Mogens Anderssen en beretning, Sambt befalning under Slots=
herrens hand, som bleff lest och paaschriffuet / Niels Bø-
30 cker suarit her till, och aldellis benegtet, ad hand icke

- 300: 3 *holt* tillhandahållit, utskänkt
- 7 Efter *icke* är for struket; *bør* över raden; *helligbrøde* sabbatsbrott
- 9 I kanten *Jørgen friiss*
- 12 I kanten *Niels friiss / Se[r]geant*
- 13 Efter *haffde* är *agit* struket
- 14 *malit* mätt
- 22 I kanten *Anders / Møllere*
- 23 *schiod* sig till *beuiisning* hänslöt sitt påstående till prövning
- 25 *klameri* klammeri, gräl och slagsmål

bandet enten øffrigheden, eller anden, Och schiød sig vid-
nisbyrd / Mogens Anderssen schiød sig i ligemaade
till vidnisbyrd / # it arck.

[300]

Mogens Anderssen K. M^s fogit, Saa vell som Lyder Nibur Stadskemner, haffuer
ladet hidsteffne Peder Poffuellssen, Peder hop, och Jep helleßen, 35
Och var til dennom hans beschylding for de icke effter Bor-
gemestere och Raads opkreffuelse, haffue villet gaae med och
vduvdere hos dennom som rester med K. M^s och byens schat,
Satte i rette, om de icke for vlydelse bøde deris 3 mark,
selff indfodre schatten, som rester, och det inden Paasche helli[-] 40
gedage førstkommendis, paa deris egen bekostning, och begier[de?]
domb, Bleffue Peder Poff[ue]llssen, Peder hop, och Jep hellessen

300: 31 *banet* bannat, svurit över
34 Under *Mogens* i kanten *och* / *Lyder Nibur*
38 *vduvdene* göra utmätning; *rester* resterar

[301] paarobte, møtte icke, Baltzer lauritsen och Jon laßen
hiemlede vid deris eed for^{ne} mend her till ad vere steffndt /
Omsier møtte Jep hellessen och suarit, ad hand icke var til=
stede der hand bleff tilsagt, mens er offuerbødig ad effterkome
5 taxten, naar hand faar det ad vide saa hand kand vere til=
stede / Bleff forelagt, for^{ne} mend for^{ne} opkreffuelse
ad effterkome paa Tiisdagh førstkommendis, under deris
faldsmaall /
Jens Berntßen Smid Soldat, haffuer ladet indsteffne Mogens Anderssen for hues
10 arff, som er falden effter Rasmus Zacharissen, som Mogens
var formyndere fore, rigtighz der om ad fremlegge,
Mogens Anders fremlagde en fortegnelse, paa hoffuidsto=
len med des rente, huilchen fortegnelse bleff lest och paaschriffuet /
End fremlagde Mogens Anderssen et Regen=
15 schab, om hues effter Ingeborgh her Gisels i Ousbÿ, Zacha=
riis schreders børns formyndere anamet och oppe=
borit, som och bleff lest och paaschriffuet / Formente Jens
Berntssen, ad hannom tilkomer paa sin hustruis vegne en
Søsterlod aff de 97 daler med des rente j9 daler, Sambt aff
20 de 6 daler 2 mark j0 schilling och des rente j daler 4 skilling, Mens de
50 daler, med des rente 8 daler formener hand sig allene
paa sin hustruis vegne ad tilkome, efftersom hindis heel=
broders anpart i hindis faderne gaard derfor er solt, Och
icke hindis heelbroders for^{ne} Rasmus Zacharißens halff=
25 Sødschinde der vdj kand deelagtige bliffue, effterdj det er icke
komit fra nogen deris federne eller Møderne slegt, Disli=
geste ad hanom och til komer forloddis hues paavoffning
hand paa sambtlig arffuingernis vegne, paa neruerende arff
kostet och udgiffuet, som beløber – 14 daler 2½ mark, Mo=
30 rits schreddere paa Kirstine Claus dotters vegne, var

301: 4 *overbødig* ä. redo

5 *taxten* (ut)taxeringen

8 *faldsmaallä.* jur. bötesstraff

11 Raden slutar med struket *Da*

12 I kanten *Mogens Anderssen; hoffuidstolen* det urspr. kapitalet (utan tillkomna räntor)

14 Efter *et* är *schifftebreff* struket

15 *Ingeborgh* kanske änka efter Gissel Jensen, sognepræst i Osby † 1614

16 Efter *børns* äi *och arff* struket

26 Efter *federne* är *och* struket, ersatt av *eller*

27 *forloddis* (forlods) »saaledes at man tager sin andel af noget (især af et dødsbo)» ODS;
paavoffning vad man vågar på ngt, utgifter för ngt

30 I kanten *Morits schreddere / paa Kierstine Claus d. / vegne*

begierendis ad vide huer megit for^{ne} Kirstine med rette kand [301]
 tilkomme, er hand offuerbødig paa hindis vegne, efftersom
 hand er hindis formyndere hindis anpart til sig at
 aname, naar de er forfaldet / Effter huilchen
 leilighz bleff offuerslagit hues en huer for^{ne} $\bar{3}$ Sødschinde 35
 kand tillkome / Da beløber sig hoffuetstoll och rente
 effter Mogens Anderssens indleggh – j8j daler 3 mark $8\frac{2}{3}$ schilling, Huor
 fra tagit omkostningen for^{ne} – j4 daler $2\frac{1}{2}$ mark, disligeste
 de 50 daler med des rente 8 daler for den gaardepart i Giøn=
 geherrit, Bliffuer igen alle $\bar{3}$ Sødschinde till ieffne och 40
 schiiffte j09 daler 1 mark 2 album, huor aff huer Søster till=
 kommer en tredie part, – 36 daler j mark 10 schilling $2\frac{1}{2}$ album /

301: 31 vide över raden
 33 Efter *formyndere* är paa struket
 37 *indleggh* inlaga
 41 Efter *schiffte* är – 19 struket

[302] Fredagen den 2^j Martii, Anno 1634.

Christen Pederssen barnfød i Varbjerg, haffuer vid Stadstienere Baltzer Lauritzøn och Jon laßen, som de vid deris eed, hiemlede, haffde ladet indsteffne Niels Grindou, Och gaff klage,
5 ad efftersom i dag 3^vger Niels bleff forligt ad giffue
Sin tienere for^{ne} Christen *pederssen* sin affscheidung, som det sig bør,
inden j4 dage der effter, haffuer for^{ne} Christen *pederssen* nogen gange
anmodet for^{ne} Niels Grindou, siden den tid, saa vell som
tilforn, baade selff och vid andre / Saa forholder for^{ne} Ni=
10 els Grindou, hannom endnu sin affscheidungt, Saa hand icke kand
forsee sig om anden leilighz, eller kome i tieniste, hos nogen
anden, mens her forholdis och intet kand tage sig till /
Bleff Niels Grindou forelagt under sit faldsmaall effter
Privilegierne, ad giffue for^{ne} Christen *pederssen* sin affscheidung
15 inden 8 dage, effterdj hand hanom ingen sagh enten før
eller nu haffuer giffuet / ... bd. skt #

Jehan Christenssen haffuer ladet indsteffne Mogens Anderssen anlangende en
arrest paa affgangne Jens Graais arff, paa Velb: Jesper fri=
ses vegne, Och fremlagde Jehan en domb for^{ne} Mogens
20 Anderssen K. Ms fogit udgiffuet, 3^v Sept: 1632, som bleff
lest och paaschriffuet / End fremlagde Jehan en vnderschriffuen och be=
seglet Jndførsell, dat: 25^v Sept: 1632, som och bleff lest och
paaschriffuet / Noch fremlagde Jehan et Tingsvidne och arrest
effter Jehan Christenssens begiering, paa hues Jens Graa
25 effter sine halffsødschinde kand vere tilfalden, som och bleff
lest och paaschriffuet / daterit j2 Avg: 1633 / formente Jehan Chri=
stenssen Velb: Jesper friiðis arrest icke kand hindre hannom
sin betaling, Mens Jehan Christenssen ad aname
och bekomme sin fulde betaling aff for^{ne} arff, effter for^{ne}
30 dombs och Jndførsels indhold, vden videre forhaling, och

302: 6 I början av raden är *f* struket
9 *forholder* håller tillbaka, håller inne
14 *Privilegierne*, om bestämmelser givna vid stadens grundläggning
14 Raden slutar med struket *iden*
18 *arrest* innehållande, kvarstad
20 Efter 1632 är *End* struket
27 *Jesper* över raden
28 Efter *sin* är *befaling* struket

begierde domb / Mogens Anderssen suarit her till, [302]
 ad hand offte haffuer indlagt Velb: her Jørgen Vrnes ar rest
 och befaling som endnu ligger i retten, formeldende Jens
 Graais arffue ad schal vere i ar rest, intill Velb: Jesper
 friiss bliffuer betalt och tilfridsstillet, for hues penge 35
 Jens Graa haffuer anamit ad verffue Soldater fore paa
 K. Ms vegne / DØMBTT, Effterdj tilforn om gielden
 er senteret, en huer at tage effter sin qvota, da vide
 B. och R. icke videre i den sag ad kiende, Ar resten be-
 langende, som er scheid aff Velb: her Jørgen Vrne paa 40
 Velb: Jesper friisis vegne, Saa kiender vi icke paa den gode
 Mands hand / Mens byfogeden paa rettens vegne at

302: 32 I kanten *Mogens Anderssen*

35 *friiss* ä. fr. *friissis*; raden slutar med struket *han*

38 *senteret* avkunnat dom

[303] giffue bud till *creditorerne*, som sig har angiffuet, paa en
forsagt tiid, paa deris omkostning, Och da en huer ad ana-
me, saa viit en huer med rette haffuer ad fordre, och
Jens Grais gods kand strecke, effterdj det haffuer staaet
5 aar och dagh /

Niels Bøcker haffuer ladet indsteffne Mogens *Anderssen* K. Ms fogit till
vidnisbyrd ad paahøre / Disligeste ladit hidsteffne Peder Poff-
uelssen, Poffuel Ollssen, Jens Josepssen, Johan Jenssen, Arine Mogens
Suendschis, Thore Niels Bøckers och Bodel Niels dotter her
10 i *Christianstad*, deris sandhz ad vere stedig, Fremkom Peder
Poffuelssen och vant effter *Recessen*, At den 24 Feb: nestforleden,
om afftenen, var Peder Poffuelssen inde hos Niels Bøcker, en tid
lang, och vid 9 slet gick Peder Poffuelssen fra Nielsis, Saa
fulde Niels Peder Poffuelßen hiemb, Och effterdj Niels var
15 drucken, fulde Peder Poffuelssen Niels i Nielsis huß igien, och
løste Peder Poffuelssen Nielsis krauffue aff hannom, paa det hand
schulde gaae i sengh, bad hanom saa god nat och gick fra
hannom, Och icke de haffde nogen klammerii eller Wvilie sa-
men i nogen maade / Der effter kom Niels Bøcker ud
20 med en Morgenstjerne i handen, dogh hand icke talde
enten till Peder Poffuelssen eller nogen anden till ei heller
schelde paa nogen eller bandet enten øffrigheden eller
nogen anden / Dog gick Niels strax ind i sin huß igen mz
sin hustru och slog sin dør i, der effter kom Niels *Mortenssen*
25 sergeant och satte sin hellebard paa liiffuet paa Peder Poff-
uelssen, som Peder Poffuelssen gick hiemb, och soer hand skulle paa
cortegardet, Da bad Peder Poffuelssen Niels *Mortenssen* schiøde sin
rund, hand haffde intet med ham ad bestille, Omsier
offuergaff Niels *Mortenssen* Peder Poffuelssen, Och trede
30 till Niels Bøckers biislagh, støtte i døren med helle-

303: 2 *forsagt* förut bestämd
3 Raden slutar med struket *han*
4 *strecke* förslå
10 *Vere stedig* gå ed på
14 Efter *hiemb* är *efft* struket
20 *Morgenstjerne* spikklubba
21 *till* över raden
24 *och* över raden
27 *cortegardet* vaktstugan, högvakten
28 *rund* inspektionsrond
29 Efter *Niels* är *P* struket
30 *biislag* tak över ingångsdörr, liten yttre förstuga

barden, och bad de schulle lucke op, hand vilde vide huad [303]
 for et huß de holt der, Och icke Peder hørde Niels Bø-
 cker bandes enten serganten eller øffrigheden, icke
 heller nogen fremmit var til Niels Bøckers same tid,
 mens denne Niels Bøckers selff, hans hustru, børn och 35
 hußfolck / Poffuel Olssen vant i ligemaade, At same afften
 var hand till Niels Bøckers med Peder Poffuelßen,
 Och der de haffde drucket huer 2 kruß øll, gick Poffuel
 der fra, ind till Peder Poffuelssens, och sagde hand Birgette
 huor Peder var, Saa bleff hand sidende hos Birgette lidet 40
 och snacket, J det kom Peder Poffuelssen hiemb och Niels Bø-
 cker med hannom, Mens intet de drack till Peder Poffuelssens
 Saa gick Poffuell der fra, Och icke nogit ont ord eller W=
 vilie var Peder Poffuelssen och Niels Bøcker emellom / Jens
 Josepssen vant i ligemaade, At same afften som Peder Poffuelssen gick 45

- [304] fra Niels Bøckers, och ville gaet hiemb /
 Saae och hørde Jens ad Niels Mortenssen
 och Poffuelssen trettedis, Och Niels Mortenssen soer ad Peder
 Poffuelssen schulde paa cortegardet, eller hand schulde haffue
 5 hugh / Saa gick Niels Mortenssen fra Peder Poffuelssen, hen och
 støtte paa døren nogle stød, Och sagde du schal faa andet
 ad bestille, Mens icke Jens hørde Niels Bøcker suare
 eller tale nogit, Och var Niels Bøckers dør lucht, och
 var Niels Bøcker inden for i huset, Saa fulde Jens
 10 Peder Poffuelssen hiemb, Och icke Niels Mortenssen fulde Peder
 Poffuelssen hiemb / Ey heller Jens hørde Niels Bøcker och Peder
 Poffuelssen vere i nogit klammeri / Josep Jenssen vant i lige
 maade same ord som Jens Josepssen vundet haffuer /
 Arine Mogens Suendschis vant i ligemaade, at same afften
 15 hørde hun ad Niels Mortenssen bancket paa Niels Bøckers
 dør, som var lucht, da spurde Niels Bøcker inden for,
 huem der bancket, Saa suarede Niels Mortenssen, det er ieg
 Niels Tømermand, Och suarede Niels Bøcker inden fore,
 Jeg haffuer intet med Niels Tømermand ad bestille, schötter
 20 J eders, ieg schötter mit / der effter gick Niels Mortenssen der
 fra, och haffde 2 Soldater med sig / Thore Niels Bø=
 ckers vant iligemaade, At samme afften schildes Peder
 Poffuelssen och Niels Bøcker venner ad, och icke
 haffde klameri samen, i nogen maade, der effter som
 25 Niels Bøcker sad paa bencken och Soff, støtte Niels
 Mortenssen paa deris dør, med en hellebard, saa hart
 ad Tore meente fielene schulde faldet ind, Saa kom
 Niels ud i forstuffuen, och ville vide huem det var, och røg
 nøgelen aff døren, huorledis den kom aff vid hun icke,
 30 Och icke Niels Bøcker och Niels Mortenssen saae hin an=
 den / Bodell Niels dotter, vant vid sin eed, at
 same afften, som Niels sad och Soff paa bencken, Støtte
 Niels Mortenssen paa døren saa hart, ad Niels Bøcker
 vognede der vid, Saa viisde Niels Bøcker Bodell ud
 35 ad forfare huem det var, Saa suaret Niels Mortenssen, det

304: 1 Eftcr hiemb / är fulde Jens Josepssen / Peder Poffuelssen, i det struket
 3 soer svor
 23 Efter och är satte Ni som struket
 27 fjelene bräderna
 35 forfare ä. utforska

er ieg Niels Tømermand, da gick Niels Bøcker selff
 ud, och sagde hand haffde intet med hannom ad bestille, hand
 schulle schøtte sin rund, Niels Bøcker ville schiøtte sit, hand
 holt huercken horehuss eller tiuffuehuss /
 Mogens Anderssen suarede, ad efftersom hand icke haffde
 formodet Raadstuffue i dagh, schiuder hand sig till an=
 derledis ad beuiise / Schiød Niels sig till videre vid=
 nisbyrd fra naboer, gienboer och andre, om behoff giø=
 ris / # skt.

- 304: 36 Efter *da* är *k* struket
 39 Först på raden är *ville* struket
 41 f *schieder* ... *Schiød* jfr till 294: 23
 43 *gienboer* personer som bor mittöver eller snett över en gata el. väg

[305] Onsdagen den 26 Martij Anno 1634.

Fredagen den 28 Martii, Anno 1634.

Mogens Anderssen K. M^s fogits 1. Raadstuffue paa saa mange hues veie-
støcke Norden her for byen mod Nesbÿ, er vloulige /

5 Mogens Anderssen K. M^s fogits 1. Raadstuffue paa saa mange hues Veie=
støcke Norder her for byen mod Nesbÿ, er vloulige /

Mogens Anderssens K. M^s fogits till dennom hues gierder for
voldene icke ere loulige, Som er for Augustini hanssens gaard,
er borte, Rasmus Glarmesters gierde er borte, Aage
10 Suendssens gierde, Gierdet till J. Sofies Galtis gaard er borte,
Mogens Slagters gierde liger øde for, Peder Bøbeschøtters och
Marine hattemagers i lige maade, Cap: Everts vil flÿes, Sitze
Munckis øde, Oluff Clemidssens gierde duer intet, G. Niels
kremers vill flÿes, Peder Christenssens schal och flÿes, Jffuer Jacobssens
15 øde, Suends Rimesnidens vloulig, Claus Boßens gierde vid Søn=
dreport och Poffuel schomagers er vlouligt, Til Jens Jffuerssens gaard
ligger nede, Niels Grindous her borte, Mogens^s tiltale
till denom, Satte Mogens Anderssen i rette, om de icke bør de=
ris gierder loulig, inden Paasche, som det sig bør, ad de kand staa
20 en grandsching, eller udlegge hues dannemend kand kiende
de kunde ferdigis fore, eller derfor lide vurdering effter Re=
cessen, Och begierde domb / DØMBTT, Bleffue de som
boer i Gaardene och boligene her i byen tillfunden ad
giøre for^{ne} gierder loulige som det sig bør, och huo for leie
25 sider aff hußeleien lade ferdige dennom fore, inden for^{ne} tid,

305: 1 f Ingen text under detta datum; de båda rubrikerna av olika händer

7 Efter fogits är 1. Raadstuffue paa struket; efter dennom är v struket; partiet *Mogens ...*
denom i hs efter *her borte* r. 15

10 J.=Jomfru; *Sofie Galt* ägde den gård (nuv. Östra Storg. 4, den »Areskougska»), som –
daterad till 1617 – revs 1959

11 I kanten *Om voldgierderne*

12 *flÿes* sättas i stånd

19 *stuu* tåla, stå sig vid

20 Efter *kand* är f struket

21 *lide* underkastas

22 Efter *Bleffue* är *som* struket

23 *tillfunden* ä. jur. dömda till

eller vdlegge hues dannemend kunde kiende ad de kunde ferdigis fore, eller derfor lide vurdering effter *Recessen*, med de[le]ns omkost /

Peder Ancker gaff klage paa nogen aff borgerne deris tienere och drenge, som haffuer udagit en stor andeel aff de lange tücke plancker till den lange broes hoffuet, och der dennom sønden till ned ført emod vandet, huor med de same veistöcke Sønden till moxen haffuer forderffuet och nedslagit, vanseet Peder Ancker selff tridie haffuer ladet *denom* det forbiude, var derfor begierendis 4 mend, som same veistöcke kunde besigtige, huorledis der med faret er, Och huorledis same veistöcke, som planckerne nu paaligger sig befindis, Och huad schade der paa giort er, bleffue tillneffnde,

Otte Copman, Jens Josepssen, och
Rasmus hattemager, Niels Veffuere,

Mogens *Anderssen* K. M^s fogit har ladet hidsteffne Niels *hanssen* Bøcker till vidnisbyrd ad paahøre, disligeste ladet hiidsteffne Peder Poffuelssen, Poffuel Ollssen, Jens Josepssen, Arine Mogens Suenschis, Thøre Niels Bøckers och Bodel Niels dotter, hans forige vidnisbyrd / Och fremstod Knud Knudßen

305: 26 *vdlegge* jur. utpeka, angiva

30 *udagit* ä. åkt ut, kört ut

31 *den lange broes hoffuet* brofästet till (den senare så kallade) Långebro

32 *veistöcke* vägstycke, stycke väg

38 *tillneffnde* ä. jur. utsedda

42 Efter *paahøre* är *Och fremkom* struket

[306] Soldat under gvardiet her i *Christianstad*, vant effter *Recessen*,
 At vngefer en monet siden var hand med *sergeanten*
Niels Mortenssen och hørde om afftenen vid *Christen Nielsens*,
 klammerii mod *Niels Bøckers*, Saa gick de offuer til
 5 *Scheltvachten*, och spurde huad det var, da suarede *schelt-*
vachten, ad det var nede vid *Niels Bøckers*, Saa møtte de
Peder Poffuelssen och bød *Peder Poffuelssen* dennom god afften, och
 spurde *Niels Mortenssen* *Peder Poffuelssen* huem hand haffde
 klammerii, med, da Suarede *Peder Poffuelssen*, med *Niels*
 10 *Bøcker*, Saa gick de till *Niels Bøckers*, och hørde
 de det buldrede i forstuffuen, Saa bancket *Niels Mor-*
tenssen paa døren, Och stötte *Niels Bøcker* inden fore,
 Och spurde huem det var, da suaret *Niels Mortenssen*, ad
 det var hannom, Saa suarede *Niels Bøcker*, ad hand
 15 schötte intet om hannom, der med gick de der fra, Saa
 møtte *Peder Poffuelssen* dennom igen med en knaggestauff och
 en steen i handen, Och bad *Niels Peder* gaee hiemb, hand
 ville følge hanom hiemb, da suaret *Peder* at hand kunde
 vell gaa self / *Hans Søffrenssen* Soldat her same-
 20 steds vant i ligemaade same ord / *Thillspurde Niels*
Bøcker for^{ne} *Hans Søffrenssen*, om hand hørde *Niels Bøcker*
 bandet øffrigheden, huor till *Hans* suarede *Nei* / var
Mogens her effter et *Raadstuffvidne* *begierendis* / skt #

Mogens Anderssen *Stadsfogit*, haffuer ladet hidsteffne *Jørgen* *sergeant* under *Giønge-*
 25 *Compagnie*, och hans hustru *Jehanne*, til vidnisbyrd ad paahø-
 re / *Fremstod Niels Mortenssen* *sergeant* her under *gvardiet*,
 vandt effter *Recessen*, at vngefer en monet siden, hand med
 profoßen och *Jacob dørr* gefreide[r], effter *Slotsherrens* befaling
 en fredag under *predicken* vid 9 slet, *visiteret*, i nogen
 30 huse, da fant de till for^{ne} *Jørgen* *sergeants*, *Niels* friið

306: 4 Efter gick de är diid till struket
 5 *Scheltvachten* (skildvagten) vaktposten
 10 Efter *Bøckers* är ho struket
 16 *knaggestauff* knölpåk
 23 *Raadstuffvidne* skriftligt intyg om dom fälld i rådsturätt
 23 Efter *begierendis* först: # skt, struket, därefter tätt under: skt #
 28 *gefreyder* ä. menig soldat med viss befälsrätt, korpral

Och Andres Møller, sade der och drack brendeviin, och
 som Niels med profossen och Jacob dørr, ville gaae bort,
 nødde Jehanne dem till ad de endelig motte staa och dri-
 cke med dennom, och der Niels Mortenssen och Jacob haffde drucket,
 fick de profossen ad dricket ud, der med gick de bort /
 Jacob dørr gefreider vant i ligemaade, same ord /

35

Otte Copman med sine medfølgere 4 mend, som i dagh er tilneffnde effter
 Peder Anckers begiering, At besigtige et veistöcke Sønden
 byen, som taxten videre indeholder / Sagde saa der paa,
 At nemst broen siunis ad vere gamel schade, mens
 mit paa veien er Saa langt som 2 fauffne giort schade
 paa brjnen, Och Jordmonnen nedkast, som siunis ad
 vere scheedt med plancker, Mens ingen steene siunis
 nu, før planckerne kommer bort /

40

- 306: 39 I *bjen* är *b* skrivet ovanpå något annat
 40 I kanten *Peder / Ancker; nemst* närmast
 41 *Saa* över raden
 42 *brjnen* kanten
 43 Efter *scheedt* är *a* struket

[307] Tisssdagen den 29 Aprilis, Anno 1634.
 Efftersom vden Søndre port, vid den lange bro her for byen
 udj Aaen schal were omkommen en piige, vid naffn,
 Margrete Anders dotter, som tiende Anders kedel-
 5 smid Borger her i *Christianstad*, haffuer Borgemestere och Raad
 ladet indsteffne for^{ne} Anders kelsmids hustru Arine
 Anders dotter, hindis Sandhz at tilstaae, om hende
 vitterligt nogen Aarsage til, eller huorledis for^{ne}
 Margrete Andersdotter schal vere bleffuen omkommen,
 10 Och fremkom for^{ne} Arine Anders kelsmids, Soer vid
 sin høieste Eed, at hun Aldelis intet vid nogen Aar-
 sage der kunde haffue verit till, eller hun nogen Aar-
 sage dertil haffuer verit i nogen maade, enten med
 banden eller S[k]enden, hug, Slag, eller nogit andet,
 15 Jligemaade er Indsteffndt Hanss Pottemager Borger
 her sammesteds, och efftersom hand icke er hiemme, er
 fremlagt hans schrifftlich vidnißbyrd, som bleff lest och
 paaschriffuet. Anne Leners dotter, tienendis for^{ne}
 Anders kelsmid, vant effter *Recesen*, at hun haffuer
 20 tiendt i 5 vger hos for^{ne} Margrete, och icke hendis
 MadModer enten med hugh eller slag emidlertiid
 hun haffuer verit der giffuet for^{ne} Margrete nogen
 Orsage, Mens samme dag, da hun er bortkommen,
 Da bad Arine, at hun schulle bede Margrete gaae
 25 ind ath faae Mad, da stod hun och ridde en Sengh,
 och sagde, hun wille ingen Mad haffue, da gick
 MadModeren self effter hende, och bad hende ilige-
 maade gaae ind ad faae Mad, da sagde hun, Nej,
 och siiden den tiid sahae hun hende icke, thi hun gick
 30 bort, medens de fick Mad. Bleff for^{ne}

307: 4 I kanten *Anders Gudmandssen*
 14 *Skenden* grälände
 25 *ridde en Sengh* redde (bäddade) en säng

Margrete Anders dotters fader, Anders Gudmandsen i Aasum tilspurt, om hand vid nogett derom, hurledis det er tilgaaet, eller om hand haffuer nogen vidnißbyrd derom at føre. Huortill for^{ne} Anders Gudmandsen suarit, ad for^{ne} Margrete wille gaae hiemb til Moderen, och er saa vdblest, formedelst den store blest och storm schyld, som den dagh war, Tilmed war hun vanføer paa det ene Been / Anders Gudmandssen # ebskt.

307: 32 *Aasum* (N.) Åsum, by och sn i Gärds hd, Krist. l.
 37 *vdblest* illa medfaren av (att färdas i) blåst
 39 Första bokstaven i *ebskt* osäker

[308] Fredagen den 20 Junii, Anno 1634.

Lyder Nybur Stadskiemner haffuer vid Stadstienere (vid Stads-
tienere) Baltzer Lauritssen och Jon laßen som vid
deris eed hiemlede / til dombs la-

- 5 det hiidsteffne denom som rester med deris schat til forle-
den paasche schulle vere udlagt, effter fremlagde Poletsedelers
indhold, som bleffue leste och paaschiffne, Satte Lyder Nibur i rette,
om de som rester effter for^{ne} Poletsedeler, med deris
schat, icke bør udlegge for^{ne} schat, Och betale inden 3 So=
10 lemercke, eller derfor lide vurdering effter Recessen,
med delens omkost, och begierde domb / DØMBT,
Bleffue de som effter for^{ne} Poletsedeler findes ad reste
med for^{ne} schat, tilfunden den ad udlegge och betale,
inden 3 Solemercke, eller derfor liide vurdering effter
15 Recessen, med delens omkost / # bdskt.

Staffen Jesperßen var begierende aff Borgemester och Raad, ad motte
faa arrest hos Laurits Beck paa 6 daler som rester
paa en sedel Jens Berntssen Smid Soldat her under
gvardiet i Christianstad, til for^{ne} Staffen Jesperssen, effter
20 same sedels indhold, daterit 28 Januarii, nerue=
rende aar, huilchen sedel bleff lest och paaschiffuet /
Bleff Laurits Beck forelagt, for^{ne} 6 daler till
Staffen Jesperssen ad leuere, och aname Staffens
Jesperssens beuiiss der paa, med neruerende Se=
25 dell / ...

308: 2–7 Partierna vid ... hiemlede och til ... paaschiffue i hs i motsatt ordning

- 3 Efter *tienere* är *Lasse* struket
4 *paasche* över raden
4 *Poletsedeler* inkvarteringsbevis
9 *Solemercke* ä. dygn
12 *reste* restera
13 *tilfunden* genom dom ålagda, dömda
23 *leuere* utlämna

Morits Schomager Ollerman, paa menige Lausbrøder, deris vegne, [308]
haffuer vid Stadstienere Baltzer Lauritzøns och Jon
Laßen, som de vid deris eed hiemlede, ladet hidsteffne
Jørgen Væbo och Michell Kiper, for de haffue sidet
offuerhørige, och icke ville møde i laffuet, naar de 30
vorder tilsagde, Ei heller ville effterkome deris
Schraais indhold, som de loffuet ad udlegge til
laffuet huis de schyldig / Bleffue Jørgen och Mi=
chell paarobte møtte icke, Bleff forelagt ad
Steffne dem igen til anden Raadstuffue / 35

Morits paa lausbrødris vegne, iligemaade vid Stadstienere Baltzer
och Jon som vid eed hiemlede, ladet hidsteffne Poff-
uell Nielssen schomager for sin forpligt til laffuit,
Och icke vil effterkome, eller vil møde naar tilsigis,
Bleff Poffuel paarobt, møtte icke / Bleff forelagt 40

308: 26 *Lausbrøder* lagsbröder, medlemmar i samma skrå
28 *eed* över raden
29 *Væbo* invånare i den förutv. staden Vä
30 (*side*) *overhørige* jur. ej efterkomma
38 *forpligt* skuld

[309] ad steffne for^{ne} Poffuell Niellßen igen till anden
raadstuffue /

Morits ochsaa paa laus brødres vegne indsteffndt som Baltzer och Jon
och hiemblede, Peder Væbo for nogle penge hand er
5 schyldig till *laffuet* bødepenge for *vhørsame* huder,
hand brugt, och endnu daglig bruger, lauit till
spot, effter forsets indhold, som bleff lest och *paaschriffuet* /
Bleff Peder paarobt, møtte icke / Bleff fore=
lagt ad steffne hanom igen til anden raadstuffue /

10 Peder Jenßen gaff tilkiende, efftersom hand er tilforordnet at
vere verge i Erland Slagters sted for Lasse fæ=
hyris børn, Saa er hanom med *schiiifftebreffuet* *offuerle*=
uerit et *regenschab* under Erland Slagters segl,
Er derfor til des bedre *rigtighz* begierende 2 *vuil*=
15 *dige* *dannemend*, som *denom* emellom om same *re*=
genschab kunde *adschillie*, *paakiende*, och fra *den*=
nom giffue *beschriffuet*, paa det de *vmyndige* børn
icke *schall* *schee* for kort, *tilneffnde*,
Oluff *Pederssen* *kelsmid* och Jacob *Anderssen* / # afy.

309: 5 *vhørsamme* (uhørsomme) ä. olydiga; *huder* nedsättande om personer; »kropp»?
7 *forset* (forsæt) ä. skriftligt intyg i rättssak
11 f *fæhyris* (gen.) kreatursherde
14 *Vuildige* oväldiga, opartiska
16 *paakiende* ä. jur. avgöra, döma
18 *schee for kort* ske orätt; efter *for* är *børn* struket

Fredagen den 27 Junii, Anno j634.

[310]

Mogens Anderßen effter Slotsherrens befallning, gaff tilkiende, at effter=
som tiit och offte er paamindt borgerschabet voldgierdene ~~Vid~~ ad fer=
dige, saa fennit icke voldene schulle bestiige, er Slotsherren
endnu begierende, och lader atvare, at huilche som findis end=
nu vloulige, ad de dennom lader ferdige inden 3 Solemercke, 5
Saa frembt nogen fennit effter 3 Solemercke voldene bestigendis
vorder, det io till priis schall giffuis, och huo schade der
offuer bekommer, den haffue for hiemgiel / Her till
Borgerschabet som tilstede vare suarede, at de ere begieren=
dis, at dersom nogen fennit paa voldene kommer emidlertid 10
voldene ferdiges, at de icke der offuer schulle liide nogen schade,
disligeste ad strax motte affpelis huor viit voldene ind
mod byen schal vere, ad de der effter kunde gierde,
Saa ere de offuerbødige endnu ad ferdige det første mue=
ligt, ad de kand staa en grandschning, Och ere ydmÿge=
ligen begierendis, at den gunstige Slotsherre siden ville holde offuer
ad Soldaterne kunde haffue indseende ad de icke endnu schulle
optagis och brendis, som hiid indtil scheedt, Saaledis huilche
gierde er tilligende de gaarde her i byen, som vdenfolck til=
hører, eller Soldater tilhører, och aff Soldater bevonis 20
aff dennom gaardene bevoner motte ferdigis och i deris
huseleie dennom quiteris / Baltzer Lauritzøn
och Jon Laßen Stadstienere hiemplet vid deris eed,
menige borgerschab varsell her til ad vere giffuen, 25

- 310: 2 *Slotsherren* kommandanten i fästningen, tillika länsman
3 *voldgierd(en)* (jord)vallen (se 198: 2 not); *ad* ersätter struket *vid*
4 I kanten *Om Voldgierdene*; *fennit* ä. fänad, kreatur
8 Efter *vorder* är *de io* struket
9 *hiemgiel* självförvållad skada
13 *affpelis* (afpæles) ä. utmärkas med nedslagna pålar
14 Efter *ad* är *der den* struket; *de* över raden
17 *holde* över raden
20 *vdenfolk* utombys folk, folk hemmahörande utanför staden
21 *eller ... tilhører* och *och ... bevonis* i hs i motsatt ordning; *bevonis*, *bevoner* bebo(s)
22 Efter *bevoner* är *dS* struket
25 *til* över raden; efter *ad* är *vist* struket

- [310] Her effter Mogens Anderssen K. M^s fogit paa Slotsherrens
 velb: Malte Juls vegne var Raadstuffue begierende / #
 Efftersom menige Borgerschabet vid Stadstienere ere tilsagde och var-
 sell giffne, i dag ad møde, anlangende voldgierderne
 30 her inde i byen for voldene, sambt veiestøckene uden
 for Nørreport, Er i dagh tilkiendegiffuet och paabødet,
 at hues gierder, som nu findis vloulige, effter en forteg=
 nelsis indhold, som bleff lest och paaschriffuet, schal vere tilforteckt
 samme gierder inden 3 Solemercker ad ferdige,
 35 Och om nogen gierder her for voldene enda siden bleffue
 brøstfelligh och forfalden, schall de, huo same gierder til=
 kommer, naar de den ene dagen atvaris, inden anden
 dagen afften der nest effter dem ferdig haffue, Saa
 frembt nogen her emod forsømelig findis, da derfor ad pan=
 40 tis, och pantet leueris til den det vill och kand ferdiget,
 Och om nogit fennit for saadan forsømmelse schyld, der=

310: 27 *Velb: Malte Ju(u)l* se 248: 3 not

32 I kanten med rubrikstil *Om voldgierdene / och / veiestøckene*; *vloulige* ej överensstämmande med föreskrifterna

33 *tilforteckt* ä. ålagt

34 *same* är dubblerat i *hs*

37 *den ene* över raden, ersättande struket *om*; efter *atvaris* är *om a* struket

38 Efter *effter* är *fer* struket

39 *pantis* tages pant av

offuer komer paa voldene, da de dennom som fenneden
 tilhører schaden de der offuer bekommer, erstatte / Dersom
 och veiene, for nørreport, effter de en gangh bliffue ferdigit,
 siden bliffue brøstfellig och forfalden, schal huo dem tilhø=
 rer, effter de bliffue atvaret, inden 3 Solemercke der 5
 nest effter, dennom lade ferdige Saa frembt de icke ochsaa der=
 for vill pantes, och staa til rette for hues schade for de=
 ris forsømmelse scheer / Dette for^{ne} menige borger=
 schab / Saa mange tilstede vare /
 Sambtøckte, ad holdis och effterkommis Dog om de icke aff guds verlig bli=
 ffue forhindret / 10
 Hans Niellßen i rette førde en vid naffn, Jep Clemidssen til hiemb i
 helleberg i Gumløsse Sogn, och gaff last
 och klage paa hannom, ad hand den 23 Junii, nestforleden,
 haffuer uden schöld och brøde, offuerfaldet hans tieniste 15
 pige, vid naffn, Bodel Bernts dotter, Och stucket hinde
 igennem handen med en kniiff, och fremlagde
 Hans Nielssen under K. Ms fogits Mogens Anderssen egen
 hand, et schriffblig vidne dat: 25 Junii, nestforleden, huilchz
 bleff lest och paaschriffuet /. Her till Jeppe suarede, ad hand 20
 kand icke negte det / Satte Hans Nielssen i rette, om
 Jeppe icke derfor staa til rette, och bøde effter Recessens 22
 Cap., disligeste liide effter Privilegiernis 5 cap., Och
 er domb begierendis, Sambt om hand icke bør staa ham
 til rette for delens sambt anden omkost och paavoffning /. 25

- 311: 1 Efter *dennom* är *den* struket
 3 *ferdigi* iståndsatta
 4 *huo* ä. fr. *huor*
 6 *ferdige* jfr till r 3; det följande *Saa* över raden
 9 f *Saa ... vare* och *Sambtøckte ... effterkommis* i hs i motsatt ordning
 10 *verlig (vejrlig)* väderlek; *guds vejrlig* fast förbindelse (jfr »ett Herrans väder«)
 13 *helleberg, Hiellebjerg* gårdar i Gumlösa sn, Ö. Göinge hd; därefter är *kaldis Sorte* struket
 17 Raden slutar med *K Ms*, struket
 18 *under* över raden; efter *Anderssen* är *schriffblig* struket
 20 I kanten *Jep Clemidssen i Hiellebjerg*
 21 *Satte ... i rette* ä. jur. förelade till rättslig prövning
 23 Efter *disligeste* är *eff* struket
 25 *dele* rättssak

[311] Var Jeppe offuerbødig ad betale schaden med omkostningen effter dannemends Sigelse /

- Hans Christopherssen och Casper schomager, paa menige Schomagernis her i *Christianstad*, deris vegne, haffuer ladet hid indsteffne Michel
- 30 Kipper schomager, Indvoner her i *Christianstad*, for 5 dlr 8 *skilling* hand er schyldig til deris Lau, effter fremlagde beuiiß under hans bomercke / Loffuet Michell Kipper, ad erlegge der aff til huer steffne en daler, til det bliffuer betalt /
- 35 Hans Christoffuerssen och Caspers paa Lauens vegne ligesaa indsteffndt, Jørgen Jenssen for 4 daler hand rester med ad betale, som er schyldig til laffuit, effter fremlagde fortegnelse, Jørgen Jenssen Væboe, loffuet ad betale til huer steffne en daler, til det bliffuer betalt /
- 40 Hans Christoffuerssen och Casper paa Laus vegne ladet hiid indsteffne Poffuel Nielssen Schomager Indvoner her i *Christianstad*, for sin forplicht til lauffuet,

311: 26 Efter *ad* är *staa* struket
32 I kanten *Michel Kipper*
33 *steffne* möte, sammankomst
35 *Caspers* fel för *Casper*
38 I kanten *Jørgen Jenssen*
41 *forplicht* ä. förpliktelse, skuld

hand icke vil effterkomme eller møde naar tilsigis, och er
i dag 2 Raadstuffue, efftersom Morits til 1. Raad=
stuffue haffuer indsteffndt, Baltzer och Jon Stadstiene=
re hiemplet vid deris eed haffue steffndt hannom loulig,
Saa vel som til 1. Raadstuffue, Bleff Poffuel paa=
robt, møtte icke, Bleff endnu forelagt ad møde til
neste Raadstuffue / 5

Hans Christoffuerssen och Casper indsteffne ladet Peder Væboe, for brødepenge
7 mark hand er schyldig til laffuit, for vñørsame huder
hand brugt, och fremdelis bruger / Peder Væboe 10
loffuet ad betale for^{ne} 7 mark, Och icke her effter ad bru=
ge med vloulige huder /

Niels Pederssen schomagersuend haffuer ladet indsteffne Cathrine Rosen=
meiers med hindis lauverge for nogit gods
en trøie och Snøreliiff, och fløiel til en huffue, et schiørt 15
aff borat, Sambt j8 par Sølfmallier, effter hans schriffblig
indleggh, som bleff lest och paaschriffuet, Sambtøckte Niels
Pederssen paa sine egne och paa Cathrine Rosenmeiers vegne /
Jacob Anderssen 2 mend, ad offuersee deris regenschab och
huis gods hun bekomit igen, hues den ene den an= 20
den schyldig kand bliffue, bleffue tilneffnde,
Jehan Christenssen och Hans Heruert, Och
fremlagde Jacob Anderssen for^{ne} Cathrine Rosenmeiers
regenschab med Nielsis hustru, huilchet regenschab bleff
lest och paaschriffuet / nb skt # 25

312: 2 Efter 1. är ting struket

9 huder eg. hudar, nedsättande om människor

10 I kanten Peder Væboe

12 med över raden

13 Efter haffuer är vid struket

14 lauverge jur. person förordnad som juridiskt biträde åt änka; efter gods är til et schiørt struket

15 fløiel (fløjl) sammet

16 borat ä. ett slags löst tyg av hår, ull el. silke

20 Efter igen är hul struket

[313] Fredagen den ii Julii, Anno i634.
 Mogens Andersen K. M^s fogit, gaff tilkiende, at Plitz=
 folcken her paa Valden har beklagit sig Øll
 och brød, Smør och anden fitallie er alt for
 5 ringe, for pending, huor offuer de har beklaget
 dem for den gode Mand Velb: Malte Jiul, saa
 de icke kand vdstaa dette med vnderholdning,
 huoroffuer velbet^e den gode mand, haffde migh
 befalet, at tale med byes Øffrighed, at
 10 de ville forordne med brød och Øll, och andre
 fitallie, saa det kunde vere rigtigt, och de kunde
 faa fylliste for deris penge, Och fremviste
 en kande, som berettes at Ole Mortenssen
 skulle selge for $\bar{4}$ *skilling*, Ole Mortensen
 15 suarit, at hand alldrig haffuer solt for^{ne} kande
 for 4 *skilling*, det hand alldelis benegtet, Mens vill
 beuiise med sine Naboer at hand selger den
 fulld for $\bar{2}$ *skilling*, som hand och strax her for
 Retten beuiiste, med Jørgen Slagter, och hans
 20 Axelsen dreier Soldat, som vid deris Eed, med
 opragte fingre suor, at de tiidt och offte haffuer
 kjøbt aff samme kande, och da gaffue $\bar{2}$ *skilling*
 derfor, och de icke har giffuet mere derfor end
 2 *skilling* for dobbelt Øll, och 1 *skilling* for schillings Øll,
 25 Hans fischere vant iligemaade samme ord,
 Schiød for^{ne} Ole Mortensen sig til flere aff sine
 naboer det med at beuiise, om behoff giøris,
 End frembviiste Mogens Anderssen en Stob, som
 er Marine Paaschis, och mener samme staab
 30 er alt forringe, Setter i rette, om hun icke

313: 2 *Plitz / folcken* (pligts-) ä. arbetsfolket
 4 *fitallie* (fetalje) ä. livsmedel; utspisning
 5 *offuer* över raden, ersättande struket *for*
 7 *vnderholning* ä. livsmedel
 9 Efter *tale* är *tale* struket
 15 I kanten *Ole Mortenssen*,
 24 *dobbelt Øll* dubbelöl (bättre och starkare än vanligt öl); *skillings Øll* enklare öl (som säljes
 för 1 skilling)

bør bøde effter Pre v i l e g i e r, sin $\bar{3}$ mark for forringe
maall, och siden at holde god maal och vegt,

[313]

Marine Paaschis suarit, at hun giffuer iiⁱ/_j mark for
en schieppe mallt, och iij mark for schieppe humble,
och formener derfor icke kand holde større

35

maall, och schiøder sig til sine Naboer med at beuiise,
ad hun det aldels intet forfallscher / ...

Mogens Anderssen endnu frembviiste et Brød, som
icke fyllist veier 5 mark, mener ochsaa at vere for-
ringe, effter den forordning och t a x t som B. och R.

40

haffuer giordt, mener ochsaa at hun bør liide der-
for som vidbør / Marine suarit, at hun

313: 31 *forringe=for ringe*

36 *sine* över raden

39 *icke fyllist* ä. icke fullt

42 *som vidbør* (som vedbør) som sig bör

- [314] giffuer iij *mark* for en schieppe Rug, eller Meell, foruden Mølleløn, Vognleie, Jdebrand, och vmage, formener derfor icke kand gjøre det anderledis, dog det var det mindste brød, och frembviiste hun nu et
- 5 brød, som Veier 5 *mark*, som er aff samme bagning, och nochsom er louligt effter B. och R. t a x t, Noch frembviiste Mogens *Anderssen* et Brød, som veier 5 *mark* och Anders *Nielssen* Soldat haffuer kjøbt hos Ole, dønnick, och klager intet derpaa, mens vere
- 10 louligt, Dissligeste har Anders indborit Smør for 2 *skilling*, och tilspurde Mogens *Anderssen* for^{ne} Anders *Nielssen*, om hand klager paa samme smør, at det icke er fylliste noch for 2 *skilling*, Anders suarit, at det noch er louligt, om det ellers
- 15 findis louligt andensteds, End fremviiste Mogens *Anderssen* et brød, som icke veier fylliste 5 *mark*, och er kjøbt aff Carine Bornholms mener Mogens *Anderssen*, at det ochsaa er for ringe, effter den t a x t som forschriffuet staar,
- 20 huilchet brød Jon *Suendssen* har kjøbt aff Carine Bornholms, Setter i rette, om hun icke bør bøde 3 *mark* effter privilegierne, och er herpaa domb begierendis / Carine Bornholms suarit, at om det er nogit forringe,
- 25 vill hun hereffter gjøre det som mueligt er, thj hun intet har vist aff bet^e t a x t /. DØMBT, Bleffue Marine Paaschis och Carine Bornholms tilfunden ad bøde huer 3 *mark* for vloulig vegt, och maall /
- 30 Inger Suends dotter gaff tilkiende, och sig høieligen beklaget,

314: 5 5 över raden

6 *nochsom* (noksom) tillräckligt, till fullo

10 I kanten *Anders Nielssen Soldat*

17 Efter *aff* är *Jon Suendssen Soldat* struket och ersatt med *Carine Bornholms*

19 Efter *staar* är *Setter i rette, om* struket

24 Efter *om* är *haffuer* struket

at efftersom hun har laant huß och hiemb hos en [314]
Mand, vid naffn, Suend Ollssen i Nesebye, och da
faaet hans hustru sine kleder och Pass, huor
hun haffde verit, och forholt sig, Och det at
forvare hinde til troer hende, huilchet hun och 35
loffuet hinde, Mens nu hun vill haffue sine kleder
igien, kand hun det iche bekomme, och samme kleder
var et Nýt vadmals schiørt, 2 sercke och en lerrits
opled, et lerritz forkled, 3 huffuer, aff lerritt,
Mener for^{ne} Jnger, at Suend och hans hustru bør 40
at forschaffe hinde, hindis kleder igien, saa god som
det var, eller och des verd, Och er herpaa dom
begierendis / Suend Ollssen suarit, At

314: 33 Efter och är bescheed ä. t. Pass; pas og bescheed ä. bevis, intyg

38 schiørt kjol

39 opled (oplod) ä. i folkdräkt: broderad överdel av särk, äv. om löst plagg som kan tagas utanpå den egentliga särken

42 I kanten Suend Olssen i Nesebye

[315] samme gods som hun har faaet hans quinde, er
 bort stollet med andet aff hans egit gods, meden
 de var icke hiemme, thj de laae i herløff den Natt
 der det bleff borte, som er en lagen aff hans
 5 Seng, j Seck, j handklede, j nye lerritz klud, $\bar{2}$ huer,
 et støcke hose, som stikkerne sad vdj, Som hand schÿ=
 der sig till ad beuiise, End et pudevard, som var
 vld och toe vdj, huilchet och er bleffuen borte / ...
 Jnger Suends d. suaret, at effterdj de har anamit
 10 hindis kleder, och de loffuit, at schaffe hinde dett
 igien, och Siiden baade er gaaen fra huß och hiem,
 och der offuer er bleffuen borte, formener *derfor*
 som tilform, at hand bør schaffe hinde det igien,
 eller des verd, Suend Schiøder sig til vid=
 15 nissb: till i dag $\bar{8}$ dage at føre, dermed ad beuiise,
 ad der er bortstollet baade hindis och deris egit
 gods,

Mogens Anderssen i rette førde en schieppe och en schieppe
 Rug, som Niels Broge har indført til ham, och
 20 beretter *schieppen* icke at vere ret, och samme schippe
 er Lÿder Niburs, som Niels Broge beretter,
 Lÿder Nibur suarit, at samme schieppe er Johan
 Carocks, och formener den loulig nock at suare,
 och huis Niels Broge har faaet, mener hand
 25 ret nock at Vere // Niels Broge suarit,
 och berette, at hand kiøbte $\bar{15}$ *schiepper* Rug aff ham,
 och der hand kom hiemb fattis der $2\frac{1}{2}$ *schiepper* vdj,
 och formener hand bør at staa ham hans maal
 fyllist, och holde ham det schadisløs / ... Lÿder
 30 Niebur suarit, at Niels har faaet hans rette

- 315: 3 *herløff* Härlöv, by i N. Åsums sn, Gärds hd
 4 *lagen* lakan
 5 *handklede* handduk
 6 Raden bötjar med struket j
 8 *toe* är det numera blott dialektala ordet *to*, om hår av olika slag. Då det här står i viss motsats
 till *ull*, bör det ha någon av bet. orensad ull el. orensat lin
 18 *schieppe* skäppa, rymdmått av storlek varierande med tiden; efter *schieppe* är *med* ä. t. och
 20 Efter *ret* är *thj* struket
 22 I kanten *Lÿder Nibur*
 26 I kanten *Niels Broge, Schoff- / giemere* (=skogvaktare)
 28 *staa ... fyllist*, äv. *gøre fyllist* ä. lämna gottgörelse

Maall som hand har kiøbt, och ved derfor hannom
intet at vere schyldig, thj hand har laant denne
schieppe i byen, och mener som tilforn, den rett
nock at vere, dog huis der i fattis effter det
maall, vill hand gierne gjøre fyllist,

[315]

35

Mogens *Anderssen* haffuer ladet hiidsteffne Erdmand fischer till
dombs, for hand har offuerfaldet Matthiis fischer,
med Ehrørige ord, och en blot kniff, hug och slag,
om helligdagen, saa Matthiis har viist
sig bloo och blodig, Saar och schade, Setter i rette,
om, hand icke bør for nøffuehug och Slag, Saar och
schade, bør at bøde til K. M^{ts} och byen effter P r i v i =
l e g i e r n e, och er herpaa domb begierendis /

40

- 315: 37 I kanten som forts. på *Mogens* r. 36 men med annan hand *paa / Matthis fischers / vegne*
38 *blot* blottad; *blot kniff* dragen kniv
39 Efter *om* är *Søndag* struket
40 *bloo och blodig* stående uttryck, obs. allitterationen *b-: b-*
40 f *Saar och schade* allittererat liksom *bør at bøde* r. 42

[316] Baltzer och Joen Stadztienere hiemplet, at haffue
steffndt Mattiis hertill, och hand iche var hiemme,

Mogens Anderssen haffuer Vid Stadztienere Ba[l]tzer och Joen, ladet
hidsteffne Pouel Trøelssen Møllere, for Saar och
5 schade, voldsbøder och helligbrøde, som hand har
giort paa Valentiin hattemager, och icke vill
afftinge till K. M^{ts} och byen, Setter derfor i rette
om hand icke for huer beuißlig saar och schade,
bør at bøde effter P r i v i l e g i e r n e, saa och for vols=
10 bøder och helligbrøder, Och er herpaa domb be=
gierendis /

Mogens Anderssen haffuer ladet hiidsteffne et quindfolck, vid naffn,
Marine peders d: for leiersmaal hun har
beganget med en Soldat, Noch Truid N. Som
15 och haffuer hafft leiersmaall med en Soldat,
Vid Naffn, Jacob Beier, Noch et quindfolck
vid naffn Anne som ochsaa haffuer hafft
leiersmaal med for^{ne} Jacob beier,
Setter i rette, om de Sambtlich icke bør at bøde
20 effter K. M^{ts} m a n d a t, eller lide paa krop=
pen, och er domb begierendis,
Balzer och Joen hiemplet dem hertil at vere
steffndt, Bleff de paarobt, møtte iche,
DØMBT, Bleffue de Sambtlichen tilfunden, at
25 bøde eller lide, effter kong: Ma:^{ts} m a n d a t,

Jacob Anderssen paa

316: 7 *afftinge* ä. jur. sona med böter

18 Efter *med* är *en Soldat, vi* struket

20 *mandat* ä. jur. lagbestämmelse; efter *liide* är *och til* struket; *liide paa kroppen* undergå
kroppsstraff

21 Sist på raden urspr. *DØMBT*, struket

24 *tilfunden* ä. jur. ådömda

25 *eller lide* och *effter ... mandat* i hs i motsatt ordning

26 Anteckningen avbruten

Fredagen den $\overline{j8}$ Julii, Anno $j634$.
 Mogens Vlff i Raabeløe haffuer vid Stadstienere Baltzer Lauritzen
 och Jon Laßen, som de vid deris eed hiemle ladet hidsteffne,
 Lÿder Nÿbur Stadskemner, for 6 daler 3 mark slette hand hannom
 paa byens vegne schyldig for steenbro hand haffuer lagt i Nes=
 bye vongh, effter en sedell under K. Ms fogets Mogens Anderssens
 egen hand, huilchen for^{ne} Mogens Vlff fremlagde, och bleff
 lest och paaschriffuet / Satte Mogens Vlff i rette, om Lÿder icke bør
 vdlegge och betalle inden $\overline{3}$ Solemercke effter Privilegierne,
 eller derfor liide vurdering effter Recessen, med delens omkost,
 och begierde domb / Bleff Lÿder Nibur $\overline{3}$ gange paa=
 robt, møtte icke, eller nogen paa hans Vegne, DØMBTT,
 Effterdj Lÿder Nibur er byes kemner, Och en part byes
 schat som senist er paabuden til byes vdgift, er aff hanom
 opborit, Och en deell formedelst hands forsømelse icke op=
 kreffd, Thi bleff Lÿder Nibur tilfunden
 paa byens vegne, for^{ne} 6 daler 3 mark til for^{ne} Mogens Vlff ad
 udlegge och betale inden $\overline{3}$ Solemercke effter Privilegierne, Och
 Lÿder selff for hans forsømelse och offuerhørichz ad staa til
 rette for delens omkost /

5

10

15

20

Mogens Anderssen K. Ms fogit haffuer ladet indsteffne Ertman fischer for blod=
 viide och Jordschuff hand har giort paa Hans med bøssen,
 Satte i rette, om hand icke bør derfor bøde och staa til
 rette effter Privilegierne, med delens omkost, och betalle
 inden $j5$ dage, eller derfor lide vurdering effter Recessen, Och
 om hand icke haffuer ad bøde med, da lide til fengsell,
 Saa Vel som bøde for helligbrøde, Och begierde domb /
 Schiød Ertman sig til ad beuise ad Hans med bøssen slog
 hanom først, Och saaledis giffuet hanom orsage til ad motte
 sla igen,

25

30

- 317: 2 Raabeløe Råbelöv i Fjälkestads sn, Villands hd
 5 steenbro stenläggning
 9 Raden börjar med struket betale
 16 Efter tilfunden är ad udlegge struket
 22 Jordschuff ä. det att kasta el. slå någon till marken
 22 Under Mogens Anderssen r. 21 paa hans med bøßens / vegne
 27 I kanten Ertman / fischer

- [317] Matthis *perssen* fischer haffuer ladet indsteffne Ertman fischer, for hand haffuer kaldet hannom en Rackere, Saa vel som offuerfaldet hanom med hugh och slagh, Satte i rette, om hand icke bør beuise hanom saadan tilsage offuer, eller derfor
- 35 liide effter Privilegierne, saa vel som staa hanom til rette, for hues schade hand haffuer giort hannom, Och staa til rette for delens omkost och begierde domb / Ertman
fischer suarit, ad Matthiis gaff hanom orsage der till, som hand schiuder sig til ad beuise /
- 40 Suend Ollssen i Nesbÿe, førde emod Jnger Suends dotter, som ingensteds haffuer nogit viss hiemb eller tilhold / effter^{ne} vidnisbyrd, Beente Sørensen i Balßby, vant effter Re c e s s e n, At hun haffuer seet det

317: 32 *Rackere* rackare. Ordet betecknar eg. hudavdragare el. bödelsdräng o.d. men har sedermera antagit en allmänt nedsättande betydelse
33 Sist på raden är *haffuer* struket
34 *tilsage* tilltal
34 Partierna *eller ... Privilegierna* och *saa vel ... hannom* i hs i motsatt ordning
36 Efter *Och* är *begie* struket
37 I kanten *Ertman fischer*
42 *Balßby* Balsby, by i Fjälkestads sn, Villands hd

gods Suend beretter sig at haffue mist, som er et lagen, en
 Seck, 1 handklede, 1 nÿ leritsklud, 2 huffuer och it stöcke
 hose som sticker sad udj, vðj det huß hand iboer, mens nu er
 same gods borte, huor det er bleffuet vid hun icke,
 Børre Niellssen i Væ, vant i lige maade, At hand och hans hustru
 haffuer giffuet Suends hustru for^{ne} lagen och handklede, och er det nu
 borte fra Suends hustru, och Børre icke haffuer seet det der siden /
 Sønne Ollssen Soldat her under g v a r d i e t, vant i lige maade, at forle-
 den søndagh 8 dage saae hand ad for^{ne} Suend Ollssen och hans
 hustru kom fra Nessbÿe, och gick uden om byen
 til Væ, Och haffde de intet ad bere uden et barn, sambt hoser
 och schoe de haffde draget aff dem, thi de gick offuer rammen,
 Och stod Sønne den tid scheltvacht / Formente Suend Ollssen
 ad effterdj hand beuiser sit gods ad vere bleffuen borte, som
 er scheid den same tid for^{ne} Jngers gods huilchz hun der indlagt
 er bortkomit, Sambt beuiser sig eller sin hustru intet ad
 haffue hafft med dennom de gick aff huset til Væ, ad hand
 for Jngers tiltalle bør frii vere / Giorde Suend Ollssen och
 hans hustru Kirstine Børgis dotter deris høieste eed her for
 retten, at for^{ne} hans gods, saa vell som det gods for^{ne} Jnger
 beretter sig ad haffue mist i Suends huß, er bleffuen borte
 dennom vuiteligt, emidler tid de var gaaen til Væ som forschriffuet
 staar, Och icke de ere schÿldig vðj ad for^{ne} Jngers gods er
 bortkomit /. Bleff Jnger tilspurd, om hun domb i sagen
 er begierendis, suarit hun, ad hun ingen domb begierer /

- 318: 4 Efter *borte* är *mens* struket
 6 *och* över raden
 8 *gvardiet* gardet, fästningstrupperna
 10 Efter *hustru* är *gick fra* struket; efter *byen* är *f* struket
 12 *rammen* den fuktiga ängen
 17 *de* upprepat i hs
 20 Efter *forne* är *til* struket
 22 *dennom vuiteligt* utan att de visste om det

- [319] Fredagen den $\overline{j2}$ Septembris, Anni $\overline{j634}$.
 Giorde effter^{ne} deris Borgerlige eed Vdj *Christianstad*,
 . Oloff *Mortenssen*,
 Zachariis *Jacobssen* schreder,
 5 . Hans Thømermand Bøssemager,
 . Peder Lauritzønn, Væboe,
 . Zachariis Pokrent schomager,
 Rasmus Pederßen hattemager,
 . Poffuell Niellßen schomager,
 10 . Niels Pederßen,
 . Hans Christenssen Pottemager,
 Suend Biørnßen,
 Erich Lauritzøn schoflicker,
 Jep Rasmussen schomager,
 15 . Niels Tomissen Guldsmid,
 . Michell Kiper schomager,
 Jørgen Jenssen schomager,
 . Jørgen Arent Pottemager,
 . Bonde Anderßen Grydestøber,
 20 Anders Jørgenssen Spendere,
 . Niels Matzøn schredere,
 . Hans Kaare,
 . Anders Bondessen Møllere,
 . Jens Josepßen,
 25 . Esborn Berntssen Tømermand,
 . Oluff Jenssen,
 Christoffer hanssen schredere,
 . Jørgen hanssen Slagter,
 Henrick Nielssen Veffuere,
 30 . Peter danielssen kleinsmid,
 . Oluff Clemidßen,
 . Friderich Schylich,
 . Carll Oluffßen,
 . Oluff Jepßen Bøcker,
 35 . Hans Anderssen Bøcker,
 . Jon Mattzønn Snecker,

Fredagen den 26 Septembris, Anni j634.	[320]
Mogens Anderßen K. M ^s fogit haffuer ladet hiidsteffne menige Borgerschab, for de icke haffue ferdigit deris veistöcke Norden her for by=	
en, endog de mange gange ere atvaret, mens en deel mot=	
villig lader sig fortrycke, Satte i rette, om de som sig mot=	5
villig forholde, icke bør gjøre same deris veistöcke ferdige inden	
3 Solemercke, eller udlegge och betale huis de brøstfellig	
findis fore, eller derfor lide vurdering, Och derforuden staa til rette	
effter Privilegiene, Och begierde domb / Baltzer laurssen och	
Jon laßen Stadstienere hiemplet vid deris eed, menige borgerschab her til ad	10
vere steffndt, Peder Erichssen suarit her til, ad alle	
fare, som formedelst hans stöcke vei kan kome vil hand sua=	
re til, Peder Mogenssen fremlagt sit schrifftlig Suar som	
bleff lest och paaschriffuet / Baltzer lauritzøn och Jon laßen hiemblede	
Suend Biørnsen loulige her till ad vere steffndt, mens Suend	15
møtte icke, DØMBT, Effterdj de sider offuerhörige, och	
icke haffuer fuldferdigit deris veistöcker, endog de tiit och offte	
ere advarede, dogh dersom de icke samme stöcke fuldferdige	
inden 3 Solemercker, da ad lide vurdering i deris boe	
effter Recessen och K. M ^s mandat, och der foruden lide	20
effter Privilegiene / #	
Mogens Anderssen K. M ^s fogit, Var begierende 4 mend, som fra Michaëlis nestkom=	
mende, indtill aarsdagen igen nemlig Michaëlis, i635, kunde	
besigte veiene, Norden her for byen, Sambt voldgierderne	
her i byen, huorledis de vid magt hollis, Och om nogen	25

- 320: 1 Efter den urspr. 25, struket
5 fortrycke tvinga (ngn att göra ngt)
10 Stadstienere över raden
12 I kanten Peder Erichssen,
16 sider offuerhörige ä. jur. som ej efterkommer befallning
20 Efter effier är mandat struket
23 I kanten Veistöcke, och / Voldgierder

[320] effter de ere atvarit sider offuerhörige, och ei ville ferdige
eller ferdige lade, da ad kiende paa huis brøstfelligt
findis, huad de kunde ferdigis fore, Och siden medvere der=
for at vdvurdere, bleffue tillneffnde,

30 Oluff Buck, Niels schredere, och
Anders schredere, Mads hellessen / #

Mogens Anderssen efftersom hand til forn haffuer ladet hidsteffne, har hand til i dagh
til dombs ladet steffne, Truind til hiemb her i byen til An=
ders Staads for leiersmaall hun har begangit med en Soldat,
35 vid naffn Jacob Beier, Satte i rette, om hun icke derfor bør
bøde eller bøde eller lide effter K. M^s forordning, och staa
til rette for del[en]s omkost, och begierde domb / Bleff Truind
3 gange paarobt, møtte icke, Baltzer och Jon hiemblet vid deris
eed Truind loulig her til ad vere steffndt, DØMBTT ad
40 bøde eller lide effter K. M^s mandat, och staa til rette for
del[en]s omkost /

Mogens Anderssen har til dombs ladet hidsteffne Marine til hiemb her i byen til
Suend Remesnidens for leiersmaall hun har begangit med
Niels Mortenssen sergeant, Satte i rette, om hun icke bør bøde
45 eller lide derfor effter K. M^s mandat, och staa til rette for del[en]s om=
kost, och begierde domb / Baltzer och Jon hiemblet vid deris eed, hinde
loulig vere steffndt, Bleff Marine paarobt, møtte icke / DØMBT,
ad bøde eller lide effter K. M^s mandat, och delens omkost staa til rette for /

320: 32 Efter *til* är *har* struket

33 *Truind* kvinnonamn, forndanskt *Thrugun*

36 Efter *eller* är *lide* struket; efter *lide* är *der* struket

37 *del[en]s* det talrikt förekommande ordet har oftast formen *delens*

Mogens *Anderssen* haffuer ladet indsteffne Niels Poffuelssen Brød, for et pas hand schall [321]
haffue schriffuet, huilchz Mogens *Anderssen* mener ad vere et falschth
pas, Och fremlagde Mogens *Anderssen* et pas, under 3 Segle, sambt
her Jens Jørgenssen^s Sogneprestis i Lÿckeby i Bleginge hans naffn,
ad schal vere hans egen hand underschriffuet, huilchet paß bleff lest 5
och paaschriffuet / Berette Mogens *Anderssen* ad same paß er han=
nom aff *Jesper* holst antvardet, Her emod Niels Poffuellssen
møtte och suarede, ad for^{ne} paße er icke med hans hand
schriffuet, ey heller schall befindis /

Mogens *Anderssen* haffuer ladet indsteffne Niels Poffuelssen Brød, och var begierende 4 10
mend, som kunde kiende, paa et paß, som Mogens *Anderssen*
fremlagde och formente ad vere falscht, Om for^{ne} Niels poffuelssen haffuer
schriffuet same paß eller icke / Och bleff same paß i dag lest och
paaschriffuet, bleffue tilneffnde,
Hans Niellssen, Peder Jenssen och 15
Otte Copman, Oluff perssen kedelsmid / #

Suend *perssen* i Sibberup i Ousbÿ Sogn, Soldat, haffuer ladet indsteffne Joen
Poffuelssen tienendis Zachariis Siuendssen her i Christianstad,
och Jens Niels^{sen} tienendis Borg:ster Oluff Suendssen for de
schall haffue offuerfaldet hannom med hugh och slagh, Och Joen 20
giordt hannom blodvide, Satte i rette, om de icke bør der=
for lide och staa til rette effter louen och begierde domb /
Jon suarit her till, ad for^{ne} Jens Nielssen och Suend *perssen* vere
i perlemente samen, Och ville Suend dragit degenen, Saa
kom Jon till, Och holt om degenen ad hand icke schulde dra= 25
gen ud, Och schar Jon sig paa degenen same tiid, som
hand slap degenen, falt Suend *perssen* och slog sig i panden,
Siden *der* Jon var fra *denom* en tid lang, och stod uden
rendestenen, kom Suend emod ham med en dragen degen, Och
ville igennem løbet hannem, Saa schiød Suend ham fra sig, Och 30

321: 1 *Brød* tillnamn, troligen identiskt med namnet på byn Brød, Vä sn, Gärdhs hd

7 I kanten *Niels / Poffuelssen Brød*,

8 Efter *ad* är *det* struket

17 *Sibberup* Sibbarp, by i Osby sn, Ö. Göinge hd

22 I kanten *Jon Poffuelssen / tienendis, / Zachariis Siuendssen*

24 *perlemente* ordväxling, gräl; *degen(en)* värja

26 Efter *som* är *Suend* struket

28 Före *Siden* är *der* struket; efter *var* är *v* struket

[321] viisde Jon schade paa den høire hand uden paa, hand berette sig same tid ad haffue faaet / Och schiød Jon sig til vidnisbyrd / Bleffue parterne forligte, ad Jon schall giffue Suend perssen $\bar{3}$ mark slette /

35 Matthis Pederssen fischer / ..., och Ertman Ollebeck fischere / ..., Invoner her i *Christianstad*, bleff i dag venligen och vell forligte, med sammenlagde hender, om deris tuisttighz dennom emellom verit haffuer, At de vide intet med huer andre, andet end det som erligt och got er, Och schulle her effter vere huer
40 andres gode venner, Och huis tuisttighz dennom her till emellom verit vere død och magtløß /

Ertman fischer anloffuet i dagh, ad stille Mogens Anderssen K. M^{ts} fogit, paa kongens, och kemener paa byens vegne, tilfrids for slagsmaall och blodvide paa Matthis och Hans mz des Bøbe /.

321: 33 Efter *Bleffue* är *perste* e.d. struket
36 Efter *forligte* är *ad* struket
42 I kanten är *Mo* struket; *anloffuet* ä. jur. lovade
44 *och* dubblerat i hs

Fredagen den 3 Octobris, Anno i634.

Her Søffren Pederssen i Meelby, paa hans vegne, Peder Erichssen, haffuer la-
det indsteffne Peder Bøsseschøtter, for gaarden hand icke giøre
hannom rødelig, ad Jon Snedker som den haffuer leidt der vdj
kand indfløtte, Och fremlagde Peder Erichssen en beuiiß under
for^{ne} Peder Bøbeschøtters och Laurits Becks egne hender, med
fleris underschrift, daterit 23 Apr: i634, huilchen beuiiß bleff
lest och paaschriffuet / Peder Bøbeschøtter suarit her til, ad
hand formener hand bør beside gaarden saa lenge hand giffuer
sin leie / Laurits Beck suarit, ad hand icke kand
benegte io saa ad vere, som for^{ne} beuiiß melder /
DØMBTT, Peder Bøsseschøtter ad effterkome sin under-
schriffne beuiiß, och strax giøre for^{ne} gaard rødelig /

5

10

Oluff Berntßen i Hettarp i Glimager Sogn, Soldat under Giøngeheris Com-
pagnie, gaff klage sig aff Jehan Carock ad vere offuerfaldit,
huorfor hand hannom til i dagh ladet indsteffne, / Jehan
Carock suarit her till, ad begyndelsen til denne perlemente, er
ad Som Jehan sad i stuffuen hørde hand ad for^{ne} Oluff bandet
hans barn som sadt i gaarden hos et andet barn, det
ene paa fembte aar, och det andet barn paa tridie aar gam-
mell, Saa vel som bandet Jehan Carock huad orsage
der till viste Jehan icke, Saa kom Jehan ud, och sagde dersom
hand bander hans barn eller hannom schall hand vist faa scham,
Saa kom Oluff emod hann med en tuerpibe, hødte hann
baade med handen och piben, som det

15

20

25

- 322: 2 I kanten under *Her Søffren: vid / Peder Erichssen*
3 *Bøsseschøtter* ä. artillerist (obs. Kristianstads egenskap av fästning)
4 *gøre rødelig* (ryddelig) röja, tömma
6 *egne möjl. egen*
8 I kanten *Peder / Bøsseschøtter*
10 I kanten *Lauritz Beck*
12 Efter *ad* är *giøre* struket
14 *Hettarp* Hittarp, by i Glimåkra sn, Ö. Göinge hd
14 *Glimager* ev. att läsa *Glimagre*
16 *ladet* och *indsteffne* i hs i motsatt ordning
19 Efter *barn* är *sadt* struket; efter *gaarden* är *och* struket
20 I kanten *Jehan Carock*
21 Efter *Jehan* är *Jo* struket; efter *Carock* är *Saa* struket
24 *tuerpibe* ä »tvärpipa», (liten) tvärflöjt
25 Raden börjar med struket *paa*; efter *piben* är *Saa fick Jehan* struket

[322] endnu siunis paa Jehans arm, Saa fick Jehan fat om piben
 med ham och brød den sønder i handen paa hannom, Saa
 Oluff beholt det ene støcke, Om hand da har rambt hannom
 nogit med det støcke pibe, eller Oluff selff støt sig, vid Je=
 30 han icke, Siden løb Oluff ned i gaarden och togh en nødie
 och en vognkep, och kom emod ham med, Saa tog Jehan
 emod hanom igen, der effter løb Oluff i kamerit, togh en
 dragen degen och ville til Jehan med, da løb Jehans Sø=
 ster ind i kamersit til Oluff och Jehan løb i brøg=
 35 gerset effter en kep, der Jehan da kom med keppen
 løb Oluff ud paa gaarden, robte och schreegh, Saa gick
 Jehan ind i stuffuen tog en reen krauffue och ville bundet
 paa sig, J det kom Corporalen, och ville spørge der om, Som
 Jehan stod i forstuffuen och snakket med Corporalen, kom
 40 Oluff fra gaden och slog Jehan i forstuffuen, och løb
 strax om igen, Stod paa gaden och scheldet och kaldet
 Jehans Søster en hore, Da suarit Jehan, ad Oluff schulde
 icke beuisse det, Och hand ville holde hannom for en schelm och

322: 28 *rambt* »rammat», träffat

30 *nødie* »nödja», tung (tjuder)klubba

31 *vognkep* om var och en av de i hörnen av ett vagnflak uppstående trån, som stöder de lösa vagnlämmarna (använt som tillhygge i slagsmål)

34 *kamersit* ä. kammaren; efter *Jehan* är *fa* struket; *brøgerset* /brøggerset) utrymme (i gård) inrättat för ölbrygning

41 Efter *kaldet* är *sin* struket

tiuff til hand beuiste det, da suared Oluff igen, ad Jehan [323]
 schulde bliffue en schelm och en tiuff selff, Oluff Berntssen
 suarit, At som hand kom ind i sin lossemente til Jehans i Camersit
 Och stod och fick nogen mad, kom Jehans barn och hans Søster=
 barn til ham, och sagde, hand haffde stolet hendis faders kiød, 5
 da spurde Oluff huem der sagde det, suared barnet, ad hindis
 fader sagde, det, Och stod Jehan i sit vindue och saae paa hanom, Saa
 gick Oluff til brønden och ville bløde sin tuerpibe, der Oluff
 kom mod brønden, møtte Jehan hanom, och sagde du schall
 faa en dieffuel i dig for mit barn du bandet, Sagde 10
 intet mere, gick Oluff och schulle slagit ham paa mun=
 den, Saa holt Oluff tuerpiben for sig, da slogh Jehan tuerpiben
 i sønder och tuert om armen, der effter sprank Oluff til=
 bage, och sagde, har ieg giort nogen vret, da klager mig
 for min Capitein, Siden løb Oluff i sit Cammer, Saa kom=
 me Jehan och Kirstine løbendis och fulde begge omkuld, 15
 da sprank Oluff til en Vogn, fick en nødie
 och en kep, och Ville Verit emod sit kamer, Och Jehan løb
 i stegersit och fick en kep, och løb Jehan och Kirstine mod Ca=
 merit, som Oluff luchte døren i, luchte Kirstine op igen, och 20
 lod Jehan ind til ham, da foer Jehan med hannom i an=
 sigtet, som det siunis, Och holt Kirstine Oluff, Saa førde Oluff
 dem begge fra sig, och løb ud paa gaden, och robte ad soldater=
 ne schulle see huerledis de haffde farit med ham, Saa
 kallede de begge hannom en kiød tiuff / Jehan 25
 suaret, ad hand intet scheldet hanom, anderledis end der Oluff
 scheldet hans Søster och hannom, ad da suarit som forschriffuet /
 Førde Oluff effterne vidnisbyrd, Jens Nielssen Corporall, vant
 effter Recessen, ad som hørde dette schriig paa gaden, och Oluff
 bad hanom see huor Jehan haffde farit med hanom J det kaldet 30

323: 3 *lossemente* ä. för *logement* rum, bostad
 7 *fader* över raden
 12 *Jehan* över raden
 15 *i* över raden
 16 f Efter *omkuld* är *och / Oluff bort* struket
 24 Efter *soldater- / ne* är *ad* struket
 30 *hanom* över raden

[323] Jehan paa for^{ne} Jens Nielssen, ad hand schulle gaa til ham
i forstuffuen, Och sagde, seer huor den forturede schalck
har reffuet min krauffue aff mig, som hand schal scham i
sin tid, Saa suared Oluff, haff det selff, Saa ville Jehan
35 hafft Jens Nielssen ind i den lilde stuffue, Som Jens
gick for och Jehan effter, da plicte Oluff Jehan med
den lincker hand, Saa flengde Jehan effter hannom
och fick i trøien, och sagde, du schall faa scham din schelm
och din tiuff, Och sagde Oluff vere selff en schelm och
40 en tiuff, indtil J kand beuise mig schelmstøcke eller
tiuffri offuer, Suared Jehan, komer du nogin tiid
i min gaard, du schal see ieg schal trailler for det,
saa du schal tacke mig / Huor til Jens suared
dennom, ad hand tücktis de haffde begynt paa det, och sag=
45 de videre, det er best J schillis ad / Bernt

323: 32 *forturede* ?fel för *fortuiulede e.d. 'förskräcklige'
33 *aff* över raden
36 *plicte* slog till
36 f *med den lincker hand* ä. med vänstra handen
37 Efter *Saa* är *fick* struket
41 *tiuffri* tjuveri
42 *trailler* oförklarad

Pederssen i Egerød i Glimagre Sogn, soldat under for^{ne} Compagnie, Vant i lige maade, ad forle= [324]
den tiisdag der det slog paa tromen, de schulle møde, stod Jehan
i sit biislagh, och spurde Bernt ham, om hans Soldat var in=
de, Suarede Jehan, huilchen, den de kalde kalffuehoffuedet,
och sagde videre, hand fick it støcke kiød fra mig, maaschee 5
de kalde ham derfor kalffuehoffuedit, Saa gick Bernt fra
Jehan, thi Jehan Sneuste ad ham, och haffde bedit ham aff
før, Siden der Jehan nu haffde riffuet for^{ne} Oluff, och Oluff
sig beklagit, hørde hand ad Jehan Carock sagde til Mogens
Anderssen, ad for^{ne} Oluff haffde stollet et støcke kiød fra 10
Jehan, som en schelmb och som en tiuff, Och videre samme
tiid, der for^{ne} Bernt ville berette noget, sagde Jehan til Be=
rent, ad hand løgh som en schelm och en tiuff, och ad Bernt
var saa god som for^{ne} Oluff, huor til Bernt suarit ham, ad
hand intet schelmstøcke giort, ei heller Jehan schulle beuisse 15
ham nogit schelmstøcke offuer, Och siden schellit Jehan ham igen
lige saa, der hand schulle tage Oluffs gewehr ud /
Matthiis Niellssen Soldat under same compagnie, vant i lige
maade, ad hand hørde for^{ne} Oluff robte ude paa gaden
och sagde ad Jehan haffde riiffuet och biddet hannom, och videre 20
sagde Oluff til Jehan, effterdj J har farit ilde med mig, Saa
maa J følge mig til Capitein, J det bad Oluff Corpora=
len ville følge hanom op til Capitein, Saa gick Oluff til
Capiten, Der effter som Matthis var komen ind til byfoge[-]
dens och haffde kiøbt sig en stob øll, kom Oluff der ind fra 25
Capitens, och klagit paa Jehan, da sende byfogden bud effter Je=
haan, der Jehan kom, schelt Jehan ham for en tiuff och
en schelm for et støcke kiød / Jep Matzøn Soldat
under for^{ne} Compagnie, vant i lige maade, ad hand hørde same
ord, som for^{ne} Bernt har vundet gick for Jehan Carocks 30

- 324: 1 *i ... Sogn* över raden; *Egerød* Ekeröd, by i Glimåkra sn, Ö. Göinge hd
2 *møde* om militär personal: inställa sig
3 *biislag*: förstuga, liten veranda
7 *Sneuste* fnyste; *bedit aff* avsnoppat
10 Efter *stollet* är *f* struket
15 f *beuisse ... offuer* överbevisa
16 f *schellit ... ham* ä. skällde ut honom
16 *Jehan* över raden
23 Efter *Capitein* är *der Olu* struket; *Oluff* över raden
24 Efter *Matthis* är *h* struket

[324] dør, Bernt *perssen* i fielcinge, Soldat under
 for^{ne} Compagnie, vant i lige maade, ad i mandaghs som Jehan
 stod i sin bod, och Bernt gick ud med, spurde Jehan hannom,
 huor ligger Oluff nu, thi Oluff haffde icke leget der i
 35 2 eller 3 netter da, Suarede Bernt hand icke viste det,
 suarede Jehan, maa schee, hand er borte och forterer
 det støcke kiød hand togh her, spurde Bernt om Oluff
 togh nogit kiød ther, suared Jehan, hand togh it støcke kiød
 var iij *mark* verd, faa hand scham saa sant den tiuff och
 40 den schelmb, om hand villet stollet, da motte hand stollet
 anden sted, end i sit *q v a r t e r* / Berette Capitein
 Otte, Brun, ad som hand gick paa sit arbeid forgangen tiisdag,
 kom for^{ne} Oluff Bernt^{ssen} Soldat megit blodig och ilde med-
 faren, Och beklaget sig huorledis Jehan Carock hanom same

324: 31 Efter *perssen* är *soldat* struket
 31 *fielcinge* Fjälkinge, by och sn i Villands hd
 42 *hand* över raden
 42 I kanten *Cap: Otte Brauw, hette Grave (Grau)*

[325]

schade haffde giort, hand och hans Søster, da viisde Capitein
 Otte hannom til byfogeden, ad hand schulle lade hanom see,
 huorledis Jehan haffde farit med ham, som Oluff och giorde,
 Och efftersom hand forfarer aff vinderne som er ført, ad
 de scheldsord ere mesteparten sceed for Mogens Anderssen 5
 Stadsfogit, beder Capitein, Otte, effterdj Mogens Anderssen
 nu er tilstede, ad hand sin sandhz vil vidne, efft[er]dj de
 schiuder sig paa, ad de sceede i hans huß och hans paa=
 høre / Mogens Anderssen suarit, ad for^{ne} Oluff Be=
 rntssen kom ind til hans och var blodig, spurde Mogens Anderssen 10
 hanom huem det haffde giort, Suarede Oluff ad Jehan Carock
 haffde giort det, Saa sende Mogens Anderssen bud effter Jehan
 Carock, der Jehan strax komb, spurde Mogens Jehan, huor
 hand kom til ad fare saa med samme soldat, thi hand
 klager, ad Jehan haffde baade slagit och bidt hannom, Och 15
 Jehans Søstere haffde holt hannom, Da
 suared Jehan, ad hand liuffuer, Jehan haffde icke
 bidt ham, Saa løb dem en hob ord emellom, om et
 støcke kiød, ad Jehan schulle ladet pigen lagt i blød,
 Och Jehan viste emellom Gud och sig selff, ad ingen var 20
 der inde end Jehan, en gamel piige och hans Søster,
 och derfor viste hand ingen anden der kunde taget det end
 / for^{ne} Oluff Berntssen, Och Vilde Mogens for=
 ligt dennom der om, och de ville icke, huilchet Mogens vid
 sin eed bekrefftet / Jehan Carock suarede, 25
 her til, ad hand formener ingen kand vidne hannom sin
 mund fra, Och icke hand har sigtet for^{ne} Oluff, ei heller
 sigter hannom, Mens om nogen ord er faldet paa beg=
 ge sider, er sceedt i hastmodighz, Och intet Jehan
 vid, med Oluff andet end som erligt och got / Och 30

325: 4 Efter *efftersom* är *Oluff* struket, över raden ersatt av *hand*

8 *schuuder sig* ä. jur. hänvänder sig (till en myndighet)

16 Först på raden är *eders Søstere* struket

17 Efter *liuffuer* är *hand thi* struket

21 Efter *Søster* är *och* struket

23 I början av raden är *hand* struket

23 Efter *vilde* är *Jehan* struket

26 *Vidne hanom sin mund fra* ä. jur. jfr *vidne fra ens mund* »vidne om, tage vidner paa en persons udtalelser» (ODS)

27 *sigtet* beskyllt (för något)

[325] førde Jehan Carock effter^{ne} vidnisbyrd, Anne Nielsdot-
ter Knud Berntssens her i *Christianstad*, vant effter *Recessen*,
At for^{ne} Oluff Berntssen stod i sin Camerdør i Jehans
gaard, da sagde Jehans lilde dotter til ham, Oluff
35 du togh min faders kiød, da suarede Oluff, det løgh
baade du och din fader, der til suarede Jehan, bander
du mit barn, da schal du selff faa scham, Saa gick
Oluff emod Jehan op i gaarden, och haffde en Nødie i
den ene hand, och et tree i den anden hand, huilchen
40 der slog den anden først eller sidst vid Anne intet
aff, Och hørde Anne ad Oluff sagde i forstuffuen
siden same tid, om Jehans Søster Kirstine, den
hore hun holt migh, Ydermere va[n]t Ane, ad hun saae
Kirstine holt Jehan, mens icke hun saae, ad Kirstine holt

for^{ne} Oluff / Kirstine Carock her samesteds Vant ilige= [326]
maade, at for^{ne} barn robte til Oluff, huad hun videre sagde,
vid Kirstine icke, huad Oluff suarede, hørde kirstine icke
heller, Saa hørde hun och Jehan suarede, som hun och icke hørde
huad det var, J det saae kirstine, ad Oluff kom mod 5
Jehan, med en knøt neffue, och en tuerpibe i den an=
den hand, och hødte Oluff Jehan, saa kom kirstine emellom,
och holt Jehan, Och sagde Jehan til Oluff vil du
sla mig, Och slogh Jehan til Oluff med tuerpiben, som
hand først brød i sønder i handen paa Oluff, Siden 10
løb Oluff bort togh en nødie och en vognkep, Saa gick
Jehan bort och hente en kep, Och løb Oluff i sit kamer
effter sin degen, Saa luchte kirstine døren til och ville
icke lade Oluff ud, eller Jehan ind til ham, Saa
schiød Oluff døren op, Och slogis Oluff och Jehan sig 15
tilsamen i gaarden, Och togh Kirstine Jehan fra hanom
saa gick Oluff ad gaden, och robte, Saa bad kirstine
hanom gaa fra døren och icke robe saa, da schelde Oluff hinde
for en hore, Siden som Jehan stod i forstuffuen och snackede
med Corporalen, Slog Oluff Jehan det hun saae, tu 20
eller tre slagh / Regine Henrick fricks
her Samesteds, vant i lige maade, ad Abraham Lucas quinde
som hun haffde boreet hinde en saltfiering hiemb, sagde hun
ser huilchen en der staar for Jehan Carocks dør och bløder,
Daa saae Regine ud, och saae huor Oluff med begge hender 25
kaldet och robte soldaterne til sig, Saa gick Regine
ind til Jehans, da kiiffuede Jehan med for^{ne} Kirstine, før
hun haffde holt ham, Och bad Jehan Kirstine faa sig
en reen krauffue, hand ville gaa til Capiteinen, i
det kom Corporalen, da kaldet Jehan ham til sig, och 30

326: 4 *hun ... hun* över raden (2 ggr)
5 *i det* möjl. är därefter *samme* e.d. uteglömt
6 *knøt* knuten
8 Efter *Och* är *spurde* struket
15 Efter *døren* är *och* struket
20 Efter *Jehan* är *slagh* struket
29 *krauffue* krage

[326] berette hannom det i forstuffuen, huorledis der om var,
 Som Jehan da vende ryggen mod gadedøren, och Corpora-
 len vende sig mod stuffuen, som Regine och Kirstine vare
 inde, thi døren var oben och de snackede til huer andre,
 35 kom Oluff ind sagde du schal faa scham, slog saa med
 begge henderne paa Jehan, Saa løb Jehan effter hannom,
 Och Regine robte och løb til kackeloffuen, och Corporalen
 kom ind til hinde / Kirstine Ottes dotter her
 samesteds, som beretter sig ad vere 15 aar gamel och har
 40 2 gange brugt Alterens S a c r a m e n t e, vant iligemaade,
 At som hun kom til Jehans bod ad kiøbe rusiner, kaldet
 Jehan Corporalen ind til sig, haffde en tÿck kraffue i han-
 den, bad hand Kirstine schulde faa sig en slet krauffue, hand
 ville gaae til Capiteins / Och stod Soldaten i skuncken,

326: 35 Efter *ind* är *och* struket

41 *rusiner* russin

44 *Capiteins* hs tillåter kanske en läsning *Capitenins*; *skunck* förstukvist e.d.

och sagde til sig selff, ad saa mange dieff-
 le schulle riffue ham saa smaa, ad sol och maane kunde schin-
 ne igjenom ham, om hand icke schulle riste Jehan op
 med en kniiff, Och enten hun taler tÿsch eller latiin
 eller gresch den hore, med mere slemme ord, huilchet 5
 en quinde til deris vid naffn, Marie ochsaa hørde /
 Capitein Otte formente effterdj dette vidne er ickun 15 aar
 gamell, ad hindis vidne icke bør eller kand eragtes /
 Skiød Jehan sig til ydermere vidnisbyrd, for^{ne} Marine
 Christian Clausson[s] kirstine Olles dotter och Esbørn 10
 Tømmermand, och Niels Veffuer, Peder Bøsseschøtter och
 Laurits Beck / # 3x: Cap: Otte.

Peder Bertilßen i Lydbÿ i Suenstorp Sogn i Vemmendehøgsherrit, Soldat,
 under Capitein Otte, gaff klage paa en quinde vid naffn
 Jehanne Jacob Matssens her i Christianstad, ad hun schulle haffue 15
 schÿldig hann for en tiuff, ad hand schulle stollet j daler
 penge fra hinde, Fremstod for^{ne} Jehanne, gjorde
 sin høieste eed, ad der hun miste for^{ne} daler ringere 4 skilling,
 som laae i en pungh paa bordet i boden hos nogit
 Smør, paa Nørregade, kom Peder diid och falede paa 20
 Smøret, Och same tid bleff for^{ne} penge borte, och var
 der ingen anden inde, end for^{ne} Jehanne, hindis Søn,
 och for^{ne} Peder Bertilssen, om hand tog dem vid hand
 selff best, Paa Peders vegne suarede Capit[ein]
 Otte, ad effterdj hun schelde och haffuer sigtet hans 25
 Soldat, for hand schulle haffue stolet same penge fra
 hinde, formener hand hun bør enten kosterne fremviisse,
 eller hanom loulig ercklere, eller och lide derfor som
 vidbør / Suarede Jehanne, ad hun schÿlder Peder
 Bertilssen for samme penge / Cap: Otte. 30

- 327: 1 Efter sagde är giffie Solen och Mo struket
 8 eragtes tages hänsyn till
 10 Efter Claussens är och struket
 13 Lydby är fel för Lyndby, dvs. Lindby, stor by i Svenstorps sn (i 1662 års jordebok upptagen
 med 14½ gårdar samt några gatehus)
 16 I kanten Jehanne / Jacob Matssens
 18 ringere (otydligt) 4 skilling så när som på 4 skilling
 20 falede till ä. fale: »spørge om prisen paa en vare» (ODS)
 20 I kanten Cap: Otte Brau,
 27 I enten är ten tillskrivet över raden

[328] Fredagen den i^o Octobris, Anno j^o634.

Michel Berntßen haffuer vid Stadstienere Baltzer laurssen haffuer ladet hiid=
steffne Jehan Carock, Anlangendis at fra sig leffuere
hues handschiffter, breffue saauell som hues penge hand
5 haffuer inde hos sig, aff Margrete Niels dotters børns,
penge, som for^{ne} Michell er sat til verge for, med
hoffuitstoell Rente, och Regenschab for huis hand haffuer
Anammit och oppeborit, och det strax at tilstille for^{ne}
Michel Berntssen, Dissligeste haffuer
10 ladet hiidsteffne Bernt schomager, Raßmus schomager,
Raßmus Piill, och Niels Grindou, som haffuer aff for^{ne}
Margrete Niels dotters børnepenge, och lader for=
byde dennom icke ad tilstille for^{ne} Jehan Carock enten
hoffuetstoell eller Rente, mens derfor at suare for^{ne}
15 Michel Berntssen dertill / #.
Michell Berntssens j Raadstuffue paa Jehan Carock, for rigtig Regen=
schab at gjøre for Margrete Niels dotters børne=
penge, effterdj hand icke i dag møder /

Hans Suabe och Erland Slagter haffuer ladet indsteffne, Niels Grin=
20 dou, Otte kopman, Jehan klensmid, for deris gade
de schulle forferdige, som dennom tilforn schal vere
tildømbt, och icke de det haffuer effterkommit, och
er begierendis at det dennom maa foreleggis
samme deris fortaug at ferdige, saa mand kand
25 komme derfrem, Bleff for^{ne} Mend aff B.
Och Raad forelagt, samme deris gader ad fuld=
ferdige och reenholde, under deris faldsmaall
effter Privilegiene,

328: 4 Efter *breffue* är och struket

6 Efter *med* är *Rente* struket

9 I kanten *Jehan Carock*

12 *børnepenge* omyndiga barns medel

15 Efter *Berntssen* är och *suare hannom* struket

19 I kanten under *Hans Suabe: och / Erland / slagter*

27 *faldsmaall* ä. jur. »bødestraf (især for unkladelse af at møde for retten som vidne) (ODS)

Fredagen den 24 Octobris, Anno 1634.

[329]

Slotzherren Velb: Malte Jull haffuer till Borgemestere och Raad
offuerleffuerit sit schriftlig advarsel och befallning, Anlan-
gende Gierderne her neden for volden i byen, huilchen
B. och Raad i dag for menige Borgerschab ladet effter den
gode Mands begiering, er bleffuen lest och paaschriffuet, liudende:
Efftersom ieg seher och forfarcr, ingcn begiering advarsell
heller befallning, At maa hielpe, Anlangende Gierdene
her Neden for volden at motte holdis vel ferdige, Saa
Suuin, och andet fened, icke kunde komme derop, som allt
formøgit nu sceed er udj min fraverelse och giort paa
voldene och brüstverene stor schade, Da vill ieg hermz paa
min Allernadigste herris och konnings vegne Alvorligen
haffue befallet, at en huer strax ville lade forferdige
sin anpart aff Gierdene som loulig och forsuarlig kand
vere, Och at Suinene strax motte schaffis aff Byen.
Cærvenligen begierendis Borg: och Raad ville hermz haffue
opsigt giøre den anordning och tilholde deris borgerschab
at dette motte effterkommis, och Jdelig vid magt holdis,
paa det hans Maÿ:ts befestning icke schulle tage schade
deroffuer, dersom den advarsell icke bedre maa agtis
end de forige, fororsagis Jeg /: huilcket Gud ved ieg
dog nødig ville:/ Att giffue Soldaterne Priß, offuer
alt huis fennit som kommer paa volden, huem da
nogen schade faar maa søge det hos den forseelsen
med gierdene findis, Och schall alle de Suin som effter
12 Slet findis paa Gaderne vere priß, Saauell
som huad fennit som effter Mandag findis paa volden,
herforinden vill en huer giøre sine gierder ferdige,
och for schade tage sig vare, Er begierendis ad dette
paa Raadstuffuen maatte leßis och paaschriffuis,
A c t u m Christianstad, den 23 Octobris, Anno 1634.
Malthe Jull mpp. som det i sig selff liuder /

5

10

15

20

25

30

Michel Berntssens 2 Raadstue paa Jehan Carock, for Rigtig Re-
genschab at giøre for Margrete Niels dotters børnepenge /

35

329: 6 I kanten med rubrikstil *Om Voldgier- / dene at ferdig / holde*
12 *brystverene* bröstvärnen
27 *12 Slet* klockan 12 (slagen)
28 *fennit* fänad
32 Efter 1634 ett förkortningstecken
33 *mpp=manu propria*, med egen hand

[330] Fredagen den 7 Novembris, Anno 1634.

Slagterne her i Christianstad, Oluff kock, Mogens *perssen*, Michel Slagter,
Jørgen kock, Erland Slagter och Suend Biørnbenn,
gaffue last och klage paa denne vschickelighed her brugis,
5 med det kiød som aff bønderne her indfør is emod
Recessen, och de privilegier andre kiøbsteder haffuer,
endog det til herritztingene nochsom er forbødet och
Tingsvidner derpaa tagit, saauell som aff Slotzh[e]rren
selff er affbündt till herritztinge ingen det ad ind=
10 føre, huorfor de lider paa deris Nering største
affbreck, och icke kunde vdstaa den kongelige tynge dem
paaleggis, effterdj saadant indfør is aff bønderne
dennom til schade, och er dog Gaardmend som saadan
kiødhandel mesten driffue, kiøber en part Siugh
15 fennit och her ind fører, som kand erfaris huad
trette till Giøngeherritzting er begynt for saadant
de her haffuer indført och soldt, och siiden en deel till=
bage igien ført paa deris naboer, Ere derfore
for^{ne} Slagtere ydmýgeligen begierende at Borge:
20 och Raad nogen middell hertill ville schicke,
at saadant motte affschaffis, och Slagterne nyde
deris frihed, som i andre kiøbsteder, paa det
de icke dennom paa andre steder videre schulle beklage,
Erbýder och forpligter sig der emod at selge huis
25 kiød de slagter for det kiøb aff Borgemestere och
Raad vorder paalagt effter det indkiøb de
kunde haffue paa Øxen, och Aarsens leilighz,
Och intet de schulle lade fattis ad de det io altiid
vid lige holde ville, Saafrembt for^{ne} vschickelighz
30 maa affschaffis,; Bleff da aff B. och R.

330: 5 I kanten *Mogens / perssen paa / Sambtlig / vegne*,

5f Efter *emod* är *de Pr* struket

9 *affbündt* hänskjutet?

11 *tynge tunga*, pålaga

20 Efter *ville* är *schaffe* struket

22 Efter *frihed* är *her* struket

23 *beklage* ä. framföra klagan över

26 Efter *paalagt* är *och* struket

27 Efter *Vxen* är *Samb* struket

29 *holde* ä. fr. *holder*

foraffschedet och Byfogeden tilsagt, At effterdj
tilforne er forbødet och till herritztingen for-
kündt, intet Slaget kiød her ad indføris, medens
leffuendis fennit, Thj bør Byfogeden der offuer at
holde paa Kong: May:^{ts} vegne som hand vill
forsuare /

[330]

35

Michel Berntssens $\bar{3}$ Raadstue paa Jehan Carock for Margrete Niels
dotters børnepenge ad gjøre Regenschab for /

330: 33 *medens* utan
35 *holde* är starkt suddat och otydligt

[331] Mandagen den $\overline{j0}$ Novembris, Anni $\overline{j634}$.

Haffue effter^{ne} Giort Deris Borgerlig Eedt.

.Michell Berntßen,

.Laue Matzøn,

5 .Henrick Jenßen,

Peder Poffuelßen,

Mads Berntßen,

Christen Lund,

.Morten Christenssen,

10 End haffue effter^{ne} Samme dagh giort de-

ris Raadmends Eedt,

Laue Madsen,

Henrick Jenssen,

.Michell Berntssen,

Fredagen den $\overline{j4}$ Novembris, Anno $\overline{j634}$. [332]
 Haffue effter^{ne} Giort deris Borgerlig ccd /
 Friderich Carlssen,
 .Jochum Meier,
 Jørgen Kandestøber, 5
 Jens Niellssen Smid,
 Stephan Suertfeier,
 Matthiis Pederssen fischer,
 Roluff Buntmager,
 V. Hans Jbssen Tømermand, 10
 Anders Torssen Murere,
 ..Claus Poffuelßen,
 .Jens Anderßen,
 .Oluff Buck,
 .Jørgen Apotecker, 15
 .Nie[^l]s Sønneßen,
 .Laurits Beck,
 Peder Pederssen hiulmand,

Michell Berntßen haffuer ladet till dombs hiidsteffne
 Jehan Carock, for rigtig Regenschab at gjøre for Mar- 20
 grete Niels dotters gods och penge, hoffuidstoll och rente,
 som Michell Berntßen er formyndere fore / Da
 fremlagde Jehan Carock Rasmus Schomagers Pante=
 breff da t: Christianstads ting den $j3$ Oct: $\overline{j623}$, Rasmus schomagers
 handschrift liudende paa 100 slette daler, med des rente / 25
 Noch Bernt schomagers handschrift liudende paa 50 slette daler med
 des rente, da t: Christianstad \overline{j} . Nov: 162j,
 End Rasmus Piils handschrift $\overline{j00}$ slette daler, med
 des rente, da t: Christianstad $\overline{8}$ Oct: $\overline{j623}$, Før det sidste en
 Registrering paa hues Margrete Niels dotter er udlagt 30
 effter S. Peder Christenssen kremer for hindis p a t r i m o =
 n i o hand haffde inde hos sig, huilche for^{ne} $\overline{4}$ bleffue Mi=
 chell Berntßen her for retten bleff leffuerit, och hand
 til sig anamit /

332: 10 V=U, dvs. »unge»
 18 *hiulmand* hjulmakare
 19 Efter *hiidsteffne* är *Jacob* struket
 25 I kanten *Jehan Carock*; *handschrift* (handskrivet) skuldebrev
 31 *patrimonio* fädernearv

- [333] Mandagen den $\overline{j7}$ Novembris, Anno j634.
 Haffue effter^{ne} giort deris Borgerlig Eedt,
 Daniell Langh Schreddere,
 Jacob Jacobssen hackelsscherer,
 5 Poffuel Cron hackelsscherer, j dag schorit hackelse.
 Peder Christenssen Jude,
 Morten Luther, schorit hackelse for jo *skilling* j dagh.
 .Erich Glar.,
 Niels Trøellssen,
 10 Henrick Bom,
 Matthiis Peltzer,
 .,Henrick Pederßen gjorde eedt /

- Anders kaare fremschicket sit schriftlig suar,
 under sit naffn, som bleff lest och paaschriftuet / ...
 15 huor i hand formener ingen maa tuinghe ham til
 Suerge paa nÿ, efftdj hand for $\overline{29}$ aar har suo=
 rit borgerschab i Aahus /

333: 4 *hackelsscherer* hästskötare (som skär hackelse), jfr r. 5: *schoret hackelse*
 5 Efter *hackelsscherer* är *j dag* struket; *j dag* ... *hackelse* med annan hand
 13 f Efter *suar* är *som bleff* struket
 16 *for 29 aar* för 29 år sedan

Fredagen den 2i Novembris, Anno i634.

Søffren Ollssen paa vidnes paa Laurits Pedersens Raadmands i Ydsted, har ladet indsteffne Jehan Christenssen for 25 slette daler, som restere paa 8 barckede huder, Och fremlagde Søffren en fuldmagt vnder Laurits Pederssens egen hand, som bleff lest och paaschriffuet / Satte Søffren Ollssen i rette, om Jehan icke bør betale for^{ne} 25 daler, inden j5 dage effter louen, eller derfor lide vurdering, effter Recessen, Och begierde domb / Jehan Christenssen suarit, ad hand aldellis intet er Laurits Pederssen schyldig / Till= spurde Søffren Ollssen Jehan, om hand vil benegte, icke ad haffue gaaet i løffte til laurs perssen for for^{ne} 25 daler, eller icke / Jehan suarede, ad huis løffte hand har loffuet for haffuer hand effterkommit och betalt / Fremlagde Jehan en beuiss hand til Laurits perssen udgiffuet, paa 25 daler for 4 oxehuder, hand god sagt til Laurits perssen for Casper scho-mager, ad videre den indholde, dat: j2 Avg: 1630, huilchen bleff lest och paaschriffuet / Vnder same beuiß findis schriffuet som følger, den j7 Oct: er denne handschriff betalt til Laurs perssen i Giøngeherrit, Niels Rasmussens egen hand / Søffren Ollssen suaret, ad efft[er]dj Jehan vidgaar same løffte, ad betale Laurits perssen de 25 daler, huilchz icke scheid er, formener hand billig samme 25 daler bør betale som før er rørt / Och fremescher aff Jehan nogen beuiss under Laurits perssens egen hand, eller hans fuldmegtige, same penge ad haffue opborit / Men den sedel som leggis i rette under Jehans egen hand, formener hand hanom icke kand befri, efft[er]dj hand icke schal beuise Laurits same handschriff hafft i hand och heffd / Ei heller schal be=

5

10

15

20

25

30

334: 2 paa vidnes över raden

4 barckede garvade

7 Efter betale är ind struket

13 I kanten Jehan / Christenssen

16 Efter perssen är schyldigh struket

17 god sagt ä. gått i borgen

18 Efter dat: är 21 struket

21 Efter Niels är hans struket, ersatt över raden av Rasmussen (summariskt skrivet)

25 fremescher (fremæsker) ä. kräver

27 Efter / är he struket

30 i hand och heffd ä. i sin besittning

- [334] uiises Laurs *perssen* nogen dreng hafft vid naffn Niels
 Rasmussen, huor aff kand erfaris Jehans løsse foregiff=
 uende ingen krafft haffue / Jehan formener Søff=
 ren bør fremlegge nogen anden beuiiss, paa same løffte,
 35 som det sig bør, eller sig fri for denne tiltale, efft[er]dj hand
 beuiser sig sin *handschrift* som hand frem=
 legger, ad haffue indløst, fra dem som den haffuer *paaschriftuet* / Søffren
 Olls*sen* formente effterdj hand vidgaar løfftet ad hand
 bør betale / Jehan formente ad Søffren bør anderledis
 40 beuise, som før er rørt / DØMBTT, Effterdj befin=
 dis Jehan sin *handschrift* ad haffue *udgiffuet* til Laurits

334: 32 f *foregiffuende* ä. påstående

37 Efter *indløst* är och *aff* struket

37 *fra* över raden

37 *som ... fremlegger* och *ad ... indløst* i hs i motsatt ordning

Pederssen och den betalt till Niels Rasmussen, huilchen Niels Rasmussen med sin hand paa same udgiffne handschrift /: som Jehan her for retten fremlegger ./ underschriftuet, bekender, ad vere betalt Thi viste B. och R. icke ad tilfinde Jehan for^{ne} 25 daler ad betale, før det ander= ledis bliffuer beuiist / ydhu skt. 5

Effter^{ne} haffue giort i dagh deris Borgerlig Eedt /
Matthiis Frølich, Maler,
.Mads helleßen,
.Hogen Suenssen Spillemand, 10
. Hogen Anderssen Grydestøber,
Rasmus Grøn Tømermand,
Peder Suenssen Wechter, 10.
Laurits Curlender, 10.
Peder Tygessen Tømermand, 10. 15
Hans Schult fischer /, 12.
Laurits Thÿgeßen / 10.

Mandagen den i Decemb: Anno i634.
Oluff Pederßen kedellsmid, Bleff tilsat och forordnet ad vere verge och formyndere for Gundel Peders dotter, Effterdj hinde nogen Arff schal vere tilfalden effter hindis tre Søstre, Kier= stene, Carine, och Meie Peders døttre, Dissligeste effter hindis faderbroder Beent schreder, och gjøre som hannd vill forsuare / # skr. 25

- 335: 3 Efter *ad* är *haffue* struket
4 Efter *betalt* är *till Laurits perssen* struket
5 *tilfinde* ä. jur. ådöma
8 Efter *Matthiis* är *J* struket
9 Efter punkten är *H* struket
13 *Wechter* nattvakt, poliskonstapel o.d.
14 *Curlender* kurländare (inv. i Kurland, numera en del av Lettland)
22 I kanten *Gundel Pedersdotter*
25 *skr* mycket osäker läsning

[336] Fredagen den 12 Decembris, Anni 1634.
 Jehan Christenssen fremlagde en handschrift under Been=
 te Christenß Remesnidens egen hand, hinde hannom
 schyldig j00 slette daler, børnepenge aff dorete Niels
 5 Guldsmidis Søns, Jørgen hanssens, ad forrente fra Marie
 mæsse marckit 1634, til aarsdagen 1635, Och derfor
 i pantsetter sin gaard och grund, huis den videre
 verd, end den er pantset til her Jens i Brønne=
 stad, Och forplichter sig det inden tinge ad bekreffte
 10 naar Jehan begierer, och shadesløss holde, effter des
 videre indhold som bleff lest och paaschriffuet / Beente
 var til vidnismaall och sambtøckte for^{ne} giæld och
 pant / B: Oluff Suenssen #

Dorete Niels Guldsmidis haffuer ladet indsteffne Jehan Christenssen,
 15 for j00 slette daler, med et aars rente til P a v l i først=
 kommende, som er hindis Søns Jørgen hanssens børne=
 penge, som Jehan her til haffuer verit verge fore, och
 efftersom Jehan nu agter ad begiffue sig her fra byen,
 begierer hun derfor nøiagtig forsicherung / ...
 20 Jehan Christenssen suarit, ad hand vil forsichere
 hinde i Beente Christen Remesnidens gaard, effter
 pantebreff hun hannom der paa giffuet, indtil penge
 er forfalden, vill Jehan hinde til dag och termiin be=
 tale med redepenge / dorete suarede, ad hun
 25 nøies icke her med, mens begierer nøiagtig forsiche=
 ring eller betaling, eller vissen och loffuen, eller
 begierer domb, om hand icke bør betale inden j5
 dage, eller derfor lide vurdering / DØMBT,
 Effterdj Jehan tiltalis for børnepenge hand til
 30 for^{ne} dorettes søn schyldig, huorfor hun hanom ind=

336: 2 Efter *handschrift* är med struket

5 f *Marie mæsse marckit* marknad vid »mariamässa», som betecknar dels en kyrklig festdag till jungfru Marias ära, hölls årligen 22/7

6 *aarsdagen* motsvarande dag följande år

7 *pantsetter* så i ett ord; jfr *redepenge* r. 24; i kanten *Borgem: Oluff / Suendssen*

8 *her Jens (Laurensen)* sognepräst i Brønnestad, † 1635; *Brønnestad* Brønnestad, sn i V. Göinge hd

15 *Pavli* aposteln Paulus' dag (25/1)

20 I kanten *Jehan Christenssen*

26 *vissen* ä. jur. borgen

28 *lide* underkasta sig

30 I kanten *Zachariis Siuendssen / # sPt*

steffndt, efftersom hun formercker Jehan aff
byen agter ad fløtte, Thi haffuer Borg: och Raad,
tilfunden Jehan ad stille dorete paa hindis Søns
Vegne tilfrids, och betale inden j5 dage effter louen,
eller derfor lide Jndførsell i den bygning, Jehan
haffuer bygt paa den gaard hand nu iboer paa
Søndergade ligger, som hand til Jørgen hanssen guldsmid
Soldt haffuer / # Jørgen skt.

- [337] Henrick Christenssen paa Kirstine S. Anders Nickelsens, sine och sine medarffuingers vegne, haffuer ladet indsteffne Jehan Christenssen for j00 slette daler, med des effterstaaende rente, hand dennom paa hos-
- 5 pitalens vegne schyldig, effter hans udgiffne handschrift, som bleff lest och paaschriffuet, daterit jj Maii, i633, Satte i rette, om Jehan icke bør betale inden 15 dage, effter louen, eller nøiagtig forsichere, eller och derfor lide vurdering, effter Re c e s s e n, med delens omkost, och begierde
- 10 domb / Jehan Christenssen suarede, ad hand vill forsichere dennom paa hospitals vegne, eller hospitals forstandere i Beente Christen Remesnidertals gaard, effter pantebreff hun hannom der paa giffuet / Henrick Christenssen suarede, ad hand icke nøies der
- 15 med, efftersom gaarden er pantset tilforn, DØMBTT, Effterdj Jehan Christenssen ingen nøiagtig forsicherung vil gjøre hospitalet, Bleff Jehan Christenssen tilfunden aff Borg: och Raad, ad betale inden j5 dage effter louen, eller derfor lide
- 20 Jndførsell i den bygning Jehan haffuer bygt paa den gaard hand nu iboer paa Søndregade liggende, som hand til Jørgen hanssen guldsmid Soldt haffuer, hues den mere kand vere verdt, end dorete Niels Guldsmidts paa hindis Søns vegne i dagh
- 25 haffuer domb fore forhuerffuet / B: O: Suendssen paa K: A: Nikls^s vegne /

337: 1 sine över raden; i kanten under Henrick står paa Kirstine A: Nickelssens Vegne /

4 Efter hand är til aff hospitals struket

8 och över raden

10 I kanten Jehan Christenssen

17 Efter forsicherung är giører struket

18 I kanten Zachariis Siund- / sen # dhsft.

20 Raden börjar urspr. med Vurdering, struket; Jndførsell ä. jur. »fyldegørelse ved eksekution i skyldnerens (den domfældtes) formue» (ODS)

21 Søndregade nuv. Västra Storgatan söder om L. Torg

Thomis Anderßen bleff tilforordnit verge och formyndere for S. [337]
Jens Rasmussen^s dotter Anne
Jens dotter, och forstaa som hand vil forsuare / #

Christen Lund bleff tillforordnet at vere verge och formyndere
for S. Christen schreders børn, som før / # 30

Jens Anderssen bleff tilforordnet ad vere verge och formyndere for
Rasmus Muremesters børn, som ere hans
Søsterbørn, for hues denom, effter deris Moder
och ellers paa deris Møderne
kand vere tilfalden, her i byen, och der i ad 35
giøre som hand vil forsuare / #

337: 27 I början av raden är *Jens Anderssens* struket
30 Efter *schreders* är *dotter* struket
32 I början av raden är *S* struket
34 I början av raden är *her i byen falden* struket

[338] Fredagen den 9 Januarii, Anno i635.
 Mogens Anderßen Ko: May^{ts} fogit gaff tillkiende, at Mogens
 Pederßen Slagtere, sambt nogen aff bydrengene,
 schall haffue tagit 2 øghe och vogne med les paa, vdj
 5 byens schouff vid stubben, och ført dennom hiid till
 byen till Mogens Anderssens, Och tilspurde Mogens An-
 derßen Jnger Suends Pederssens, och Peder Lassen
 i Øllsiø, om de kiendis dennom vid for^{ne} 2 øghe och
 vogne, huor till for^{ne} Jnger och Peder suarede, ad
 10 de kiendis dennom vid øghene och vognene, ad de ere
 deris / End tilspurde Mogens Anderssen for^{ne} Jnger
 och Peder laßen, huad hiemell de haffue till, ad ind-
 kiøre paa byens Ennemerckeschouff, och der tage les /
 Her till Jnger och Peder suaret, ad det haffuer ve-
 15 rit dennom vwitterligt, det deris dreng haffuer kiørt
 diid och bekomit ved der / Mogens Anderssen
 formeente, ad om Jnger och Peder sig der med ville
 ercklere, haffde de vel ført drengene med sig hiid
 for retten / Omsier fremkomb Thue
 20 Niels^{sen} tienendis Jnger Suend Pederssens, och berette
 ad for^{ne} Jnger befol hannom ad kiøre effter
 brende, Och som hand paa veien och ville kiørt mod
 Biernholt, saae hand ad der stode 3 och hugge vid
 i byschouffuen, och vare de aff byes dreng her i Christianstd,
 25 Och berette den ene ad hand var Anders kelsmids

- 338: 3 *bydreng* »dreng, der gaar byærinder (især for en forretning)» (ODS)
 5 *vid stubben* ä. jur. »i udtr. (egl. om skovtyveri) for at gribe en paa fersk gerning» (ODS)
 7 *Lassens* ä. fr. *Lassen*
 8 *Øllsiø* Öllsjö, by i Skepparslövs sn, Gärd's hd
 12 *hiemell* fullmakt, bemyndigande
 13 *Ennemerckeschouff* (enemärke-) ä. jur. »jord, der tillhører en enkelt ejer, og som er af-
 grænset fra andres ejendomme» (ODS)
 14 I kanten *Jnger/Suend perssens*, / i *Øllsiø*,
 15 *vwitterligt* (uv-) obekant
 17 I kanten t.v. *Peder Laßen* / i *Øllsiø* /
 18 *sig ... ercklere* ä. avge förklaring (om)
 21 Efter *kiøre* är *ad* struket
 23 *Biernholt* Bjärnhult, by i Skepparslövs sn, Gärd's hd
 23 *vid* ved
 25 *kelsmid(s)* kittelsmed (kopparslagare o.d.)

dreng, Saa bad hand dem de ville unde
 hannom nogit, Suarede, de, ad om der var nogit naar
 de haffde les, schiødde de icke, om hand togh nogit,
 Saa lagde hand nogen grene paa, som de leffnde,
 Och icke det var Jngers vidschab eller hindis
 befaling ad hand togh brende paa byæsschouffuen /
 Thiidemand Anderssen tienendis for^{ne} Peder
 Laßen, berette, ad for^{ne} Peder laßen icke viiste
 hannom hen huor hand schulle tage les, Mens viisde
 ham ad, ad hente brende, huor hand kunde leede
 sig nogit Smaabrende, op, Som hand kom til Suen-
 strup, kiørde hand diid som øgen bleff tagen, och tog
 nogen Smaagrene paa Bleff Thii-
 demand tilspurd, om hand icke offtere haffde verit

30

35

- 338: 26 Efter *dem* är *hand* struket
 28 *schiodde* brydde sig om
 30 Efter *eller* är *efft* struket
 36 f *Suenstrup* Svenstorp, by i Skepparslövs sn, Gärdhs hd
 38 Efter *paa* är *och icke* struket

- [339] inde paa for^{ne} byens schouff, och hendt brende, och ført der
 fra, och hand det vid sin eed tør eller vill benegte /
 Suarede Tidemand, ad hand icke vid mercket, och icke
 Thiidemand torde giøre sin eed / Ydermere berette
- 5 Thidemand, ad hans hosbonde befol hannom ad hente bren=
 de och les, huor hand kunde faa det / Mogens
 Andersssen suarede, ad efft[er]dj for^{ne} 2 drengre icke vill til=
 staa ad deris hosbonder haffuer dennom befalet ad ind=
 drage paa byens schouff och der hugge ved, som de och
- 10 vid stubben ere funden, Och indført i friheden, er
 Mogens Andersssen begierendis, ad de schall strax sette
 borgen her i friheden, indtil Sagens uddragh,
 eller borge dem selff, Da fremkomb Jens
 Brun i Ølsjø, och gick i løffte for
- 15 for^{ne} Thue Niellssen effter louens 2 bogs 63 Capi=
 tell / Peder Laßen i Ølsjø gick i lige maa=
 de i løffte for for^{ne} Thiidemand Andersssen ~~for~~ effter
 for^{ne} 2 bogs 63 capitell / Thillspurde Mogens
 for^{ne} Mend, om de vil føre for^{ne} drengre igien hiid for
- 20 retten, her ad liide och vndgielde hues retten
 medfører, eller ochsaa till deris verneting /
 Huor till for^{ne} Jens Brun och Peder Laßen
 suarede, ad de ville føre for^{ne} drengre hid for
 retten for Borgemestere och Raad till i dagh
- 25 8 dage, uden kald och varsell her ad liide och
 vndgielde hues retten medfører, huis Sagen
 herforinden icke kand bliffue biilagt / Mogens Andersssen # Jørgen Mortenssen i Væ paa j arch.

- Oluff Pederssen kedelsmid paa Gundel Peder^s dotters vegne, som hand er
 verge fore, var begierende 2 mend ad udneffnis, som
- 30 kunde offuervere och *liquitere* for^{ne} Oluff perssen paa Gundels

- 339: 3 *mercket* (mærket) gränsen
 10 *friheden* om mark gemensam för by o.d., allmänning, äv. som ortnamn
 12 *indtil Sagens uddragh* ä. tills målet avgjorts
 14 Efter *och* är *loffuet for for* struket
 17 Efter *Andersssen* är *for* struket
 17 I kanten *Jørgen Mortenssen / i Væ*
 18 *Mogens* över raden
 19 *vel* över raden
 21 *verneting* (væretning) jur. »den ret, hvor en sag (angaaende det nævnte) skal behandles»
 (ODS)

Vegne, och hindis broder Niels *perssen* emellom, om huis
arff hinde effter hindis 3 Søstre, Kirstine, Carine
och Meie *pers* dotter, Saa vel som effter hindis farbro=
der Bernt Schreddere, Arffueligen med rette kunde
vere tilfalden, da bleffue tilneffnde,
Hans *Nielssen* och Jacob *Anderssen* / . frd #

[339]

35

339: 31 I kanten *Gundel /pers dotter*
35 Efter *bleffue* är *tilfald* struket

[340] Fredagen den $\overline{16}$ Januarii, Anno $\overline{j635}$.
 Niels Mortenssen Sergeant, var begierendis $\overline{2}$ mend ad udmehlis,
 som kunde vurdere hues gods som findis till hans aff
 affgangne Meije Peders dotters, som døde till hans
 5 nogen tiid for Jiull nestforleden, Och vill Niels
 Mortenssen der om atvare for^{ne} Meies broder Niels perssen och
 hindis Søsters verge Oluff Pederssen kied[el]smid, ad hos=
 vere samme vurdering och Jnventering, Da
 bleffue tillneffnde, effter^{ne} $\overline{2}$ mend,
 10 Morits Schreddere, och Daniel Schreddere / ... # adskt.

Michell Mortenßen Slagter gaff tillkiende, sig ret vitterlig giæld
 schyldig at vere till Christianstads Schole halffierdesindstiuuffe
 slette daler, som er de $\overline{60}$ daler hoffuidstoll, och renten
 der aff i $\overline{4}$ aar till Jiull forleden forfalden beløber
 15 $j5$ daler, Aff huilche $j5$ daler, Michell bliffuer
 schyldig $j0$ slette daler, Och Jffuer Jacobssen de 5 daler,
 huilche $\overline{5}$ daler Jffuer Jacobssen til henrick Jenssen, som
 bleff forstandere effter Jffuer, schal leuere, Scholen till
 regenschab ad føris, Saa beløber som forschriffuet $\overline{70}$ daler
 20 som Michell schall forrente, fra nestforleden Jiul ad
 angaae, och giffue der aff aarligen rente $j7\frac{1}{2}$ mark slette,
 For huilche for^{ne} $\overline{70}$ daler hoffuidstoll, med des
 rente, som forschriffuet, Michell Mortenssen i dagh vdi
 sin stiffsøns verges Thue Torbernssens neruerelse, pant=
 25 satte till Christianstads Schole sin gaard her i byenn
 i Scholestredet, Norden nest op til Scholen, och
 Sonden nest op til Laurits Stillingbøggers huss,
 beliggende, huis Samme gaard mere kand vere verd,
 end for^{ne} Michels stiffsøn endnu vbetalt effter Schiiffte=
 30 breffs indhold kand restere, Och loffuer Michel same

340: 2 *udmehlis* jur. utses, utväljas

6 *Niels perssen* över raden

15 I början av raden är *tilsamen* struket

21 *angaae* ä. »begannde at gælde ell. regnes» (ODS)

22 *huilcke* ä. fr. *huilcken*

26 *Scholestredet* nuv. Teatergatan; i kanten *Carll / Ollssen + iæ.*; efter *och* är *Norden* struket

27 *Stillingbøgger[s]* ställningsbyggare, trol. om timmermand som uppför byggnadsställningar
 o.d.

gaard icke til nogen anden ad pantsette, selge eller
affhende, før Scholen forn^c 70 daler hoffuidstoll, med des
rente bliffuer betalt som forskriffuet, och shadesløß, holden /

[340]

Jens Brun i Ølsiø, paa Thue Nielssens^s, tienendis Inger Suend Pederssens^s
ibm, hans vegne, Som er tagen med et les vid, hand paa by=
ens schouff paalagt paa vognen /: efftersom sagen i

35

[341] rette her forleden i dagh $\bar{8}$ dage :/ vdloffuet i dagh,
Samme Sag ad affsone :/ till K. M^s fogit paa K.
M^s vegne 5 r:daler, och till byens kemner paa byens
Vegne 5 r:daler, ad betalle till Midfaste førstkom=
5 mende /

341: 2 *affsone* sona

4 *Midfaste* särsk. om fjärde söndagen i fastan, företrädesvis i stadganden angående avflyttning,
erläggande av köpeskilling o.d. (SAOB)

Fredagen den 30 Januarii, Anno 1635.	[342]
Hans Lorck borgere i Malmøe, paa hans vegne, hans tienere Rasmus hanssen haffuer ladet indsteffne M. Christopher hanssen for 6j daler j8 skilling mønt, med de[le]ns omkost, efter hans schriffblig fremlagde forset, som bleff lest och	5
paaschriffuet, huor vdj hand begierer domb /... End	
fremlagde Rasmus hanssen M. Christophers beseglede och vnderschriffne handschriff paa 45 daler mønt, med be= hørige Interesse samme handschriff daterit 29 Jun: 1629, som och bleff lest och paaschriffuet /. Heremod frem=	10
lagde M. Christopher en Vdschriff aff Kiøbenhaffns Academies Protocoll, vnder Academiae Notarii hand, huilchen vdschriff bleff lest och paaschriffuet, Och suarede M. Christopher, At efftersom hand beuiser med en vdschriff aff Kiøbenhaffns Academies protocoll, ad sambtlige creditorer	15
hans S. foreldris giæld-breffue har arresterit, huor eblant S: Tomis Lorck en creditor, efter liquiterings formelding, som er forseget och underschriffuen, formener M. Christopher ad hand icke baade kand kreffue ham, och arrestere breffuene paa Consistorio, Rasmus hanssen	20
formente dette icke kunde frii M. Christopher for en giesteret, effterdj breffuet formelder ad naar alle breffuene bliffue ind- friet fra creditorene, schulle M. Christopher bekomme sine breffue, Ei heller formeldis handschriffthen om arrest, ad vere giort paa de breffue, som paa Consistorio findis /	25

342: 4 Efter *omkost* är *och* struket

5 *forset* (forsæt) ä. »skriftligt indlæg i en retssag» (ODS)

9 *Interesse* 'ränta'; efter *Interesse* är *hand* struket

11 I kanten *M. Christoffuer / hanssen* (stadens sockenpräst)

16 Efter *giæld-breffue* är *er derpaa* struket

17 *S:* över raden

18 *formelding* ä. innehåll, ordalydelse

20 *arrestere* jur. »midlertidig lägga beslag på» (ODS), belägga med kvarstad

21 *kunde* över raden

23 *fra* ä. fr. *aff*

24 Efter *breffue* är *h* struket

[342] M. Christopher suaret, ad ar resten schal vere giort siden
handschriefften er udgiffuet, formener derfor Hans Lorck
bør bliffue vid dem, som breffuene schal haffue arresteret /
Och var M. Christopher begierendis motte beroe till
30 den 29 Junii nestkommende, efftersom handschriefften
til den dag er daterit, for renten schyld, och at M.
Christopher sine breffue paa consistorio kand emedler tid
fordre, Er hand offuerbødig rigtig ad betale baade hoffuet=
stoll och rente / Fremlagde Rasmus hanssen en
35 schriffutig beseglet och underschrieffuen fuldmagt, under hans
Lorckis hand och segll, dat: 30 Nov: 1634, huilchen och
bleff lest och paaschrieffuen /. Begierde Rasmus
domb / Da efftersom fremleggis M. Christophers

342: 29 I början av raden är *M.* struket
30 I början av raden är *aarsdag* struket
32 *emeller tid* under tiden, t. v.
33 *offuerbødig* ä. redo

handschrift dat: 29 Junii, Aar j629, paa 45 daler, med behørig interesse, som den viitløfftigen indeholder, huilche 45 daler befindis ad vere hans S. Moders gield, som M. Christopher med en forseget och vnderschriftuen registrering och liquitering aff consistorio udgiffuet beuiser, Sameledis beuiser med en vdschrift aff Academiens protocoll, hans S. foreldris gieldsbreffue hos vniversitetet ad vere vdj arrest, Effter huilche arresterede breffue M. Christopher med sine medarffuinge schulle indfordre tilstaaende gield, creditorerne med ad betalle, Och i saa maade, som bemelt findis tuist emod M. Christophers udgiffne handschrift, Ochsaa M. Christopher nu for retten erbiuder sig sin handschrift ad ville effterkome till Aarsdagen den 29 Junii i førstkommende, Saa vel som effter Hans Lorckis vdgiffne fuldmagt, at vere, vdj minde, paa det hand herforinden sine breffue enten vdj mindelighz eller vid retten kand fordre, Och renten da forfalden, viste Borg: och Raad effter foregiffuende tuistighz icke ad stede Rasmus hanssen paa sin hosbondes vegne, offuer M. Christopher en giesteret, Mens tilfinder M. Christopher, effter sin egen forplicht ad betalle hoffuetstoell och rente till den 29 Junii i førstkommende, eller derfor ad lide vurdering effter Recessen / # 2 a:skt.

- 343: 2 viitløfftigen (vidtløftig) ä. utförligt
 7 arrest förvar
 9 tilstaaende ä. om fordran: utestående, förfallen till betalning
 16 vdj mindelighz (dvs. -het) på fredlig väg, i vänskap
 18 stede tillstädja
 19 Efter hans är sin struket

[344] Fredagen den 6 Februarii, Anno 1635.
 Beente Christen Remesnidens haffuer ladet indsteffne Mogens
 Anderssen K. M^s fogit, for en arrest hand har stedt paa
 hindis broders Jens Graais Arff, som huercken bifalder
 5 Birckeretten eller mandaterne, Och mere er angiffuet
 end hindis broders Jens Graais Revers med hans
 egen hand underschriffuet vduiiser, Er begierendis i dag
 for alle at Mogens Anderssen vil naffngiffue naar hand
 vid dommen vil gjøre hinde udleggh, for hues hinde er
 10 berettiget ad kraffue, som hand har lenge fraholet hinde,
 Och begierer suar der paa / Fremlagdes en
 Revers under Jens Graais egen hand, huor vdi meldis
 Jens Graa ad haffue anamet aff Velb: Jesper friis
 20 rigs daler till et antall Soldater ad verbe, med vi=
 15 dere same revers indeholder, dat: 26 Julii, Anni 1626,
 som bleff lest och paaschriffuet / Neden paa for^{ne}
 revers findis antegnet, som følger: Den 4 Octobris
 1626, noch sendt hannom 30 Rigsdaler, uden revers / Bleff
 for^{ne} revers strax igen anammet / Baltzer Lau=
 20 ritzøn Stadstienere hiemplet vid sin eed, Mogens An=
 derssen her ad vere steffndt / Fremlagde Be=
 ente en fuldmagt under Jehan Christenssens egen
 hand, dat: 20 Julii, 1634, som bleff lest och paaschriffuet /
 At Beente schal indfodre och til sig aname huis
 25 tilkraff Jehan haffde effter Jens Graae / var

- 344: 3 *arrest* beslag, kvarstad
 4 *bifalder* är i överensstämmelse med
 5 *mandaterne* ä. jur. förordningarna (utfärdade av en enväldig furste)
 6 Efter *Graais* är *rigtig* struket
 8 *naffngiffue* ä. uppge, bestämma
 9 I början av raden är *vill* struket; *dommen* ä. domstolen; efter *gjøre* är *ham* e.d. ändrat till
hinde
 11 f I kanten *Velb: her / Henrick / Huitfeldt /*
 14 *verbe* värva
 16 Efter *som* är *bbe* struket
 24 Efter *Beente* är *haffuer* struket

Henrick Bom haffuer ladet indsteffne Niels Grindou, sambt
 effter^{ne} 4 mend, Hans Heruert, Otte Copman, Simen
 Truidssen och Beent hanssen, Och fremlagde Henrich
 en forhandling under for^{ne} 4 mends hender, d at: $\bar{j}2$ 30
 Decemb: $\bar{i}634$, som bleff lest och paaschriffuet / At parter-
 ne bleffue forligte, At henrick schall giffue Niels $\bar{2}9$
 daler for kost och Øell, Och bød Niels henrick sin
 kramkiiste igien, som hand icke ville anamme /
 Bleffue de 4 mend endelig forelagt strax 35
 ad tage parternis breffue och regenschaber for sig
 dennom adschillige, Och giøre deris Affsigt
 som det sig bør /

- 344: 26 *Raadstuffvidne* protokoll (protokollsutdrag) från rådsturätt
 30 *forhandling* ä. skriftlig redogörelse
 31 Efter *At* är *de* struket
 32 I kanten *Niels Grindou*
 34 *kramkiiste* (-kiste) kringvandrande handelsmans låda o.d. med handelsvaror, bildl. *hele kramkisten* hela klabbet o.d.
 35 Efter *endelig* är *strax* struket
 36 f Efter *sig* är *och giøre der* struket
 37 *Affsigt* (afsig) ä. överenskommelse

[345] Fredagen den 20 Februarii, Anno 1635.

Jehan Christenßen fremlagde en kaldssedell, ad haffue ladet indsteffne Zachariis Siuendssen, med hans regenschabsbogh emod Jehans bogh ad conferere, huis regenschab dem emellom haffuer verit,
5 fra den 7 Dec: 1634, till den 9 Jan: 1635, Och till vidnisbyrd ad paahøre / Baltzer Lauritssen och Jon laßen hiemlede vid deris eed, Zachariis loulig effter samme kaldssedels indhold, huilchen bleff lest och paaschriffuet, ad vere steffndt, Och fremlagde Jehan sin regenschabs bogh, huor vdi findis at
10 tegnit som følger: Anno 1634, den 7 Dec: gjorde ieg regenschab mz Zachariis Siuendssen om huis som er bleffuen hent hos hannom fra 1632 den 2 Mart:, Och hues hand igen hos mig ladet hente, som findis her offuer tegnit, i støckeviiß, da bleff ieg Zachariis schyldig penge – 53 daler 3 mark, Anno 1635, den 9 Jan: gjorde ieg
15 atter regenschab med Zachariis Siuendssen om voris regenschab paa gaarden, da tilregnit Zachariis mig den paastaaende rente, beløber sig 90 r:daler er slet mynt 135 daler, aff de 900 daler ieg er ham schyldig paa gaarden, Noch har min dreng hent, $\frac{1}{2}$ aln 3 haarfløiel 14 mark, End hent grøne Silkeband och nogit duelich 3 mark j2 schilling, Noch leuerit
20 Zachariis mig redepenge – 7 daler, Saa der med er altingest beregnet baade huis ieg har sent, Saa och renten med hoffuetstolen de 900 daler, Saa och redepenge hand leuerit, beregnet i alles tilsamen penge – j100 slette daler, Saa rester mig aff Zachariis 200 daler, och 4 Rosenobel, efftersom Zachariis loffuet gaarden at beholde, for det
25 same kiøb Jørgen hanssen med mig gjorde / Fremstod Carine Jehan Christenssen och gjorde sin høieste eed, ad der Zachariis Siuendssen, och Jehan Christenssen sidst vare offuer regenschab samen, till deris, kaldet Zachariis Carine hinde til sig, och berette for hinde, ad hand haffde da fornøiet Jehan Christenssen j100 daler,
30 de 200 daler ville hand fornøie ~~Jehan~~ Major, som Jehan var Major

345: 2 kaldssedell ä. jur. »skriftlig udenretsstævning (stævning udfærdiget af sagsøgeren selv)» (ODS)

4 conferere jämföra

11 hent hämtad

16 paastaaende ä. begärd, krävd

18 3 trol. så; jfr 340:10

19 Silkeband ev. -bond; duelich ä. (dvælg) grovt, löst, vanl. svart lärt

20 altingest ä. alldeles, helt och hållet

23 rester resterar

24 Rosenobel. En rose(n)obel var urspr. ett fint engelskt guldmynt, präglat på 1400- och 1500-talen, med en bild av en ros; förr äv. om ett danskt (och svenskt) guldmynt

28 Efter Carine är s struket

29 fornøiet tillfredsställt med erläggande av betalning för något

30 Efter fornøie är Jehan struket; Major Evert Hellman

schyldig, End talde Zachariis om 4 Rosenobelers / Mo= [345]
gens *Anderssen* Stadsfogit her i *Christianstd*, gjorde sin eed, ad hand boede
i for^{ne} gaard, som Jehan nu iboer, nest for Jehan, v^dj ij aar,
der de bleff forligte om huseleien, Sagde Zachariis til Mogens
ad hand ville intet haffue for det halffue aar Mogens boede 35
der v^dj, mens bleffue forligte for det heele aar om 30 slette
daler / Hans heruert vant effter *R c c c s s c n*, ad hand bode
i for^{ne} gaard nest for Mogens *Anderssen* v^dj it aar, och gaff hand
Zachariis huseleie der aff fra *P a s c h*: 1624, till Pasch: 1625
24 slette daler / Simen Truidssen vant i ligemaade, 40
ad hand leide for^{ne} gaard aff S. henrick Mogenssen och Carine

- 345: 31 Efter *Zachariis* är med struket
34 *huseleien* huslegan (hyran, arrendet)
36 Efter *aar* är *for* struket och ersatt av *om*
37 Före *heruert* urspr. *Jehan*, struket och ersatt av *Hans*
39 Först på raden är *J* struket

[346] Zachariises it heelt aar, for 20 slette *daler*, der hand haffde boedt der vngefer j0 vger, begierde karines forige mands broder Christoffuer Frich ad fløtte der ind, Saa effter Carines begiering fløtte Simen der aff, saa begierde Carine ingen huβeleie /

- 5 Zachariis Siuendsssen fremlagde sin Regenschabbogh, huor Vdj findis antegnit som følger: Anno $\overline{i634}$, den $\overline{8}$ Dec b:
Da bleff Jehan Christenssen mig schyldig effter affregning for adschillig Smaa vare penge – 53 *daler* 3 *mark*, dogh icke gaarden der vdi meent som Jehan vdi boer paa leie, $\overline{24}$ Di to, hen=
10 te Jehans dreng h̄ aln fint 3 haar fløiel for – 4 *daler*, Fick Jehan j̄ korter tafft for $\overline{3}$ *mark*, och $2\frac{1}{2}$ aln galeuere 15 *skilling*, – 3 *mark* j5 *schilling* / ...
Giorde Jehan Christenssen sin høieste eed, ad saaledis i sandhed er och tilgaaet, som Jehans regenschabsbogh som forschriffuet indeholder / Begierde Jehan Christenssen ad
15 Zachariis vill giøre sin eed der emod, icke saa ad vere i sandhz som Jehans bogh, som forschriffuet indeholder / #
ybdusft.

- Mogens Anderβen haffuer vid kaldsmend Jon laβen her i Christianstad, och Mogens Gudmandssen her samesteds, med $\overline{8}$ dags varsell, som de vid deris eed hiemlede, ladet hiidsteffne Peder Laβen i Ølsiø,
20 Anlangende løffte hand den $\overline{9}$ Jan: nestforleden, her for retten giort paa sin drengs Tiidemands Anderssens^s vegne / #

- Borgemester Oluff Suendβen paa Kirstine S. Anders Nickelssens, Saa vel som paa Niels Tomissens Guldsמידs stiff=Søns vegne, var begieren=
de aff Mogens Anderssen K. M^s fogit, /: efftersom forleden man=
25 dagh de vare begierende Mend ad udneffnis, som kunde grand=

346: 5 I kanten *Zachariis Siuendssen*; före *huor* är *s* struket
11 *korter* ä. kvarter, = $\frac{1}{4}$ aln (c. 15 cm); *aln* över raden; *galeuere*=*galuner*?
23 Efter *paa* är *dorete* struket
23 I kanten *paa* / *Kirstine Anders* / *Nickelssens* / *Vegne*
23 *Tomis* över raden; *stiff* över raden

sche och forfare huis biugning Jehan Christenssen har sat paa den
gaard hand iboer :/ ad hand dennom endnu ville udneffne 8
mend, som same biugning kunde besigte, effter viitløfftigere deris
forige angiffuende och begiering / Mogens Anderssen sua=
rit, ad hand icke tør vnderstaa sig, Mend ad stede paa
for^{ne} bygning, efftdj sagen for velb. Landsdomer er indsteffndt,
før domb der vdj er gaaen, siden er hand offuerbødig ad giøre
saa viidt hand bør / B: paa kjøpis vegne #

[346]

30

346: 27 I kanten *Niels Tomissens / hustru*,
31 I kanten *Jehan Christenssen / #*
32 *er*¹ över raden

[347] Fredagen den 6 Martii, Anno 1635.

Mogens Anderßen K M^s fogit haffuer ladet hiidsteffne Hogen Grydestøber, for hand haffuer sidet offuerhörig och icke hiulpet till Stadzens gaffn och beste med veeckning vid den lange broe, som K. M^s breff
5 tilholder, Och der hand effter Borg: och Raads paalegg och Sambtøcke er besøgt ad pantis, for hand icke møt effter som er tilsagt, haffuer hand icke villet lade sig pante, mens møt dem med øxe, Och bødet dennom hugg och slag, der de kom och ville ham pante, effter samme paaleggh, formente Mogens Anderssen ad hogen der
10 med har forbrut sin borgerlig eed, Och bør den ad vinde paa ny, och der for uden bøde sine 3 mark, Och begierde domb / Hogen Grydestøber suarit, ad icke schal beuiises, hand io har effterkomit Borg: och Raads befalning, mens paa den tiid ham var forelagt, haffde hand saadant forfald, ad hand icke
15 kunde komme paa tiider som ham var forelagt, som hand vil louligen beuiise, Mens møtte dogh siden och effterkom Borg: och Raads befalningh, Och siunis det er ickun et had, At hand icke bør ad vere derfor instevnt, ad hand icke møtte paa den tiid / Mogens Anderssen tilspurde Rodemesteren, Matthis
20 Maler, om hand icke med de andre i hans rode begieret ad ville pante hogen, for hand icke møtte efftersom hand bleff tilsagt, Matthis Maller suarede, At de i hans Rode som vare ude och vecket, begieret de kom ind, ad pante hogen, fordi hand icke møtte / Och begieret Matthis ad Byfogeden ville lade
25 tieneren gaae med dem och pante / Hogen var offuerbødig ad udlegge den rigs mark, som er paalagt / DØMBTT, Effterdj hogen er fundets vñørsam, och icke møt, efftersom er tilsagt, Och siden der hand er besøgt om pant, for hand icke haffuer møt i tiide, giort verie, Bleff hand till-
30 funden effter Privilegiernes 92 articull, ad bøde sine 3

347: 3 *sidet offuerhörig* jur. icke efterkommit (anmodan o.d.)

4 *veeckning* (vække) hållande av öppet vatten kring fartyg, förtöjningspåle o.d.

4 *den lange broe* beteckningen på den senare s.k. Långebro har ännu inte blivit ett fast namn

5 *paalegg* jur. åläggande

12 I kanten *Hogen / Grydestøber*

19 *Rodemesteren* ä. »leder af en rode i borgerbevæbningen» (ODS), person med vissa ledande och ordnande uppgifter i en »rot»

20 Efter *icke* är *sa* struket

20 *i hans rode* över raden ersätter struket *med*

24 Orden *begieret* och *Matthis* i hs i motsatt ordning

28 Efter *besøgt* är *ad* struket

mark for vlydelse, Och för hues vern hand har giort, emod den 173 articul,
dene tiid benaadet,

[347]

Mogens Anderßen K. M^s fogit var begierendis aff Rodemesterne, ad de deris
sandhz ville tilstaa, huo aff Borgerschabet er fundet modvilli-
gc, och icke møde, som de ere tilsagt, ad vecke vid den lan- 35
ge broe, och huo giffuet dennom vquems ord, Jens Nielssen
Smid, gaff tilkiende, At Suend fischere der hand Var til-
sagt, kom hand ud, som de andre vare ferdige ad gaae hiemb,
der hand da kom, viisde Jens ham huor hand schulle hugge, da
bleff Jens vred, ville icke, mens sagde hand ville hugge, som 40
hand pleide ad hugge, Som Jens igen ville hand schulle hugge

347: 31 f *emod ... articul* och *dene ... benaadet* i hs i motsatt ordning
31 Efter *den* är 7 struket
36 f *Nielssen* och *Smid* i hs i motsatt ordning

[348] huor behoff giordis, hōtte Suend nogen Jens med øxen, och
 hugh Suend nogen gange effter Jens Smid /
 Ydermere berette Jens Smid, ad Peder Suendssen bleff och til-
 sagt, mens møtte icke endog hand var hieme, och sad vid sit
 5 bord, och viisde Peder en liden piige ud, den viisde Jens hiem igen /
 Niels Pederssen gaff tilkiende, ad Peder Poffullssen bleff tilsagt ad
 møde, och loffuet ad møde, mens komb icke / Hans Kaas
 gaff tilkiende, ad Oluff Bøcker bleff tilsagt, och møtte icke
 ad vecke, och det 2 gange, den første gangh pantet de ham,
 10 saa togh Oluff pantet fra Hans Kaas med gevalt, och ville giffuet
 hugh paa hannom, End berette Hans, ad Oluff dōnick suare=
 de, ad hand icke ville vecke /

348: 1 Efter *nogen* är kanske *gange* uteglömt, jfr r. 2
 2 Raden slutar med *Peder S*, struket
 4 *mens* ä. men

Fredagen den $\overline{13}$ Martii, Anno $\overline{1635}$.
 Jehan dubeltsten och Hans Claussen begge borgere i kiøbenhaffn,
 paa deris Vegne, Lÿder Nibur, haffuer ladet indsteffne
 Otte Copman, for en Summa penge hand dem schÿldig,
 effter hans udgiffne handschriffter, som hand icke schal haffue
 holdet, effter deris forsets indhold, som bleff lest och paa=
 schriffuet /. Fremlagde Lÿder, en handschriffte under Otte
 Copmans egen hand, som bleff lest och paaschriffuet /. Huor
 vdi Otte bekiender sig schÿldig til Jehan dubeltstein
 410 daler, ad betale til Christianstads marckit, om Someren, $\overline{1632}$,
 Och derfor i pant set sin huss och gaard hand ibor, som hand=
 schrifften vitløffftigen indeholder, dat: $\overline{8}$ Martii, $\overline{1632}$,
 End fremlagde Lÿder en anden handschriffte, under Ottes
 egen hand, som och bleff lest och paaschriffuet /. Otte Copmand
 ad vere schÿldig till hans Claussen 375 slette daler 3 mark
 7 skilling, Och Sat hanom i pant for^{ne} sit huß och gaard, for
 same summa penge ad schall nyde, bruge och beholde, om
 penge icke bliffuer betalt til midfaste $\overline{1632}$, same handschriffte
 dat: $\overline{27}$ Jan: $\overline{1632}$, Noch forlangde Lÿder, et
 Tingsvidne her aff tinge udgiffuet j2 Martii, $\overline{1632}$, som
 och bleff lest och paaschriffuet /. Lÿdende paa for 410 daler
 till Jehan dubeltsten, huorfor hand i pant setter sin
 gaard som før er melt / End i rette lagde
 et Raadstuffvidne, dat er it $\overline{23}$ Marti: $\overline{1632}$, som
 bleff lest och paaschriffuet /. Lÿdende paa for^{ne} 344 daler 3 mark
 7 skilling, huorfor hand och i pant setter sin gaard, dogh
 Jehan dubelstens giæld 410 daler der i fra vbeschorit,
 Endnu fremlagde Lÿder en fortegnelse, paa huis
 Jehans och Hans Claussen nu tillkreffuer i allt, med
 rente och omkost, beløber in suma til denne dagh,

5

10

15

20

25

30

349: 3 I kanten under Jehan: vid / Lÿder Nibur
 12 Efter indeholder är huilchen struket
 23 Efter gaard är f struket

- [349] Penge – 899 daler, Och gaarden vurderit for
 j000 slette daler, Rester Otte – j0j daler, paaschriffuet /. Frem=
 lagde Ljyder paa Jehans och Hans Claussens vegne
 for^{ne} j0j daler, Som hand tilbød Otte Copman / ...
- 35 Otte Copman fremlagde her emod, En 8 mends
 forseklet Affsigt, d at: 9 Sept: i633, som och bleff
 lest och paaschriffuet, huor vdj for^{ne} gaard er vurderit for
 j000 slette daler, Och suarit Otte her till

349: 31 I början av raden är 10 struket
 32 Rester resterar
 35 I kanten Otte / Copman
 36 Affsigt ä. jur. utslag
 38 Otte ä. fr. Otter

At efftersom de begierer rente aff huis gods hand aff dem bekomit, formener hand sig icke bør giffue denom nogen rente eller omkostning siden den dag de hans gaard ladet vurdere / Mens formener de bør staa ham till rette, for huis schade, hand, siden den dag vurdering er gaaen, der offuer liidt haffuer, Saa vel som for det hand haffuer voffuet paa gaarden, siden den dagh, med andet, som er, veie ad holde vid lige, och voldgierder, som beløber sig tilhobe 36 daler / Fremlagde Otte Copman en Beschickelsesedell dat: 29 Jan: 1634, med Suar bag paaschriffuit, huer vdj Otte tilbød dennom deris pant, End fremlagde Otte, en beuiß under Hans Nielsens da i Byfogedens frave[re]lse, i hans sted hans hand, At Otte den 25 Julii, 1634, haffuer ladet indsteffne Jehan dubbelsten, och Jehan Claussen for retten, Och tilbødet denom gaarden, som beuißen videre inde holder huilchen bleff lest och paaschriffuet / Før det sidste fremlagde Otte en anden Beschickelsesedell, dat: 27 Jan: 1635, vnder sin egen, samt Jørgen kandestøbers och Hans Nielsens hender, huilchen och bleff lest och paaschriffuet / Bleffue parterne saaledis her om foreendte, Jehan dubbelstein och Hans Claussen, som selff møtte her for retten, At Jehan dubbelsten och Hans Claussen haffuer efterladt Otte Copman den gandsche summa hoffuitstoellen paa 554 daler 3 mark 7 skilling, Och Renten mz omkostningen slet affgiffuet, Med saadan condition, ad Otte Copman schall erlegge och betalle bette Jehan och Hans Claussen, forne 554 daler 3 mark 7 skilling till Pindsdagh førstkommende, med rede penge, huor emod hannom hands udgiffne handschriffter och breffue schall offuerleueris och cassetis, Hues icke Otte Copman till Pindsdagh førstkomende, forschaffuer och erlegger dennom forne 554 daler slette 3 mark 4 skilling, som forschriffuet, schall Jehan dubbelsten och Hans Claussen vere deris ret lige ner och vforkrencket i alle maade / Som de paafodret haffuer / # 3a:hskt.

#

350: 3 omkostning jur. rättegångskostnader
 4 f staa ham till rette avlägga honom räkenskap
 10 Beschickelsesedell kravbrev
 14 hans hand över raden
 23 dubbelsten och Claussen över raden
 25 mz ersätter struket och
 30 cassetis makuleras
 33 dubbelsten över raden

[351] Fredagen den 20 Martii, Anno 1635.

- Lyder Nibur Byes kemner haffuer ladet Jndsteffne dennom her i byen, som haffue hauffuer och hauffueplatser her for byen, effter et regester der paa som bleff lest och paaschriffuet / Och fremlagde
- 5 Borgemester Oluff Suendssen en beuiiss under Pavles Buys-
sers Ingenieurs hand, som bleff lest och paaschriffuet, Anlan-
gende 64 kolhauffueplatze, hand har bekomit 32 r:daler fore,
aff B. Oluff Suendssen, som gemene Borgerschab lofft til Ingenieren,
same beuiiss dat: 22 Oct: 1638 / Fremschicket Jesper
- 10 holst och Mads Berntßen deris schrifttliche indlegg som och bleff
lest och paaschriffuet / End Jligemaade flere aff borger-
schabet, och de som haffue gaarde her i byen, begierer hauffue=
platzer till Samme deris gaarde / Jehan Carock frem-
lagde under Niels Bøckers hand, et kiøbebreff paa en hauffue=
15 plats, som hand aff S. Lhene Esborns, som bleff lest och paaschriffuet,
End berette Jehan Carock ad haffue affkiøbt Anders kelsmid
den anden plats, den tridie hauffueplats er til hans gaard /
Morits schomager fremlagde under Claus Poffuelssens hand en beuiiss
Bodel Jacob handschemagers ad haffue til Morits en hauffueplats,
20 op til Claus Giøn[g]s och Claus Poffuelssens, dat: 28 Maii, 1629, som
bleff lest och paaschriffuet, Berette Morits ad hand haffuer ingen til
gaarden / Niels Bøcker fremlagde under Tomis Bøkers
hand en beuiiss Tomis ad haffue giffuet Niels Bøcker hans halffue
part aff hans hauffue, dat: 1624, som bleff lest och paaschriffuet, Be-
25 rette Niels ad haffue solt for^{ne} halffue hauffue till friderich Schy-
lich / En hauffueplats haffuer hand anamit til sin gaard, som hand har
endnu / Friderich Schylich berette ingen hauffueplats ad haffue
til sin gaard, uden for^{ne} halffueplats / Mogens Pederssen frem-
lagde en beuiiss under Carll schomagers hand, Carl ad haffue solt
30 til hiort hillers sin hauffueplats mellom Per Anckers och her

351: 3 fregester register

5 Pavles Buysers Ingenieurs se 12: 21 not; i kanten B. Oluff / Suendssen

6 Ingenieur förr i sht om militära förh.

7 kolhauffue köksträdgård

8 lofft över raden

9 I kanten Jesper holst, / Mads Berntssen

11 Efter paaschriffuet är Ni struket

13 I kanten Jehan Carock

16 affkiøbt köpt av (ngn)

18 I kanten Morits / schomager

19 haffue hs: hauffue

22 I kanten Niels Bøcker

27 I kanten Friderich / Schylich

28 I kanten Mogens Pederssen halffueplats något osäker läsning, dock inte hauffue-

Peders i Giemsiø, dat: 30 Apr: i628, Som bleff lest och paaschriffuet / Mads Berntssen fremlagde en beuiß under hogen Gundessens och Bente hanssens hender, hogen ad haffue soldt til Mads Berntssen en hauffue uden søndre port, Østen Staffen Suenschis, Synden for Peder Jenssens och Norden Oluff dønicks, dat: j̄ Junii, 1632, som bleff lest och paaschriffuet / Niels Bøcker fremlagde, end et kiøbebreff, ad haffue soldt til Niels sin hauffue Sønden Gabriels, och norden dorete guldsuids haffue 50½ aln i bredt och 50½ i lengd, br[e]ff[ue]t dat: 28 Apr: i63j, under Oles egen hand, bleff lest och paaschriffuet / Zachariis Siu[en]dessa berette ad haffue affkiøbt, Niels Guldsuid, Bente Graa, Peder Graa, Peder hepp, Zachariis Murere, och Avgustinus hanssen	[351]
	35
	40

351: 30 f her *Peders i Giemsiø* Peder Olsen, sognepræst 1590–1628

31 *Gemsiø* Jämshög, sn i Listers hd, Bleking

32 I kanten *Mads Berntssen*

36 I kanten *Niels Bøcker*

39 *brfft* brevet, möjl. *bebrevet* dvs. i handling av ...

40 I kanten *Zachariis / Siuendssen*

[352] i Strøe deris hauffuer, Niels Bøcker berette ad haffue
 affkiøbt Oluff Mortenssens hauffue, kjøbebreffuet lest før inden
 tinge tilforn / Zachariis Siuendssen fremlagde et kjøbe-
 breff, under Velb: Jumfru Sophie Galtis egen hand och Segll,
 5 hinde ad haffue solt ham sin hauffueplats, Sønden op til hans
 Pottemagers hauffue, i sin leng 50 aln, och bred 50 aln, som er
 bevilgit til hindis *gaard*, aff Velb: Jørgen Vrne Slotsherren,
 da t: 4 Apr: 1632, som bleff lest och paaschriffuet /

M. Christopher hanssen Sognepresten fremlagde en Copie aff Slotsher-
 10 rens befallning, vnder M. Christoffuers hand, som bleff lest och
 paaschriffuet, Anlangende M. Christoffuer sig beklagit och borgere
 och Borgerscher en deel icke offerer, och derfor maa schee bliffuer aff
 kircken, Och efft[er]dj det er en deel hans løn, huorfor schal
 Byfogeden haffue indseende, huor aff kircken bliffuer, for hellig
 15 brøder tiltaller, icke allene i disse helligdage, mens och om Søndage
 och bededage, och schal lade optegne huo bliffuer aff kircken, som de
 videre indeholder, Hans Pottemager suarit her til,
 At naar hand haffuer sin ild i sin offuen i brødeoffu[e]n,
 om bededagene, kand hand icke gaa der fra, efftersom hand
 20 undertiden nat och dag schal ligge der vid /.

- 352: 1 *Strøe* trol. N. Strö, by och sn i Ö. Göinge hd; i kanten *Niels Bøcker*
 2 I början av raden är *solt* struket
 3 I kanten *Zachariis Siuendssen*
 4 *Velb: Jumfru Sophie Galt* se 303: 10 not
 7 *Velb: Jørgen Urne* är riksmarsken J. U. (1598–1642) som från 1629 var länsman över Kristian-
 stads län, närmast före Malte Juul
 9 I kanten *M. / Christopher*; efter *Copie* är *under* struket
 12 *Borgersche(r)* ä. »(næringsdrivende) borgerkvinde» (ODS)
 13 Sist på raden är *haffue* struket
 14 *hellig brøder* sabbatsbrott
 16 *bededag* »en til bøn i kirkerne særlig fastsat helligdag» (ODS)
 17 I kanten *Hans Pottemager*
 18 Efter *offuen* är *om b* struket

Fredagen den 10 Aprilis, Anno 1635,

Mogens Anderssen K. M:^{ts} fogit och Lyder Nibur haffuer vid Stadstienere Baltzer Laurssen och Joen Lauritzen, som de vid deris eed hiemb=

lede, haffde till dombs ladet hiidsteffne henrich Christi= 5
 ssensen, for leiersmaal, hand haffde begangett,
 med sin Stiffaders pige i Vidschøffle, Satte
 Mogens Anderssen paa k: M^{ts} vegne, och Lyder
 Nibur paa Byens vegne, i rette om hand icke bør
 bøde derfor effter Kong: May:^{ts} forordning,
 som formelder om leiersmaall, och begierde domb, 10
 heremod fremblagde Niels Truidssen paa henrich
 Christenssens vegne, hans schriffthige Suar, som bleff
 lest och paaschriffuet, Mogens Anderssen och Lyder
 suarede, och formente, at hand burde at haffue
 beuiist, det hand i Vidschøffle haffuer hafft sin Verelse, 15
 dugh och disch, mens er ickun henrichs egne ord, och
 her vdi friheden hos sin farbroder S Anders
 Nickelsens, haffuer hafft sin Verellße, och brugt kiøb=
 mandschab, och her forreist fra friheden, och vdi
 Vidschøffle staaet schriffth, effterdj hand her icke kun= 20
 de komme till Allters, menendis derfor att
 hand her till kongen och byen, bør at vdlegge
 sin bøder, effterdj hand icke endnu den her eller
 andensteds haffuer vdlagt, Och begierit domb,

Jligemaade haffde ladet indsteffne henrich Nielßen 25
 veffuer, for leiersmaall hand haffuer begangett
 med Et quindfolck till Anders Schrederis, Satte
 i rette som tilforn, om hand icke bør bøde effter
 K: M^{ts} forordning, om leiersmaall, och begierde
 domb, henrich benegter at hand icke 30

353: 2 och ... Nibur över raden

2 ff I kanten under *Mogens: och / Lyder Nibur*

7 Efter *i rette* är om struket

8 I hs står *i rette* närmast efter *Satte* r. 6; efter *om* är *de* struket

9 *derfor* över raden; efter *effter* är *privilegiene* struket

11 *paa ... vegne* och *fremlagde ... Truidssen* i hs i motsatt ordning

12 I kanten *Henrick / Christenssen*

14 Efter *hand* är *det* struket

16 *dugh och disch* numera poet. om uppehålle

17 Efter *her* är *hos* struket

22 Efter *hand* är *till k* struket

30 I kanten *Henrick Nielssen / Veffuer*; efter *henrich* är *begier* struket

[353] haffuer giort hinde med barn, mens M. Christopher
 nødde och tuang ham till at hand motte staa schriff i
 hellsingør, effterdj hand icke kunde komme fra
 sin Mester, fra sit arbeide, Och bekiende henrich
 35 At hand icke kand negte hand io laa hos hinde /
 Mogens Anderssen tilspurde hanom om hand
 icke stod schriff for dette quindfolck, eller nogen
 anden, huortil hand suarit, at hand icke kand
 benegte det, at hand io stod schriff i hellsingør,
 40 for dette quindfolck, Mogens Anderssen suarit
 At samme quindfolck haffuer her vdlagt hanom och staat

353: 32 *ham* ersätter i *hs* struket *mig*; d:o står *hand* för urspr. *ieg*
 36 Efter *Anderssen* är *suarit*, och struket
 41 *vdlagt* jur. utpekad (som barnafader)

schriff derfor, Setter derfor i rette, om hand icke bør bøde effter K M ^s forordning, som forskriffuet, och begierde domb /	Neck haffde ladet indsteff-	
ne et quindfolck vid Naffn Elße, som er till hiem hos Peder Bøbeschøtter, for leiersmaal hun haffuer beganget, Satte i rette, om hun icke bør bøde effter K. M: ^s forordning, som forskriffuet eller lide, och begie-	Bleff Ellse paarobt, møtte icke,	5
rit domb, Endnu ladet hiidsteffne Steen tienendis Tomis Anderssen, och det quindfolck som hand haffuer belig-		10
get, Vid naffn kierstene, och tienendis for ^{ne} Tomis Anderssen, Satte iligemaade i rette, om de icke bør bøde effter for ^{ne} K. M ^s forordning, eller lide, och begierde domb /	Bleff Steen och kier-	
stine paarobt, møtte icke,	Sammeledis	15
haffuer Lyder ladet hiidsteffne Carll Ollssens Amme vid naffn Anne, for leiermaal hun haffuer be-		
ganget med Jacob beier Soldat, Satte i rette om hun icke bør bøde til byen effter K. M ^s for-		20
ordning, saavell som hun har giort till K M ^{tt} fogit eller lide, och begierde domb,	Bleff for ^{ne} Ane paa-	
robt, møtte icke,	DØMBT, ad effterdj	
for ^{ne} Personer icke negter leiersmaallet, Saauell som en part icke vill møde och suare, eller nogen paa deris vegne, Bleffue de Sambtlige		25
tilfunden at bøde effter kong: May: ^{ts} forord-		
ning, eller lide, effter for ^{ne} m a n d a t e s indhold /		
Niels Poffuellssen var begierendis, At Peder Erichssen och Jacob Anderssen ville frembkomme, och vere bestendigh		30

354: 7 lide undergå bestraffning; som forskriffuet och eller lide i hs i motsatt ordning

8 Ellse över raden

20 I kanten Morten Christenssen / Stadsfogit, / och / Henrick perssen / kemner / # ia.; hun har
giort samt efter K M^{tt} är fogit tillskrivet över raden; efter som är her (?) struket

27 Efter lide är effter struket

30 vere bestendigh (bestandig) upprepa, bekräfta

- [354] hues B. Oluff Suendssen for denom haffuer berett,
 efftersom hand nu selff ligger paa sin Sotte
 seng, och icke end(?) kand møde, om det Salt som
 hans Vlstang *der* haffuer forhuerffuet, domb fore offuer
 35 Tomis Anderssen, och huis Tomis for hanom haffuer
 beret, samme dag domb er gangen, strax effter
 Raadmendene var Adschilldt, Fremb=
 stod Peder Erichssen och Jacob Anderssen, och berette
 at de haffuer verit hos B. Oluff Suendssen, henvist,
 40 Och da de er indkommen, laae hand paa sin
 Sottesengh, da tilspurde de hanom om det var
 hanom icke vitterligt, at den dag der var
 gaaen domb, emellom Tomis Anderssen och

354: 31 I kanten under *Niels Poffuellssen: paa / Jacob Claussens / Vegne i /Malmøe*
 33 Efter *icke* är *selff* struket, därovanför *end (enu?)*
 33 Efter *møde* är *Och* struket
 34 *der* över raden
 43 *gaaen* avkunnad

hans Vlstangh, i Mallmøe, nogit Salt Anlangendis, 5
 Och Tomis sig schall haffue paarobt, icke
 at haffue verit tilstede den dag domb gick for
 Borg: och Raad, da gaff hand oss for Suar, At
 den samme dag, at der gick dom paa Tomis 10
 for samme Sallt, och Raadmendene var vd gaa=
 en, gick B Ole Suendssen vdi sit Bislag och Satte
 sig, da kom Tomis vd fra Michel Berntssens, och
 gick bort till B. Ole Suendssen, da spurde Tomis
 B. ole Suendssen ad, om de haffde feldt domb 15
 offuer hanom, for for^{ne} Salt, da suarit B. Ole Suen=
 ssen hanom, Ja, thi hans Vlstang var der
 tuende gange op tilforn, och kreffuet Tomis
 for samme salt, saauell som Tomis tilforn for
 B. Ole Suendssen haffde verit indsteffndt, aff for^{ne} 20
 hans Vlstangh, At hand hanom ville betalle, och
 da Tomis icke ville betalle hanom, mens sagde
 ad hand icke ville giffue hanom mere end $\overline{20}$ daler, som
 och paa bordet til hans laae affteldt, om hand denom
 ville Anamme, effterdj hand haffde kiøbt saa=
 megit Sallt aff hanom som hand haffde till offuer=
 maalet, huortill hans Vllstand suarit, At
 hand intet haffde c o m m i s s paa at selge nogit 25
 offuermaall, och ei heller hand viste huor megit
 hand haffde inde, men huis Salt hand haffde,
 schulle hand selge, och leffuere med byes tønde, och
 tønnden for $5\frac{1}{2}$ daler, Och dereffter haffde hand
 och leffuerit Saltet, Och ingen penge hans VI=
 stang for nogit offuermaall haffde Anammitt, da
 Sagde Tomis til Ole Suendssen, At hand paste icke 30

- 355: 2 Först på raden är *Da effterdj* struket, ersatt av *Och*
 7 *B* över raden
 8 *vd fra* i hs i ett ord
 10 Efter *om* är *hand* struket
 12 Efter *hans* är *haff* struket
 18 *hand* över raden
 19 *til hans* över raden
 21 *offuermaal* mängd utöver det stadgade, överenskomna o.d.
 24 *huor megit* i hs i ett ord
 26 *byes tønde* tunna av den storlek som gällde på orten
 30 f *paste ... om* brydde sig om

[355] om, huad domb de haffde giffuet offuer hanom thi Zacha-
riis Siuendssen schulle betalle hallff parten, och
da gick Tomis fra B. Ole Suendssen, och Michel
Berntssen kom da ud paa torffuet, och besaa tho
35 stude, da gick B. Ole Suendssen till Michell Berntssen
och Sagde om hand hørde icke huor Tomis talde hanom
till, och Michel da suarit, hand hørde vell hand
motte, mens hues det var viste hand icke, da
suarit Oluff Suendssen, det er om den domb, som
40 vi haffuer Affsagt, emellom hanom och en Mand i Mall-
møe / Frembdelis tilspurde Niels Poff-
uellssen Michell Berntssen, om Tomis icke var Samme

355: 36 om *hand* över raden; efter *hørde* är i struket

dag, dommen gick till B Michel Berntssen^s, effter som B. Ole Suendssen haffuer berett, for beschickelsemeend Michel Berntssen berette, At ~~han~~ Tomis var hos hanom samme dag, der dommen gick, och gick samme dag ud till B. Ole Suendssen paa torffuet, der Raadstuffuen Var holden, 5
 och besaae tho Øxer, och da berette Michel for Ole Suendssen at Tomis haffde sagt, at Zachariis haffde faaet halffparten aff Saltet, och paste icke paa huad domb der gick, thj Zachariis schulle betalle halffparten, heremod fremblagde Christen Lund, TomiBis hu- 10
 strus schriftlig Suar, som bleff lest och paaschriffuet Stadstienere Baltzer och Joen, hiemplet Tomis lou hertill at vere steffndt / #

Peder ErichBen och Lyder Nibur haffuer vid Stadstienere Baltser laurBen och Joen LaBen, som de vid deris Eed, 15
 hiemlede, ladet hiidsteffne Jehan Carock och Anders Spendere til vidnißbyrd ad paahøre, Anlangende et kiøb de med Anders Spendere haffuer giordt, for den giæld, som Anders bleff udlagtt, aff Jehan Carock at arffue med sin affdøde 20
 hustru Mette Christens dotter, Frembstod Mogens AnderBen K. M.^s fogit, och vant effter Re c e s s e n, At Jehan och Anders var tuistig om en arff, som hand schulle haffue effter hans hustru, huorpaa der var 4 Mend vdtagen, som 25

- 356: 1 *gick* avkunnades (jfr 348:43); *B* över raden
 2 *beschickelsemeend* (-*semeend* över raden) ä. jur. om stämmingsmän
 3 Efter *At* är *han* struket
 4 Efter *och* är *kom* struket, ersatt med *gick*
 5 *der ... holden* och *och ... Øxer* i hs i motsatt ordning
 6 Efter *berette* är *Tomis* struket, över raden ersatt med *Michel for*
 7 Efter *haffde* är *h* struket
 9 I kanten *Thomis Anderssen*
 12 *Stadstienere* är urspr. skrivet *Stadshier-*, mellanleden *hier* är struken
 13 Först på raden är *lou* understruket
 19 Efter *giordt* är *paa* struket, ersatt med *for*
 20 Efter *Carock* är *at* först struket, därefter skrivet på nytt
 23 Efter *Anders* är *och* struket

[356] *denom* schulle emellom forene och liquidere, och der
 2̄ aff de Mend var forsamblet, kom Mogens
 omkring Lÿders dør, da robt de *hanom* ind,
 och bad *hanom* hand ville vere offuerverendis, och
 30 forlige *denom*, da hand kom ind, slog hand mid=
 dell med Peder och Lÿder, emellom Anders och
 Jehan Carock, da bleff Jehan, och An=
 ders saa forligte, At hand vdlagde *hanom*
 nogen gieldener, effter S. Peder kremeris
 35 Regenschabsbogh, huilche gieldener bleff anteg=
 net med Jehans egen hand, och Peder, och
 Lÿder, Sauell som Mogens deris hender vnderschriffuet,
 som hand icke rettere ved, saauell som Anders
 sit karemercke Vnderschriffuet, huilchet schall vell
 40 vdviißes, naar det maa fremkomme, och der
 det var scheid, sagde Anders, ieg faar dog

- 356: 26 *forene* bringa till enighet
 30 *slog ... middell med* trädde emellan
 31 Efter *middell* är *in* struket
 31 *emellom* ersätter struket *och forne*
 32 Efter *bleff* är *de saa, for* struket
 33 *vdlagde* uppgav
 36 Efter *och¹* är *de der* struket
 37 *M* i *Mogens* ovanpå annan bokstav
 39 *karemercke* bomärke
 41 Efter *faar* är *all* struket

intet aff de gieldener, Saa bleffue Peder och Lyder [357]
 med Anders forligt, at de schulle giffue hanom
 for de gieldener hand schulle haffue, for den
 Arff 20 Slette daler, Och gaff Saa Anders
 deris beuiß paa 20 daler, Siden talde Anders 5
 at haffue giort stor bekostning herpaa, vell
 5 daler, mens Mogens *a c c o r d e r e d e* *denom* emellom
 Saa de schulle giffue hanom i0 mark, for den om=
 kostning, och icke rettere ved, end de io toghs i
 haand herom, Jens LauritBen-Corporal 10
 vant i ligemaade, At der Jens var kommen
 fra sin vacht och gick Jehans dør forbi, kom
 Jehan ind, och spurde om hand icke ville schriffue
 nogit for hanom da suarit hand, Ja, Saa sagde
 Johan, at Peder Och Lyder haffde et breff 15
 hoss *denom*, om hand ville Reenschriffue hanom det,
 da suarit Jens Ja dertill, strax der=
 effter kom Jens till Lyders fulde Lyder hanom
 neder til Peder *Erichssens*, och leste de der *breffuet* till=
 sammen, da sagde Peder, i Afften ber det intet 20
 till, kom i Morgen igien, Saa om anden
 dagen Maaltid var holden, kom Jens til Peders,
 och Sad saa lidet, da gick Anders Spendere
 bort, som var for Jens før hand kom ind, siden
 lagde Peder samme breff frem igien, och 25
 Sagde Peder hanom saa till, huad hand schulle schriffue,
 Sagde Peder, der det var *schriffuet*, at hand schulle
 lade Jehan sehe det, om hand det ville indgae,
 da gick Jens hen och reenschreff det, och lod Jehan
 sehe det, da suarit Jehan, At hand icke det ville 30

357: 2 Efter *at* en ofullbordad skrivning, trol. ett *P*
 4 Efter *Och* är *der* struket
 7 5 ovanpå annan siffra
 9 *toghs* tog varandra
 10 I kanten *Jehan Carock*,
 12 *Jehans* över raden, ersättande struket *Lyders*
 17 Efter *dertill* är *Saa* struket
 18 *fulde* över raden, ersättande struket *lod*
 19 *leste* över raden
 20 *ber ... till* passar
 21 Raden slutar med struket *Maa*
 26 *Peder* över raden
 27 Efter *schriffuet* är *om* struket
 28 *indgaae* gå in på, godkänna

[357] indgaae, formedelst det var icke, som hans
egit breff, hand haffde vdgiffuet, da tilspurde
Jehan Jens, om, hand haffde Jehans breff, da
suarit hand Ja, och lagde saa begge breffue
35 paa bordet, Saa tog Jehan *denom* och
gick Jens Saa bort, Siden haffuer Jens intet
hafft breffuene,

357: 32 Efter *da* är *Je* struket

35 Efter *bordet* är *och gick* struket

37 f Efter *breffuene* är *Jacob Anderssen* [struket: *tils / suarit*] *begierit, at Jens / struket*, därefter
– Det är ovisst om det lilla partiet *Jacob ... Jens* skall anses höra till texten

B. Michell Berntßen haffuer vid Stadstienere Baltzer och Joen,
 som de vid deris eed hiemlede haffde ladet hiid=
 steffne, Ane Niels Jenssens^s for $\overline{j5}$ r:daler paa hin=
 dis Søns vegne, som er for en Staldoxe, B.
 Michel Berntßen paa hans vegne till Slotzher=
 ren Velb: Malte Jiull, haffuer mott betalle, 5
 efftersom hand derfor haffuer loffuet, och Ane Niels
 Jenssens^s till B. Michel Berntßen haffuer igien loffuet
 for, Satte derfor i rette, om hun icke bør
 betalle inden $\overline{j5}$ dage effter louen, eller der=
 for liide vurdering, effter R e c e s s e n, med de= 10
 lens omkost, och begierde domb, Bleff
 Ane Niels Jenssens^s paarobt, møtte icke / Siden
 er møtt for^{ne} Ane, och begierit, at det motte be=
 roe sig med Sagen, indtill / den gode Mand Slotz=
 herren, kommer hiemb igien, huilchet bet^e .B. 15
 Michell Berntßen for got folckis schyld bevillge=
 de /

358: 1 Efter *B.* är *Ole* struket
 4 *Staldoxe* ä. oxe som hålles i stall och gödes
 14 I kanten *Anne / Niels Jenssens*
 14 f *at* ... *Sagen* att saken skulle uppskjutas

[359] Fredagen den 24 Aprilis, Anni 1635.

- Mogens Anderßen K. M^s fogit, gaff tillkiende, at et quindfolck, som Niels Ollßen Grydestøbersuend, belaa, huilchz quindfolck tiente till hogen Grydestøbers, er vnduigt, och icke Mogens kand faa
- 5 spur paa hinde, eller vid hinde ad finde, huilchz leiersmaall er scheidt Anno 1634, Jtem Truid Suends dotter som tiente til Claus Poff[ue]lssens, och Jacob Beier Soldat belaae, haffuer Mogens Anderssen icke bekomit mere aff till bøder til K. M^t med ¹/_j r:daler Och icke mere hos hinde er ad bekomme,
- 10 Och beretter Capiteinen ad Soldaten er fri for sine bøder, Marie Peders dotter, er beleggitt aff Niels Mortenssen sergeant, hun haffuer intet ad giffit bøder aff, Och segis serganten ad vere frii, Et quindfolck vid naffn Anne, Som bleff beleggitt aff for^{ne} Jacob Beier Soldate haffuer Mogens Anderssen bekomit aff 2 daler slette, och haffuer
- 15 hun intet mere ad giffue aff, Soldaten sigis ad vere frii, och er dette leiersmaall Anno 1635, de forige Anno 1634, Beuiiste Mogens Anderssen med Jacob Anderssen och Jørgen hanssen begge borgere her i Christianstad, Saaledis i sandhz at vere, som forschriffuet staar / # j a:

359: 4 *er vnduigt* har rymt

5 Efter *vid* resp. *finde* är *hinde* resp. *Och skulle hun* struket

7 Efter *tiente* är *hos* struket

9 Efter *mere* är *der aff* er struket

12 *giffit* (fel för *giffue*) över raden

13 *for^{ne}* över raden

14 *Soldate* över raden

16 *dette* rättat från *dettee*

Fredagen den 8 Maii, Anni 1635.

Anne Laurits dotter tienendis i hospitalet fremlagde sit klagemaall
 offuer Birgete Rasmus Glarmesters for offuerfald i kircken
 med vtillbørlig ord och slagsmaall, effter hindis schriftlig indlegg
 som bleff lest och paaschriffuet /. Och førde Anne effter^{ne} vidnis- 5
 byrd, Kirstine Aage Ollssens^s boende her vid byen, vant effter
 Reccessen, At forleden Søndags 8 dage, som det haffde ringdt
 anden gang till predicken i hospitalet och folcken var forsamlet, sagde
 for^{ne} Birgete till for^{ne} Kirstine, ad for^{ne} Anne var en kag-
 strugen hore, och brugt vtuchtig samquem med hindis Søster- 10
 søn, och hafft leiersmaal med hanom, J det kom for^{ne} Anne
 och lagde sig ad giøre sin bøn, da kaldit Birgete
 en sacramentische kagstrugen hore, Saa bad Anne Bir-
 gete schiøtte sig, selff, da sagde Birgete til Anne, du schal
 faa scham din kagstrøgne høre, saa mange gange har min 15
 Søstersøn giort vid dig, och neffnde Birgete det slemiste
 hun kunde, Suarede Anne, Er ieg en hore, da er ieg icke
 aff saa adel som J, Saa sprank Birgete til och slog
 Anne paa munden i kircken, da sagde Karine Bodils
 til Anne, sla igen du faar scham, lidet effter slog Anne 20
 igen, da tog Birgete en stol hun sadt paa, och slogh
 til Anne med, saa søgte Birgete i haarit paa Anne, och de
 slogis samen, dette schedde i hospitals kircken,
 Dorete Jens Smid, nu verende her i Christianstad,
 vant i ligemaade, At en Søndagh kort før for^{ne} slagsmaall 25
 scheede, Sad Birgete i hospitals kircke och tagde stille,
 i det kom for^{ne} Anne i kircken, da sagde Birgete om Anne,
 du faar scham din kagstrugen hore, du kaste et føl i Som-
 mer vid hiulbøren, Mens Anne hørde det icke, den Søndag
 siden som Kirstine omvundet, som Anne kom i hospitals kircke[n], 30

- 360: 8 i hospitalet över raden; före *sagde* är *hu* struket
 9 f *kagstrugen* piskad vid skampålen
 12 Efter *da* är *sagde* struket
 13 Efter *hore* är *huo* struket
 22 *søgte* tog tag i
 24 Efter *Christianstad* är *ad en Søndag / kort* struket
 25 *for* över raden
 26 *tagde* teg
 28 *kaste* kastade

[360] Sad Birgete och snackede till for^{ne} Kirstine, Som Anne
hørde der till, sagde hun til Birgete, er det mig
du tall om din konge dotter, suarede Birgete, Ja dig er
det, din kagstrugen forløbne Jude hore, Saa tiit har min
35 Søstersøn gjort vid dig, som Birgete slemist kunde sige,
Och foer Birgete op och slog Anne paa munden, først med
den ene hand, saa med den anden, saa bad Carine Bodils
Anne sla igen, da slog Anne Birgete paa munden igen,
Och tog Birgete en stoll op och slog til Anne med, saa kom
40 de haarit samen, och Birgete fick Annis tomel[-]
finger i munden, och beed hinde, saa hun kunde icke faa

360: 31 f Efter Anne är *haffde / sig, s ho* struket

40 Efter Annis är *fingre i* struket

fingern aff munden, och reff hun Anne i Ansigtet, saa blodet
løb ned, och holt hinde i begge lockene, Saa vristede dorettes
mand, Birgettes hende aff Annis haar, [361]
Carine Anders Bondis, Reededeie i hospitalit, vant iligemaade,
At for^{ne} i Søndags 8 dage, der det haffde ringd anden gangh til 5
predicken i hospitals kircke[n], och folcken var samblet, som Anne
kom i kircken, tog handen for hoffudit, och vilde giort sin bøn,
Snackede Birgete til de som sad hos hinde, om Anne, ad hun
var en kagstrugen forløben Judehore, och ad hun haffde kast
et føl i Somer vid hiulbøren, da varede Carines Sønnequinde 10
Anne ad, ad Birgete talde om hinde, da sagde Anne til Bir-
gete, var du icke en kongedotter, da haffde du icke saa
mange ord, som du haffuer, Saa spranck Birgete op, och slogh
Birgete Anne 3 gange paa munden, och siden slog til hinde
med en stoll, Saa komme de i haarit sammen, som videre 15
for^{ne} dorete vundet haffuer / ..., Her emod frem-
lagde Birgetes hosbonde Rasmus Glarmester, hindis schriff-
lig Suar, som bleff lest och paaschriffuet /. huor vdj hun be-
retter ad Ane slogh først, och vidgaar slagsmaal, och schul-
den effter des videre indhold /. Jørgen Claussen 20
Snedkeresuend fremlagde her till sit schriffilig Suar,
Som och bleff lest och paaschriffuet /. huor vdj hand Vid-
gaar leiersmaall ad haffue hafft med for^{ne} Anne, som det
viitløfftigere indeholder /.
/ # 2a: uebskt. 25

Anne Laurits dotter tienendis i hospitalit, var begierendis, at Capi-
tein Otto Grau ville sin sandhz vere stendig, huorledis
hun sig schicket och forholdet, emidler tiid, hun forleden Somer
tiente hannom pa arbeidet her paa festningen, om hand no-
git vtilbørligt eller letferdigt vid eller haffuer hørt aff nogen sam- 30

- 361: 2 *lockene* flätorna
2 *vristede* vred lös
3 Efter *haar* är *J det kom Birgettes* struket
4 *Reededeie* köksa
7 *handen* hs *kamben*
8 Efter *Birgete* är *om* struket
10 *Sønnequinde* hs *Søme-*
16 I kanten *Rasmus / Glarmester*
21 I kanten *Jørgen Claussen Snedker- / Suend /*
24 *viitløfftigere* utförligare
24 f Efter en lucka fortsätter texten urspr. *Fremstode Roluff Bunt- / magere och*, allt struket
30 *aff* över raden

[361] me tiid, om Anne, eller at hun sig anderledis schicket och
forholdet, end erlig och vell, Her till C. Otto suarede,
At hand intet andet vid med hinde, eller erfaret, end
hun io sig schicket och forholdet Christelig, schickelig, erligen och
35 vell, som det sig, bør, och troligen och flitteligen i sit arbeide
i alle maade, huilchz hand vid sin høieste eed be=
krefftigt / Roluff Buntmager, som var voldmester
paa samme arbeide, gjorde sin eed i lige maade, At for^{ne}
Anne sig schicket och forholllt schickelig, erligen, troligen och vell, som
40 for^{nt}, staar, Peder Christenssen Bøbeschøtter gjorde
och sin eed der paa, som forschriffuet / Beente An=
ders Nielssens her samstedts, som gick altid neste effter Anne

361: 32 C. Capitein (så skrivet r. 25 f)

35 i ... *arbeide* och *och fliteligen* i hs i motsatt ordning

37 *voldmester* person som har uppsikt över (fästnings)vallarnas skick

paa for^{ne} arbeide gjorde i ligemaade sin eed, At hun sig schicket
erligen och vel som forschriffuet, Och icke Beente fornumit eller
vid hun kaste eller fick noget føll eller barn, som hinde schal
vere tillagt / Beente Jens Ollssens, som gick i ve-
rket paa arbeidet med Anne gjorde derpaa i ligemaade sin eed, 5
End gjorde for^{ne} deris eed, at de icke noget vtuchtigt
eller letferdigt fornumit till Ane i nogen maade /
vare her emod Rasmus Glarmester paa sin hustrus
vegne, och Jørgen Claussen Snedkersuend til V[i]ndesmaall /
End fremstod Carine Bondis deystuffquinde, i hospi- 10
talit, Poffull hattemager, Peder farßen, Peder Nielszen,
Mogens schomager, paa deris egne och alle de andre
deris Vegne, i hospitalit och gaffue for^{ne} Anne et got schuds-
maall, ad haffue schickit sig der Christlig, schickelig och vel i
alle maade, baade i ord och gierninger, baade med 15
brügning och andre maade / Disligeste Sidze Niels Grýdestø-
bers, Lisebeth Snedkers, Marine Bøckers, iligemaade
paa deris egne och de andre quinders och pigers vegne i
hospitalet, gaffue hinde got schudsmaall i alle maade, som
forschriffuet / .. Schiød Jørgen Claussen sig her emod til 20
anderledis ad beuiise, ad Anne sig icke erligen forholdit
mens hafft leiersmaall med hannom, och vtuchtig Samb-
quem / ... # iā: ahýskt.

362: 5 *derpaa* över raden

8 Efter *sin* är *Sø* struket

10 *deystuffquinde* deystuffue: pigkammare, mjölkammare; därefter är *P* struket före *i*, möjl.
föregriper detta *P* namnen på *P*- på nästa rad

12 Efter *och* är *and* struket

13 Raden börjar med struket *der*

13 *och* över raden

14 *sig* över raden

24 I kanten *Jørgen Claussen / Snedkersuend*,

[363] Onsdagen den $\overline{j3}$ Maii, Anno $\overline{j635}$.

Mogens Anderssen K. M^s fogit haffuer ladet indsteffne Friderich Carllßen Bartscher
anlangende et quindfolck, vid naffn Jnger Christoffuers
dotter, som hand beschyldet at haffue stollit en hoffuetdÿne fra
5 hanom, huor for hand begierit fengsell til hinde til sagens ud-
dragh, som Mogens icke viste ham ad benegte paa rettens
vegne, huorfor hand dem ladet indsteffne, ad Friderich
hinde det schall offuerbeuise, Begierde friderich Carllssen
vidnisbyrd ad forhøris / Da fremstod Mogens Pederssen slag=
10 ter och vant effter Re c e s s e n, ad igaar hørde hand, ad
for^{ne} Jnger
berette ad hun bar en hoffuet dyne till Christen Anderssen
frebiery gefreider her vnder g v a r d i e t, och ad Rasmus
schomagers dotter bar den ud om friderichs port
15 till hinde / Jehan Carock vant i lige maade, At
igien sende Mogens Anderssen bud Jehan schulde kome till
ham, da hørde Jehan der hand kom diid, ad fredrich
Carllssen spurde for^{ne} Jnger huor hun kom til for^{ne} dÿne, da
suaret Jnger, ad Rasmus schomagers dotter fick hinde en
20 dÿne ud om friderichs port / Regine henrik frichs
vant iligemaade, ad hun hørde igaar, ad for^{ne} Jnger sagde
ad hun icke togh samme dÿne, mens Rasmus schomagers dotter
fick hinde den, Her till for^{ne} Jnger suarit,
ad Rasmus schomagers dotter laante hinde en hoffuetdÿne,
25 huilchen, der friderich paatalde, bar Jngers Moder, och for^{ne}
Rasmus schomagers dotter for^{ne} dÿne till friderichs, da
kiendis friderich icke vid den, och tiente Rasmusis dot=
ter til friderichs, der hun laante hinde dÿnen / Fri=
derich suarit, ad hand kiendis vid dÿnen, mens icke hand
30 torde tage den till sig, effterdj hand haffde giffuet det K. M^s

363: 3 Raden börjar med struket och J

4 at över raden

5 f ud- / dragh ä. slut, avgörande

9 I kanten Friderich / Carllssen, / bascher

11 f Hs har här den åter strukna texten *hun er Christen Anderssen frebiery Soldat her vnder
gvardiet gefreider, hans hiemell pa en hoffuet dyne, ad*

15 Efter den är uden p struket

19 hun över raden

24 I kanten Jnger Christoffuers dotter; fick gav

28 friderich ä. fr. friderichs

fogit tillkiende / Och var friderich begierendis, ad Inger
motte bliffue i hinnes sted, effter hindis egen beretning,
till hun schaffer hiemell / Christen Anderssen sua=
rit, ad for^{ne} dýne haffuer hand hafft et aar och brugt
paa vachten, och icke giort dølssmaall paa den, och 2 gan=
ge haffuer hand verit indsteffndt for^{ne} hans Capiten, om same
dyne, da befoll Capiteinen, ad hand schulde lade bere

[363]

35

363: 33 bliffue i hinnes sted stå åtalad?

34 I kanten Christen / Anderssen / gefrider

35 giort dølssmaall paa dolt, gjort hemlighet av

[364] for^{ne} dýne till friderichs, da lod Christen vid sin hustru
och Rasmusis dotter, bere for^{ne} dýne i friderichs huss,
Och vilde friderich da icke kiendis vid den, och bekiende
Rasmusis dotter, ad hun haffde laant Jnger same dýne,
5 och er det paa tridie aar siden Christen fick dýnen,
Schjød friderich sig till anderledis ad beuiise / # Christen Anderssen

Christen Anderßen frebjerg, gefreider her udi g v a r d i e t, gaff last och klage
paa sin stiffdotters Jnger Christophers dotters vegne, paa
Jehan Carock, och hans Søster Regina henrick fricks
10 for de i gaar schall haffue slagit och reffuit for^{ne} Jnger,
och reffuit hindis kleder i tu, formeente de burde
giffue K. M^s fogit tilkiende, om hun haffde giort dem no=
gen vret /. Jehan Carock suarit, ad for^{ne} Jnger
for j4 dage siden schall haffue schieldet Jehan[s] Søster
15 for^{ne} Regina och hennis Moder, och holt sig nogen dage til
Rasmus hattemagers, Jehans Søster och hindis mands til
trats, Saa i gaar 8 dage, kom henrick frich
til Jehans, och sagde, den støcke tasche det quindfolck
er till Sidze Munckis, Saa gick Jehan til Poffuell
20 schomager, och fick hand Poffuell och hans hustru mz
sig bort till Sidzes, da lette de først och spurde effter
Christopher Munck, da suaret Rasmus hattemager ad
Christopher var icke inde, da suaret Jehan, at
der var nogen i kamerit, Saa kom Christopher gaaendis,
25 da spurde de ham, om hand vistet der var nogen i kamerit,
suarede hand nei, da bad Jehan Christoffuer
lucke op, Saa luchte hand laaßen aff, dogh klincke=
bordet var inddragit, da støtte Jehan døren op, Och
fant de for^{ne} Jnger bag kackeloffnen, da sagde Jehan,
30 du sider her schiøn, suarede Jnger, har J fundet

- 364: 2 Efter *forne* och efter *dýne* är *til* struket
6 *Christen Anderssen* upprepas i början av nästa rad
13 I kanten *Jehan Carock*
17 *trats* trots; efter *i* är *tiisda* struket
18 *den støcke tasche* det eländiga stycket
20 *och²* dubblerat i hs
23 *icke* dubblerat i hs
25 *hand vistet* och *der ... kamerit* i hs i motsatt ordning
27 f *klincke- / bordet* yta i ett lås, mot vilken klinkan rör sig
30 Efter *Inger* är *hand* struket

nogen paa mig, Saa kom Jnger ud paa gaarden, och Poff-
uel och hans hustru holt Jehan Carock, Saa vel
som henrick frick, och brugte Jnger en ond mund, och løb
op paa Rasmus hattemagers lofft, da kom Agnis hiortis
och Kirstine Thues, och snackede samen, da saae Jnger ud
ad vinduet, och ragte tungen ud, Saa gick Agnis och Kir-
stine op paa lofftet til Jnger, och kom de ud med hinde
och rumsterede, da gick Jehan op, Saa saae Jehan ad Jn-

[364]

35

364: 32 Efter *hustru* är *Jehan C* struket
38 *rumsterede* förde oväsen

[365] ger slog Agnis hiortis, støtte och reff til hinde, da løb Jehan
till och slog hinde, Saa vel som de andre, och forfulde de hin-
de, som hand vil beuise med vidnisbyrd /

Friderich Carllssen Bartscher, paa den ene, och Christen Anderssen gefr[e?]ider,
5 paa sin stiftedotters Jnger Christophers dotters vegne, paa den
anden siide, bleffue i dag om deris tuistighz foreente, och den-
nom emellom biilagt, Och loffuer Christen ad forschaffe hinde
her fra byen i en tieniste /

Matthiis Mallere gaff klage, paa Jnger Christophers dotter, ad hun no-
10 gen ord schal haffue hafft paa hans hustru, som schall
vere hinde for ner paatalt, da fremkom for^{ne}
Jnger och gjorde sin eed, ad hun icke nogen ord paasagt,
Matthiis hustru, andet end det som erligt och got er,
Och icke hun vid med Matthiis hustru, andet
15 end det som erligt och got er /

Jørgen Suendßen i LandsCrone, paa hans vegne, Niels Broge
Capitein des armee, fremlagde, emod Niels Grindou,
som her till er indsteffndt, Jørgen Suendssens^s schriftlig
indleggh, som bleff lest och paaschriffuet / Anlangende –
20 En handschriff hand til Adam Krone i Kiøben=
haffn, paa – 55 daler, huilchen Hans Smid i helsingiør
haffde giffuet Jørgen i betaling for humble, huor paa
Niels Grindou betalt Jørgen 2 skaalpund Smør for j0 mark, Mens
siden Niels schød sig til Claus Giønggh, at ville beuiise same
25 giæld at vere betalt i hans huß, Och at Hans Suendss hu-

365: 5 *dotters* före s en struken bokstav
11 for *ner paatalt* ofördelaktigt el. nedsättande sagt
12 I kanten *Jnger / Christoffuers / dotter*; och över raden
14 Efter *hun* är icke struket
16 Efter *Broge* är *gefrider* struket
20 Raden börjar urspr. med 55, struket
23 *skaalpund* ä. o. 450 g

stru var her med handschriefften, och rømbte bort, Huorfor [365]
 Jørgen ladet Claus Giøng beschicke, huilchen beschickelsesedell,
 Jørgen er beschickit i dagh ad fra sig legge, och sin sandhz at
 vidne, Och Niels Grindous foreleggis vid eed at føre vid-
 nisbyrd / Claus Giønggh, vant effter Re c e s s e n, at rum 30
 tiid, Mens Claus var Bÿfogit i Aahuss, bleff Niels Grind-
 ou indsteffndt for ham aff en fremit mand, som krauffde
 ham en s u m m a penge, mange ord vare dem emellom,
 men icke Claus kand dragis dem til minde, da gaff
 Claus ham den bescheed, ad Niels boede ickun 2 miill 35
 fra Aahuss, hand kunde søge ham til hans verneting
 om hand var ham nogit schÿldig / Niels
 Grindou fremlagde her emod et schriffblig vidne,
 som bleff lest och paaschrieffuet / vnder Suend Nielssen^s egen
 hand, date rit Christianstad j9 Jan: i622, At Suend har hørt 40

365: 27 *beschicke* sända efter, stämman inför rätta
 28 *sandhz* (sandhed) sanning
 35 I kanten *Niels Grindou*

[366] och seet och offuerverit en erlig forligning emellom Adam Krom
och Niels Grindou, och en rigtig betaling, som Niels betalde
Adam 58 daler, det aar krigen bleff forligt, och videre
vil bekreffte vid sin Salighzs eed, Mens huis regenschab siden
5 deris regenschab vid Suend icke, Mens den tiid tackede de
huer[?]anden for rigtig betaling / #

Torsdagen den 28 Mai, Anni 1635.

Jacob Anderben paa den ene, och Beente Christen Remesnidens paa den anden siide bleffue i dagh foreendte, /. Anlangende 49 daler Jacob fodrer effter affgangne Jens Graae effter en dombs indhold her tinge udgiff den 2 Martii nestforleden, som i dag her for rette bleff lest och paaschriffuet, huilchen domb aff Beente er till Landsting indsteffndt, effter steffnings indhold, ./ Saaledis ad Jacob Anderssen aff Beente er Sambtøckt /: paa det same landstingsreise kand forbigaais ./ den halffuepart aff for^{ne} 49 daler, ad got giøris, effter sin qvota vdi Jens Graais effterladtte gods, som en anden creditor at aname, huilchet Jacob Anderssen och vidgick ad ville giøre, och lade sig nøie med / #

5

10

Jacob Anderssen gaff tilkiende sig ret vitterlig giæld schyldig ad Vere her till Christianstads Schole 26 slette daler j mark, huer daler till 64 βchansche, Som er S. her Jørgens penge i Hestuede, hand til scholen giffuet, Och Jacobs formand affgangne Peder Jenssen Graa hafft paa rente, huor for Peder Graa sin gaard i Væ til underpant sat, huilche 26 daler j mark, med sin rente bereg[n]it 6 procento Jacob loffuer till Pavli førstkomende ad betale, eller till huilchen Pavli de j forrig aar tilforn paa enten siderna bliffuer opsagt, Och om de lengre end till neste Pavli bliffuer bestaaende, schall Jacob aarligen til Pavli dag giffue rente der aff som forschriffuet

15

20

25

- 367: 3 Efter *foreendte* är *ed* struket
 4 *affgangne* framlidne
 5 Efter *her* är *af(f)* e.d. uteglömt
 6 *for rette* över raden; raden slutar med *Saaledis ad* struket
 7 I kanten *Beente / Remesnidens*
 11 f Efter *gods* är *huil- / chet* struket
 12 *creditor* ä. fr. *creditorer; at aname* över raden
 15 *her* över raden
 15 Efter *Christianstads* är *hospitall* struket
 16 *βchansche* skånska
 17 *Hestuede* Hästveda, by och sn i Ö. Göinge hd
 18 *formand* företrädare
 19 *for* över raden
 21 *Pavli* Pauli; »Pålmässan» var 25/1
 22 I kanten *Henrick Jensson paa / Scholens / vegne*

[367] staar, Thill des vissere forsicherung har Jacob i pant
set till Henrich Jenssen paa Scholens vegne sin gaard
her i byen paa Nørregade, hand selff iboer, och Peder
Graa tilhørt, huis den mere kand vere verdt, end
30 den till her Peder Siuortssen i Hestvede her till lou=
lige er pantset fore, Och loffuer ad holde Henrick
Jenssen paa Scholens vegne dette schadebløß i alle
maade / # ia: ybdu skt.

Fredagen den 29 Maii, Anno j635. [368]
 Jørgen Claußen Snedkersuend, haffuer vid Stadstienere, Baltzer Lauritszen,
 som hand vid sin eed hiemlede, ladet hiidsteffne Anne Lau-
 rits dotter tienendis i hospitalet, till vidnisbyrd ad
 paahøre, Och begierde Jørgen Claußen vidnisbyrd ad 5
 maa forhøris, Anlangende Leiersmaall hand sig paabero-
 ber ad schal hafft med for^{ne} Anne Laurits dotter, som hun
 benegter / ... Jacob Anderssen fremlagde
 Henrick Jenßens hospitals forstanderis fuldmagt, Som
 bleff lest och paaschriffuet, ad *procedere* vj denne Sag, saa viit ret 10
 er / End fremlagde Jacob Anderssen et Raadstuffvid-
 ne Anlengende vidner huorledis for^{ne} Anne sig for-
 holdet vell, huor emod Jørgen Claussen schut sig til ander-
 ledis ad beuiisse, / Same Raadstuffvidne dat: 8
 Maii, nestforleden, som och bleff lest och paaschriffuet / Formente 15
 Jacob Anderssen, ad ingen vidnisbyrd i dagh her om bør føris,
 før de førige vidner der till bliffuer steffndt, och vid 2
 kaldsmend, som *Recessen* och BirckeRetten tilholder /
 Jørgen suarede, at hand vill steffne her for, till neste ting,
 och effter loulig kald och varsell, der føre sin vidnis- 20
 byrdt / # bdukt.

Staphen Jesperßen haffuer ladet hiidsteffne Morits schomager, for nogen
 penge hand rester med paa affgangne Beent Schredderis gaard
 effter hans der paa beuiiss, disligeste ladet hiid-
 steffne Gundell Peders dotter, som er Beent schre- 25
 deris broderdotter, med hindis Lauverge, och er be-
 gierendis om hun eller nogen anden der paa vill giøre
 forbud / ... Her til for^{ne} Gundell suarit, ad hun
 er tilfrids med huis hindis broder Niels Pederssen der vj haffuer
 giort / Morits Schomagere fremlagde et 30

- 368: 8 I kanten *Anne Laurits dotter*; efter *Anderssen* är *effter schriftlig* struket
 12 Före *Anlengende* är *her* struket
 13 *schut* (ä. form för *skød*) sig till framförde sig, uppträdde
 14 Efter *beuiisse* är *ad hun* struket
 15 *och* över raden
 23 *affgangne* över raden
 27 *om* över raden
 29 *broder* över raden
 30 I kanten *Morits / schomager*

[368] kjøbebreff eller c o n t r a c t som bleff lest och paaschriffuet /. d a t e r i t j8 Maii,
Anno 34, At ~~hand~~ Staffen Jesp[er]ssen med Niels perssen er eens vorden,
om hans farbroders gods, Saa viit Staffen effter fuld=
magt och kjøbebreff er berettiget, ad selge hans gaard,
35 for 200 daler, och tage der aff 35 daler, med videre det
indeholder /
Bleff Staffen forelagt ad lade steffne til i dag 8 dage
Oluff kedelsmid, och Niels perssen her till / Morits, # ia: afskt.

368: 31 eller contract över raden
32 Staffen Jesp[er]ssen över raden, ersättande struket hand
36 Efter indeholder är Bleff Gundell forelagt ad møde struket

Christoffer Matssen Munck, var begierende at Borg: och Raad ville till=
forordne hannom en verge, som kunde haffue tillsiun till hans
Gaard och gods, hannom effter hands foreldre er tilfalden, och Chri=
stopher vergen schall effter schriffelige fortegnelsse tilstille /
Da bleffue aff B. och Raad der till forordnit Simen
Truidßen / . . . # ab skt.

[369]

5

[370] Fredagen den 5 Junii, Anno 1635.

Peder Mogenssen Byschriffuer, gaff tillkiende, ad vdi den drabsagh, som dissuer
paa en Suendsch mand, vid naffn, hogen Niellssen, forleden
Mari-Magdalænæ tiid, her for byen er scheedt, er ick fra
5 hannom affodret huis vidne nogen Suensche haffue vundet i
Samme Sagh, och de j5 mend i tienlig tid leuerit, Er derfor
begierende aff Oluff Pederssen som er formand for de j5 mend,
effterdj hand med hans medfølgere j5 mend det haffue hørt,
seet och lest, om det schall indførís i deris Affsigt, som giffuis
10 beschriffuet, paa det icke nogen sig der offuer schall haffue ad be-
klage, Da Sambtøckte Oluff pederssen kedelsmid, ad
huis de Suensche i same sagh vundet haffue, paa sine
egne och de j5 mends vegne, Indførís, som forschriffuet, effterdj de
j5 mend det haffue hørt, lest och seet Same vidne,

15 Staphen Jesperßen haffuer ladet hiidsteffne Niels Pederssen Soldat, Anlangende
en Contract, ad lade paakiende, om det schal och bør staa
vid magt, Om Affgangne Beent Schredderis gaard och
effterladte gods, disligeste ladet hiidsteffne Oluff perssen kedel-
smid, som er verge for for^{ne} Niels perssens Søster, Gundell Peders
20 dotter, her till, om hand haffuer nogit her till ad Suare,
Fremstod Baltzer Lauritzøn Stadstienere, och hiembled vid
sin eed haffue steffndt for^{ne} Niels Pederssen, saa vell som Oluff
Pederssen kedelsmid her till, Da haffuer Niels perssens hustru suarit
Baltzer, ad Niels perssen haffuer her intet ad suare till dette,
25 mens naar hand bliffuer steffndt for sin Capitein, vill hand
der suare / Fremlagde Staffen Jaspersen en Contract, som
bleff lest och paaschriffuet / huor i Staffen bekiender,
At hand med Niels perssen er eens vorden, om Beent schreders
effterladte gods, effter fuldmagt och kjøbebreffue, Och der
30 aff tage sin betaling 35 daler, for ud, men videre dem inde=

370: 3 Efter *Niellssen* är som struket

4 *Mari-Magdalænæ tiid* M. M:s festdag var 22/7

6 f I kanten *Om en Suensch som / bleff drebt uden / byen*

9 *Affsigt* ä. utlåtande, vittnesmål

16 *paakiende* ä. jur. döma, avgöra

27 Efter *bekiender* är sig struket

holder, dat: 18 Maii, $\overline{34}$ / Var Staffen Jaspersen begierende, om Oluff perssen [370]
 paa forne Gundelis vegne haffuer nogit her til ad suare,
 emod samme contract, Oluff Pederßen suarit her
 till, At efftersom hand icke haffuer verit forne Gundelis verge,
 da forne Contract er giort, mens hindis broder sig hindis ver= 35
 gemaall tiltagit, och godsit rum tid før Oluff
 Pederssen bleff verge, emellom dennom selff schal vere forrucht, vid
 Oluff perssen icke til samme contract ad suare, Och begierer
 Samme vergemaall quiit vere, effterdj Gundell intet haffuer
 som hun har verge fornøden till / Staffen Jaspersen 40
 formeente, efft[er]dj hand tilforn har hafft Niels perssen i deele,

370: 31 dat: 18 Maii, 34 över raden
 33 I kanten Oluff pederssen / kelsmid
 36 Efter godsit är emidler tiid struket
 37 forrucht (förrykt) ä. borttryckt, avlägsnad

[371] for Beent schredders gods och løssøre, uden medarffuinge-
 nis vilie, och Sambtøcke, eller Registrering och vurdering i
 nogen maade / Saa vell som Gundell och en deell der
 aff forrucht, Och formedelst Niels *perssens* Whiemlede bedriff
 5 motte forbliffue, haffuer Staffen *Jespersen* same contract, effter
 Nielsis begiering, och got folckis underhandling sambtøcht, huor=
 for Staffen mener den bør staa vid magt, paa det videre dele=
 maal kand optagis, dogh Staffen sin tiltale till Niels *perssen* och
 hans hustru forbeholden, om det icke scheer, och begierde her
 10 paa domb /. Da effterdi fremleggis en Contract, som
 for^{ne} Niels *perssen* i got folckis neruerelsse, selff med haffuer under=
 schriffuet och Sambtøckt, Och Niels *perssen* loulige her till er
 steffndt, och icke nogen gienmehle emod samme contract
 giort, Thi viste B. och R. icke Same Contract ad un=
 15 derkiende, mens den vid magt ad bliffue /

Poffuell Niellssen schomager borgere her i *Christianstad*, och hans hustru Jehanne Villums
 dotter, gaffue tillkiende, ad de effter Jehannis forige hosbondis, S. Christen Niellssens
 Schredders død, haffuer med bet^e S. Christen schredders
 effterladte barns, Anne Christens dotters verge, Jehan
 20 Carock, giort offuerslagh paa S.
 Christen Schredders effterladte gods och gield, Da kunde
 barnit icke tilkomme offuer jō slette *daler*, Dogh haffuer Jehan
 ne med Poffuels och Jehan Carocks sambtøcke tilsagtt
 Anne till federne 20 slette *daler*, huilche 20 *daler* Mode=
 25 ren /: efft[er]dj hun icke barnit hos sig haffuer /: i dagh for
 B. och R. loffuet, ad forrente, och giffue der aff arligen
 till huer Paasche, effter denne dagh j slet *daler*, saa lenge
 de bliffuer bestaende / vid

371: 1 *uden* dubblerat i hs
 4 *bedriff* gärning
 6 *sambtøcht*: -tocht hs
 7 *staa vid magt* äga giltighet
 11 Efter *neruerelsse* är *ha* struket
 17–20 *gaffue ... ad de* och *effter ... Carock* i hs i motsatt ordning
 18 *med över raden*; efter *schredders* är *barns* struket
 24 *federne* (fædrene) ä. fädernearv
 28 *vid* med avvikande hand

Fredagen den 26 Junii, Anno j635.	[372]
Henrick Pederßen paa Sinn hustruis Barbara Friderichs dotters vegne, gaff tillkiende, ad Sig aff hindis Stiffader M. Jørgen Jacobßen, Sogneprest vdi Aasum och Schibersløff, och Probst vdj Giersherrit, at haffue opborit och anammit, fylliste vdleggh och betalning for all huis Arff hinde effter hindis S. fader affgangne M. Friderich Knopff fordum Sogneprest vdi for ^{ne} Aasum och Schibersløff Sogner, Sambt effter hindis S Moder affgangne Ingeborgh Schultis, arffueligen till federne och Møderne arff, med rette kunde tilfalde, Giffuer derfor for ^{ne} Henrick <i>perssen</i> paa for ^{ne} sin hustruis B. f ^s dr Vegne, bet ^e M. Jørgen Jacobßen i dagh for dennom och deris arffuinge fuldkomen Affkald for all den Arff for ^{ne} Barbara Friderichs dotter, effter bet ^e hindis S. fader och Moder med rette tillkomme kunde, baade i løst och fast, rørendis och vrørendis, med huad naffn det neffnis kand intet undertagit, Thackendis bet ^e M. Jørgen Jacobssen for god schiiffte, ieffnit och Arffs udleggh, Och schall her med vere alldelis, fri, quit kraffuis= och anger løss for for ^{ne} Arff, effter denne dagh i alle maade, / #	5 10 15
Mogens Anderssen K. M ^s fogit, paa K. M ^s och Henrick Pederssen kemner paa byenns vegne, haffuer ladet indsteffne Hans Hanssen i Aahuss, Sambt Kirstine Laurs dotter barnfødt i fielckinge, Anlangende leiersmall de schal haffue hafft Sammen, Da frem= stod for ^{ne} Kirstine, och bekiende, ad for ^{ne} Hans Hansen haffuer hafft leiersmaall med hinde, och det første gangh 4 Wger	20 25

- 372: 3 *Sig aff* över raden
7 *affgangne* över raden; *fordum* över raden
8 *S* och *affgangne* över raden
9 *arffueligen* såsom arv
10 I kanten *M. Jørgen / i Aasum*
11 *B. fs dr* över raden
12 Efter *arffuinge* är *i dagh* struket
14 Efter *rette* är *tills* struket
15 *rørendis och vrørendis=løst och fast* på samma rad
16 *undertagit* trol. så
17 *ieffnit* skifte, delning
19 *for* ä. fr. *for^{ne}*; krysstecknet har först stått på radens nivå men strukits och placerats nedanför
19 *effter ... dagh* och *i ... maade* i hs i motsatt ordning
20 *K. M^s* med avvikande hand
22 *fielckinge* Fjälckinge, by och sn i Villands hd
25 I kanten *Kirstine Lassis / dotter*

[372] effter S. Mich aëlis dagh, Och siden nogen gange haffuer hafft
 leiersmaall med hinde, Saa hun nu gaar med hans foster,
 som hon schyldig ham fore och ad vere hindis rette barnefa-
 der / Hans Hanssen suarede, ad hand icke kand
 30 benegte hand io hafft leiersmaall med hinde, dogh icke $\bar{4}$ vger
 effter Mich aëlis, Och icke hand er hindis barnefader,
 Och dersom hans forseelse findis, ad haffue forbrut sig, vill
 hand gierne vere i minde, huis Øffrigheden icke
 vill haffue hannom i fordragh /

35 Mandagen den $\overline{29}$ Junii, Anni $\overline{1635}$.
 Oluff Mortenssen hans sted bleff forordnet vdi ad vere verge for Henrik Sned-
 kers børn Beent Graa, och lade Ole giøre sig regenschab, som
 Beent vill suare till i sin tiid /. # $6\frac{1}{2}$.

372: 28 och över raden
 29 I kanten *Hans Hans i Aahuss*
 32 Efter *Och* är *derfor* struket
 33 Efter *i* är *Øffri* struket
 34 *haffue ... i fordrag* träffa överenskommelse med

Fredagen den 3 Jullii Anno 1635.

[373]

Mogens Anderssens j Raadstuffue paa Ertman Bødeker, Lyder Nibur,
Madtz Berentsen, Roluff Buntmager, Jens Josepsen,
Joen Oelßen, Haagen Grýdstøber, Niels Pederßen,
Niels Sønneßen, Tue Torbenßen,

5

Kirstene Truis dotter, Barnfød i Vandebierg i Giøingherritt,
haffuer herfor retten ladet indsteffnt Staffen Je=
sperßen formedelst hand schall haffue ladet paaliuße,
wdi Sognen som hun er barnfød at ingen hende schulle
huße eller hiemme formedelst wtroschab hun schall ha=
ffue begangit, och er begierende, at hand hende nogen
wtroschab offuer will beuisse / Staffen Jespersen suarit,
at nu førstkomendis løffuerdagh 4 dage, haffuer hun
hemmelig om morgenen tilig mens ieg och mins høstru
laa paa min Seng och icke enten advart hannem, Øffrig=
heden, eller andre fast mindre beuist sig nogen Aarsagh der=
till ad haffue hafft, ey heller ieg viste huor hun war, førend
wed vngefer en time siden hun mig her haffuer ladet ind=
steffne till Raadstuffue, da effterdi hun ingen Aarsagh till
slig hemmelig bortrømmellße, haffuer hafft mener derfor
hun bør at stille sig i sin tieniste igien, eller och er begierendis
aff Stadsfogeden at hun effter forordningen maatte i
fengßell indføris till wiidere forhøringh, effterdi Stadsfogeden
nu her er tillstede, derpaa hans suar begierendis, er hon och fo=
re aff Borgemestere och Raad, at gaa i sin tieniste igen, som hun och
loffuet,

10

15

20

25

373: 2 paa över raden

6 Vandebierg Vanneberga, Vinslövs sn, V. Göinge hd

8 paaliuße ä. bekantgöra, utsprida

12 I kanten Staffen Jesperssen

20 bortrømmellße ä. avvikande

[374] Fredagen den $\overline{j0}$ Julii, Anni $\overline{i635}$.

Beente Claus Schultis har ladit indsteffne Oluff *perssen* kelsmid,
och hans medfølgere $\overline{4}$ mend, som den $\overline{2}$ Martii,
nestforleden her inden *Christianstads* ting, aff K. M^s fogit er
5 opkreffde ad *liquitere* creditorerne emellom effter Jens
Graa, i hans *Søschindis* arff, huad en huer kunde
tilkome, effter sin *qvota*, Och gaff Beente klage paa
ad de deris *taxt* icke vill effterkomme / Oluff
perssen beuiste med *taxten* ad en aff de $\overline{4}$ mend, som
10 først ere opkreffde, er vid døden affgangen, dogh Niels
Niellssen Grindou i Hans *Niellssen*^s sted som nogen tiid
lang laae paa sin sotte sengh aff K.
M^s fogit tilneffndt, Berette Oluff *perssen* ad Ni-
ells Grindou haffuer nesten altid verit for[r]eist och
15 aff byen siden hand bleff tilneffndt, och endnu er,
huorfor Oluff med de andre $\overline{2}$ mend icke kunde effter-
kome deris *taxt*, med mindre Niels Grindou vare
tilstede, eller en anden i hans sted motte udneffnis,
hulchet K. M^s fogit schall schee inden *Søndagh*,
20 om det scheer vill de giøre deris affsigt førstkomende
mandagh, Bleff aff Borgemestere och Raad fore-
lagt Oluff *perssen* med de $\overline{2}$ mend, ad effterkome deris
taxt førstkomende mandagh om end schiønt Niels
icke till den tid hiembkomen, effterdj Beente sig der-
25 offuer beklager, och rum tiid er siden de ere tillneffn-
de / #

Vdj deris sted, som aff de $\overline{j2}$ Borgere den $\overline{3}$ Maii, $\overline{j633}$, sambtøckte och till-
neffnde, ere herfra reiste och ellers der fra ere, ere i
dagh aff Borgemestere och Raad tillneffnde, Jørgen
30 Bagere, Carl Ollßen, Henrick Pederßen och Peder
Erichssen /

- 374: 8 I kanten *Oluff perssen / kelsmid; taxt* (takst) taxering; *icke* över raden
12 Efter *sengh* är i *hans sted* struket
14 *for[r]eist* bortrest
16 f *effter- / kome* ä. skaffa sig ersättning för
19 Efter *Søndagh* är *hul* struket
20 *affsigt* ä. dom, utlåtande
22 *effterkome* uppfylla, utföra
27 *de* över raden
28 *och* över raden

Fredagen den 14 Avgusti, Anno 1635 [375]

B. Michell Berntßen fremlagde en kalsstedell, som bleff lest och paa-
schriffuen / B. Michell Berntßen paa sine egne och sine med-
brøders vegne, disligeste Laue Matssen paa sine egne och sine med[-]
boelsbrødris vegne ad lade steffne Niels Poffulssen Raadmand, 5
Zachariiss Siuendssen, Peder Erichssen och Beente Graae, som aff Sæde-
lauet vdtagen att rette och ligne de 3 yderste boell, ad sige deris
affsigt til Raadstuffue, efft[er]dj de hid til verit forsømelig, Same-
ledis steffndt C. Peder Brun och Jep Hellessen som dem forvrettet
i same boell, i det C. Peder Brun bortført B. Michel Berntssens 10
engh, som hand icke berettigit effter Snor och maall, med videre,
Saa och steffndt Ollermendene Jacob Anderssen och Niels Grindou
som med var same enge ad maale med Reb och rafft, deris sand-
hed ad tilstaae / Her till fremschickede for^{ne} Niels
Poffuelssen, Zachariis, Peder Erichssen och Beent Graa vid Stadstienere 15
Baltzer Laurssen deris schriff[t]lig, deris schriff[t]lig indleggh under
deris naffne, huilchet indleggh bleff lest och paaschriffuet, och
/ Indeholdende: Efftersom vi underschriffne den 2
Av g: 1635, i Sedelouit udtagen ere ad affpele de tre Søn-
dre boell i Vestre enge, och dem lige ad giøre ved Østre och 20
Vestre ender i deris bredelser, Efft[er]dj B. Michel Berntssen der paa
kierede, da haffue vi oss neste dag der effter paa Aasteden begiffuet,
och huis maalen och peelen da schede har B. Michel Berntssen selff
giort med sit folck, och vi paa den dag icke var maalesnoren meg-
tige, efftersom B. Michel Berntssen lod oss den hastelig affordre, ei heller 25
var tilstede eller beuiistis ad vere tilkaldet alle de lodseiere som
den paakierede Jord vidkomer, om de der i har ad sige, effter
des leilighz kunde vi den dag intet udrette, Der effter den 11
Av g: møtte en deell aff oss underschriffuene paa Aasteden anden
gang, da bleff oss foreviist de ny pele som B. Michel Berntsens 30

- 375: 2 *kalsstedell* ä. jur. skriftlig stämning
4 *med-/boelsbrødris* trol. som äger jord i samma bol; jfr *boell* r. 7
6, 19 *Sæde- / lauet*, *Sedelouit* se not till 136: 2
9 *C=Capite(i)n*
11 *effter Snor och maall* efter uppmätning med rep
15 ff I kanten *Niels / Poffuelssen / Zachariiss / Siuendssen / Peder / Erichssen, och / Beent Graa*
16 *deris ... Suar och under ... paaschriffuet* i hs i motsatt ordning
17 *indleggh* ersätter struket *affsigt*
17 Efter *paaschriffuet* är *och* struket
21 *bredelse* utredning
22 *paa Aasteden* ä. jur. på platsen
24 *var ... megtig* hade till hands
26 *lodseiere* ä. ägare av lott (i ng, i sht jord); i kanten *Cap: Peder Brun*,

[375] folck der har nedslagit, disligeste de gamble boelspele och
mercker, och har der effter boelen afftrindt och kunde oss ei
siunis paa den tiid rettere mercker ad gjøre, end de gamle
ere emellom Michel Berntssens och Peder Bruns engeboel som om=
35 tuistis, med mindre andre d o c u m e n t e r oss foreleggis och lods=
eierne, her till kaldet bliffuer, dette er vort korte indleg och
Suar, efftersom vi til Raadstu i dagh er indsteffnte ad mø=
de, till vidnisbyrd allis voris naffn, Niels Poffulssen Radmand,
Zachariis Siuendssen, Per Erichssen, Bernt Graa, Frem=
40 stod for^{ne} Jacob Anderssen och gjorde sin eed, At for^{ne} den 2
A v g.; effter B. Michell Berntssens begiering, fulde hand med
for^{ne} 4 mend, Sambt Niels Grindou, och der de udkom

375: 31 Efter *boels* är *bro* struket
32 *afftrindt* stegat upp

paa engen, och de schulle begynde ad maale, da bleffue en [376]
 deel aff mendene oppe paa engen, Mens Zacharis, Bccnt
 Graa, Niels Grindou och Jacob Anderssen fuldis med B.
 Mich[e]ll Berntssen till den nederste ende mod aaen, Och Som de be=
 gynte ad maale, kaste Zachariis sig vid en høestack, men 5
 Beent, Jacob och Niels Grindou med B. Mich[e]ll Berntssen sambt
 Peder Poffulssen, v^dj Laue Matssens och dorette Claus Boses ner=
 uerelse, Saa och Mogens hiortis, som der till ere reensbrø=
 dre i de 3 boell som tuistis om, offuerslog med en Snor, saa
 Jacob icke rettere kunde tückis, end alle 3 10
 boell io bleff lige brede, Der de kom op offuer gierdet i Sæde=
 vongen, da sanckedis alle mendene tilhobe igen, och da var
 C. Peder Brun med at lige boelen alle 3 lige brede, och
 gjorde Snoren triangell, huor effter peelene bleffue slagne,
 paa de steder, Men der de kom ud til den yderste rade paa 15
 boelet, da maalde de baade med trin och Snor, och ligede
 boelen der, huor effter peelene och der bleffue slagne, och var
 Peder Brun der hoß / B. Mich[e]ll Berntssen # C. Per Brun # 1a: Soer.

376: 4 Och över raden

8 reensbrø-/dre personer vilkas ägor stöter samman med annans el. andras

10 I början av raden är *de icke rett* struket

13 *lige* fördela lika

[377] Fredagen den $\overline{j8}$ Septembris, Anni $\overline{i635}$.
 Staffen Jespersen haffuer ladeet hiidsteffne Hans Ancker paa Esperøe for en
 deelis anvende omkost till Alboherritsting effter en udgiffuen
 handschrift, med billig rente fra den $\overline{8}$ Sept: $\overline{i63j}$, och $\overline{3}$ dags
 5 fortering till Alboherritsting ad hende domb, med Vognleie
 $\overline{8}$ mile $\overline{3}$ daler, Tering och domp. ... *iiij mark 2 schilling* Tienere for
 arrest ad giøre paa Hans Ancker $\overline{8}$ schilling, At hiidsteffne
 $\overline{4}$ schilling, Och fremlagde Staffen en handschrift vnder Hans
 Anckers hand och segll, som bleff lest och paschriffuet, liudende paa
 10 *jj daler*, dat: $\overline{8}$ Sept: $\overline{i63j}$, och schal i huis beschriffuet giffues indföris /
 Satte Staffen i rette, om Hans Ancker icke bør betale
 hannom for^{ne} Omkost och rente inden 3 Solemercke, eller lide
 vurdering derfor i hans arresterede gods her i staden, och
 begierde domb/ Hans Ancker suarede, ad
 15 for^{ne} Omkost och rente Staffen fodrer, belangde,
 er gaaen domb i sagan till Alboherritsting, huilchen domb
 och handschrift, liuder paa *jj daler*, som hand Staffen i Byfo-
 gedens huss contenterit, formener derfor same handschrift och
 domb som hand betalt haffuer, ... Hans Ancker ad vere følg=
 20 agtig, Och Staffen icke mere kand fordre, end den inde=
 holdet, effterdj Tingfogeden i Alboherrit har tilfunden
 Hans Ancker ad betale de *jj daler*, effter domens indhold,
 Formente och icke her ad suare Staffen till same handschrift
 end nu betalt er, Mens om hand mangler videre, da
 25 ad søge hannom till sit verneting i Alboherrit, eller om hand
 mangler paa tingfogedens domb, ad søge hanom som vidbør,
 Staffen suaret, ad hand intet klager paa Tingfogedens
 domb, efftdj den melder ad hand schal holde sin handschrift,
 huilchen melder ad holde schadesløss, Och fremlagde Sta=
 30 ffen en domb udgiffuen Alboherritsting $\overline{9}$ Decembris, $\overline{i634}$, som

377: 2 Esperøe Äsperöd, Mellby sn, Albo hd (»Kiviks Äsperöd»)
 5 fortering förtäring, kost
 15 I kanten Hans Ancker; efter fodrer är er gaaen struket
 18 contenterit erlagt
 21 tilfunden dömt till
 24 mangler anför klagomål
 29 Raden börjar med struket so

bleff lest och paaschriffuet, huorvdj Hans er tilfunden at betale	[377]
Och holde hans udgiffne breff inden j5 dage, eller lide Nam	
i hans gods effter R e c e s s e n, Och huis hand har Staffen ad	
fordre, at søge hannom til hans verneting, gaais der om huis	
ret er / Formente Staffen ad Hans bør betale renten	35
och omkost her saa vel som hoffuetstolen, Hans suarit	
som tilforn, ad haffue betalt sin handschriff saa viit er s p e c i f i c e =	
rit, Och hand bør søge ham til hans verneting / D ø m b t aff	
B. och Raad / Effterdj fremleggis en domb udgiffuen	
Alboherritsting, huor vdj Hans Ancker er tilfunden	40

377: 32 *Nam* ä. jur. utmätning
 39 Efter *Effterdj* är be struket

[378] ad betale och holde hans udgiffne breff, huilchet breff liuder
 ad holde schadesløss, Och Hans Ancker her i Bÿfogedens
 huß, har effterkomet domen saa viit hoffuidstolen belan-
 ger, Viste B. och R. icke ad kunde befri Hans hand io bør
 5 betale Staffen omkostningen med, her i friheden, eller
 derfor liide vurdering i hans gods /

Staffen Jesperßen haffuer ladet indsteffne Hans Ancker som siger sig til hiemb
 paa Esperøe, for en arrest, hand har undvigt, Anno i633, den
 23 Sept., Och fremlagde Staffen en arrest Sedell under Stads=
 10 fogedens hand, som bleff lest och paaschriffuet, Satte Staffen i
 rette, efftdj Hans same arrest undvigt, som paa rigtig handschriff
 er grundet, och med same bortviigelse høiheden foragt, om
 hand icke bør effter Birckerettens j4 Cap: til Staffens hans
 40 marks bøder erlegge / Och begierde domb her paa, efft[er]dj
 15 hand nu er igen treffet her i Staden, och hans gods hos
 hans vert arresterit / Hans Ancker suarede ad
 denne arrest, hand tiltalis for, belangende, har hand paa den tiden
 icke verit hans egen, mens tiende ditteu von der
 Klou, som da var Ridefogit Alboherrit, effter huis befaling
 20 hand motte endelig aff byen med Kongebreffue, som schulle
 till Bornholmb, som hand vill beuse med ditteu
 egen hand / disligeste tiende hand icke ditteu alene, mens
 och haffde K. M^s restants under hender, End er hand
 och sag giffuen til sit vernetingh aff Staffen for same
 25 arrest, formener derfor, om Staffen har hanom til ad talle
 for same arrest, ad hand det bør fuldende, som hand
 har begynt, och icke her, For det fiende har hand forleden
 tisdagh vid 2 kalsmend och kaldsedel lade steffne
 Staffen til Hans Anckers vernetingh, til ercklering och
 30 Vidne om for^{ne} leilighz, huor Hans sit angiffuende vil beuiise,

378: 5 *friheden* mark utanför stadsbebyggelsen

7 *siger sig til hiemb* uppger sig ha hemma

8 *undvigt* rymt från (jfr *bortviigelse* r. 12); efter *undvigt* är s struket

9 *arrest Sedell* häktningsorder

16 *arresterit* beslagttaget

17 I kanten *Hans Ancker*,

18 Efter *verit* är *mi* struket; *ditleu von der Klou* byggnadsskrivare i Kristianstads län 1632–1635

19 Ett *i* saknas framför *Alboherrit*?

21 Efter *vill* är *bes* struket

23 *restants* (restance) obetald skatt

24 Först på raden är *hand* felaktigt upprepat

29 Efter *Vernetingh* är *sin* struket; *til* över raden

formente for Staffens tiltale saa lenge fri vere, och icke med retten offuer Jiles med Rigens Ret,	Staffen	[378]
formente, ehuem hand end paa de tider har tient, enten ditleu eller andre, motte derfor ei ar resten vndvige och retten foragte, Jtem ar resten melder ad hand tilform tiente ditleu, och icke da, End och haffde tingfogeden dømbt, da haffde Staffen icke behoff		35
ad søgt Hans her, huilchet scheede fast offuer aar och dag forleden, Mener derfor hand icke med retten er offuer Jilet, som hand siger / Setter i rette, om hand icke her bør beuise huis hand har paaschut, eller lide domb, efft[er]dj hand har hoffuetstolen har betalt, saa vel som her idag tildømbt		40

- 378: 32 Efter *offuer Jiles* är *mod* struket
33 *ehuem* vemhelst
37 Först på raden är *hans* struket
37 *tingfogeden* ä. »foged (der ledede forhandlingerne, afsagde dom m.m.) paa et ting, især ett herredsting» (ODS)
38 *offuer aar och dag* efter år och dag, mer än ett år senare
42 *har* dubblerat i hs
42 f *tildømbt ... betale* och *i dagh* i hs i motsatt ordning

[379] omkost ad betale, Eff[er]dj hand icke da eller nu har
beuiist i nogen hosbonds forfald ad haffue verit, ei heller nogen
viss bopeel haffuer / Schiød hans sig til beuiising till eller in=
den i dag 6 vger / # ia:

Fredagen den 25 Septembris, Anno 1635.

[380]

Mogens Anderssen K: M^s fogits 1. Raadstuffuc paa Gabriell Jacobssen, Oluff Buck, Anders Spendere, for helligbrøde /

Beente Claus Schults haffuer ladet indsteffne Jacob Anderssen for 120 slette daler effter hindis schrifftlig Jndleggh som bleff lest och paaschriffuet, Peder Mo- 5
genssen formente Beente icke nogen Jndførsell i hans loulige
pant kand bekomme, Fremlagde Beente en domb her aff
tinge udgiffuet 3 Septemb: 1632, som bleff lest och paaschriffuet, huer
vdj Jehan Christenssen er tilkiendt sin betaling i Jens Graais
rette arff, som kand giøris beuisligt, ad vere hans effterladendis / 10
End fremlagde Beente en domb her till Raadstuffuen ud-
giffuet 13 Sept: 1633, som och bleff lest och paaschriffuet, Beente med de
andre creditorer, som sig inden aar och dagh angiffuet, naar godsit
er liquiterit, at tage effter sin qvota, saa viit hans arff kand
tilstrecke, Endnu fremlagde Beente en 4 mends liquitering, 15
her aff tinge udgiffuet den 2 Martii, 1635, som bleff lest och
paaschriffuet, huor vdj Beente paa sine och andre dome hun
til sig forhandlet, paa sin qvota tilkomer 120 slette daler / Her
emod fremschicket Jacob Anderssen sit schrifflig Suar, som bleff
lest och paaschriffuet, At huis breffue hand schulle haffue och legge 20
emod hinde har hand icke igen bekomit fra de 4 mend, och
formanden er forreist till Christianopels marcket, och derfor icke
ad offuerllis med retten, Beente suarede, at haffde
Jacob hafft nogen breffue kunde hand lagt dem indfor de 4
mend, eller for byfogeden, formener dette hans paaschud icke 25
kand hindre hinde domb paa betaling eller vurderingh i beste
boe och gods effter Recessen / Dømbt, aff Borgemester och Raad,
Effterdj fremleggis først Byfogedens domb, huor vdj Jehan
Christenssen er tillkiendt sin betaling i Jens Graais arff,
disligeste fremleggis Raastuffdomb huor vdj Beente 30
er tillfunden, naar godsit bliffuer liquiterit ad tage effter sin
qvota, Saa viit hans arff kand tilstrecke, huilchen liquitering
som aff 4 mend er giort iligemaade framleggis, Och efft[er]dj Ja-
cob Anderssen for^{ne} Jens Graais arff och gods inde hos sig haffuer
bleff hand tillfunden ad fra sig legge och betalle for^{ne} Beentes 35
tilkrauff inden 15 dage effter louen eller derfor lide vur-
dering effter Recessen / med denne delis omkost / # 2a:

380: 14 liquiterit (likvideret) avvecklat

16 Efter som är och bleff struket, över raden ersatt av bleff

19 I kanten Jacob Anderssen

30 Efter framleggis är End struket

[381] Fredagen den 2 Octobris, Anno i635.

Fredagen den 9 Octobris, Anni i635.

Borgemester Michell Berntßen haffuer ladet indsteffne Rasmus schomager, for
j00 slette daler, med des effterstaaende rente, effter et pantebreffs
5 indhold, som bleff lest och paaschriffuet, Loffuede Rasmus schoma-
ger ad till Paasche i det seniste ad forschaffe hoffuidstolen
och slet clare re med for^{ne} tilkrauff, och des billig
omkost /

B Mich[e]ll Berntßen haffuer ladet indsteffne Bernt schomager for 50 slet-
10 te daler med des effterstaaende rente, effter en handschrifts ind-
hold, som bleff lest och paaschriffuet, Loffuede Bernt scho-
mager till Paasche i det seeniste ad forschaffe hoffuidstolen
och slett clare re med for^{ne} tilkrauff och det billig omkost /

B. Mich[e]ll Berntßen haffuer ladet indsteffne Rasmus Piill for j00 daler mz
15 des effterstaaende rente, Paa Rasmus Piils vegne, møtte
ingen /

B. Michell Berntßen haffuer ladet indsteffne Jehan Carock for
270½ daler hoffuidstoll med des effterstaaende rente,
Paa Jehans vegne møtte hans fader och berette, ad hand
20 icke er tilstede /

381: 1 Inget protokoll härunder
5 I kanten *Rasmus / schomager*,
7 Efter *med* är *forschaffe* struket
11 I kanten *Bernt schomager*,
17 Raden slutar urspr. med 72 270½, struket
18 I kanten *Jehan / Carock*

B. Mich[e]ll Berntssen i rette ladet steffne Rasmus Piil, ut supra, Omside frem- schickit Rasmus Piill sit schriftlig Suar som bleff lest och paaschriffuet /	[381]								
Bleffue tillneffnde aff Borgemestere och Raad ad grandsche Bÿens schouff, huor mange Suiin den kand taale ad settis paa till olden i aar, Och det med første taxere, och giffue fra dem beschriffuit, effter ^{ne} mend /	25								
<table> <tr> <td>Jep helleßen,</td> <td>Mads helleßen,</td> </tr> <tr> <td>Thue Torbernssen,</td> <td>Erland slagter,</td> </tr> <tr> <td>Bernt Brunckelssen,</td> <td>Niels Trøellssen och</td> </tr> <tr> <td>Jens Josepßen,</td> <td>Mogens Niellssen /</td> </tr> </table>	Jep helleßen,	Mads helleßen,	Thue Torbernssen,	Erland slagter,	Bernt Brunckelssen,	Niels Trøellssen och	Jens Josepßen,	Mogens Niellssen /	30
Jep helleßen,	Mads helleßen,								
Thue Torbernssen,	Erland slagter,								
Bernt Brunckelssen,	Niels Trøellssen och								
Jens Josepßen,	Mogens Niellssen /								

381: 21 *Omside* ä. omsider

22 I kanten *Rasmus Piill*,

26 f I kanten *Swiin til olden / paa Byens skou*, allt utom *paa* med rubrikstil

[382] Fredagen den $\overline{16}$ October, Anno $\overline{1635}$,
 Jørgen hansen Guldsmid haffuer ladet indsteffne, Oluff kedelsmid,
 Anlangendis nogen regenschab om gaarde Kiøb dem emellom,
 da er de her for B. och Raad,
 5 venlig forligte, wdi saa maade, at Jørgen nu till afften
 schall erlegge till Oluff 38 daler 2 mark 6 schilling M. derhos
 forschaffe ham, sin handschrift hos scholens forstandere,
 och schall Oluff beholde smidien till paasche, med
 indgangen aff gaden, och fri voning wdi den gaard
 10 som Jørgen nu wdi boer, till paasche, der imod schall
 Oluff giffue Jørgen nu tillkommendis Mandagh
 schiøde och foruaring, och der med ere de venlig och vell
 forligte vdi alle maader, med samenlagde hender / ybhū #

Hogen Buch, haffuer ladet indsteffne Jep hellesen, for hans ga-
 15 de som er hans fortouff /: effter som hand aff Øffrigheden till
 forne er forelagt :/ at ferdig giøre, Setter hogen i
 rette, effterdi Jeppe tit och offte er forelagt, for^{ne} gade at
 ferdig giøre, om hand icke strax bør den giøre,
 eller liide derfor som vidbør / ... Jep hellesen suarit
 20 her till, at hand vill giøre sin flid dertill, strax ~~ad~~
 begynde ad fly derpaa, och giøre det fuldferdig, det
 ligeste hand kand, begierde hogen
 domb, om Jep hellessen icke strax bør det inden 14 dage, fuld=
 ferdig giøre, med sand och steen, effterdi den store fornø=
 25 denhed, det vdkreffuer, Thi di icke kand komme till deris

- 382: 2 *Guldsmid* över raden
 3 *om gaaarde Kiøb* och *dem emellom* i hs i motsatt ordning; *om* över raden, ersättande
 struket *var, det*
 4 Efter *Kiøb* är *anlangendis* struket
 6 I kanten *Oluff perssen kelsmid*; sist på raden är *at* struket
 8 Efter *och* är *si derhos* struket
 10 Efter *paasche* är *och* struket
 15 *fortouff (fortov)* trottoar, (: *effter*) och *hand* över raden
 16 *forelagt* ersätter struket *f ...*; *hogen* över raden
 17 *Jeppe* över raden ersätter struket *hand*; *for^{ne} gade* ersätter struket *den*
 18 Efter *den* är *at ferdig* struket
 19 f I kanten *Jep hellessen*
 20 Raden slutar med struket *ad*
 22 Efter *ligeste* är *ad*, efter *hand* är *det*, efter *kand* är *giøre*, Och struket
 23 Efter *om* är *hand* struket, ersatt av *Jep hellessen*; *bør* över raden; efter *dage* är *ad* struket
 25 *Thi* över raden, ersättande struket *ad*

gader, huis icke, er da begierendis, hogen, med sine [382]
 naboer, det maa ferdig giøre, paa Jeppis bekostning, och er
 nu som tillforn domb begierendis / Domb,
 Jeppe bør, inden i dag 3 vger, hans fortouff, med
 sand och steen fuldferdige, som louligt kand vere, Vn= 30
 der hans faldsmaall, effter Privilegieerne / # ia: dhu

Niels Jensen Veffuere, haffuer ladet indssteffne, Peder Væbo och knud Melckersen,
 deris sandhed ad tillstaa, anlangendis
 Poffull Thordsen som har boed i wæ, och siden bleff
 udschreffuen till Soldat, Knud Melckersen 35

- 382: 26 *huis* över raden, ersättande struket *wo*; efter *icke* är *dog* struket; *er* ä. fr. *ere*; *hogen*+struket
hand i st. f. *hogen buck*
 27 *maa* över raden, ersättande struket *ad*
 27 *er* ä. fr. *ere*
 29 Raden börjar med struket *At*
 30 Efter *steen* är *at* struket
 31 *faldsmaall* ä. jur. bötesstraff
 32 f *Peder Væbo* och *knud Melckersen* i hs i motsatt ordning

[383] vant effter Reccessen, at hand Var med for^{ne}
Poffuell for Volgast, och da saae hand ad for^{ne} Poff[u]ell med en
polsch sabell bleff huggen i hoffuedet, saa hand falt ned till
iorden, och icke kunde saae at Poffuell stod op igien, och er det Wngefer paa
5 8 ottende Aar siden / Peder Væbo vant i ligemaade,
at hand var med paa for^{ne} toug, da haffuer hand hørt
aff andre soldater, som vare ꝑ paa samme toug, ad Poffuell schulle
bleffuet, nederslaget / ... # bdukt.

383: 1 Efter at är *dengang* struket

1 *for^{ne}* över raden i st. f. struket *samme*

2 *Volgast* (W-) hamnstad på tyska Östersjö-kusten; *for^{ne} Poffuell* över raden i st. f. struket *hand*

4 *Poffuell* över raden i st. f. struket *hand*; *det wngefer* över raden

5 *ottende* över raden i st. f. struket 8

6 *paa for^{ne}* över raden i st. f. struket *i samme*

7 *i* är felaktigt (?) struket; *Poffuell* över raden i st. f. struket *hand*

Fredagen den 23 Octobris, Anni i635. [384]

Oluff Pederßen kedellsmid haffuer ladet indsteffne Jørgen hanßen, anlangende
en forEning forleden den i6 Octobris her for rettenn
dennom emellom gaaen, effter hans forsets indhold
som bleff lest och paaschriffuet / End fremlagde Oluff 5
for^{ne} forEning schriffutig, som och bleff lest och paaschriffuet /
Schiøde parterne sig til vidnisbyrd, huorledis schall for=
staais schal om fri voning, som i for^{ne} forening er indført /

B. Oluff Suenssen, effter Slotsherrens begiering, haffuer ladet for retten, effter^{ne}
vidnissbyrd indfodre Anlangende Jens Christenssen och Oluff Suendssen 10
som haffue verit borgere vdj Væ Och, vdj senaste feide
emellom Danmarck och Suerie, vdj Suerie verit
fangen, aff huilche for^{ne} Jens Christenssen och Oluff Suendssen,
effter K. Ms naadig^{te} missive den gode mand Slotsherren tilschriffuet, fordris,
Rantzoning 250 r:daler / Niels Grindou borgere 15
her i Christianstad, vant effter Recessen, At det
er hannom fuld vitterligt, ad for^{ne} Jens Christenssen vdj Sueri=
ge nestforleden feide haffuer verit fangen, huor hanom er frata=
git huis hand haffde med at fare, och der gick i Jern i 2
aar, End er for^{ne} Niels bevist, ad for^{ne} Jens 20
Christenssen haffuer udlagt till S. velb: her Anders Bilde for
sin Rantzoning j00 r:daler, Som Jens gick om och tigde
till, Och intet effter for^{ne} Jens er ad bekomme, efftersom
hand vid 2 aar siden vdj Baadsted er bleffuen død och begraffuen,
och ingen arffuet noget effter hannom, mens hand got folck megit 25

- 384: 3 *forEning* (forening) ä. förlikning, överenskommelse
4 Raden börjar med struket *oss*
6 I kanten *Jørgen hanssen*
8 *schal* över raden
10 *indfodre* över raden
11 Raden börjar med struket *borgere*; *Væ* över raden
12 Efter *Suerie* är *haffue* struket
14 *den gode mand* över raden
15, 22 *Rantzoning* ä. lösensumma
17 Efter *At* är *for^{ne} Jens Christenssen* struket
20 Efter *aar* är *huor fra hand* struket
21 her Anders Bilde: Anders Bille till Rosendal (1580–1633), länsman i Helsingborgs län,
riksråd
22 *gick om gick omkring*
24 *Baadsted* Båstad, Bjäre hd, Krist. l.

[384] schyldig bleffuen, som de icke nogensteds vid ad bekome / End
er Niels Grindou i lige maade om for^{ne} Oluff Suenssen vitterligt,
ad hand och var fangen j Suerie, och fratagen huis hand haffde
med ad fare, Och nu for nogen aar siden i Væ død och
30 begraffuen, effterladende sig stor giæld, och hans hustru och
barn intet haffuer ad hielpe sig med, uden
huad Gud och got folck dem ville meddele / Hans Christo=
pherssen, Morits schreddere, Rasmus schomager, Oluff holgerssen,
Ditmer felbereder, och Casper schomager førige borgere i Væ,
35 nu borgere her i *Christianstad* vunde iligemaade, At for^{ne} Jens
Christenssen och Oluff Suendssen vore fangne, huis de haffde mz=
ad fare fra dem tagit, de nu døde och begraffne, och
stor giæld sig effterladt, Saa intet effter dennom er arffuet
eller nogit ad bekomi, Som forschriffuet staar / #

384: 29 Efter *nu* är *vid* struket

31 Raden börjar urspr. *børn intet haff*, struket

34 *felbereder* garvare

37 Raden slutar urspr. med *inte*, struket

38 Efter *effterladt* är *och* struket

39 Raden börjar urspr. med *er*, struket och ersatt med *eller*

39 *bekomi* fel för *bekome*, genom strykning ä. fr. *bekomit*

Fredagen den 30 Octobris, Anno 1635.	[385]
Oluff Smid i Aahuss haffuer vid kaldsmend Oluff kniiffsmid och Laurits Veffuere ibm ladet hiid indsteffne Mogens Snedker ibm, for hand aff fri forset med en kniiff uden orsage schorit ham i hans an=	
sigt, effter hans forsets indhold, som bleff lest och paaschriffuet/. huor hand begierer paa 7 poster /	5
Och førde Oluff effterne vidnis= byrd /	
Gørell Oluffs dotter vant effter Recessen, At forle= den i dagh j4 dage, kom Mogens till Oluffs vid middags tiid, gjorde sin erinde om Oluff icke haffde seet hans Suin, der med bleff Mogens der och drack med Oluff, intill mod 7 slet om	10
afftenen, ad Mogensis hustru kom diid ind, och sagde til Mogens, ad hand fick vel ad veret hiemme, thi Oluff Saae gierne ad øxen sad i hoffudet paa Mogens, hulde hand icke selff om schafftet, st[r]ax=	
effter drack Mogens Oluff till, och som Mogens satte kanden reiste hand sig strax och schar Oluff med en kniiff under mun=	15
den, som schaden endnu siunis, Och løb Mogens flux ad døren, och ingen anden trette dennom var emellom den dagh / ...	
Paa Mogens Snedkers vegne fremlagde Henrik Jenssen en missive Henrik Jenssen tilschriffuet fra Mogens Snedker, huor vdj meldis, At om Oluff haffuer hannom nogit til ad tale, hand da bør steffne hanom til	20
hans verneting, huor hand vil suare hannom huis lou och ret er, huilchen missive bleff lest och paaschriffuet / ...	
Bleff forelagd Mogens ad møde her till neste Raadstuff i dagh 8 dage, och suare huis hand haffuer, eller da ad gaae domb /	
Mogens Anderssen K. Ms fogit paa hans vegne hans tienere Jon laßen beuiibte med	25
kalsmend Oluff Kniffsmid och Laurits Veffuere i Aahuß ad haffue ladet indsteffne Mogen Snedker i Aahuß paa K. Ms och byens Vegne for schade och Saarmaal hand schal haffue giort paa Oluff Smid ibm i hans eget huß, efftersom Oluff hanom	
i dag sag giffuet, och vidne ført /	30
Da effterdi Mogens icke mø=	

385: 4 aff fri forset av egen drift, utan yttre orsak
9 seet över raden
10 Efter intill är vid 7 struket
12 f øxen ... schafftet ordspråk
28 Saarmaal kroppsskada (med synligt sår)

[385] der, Bleff forelagt Mogens ad møde her till neste Raadstuffue
i dagh 8 dage, och suare /

Jørgen Hanssen gaff tilkiende ad efftersom hand Carll Oluffssen scholens forstande-
re 50 slette daler med et aars rente till P a v l i nestkomende paa
35 Oluff perssen Kedelsmids vegne fornøiet, Och effter Oluff perssens der
paa udgiffuet en handschrift C o n t e n t e r i t, var hand begierendis handschriften
hanom kunde tilstillis, eller den her for retten magtløss och
død giøris / Da paa bet^e Carll Oluffssens vegne,
berette B. Oluff Suendssen ad same handschrift icke nu kand
40 findis efftersom der effter er spurdt och søgt,
och den aff Jørgen hanssen paa Oluffs vegne er
Carll Oluffssen betalt, huorfor huor same handschrift findis effter
denne dag schal den vere død och magtløss, och icke kome
Oluff hans husstru eller arffuinge till hinder eller schade
45 i nogen maade /

- 385: 33 I kanten *Jørgen Hanssen*; *hand* ersätter struket *haffuer*
34 *daler* över raden
35 *effter* över raden
35 *der paa udgiffuet* och *handschrift* i hs i motsatt ordning
36 *en* över raden
36 *Contententerit* fel för *Contenterit* tillfredsställt
37 *magtløss* (magtesløs) ä. ogillig
38 I kanten *Carl Ollssen # 1/2a*:
40 f Efter *søgt* urspr. *huorfor den / her efftersom* struket
41 *och* över raden
44 *hans hustru* och *eller arffuinge* i hs urspr. i motsatt ordning

Staffen <i>Jespersen</i> hand ladet indsteffne Hans Anker for hans lossemente till Laurits schreders, efftersom hand sig i dagh 6 vger schall haffue forpflichtet ad møde, ad suare till en <i>arrestis</i> vndvigelse, som Stadsfogden paa Staffens vegne offuer hanom schall haffue giort for giæld, formente Staffen hand effter Birckeretten burde bøde hans 40 <i>mark</i> , Anker fremlagde her emod en beuiiss under Bÿfogeden i Søllyßborg hans egen hand, daterit 29 Oct: nestforleden, huilchen bleff lest och paaschriffuet, komit i betaling aff Hans Blitecker, Hans Ancker et Tingsvidne udgiffuet Alboherrits ting den 20 Octob: nestforleden, som och bleff lest och paaschriffuet / Anla[n]g[en]de Ditleff v. der Klou befalit Hans ad drage aff byen / Anker formente, ad efftt[er]dj hand beuiiser med Bÿfogde aff Sølffuisborg hans vnderschriffne beuiiss, ad Hans Bliteckers quinde for retten bekiendt, ad Staffen anammit betaling aff Hans Blitecker, for den giæld hand Hans Ancker <i>arrest</i> erit, disligeste beuist med Tingsvidne aff Albo herritsting, ad hand effter ditleu von der Klaues befaling som da var Ri=defogit, er forreist aff byen paa K. M ^s bestilling, At hand bør for Staffen tiltale effter Birckerettens j3 art: fri vere, ei heller er paatalt effter louen och Birckeretten inden 6 vger, om hand med rette haffde voldsbøder ad søge, efftersom <i>arrest</i> en er giort 23 Sept: i633, Och Hans Ancker derfor er tiltalt 28 Oct: i634, offuer aar och dagh, begierer om Staffen har nogen opreising hand dem vil fremlegge, formente om Staffen har hanom noget til ad tale, da ad søge ham til Alboherrits ting, effter Birckerettens 23 art: / Staffen suarit belangende aff Søllyßborg den beuiß fremleggis, ad hefftgiælden schal vere betalt aff Hans Blitecker	[386] 5 10 15 20 25 30
--	--

- 386: 1 *lossemente* (logement) bostad
5 *Birckeretten* stadsrätten
6 Efter *mark* är *Anders* struket
8 I kanten *Hans Ancker*;
8 *Søllyßborg* Sölvesborg
10 *Blitecker* »blytäckare», yrkesman som täcker tak med bly
11 *ting* över raden
12 *och* över raden
12 *Anla[n]g[en]de* väl så, hs *Anlagde*
26 *opreising* (oprejsning) tillåtelse att söka sak efter preskriptionstidens utgång
30 I början av raden är *schall* struket
30 *hefftgiælden* trol.: skuld som man häftar i

[386] schal icke findis i sandhz, Tingsvidnit findis icke forhuerffuet
till den dagh som kalsmanden haffue kaldet, Breffuet der i
inndragit hand sig tilforplichtit ad i rette legge, findis icke i
hand har verit i kongelig forfald, eller bestilling, Til med
35 siunis same breff vere giffuet Hans Ancker till vleie, At i
tide icke schal vere paatalt, haffuer Hans Ancker i domen aff
Alboherritz ting loffuet ad suare naar hand tiltalis, Och i dag $\bar{6}$
vger er gaaen domb om omkostningen, Och icke det
Original breff Hans sig paaschut er fremlagt, Er *derfor* domb
40 begierendis, efftdj Hans tagit vid genmehle, Opsatt i
 $\bar{4}$ wger, och emidler tid ad schaffe opsettelßen, besch[e]t / # 2a:

386: 32 Det är ovisst om *kalsmanden* eller *kalsmendene* är avsett. Det senare är p.g.a. sammanhanget troligast

33 *tilfor plichtit* ä. förpliktad

35 *vleie* oläglighet

36 efter *Ancker* urspr. *til*, struket och ersatt av *i*

38 Efter *om* är *hefftsagen* struket; jfr till r. 30

40 Raden slutar med struket 3

Fredagen den 6 Novembris, Anni 1635

Henrick Pederßen Stadsckemner haffuer ladet indsteffne Oluff Snedker, for Politsedelen paa k. Ms och byens schat, hand skulle indkreffue effter, hand fundets motvillig ad aname, med vquems Suar, hand giffuit fra sig, Satte Henrik *perssen* i rette, om Oluff icke derfor bør liide effter Privilegierne, for vlydelse, och derfor uden schatten effter for^{ne} Politsedell indkreffue, Saa som hand der till vill suare, dersom omkost der paa vill, om schatten effter K. Ms mandat icke i tiide fremkomer, och begierde domb, Oluff Snedker suarit, ad det kom ham intet vid, effterdj hand for 2 aar siden var Politmester / Baltzer Lauritzøn Stadstienere vant effter Recessen, ad hand 2 gange var hos Oluff Snedker med for^{ne} Politsedel, da ville hand icke aname den, Henrick *Pederssen* formeente effterdj Oluff Snedker effter Borgemester och Raads befaling ville aname sedell, Saa Henrick *perssen* motte for den schyld leie en anden till ad indfordre schatten effter for^{ne} Poletsedell, At Oluff bør lide som før er rørt, och omkostningen udstaa, Oluff Snedker anloffuit ad contentere Niels Veffuere for huis hand haffuer effter for^{ne} Poletsedell schatten indkreffue, huor paa det bleff hannom effterladt /

5

10

15

20

Anne Laurits dotter tienendis i hospitalit haffuer vid Stadstienere Baltzer laurssen och Jon Laßen, ladet hiidsteffne Mette Poffuls Jids med hindis lauverge, till vidnisbyrdt ad paahøre, disligeste hiidsteffndt Lisebeth Snedkers som er i hospitalit, Carine Bondis tienendis i hospitalit, Peder farssen och Peder Nielssen i hospitalit, till same vidnisbyrdt ad paahøre / Da fremkom Christen Rasmussen tienendis Slotsherren, vant effter Recessen, At den Søndagh som Ane Laurits dotter och Birgete Glarmesters var i perlemeente i helliggeisthuss, møttis Ane och Mette Poffuel Jils paa

25

30

387: 3 *Politsedelen* »polettsedeln», ett slags skattsedel

6 *ulydelse* olydnad, ohörsamhet

10 I kanten *Oluff Snedker*

11 *Politmester* »polettmästare», borgare utsedd att inkassera skatt enligt »polettsederna», se not till r 3

17 Efter *infordre* är for struket

19 *anloffuit* ä. lovade

- [387] gaden och kallede Mette Ane kasteføll, Christen Nielssen kel=
 lersuend, och Niels Pederssen tienende Slotsherren, vunde i lige maade
 Samme ord / Ydermere vunde for^{ne} vidnisbyrd, at Ane
 suarede Mette, hun icke schulde beuiise det, da suarade Mette
 35 hinde, ad hun kaste et føll paa kongens arbeide i fior
 Sommer / .. Mette Poffull Jils suarade her till, ad
 hun benegter hun icke kaldet hinde kasteføll, eller sagde ad
 hun kaste føll paa kongens arbeide, Mens kaldet hinde en
 heerhore, och bad hinde sette paa den hore top / # ia: bdu skt.
- 40 Peder Erichßen kirckeverge haffuer vid Stadstienerne Baltzer och Jon ladet ind=
 steffne Per hiulmands hustru, med hindis lauverge,
 for 6 mark 8 schilling, Oluff hanssen snecker for 4 mark 10 schilling,
 friderich Schyllich for 2 mark 8 schilling, Gabriel Jacobssen for – 2 mark 5 skilling,

387: 31 *och* över raden; *kasteføll* föl som fötts för tidigt (»kastats»); här sto som kastar (kastat) sitt
 föl, överfört som smådeord om kvinna
 35 Sist på raden är *same* struket
 36 I kanten *Mette Poffuel Jils*
 39 *heerhore* ä. regementshora, soldathora
 39 *hore top* ä. om iögonenfallande håruppsättning e.d. (som röjde en hora)
 41 *hiulmand* hjulmakare
 41 f Efter *lauverge* är *Oluff / hanssen Snecker* struket

Bernt schomager for 5 mark 4 schilling, och Jens Anderssen for 5 mark, rente de rester med till kircken, effter deris udgiffne handschriffter till Mich: nestforleden, Satte i rette, om de icke bør betale, inden 15 dage, eller derfor liide vurdering effter Recessen, med delens omkost, och begierde domb / Bleffue paarobte, for^{ne}, om nogen var tilstede som her til ville suare, Var der ingen, DØMBT, ad betale effter louen och Recessen, med delens omkost, 5

Peder Erichssen kirckeverge, haffuer vid Stadstienere Baltzer och Jon, ladet hiidsteffne Peder Poffulssen for 9 mark, Mads hellessen for 9 mark, Gabriell Jacobssen for 12 mark, Jep helleßen for 15 mark, Friderich Bartscher for 18 mark, tiende de rester med till kircken och presten, Satte i rette om de icke bør betale inden 15 dage, eller derfor liide vurdering med delens [omkost] och begierde domb, Bleffue for^{ne} paarobte om nogen var som der till ville suare, var der ingen / Dømbtt, ad betalle inden 15 dage effter louen, eller derfor liide vurdering effter Recessen, med delens omkost / 10 15

Oluff Smid i Aahuss, efftersom hand til i dagh 8 dage haffde ladet indsteffne Mogens Niellssen Snedker ibm, for slagsmaall, och forelagt Mogens i dag, fremlagde Mogens sit schriffblig Suar emod Oluff som bleff lest och paaschriffuet / .. Bleffue parterne med sammenlagde hender forligte, at Mogens Niellssen schall betalle Badscherlønen, och giffue Oluff for sin omkost 2 daler current, Och saa affsone sagen hos hospitals forstandere och kemneren, paa hospitals och byens vegne, Och huo dem Oluff och Mogens først opbryder denne deris forligelse, loffuer de ad giffue herforuden til falsmaall j0 r:daler / Och Oluff forelagt icke nogen krugh vloulig ad bruge eller opholde / .. 20 25

388: 1 Efter mark är de struket
 4 Efter dage är efft struket
 19 Efter och är Mo struket
 24 Efter saa är forene struket
 26 dem över raden
 26 Partierna Oluff och Mogens och først ... loffuer i hs i motsatt ordning

[389] Fredagen den $\overline{13}$ Novembris, Anni i635.

Zachariis Siuendssen haffuer ladet indsteffne Christen Lund, och gaff tilkiende, at
efftersom hand effter S. henrick Mogenssens^s død, haffuer verit ver-
ge for et hans barn, och det for Suogerschab schyld, paa same barns
5 federne vegne, och nu Moderen for samme barn er och vid
døden affgangen, huorfor hand siger sig fra same vergemaall,
effterdj Zachariis er fremmit till, Och Christen baade er
vederhefftig, och effter louens $\overline{1}$. bogs $\overline{28}$ c a p: nest ad verge,
efftersom hand er Morbroder, her effter Zachariis var Raad=
10 stuffvidne begierendis / ... Christen Lund suarit, adt
naar hannom saa rigtig bliffuer leuerit huis hand schall vere
formyndere fore foruden klamer och trette, formener hand sig
enda tiid noch samme vergemaall ad aname, vanseet hand
er i K. M^s tieniste/ Zachariis formente sig icke mere
15 plichtig ad leuere, end federnit, som hand haffuer verit verge
fore / Och Christen Lund ad søge Mødernet paa barnens
vegne, som det er faldet, effterdj Zachariis sig intet dermed befattet,
mens allene med federnit / Christen Lund formente
ad Zachariis bør schaffe Christen rigtighz for all den
20 arff barnit er tillfaldet emidler tiid Zachariis haffuer verit
verge, saa vell effter Moder som effter fader, Zachariis
suarit, at federnit, som hand har verit verge fore staa hand
offuerbødig ad giøre rigtighz fore, formener sig icke videre plichtig/
Christen Lund suarit, ad effterdj det er saa lang tiid siden
25 hans S. Søster døde, vngefer $\overline{19}$ eller $\overline{20}$ vger siden,
Och Zachariis icke sagt sig aff med vergemaalet, eller fodret
schiiffte, som vidburde, formener hand sig icke nu ad kunde
paatage sig same vergemaall før schiiffte bliffuer holdet och
Clare rit / Zachariis suarit, at efftersom Christen nu er rette
30 verge, effter Modrens død, som louen hanom tilholder, kunde

389: 8 vederhefftig (ekonomiskt) solid

10 I kanten Christen Lund

15 Efter hand är er struket

17 dermed över raden

19 Sist på raden är all struket

20 I tillfaldet är till först struket men sedan åter skrivet över raden

25 Efter døde är och haffuer icke struket; vger över raden

hand sig icke med same arff eller schiiffte befatte, mens federnit [389]
som hand sig medbefattet er hand offuerbødig ad leuere fra sig,
Zachariis begieret domb / Da effter di Christen
Lund er Morbroder till samme barn, och nest effter louen,
Bleff aff B. och Raad foraffschedet, Christen Lund ad 35
schall antage sig vergemaallet for forn^e barn, och fodre paa
barnens Møderne arff, Och Zachariis ad gjøre Christen
regenschab for de forige arffue som ere faldne før Moderen
døde / # 3S: 4 No: 44.
Susanna Michells dotter, som er affgangne Michel felbereders dotter 40
begierde hinde ad settis verge till, effterdj hindis Morbroder
icke schulle vere vederheftig, Da bleff tilforordnet hindis verge
at vere Gabriell Jacobssen / Och haffue tillsiun med hindis

389: 36 Efter *barn* är *som* struket
37 Efter *Christen* är *rede* struket
39 Efter 3S: är 4 *ock(?)* :44 struket (siffrorna ändrade)
40 -*gange* el. -*gangen?*; sist på raden är *bleff Ga-* struket
41 Efter *settis* är *till* struket
43 *Och* hs felaktigt *sOch, s* struket

[390] federne=Saa vell som Møderne arff, hoss hindis stiffa=
der Rasmus Piill, effterdj hun klager paa rigtighed der=
for effter hindis schriftlig indleggh, som bleff och paa=
schriffuet /

Fredagen den 20 Novembris, Anno 1635.	[391]
Peder Ancker paa sine egne, och Poffuell Jenßen Bennich Borgere i Kiø=	
benhaffn, paa sin moders Giertrud Ambrosii dotters i Lands=	
Crone, och Morsøsters Kirstine Ambrosii dotter i Ousted, deris	
vegne, Gaffue tilkiende for ^{ne} Giertrud och Kirstine Am=	5
brosii døttre, med for ^{ne} Poffuel Jenssens vilie och Sambtøcke,	
ad haffue soldt och affhend fra dem och deris arffuinge all	
den Arff, lod och andeell, som er det halffue Boe dennom effter	
deris Søster datter dotter S. Inger Claus ditmers i	
Sølfuidsborg retteligen tilfalden er, vere sig i huße och	10
gaard och grunde och eiendomme, Søloff och guld, kaaber och	
tin, kleder och kiister, tillstaaende och udgaaende gielddt,	
Med sambt ald anden boe och boschabs vare vid huad naffn	
det vere eller neffnis kand, Till bet ^e Peder Ancker, huil=	
chen deris rette tilfalden arff hand dem effter deris guode	15
vilie til fulde har contenterit, Saa de tacker Peder An=	
cker got i alle maade for god och rigtig betaling, Thi hiembler	
och fuldkomelig tilstaar de for dem och alle deris arffuinge	
Peder Ancker och hans arffuinge for ^{ne} arff for huer mands til=	
talle, effter huis beviissninger, breffue och domme de der paa	20
forhuerffuit, huilchet de hannom tilstillit, Och Peder Ancker	
ad giøre sig Same arff och eiendomb, saa nøttig, som hand	
best kand i alle maade, effter deris	
fremlagde kiøbebreffs indhold, vnder for ^{ne} Poffuel Jenssens	
Som en selfbekiendere, Och Manhafft[ig] Capitein	25
Jehan Stemshorn, och Jehan Christenssen vj Sølfuisborgh,	
Som offuerverende vidnisbyrd, deris hender, daterit Sølfuis=	
borgh, den i6 N o v e m b: nestforleden, huilchet kiø[be]breff i dag	
bleff lest och paaschriffuet, Her effter Peder Ancker var	
et Raadstuffvidne begierendis / # ia: udh skt.	30

391: 4 *Ousted* (gammal tysk stavning) Ystad
12 *tin tena*; *tillstaaende ... gielddt* ä. utestående fordran; efter *och²* är *udst* struket
13 *boschab* ä bohag
23 Efter *maade* är *Loff effter Som* struket
25 Först på raden är *Sambt* struket
26 *Jehan Stemshorn* officer i skånska regementet

- [391] Suend Eschilßen i Klogerup i Raabeløe Sogn / ... och Suend Lauritzøn i Nosebÿe,
 beviiste med Stadstienere Baltzer Lauritzøn och Jon Laßen
 ad haffue ladet indsteffne Peter Kahle her vdj *Christianstad*, till
 vidnisbyrd ad paahøre, Anlangende nogen planker de paa
 35 B. Oluff Suendßens vegne, haffuer ført her fra *Christianstad* till A=
 huß, ad leuere till for^{ne} Peter Kahle, End beuiiste med
 kalsmend, Laurits knudssen i Ahus, och Aage Suendssen i Klogerup,
 ad haffue ladet hiidsteffne, Mogens Snedker och Jørgen Mølle=
 re i Ahus och Peder Bodelßen i Lydbÿ i Giersherrit, deris
 40 Sandhz ad bestaa / Da fremstod for^{ne} Peder Bodelssen

- 391: 31 *Klogerup i Raabeløe Sogn* Klåbarp i Råbelövs sn (Villands hd; numera ingående i
 Tjälkestad)
 31 *Nosebÿe* Nosaby, by och sn i Villands hd
 32 f I kanten under *Suend Eschilßen* r. 31 och *Suend Laurssen i / Noseby*
 38, 39 och över raden
 39 *Lydbÿ* fel för *Lyngby* (Everöds sn, Gälds hd)?

och vant effter *Recessen*, At hand var med for^{ne} Suend
 Eschilssen och Suend Lauritssen, /: efftersom de haffde leidt hannom, forme=
 delst vandet var høit :/ Och hialp hand saa vel som for^{ne} Mo=
 gens Snedker och Jørgen Møllere dennom, ad fløde for^{ne}
 planker fra Ahuse ferge, ned till Ahuße brügge, Da begier=
 de Peter ad de schulle schibe plankerne ud paa reden till
 schibet, Da bad Suend Eschilssen och Suend Lauritssen, ad Pe=
 ter ville aname denom vid brüggen, thi de haffde icke la=
 det leiet dem lenger, eller och de ville drage dem paa
 landet, Da suarede Peter ad hand icke ville aname
 dem, om de ville drage dem paa landet, mens om de ville
 schiibe dem, huilchet tillbud och Peters Suar scheede inde
 till Mogens prammans, i for^{ne} Peder Bodelssens, Mogens
 Snedkers och Jørgen Møllers paahøre / Schiøde Suend
 Eschilssen och Suend Lauritzøn, sig til for^{ne} Mogens och Jørgen
 till neste Raadstuffue / # ia: 15

Jørgen Pottemager haffuer ladet indsteffne Mogens Pederssen Slagter for en kou hand
 hannom affkiøbt for j0 daler, Och icke Mogens haffuer ville leuere
 hannom same kou, formener hand bør schaffe hannom same kou
 hand hannom affkiøbt, eller och sine penge igen / Mo=
 gens Pederssen fremlagde her emod sit schriffblig Suar, 20
 som bleff lest och paaaschriffuet /. At haffue leuerit Jørgen
 och hans hustru same koe i Mogensis gaard same dagh,
 formener sig icke plichtig ad opsøge hannom same koe, eller
 leuere ham den 2 gange, Jørgen och ladet liuse effter den /. 25

Baltzer Lauritzøn Stadstienere haffuer ladet indsteffne Henrick Pederssen
 kemner, for offuerfald med hugh och slagh effter hans
 schriffblig forset, Som bleff lest och paaschriffuet, huor i hand
 begierer domb, effter Privili giernes jj3 art., louens 2
 bogs 44 c ap: och 3 bogs 32 c ap:, och om delens omkost / 30

392: 1 Efter *At är hand hör* struket
 4 I kanten *Peter Kahle; fløde flotta*
 5 *planker* ersätter struket *dealer*
 10 Efter *ville* är *icke* struket
 13 *prammand* påmskeppare

[392] Henrick *perssen* fremschicket her emod sit schriffilig
Suar som bleff lest och paaschriffuet, At Baltzer giffuet
hanom vquems ord i hans egit huss, och opbar sin hamer
mod ham, maa schee hand da faaet et stød eller to,
35 Och var motvillig icke ville indkreffue schatten, Satte i
rette, om hand icke fri bør vere, och Baltzir lide for mot=
villighz paa byens vegne / Opsett till neste Raadstuffue,
om de dismidler tiid kunde forenis /

Jørgen Christopherssen Bagere har ladet indsteffne J a c o b Anderssen for $\overline{j2}$ daler ren=
40 tepenge aff $\overline{70}$ daler, till den $\overline{2j}$ D e c e m b: $\overline{i634}$, effter et
Tingsvidnis indhold, her aff tinge udgiffuet \overline{jj} M a i i,

392: 31 I kanten *Henrick Pederssen*; efter *perssen* är *sche* struket
33 *opbar* lyfte
41 Efter *indhold* är *som det* struket

nestforleden, som bleff lest och paaschriffuet / Jacob Anderssen suarit [393]
 her till, ad hand till i dagh haffuer ladet indsteffne Niels
 Matsøn schredere till dombs for $9\frac{1}{2}$ daler hußeleie, hand till Jør-
 gen bagere, paa Jacobs vegne till Niels: forleden schulle
 haffue leuerit, der med effterkome Jacobs løffte, som tings- 5
 vidnet ommelder, Och effterdj Niels Matzøn icke har udlagt
 for^{ne} hußeleie till Niels:, Satte Jacob i rette, om Niels icke
 bør betale same hußeleie inden $\bar{3}$ Solemercke, effter Priviligierne,
 eller derfor lide vurdering effter Recessen, och begierde domb /
 Sambtøckte Jørgen ad bedagis till Jiull førstkomende / 10

Jacob Anderßen haffuer ladet indsteffne Trøels Tømmermand, for $8\frac{1}{2}$ mark,
 penge huseleie hand er hanom schyldig, Satte i rette
 om hand icke bør betale inden $\bar{j}5$ daghe, eller derfor liide
 vurdering effter Recessen, och begierde domb / Trøels
 suaret, ad hand icke kand andet end hand io bør betalle / 15
 DØMBT, aff B. och Raad, Effterdj Trøels
 icke benegter for^{ne} tilkrauff, Bleff hand tilfunden ad be-
 talle inden $\bar{j}5$ dage, eller derfor lide vurdering, effter Recessen /

Beente Claus Schultis anloffuet efftersom hun sin beuiiss till Trøels
 Tømmand udgiffuet paa $8\frac{1}{2}$ mark, huseleie Trøels till Ja- 20
 cob: schyldig, huar paa i dag domb gaaen, At Beente vill
 paa Trøelsis vegne contentere Jacob same $8\frac{1}{2}$ mark, eller
 korte i huis hinde och Jacob Anderssen emellom /

Søffren Jørgenssen Soldat her under gvardiet, haffuer vid Stadstienere Baltzer och
 Jon, som de vid deris eed hiemlede, ladet hiidsteffne, Jehan 25

- 393: 2 I kanten Jacob Anderssen
 3 hußeleie huslega, hyra
 10 bedagis ges frist
 11 Efter for är 10^{\perp} (så!) struket
 12 Efter penge är hand struket
 16 Först på raden är Jacob gie struket
 19 Först på raden är Jacob gie struket; anloffuet ä. lovade
 20 I kanten Trøels / Tømmand
 23 korte avkorta, minska

[393] Klensmid Jndvoner her i Christianstad, for j9 mark qvartier penge,
 for et aar hanom schyldig, och hand fortrycker sig icke vill be-
 tale och udlegge, Satte i rette, om hand icke bør erlegge
 till hannom same qvartier penge, och betale inden j5 dage, effter
 30 louen, eller derfor lide vurdering effter Recessen, med delens
 omkost, och begierde domb / Bleff Jehan paarobt, møt=
 te icke, eller nogen paa hans vegne, DØMBT ad
 udlegge till Søffren same qvarter penge, och betale inden j5
 dage, effter louen, eller derfor liide vurdering effter Recessen,
 35 med delens omkost /

Peder Ancker paa sine egne, och Poffuell Jenssen Bannich Borgere
 Vdj Kiøbinhafn paa sin Moders Gertrud Ambrosii, och
 hindis Søsters Kirstine Ambrosii døttres vegne, gaffue
 tillkiende dennom ad vere komen vdj en venlig forening och
 40 forligelsemaall med huer anden, om huis Arff for^{ne} Giertrud
 och Kirstine Ambrosii døttre effter S. affgangne Jnger Claus
 ditmers kunde vere tilfalden, effter huis breffue och be=

393: 26 Efter *mark* är *penge* struket

32 Raden slutar urspr. med *betale*, struket

36 Efter *paa* är *den ene* struket

37 *Kiøbinhafn* bokstäverna *g* och *h* ovanpå varandra; raden slutar urspr. med *sine*, struket

uiissningens formelding de der om for retten inden Sølfuis-	[394]
borgs byttingh fremlagt, Huilchen Arffuelod Peder Ancker	
aff dennom for en s u m m a penge sig til forhandlet / effter Kiø-	
bebreffs formelding dennom der om emellom gangen,	
Saa effterdj sig och hiid intil nogle andre haffue angiffuet,	5
som formeente sig och ad ville vere lodtager i same arff,	
och icke de endnu deris adkomb der till saa nøiagtig	
beuiist, Saa loffuer tilsiger och forpligter for ^{ne} Peder An-	
cker ad holde for ^{ne} Poffull Banick, hans Moder och Mo-	
dersøster fri for en huer deris tiltale, Som	10
sig formener til denne arff ad kunde haffue nogen ret	
eller rettighz med ydermere forsicherung ad holde dennom	
dette schadesløß i alle maade, effter fremlagde	
forsegh[1]jede, och med Peder	
Anckers egen hand schriffne och underschriffne obligats	15
och forsicherung, d a t e r i t i gaar den 19 N o v e m b. huilchen i dag	
bleff lest och paaschriffuet, Her effter for ^{ne} Poffuel Jenssen var	
et Radstuffvidne begierende / # 1a: ufs skt.	

- 394: 3 *til forhandlet löst till sig*
7 *adkomb* ä. (adkomst) (besittnings)rätt
10 Efter *Modersøster* är *fri ad holde*, och struket och *for* insatt över raden
13 f Efter *fremlagde* är struket *schriff* / *lige obligats och forsicherung*
16 *huilchen* ersätter struket *som*

[395] Fredagen den 27 Novembris, Anni 1635.

Jehanne S. M. Jørgens Christofferssens haffuer ladet indsteffne M. Christopher hanssen for K. M^s och kirckens anpart tiende aff Nibele by i Væ Sogn, effter hindis forsedts indhold, som bleff lest och paaschriffuet, End fremlagde Jehanne

- 5 M. Jørgens, under M. Christopheris egen hand och segll, deris forening om for^{ne} tiende, daterit 26 Avg: 1634, Bleff lest och paaschriffuet Bleffue parterne formedelst Borgemestere och Raads vunderhandling i dag saaledis forendte, At Jehanne S. M. Jørgens haffuer effterladt det aarligen paa 4 pund Rug och
- 10 4 pund biugh, de første 2 pund rug och 2 pund biugh ad M. Christoffuer schall lade leuere Jehanne her i Christianstad i hindis gaard, 8 dage efter Michaëlis, Och 2 pund rug och 2 pund biugh M. Christopher ad leuere iligemaade her i byen hos Jehanne, till Martini, effter Contracten, / lest och paasch[riffue]th / # ia:
- 15 Anders Struch beuiiste med Stadstienere Baltzer och Jon Laßen ad haffue ladet indsteffne Morten Christenssen for 100 slette daler, effter hans udgiffne handschrift, Och fremlagde Anders en Affuiising her aff Christianstads ting udgiffuet daterit 9 Novembris nestforleden, som bleff lest och paaschriffuet, End fremlagde
- 20 Anders for^{ne} handschrift under for^{ne} Morten Christenssens egen hand och Segll, huilchen Affuiising ord fra ord er indført daterit 6 Oct: 1634, Och i dag bleff lest och paaschriffuet, / Her till Vid sit bud fremschicket Morten Christenssen sit schriftlig Suar, som och bleff lest och paaschriffuet, At hand er
- 25 offuerbødig At vill haffue hanom indviist i den gaard Slotsheren

395: 2 Christofferssens över raden

3 tiende över raden

3 nibele Nöbbelöv (uttalas i dial. »nibble»)

5 Efter M. Jørgens är under (ev. neder) struket, därefter är under skrivet på nytt

8 I kanten M. Christoffuer,

10 M. ... schall över raden

11 f Efter gaard är och de sid- / ste struket

14 Före lest ett ^a utan påträffat motiverande

17 Efter hans är hand struket

21 f Och i dag ... paaschriffuet och daterit ... 1634 i hs i motsatt ordning

23 Efter till är Vid St struket

23 I kanten Morten Christenssen

25 den gaard Slotsheren iboer se not till 267: 6

iboer, der ad aname sin udleggh och betaling, Saa viit med rette kand vere /	[395]
D ø m b t t, Efftersom Anders Struch	
till den 26 Oct: nestforleden haffuer ladet till bytingit ind= steffne Morten Christenssen for for ^{ne} tillkrauff, Som Morten Chri= stenssen icke benegter, Mens giør hannom indviis[n?]ing i hans	30
forset, vdj den gaard Slotsherren iboer, Saa effterdj Morten bekiender gielden och hanom henviser i sin gaard tilfinder Borgemestere och Raad, hannom ad effter= komme sin udgiffne handschrift, och betale effter louen, eller derfor liide vurdering effter Recessen, i hans boe och gods, och	35
dersom Anders Struch icke i godsit kand bekomme sin betaling, da ad aname sin betaling Saa viit denne tilkrauff strecker, i den indviising Morten hanom giort haffuer, huis den videre kand vere verd end tilforne der vdj er giort Jndførsell / # 2a:	40

395: 30 *indviising* ä. införsel, jfr r. 25
33 Raden börjar urspr. *B: och Raad*, struket

[396] Jørgen Pottmager beuiste med Stadstienere Baltzer och Jon, ad
haffuer ladet indsteffne Mogens Pederssen Slagter, till vid=
nisbyrd ad paahøre, Och fremstod Jnger Oluff hanssens
her i *Christianstad*, och vant effter *Recessen*, At hun var
5 med Jørgen och hans hustru till Mogens Slagter der
Jørgen kiøbte den koe de omtuister aff Mogens, da
bleffue de kiøbs om $\overline{j0}$ *daler*, och leueret Jørgen
Mogens strax de 5 *daler*, daa sagde Mogens ad hand
ville lade sin dreng kiøre koën i marcken i
10 krattet till hand fick de andre 5 *daler*, der med
gick Jørgen och hans hustru hiemb, och koën bleff til Mo=
genesis / Anders *Eschilssen* tienende Jørgen Pote=
mager vant iligemaade, At $\overline{3}$ vger effter Jørgen
haffde kiøbt for^{ne} koe aff Mogens, møtte Anders
15 Mogenssen paa gaden, da spurde Anders Mogens, om for^{ne}
koe dreff hiemb om natten, suarade Mogens, nei, och
ad hand var vel tilfreds hand haffde hinde hiemme, hand
kunde leuere hinde fra sig, Niels *perssen* Soldat vant
iligemaade, at vid *Martini* tiid, var Niels hos Mogens
20 effter Jørgens begiering, och bad hand ville leuere Jørgen
for^{ne} koe, da bad Mogens Niels hand ville gaae mz
Mogens i *marken* effter for^{ne} koe, der de komb i *marcken*
fant de icke koën, Saa bad Mogens Niels hand ville
gaae til *Vestersløff*, som koën var opfødt, och høre om
25 hun icke var der, da gick Niels diid, och
fant den icke, der Niels komb hiemb igen, gick hand til
Mogensis, mens Mogens var icke hiemme, Och gaff Mogensis
quinde sig megit, och sagde, Gud bedre oss
vi leuerit icke koën fra oss saa haffde vi verit aff med
den / Paa Mogens Slagters vegne, suarit Michel
30 Slagter, ad Mogens icke er tillstede / #
ubd # ia: skt.

- 396: 1 Efter *Stadstienere* är och *J* struket
2 Efter *Mogens* är *Ni* struket
4 Effter *At* är *der* struket
7 *bleffue de kiøbs* kom överens om ett pris; efter *om* är 5 *daler* struket
9 Efter *kiøre* är *kio* struket
12 Efter *tienende* är *Mo* struket
21 Efter *Mogens* är ett ord struket (end?)
24 *Vestersløff* Västerslöv, by i Kviinge sn, Ö. Göinge hd
25 Efter *der* är *huilckz Niels* struket
27 *gaff ... sig* jämrade sig
28 Efter *megit* är *for de icke* struket
29 *oss* och *vi* över raden
30 I kanten *Mogens perssen Slagter*

Fredagen den 4 Decembris, Anno 1635. [397]

Slotsherrn paa hans vegne Christen Lund fremlagde, den gode mands
schrifflig atvarsell, som bleff lest och paaschriffuet, liudende:
Efftersom ieg tit och offte haffuer ladet atvare Borgeme-
stere och Raad, om den lange broes reparation, Saa vel 5
som Peder Ancker, som med samme broe, effter Borgeme-
ster och Raads anordning haffuer opsigt, Saa och paa
min allernaadigste Herris och Konings vegne befalet, regen-
schab om samme broes indtegt och udgiffit at forhøre, och
at denn motte saaledis forferdigis, at got folck Sicker- 10
lig der offuer kunde reise, och broen offuer saadan vtienlige
flickerii, som der scheer med peelene ad forlunge, icke schulle
snarer sueckis och forderffuis, effterdj ingen ny indslagis,
endogh der mangesteds fattis peepe, Da vill ieg for min 15
allernaadigste herre och konning her vdi vere undschöldt,
och om broen nogit tilkomer, heller got folck, som der
offuer schulle forreise, Borgemester och Raad da selff
at stande derfor till rette, och all schade, at erstatte,
effterdj ingen atvarsell, paamindelsse heller befalning
haffuer mot hiulpen, Och dersom den udj denne vinter 20
icke bliffuer saaledis flyd, at den kand udstaa en 8
mends granschning, vill ieg giffue min allernaadigste
herre och konningh det tillkiende, och der paa erwarte
hans naadigste vilie, At dette motte lesis, paaschriffuis,
och vdi Raadstuffuebogen indföris, Aff Christianstad 25
den 4 Decemb: 1635. Malte Jull m[anu]propia

Holger Madsøn Raadmand i Rodne paa Bornholmb, beuiiste med Stads-
tienere, Baltzer Lauritssen och Jon Laßen, ad haffue ladet
hiidsteffne Jacob Anderssen sin sandhed ad bestaae anlan-
gende nogen ord Ordene Apelune her Laurits Ollssens i Rodne 30

- 397: 2 Efter *fremlagde* är med struket
5 I kanten med rubrikstil *Om Lange Broe; reparation* korrigerat från *repatio*
10 *forferdigis* ä. iståndsättas; *sicker- / lig* ä. tryggt
12 *flickerii* ä. reparation
16 *tilkomer* tillstöter
20 *hiulpen* hjälpt
21 *flyd* iståndsatt
27 *Rodne Rönne* (så r. 32), stad på Bornholm
30–36 Partiet *emellom ... her till* och *Ordene ... emellom* i hs i motsatt ordning; hopskarvningen
av textpartierna är så bristfällig
30 Raden slutar urspr. med *End*, struket och över raden ersatt med *Och*

[397] och Holger Matzønn emellom emellom shall vere falden, Och
fremlagde Holger Matzøn et forseget Tingsvidne udgiffuet
Rønne býtingh, den 9 Oct: nestforleden, hur med hand be=
uiiste sig ad haffue ladet giffuet Apelune her Lauritzis
35 med hindis lauverge 6 vgers varsell her till, /
Fremstod Jacob Anderssen och vant effter
Recessen, ad forleden høst, som Jacob var forreist till Born=
holmb, och for byfogeden haffde ladet indfodre Holger Matssen

397: 30 Efter her är *Olluffs och* struket
36 *Fremstod* ä. fr. *Fremkom*

Matzønn i byfogedens huß, och der haffde forrettet huis hand
haffde ad bestille, indkom for^{ne} Apelune her Lauritz Olssens^s och fick
Byfogeden i hand, dernest fick hun Jacob Anderssen i hand saa ragte Holger hin-
de hand, suarede Apelune, ad hun icke viste, om hun ville
tage holger i hand, thi hand viste vel /: Sagde hun :/ huad dem var emellom, 5
och naffngaff hun om en piige, Och hørde J a c o b samme tiid, ad
Apelune schielde Holger Madzønn for en schelmb, med andre
flere vquems ord hun haffde mot Holger Matzøn / # ia:

Bodell S: Hans Niellßens vid J a c o b Anderßen beuiiste med Stadstienere Baltzer
och Jon, ad haffue ladet indsteffne Claus Booßen, for 90 slette 10
daler, som rester paa en Claus Boßens beseglede och med egen
hand underschriffne handschrift, som bleff lest och paaschriffuet /
d a t e r i t 5 J u l i i, 1624, liudende paa j00 slette, huor paaschriffuet
ad vere betalt all rente och j0 daler hoffuitstoll, Satte,
J a c o b i rette, om Claus icke bør betalle inden j5 dage, eller 15
derfor liide Jndførsell i hans gaard Bodell iboer, huis den
mere er verd, end M. Pederr i Ahuß, och Mogens Nielssen i
Jngsiø der vdj har domb paa, Och begierde domb / ... Claus
Boßen suaret, ad hand er offuerbødig ad Bodell bekommer sin
betaling i for^{ne} gaard, huis den mere er verd, end M. Pe- 20
der och Mogens Niellssen domb paa haffuer, och vill Claus haffue
hinde diid henviist sin betaling och vdleggh ad anamme /
D ø m b t, aff B. och R, Effterdj Claus Boßen selff er offuerbø-
dig, Bodell sin betaling och udleggh i for^{ne} gaard ad a=
namme, Bleff Claus tillfunden ad effterkome sin udgiffne 25

398: 2 for^{ne} över raden; Lauritz ä. fr. Lauritzis; Olssens tillagt över raden

3 fich hun och i hand över raden

5 /: Sagde hun :/ över raden med annat bläck

6 hun över raden

9 S: över raden

17 M. Pederr i Ahuss se not till 233: 4

18 Jngsiø Yngsjö, i s. delen av Åhus sn, Villands hd

19 I kanten Claus Bossen,

23 I kanten M. Peder / i Ahuss

24 Efter -dig är ad struket

[398] handschrift och inden 15 dage, betale for^{ne} rest, eller derfor liide
Jndførsell i for^{ne} gaard, huis den kand vere verd videre
end thillform M. Peder och Mogens Niellssen haffuer domb paa,
i same gaard, at tage udleggh / # ia: udhskt. M. Per i Ahus #

30 Jens Niellssen tienendis Carll Ollssen haffuer ladet indsteffne Hans Claussen vintapper
for slagsmaall, effter hans schriftlig indleggh, som bleff och paa-
schriftuet / ...

Peder Erichßens 1. Raadstuffue paa sine och Lyders Niburs vegne, paa
Jehan Carock, anlangende et breff Jehan dennom fraholder,
35 effter en affviising her aff bytingit udgiffuet 24 Av g: nestforle-
den, som bleff lest och paaschriftuet /

Staffen Jesperssens 1. Raadstuffue paa Thomis Anderssen for omkost,
anlangendis, paa B. Jacob Claussens vegne aff Malmøe,
effter Byfogedens och 4 mends paakiendelse /.

40 Friederich Bartscher haffuer ladet indsteffne Oluff Smid i Ahus for 6 slette daler bard-
scherløn, hand hannom schyldig, Satte i rette, om hand icke bør be-
talle inden j5 dage, eller derfor lide vurdering med delens omkost, och

398: 26 och över raden
28 Efter thillform är der stuket
29 Efter gaard urspr. och, struket och ersatt av at
33 Efter 1. är ting struket
34 fraholder undanhåller
38 Efter anlengendis är som struket

begierde domb, Oluff bekiende gielden / Dømbt, ad betale [399]
 inden j̄5 daghe effter louen, eller derfor liide vurdring effter Recessen,
 med delens omkost,

Oluff Smid i Aahuss, haffuer ladet indsteffne Mogens Nielssen Snedker ibm, for 10 mark
 penge och badscherløn 6 dlr de ere forendt om for en schade 5
 Mogens hanom giort, Satte i rette, om hand icke bør
 effterkome sin forpflicht, och
 betalle hannom for^{ne} 10 mark och badscherløn 6 daler hand haffuer
 giort sin forpflicht ad udgiffue, och sig nu fortrøcker med,
 Sambt staa ham till rette for sin omkost, inden 10
 j̄5 dage eller derfor liide vurdering, och begierde domb / ...
 Kalsmend, Oluff kniffsmid och Hans Hanßen Ribe i Ahuß,
 Dømbt, bleff Mogens Nielssen tilfunden ~~ad~~ effter sin obli-
 gation ad betale for^{ne} 10 mark, sambt badscherløn 6 daler, med den-
 ne delens omkost, inden j̄5 dage effter louen, eller derfor liide vur- 15
 dering effter Recessen / Effterdj Mogens Nielssen icke vill møde
 och suare eller rette, ei heller hans forfald er meldt eller
 suorit / yebuskt #

- 399: 5 Hs har urspr. ordningen 6 daler badscherløn; de ä. fr. der
 6 Efter *rette* är *hand icke bør* struket
 6–9 Partierna om *hand ... och* (jfr anm. till r. 10) och *betalle ... fortrøcker med* i hs i motsatt
 ordning
 8 *badscherløn* över raden; efter 6 daler är *hand er tildømbt* struket
 9 Raden börjar urspr. *Satte i rette*, struket; *sig fortrøcker* håller sig undan
 10 Först på raden är *hanom for^{ne} penge och* struket; *ham* över raden; efter *omkost* är *och det*
 struket
 12 *Ribe Ripa*, här som tillnamn, eg. by i Åhus sn, tidigare egen sn, Villands hd (in rypæ o.
 1250, -b- i skrift från mitten av 1300-t., -p- åter sedan slutet av 1600-t.)
 13 *bleff* och *Mogens Nielssen* i hs i motsatt ordning
 13 Effter *tilfunden* är *ad* struket
 17 *er* över raden

[400] Fredagen den \overline{jj} Decembris, Anni $\overline{i635}$.
 Morten Christenßen K. M^s fogit paa K. M^s, och Henrick Pederssen
 Býes kemner paa býens vegne I. Raadstuffue, paa Jør-
 gen klensmid for slagsmaall, Som videre till $\overline{4}$ Raad-
 5 stuffue schal foregiffuis /

Jørgen Pottemager haffuer vid Stadstienere Baltzer lauritzøn och Jon laßen
 till dombs ladet indsteffne Mogens perssen Slagter anlangende
 en koe Jørgen hannom affkiøbt, for $j0$ daler, huilchen koe,
 er bortkomen, och Mogens hanom den icke vill forschaffe han-
 10 nom, Och fremlagde Jørgen Pottemager schriffthlige vidnis-
 býrd her till Raadstuffue gaaen den $\overline{27}$ Novemb: nest-
 forleden, Som bleff lest och paaschriffuet / Her emod
 paa Mogensis [vegne] fremlagde J a c o b Anderssen andre schriffth-
 lige vidner her aff Christianstads bytingh udgiffuen den $\overline{7}$ Decem-
 15 b r i s, nestforleden, som bleffue leste och paaschriffthe / J a c o b
 Anderssen suaret till de første vidner, At Jnger Oluff Jenssens
 er ickun it vidne, till med er ickun en løßgengere och
 icke mand ved huor hun er frakomen, Till med vidner hun
 icke paa det sidste, som Mogensis vidner omvidner, siden
 20 de haffue drucket leikiøb, ad baade Jørgen och hans quinde
 begge gick i gaarden, och besaae koën, och Mogens da leue-
 rit dem den, Det andet vidne, som er Anders Eschilssens, ad
 hand møtte Mogens paa gaden, er ickun en pogh och icke
 kand vinde ham sin mund fra hannom till schade, Niels
 25 perssens vidne kand noch forstaais, ad Jørgen selff har viist
 hannom paa veie ad søge effter koën, i det Jørgen det selff
 vidgaaet, emod Niels perssens vidne, och der Jørgen betalde
 de sidste 5 daler, har Jørgen icke begierit koen ham schulle
 leueris, Thi om da haffde begieret det schulle Mogens den
 30 opsøge och hannom leuere, huor aff forstaais ad Mogens har leue-

- 400: 2 Efter paa är sine egne struket
 5 foregiffuis ä. föreläggas
 12 Efter Her emod är frem- / lagde struket; sammanhanget blir oklart
 13 I kanten Mogens perssen Slagter;
 17 ickun (yngre danska kun) endast; løssgengere jur. lösdrivare
 20, 32 leikiøb (lidkøb) köpskål
 23 pogh ä. pojke
 24 kand vinde ham sin mund ä. jur. vittna om hans uttalande(n); ham över raden; efter
 schade är Mod struket
 29 Möjl. saknas före da ett de

rit hannom koen tilforn, Och effterdj med vidner er beuiist,	[400]
ad Mogens har leuerit hanom koen siden leikiøb er dru=	
cket, Och Jørgen och hans hustru bedet Mogens och hans	
hustru ad koen motte gaae hos deris fæ, formente Jacob	
ad Mogens bør vere fri for denne tiltale, Jørgen	35
suaret, ad hand icke har hafft for ^{ne} koe i sin hand eller	
heffdt, enten før eller siden hand betalde den, formener	
derfor Mogens bør schaffe hannom for ^{ne} koe, eller hans penge	
igen, och begierde domb, Jacob tilspurde Jørgen, om	
Mogens icke bad Jørgen tage koen med sig strax	40

[401] der Jørgen gaff ham de første penge, Huor till Jørgen suarit, ad hand trode ham icke saa vell, och benegtet det, Agnes Mogensis suarit her emod, och gjorde sin eed, emod Jørgens eed, ad Mogens bad Jørgen tage forn^e koe strax med, sig,
 5 DØMB T, Effterdj Mogens icke benegter io ad haffue opborit betaling paa tuende tiider j0 daler for same koe, och icke till Jørgen leuerit same koe fra sig, effter deris kiøb, huercken der de første eller sidste penge erlagdis, Thi viste B. och R. icke ad kunde finde Mogens fri for
 10 Jørgens tiltalle, mens Mogens hannom ad forschaffe forn^e koe hand hannom affkiøbt, eller hans penge igen / # 2a:

B. Oluff Suendssen haffuer vid Stadstienere Baltzer och Jon ladet hiidsteffne Peter Kahle till vidnisbyrd ad paahøre, Anlangende nogen planker B. Oluff Suendssen schal haffue ladet leuere i Ahus,
 15 och der till leidt 2 mend, vid naffn, Suend Eschilssen och Suend laurssen denom ad nedfløde och i Aahuss leuere, som er 110 tylter, till Peter Kahle, effter deris kiøb, Fremstod Suend Eschilssen i Klogerup vant effter Recessen, At B. Oluff Suendssen leide hanom och Suend Lauritzøn i Noseby, ad nedfløde
 20 de j0 tylter planker, vdi 2 fløder, ned till Aahuß, som de schulle leuere der till Peter Kahle, huilche de førde ned till Aahuße ferge, Saa toge de fremb till Aahuß brygge med den ene fløde, och belagde den der, den anden lod de ligge offuen for fergen emeldir tid, Och der de haffde liggit i Aahuß med den første fløde, togh Suend Eschilssen hiid till
 25 B. Oluff Suendssen, och beklagit sig ad de haffde legit der saa lenge, och icke kunde bliffue aff med plankerne, thi Peter icke ville aname denom, efftersom de nogen gange tilbød hanom, Da beføl B. Oluff Suendssen, de schulle tage 2
 30 mend, och tilbiude Peter plankerne, enten i fløden som

401: 3 Efter *Mogensis* är *gio* struket

16 *nedfløde* flotta ner; *tyl-* / *ter* tolfter (äldre benämning på antal av tolv bräder)

18 *Klogerup* Klåbarp, Fjälkestads sn, Villands hd

18 *Oluff* är i hs dubblerat

20 *floder* (flaader) flottar (subst.; *hs floder*)

22 *Ahuße ferge* och *Aahuß brygge* se s. 000:00

23 *belagde* förtöjde

de laae, eller drage *denom* paa landet, der effter kom
hand ned igen, och tilbød hand och *Suend laurctssen*
Peter plankene, da bad Peter de schulle komme hiin
fløde ned till, *Suarede Suend*, ad same fløde laae bedre
som hun laae, mens paa $\bar{2}$ timer kunde de faa *denn* ned,
suarede Peter icke paa j dagh, Saa leide de karle till, och
schaffet den ned, och lagde den hos den første flødc, Saa
toge de 3 karle, vid naffn., *Mogens Snedker*, och *Jørgen*
Møllere i *Aahuß* och *Peder Nielssen* i *lÿ[n]dbÿ* i *Gerisherit*
med *denom* ind till *Mogens Prammands*, och tilbød Peter
for^{ne} Planker, enten hand ville aname *denom* i fløden eller
de schulle drage *denom* paa landet, Daa suarede Peter om
de drage *denom* paa landet, ville hand icke haffue en aff
dennom / som scheede om fredagen, Om Søndagen

[401]

35

40

- 401: 32 Efter *tilbød* är *Suend* struket
38 Efter *de* är en 3:a struken, därefter är 3 skrivet på nytt
39 *ly[n?]dby* i *Gerisherit* möjl. Lyngby, Everöds sn
44 Efter *dennom* / är *Siden laae* struket

[402] der effter haffde baadsmenden taget den første fløde, och førde
den i schibet, uden Suends vidschab, der Suend lauritzøn var
fra Suend Eschilssen om løffuerdagen tillforn, och de haffde legit
der i 3 vger paa en dagh ner, var Suend Eschilssen paa sin
5 rede vei om for^{ne} Søndagh, och ville gaaet der fra, Robte Pe-
ter till hannom paa gaden, och spurde huis hand icke ville følge
fløden ud, mens hand haffde legit der saa lenge, suarede
Suend, ad bleste saa mand kunde icke kome ud, Sagde
Peter ad baadsmendene haffde fløden mod reden, Saa gik
10 Suend ned til Aahagen, huor baadsmendene toghe hanom i baa-
den med til schibet, der anamit de tall paa for^{ne} første
fløde, och kom der i schibet 50 tølter och fem plankor, resten
lagde de paa den store pram, Om afftenen de kom til lands
stod Peter hos den sidste fløde som var giort fast paa
15 landet, hos nogle andre B. Oluff Suendssens planker, som har liggit
i det sommer, huor de laae tørre paa steenene høit oppe,
Om morgenen de komme ned igen var same sidste fløde
planker borte, Och førde for^{ne} Suend Eschilssen och Suend laurssen
for^{ne} planker, som haffue legit der i Somer, som de och vare leide
20 til aff B. Oluff Suendssen, diid ned i Somer, som vare 22
tølter store, och 40 tølter och 8 stýcker Smaa planker,
Suend Lauritzøn i Nosebý vant iligemaade,
Samme ord, som for^{ne} Suend Eschilssen vundet haffuer,
Oluff kniffsmid och Hans Hanssen, Ribe i Aahuß, hiemlede
25 vid deris eed, ad haffue steffndt Mogens Nielssen Snedker
och Jørgen Møllere i Aahuß, deris sandhed ad tilstaae,
Och fremstod for^{ne} Jørgen Møllere, och vant effter Recessen,
At hand hørde i Mogens Prammands stuffue, At Peter
suarede, der Suend Eschilssen och Suend lauritsen tilbød
30 hannom for^{ne} planker, At hand icke ville aname denom i van-

402: 1 *baadsmenden* ä. karlarna på båten, besättningen
4 f *paa sin rede vei* just i färd att gå
8 Efter *ad* är *bes* struket
9 *reden* reddan, ankarplatsen utanför hamnen
11 Efter *de* är *paa* struket
14 Efter *var* är *bunden* struket
19 *legit* över raden
22 Efter *iligemaade* är *Saaledis* struket
24 *Ribe* se till 399: 12
27 *for^{ne}* över raden
29 Raden börjar urspr. med *sagde*, struket

det, Mens om de ville følge med til schibet, der ville [402]
Peter gjøre Borgmester got, det tall hand fick,
Schiød B. Oluff Suendssen sig till videre vidne, Mogens
Prammand, och Mogens Snedker, som er indsteffndt och icke
vill møde / Tilspurde B. Oluff Suendssen Peter, om hand 35
haffuer gjort kjøb med hanom ad leuere hanom for^{ne} planker paa
reden, Huor till Peter suarede, Nei, Mens ad leuere tal=
let i Aahuß / Skiød Peter sig iligemaade till vidnis=
byrd / Tilspurde B. Oluff Suendssen Peter, om hand icke
haffuer anamit en deell B. Oluffs Suendssens planker, som 40
vare 22 tølter store och 40 tølter och 8 stycker Smaa,
och laae paa landet, endog hans bud icke leuerit ham dem,
huor til Peter suarede, at hand anamit en deel aff dem

402: 31 Efter *schibet* är och struket
32 Efter *got* är *saa mange* struket
35 I kanten *Peter Kahle*
40 f Efter *som* är *laae / planker och* struket
41 *tølter* över raden

[403] som Mogens Prammand var hos / # 2a:

Niels hogenssen i Mansdale, vid Casper schomager, beuiiste med Stadstienere
Baltzer och Jon, ad haffue ladet indsteffne Beente Claus Schul-
tis med hindis lauverge, till vidnisbyrd ad paahøre, Och
5 fremlagde Casper en Sedell under Jørgen Mortenssen i Væ
hans egen hand som bleff lest och paaschriffuet /. At kirstine Møl-
lers gaff for der Jørgen med flere var ombedet ad indgaa
och antage hindis gods och gield, At Christen Remesmider var
hinde schyldig huar om Jørgen har tegnit, Saa vel
10 som effter et register som fantis same tiid, vidner Jørgen
med sin egen hand, Væ j2 Nov: i635 / Fremstod Agde
Jacob Anderssens vant effter Recessen, At nogit effter S. Peder
Graa var død, kom Kirstine Anders Møllers i Væ, ind till
Agdis och berette ad Beente och Christen var hinde nogit
15 schyldig huilchz scheede 2 gange, den tridie gangh
var Agde med Kirstine till S. Mogens Anderssens, ad hun kunde
faa sin betaling aff beente i hindis arff effter hindis fa-
der, Da suarede Beente, ad huad hun var hinde schyldig
ville hun selff betale hinde /. Fremschicket Beente
20 her emod sit schrifftilig suar som bleff lest och paaschriffuet, At
hun haffuer forfald, och icke hindis fuldmegtig vid aff sagen,
med videre / ubd skt # ia:

Peder Erichssens och Lyder Niburs 2 Raadstuffue paa Jehan
Carock, anlangende et breff Jehan dennom fraholder /

403: 2 Mansdale Mansdala, by i Vä sn, Gärd's hd; efter *beuiiste* är *vid* struket
9 Raden slutar med struket *effter*
15 Efter *schyldig* är *Och* struket
18 I kanten *Beente Claus schultis*
23 Efter *Niburs* är 2 *tingsvidne* struket

Fredagen den 8 Januarii, Anni 1636.

Peder Valter Raadmand i Nyborg var begierende aff M. Christopher hanssen at hand sin udgiffne handschrift ville effterkomme, och hannom sin betaling forschaffe uden lengre ophold med sin rente och interesse, som der paa resterer, Och fremlagde Peder Valter en domb her aff Christianstads byting udgiffuct den 9 Septemb: 1631, huilchen domb bleff lest och paaschriffuet, huor i M. Christoffer er tilfunden ad effterkome sin udgiffne handschrift /: som liuder paa 272 daler current med sin rente och interesse, och schadesløss ad holde /: effter hans obligering mz schadegield och rente effter Christen perssens udleggh saa viit som rest och rente er, End fremlagde Peder Valter en forligelse paa hoffdstoll rente och omkost, ad schal restere – 346 daler current, huilchen forligelse och bleff lest och paaschriffuet / M. Christopher suarit her till, ad efftersom hand tilforn har betalt i Kiøbenhaffn effter domens indhold paa hans udgiffuen handschrift 84 currente daler, Er hand fremdelis erbødig for 100 jjo slette daler hanom till caviön ad fremstille velforstandige Borg: och Raad her i Christianstad, huilche jjo daler hanom nu till Paasche førstkomende aff hans da forfaldende løn schall tilstillis, Noch med et got par heste ad contentere Peder Valter for 90 slette daler, er tillsamen 200 slette daler, Och loffuet M. Christoffer ad forschaffe for heste fri med dreng, fortering, och fergepeng till Kiøbenhaffn, dette Peder Valter och sambtøckte, Suarede M. Christoffer videre, At huis resten sig belanger, formener hand ad domeren bør denom der om adschilie, enten M. Christoffer bliffuer Peder Valter videre schyldig, effterdj hand Anno 1632 den 6 Januarii, till Peder

- 404: 2 Nyborg stad på Fyn, vid Stora Bält
 5 Efter ophold är her struket; interesse ä. ränta
 10 current (kurant) pengar, betalning
 12 rest otydligt, osäker läsning
 13 forligelse jur. överenskommelse, ackord
 17 I kanten M. Christopher hanssen
 18 f erbødig redo (K)
 19 Efter for är 100 struket; caviön borgen
 20 velforstandige omdömesgilla; jjo daler över raden
 23 Efter Valter är saa viidt de kand vere verd struket
 24 Efter daler är som P struket
 25 Efter och är omkost struket, ersatt med fergepeng
 26 Efter sambtøckte är huis struket
 27 sig belanger ä. angår
 30 Först på raden är eller struket

[404] valters fuldmegtige Christen *perssen* med sit boe, ad betale
har erbødet, den hand *esching* var begierendis, och mener
siden den tiid huercken rente eller omkosting plichtig,
Fremlagde M. Christopher en domb her aff bytingit udsted
35 den $\overline{j6}$ Jan: $\overline{i632}$, som bleff lest och paaschriffuet, K. Ms
fogit ei viste offuer M. Christoffuer ad stede *Esching*
før Christen *perssen* paa Peder Valters vegne faae besøgt M. Chri=
stoffuers boe, om hand icke der aff kand bekomme sin betal=
ing/ Peder Valter suarede her till, och formente

404: 32 *esching* (otydligt) krav

33 Efter *den* är *till* struket

35 Efter *den* är 19 struket

36 Efter *fogit* är *tilfunden* struket; *stede Esching*

M. Christoffer icke sit boe icke till hanom eller hans fuldmegtige
haffde opbødit som louligen effter K. M^s forordning
som vidburde, Och *derfor* med saadan hans opbiudelse icke
kand forhindre Peder Valters stiftbørn deris rette till=
krauff, som de har ad fodre hos M. Christoffer, M. Chri- 5
stoffer suarit, ad om hand den tiid haffde besøgt hans boe,
med vurdringsmænd effter doms indhold, haffde hand vel
kundet bekomit sin betaling, Formente Peder Valter ad
M. Christoffer bør afflegge och betale resten med rede penge
effter hans forschriffnings indhold / Var M. Christoffer 10
begierendis Peder Valter sine reiser och fortering vid dag och d a t o
vill beuiise, huis resten sig belanger hoffuetstoll och rente till
dagh kand sig beløbe effter en fortegnelse som bleff och paa-
schreffuet / liudende paa 24 current daler ad schal restere,
Bleffue parterne foreendte, ad M. Christoffer schall c o n t e n = 15
t e r e Peder Valter for resten hoffuetstoll, rente och omkost
j̄j0 slette daler, Som hand strax vill betale,

Morten Christenssen K. M^s fogites 1. Raadstuffue paa Niels Poffulssen Raad=
mand, Peder Poffuelssen, Peder Erichssen, Mogens hiort,
Staffen Suendsche, Oluff Kelsmid, Jørgen hanssen, Niels 20
Grindou, hogen grýdestøber, Gabriell Bartscher, Hans
Grýdestøber, Jacob Anderssen, Claus Poffuelssen, Claus
Booßen, Jep helleßen, for schouffhugh de haffue giort
i Nesbýe schouff, effter en fortegnelsis indhold, som bleff
lest och paaschriffuet / 25

405: 2 I början av raden är *icke sit boe* felaktigtvis upprepat
6 om ersätter struket *effterdj*; efter *tiid* är *icke* tillfogat över raden men åter struket
10 *forschriffning* jur. »dokument, hvorved man indgaar en forpligtelse til at afstaa noget»
(ODS)
14 *current* trol. ä. fr. *currenth*
23 Efter *helleßen* är *effte* struket

[405] Morten Christenssens K. M^s fogits 1̄. Raadstuffue paa Niels Poffulssen Raad=
mand effter Slotsherrens
befaling, for et Suiin hand med sin tienere har tagit
aff Profoßens huß, Som Proffosen effter Slotsherrens
30 c o m m i s s haffde indtagit,

Mortens K. M^s fogits 2̄ Raadstuffue paa K. M^s och henrik Pederssen paa
byens vegne, paa Jørgen Klensmid, for slagsmaall,

Peder Erichssens och Lyder Niburs 3̄ Raadstuffue paa Jehan Carock,
anlangende et breff Jehan dennom fraholder,

405: 26 Efter *paa* är *Pe* struket
27 Efter *mand* är *for et Suiin hand med gevalt* struket
30 *commiss* uppdrag

Fredagen den j5 Januarii, Anni $\overline{i636}$	[406]
Slotsherren Velb: Malte Juill gaff tillkiende, ad ingen schall sig tillfordriste ad lade age nogen gødning uden byen och legge vid porterne eller graffuene, ad saadant flýder ud i graffuene och forfýlder dennom, festningen her till schade och forderff, Saa frembt de icke derfor ville straffis som vidbør /	5
Jligemaade gaff den gode mand tillkiende, at huo aff borgerschabet, /: efftersom gandsche borgerschab til i dag ere tillsagde ad møde, och største parten ere tilstede /: er indsat hos eller haffuer nogit aff K. M ^s m a t e r i a l l, ad de det giffue tillkiende, Saa frembt nogen der gjør dølsmaall, paa, ad dee derfor icke ville liide som for andet vhiemmelt,	10
Borgemestere och Raad gaffue ochsaa tillkiende, ad ingen schall lade nogen gødningh age ud och legge paa eller vid vejene, mens holde veiene och gaderne derfor rene, som vidbør, under straff som / før er rørt /	15
Borgemestere och Raad gaffue tillkiende, ad en huer sig schade tager vare, och holder sig effter K. M ^s m a n d a t e r, i sønderlighz /: som maa schee nogen vell kunde befindis /: med Brýllupper, Barseler och Begraffuelsser, Och icke nogen schall biude till faddere til et barn mere end femb faddere, Saa frembt huo her emod	20
	25

- 406: 5 *forfýlder* ä. överfyller
8 Efter *huo* är *s* struket
12 f *døls-* / *mall* döljande, *gjør dølsmaall pa* döljer
16 Raden slutar med *Veiene*, struket
18 Efter *som²* är *vidbør* struket
22 Raden börjar urspr. *som schee kunde befindis*, struket
22 I kanten *Brýllupper, Barseler, / Begraffuelser, / och / 5 faddere / alene*, allt med rubrikstil

[406] gjør icke vill tiltallis och straffis som vidbør /

Oluff Mogenssen Soldats 1. Raadstuffue paa Rasmus hiulmager
for inqvarteringspenge /

Laurits Pederssen Soldats 1. Raadstuffue paa Jehan Organist for in-
30 qvarteringsspenge /
Niels Anderssen vongegemere gaff last och klage paa Jep helleßen, for hans
hustru Jeppe schall haffue slagit blaa och blodig udj
øien och ansigt i deris egen stuffue, och der rand-
sagit effter tiuffnit, Som hand icke haffuer fundet,
35 ei heller saa loulig randsagit som bogstaffuen
tillholder, Och fremviiste for^{ne} Nielsis hustru Vid Carine
sit høire øie megit ilde ad vere medfarit
saa hun icke kan rette øielaagit op eller see der med

406: 31 *Vongegemere* (vangegemmer) ängvaktare (Rietz)
32 Efter *blodig* är *och* struket
33 Efter *egen* är *h* struket
35 Efter *som* är *bu* struket
37 Efter *øie* är *slet* *formedelst* struket

endogh bartscheren, som nu var till vedermaall och det
stadfestet det her till mesten tillegdt, och blaster endnu
ligger offuenfor øiet, Jeppe suarit, ad hand haffuer
mist sin vare, Saa kom hand ind paa stuffuegulffuet och spurde
effter Niels, och spurde Jeppe huor de fick de mange firre 5
der laae, Saa kom en aff quindfolcken och slog forstuffdøren
i for Jeppe, och icke hand motte kome ind før langt om
langt, Spurde Jeppe igen huor de fick de firre,
som laae i offnen, Och begierde ad see i offnen, Saa vilde
de føre Jeppe ud, Siden kom Jeppe till offnen huor der laae 10
heele fauffne, lange firrespaane, och slepte hand en hob paa
gulffuit, och Spurde huor de fick det, Som var aff ny firre=
fiell, Och icke Jeppe rørde Carine, uden hun fick det i dør=
ren eller paa offnen, Mens hand
førde hinde fra sig, der hun haffde ham i struben / ... 15

Jeppe helleßens Ī. Raadstuffue paa Niels Vongegemere for nogen firre=
spaaner, som ere reffne aff sauffschorne deeler, hand
escher hans heimmell till

Niels Anderssen vongegemeres Ī. Raadstuffue paa Jep hellessen for slags=
maall / .. 20

- 407: 1 Raden börjar med struket *och*; *vedermaall* genmäle
2 *blaster* (plaster) plåster
3 I kanten *Jep / helleßen*
4 *kom* över raden
5 *firre* (Fyrre) furuträn
8 Efter *firre* är *suarit ad* struket
9 *offnen* ugnen
11 *firrespaane* (Fyrrespaane) ä. furustickor
12 f *firrefiell* (Fyrefjæl) furubräda
13 *Carine* över raden i st. f. struket *hinde*
14 Efter *offnen* (hs *øffnen*) är *Och førde hand hinde* struket
15 Raden är helt struken, urspr. *Tillspurde Niels* (ä. fr. Jeppe) *Jeppe, om* (meningen avbruten)
18 *sauffschorne* (savskorne) utsågade
18 *deeler* bräder
19 Efter *till* är 7 (inom parentes) struket

[407] Niels Anderssens $\bar{1}$. Raadstuffue Paa Jeppe for ehrørige sigtilse, och vlou-
lig raadsagningh / ...

Peder Erichßen och Lyder Niburs $\bar{4}$ Raadstuffue paa Jehan Carock
anlangende et breff Jehan dennom fraholder, Och
25 fremlagde Peder Erichssen och Lyder Nibur en Affviisings
domb her aff *Christianstad* ting udgiffuet, den $\bar{24}$ *Av g u s t i*,
nestforleden, Som bleff och paaschreffuet, Och ord fra ord
i huis beschriffuet giffuis, schal bliffue indført, End
fremlagde Peder Erichssen och Lyder Nibur en domb her
30 aff tinge emellom for^{ne} Peder Erichssen och Lyder Nibur
paa den ene, och Anders Spendere paa den anden
side, udgiffuet $\bar{6}$ Julii nestforleden, som och bleff lest och
paaschriffuet, Och ord fra ord i huis beschriffuet giffuis, effter
begiering, Saa vel som det forige, schal bliffue indført /
35 End fremlagde Peder och Lyder en Beschickelßese=
dell som och bleff lest och paaschriffuet, Som och schal bliffue
indført med huis bog findis paaschriffuet, For det sidste frem=
lagde Peder Erichssen och Lyder Nibur deris schrift=
lig forset som och bleff lest och paaschriffuet, huor vdj de
40 begierer domb, om Jehan icke bør leuere dem
deris kiøbebreff igen, eller betale den gield breffuet
indeholder, och stande til rette / Paa Jehan
Carocks vegne suarit Jacob Anderssen, At efftersom

407: 22 sigtilse jur. beskyllning

23 raadsagningh

24 Raden slutar med struket *for*

27 Efter *Christianstad* är *ud* struket

29 Efter *beschriffuet* är *schall* struket

34 Efter *i* är *dets* struket

36 Efter *och* är *Jehan* ä. t. *Lyder*; *beschickelßesedell* ä. kallelse (konkret)

39 Efter *lagde* är *Anders* struket

41 I kanten *Jehan Carock / vid / Jacob Anderssen*; raden slutar med stuket *eller*

Sagen er forfrischet och paa nÿ deelt i 4 Raadstuffue, 5
 Schiuder hand sig til ad beuiise, ad dete c o n t r a c t Som
 nu omtuistis er icke effterkomit, aff den orsage, at Peder
 Erichssen har ladet schriffuet et andet breff, och indschicket
 till Jehan Carock, som hand schulde underschiffue, huilchz
 breff Jehan formeente icke schal følge med det rette Ori=
 g i n a l l breff, Och vill siden fremlegge huis breffue och d o =
 c u m e n t e r Sagen kand vere [till] underretning, till neste Raad=
 stuffue /

Jacob Anderssen haffuer till dombs ladet indsteffne Niels Matssen schredere 10
 for 9½ daler huseleie, som till Michaëlis nestforleden er
 forfalden, Satte i rette, om Niels icke bør betale inden
 i5 dage, eller derfor liide vurdering effter
 R e c e s s e n, med delens omkost, och begierde domb,
 Och fremlagde Jacob Anderssen en sedell under Niels Matssens 15
 egen hand, som bleff lest och paaschriffuet, At hand har dagh
 aff Jørgen bagere, til Jiul, och har intet Jacob ad sua=
 re / d a t : i635 / Baltzer och Jon hiemlede ad haffue
 steffndt her till till doms / Bleff Niels paarobt,
 møtte icke, D ø m b t, At betale effter louen och R e c e s = 20
 s e n, med delens omkost /

Anders Jenssen fogit paa Raabeløff, beuiiste med Stadstienere
 Baltzer och Jon som de Vid deris eed hiemlede, ad haffue
 till dombs och en gesteret ladet indsteffne Niels Matssen 25
 schredere, for j2 slette daler j2 schilling, hand hanom schÿldig
 effter hans udgiffne handschriff, som bleff lest och paa=
 schriffuit /. d a t e r i t 28 Julii, i635, paa j2 daler j2 schilling ad
 betale till forleden Nÿtaarsdagh, eller giffue 2 penge
 for huer, / Satte Anders i rette, om Niels icke
 bør betale inden 3 Solemercke for^{ne} j2 daler j2 schilling, eller 30

- 408: 1 *forfrischet* jur. återupptagen
 13 f *liide vurdering effter* upprepat i hs
 16 *dagh anstånd*
 22 *Raabeløff* Råbelöv, gods, tidigare också socken, nu i Fjälkestads sn, Villands hd
 22 Efter *Raabeløff* är ha struket
 24 *gesteret* (gæste-) ä. jur. särskild domstol vid vilken främmande kunde få sin sak avgjord snabbt

[408] derfor liide vurdering, med delens omkost, och begierde
domb / Dø m b t, At betale for^{ne} j2 daler j2 *schilling*,
inden 3 Solemercke effter P r i v i l e g i e r n e, eller derfor
lide vurdering effter R e c e s s e n, med delens om-
35 kost / ydh skt #ia:

Morten Christenssens 2 Raadstuffue i tuende Sager,

Mortens Christenssens 3 Raadstuffue paa Jørgen klensmid, Saa vel
som henrik perssens / 3 Raadstuffue paa hanom /

Fredagen den 5 Februarii, Anno 1636. [409]

Hans Kaas Schomager haffuer ladet hiidsteffne Thomis Anderßen, ad med hans regenschabsbogh, Och var begierende ad vide huad hannom schyldig, Som hand vill effter handen see ad hand kand betalle hannom, och der i affquitere huis hand haffuer arbeidet fore, Thomis Anderssen i rette sin regenschabsbogh Och formtente hand icke det plichtet, efft[er]dj hand till tinget haffuer ladet Hans Kaas forfølge, och vid rigtig fortegnelse forhuerffuet domb, Och Hans Kaas der til var giffuen loulig kald och varsell, och icke Hans icke emidler tid der till ercklerit, mens nu bagh paa den vdgiffne domb for veluise Borgemestere och Raad fremlegger en fortegnelsse, ad hand schal haffue nogit for Thomis arbeidit, huilchen fortegnelse Thomis mener ingen magt ad haffue, eller i sandhz ad befindis, Ei helder med nogen original Regenschabs bogh det beuiiser, huorfor Thomis holder sig till domen som er gaaen, Hans Kaas suaret, ad den tid der bleff steffndt till dombs, haffde hans kaas forfald, och var icke hiemme, Mens der dommen gick, Var Hans tilstede, med hans regenschabs bogh och det bleff icke anseet, Thomis formeente, om Hans Kaas mangler nogit paa dommen haffuer hand den ad indsteffne, bliffuer der vell suarit till /

Hans Kaasis 1. Raadstuffue paa Thomis Anderßen for giæld hand hannom schyldig / 25

- 409: 3 Raden börjar med struket *gio*
6 Raden slutar med struket *lagde* (felaktigt?)
7 Raden börjar urspr. med *sin rette*, struket, över raden rättat till *sin regenschabsbogh*; i kanten *Thomis Anderssen*
10 *icke* upprepat så
11 *ercklerit* (erklæret) förklarar (sig)
12 Efter *for* är *vels* struket
17 Raden slutar med struket *hand*
18 Efter *haffde* är *Thomis* struket
21 *anseet* tagit hänsyn till
22 Efter *hand* är *Bjefogeden* struket
24 Efter *paa* är *Hans Ka* struket

[409] Morten Christenssen K. M^s fogit, effter Slotsherrens befaling 1. Raadstuff=
ue for huis hand haffuer Staffen Jesperssen till ad talle,

Christen Lund, var begierendis /: efftersom hand aff Borgemestere
och Raad er atvarit :/ ad maa sluttis en viss dagh,
30 naar schiiffte kand holdis effter S: Carine
Thomis Anderbens emellom hannom och hindis effter=
ladte børn, Thomis Anderssen suarede, ad hand
offte har staaet offuerbødig, Saa vel som hafft B: Michell
Berntßen, Laue Matzøn och Henrick Jenßen, och begge
35 formynderne, och Henrick Pederssen i Byfogedens sted, vdj
sit huss, och end nu er offuerbødig naar formynderne ville,
Christen Lund suarit, at gods och giæld bleff da icke re=
gistrerit effter K. M^s forordning, Och er begierende en
viss tiid ad neffnis och sluttis, naar det schee kand, Tomis
40 suarit, ad hand erbiuder sig førstkomendis Torsdag Tre vger
ad holde schiiffte /

409: 28 Efter *Christen Lund* är *ge* struket
29 *atvarit* (advared) varnad
30 Efter *effter S:* är *Carine S. Th* struket
32 Efter *børn* är *Sua* struket
33 I kanten *Thomis Anderssen*

Zachariis Siuendßen bleff tillforordnit verge for S. Mogens *Anderssens* [410]
Sønn Anderß Mogenßen, och effter K. M^s. forord-
ningh ramme hans gaffn och beste,

Thomis Anderßen bleff i lige maade tillforordnit verge for S. Mogens
Anderßens Søn, Siguort Mogenßen / 5

Niels Bøcker bleff i lige maade tillforordnit Verge for S. Mogens
Anderßens Sønn Niels Mogenßen /

Simen Truidßen bleff iligemaade tillforordnit verge for S. Mo-
gens Anderßens dotter, Marine Mogens dotter /

Hans Anderßen i Noseby prestegaard beuiiste med kalsmend, Løuingh 10
Gisselssen ibm, och Jens Suenssen i Balßby, som de vid
eed hiemlede, ad haffue med $\bar{8}$ dags varsell ladet
hiidsteffne M. Peder Pederßen i Ahuß till vidnisbyrd
ad paahøre, Sambt huis regenschab Hans har ad frem-
legge, efftersom Hans tilforn vid $\bar{2}$ tuende mend har 15
ladet M. Peder beschicke hieme i hans hus, och till-
bødet hannom ad giøre regenschab, och huis Hans da kun-
de bliffue M. Peder schyldig, ville hand hannom betalle,
enten med pantet M. Peder haffuer, eller med anden
Vare, naar hand maa faa ad vide, huad det er, Och førde 20
Hans effter^{ne} vidnisbyrd / Laurits Snedker
her i *Christianstad*, vant effter *Recessen*, At nogit for Jiul nest-
forleden, var hand med Thue *Pederssen* i Aarisløff hos M. Peder
effter Hans *Anderssens* begiering, i beschickelbewiis, ad
M. Peder ville giøre regenschab med Hans *Anderssen*, thi Hans 25

410: 2 *Anderssen* genom strykning ä. fr. *Anderß*

6 *Verge* ä. fr. *Verger*

11 *Balßby* Balsby, by i Nosaby sn, Villands hd

13 *M. Peder Pederssen i Ahuss* se not till 235

16 *beskicke* ä. jur. stämman inför rätta

20 *faa* över raden

23 *Aarisløff* trol. Åraslöv, egen socken till 1614/15, därefter by i Nosaby sn; *med* och *M.* över raden

24 *beschickelbewiis* jfr. r. 16

- [410] haffde 2 pund korn der i byen, som hand ville betale hannom med, naar regenschab er giort, och haffue sit pant igen, Da suarede M. Peder, ad det Hans schulle kue M. Peder noget aff, det schulle hand icke, mens 6 daler ville
- 30 hand effterlade hannom med en god vilie, der Laurits och Thue *perssen* sagde Hans bescheen der om, bad Hans Jens Brýggere i Ahuß om rum ad legge kornit der,. Thue *perssen* vant iligemaade, Samme ord /. Fremlagde Hans *Anderssen* et regenschab som bleff lest och paaschriffuet,.
- 35 Huis hans aff M. Peder bekomit, Och Hans der paa betalt, huor paa Hans schal schyldig bliffue M. Peder – j4 daler ij mark 4 *skilling*, och vill sig haffue forbeholden gaardens brøstfellighz / Var Hans offuerbødig nu ad giøre regenschab med M. Peder, och
- 40 i huis pant M. Peder haffuer, hanom ad betale, effter

410: 28 *kue* tvinga

31 *bescheen* ä. besked

34 f Efter *paaschriffuet* är *huis* / M. Peder bekommit struket

36 Efter *betalt* är *och* struket

37 f *vill sig haffue forbeholden* ä. ha lov att bibehålla

vurdering, naar regenschab er giort,	Paa M. Peders	[411]
vegne suarit Morten Christenssen, ad dersom Hans Anderssen		
har nogen tillkrauff till M. Peder som hand formener		
effter same regenschabs indhold, mener hand hand bør først		
søge hannom derfor for hans tilbørlig dommere, dernest,		5
som Hans foregiffuer ad M. Peder icke vil vere offuer regen-		
schab med hannom schall ei befindis, Thi M. Peder endnu		
erbiuder sig saa vel som tilforn, ad vere offuer rigtig re-		
genschab i got folckis neruerelsse i hans huß, och ei her		10
for retten, Och icke vill giøre Hans forkort i no-		
gen maade / om hans Anderssen med gode sligt vill haffue, effter-		
som M. Peder for ^{ne} tuende mend suarit /	Hans	
Anderssen suarit, det M. Peder foregiffuer		
Hans Anderssen schall for hans tilbørlig domere søge han-		
nom, saa begierer hand icke ad søge M. Peder, mens		15
ickun sig ad betale ham i hans pant som forschriffuet,		
Och begierer om Morten Christenssen paa M. Peders vegne		
vill negtet M. Peder io ad haffue pant, eller nogit aff		
hans fremlagde regenschab / vill negte / ... # 2a:		
Oluff Mogenssen ^s Soldats $\bar{2}$ Raadstuffue paa Rasmus hiulmager /		20

411: 3 I kanten *M. Peder / i Ahuß*

8 Vere offuer övervara

10 giøre ... forkort ä. lura

11 Anderssen över raden

13 Efter suarit är *de ad* struket; efter *Peder* är *begie* struket

16 Efter ickun är *Han* struket

[411] Laurs *perssens* Soldats $\bar{2}$ Raadstuffue paa Jehan Organist /

Jep hellebens $\bar{2}$ Raadstuffue paa Niels Vongegemere /

Niels *Anderssen* Vongegemere $\bar{2}$ Raadstuffue paa Jep helleben / i $\bar{2}$ Sager /

Morten *Christenssens* K. M^s fogits $\bar{3}$ Raadstuffue i $\bar{2}$ Sager /

25 Morten *Christenssens* och Henrik *perssens* $\bar{4}$ Raadstuffue paa Jørgen Klen=
smid liuser for delen till steffnis till dombs /

411: 23 Efter $\bar{2}$ är *ting* struket och ersatt med *Raadstuffue* över raden

24 Efter *Raadstuffue* är *paa Ni* struket

26 *liuser for delen* kungör ang. rättssaken

Fredagen den $\overline{j2}$ Februarii, Anni $\overline{i636}$. [412]
 Jehan Carock paa hans vegne Jacob Anderßen haffuer vid Stads-
 tienere Baltzer och Jon, som de vid deris eed hiemlede,
 ladet hiidsteffne Peder Erichssen och Lÿder Nibur, till
 vidnisbyrd ad paahøre, Anlangende et breff Peder
 och Lÿder med Jehan omtuister, Och fremstod Anders
 Spendere och vant effter *R e c e s s e n*, At $\overline{8}$ dage effter Anders
 och Jehan, sambt och Peder Erichssen och lÿder bleffue forligte,
 som Anders smid hos Peder Erichssen kom Jens Lauritzønn
 Corporall ind, nogit effter tog Peder papiir frem, da
 spurde Anders Jens, om hand schulle schriffue for Peder,
 da suarede Peder, ad Jens schulle schriffue nogen om
 den gamell rÿld, siden Peder var kemner, der Anders
 fornam ad Jens intet schulle schriffue som Anders vid=
 kom, gick hand der fra, Schiød J a c o b sig till
 flere vidne Jens Corprall, ad føre for krigs=
 retten, effterdj hand icke møde her /

Peder Erichssen beuiiste med Stadstienere Baltzer och Jon, som de vid deris eed
 hiemlede, ad haffue till dombs ladet indsteffne paa sine
 och Lÿder Niburs Vegne, Jehan Carock /: effter
 som $\overline{4}$ Raa[d]stuffue $\overline{j5}$ J a n: $\overline{36}$:/ Och var Peder Erichssen
 domb begierendis, effter hans forsets indhold, som bleff lest
 och paaschriffuet, End fremlagde Per Erichssen for^{ne} Aff=
 uisingsdomb d a t: $\overline{24}$ A v g: $\overline{i635}$, disligeste for^{ne} domb
 emellom for^{ne} Anders Spendere paa den ene, och Peder
 Erichssen och Lÿder paa den anden side, d a t: $\overline{6}$ Julii,
 Sambt beschickelsesedell d a t: $\overline{2}$ F e b: $\overline{i635}$, som bleffue
 leste och paaschriffuene / Endnu fremlagde Peder et
 Raadstuffuevidne,
 d a t: $\overline{j0}$ A p r: $\overline{i635}$, huilchz Raadstuffvidne

412: 7 *Spendere* tillnamn, trol. = fsv. *spänare* 'spåntäckare' (Sdw); *dage* över raden
 13 *ryld* möjl. rulla, förteckning
 16 Efter *Corprall* är *effterdj hand* struket
 20 Efter *Carock* är *till dombs* struket
 23 Efter *for^{ne}* är *dom* struket
 29 f Efter *Raadstuffuevidne* är *dat: 29 Junii, 1635, som bleff Lest och paaschriffuet* struket

- [412] bleff lest och paaschriffuet, For det sidste fremlagde Peder
 en handschrift, som och bleff lest och paaschriffuet, Peder Erichssen
 och lyder till Anders Spendere udgiffuet dat: jj Dec: i634,
 som ochsaa bleff lest och paschriffuet / Fremkom
- 35 Casper schomager och i rettelagde et breff, som schall
 vere det rette Original kjøbebreff, huilchet i dag bleff
 lest och paaschriffuet / Som er først under dette bomer-
 cke, AIS, Sambt Jehan Carocks Peder Erichssens
 och Lyder Niburs hender, Och siden under Mogens
- 40 Anderssens egen hand / som er uden dato / Paa
 Jehans vegne formeente Jacob ingen domb bør gaae, før

412: 36 f I kanten Jehan Carock / vid / Jacob Anderssen

41 Jacob över raden; gaae avkunnas

Jehan Carock faar ført sine vidne, som Jacob paa Jehans
 vegne haffuer paaschut, Peder formente ingen [413]
 vidnisbyrd bør føris videre, effterdj Jacob til i dag sig
 tilschut, och begierde domb / Jacob suarit ad
 hand har ladet steffne Jens lauritzøn Corporal til i dagh 5
 sin sandhz ad tilstaae, och efft[er]dj hand icke vil møde, nødis
 hand ad steffne hanom ind for krigsretten, inden 3 vger /

Jehan Christenssen i Sølleßborgh beuiiste med Stadstienere Baltzer och Jon, ad
 haffue ladet till dombs indsteffne Herman Guldsmid,
 for *jj daler 2 mark*, hand hannom schyldig effter et Regi= 10
 ster under Jehans hand, som bleff lest och paaschriffuet, Satte
 Jehan i rette, om Herman icke bør betale inden 3 Sole=
 mercke, elle *derfor* liide vurdering i hans boe och gods, huor
 det findis, med delens omkost, och begierde domb, Bleff
 Sambtøckt och stedt 1. Raadstuffue, 15

Jehan Christenßen beuiste medtt Stadstienere Baltzer
 Lauritssen och Jon laßen, ad haffue ladet til dombs ind=
 steffne Jens Nielssen Smid, for – *15½ mark*, hand hanom schyl=
 dig, Satte i rette, om hand icke bør betale inden 20
 3 Solemercke, eller *derfor* lide vurdering i hans boe och
 gods huer det findis, med delens omkost / 1 Raadstuff[u]e

Jehan Christenssen beuiiste med Baltzer och Jon haffue ladet insteffne Jehan
 Klensmid till dombs for *8½ mark*, Som var for nøgit
 Jern, Satte i rette, om hand icke bør betale, som det
 forige, och begierde domb / i dag 1. Raadstuffue / 25

- 413: 6 *nødis* nödgas
 8 *Sølleßborgh* Sölvesborg
 10 Efter *mark* är *effter* struket
 16 Raden börjar ute i kanten med *Jlige*(?), struket; efter *med* är *S* struket; efter *Stadstienere* är
Las struket
 20 *hans* över raden i st. f. struket *deris*
 21 Efter *findis* är *och* struket

[413] Jehan beuiiste med Baltzer och Jon ad haffue ladet indsteffne Karine
 Jens Pederssens her i byen med hindis lauverge,
 for 22 mark, huor paa betalt 8 mark, rester j4 mark, hun hanom
 schyldig, Satte i rette om hun icke bør betale, som det
 30 forige och begierde domb, Bleff Sambtøckt i dagh
 j. Raadstuffue /

Niels Pederssen Soldat, gaff tillkiende, at efftersom i dag 8 dage hand
 hand gaff klage paa, ad Christen lund icke ville be-
 tale hanom sine in qvarterengspenge, som hannom rester først-
 35 kommende Mandagh j0 vger / Er hand i dag domb begie-
 rendis, om hand icke bør erlegge och betale hannom forne
 penge, eller forne Christen lund lide vurdering derfor, med
 delens omkost, Ops at i 8 dage, om de icke rette herforinden /

Kield Lauritzøn Soldat gaff iligemaade tillkiende ad Thomis
 40 Anderssen icke vill betale hanom hans in qvarteringspenge
 och saa j0 vger mandagh førstkomende, Begierde ili-
 ge maade domb / Ops at i 8 dage, Om de herforinden
 icke retter /

413: 26 Efter *indsteffne* är *C* struket
 27 Raden börjar med struket *som*
 32 f *hand* upprepat så
 33 *Christen Lund* över raden ersätter struket *Thomis Anderssen*
 39 Efter *ad* är *Christen* struket

Peder Anckers $\bar{1}$. Raadstuffue paa dennom som icke haffuer møt
och Wecket vid den lange broe /

Morten Christenssens $\bar{4}$ Raadstuffue vdj tuende Sager, liuser for
deelen till Steffnis till dombs /

Hans Kaasis $\bar{2}$ Raadstuffue paa Thomis Anderssen for giæld /

5

Morten Christenssens $\bar{2}$ Raadstuffue paa Staffen Jesperssen /

Laurits Pederssen Soldats $\bar{3}$ Raadstuff paa Jehan Organist /

Jep hellebens $\bar{3}$ Raadstuffue paa Niels Vongegemere /

Niels Vongegeris $\bar{3}$ Raadstuffue paa Jep hellessen, vdj
tuende Sager /

10

Oluff Mogenssen Soldats $\bar{3}$ Raadstuffue paa Rasmus hiulmager /
Bleff aff Borgemestere och Raad anordnet her effter vdj byen ad
schall vere $\bar{4}$ Rodemestere, som et Aar omkringh
schall holde rigtig mandtal paa alle de som boe i de
gader och streder huer dennom er tillforordnet vdj,
at vere Rodemester, Och borgerschabet at tilsige,
vid den lange broe om vinteren ad wecke, sambt
om veiene och gierderne ad møde hos, Saa vel som schat=
ten ad opbere, Och hues andet i saa maade de bliff=
ue atveret om borgerschabet ad tilsige, Aff huilche

15

20

414: 2 *wecket* huggit vakar

3 *liuser* (lyser) *for* ä. kungör

13 *Rodemestere* ä. »rotemästare», person som inom en stad innehade vissa allmänna uppdrag, ss. att hålla räkning på befolkningen (mantal!), sörja för ordning m.m. (se texten!)

14 *som* över raden

17 ff I kanten med rubrikstil 4 *Rodemestere* / *ad holde* / *mandtall*, / *Lade vecke vid / lange Broe*, / *och / Opbere Skatten / it aar*

- [414] Rodemester, schal vere i Søndregade och de streder Vesten
 for Een, J Nøregade och den streder østen for Een, vdj
 Vestregade, strederne vesten for, och paa det store torff
 Een, vdj Østregade, strederne østen for och paa hestetorffuet
 25 En, huor effter sig huer som rette som vidbør, under deris
 faldsmaal, Och bleff tillneffnde som forskreffuet ad tilsige
 fra neruerende fastelaffn till fastelaffn igen, effter^{ne}
 Borgere: Jon Ollssen vdj Søndregade fra Søndre=
 gade fra Søndreport till Groben, och i bagstrederne
 30 vesten for Søndregade, Ander Schredere i Vestregade
 fra Nørevold till groben, och i bagstrederne vesten for
 Saa vel som paa det store torff, Jacob Anderssen vdj
 Nøregade fra Nøreport till groben, och i bagstrederne
 østen for, Niels Bøcker i Østregade fra groben till
 35 Søndrevold, och i bagstrederne vesten for, och paa, heste=
 torffuit / # Jon hentet.

414: 22 ff *E(en)* (tänkt) enslinje, mittlinje genom den centrala stadskärnan? (ThA)
 23 *Efter for* är *Een* struket
 29 *Groben* trol.: tvärkanalen genom staden (nu: Nya Boulevarden) (ThA)
 29 *bagstrederne* bakgatorna, smågatorna
 36 *Jon hentet* trol. med avvikande stil

Fredagen den 4 Martii, Anno 1636.

Morten Christenssen K. M^s fogit /: efftersom hand i 4 Raadstuffue haffuer
delt /: haffuer hand dombs ladet ind steffne Niels Poffuellssen
Raadmand, Per Poffuellssen, Per Erichssen, Mogens Slagter, Sta=
phen Suendsche, Oluff kiedelsmid, Jørgen hanssen, Niels Grin=
ou, Hans och hogen Grýdestøber, Jacob Anderssen, Claus Poffulssen, Claus
Boßen och Jep helleßen, for schouffhugge de schal haffue giort
i Neßbye schouff, Satte Morten Christenssen i rette, om de icke
bør stande till rette effter det forbud
och anordning tillforn aff Borgemestere Raad om er giort,
Sambt for delens omkost, och begierde domb / Baltzer
och Jon Stadstienere hiemblet vid deris eed denom loulig her
till ad vere steffndt, Niels Poffulssen suarit ad
hand intet har huggit i for^{ne} schouff till Wplicht, mens huis
som er huggit er huggit till hans gierzell, och det paa
hans egen grund / Mener sig icke derfor ad liide, efftdj Re=
c e s s e n tillader en huer ad gjøre sig sit egit sa nøttig
som hand kand, Peder Erichssen suarit, ad hand
icke kand benegte hand io har ladet sin dreng hugge 4
les stauffre kubbe i denne forgangne vinter, och intet videre,
som ham schal kunde offuerbeuiises, huilche kubbe hand agter
ad bruge nødvendig for vongene ad teppe, vid sig ingen
vret her i ad haffue giort, som hanom kand kome hide eller
schade, efft[er]dj hand har ladet hugge paa sin egen grund
och engh, som hand schatter och schylder fore, formener derfor for
dene tiltalle frii / Mogens Slagter suared, ad
efftersom hand har kiøbt sin Jord, formener ad hand motte
hugge nogit til stauffre ad frideppe med for Vongen,
Och icke har huggit til nogit andet, Mener sig ingen vret giort,
Och for dene tiltale frii / Staffen suarede,

5

10

15

20

25

30

415: 1 4 ä. fr. något nu oläsligt

3 ind över raden i st. f. struket hid

6 och hogen över raden

9 Efter bør är derfor lide effter struket

13 I kanten Niels Poffuelssen

14 till wplicht (til upligt) ä. olovligen

18 I kanten Peder Erichssen

20 staure kubbe gårdsgårdsstörar

26 I kanten Mogens / Slagter

27 ad över raden

28 frideppe bygga skyddsstaket; for över raden; sist på raden är och struket

29 ingen över raden

30 Före Staffen är M struket; i kanten Staffen / suensche

[415] At naar hanom nogit bliffuer offuerbeuiist vloulig ad haffue
 huggit, schal der till suaris, Oluff Suarit,
 at hanom icke schal offuerbeuiises nogit vloulig schouffhugge
 ad haffue giort, eller hans tiuende med hans viden eller
 35 vidschab, Om det hanom offuerbeuiises vill hand der til sua-
 re, Niels Grindou suarit, ad hand icke kand
 benegte hand io haffuer huggit en Eegh eller to, paa hans
 egit, vid sig icke ad haffue giort nogen vret der i / Be=
 rette Niels Grindou, ad frederich Carlssen har kiørt med
 40 $\bar{2}$ øghe i $\bar{2}$ dage, och ogh nogle les hiemb huer dagh, aff
 for^{ne} schouff, Hans Grýdestøber fremlagde sit
 Suar som bleff lest och paaschriffuet, At hand intet har huggit

- 415: 33 I kanten *Oluff / kedelsmid*
 34 *iiuende* (tyende) jur. tjänstefolk
 34 f *viden eller vidschab* vetskaps
 36 I kanten *Nils Grindou*
 40 *øghe* ä. arbetshästar; *ogh* åkte, körde
 41 I kanten *Hans / Grýdestøber*

paa nogens grund, huad hand har bekomit der, har
got folck giffuet ham grene eller huad de haffue leffndt,
eller affladet, Och har hogen grydestøber udt ham det
mestee grenne hand har bekomit / *Jacob Anderssen*
suarit, at ingen schouffhugge er ham offuerbeuiist, och be- 5
gierit K. M^s fogit ville angiffue huo derfor har klagit
paa ham, Naar det bliffuer beuiist loulig vill hand
videre suare/ *Claus Poffuelssen* suarit, ad hand
huggit it less till stauffre, som staar endnu i hans *gaard*,
och det huggit paa sin egen engh, Mens hans schouffseng 10
er mest affhuggen, som hand icke vid huo det har giort,
Claus Boßen suarit, ad nogen les har hand hugge till
teppe paa hans egen eng, som er hanom tilschiift, mener
sig der i nogen vret giort, *Jep helleßen* frem-
lagde sit schriffutig Suar, som bleff lest och paaschriffuet, At 15
icke schal beuiises hand schouffhugge har giort end paa sin
egen grund, som hand har kiøbt, Naar det bliffuer ham fra-
vundet med lou och ret schal gaais om huis ret er, eller
mener for denne tiltalle fri / *Morten Christenssen*
suaret, ad efftersom en deel for^{ne} mend berøber sig paa, ad 20
bør beuiisis, schiød *Morten Christenssen* sig beviisning / med
videre schall suaris och angiffuis / *Berette Ni-*
els *Grindou* ad *Mølleren* uden nøre port har bekomit
en deel tieger aff vongegemerer i *Nesbý* / som hand schall
giffuet en *scheppe* meell, *End berette en part* for^{ne} 25
mend som tiltalis, at de i *Nesbý* bor, hugge mesten de-
ris *Jllebrand* i for^{ne} schouff,

Hans Kaas fremlagde emod *Thomis Anderssen* sin schriffutig beschýld-
ning som bleff lest och paaschriffuet, *huor* i hand *Setter* i
rette, om *Tomis* icke bør vere offuer regenschab mz hanom, 30

- 416: 3 *udt* ä. (ydet) lämnat, levererat
4 *grenne* grenar
4 I kanten *Jacob Anderssen*
8 I kanten *Claus Poffuelssen*
9 *stauffre* gårdsgårdsstör(ar)
12 I kanten *Claus Boßen*; *hugge* fel för *huggit* e.d.
14 I kanten *Jep* / *helleßen*
20 *deel* över raden
21 Efter *bør* är *bes* struket
24 *tieger* tegar

[416] om quitere effter Hansis registrerings liudelse, och huis
 Hans da schyldig ad betale, efft[er]dj de er i Birck och Kiø-
 bingh Samen, eller Tomis ad betale effter Hansis re-
 gistrerings indhold, eller liide Nam effter louen och R e c e s s e n,
 35 Och begierde domb / Efftersom Thomis tagit domb offuer
 Hans Kaas for huis hand foregiffuer Hans schulle vere hannom
 schyldig / Thomis Anderssen suarit, ad hand
 mener, efft[er]dj hans kaas icke møtte emod Thomisis tilta-
 le, och fremlagde huis hand haffde der emod før domb gick
 40 till tinge, Wanseet hand hafft vngefer 3 fieringh aars
 respiit siden hand først derfor bleff steffndt, formener
 hand nu bagh paa en beseglid domb icke nogen rigtig til-
 krauff kand haffue, om nogit tilforn ad vere scheedt,

416: 32 er i *Birck och Kiøbingh sammen* tillhör samma borgerliga samfund
 37 I kanten *Thomis / Anderssen*
 40 *fieringh* (otydligt) fjärdedel(s)

Ei heller med nogen bøger eller rigtig Sedell beuiist, huis siden [417]
kand vere opborit, vill hand paa domen aff=
quitere, dog om Hans Kaas nu vill frem komme med
hoffuidstoellen da vill hand der i affkorte huis Hans til=
kreffuer, endog hand icke plichtig, ei heller aff same giæld vid 5
ad sige, Mens paa det hand resten kand bekomme vill
hand saaledis effterlade det, Hans Kaas suarede, ad
hand er offuerbødig ad betale resten som er 60 daler 2 mark
j2 schilling inden Aar och dagh, Sambtøckte Thomis
ad bedage hannom til Paaschen i637, inden den 10
tid paa fire terminer, inden Pindsdagh j5 daler i schoe och
steffle, till Michaelis nestkomende – j5 daler, till Nyaars
dag – j5 daler, Och resten till Paaschen i637, Betalde
Hans Kaas strax med schoe och steffle Och spande,
for – 23 daler 3 mark, Och loffuer resten till terminer som for- 15
schriffuet /

Oluff Mogenssen Soldats 4 Raadstuffue, paa Rasmus hiullmager
for inqvartierpenge hand rester med och icke vill udlegge
till hannom, efftersom hand til hannom er inqvarteret,
som er fra den j. Oct.: i635, Om vgen 3 skilling, Satte i 20
rette, om hand icke bør betale inden 3 Solemercke, eller
derfor lide vurdering, med delens omkost, och begierde domb,
Baltzer och Jon hiemblede Rasmus loulig her til ad vere steffndt,
Bleff Rasmus paarobt, møtte icke, Dømbt, Effterhand hand
icke vill møde och suare eller rette, bleff hand tilfunden 25

- 417: 2 Effter opborit är er på domen struket
2 aff- / quitere ä. avkorta, dra ifrån (på grund av motkrav)
6 Efter hand är sin struket
8 Efter som är 62 daler struket
10 Efter 1637 är Dog e struket
11 f i schoe och / steffle egntl. »i skor och stövlar» allt som allt
14 Efter steffle är for struket; spande ingår kanske i ett stående uttryck, jfr r. 11 ovan
17 Efter Soldats är 4 ting struket; 4 Raadstuffue och paa Rasmus hiullmager i hs i motsatt ordning
19 Efter hannom² är ad struket
21 f i upprepat först på raden

[417] ad udlegge for^{ne} in qvarterings penge och betale Oluff
inden 3 Solemercke, eller *derfor* liide vurdering effter *Recessen*,
med delens omkost,

Laurits Pederssen Soldats 4 Raadstuffue paa Jehan Organist, for in qvar=
30 tering spenge fra den j 5 Decemb: i 635 om vgen 6 *skilling*,
hand rester med, och icke vill det udgiffue, endog hand
der er in qvarterit / Satte i rette, om hand icke
bør udlegge for^{ne} in qvarteringspenge inden 3 Solemercke,
eller *derfor* liide vurdering effter *Recessen*, med delens
35 omkost, och begierde domb, Baltzer och Jon hiemplet
Jehan her till ad vere steffndt, Bleff Jehan
paarobt, møtte icke, DØMBT, efftdj hand icke vil
møde *eodem die*, bleff hand tilfunden ad betale inden 3 Sole=
mercke eller liide vurdering, med delens omkost, Som
40 det forige / Och in qvarteringen i huseleien affkorte / #
ubs skt.

Niels Pederssen Soldat /: efftersom hand i dag j4 dage forleden giffuet last och
klage, Saa vel som i dag 8 dage, møtte, :/ Beuiiste
hand med Stadstienere Baltzer och Jon, ad haffue ladet hiid=
steffne Christen Lund till dombs, efftersom i dag 8

417: 26 Efter *betale* är *effter* struket
32 Efter *icke* är *har* struket
34 I kanten *Jehan Organist*
37 Först på raden är 3 struket
40 Före *Och* är ett par bokstäver omsorgsfullt strukna
44 Efter *dombs* är *for* struket

- dage er opsat, for inqvartering spenge fra den $\bar{5}$ Decembris, nestforleden, om vgen 6 *skilling*, Satte i rette, om hand icke bør udlegge same inqvartering spenge och betale inden $\bar{3}$ Solemercke, eller derfor lide vurdering effter *Recessen*, med delens omkost, och begierde domb, Bleff
Christen Lund paarobt, møtte icke. DØMBT, Effterdj 5
Christen icke møder *eodem die*, Bleff hand tilfunden ad udlegge samme inqvartering spenge och betale inden $\bar{3}$ Solemercke, eller derfor lide vurdering effter *Recessen*, med delens omkost /
- Niels *Anderssen* Vonge[ge]mere, i Nosebÿ, $\bar{4}$ Raadstuffue paa Jep hellessen for ehrørig Sigtelse och Randsagning, Slagsmaall, effter hans schriftlig forset, som bleff lest och paaschriffuet, huor i hand Setter i rette, om Jeppe icke bør beuiise ham och hans hustru det offuer eller staa til rette som vidbør, $\bar{2}$, om hand icke bør bøde, for neffuehugh och haargreeb, 15
 $\bar{3}$, for øien Saar effter louens $\bar{3}$ bogs $\bar{25}$ Cap:, Och for vold, och begierde domb, Her emod framlagde
Jep hellessen sit schriftlig Suar, som bleff lest och paaschriffuet /
huor eblant andet hand schÿder sig til beusing effter loulig kald och Varsell, 20
- Jep hellebens $\bar{4}$ Raadstuffue paa Niels *Anderssen* Vongegemer i Nosebÿ, for nogen lange ny firrespaaner, som Jeppe Saa i hans bager Ouffn, huor till Jeppe i dag saa vel som tilforn, escher hiemell der till, huilchz hand vill beuiisse, om det vid eedt benegtis, Spaanerne at Vere funden i deris Offun, effter hans schriftlig indleggh, Som bleff lest och paaschriffuet, Niels 25
Anderssen tilspurde Jep hellessen, om hand fuld och fast kiendis vid same Spaaner ad vere hannom tiuffstolen fra, Jep helleben suaret, ad hand haffuer mist 30

418: 18 I kanten *Jep hellessen*
20 Efter och är Va struket
28 I kanten *Niels Anderssen, Vongegemer*
30 mist över raden

[418] nÿ firrefiele, och icke vid huor de er komen, der effter
har hand gaaet ind och spurd sig for, Naar hand faar
ført sine vidne, vil hand videre, Suare, effter loulig
kald och varsell,

-
- 35 Jehan Carock vid Jacob *Anderssen* beuiiste med Stadstienere Baltzer och Jon
at haffue ladet indsteffne Peder *Erichssen* och Lyder Ni=
bur till vidnisbyrd at paahøre, Och fremstod Jens
Lauritzøn Corporall, vant effter *Recesen*, at en løffuer=
dag afften som vachten var affført, gick hand Jehan
40 Carocks dør forbi, da kaldede Jehan paa ham, och
spurde om hand ville schriffue nogit, Suarede Jens, Ja,
Saa sagde Jehan, Peder *Erichssen* och lyder har ett breff

418: 39 *affført* indragen
40 Efter *da* är *J* struket

hos sig, om J vill reenschriffue mig det, Same afften gick Jens till Lÿder, och spurde om hand haffde det breff, Suarede Lÿder Ja, gick saa med Jens till Peder Erichssens, da leste de breffuet til samen Och Sagde Peder, J afften kand det icke bere ad, kom i morgen naar prediken er ude,. saa er det bedre tid, thi det var silde om afftenen, om Anden dagen, kom Jens til Peder Erichssen igen, da sad Anders Spendere der, huad de haffde ad Snacke vid Jens icke, Saa gick Anders Spendere bort, Och tog saa Peder Jehans breff fremb, lagde for sig, och Sagde Jens till, som Jens schreff effter, der det var udschriffuet, gick Jens hem och reenschreff det, och lod peder det see igen, da bad Peder Jens gaee till Jehan med det, om hand ville det indgaee, Och leste Jehan breffuet, och sagde Jehan, efft[er]dj det er icke schriffuet, som breff var ieg har udgiffuet, kand ieg icke indgaee det, Saa spurde Jehan effter sit breff, Suarede Jens har det ene breff hos det andet, da sagde Jehan da tager ieg mit breff til mig igen, effterdj ieg maa icke faa det ene schriffuet som det andet, Och tog Jehan begge breffuene til sig / Thillspurde J a c o b Jens Lauritzøn, om Peder Erichssen icke sagde till hannom, At Peder Erichssen icke ville nøies med det breff som var giort om afftenen, och om hand icke har schriffuet 2 breffue effter Peder Erichssens mund, Jens Lauritzøn suarit vid sin eed, at som Jens laurssen sad och schreff och Peder sagde ham till, Sagde Peder, vi kand icke vel lade oss nøie mz det breff, thi det liuder paa Wuiff giend, Som var det breff Jehan haffde udgiffuet, Peder Erichssen suarit, At de ord som Jens laurssen sidst berette, benegter hand aldelis / Fremlagde Jens Lauritzøn en se=	<p>[419]</p> <p>5</p> <p>10</p> <p>15</p> <p>20</p> <p>25</p> <p>30</p>
--	---

- 419: 2 *det* över raden
3 Efter *saa* är *J* struket
4 *Och* över raden
6 *silde* sent
12 *ind / gaee* instämman i
13 Början av *Och* ä. fr. ?*Saa*
19 Efter *Thillspurde* är *Jehan* struket
21 Raden börjar *At om Jehan*, struket och ersatt av *At*
28 Raden börjar urspr. *End tilspurde Jacob Jens*, struket
29 I kanten *Peder Erichssen och / Lÿder Nibur*;

[419] dell med Peder Erichssens hand schriffuet, som bleff lest
 och paaschriffuet, Och schal i processen besch[c]t bliffue indført,
 Fremlagde Jacob et breff uden nogen henders
 subscription, som och bleff lest och paaschriffuet, Och ord
 35 fra ord schal i huis besch[e]t giffues bliffue indført, Berette
 Jacob for^{ne} breff at vere det som Jens laurssen schreff,
 som omvundet er / Foruden et andet breff som tilforn
 til tingit er i rettelagt och i affuisingsdomben
 indført, som och schall fremkome, Och formente
 40 Jacob, efft[er]dj begge breffuene icke stemmer offuer eens
 med Original et, At noch har verit orsage, Jehan sit breff
 til sig at anamme / Peder Erichssen suarit, at

419: 31 Efter *Erichssens* är *schri* struket

33 Efter *breff* är *som* struket

38 *affuisingsdomben* hs *-dobmen*; därefter är *er* struket

39 Efter *Och* är *efft[er]dj* struket

Lyder och hand kiendis fuld och fast vid det rette Ori-
 g i n a l breff, Och aldellis ingen anden breff haffuer
 dennom effter ad rette, Som er deris rette kiøbebreff,
 Peder Erichssen fremlagde under sin och Lyder Niburs
 hender deris schrifftlig forset som bleff lest och paa=
 schriffuet, At de setter i rette, om de icke bør
 for^{ne} breff, Jehan dem forholdet, megtig vere, och denom følg=
 agtig som deris kiøbte kiøbt, 2, Om Jehan icke bør
 staa til rette for delens omkost, 3, Om hand icke bør
 lide som den sig befattet med vhiemelt det de formener,
 Och begierde domb Jacob suarede,
 At efft[er]dj hand mz vidner beuiist, saa vel som med
 2 Copiebreff, det ene er indlagt, det andet schal
 och indleggis, ad de icke har stemmet offuer
 eens, huor aff kand sees, ad det haffuer verit orsage,
 at Jehan sit breff schulle igen beholde, J det vidnis=
 byrdet vidner, ad Peder icke villet nøies med
 det breff om afftenen giort var, Huad det breff under
 S. Mogens Anderssen^s egen hand findis uden dag och d a t o,
 ei heller findis Anders Spenderes hand eller bomercke
 der under, som er hoffuidmand, Thi om det breff saa
 nøiagtig kunde vere, ad det schulle staa vid sin magt,
 haffde det burd vere rigtig scheed vid dag och d a t o, och
 med dannemends hender under som haffue offuerverit /
 Och formente same breff mere ad agtiss for et bencke=
 breff, end ad kome Jehan til hinder eller schade, Om
 same breff schulle staa vid magt, haffde det vel bleffuet effter=
 komit, Ei heller Jehan same breff leuerit fra
 sig for retten, formente hand ingen omkost ham bør
 offuergaae, Mens Peder ad søge den som breffuet har lagt

420: 7 *megtig vere* ha hand om, förfoga över
 11 Efter *domb* är en ensam bokstav struken
 14 Efter *har* är *steffnedt* struket
 17 Efter *nøies* är *der* struket
 25 f *bencke / breff* ä. icke rättsgiltigt dokument
 27 *vel* över raden

[420] i rette / Den hiemell de omtaler, schall bliffue till=
 suarit i sin tiid / Peder Erichssen begierde
 domb / Opsatt i 3 wger, och herforinden ad frem=
 legge det breff som paaschiudis / kotel (?) ola (?) perssen # 8a:

35 Henrick Jenssen formynder for en Thomis Anderssens^s stiftodotter paa sine, Thomis
 Anderssens^s och Christen Lunds vegne var begierende
 en dannemand ad tillneffnis som med 7 andre danne=
 mend, i Claus Boßens sted, som sig besuenger for sin
 alderdomb och suaghz, kunde effterkome en taxt her aff
 40 tinge udgiffuet 30 N o v e m b: 1635, som bleff lest och paa=
 schriffuet / At de ere tilneffnde ad taxere
 Thomis Anderssens^s Jordegods her i byen, och Ahuß, och Jorden

420: 34 kotel: första bokstaven osäker, R-?

35 Under *Henrick Jenssen* i kanten med bläck av annan färg / paa / *Thomis Anderssens* / vegne,
 37 som över raden

38 *sig besuenger* (besværger, besværer) ä. beklagar sig

41 Efter *ere* är *tilnest* struket

i marcken, sambt schib och prame for Ahus, Da bleff [421]
 tillneffndt i Claus Bossens sted, med Claus Poffuelssen som
 en formand, och de andre 6 mend hans medfølgere, ad
 effterkome for^{ne} taxt, Och taxere for^{ne} Jordegods och
 huße her i byen och Ahus, Sambt boder och prame, 5
 Gabriell Jacobssen, och paa mandag
 førstkomende inden tinge ad affsige Saa viit denom bliffuer
 forreviist / Tomis # ia:

Bleffue aff Borgemester och Raad her til Raadstuffue, tillneffnde adtt 10
 grandsche och forfare, huor mange Eeger der ere huggen
 paa 3 aars tiid i Nesbyschouff, och i dag 8 dag ad affsige,
 effter[c[riff]ne mend /
 Morits schomager, Beent hanssen,
 Anders schreddere, Oluff Buck
 Casper schomager, Daniel schreddere, och 15
 Anders Spendere Hans Smid / #

Jehan Christenssens 2 Raadstuffue wdj fire Sager,

Peder Anckers 2 Raadstuffue paa dem som har møt och vecket,

Morten Christenssens K. Ms fogite 3 Raadstuffue paa Staffen Jespersen /

421: 4 Raden slutar med struket *Jor-*
 5 *prame* möjl. *pramme*
 6 Först på raden är *Niels Grindou* struket
 8 *Tomis* etc. med annat bläck
 9 Sist på raden är *lt* struket

- [422] Fredagen den \overline{jj} Martii, Anni $\overline{i636}$.
 Søffren Jenssen K. M^s schriffuer, paa sin broders Rasmus Jenssen i Københaffn
 hans vegne haffde ladet indsteffne Laurits Jenssen be^{te}
 Rasmus Jenssens^s forige tiener, Anlangende $367\frac{1}{2}$ daler, som er
 5 paa regenschab for $\overline{30}$ tylter store Egeplancke, hand schulle
 haffue leuerit B. Michell Berntssen, effter en heuisis ind=
 hold, som bleff lest och paaschriffuet, da t: $\overline{j9}$ Januarii,
 $\overline{i636}$, om for^{ne} penge och plancker / Berette Søff[ren]
 Jenssen sin broder for^{ne} Rasmus Jenssen selff ad haffue betalt
 10 Oluff perssen i holle, de 30 tylter plancker, fuldkomeligen
 Och icke affquiterit for $367\frac{1}{2}$ daler, formente derfor
 Laurits bør beuiise, ad haffue betalt och erlagt for^{ne}
 penge, effter for^{ne} sin reversis och beuises indhold, eller derfor
 staa Rasmus Jenssen til rette, och begierde domb /
 15 Laurits Jenssen fremlagde her till sitt schrifftlig Suar,
 som bleff lest och paaschriffuet /. At efft[er]dj hans beuiis rester
 sig ind paa hans indlagde Regenschaber vid laurits
 Søffren intet der paa at suare, den stund hans regenschab
 vid magt staa, effter der paa qvitantziats, Siden ad
 20 suare paa tilbørlige steder, saa lauritz vidkomer och bør, ...
 Bekiende for^{ne} Oluff perssen her for retten, at haffe faaet
 aff Rasmus Jenssen fuldkomen betaling for for^{ne} 30 tylter
 plancker, B. Michell Berntssen fremlagde her till
 och sit schrifftlig indleggh som bleff lest och paaschriffuet, At effter=
 25 som Oluff perssen hanom indsteffndt sin sanhz ad tilstaa, om same
 penge, som schall bliffue indført i huis besch[e]t giffues,
 Laurits Jenssen fremlagde en beuiis under
 B. Michel Berntssens^s hand, ad haffue solt Rasmus Jenssen
 $\overline{30}$ tylter plancker, end videre, som bleff lest och paaschriffuet.,
 30 Paa for^{ne} beuiiss findis under Laurits Jenssens^s hand, ad

422: 10 holle Holje, Jämshögs sn, Blekinge län
 15 I kanten Laurits Jenssens^s / helkande
 16 f rester sig resterar, saknas
 19 qvitantziats (formen korrumperad) kvittens
 23 I kanten B. Michell Berntssen
 27 Raden börjar med struket Rasmus

haffue anamit $\overline{30}$ tylinder plancker, aff *Michell* paa *Oluff* [422]
perssens vgcnc / End fremlagde *Laurits Jens[sen]* en *quitentiam*
 vnder *Rasmus Jenssens* hand och *Segll*, huilchen och bleff lest
 och paaschriffuet /. da t: 19 Jan: $\overline{1636}$ / Tillspurde
Søffren Jenssen B. Michell Berntßen, om hand har anamit 35
 aff *Laurits Jenssen* for^{ne} $367\frac{1}{2}$ daler, paa regenschab for for^{ne}
 $\overline{30}$ tylinder store planker, *B. Michell Berntssen* sua-
 rit effter for^{ne} sit indleggh, och icke hand erindrer sig ad
 haffue anamit nogen penge videre end hans beuiiss kand
 findis paa, *Søffren Jenssen* forment ad *laurits* bør 40
 gjøre beuiisligt, til huem hand har leuerit same penge,

[423] eller staa til rette, som er rørt, och begierde domb /

Opsat i 8 dage / # skt.

Laurits # 2a: yëbskt.

- Søffren Jenssen paa Rasmus Jenssens vegne har ladet indsteffne Claus Poffullssen
Anlangende 25 tønd[e]r Sild hand aff Rasmus Jenssen bekomit,
5 Anno 1632, som till Peter Kahl er leuerit, som hand
beretter ad haffue got giort Rasmusis førige tiener lauritz
Jenssen, och hand det negter icke ad vere scheidt, effter Rasmus
Jenssens memorials indhold, som bleff lest och paaschriffuet, Och
fremlagde Søffren Jenssen Laurits Jenßen beuiß, som och
10 bleff lest och paaschriffuet / At hand icke har giort affregning
med Claus Anno 1632, her til Claus Poffuelßen sua-
arit ad den sild, som angiffuis Peter schul-
le haffue anamit, er ført Claus til Regenschab, emod Claus
Poffulssens leuerants, och liquiderit det ene emod det andet,
15 først Anno 1631, med Laurits Jenssen, Saa bleff Laurits
schyldig paa sin hosbonds vegne – 877 daler, om same 25
tønder Sild er beregnit i det reg[en]schab eller och i resten
nemlig de 877 daler, vid Claus icke, Mens Rasmus
Jenssen har betalt Claus for^{ne} rest, med Sild och Torsch /
20 Som hand har giort regenschab om med Rasmus Jenssen /
begierit Søffren Jenssen aff Claus Poffuelssen fuldkomen
Suar, om hand icke har giort affregning med Laurits Jenssen
om same Sild, eller om hand haffuer giort affregning med Lauritz
der om, Claus suarit, ad hand icke kand suare videre
25 der till, end hand har suarit, Mens Claus icke rettere

423: 2 Efter 2a: är skt struket

5 Raden börjar med struket som

11 Efter Claus¹ är giort struket

11 f her til och Claus ... suarit i hs i motsatt ordning

11 I kanten Claus / Poffuelßen,

12 Efter ad är de 2 struket

16 Efter om är det struket

17 Efter regenschab är A struket; och över raden

18 Raden börjar urspr. Vid C, struket

21 begierit och Søffren Jenssen i hs i motsatt ordning

23 om hand över raden; efter haffuer är det struket

vid, end det er alt klart dem emellom / # 1a: sku^{et}.

[423]

Oluff Pederssen i Hollie haffuer ladet indsteffne Laurits Jenssen førige Rasmus Jenssen i Kiøbenhaffn hans tienere, Och fremlagde en missive B. Michell Berntssen hanom tillschriffuet, Som bleff lest och paaschriffuet, At hand icke da var ved penge, mens vill hand haffue en lest Sild schal hand bekome, med videre den indholder, dat: i3 Maii, $\overline{1633}$ End frem= lagde Oluff perssen en anden missive B. Michel Berntssen hanom tillschriffuit, som bleff lest och paaschriffuet, Och schall bliffue indført i huis beschet giffues, dat: 2 Oct: $\overline{1632}$, for det 3 fremlagde Oluff Pederssen en contract, under B. Michel Berntssens egen hand, som och bleff lest och paaschriffuet / daterit S. Michels dagh $\overline{1632}$ / For det 4 fremlagde Oluff perssen en beuiiss under Oluff perssens Segll, sambt et bomercke, huilchen beuiiss bleff lest Och paaschriffuet, At Trøels quaße Prammand i Ahuß anamit aff Michell Berntssen, och leuerit Rasmus Jenssens tienere 30 tylinder store eegeplancker, och smaa $33\frac{1}{2}$ tylinder findis paaschriffuet same plancker at vere ført Oluff

423: 29 Efter *missive* är *vnder* struket
30 *var ved penge* var (stadd) vid kassa
31 *lest* (læst) ryndmått (av betydlig, varierande storlek)

- [424] Pederssen til regenschab, disligeste under Lauritz Jenssens^s hand,
 ad hand intet videre paa same sedel anamit end 30
 tylter thomme eegeplancker, 4 Maii, Anno 1635, Sedelen
 dat: 7 Oct: 1632, Laurits Jenssen møtte her
 5 emod, och fremeschet, beuiiss huor med Ole perssen beuiiser
 Laurits Jenssen videre at haffue anamit end for^{ne} 30
 tylter store thomme plancker, som Laurits Jenssen aff=
 købte B. Michell Berntssen /. B. Michell
 Berntßen tillspurde Oluff perssen, om de icke haffue
 10 giort regenschab med huer andre, om alt huis dennom
 emellom har verit, siden for^{ne} inlagde breffue,
 Och begierer ad Oluff vill fremlegge den sidste aff=
 regning dem emellom giort, Da fremlagde
 Oluff perssen en beuiiss under B. Michell Berntssens^s egen
 15 hand, som bleff lest och paaschriffuet, At Anno 1633, j7
 Sept: har de giort regenschab til den dagh, om alt
 dem emellom til den dagh, och breffue och beuiiser magt=
 løss som er før det dato, paa begge sider, Frem=
 lagde B. Michell Berntssen sit schrifftlig indlegg som
 20 bleff lest och paaschriffuet, At de giort aldelis regenschab,
 Och vid Oluff perssen intet til sin kiøbmandshandel ad suare,
 Och leuerit hannom Laurits Jenssens^s egen beuii=
 ser paa alle huis plancker hand aff Michell Berntssen
 paa deris vegne haffde anamit, och da icke den pra=
 25 mands beuiiss bleff Oluff perssen tilregnit, mens huorledis
 den beuiiss er komen Oluff tilhende, erindrer Michell
 ret, maa den haffue verit eblant de andre beuiiser
 och breffue hand hannom leuerit der de endelig regen=
 schab gjorde / End fremlagde B. Michell Berntssen
 30 sin regenschabsbogh, huor vdj findis folio 193, som føl=

424: 3 *thomme* entums
 4 I kanten *Laurits Jenssen / helkande*
 5 *fremeschet* begärde fram
 10 I kanten *B. Mickel / Berntßen*
 11 Efter *siden* är *den tid* struket
 22 Efter *egen* är *hand* struket

ger: Anno $\overline{i633}$ den $\overline{j7}$ Septemb: gjorde Oluff *perssen* [424]
i Holie och ieg regenschab om alt huis oss til denne dag
emellom haffuer verit, i huad neffnis kand, och alle huis
breffue och beuiiser for dette dato schal vere død och magt=
løss, och icke ad komme nogen aff parterne till hinder eller 35
schade / Endnu fremlagde Michell *Berntssen*
en Sedell med bomercke under, som bleff lest och
paaschriffuet, At Anno $\overline{i633}$, i7 Sept: haffue de giort regen=
schab som forschriffuet / Thillspurde Oluff *perssen* B. Mi=
chell *Berntssen* om hand staar vid forne breffue, som hans 40
hand findis under, huor till B. Michell *Berntssen*
suarit, ad huis breffue hans hand staar under staar

424: 37 Efter *en* är *de* struket
37 f med ... *under* och *som paaschriffuet* i hs i motsatt ordning

[425] hand vid som en erligh, och formener intet videre har Oluff
perssen ad suare / Oluff *perssen* satte i rette, om Michel
 Berntssen icke bør holde hannom schadesløss effter same
 breffue, Saa vel som de $\bar{j}\bar{o}$ tylinder plancker, som hand har
 5 schudt sig till $\bar{2}$ mend ad sige dem emellom om och
 icke endnu er scheedt, huilchz Oluff *perssen* har spurdt hand
 schal anamit betaling for siden den sidste affregning var
 giort, om hand icke bør betalle hannom same plancker, eller
 anderledis erklere sig derfor, B. Michell Berntssen
 10 suarit, ad hand formener hanom intet plichtig, effter deris
 sidste affregnings och hans forsets videre indhold, och be-
 gierde derpaa domb, Oluff *perssen* tillspurde
 B. Michell Berntssen om hand haffuer nogen affregning videre end
 som er fremlagt / B. Michell Berntssen suarede,
 15 ad hand nøies med huis som er fremlagt, Begier=
 de Oluff *perssen* domb, Opsett i $\bar{8}$ dage / # 3a:

Oluff Pederssen haffuer ladet indsteffne for^{ne} Laurits Jenssen, och tillspurde
 hannom, om hand haffuer hannom nogit ad kreffue vide-
 re end hand har betalt hanom, Laurits Jenssen
 20 suarit, ad huis hand kunde haffue hannom kreffue, haffuer
 hand ingen orsage til før hand vid om hans hosbonde vill
 giøre hannom got, eller ei, som i fremtiden, naar det
 scheer, schall angiffuis /

Oluff Pederßen i Hollie gaff tilkiende, at efftersom hand et hastigh
 25 ord i dag her for retten emod for^{ne} Laurits Jenssen,
 ladet falde, er det scheed i hastmodighz, och intet hand
 vid med Laurits Jenßen andet end det som er=
 ligt och got er / # ubdskt.

Jacob Anderßen paa Erich Halders vegne till Lÿbeck haffuer la-
 30 det hiid indsteffne for^{ne} Laurits Jenssen, Anlangende

425: 4 Efter *om* är ett skiljetecken struket
 5 Efter *om* är / struket
 13 *om hand* över raden
 17 *for^{ne}* över raden
 20 Konstruktiva *huis* ... *kreffue* är oklar; i kanten *Laurits Jenssen / helkande*,
 21 *til* över raden
 27 I kanten *Laurits Jenssen / helkande*,

en c o n t r a c t dennom emellom, som Jacob i rette lagde,		[425]
och bleff lest och paaschriffuet., d a t e r i t Christianstad 28 Apr: 35,		
om 400 tønnder malt, tønnden 9 mark, ad leuere til lÿbeck,		
och fornøies med S ^t Hÿbers Salt, lesten 42 r:daler, och		
Laures paa kiøbet leuerit 45 daler till 64 schilling, End		35
fremlagde Jacob Erich Halders schriffblig forset, som		
bleff lest och paaschriffuet /. At det løber, som hand		
komer til kort der paa – 404 r:daler, Setter i rette,		
om laures icke bør holde sit kiøb, och Erich shadesløss,		
effter c o n t r a c t e n, och begierde domb,	Lau=	40
rits Jenssen suarit, ad hand strax schreff Erich till,		
ad hand icke kunde schaffe hanom same malt, effterdj		
hand icke kunde kome fra sin hosbonde, som hand for=		
modet, och deris forord ochsaa der om var, Jcke heller		

425: 34 St Hybers Salt trol. salinsalt från »S:t Yles», nuv. Setubal i Portugal (ThA)
 38 komer til kort som ännu fattas honom, som han ännu är skyldig
 40 I kanten Laurits Jenssen / helkand

[426] beuiiser Erich huad schade hand derfor liidt, for
 Lauritz Jenssens^s schyld, huor effter hand effter K. M^s man=
 dat schadegield kunde fodre, formener derfor sig ingen
 schadepenge, plichtig, mens for denne tiltalle fri, och begier=
 5 de domb, Jacob Anderssen suarit, at den schriffuelse
 hand Erich tilschriffuet, er icke beuiist, til med fremleggis en
 rigtig c o n t r a c t, med Laurits Jenssens^s egen hand under,
 som icke er effterkomit aff Laurits, som vidburde,
 huor aff kand vell forstaais Erich och liidt schade, och
 10 schiuder Erich sig till beuiising, om Laurits vill det
 schall paa hans bekostning, ... Schiød J a c o b sig til be=
 uiising / # uddskt # ia: ubdskt.
 Morten Christenssen K. M^s fogits effter Slotsherrens befalning $\bar{4}$ Raad[=
 stuffue paa Staffen Jesperssen, Och var hans tilltale
 15 til hannom, for hand sig i fremmende Sager schal ladet
 bruge, med C o p i e r, forsetter till landsting, med
 videre, som hand formener hand emod K. M^s och Ri=
 gens høviise Raads domb schall haffue begangit,
 och icke agtet, mens der tuert emod ladet sigh
 20 bruge, Och fremlagde Morten Christenssen en
 p r o i e c t, aff en Landstingssteffning, som hand for=
 mener Staffen Jesperssen schall haffue schriffuet och p r o=
 i e c t e r i t, huilchen p r o i e c t bleff lest och paaschriffuet, och
 schall bliffue indført i huis beschet giffues, och Peder
 25 Matzøn i Vinsløff er steffndt med aff Suend Erichssen
 i Østersløff, Thillspurde Morten Christenssen
 Staffen, om hand kand benegte ad hand io same
 p r o i e c t, Staffen suarede, At efftersom Morten
 senist den $\bar{5}$ Febr: i den gode Mand Malte Jiuls
 30 naffn, har ladet hanom indsteffne och her for retten

426: 1 Raden slutar med struket *h*
 21 *proiect* utkast
 25 *Vinsløff* Vinslöv, by och sn i V. Göinge hd
 29 I kanten *Staffen / Jesperßen*

reist deele, dogh icke effter nogen giffuet Sagh, huor=
for sligh deelemaal schulle vere, huilchz Staffen dogh
icke vill troe, ad schal vere med velbe^{te} den gode
Mands vilie, effterdj Staffen nu saa høi angiffues, och
ingen Sag tilforn har verit beuiist, dog vel ander=
ledis schall kand beuiises end nu angiffues, mener
derfor Mortens tiltalis i dag til nogen doms opta=
gelse ei ad haffue krafft, før hand loulige deeler, at
Staffen emidler tiid sig emod Sagen, sambt den gode
Mand kand erklere, Menede naar sligt scheer, den gode
Mand och der med bliffuer tilfrids, och denne tiltalle aff=
staar, om det ellers er giort mz hans Velb^s vilie /

[426]

35

40

[427] effterdj mand vel ved, ad Staffen nu ingen høi loumaal,
igen paa ny, formedelst hans fattigdomb kand udstaa,
huis Saa icke maa schee, schal effter loulig tiltale føris och
suaris, huad till sagens vnderretning kand
5 schee, Det Spørsmall om hand negter sin hand,
giør vel ingen fattig erlig mand sligt, som och videre der
till schall suaris, naar sagen effter loulig gienge driffuet
bliffuer, Morten Christenssen suaret, ad det
Staffen formener hand ei loulig er fordeelt, kan ei for=
10 staa is, efftersom Morten hanom i 3 Raadstuffuer till=
forn, och i dag 4 Raadstuffue loulig fordeelt, formen=
te Morten louligt noch ad vere tilgaaet mz samme deele,
End och effterdj Staffen selff till vedermaall till 1.
Raadstuffue, Och ei nogen gienmehle eller modsigelse
15 giorde same tiid, meente Morten ad ei fornøden gior=
dis videre sagh paa den tiid ad giffue, uden Staffen
tiid haffde kiert, Staffen suarede, at slig
vedermehle icke her i retten beuiises, til med hand
ingen sagh er giffuen før nu, huor til hand schulle suare,
20 suarer derfor nu som før / Morten formente
Staffens vndschylding i sligh maade icke kand for=
hindre hans deele, Mens setter i rette, om Staffen
icke har offuertreedt K. Ms høihed, och giort emod
K.Ms och Rigens Raads domb, Och fremlagde
25 Morten en Copie aff en Slutning effter K.Ms och Ri=
gens høiviise Raads domb, som bleff lest och paaschriffuet,
At Staffen bør for Prouisten i Christianstads kircke, mz
obenbare schrifte sin forseelse mod Gud, presten och øffrig=
heden affbede och forsone, Saa och ei effter den dag la=
30 de sig bruge i nogen fremmede Sager, ei heller

427: 1 *loumaal* ä. jur. rättegång

4 Först på raden är *tiltalis* struket; efter *vnderretning* är *och* struket

5 Efter *Sporsmaall* är *anl* struket

6 *vel* över raden

7 *gienge* förfaringssätt, procedur

9 *fordeelt* lagsökt

23 *offuertreedt* förbrutit sig mot, kränkt

25 *Slutning* avgörande

28 *obenbare* (aaben-) *schrifte* göra syndabekännelse i kyrkans kordörr eller inför altaret i
menighetens närvaro

30 Efter *Sager* är *sig lade* struket

sig trette tilkiøbe, Och der mz den sag optagen, som [427]
den videre indholder och schal bliffue indført, Be=
gierde Morten der paa domb / Stadstienere
Baltzer och Jon hiemlede vid deris eed, at haffue steffndt
Staffen her till 1., 2., 3 och 4 ting, och i gaar til doms, 35
Opsett i 3 wger, Och herforinden ad suare och føre
huis de haffuer Sagen till underretning /

Beente Claus Schultis 1. Raadstuffue paa Thomis Anderssen for nogit
pant hand hinde forholder och benegter /

Jehan Christenssen beuiiste med Stadstienere Baltzer och Jon, ad haffue la=
det indsteffne M. Christopher hanssen till vidnisbyrdt 40

427: 31 *tilkiøbe* skaffa sig (bildl.), ådraga sig
37 *haffuer ... till underretning* fått underrättelse

[428] ad paahøre, som de vid deris eed hiemlede, Och
 fremstod Oluff *perssen* i Hollie, och vant effter *Recessen*,
 At M. Christopher nogen kort før forleden
 P a v l i, bad hannd ville gaae ind med ham till Jehan Chri=
 5 stenssen, thi hand var ham nogit schyldig, och spurde M.
 Christopher Jehan, om hand haffde ad gjøre klart med
 hanom, Suarede Jehan, om M. Christopher vill aname
 handschriffter vil hand betale ham strax, och huilche Je=
 han icke haffde domb paa, ville hand schaffe ham domb
 10 paa, da leste Jehan handschriffter op for M. Christopher
 saa ner som for 24 daler, de 24 daler anamit M. Christoffuer
 hanssen messingh och thin fore, Saa bød Jehan M.
 Christoffuer handschriffterne, suarede M. Christoffuer, ad Je=
 han skulle schriffue en fuldmagt, och kome saa
 15 till ham til her Offuis, Saa kom Jehan til her Offuis
 och bød hand M. Christoffuer handschriffterne, da suarede
 M. Christoffuer, følgis med mig till Giemsiø, naar ieg kom=
 mer tilbage igen vill ieg aname dem, och Jehan fuldis
 med til Giemsiø, der schildes Jehan fra dem, om M.
 20 Christopher anamet handschriffterne, vid Oluff *perssen* icke /
 Fremlagde Jehan Christenssen under 2 mends hender,
 schrifftligh vidne, som bleff lest och paaschriffuet, och schall
 i *processen* indført bliffue, At hans Amme Gundell
 Niels dotter vidner om forligelsmaall ad vere scheedt,
 25 som det vidløfftigen indeholder / Schiød Jehan
 sig till Gundell selff ad vidne, om dette schrifftlige icke
 kand siunis nøiagtig /

Oluff bøckers 1. Raadstuffue paa Ertman Bøcker for vqems ord /

Jørgen Schreißman Soldat her vnder g v a r d i e t beuiiste med Stadstiene=
 30 re Baltzer och Jon, ad haffue ladet indsteffne Jehan=

428: 3 Efter *Christopher* är *forleden* struket
 11 Efter 24² står *daler* över raden
 12 Raden börjar i *hs handp.* struket
 13 Efter *handschrifftene* är *de* struket
 14 Efter *en* är *hand* struket; efter *kome* är *och* struket
 15 *her Offuis* Offue Henrikssen, kyrkoherde i Sölvesborg till 1648
 17 *Giemsiø* Jämshög, sn i Listers hd, Bleking
 28 *Oluff bøckers* över raden, ä. fr. *Snedkers*

ne Jens Kiempes, Beente Peder Niellssens, Kirstine Thu=
 es, och hindis dotter, Anders Bondessen och hans hustru, [428]
 Beente fischers, Ingeborg Peder Jonssens, Kirstine Ras=
 mus schomagers, och en quinde der vid naffn dorete, deris
 sandhz ad tilstaae, Anlangende om de noget aff Be=
 ente Oluff Mogensens haffue bekomit, som hun Jørgen 35
 frastollet, Bleff Jørgen tilspurd om for^{ne} Be=
 ente er her tilsteffndt, suarede Jørgen nei, D a
 e f f t e r d i Beente med hindis louverge icke her till er
 steffndt, viste B. och Raad icke videre ad stede, før lou[=]
 lige bliffuer steffndt /., 40

Jehan Christenssens 3 Raadstuffue i fire Sager,

Peder Ankers 3 Raadstuffue paa dem som icke har møt och vecket /

428: 42, 43 Dessa båda rader synes tillskrivna efteråt
 43 vecket tagit upp vakar (i is)

- [429] Fredagen den $\overline{j8}$ Martii, Anni $\overline{i636}$
 Jehan ChristenBen vid Hans Kaas $\overline{4}$ Raadstuffue paa Herman
 Guldsmid \overline{ij} daler 2 mark hand Jehan schyldig effter et
 Register som bleff lest och paaschriffuet / Och fremlagde Hans
 5 Kaas hans schriffutig begiering, som och bleff lest och paaschriffuet,
 Huor v \overline{dj} effter och forige Angiffuende hand setter
 i rette, om Herman icke bør betale inden $\overline{3}$ Sole=
 mercke effter Privilegierne, eller *derfor* lide vurdering effter
 Recessen, med delens omkost, och begierde domb / Baltzer
 10 Lauritzøn och Jon laßen hiemlede vid deris eed
 Herman loulig her till ad vere steffndt, Bleff
 herman $\overline{3}$ gange paarobt, møtte icke, Dømbt, At
 betale effter louen och Recessen med delens omkost efft[er]dj
 hand icke møder eller retter *eodem die* /
- 15 Jehans $\overline{4}$ Raadstuffue vid Hans Kaas paa Jens Niellssen Smid, for
 $\overline{ij5\frac{1}{2}}$ mark, hand hanom schyldig, effter hans fremlagde
 indleggh, som bleff lest och paaschriffuet, Satte i rette om hand
 icke bør betale inden $\overline{3}$ Solemercke eller *derfor* lide vur=
 dering med delens omkost, och begierde domb, Baltzer och
 20 Jon hiemlet vid deris eed Jens loulig her till ad vere
 steffndt, DØMBT, som det forige ad betale effter
 Privilegene, eller *derfor* lide vurdering effter Recessen, med
 delens omkost, efft[er]dj hand icke møder *eodem die* /
- Hogen Buck paa sine egne och hans naboers vegne beuiiste med Stadstienere
 25 Baltzer Lauritssen och Jon laßen ad haffue ladet indsteffne
 Jep helleßen och fremlagde en domb her till Raastuffue
 den $\overline{j6}$ Oct: $\overline{i635}$, som bleff lest och paaschriffuet /. huor i Jepe
 er tilfunden inden $\overline{3}$ vger hans fortouff mz sand och sten
 ad fuldferdige, som louligt kand vere vnder hans falsmaal,
 30 End fremlagde Hogen Eschingh her aff tinge udgiffuet $\overline{j5}$

429: 14 *eodem die* (latin) samma dag, här gertligen till följande stycke
 16 Efter *effter* är *et register* struket
 24 *egne* över raden

Fe br: nestforleden, som och bleff lest och paaschriffuet, huor i Escher [429]
 ieg en stedt her fra til Schaningc landsting Loffuet
 Jep helleßen ad fuldferdigit som det sig bør ad det
 kand vere louligt effter dannemends sigelße, och ad erstatte
 Hogen paa hans och hans naboers vegne deris omkost, Och 35
 huis Jeppe icke fuldferdiger hans fortouff som forskriffuet,
 Sagen cffter for^{ne} breffue ad staa hanom oben före,
 dette hogen paa sine och sine naboers vegne sambtøckte,
 Kongens och byens tilltale foruden, Till Sanct hans
 dag ad fuldferdige / ... ubd sft. ia: 40

Peder Anckers $\bar{4}$ Raadstuffue paa dem som icke haffuer møtt och vecket
 vid den lange broe, liuser for delen til steffnis til domb /

429: 33 I kanten *Jep / Helleßen*
 36 Efter *fortouff* är *for* struket

[430] Morten Christenssen K.M^s fogits Ī. Raadstuffue paa Joseph Jenssen
for slagsmaall /

Oluff Mortenssen haffuer ladet indsteffne Jochum Bryggeman, anlangende et
Schiifftebreff ad besegle, huilchet schiifftebreff Oluff frem=

5 lagde och bleff lest och paaschriffuet, Loffuer vagtmester ad
underschriffue, som strax scheede,

Oluff Mortenssen haffuer ladet indsteffne Beent hanssen och var begie=
rende at Beent ville till anamme till sig hues vergemall
hand er tillforordnet i Oluffs sted for affgangne Hen=

10 rick Snedkers børn effter en fremlagde sedell som
bleff lest och paaschriffuet, daterit 29 Junii, i635, Beent
ad vere tilforordnit verge i Oluffs sted for for^{ne} børn,

En fremlagde Oluff et schiifftebreff daterit 24 Febr:

i63j, som bleff lest och paaschriffuet, At børnen till federne

15 tilkomer – 3j daler 2 mark j0 schilling, som i gaarden er forsicherit /

Noch fremlagde Oluff et andet schiifftebreff, daterit j4

Julii, 35 som och bleff lest och paaschriffuet /

Christian at

tillkomer till Møderne j6 dlr som och i gaarden er forsiche=

rit / Endnu fremlagde Oluff et breff under

20 4 mends hender, daterit 2 Septemb: i63j, som och

bleff lest och paaschriffuet /

Gissell Jens Kudschis gods som

Oluff er forsuar for, vurderit,

Berette Oluff

same gods effter Gissell at tillkome hindis dotterbørn

Henrick Sneckers børn, Simen henrickssen och Sidse

25 henricks dotter / Och beløber for^{ne} gods in Summa j7 daler

2 mark 12 skilling /

Noch fremlagde Oluff en underschriffuen

t a x t till for^{ne} 4 mend, dat: 2 Sept: i63j, som och bleff

lest och paaschriffuet /

End fremlagde Oluff en sedll

paa 6 daler, som Peder fischer var schyldig till for^{ne} Si=

30 men och Sidse, dennom effter Gissel tilkomb /

End

430: 5 I kanten Jochum / Bryggeman,

15 forsicherit för vilket ... utgör säkerhet

17 35 över raden

28 Före End är F struket

fremlagde Oluff et regenschab huis hand paa bør-
 nens vegne udlagt och anamit som och bleff lest och paaschriffuet /
 Oluff ad haffue anamit rente for
 an nis $\overline{1631}$, $\overline{1632}$ och $\overline{j633}$ – j2 daler 3 mark,
 huor emod udlagt – 9 mark, Noch vdlagt til Gisels
 begraffuelse – 9 daler /, noch $\overline{2}$ mark, huor emod opborit
 förne – j7 daler 2 mark j2 skilling, her till legger Oluff $\overline{2}$ aars
 rente som er – $8\frac{1}{2}$ daler, End Oluff udlagt föris-
 loff – $4\frac{1}{2}$ mark, Tillkomer saa børnen /: foruden hoffuidsto-
 len deris federne och møderne arff effter faderen och Moderen :/
 beregnit renten och opbørselen effter Mormoderen
 – 32 daler 4 skilling, huilche $\overline{32}$ daler 4 skilling, Oluff strax her i

[430]

35

40

430: 32 och anamit över raden

32 I kanten *Beent Hanssen*, därefter med annan hand en underlig anteckning: *dormo / komer fodird bel / tomo tir kii fulmons Vormo / balo nilp* e.d., innebörd helt oviss

33 Efter *haffue* är udlagt struket

34 Efter *mark* är *huor till* struket

35 Raden börjar med struket *O*

38 *förisloff* Förslöv, by och sn i Bjäre hd, här väl som tillnamn

39 f *hofuidstolen* och *deris* ... *Moderen* i hs i motsatt ordning

41 *opbørselen* (oppe-) uppbörden, här: uppburna (ärvda) medel

[431] dagh till Beent hanssen / paa de $\bar{2}$ børns Simens och Sidse-
les vegne, leuerit / Beent # 3 S: ubdskt.

- Beent hanssen som er formyndere for S. Henrick Snedkers børn Simen
och Christian henricks Sønner, och Sidse henricks dotter,
5 gaff tilkiende paa deris vegne at haffue til sig ana-
mit huis arffuelodt denom effter deris fader Henrick Sned-
ker, deris Moder Lucie Jeemes dotter, och deris Mormoder
Gißell Jens kuschis, arffueligen kunde tilkome, Och giort
hanom derfor rigtig rede och regenschab effter
10 Raadstuidnis indhold, Tacker hanom for got vergemaall,
rede, regenschab och god betaling i alle maade, paa bør-
nens vegne, Och gaff hanom derfor affkald for for^{ne} arff,

- Oluff Pederssen i Hollie paa den ene och B. Michell Berntßen paa den anden
side emellom, Dømbtt, Effterdj her for retten fremleggis
15 Michel Berntßens och Oluff perssens vnderschriffne Affreg-
ninger, date rit Christianstad den $\bar{17}$ Sept: Anni $\bar{1633}$, med huilche
beuiises denom de rigtig regenschab med huer anden at haff-
ue giort, saa ingen aff parterne er bleffuen huer anden no-
git schyldig, och huis beuiiser eller breffue der
20 kand findis paa begge sider schal vere død och magtløss,
som er date rit for det dato, effter huilche breffue en deel
Oluff perssen nu fodrer giæld, Thi viste B. och Raad Michell
Berntßen ei for^{ne} Oluff perssen nogen tilkrauff kunde vere
stendig, Mens finder hanom for Oluff perssens tiltale frii,
25 Saalenge Samme Affregninger staar vid deris fulde
magt / 3a:

- Søffren Jenssen paa Rasmus Jenßens vegne, paa den ene, och Laurits Jenssen
emellom, Dømbt, Effterdj Lauritz Jenssen fremlegger sin
forige hosbonds for^{ne} Rasmus Jenssens forseglede och med hand
30 vnderschriffne quitants, vdj huilchen hand giffuer Laurits

431: 5 Efter *tilkiende* är *sig* struket
7 I kanten *Oluff Mortenssen; Jeemes* osäker läsning
9 Efter *regenschab* är *her till Raads* struket
19 Efter *huis* är *breffue, som* struket

Jenssen och hans arffuinger for sig sine arffuinger quiit och krauffues=
løss effter offuerleuere de vnderschiffne regenschabs formelding, [431]
Och icke der emod for oss beuiises for^{ne} Lauritz Jenssen
med nogen mangell i hans regenschab vere giort, for=
nemlig om for^{ne} post 367 $\frac{1}{2}$ daler, som hand sig til udgiff 35
ført haffuer, Ei heller Laurits forpflichtet sig ad forschaffe
nogen beuiiß paa for^{ne} 367 $\frac{1}{2}$ daler, anderledis end hand
i hans r e v e r s forschuider sig til sit regenschab, och same
beuiiß dog nu effter forhørde regenschab och der paa udgiff=
ne quitants fordris, Thi kunde B. och Raad icke 40
vide, at tilfinde Lauritz Jenssen nogit ydermere till denne
Rasmus Jenssens anfordringh her ad suare, Mens hanom for
dene tiltale fri vere, Och dersom Rasmus Jenssen vill for=
dre nogen beuiiss aff Laurits Jenssen, da dem at for=

431: 33 Raden slutar med struket *notil*, över raden

35 I kanten *Laurits / Jenßen*, över raden

38 *til* över raden

42 *her* över raden

45 upptager endast *dre* / struket, texten fortsätter i stället på s. 426 överst

[432] dre paa tilbørlige steder, som Laurits Jenßenn
sig henforscheiuder, Och som regenschab er forhørt # 2a: skt. # 2a: dhskt.

Beente Claus Schultis 2 Raadstuffue paa Thomis Anderssen for no=
git pant /

5 Oluff Bøckers 2 Raadstuffue paa Ertman Bøcker for vquems
ord /

432: 1 I kanten Søffren / Jenssen slutze / #

Fredagen den \bar{j} Aprilis, Anni $\overline{i636}$.	[433]
Hercules hanßen i NellAager, paa Margrete S. dotter Jørgen fu- rens i Kiøbenhaffn, sambt S. henrick Furiens arffuingers veg- ne, haffde vid Stadstienere Baltzer Lauritssen och Jon Laßenn, som de vid deris eed hiemblede, ladet indsteffne Jffuer Jacobssen	5
och fremlagde et Certificats och Affuißing vnder K.Ms fogits Morten Christenssens hand, som bleff lest och paaschriffuet /. daterit $\overline{30}$ Martii, nestforleden, Hercules hanssen ad haffue ladet for ham indsteffne Jffuer for en summa penge, Och efftersom Jffuer ei verit tilstede, torde hand ei fordriste Giesteretsdomb ad stede,	10
Mens Hercules ombedit ad forvarte til i dag, med videre den indeholder / End fremlagde Hercules hanssen Jffer Jacobssens beseglede och med egen hand vnderschriffne handschriff, som och bleff lest och paaschriffuet, dat: i9 Junii, $\overline{i632}$,	15
paa 925 daler, j mark j5 schilling 1 album, til Margrete S. doter Jør- gen furens och S. henrick Feyrens arffuinge ad vere schyldig / For det $\bar{3}$ fremlagde Hercules hanssen en for- tegnelse paa hoffuetstoll och rente, huilchen bleff och lest och paaschriffuet /. At schall vere till forleden Jiull penge for- falden effter handschriffen – 8j4 daler j5 skilling j album, For	20
det sidste fremlagde Hercules en beseglet och vnderschriffuen fuldmagt, som och bleff lest och paaschriffuet /. dat: i3 Januarii, $\overline{i636}$ Satte Hercules hanssen i rette, om Jffuer Jacobssen icke bør betalt for ^{ne} 8j4 daler j5 skilling j album, inden $\bar{3}$ Solemercke effter Privilegierne, eller derfor lide vurdering effter Recessen, med delens omkost, och begierde domb /	25
Her emod fremkomb for ^{ne} Jffuer Jacobssens tiener Rasmus hanssen, och fremlagde sit schriffelig Suar, som bleff lest och paaschriffuet / At Jffuer er velb: Otte Marsuin bleffuen en Sum- me penge schyldig paa Regenschaber, som en deel aff er vfor-	30

433: 2 *NellAager* möjl. Nällåkra i Allerums sn, Luggude hd; efter *NellAager* är *effter* struket
5 Efter *ladet* är *h* struket
6 *Certificats* (Certifikat) av myndighet utfärdat skriftligt bevis
10 *fordriste* ä. drista sig (göra ngt); *stede* infinna sig; *Giesteretsdomb* utslag i »Gæsteret»,
»domstol til at afgøre fremmedes sager» (K)
11 *forvarte* ä. »vænte på» (K)
30 *uforklaret* jur. ej förklarad inför domstol

[433] claret, huorfor hand hanom inden tinge hans formuffue i pant
 sat, Mener saa lenge det pant staar vid magt, och inden det
 bliffuer indsteffndt, ingen domb herforinden bør Jffuer offuergaae, och
 begierde der paa domb / Suend Torkellssen i Haasløff
 35 fremlagde och her till sit schriftlig Suar, som bleff lest och paa=
 schriftuet /. At velb: Otte Marsuin er icke tilstede, Och for=
 mener ingen Jndførsel bør schee før Jffuer saa loulig fra Suends
 hosbonde er schildt, och hand tilfridstillit, efftdj Jffuer inden
 tinge tilsagt hanom sin gaard, grund, boschab och eiendomb /
 Da effterdi fremleggis rigtig Vcasseret handschrift under
 40 Jffuers egen hand och forsegling huormed for^{ne} tillkrauff
 beuises, Thi viste B. och R. icke rettere ad kiende,
 End hand io bør same hans udgiffne handschrift effterkome,
 Och effterdj paaberobet for^{ne} Jffuer sin gaard, grund, boschab och

433: 34 I kanten *Suend Torkelssen / ydskt #*
 34 *Haasløff* trol. Håslöv i Gustav Adolfs sn, Villands hd
 35 och över raden
 40 *Da effterdi* understreckat i hs
 41 Efter *forsegling* är p struket
 44 -be- i *paaberobet* över raden

Eindomb och formuffue inden tinge till Velb: Otte Marsuiin, [434]
 ad schall haffue i pant sat, for huis hand hannom med rette
 paa sine Regenschaber kand schyldig bliffue, Thi viste B. och Raad,
 ei ad dømme till vurdering eller Jndførsell, for same Pantebreff
 aff sin tilbørlig domere vorden paakiendt, Siden gaais her om
 huis ret er / ydhskt # 2a: 5

Henrick Lambretßen aff Kiøbenhaffn, paa hans vegne, Jacob Anderssen, effter
 schrifftlig fuldmagt, som bleff lest och paaschriffuet., beuiiste
 med kalsmend Suend Ollssen i Nesby, och Peder Nielssen her i
 Christianstad, ad haffue ladet hiidsteffne Jens Mortenssen i Aahus, 10
 till dombs, effter kalssedels indhold, som bleff lest och paaschriffuet /.
 Och fremlagde Jacob Anderssen en beseglit handschrift som och
 bleff lest och paaschriffuet /. At vere schyldig till Lambret
 Berntßen i Kiøbenhaffn 80 daler, ad betalle den 6 Julii,
 1626, daterit 8 Junii, 1626 / End i rette lagde Jacob 15
 under henrick Lambretssen hand en sedell paa omkostning
 som och bleff lest och paaschriffuet / liudende paa 10 daler fra
 den 13 Martii, till 29 Martii / Satte Jacob i
 rette, om Jens icke bør effterkome sin udgiffne handschrift, och
 betale for^{ne} 80 daler, med siden tilbørlig rente siden 20
 den tiid de schulle veret betalt, med sambt for^{ne} om=
 kost, saa vel som denne deles omkost, inden 3 Solemercke,
 effter Privilegierne, eller derfor liide vurdering effter Recessen,
 Och begierde domb / Paa Jens Mortenssens vegne,
 effter schrifftlig missive suaret Morten Christenssen, at 25
 efft[er]dj Jens er udreist, begierer hans hustru, ad det maa
 beroe, och giffuis dilation, till Gud vill hand kommer hiemb,
 de da kand tillveiebringe meddell, hanom effter handschriftten
 ad betale, Och formoder ei videre omkostning, eller nogen
 rente ad kand fodris, Jacob suarit, ad noch 30

434: 5 paakiendt godkänt
 7 Efter Kiøbenhaffn är vid struket
 7 f effter är dubblerat i hs
 9 kalsmend ä. stämmingsmän
 20 Efter siden är handschriftens struket
 21 Efter sambt är omkost struket
 25 Efter effter är hans struket
 27 dilation uppskov

[434] er giffuet dilation i saa mange aar, begierer derfor domb,
 effter forige angiffuende, Dømbtt, At effterkome
 sin udgiffne handschrift, och betalle for^{ne} 80 daler, med des
 billig omkost, sambt denne delens paavoffningh, inden 3
 35 Solemercke, eller derfor liide vurdering effter Recessen / # ydhskt # ia:

Jehan Carock, paa hans vegne, Jacob Anderssen, fremlagde Velb: Landsdomers
 Steffning, som bleff lest och paaschriffuet / daterit Lund 29
 Mart: i636, huor i Margrete S. Mogens Anderssens sambt hindis
 børn och medarffuinge och deris lauverge aff Anders Jørgenssen, ind=
 40 steffnis til landsting, for en domb S. Mogens den 6 Julii,
 i635 dømbt emellom Anders paa ene, Och Peder Erichssen och Lj=
 der Nibur paa anden side, kiøb anlangende, At møde Sog=
 nelandsting effter Paasche, Steffnis och Peder Erichssen och lyder Nibur,
 som den viitløfftigen indeholder / Var Jacob Anderssen be=

434: 34 *billig* skälig
 34 *paavoffningh* det man vågar på ngn el. ngt, kostnad(er), utgift(er)
 39 *deris* över raden
 39 *lauverge* (lageværje K) förmyndare
 42 f *Sognelandsting* fel för Skaane- e.d. Jfr *Landsting* 429:3

gierendis ad Borgemestere och Raad icke ville dømme paa nogen omkostning emellom Peder Erichssen och Jehan Carock, før dom till Landsting vorder gaaen om hoffuidsagen, efftersom den er indsteffndt med Velb: Landsdomers steffning, som er tagen inden 6 vger er gaaen, och før nogen domb er affsagt / 5
 Fremlagde Jacob Anderßen for^{ne} breff som forl^{en} den 4 Mart: bleff paaschut, huilchet och bleff lest och paaschri^{ff}uet, Som ord
 fra ord schall bliffue i huis beschet giffues indført, D ø m b t t
 aff B. Oluff Suendssen, B. Michell Berntßen, Gurris Suendssen Laue Mattzøn och henrick Jenssen Raadmend, Effter 10
 huilchen leilighz, Sagde vi saa der paa for rette, At vi icke kunde tillkiende Jehan Carock till Peder Erichssen och Lyder Nibur nogen omkostning ad erlegge eller erstatte for samme breff som omtuistis, effterdj icke for oss er beuiist Peder Erichssen eller Lyder Nibur det ad vidkomme, eller hans att 15
 vere, Men alene Anders Spendere och Jehan Carock, emellom, førend i hoffuetsagen er s e n t e r i t, som nu for Velb: Landsdom- mere er indsteff[n]dt, Siden gaais der om huis ret er /
 B. Michell Berntßen beuiiste med Stadstienere Baltzer och Jon, ad haffue ladet insteffne C. Peder Brun, 20
 Till vidnisbyrd at paahøre, Och gaff B. Michell Berntssen tilkiende, At efftersom C. Peder Brun ham til landsting indsteffndt, Sambt de 8 mend, som haffue de 3 sterkiste Bohll i de vestre Enge, giort lige gode, effter en dombs indhold her aff Christianstads ting udgiffuen 25
 den 24 Avgusti, i635, Och Peder Brun sig i steffningen paa- berober at haffue haftt same iord i heffde i 20 vintre, vanseet der emidler har verit klagit och kierit paa, och mend vdta- gen paa samme 3 Boell ad rette, Och de dog icke deris t a x t effterkomit før for^{ne} 8 mend dem haffue rettet, Til 30

- 435: 4 I kanten *Peder Erichssen / och Ly-/der Nibur # 9a:*
 5 Efter *gaaen* är *saa* struket
 7 *paaschut* ä. jur. åberopat
 9 I kanten *Jehan Carock # 9a:*
 10 Efter *Effter* är *hull* struket
 17 *senterit* dom avkunnad
 20–22 Efter *Brun* är *Michell Slagter, Niels* struket i hs; efter *paahøre* är *disligeste hiidsteffndt Michell Slagter, Niels Grindou, Mads Hammer i Nesby* struket
 24 *sterkiste* (sterkeste) sterk: »om jordbund: som, nævnlig p.gr. af stort lerinhold, er meget sammenhengende og derfor vanskelig at bearbejde; stiv; svær; tung» (ODS); efter *Enge* är *och* struket; efter *giort* är *dem* struket
 27 24 ä. fr. 25
 30, 31 *rette, rettet* ä. skipa rätt, döma

[435] med haffuer Peder Brun icke haffuet Jorden lenger end paa
 tolfte aar, begierde B. Michell Berntssen vidnisbyrd ad for-
 høris / Cap: Peder Brun suarit her till, At
 hans angiffuende er, at hand och hans formand haffuer hafft
 35 och brugt same iord i 20 aar WJlet och Wkiert, siden
 den bleff schifft aff de 2 mend, Och icke schal beuiisis no-
 gen tuist eller mend at verit udtegen paa same 3 boell
 før nu B. Michell Berntssen det begynte i Av g: monet
 sidstforleden, Fremstod Michell Slagter, och vant
 40 effter Re c e s s e n, at paa de tiider hand haffde iorden, Var
 der ingen visse reener, som er paa tolfte aar siden
 der hand solde Peder Brun Jorden, och de schøtte icke saa nøie
 om det, om de slog offuer, och icke hand solde ham videre
 end hans lod falt / Mads hammer i Nesby vant i
 45 lige maade, At nu i høst ogh hand aff den SchouffEngh

435: 34 I kanten *Peder Brun*; *formand* företrädare
 35 *wjltet* (uildet) ä. jur. opåttalt (jfr fsv. *oilladh*, sällsynt)
 38 Efter *begynte* är *det* struket
 41 *paa* är dubblet i hs
 42 *schøtte* gav akt på; *saa* över raden
 45 *ogh* ä. åkte, körde

som nu omtuistis j7½ les høe till Fredirich Bartschers,
 Och 3 les til Apoteckeren, Och reffste 6 Soldater fra
 B. Michell Be[r]ntssens ind paa Cap: Peder Bruns engh,
 Henrick Pederssen som forgangen høst tiende B. Michell Berntssen
 Vant iligemaade, ad same tiid fick B. Michell Berntssen 5
 icke mere end 2 les høe paa schouffEngen, som er nest
 op til C. Peder Bruns / Mogcns Poffucllssen
 som och tiener B. Michell Berntssen vant ilige maade same
 ord, som for^{ne} henrick perssen vundet haffuer /
 Cap: Peder Brun suarit, ad effterdj Michell Slagter icke 10
 haffuer vist det, saa er der andre got folck, som kand
 beuiises mz hurledis aff de j2 mend er schiifft, de andre
 vidnisbyrd suaret hand till, at det var Guds velsignelse
 saa megit det var, Mens Michell Berntssen bekom
 somt selff, somt lod hand andre faa, och somt lod hand 15
 staa paa steden, som fæ odt op eller traadde under
 føderne, huis de soldater som schall haffue reffst aff Michell
 Berntssens grund, schal icke beuiises, mens Peder Brun
 kiender sig fuld och fast vid den grund de haffue reffst
 aff, da, saa vel som nu / B. Michell Berntssen 20
 suarit, at icke schal befindis hand har bekomit paa
 sit halffue bohll Jord videre end 2 les høe, Ei heller
 med hans vilie de haffue bekomit, eller det hand ved, anden
 end Peder Brun, som har bekomit offuer 20 les paa
 it halfft bohll, som dog schulle haffue lige megit Jord, 25
 De 2 stecke som icke bleffue høstet var paa Peder Bruns
 grund och icke paa Michell Berntssens, dog haffuer 4 mend
 her aff tinge kiendt och affsagt hannom ad haffue liidt schade for=
 uden de stecke och de 2 les hand bekomit haffuer,
 thi les høe, effter deris affsigts indhold, Formener 30

- 436: 2 *refste* räfsade
 9 Raden slutar med struket *Mi*
 12 *mz* över raden
 14 Efter *Mens* är *ad* struket
 15 *somt* ersätter struket *som*
 17 *reffst* över raden
 23 *eller* över raden
 25 *it* ersätter struket *j*
 26 *icke* över raden
 28 *kiendt* og *affsagt* uttalat som sin mening; *schade* över raden
 29 Efter *bekomit* är *ha* struket
 30, 31 *affsigt* ä. jur. vittnesutsaga

[436] derfor de $\bar{8}$ mends affsigt bør vid magt at bliffue, och
 Peder Brun icke videre ad haffue, end ham paa
 sin lod er tilfalden, och io ad haffue Saa mengit som hans reens=
 brødre, som haffue lige vid hannom, efftersom
 35 Jorden er privilegieret Christianstads borgere, och hand der aff
 schatter och schylder till K.M^t och byen, och Peder Brun
 der emod holder sig derfor fri / C. Peder Brun
 suaret, ad Jorden her ligger til byen, hand har, er hand
 offuerbødig ad holde aff Cammer och staldrom, som ande=
 40 steds scheer / # ia:

Morten Christenssen K.M^s fogit och Staffen emellom $\bar{11}$ M a r t : / Møtte Morten Christenssen
 och var domb begierendis effter huis da bleff i rette lagt,
 Staffen var begierende Morten ville fremlegge och beuiise
 huis hand forleden Raadstuffue angiffuet, Saa erbiuder

436: 33 f *Saa megit och som hans reensbrødre* i hs i motsatt ordning

33 *reensbrødre* ä. personer vilkas ägor gränsar till (en annans el.) ens egna

39 *Cammer och staldrom* förrådsammare (av slag som ej framgår) och stallutrymme.
 Meningsbyggnaden är något oklar

41 *Christensen* ser ut att stavas så. I fortsättningen av detta protokoll synes däremot en läsning
 Christianßen o.d. ligga närmast

Staffen sig emod ham ad ercklere /	Morten Christinssen for=	[437]
meente sig nochsom ad haffue den \overline{jj} Martii, fremlagt och beuiist, huorfor ei giøris videre beuiiss paa den post behoff, Och tillspurde hand Staffen, om hand same indlagde pro= iect vill benegte io ad haffue schriffuet och vdkast,	Staffen	5
suarit, ad naar hand faar det ad see, vil hand suare till, om det er hans hand, efft[er]dj tilforn intet om sagen er gaaen i rette /	Morten formente nochsom for ^{ne} tiid adt vere fremlagt, och Staffen da er bleffuen tilspurdt som for= schriffuet, Och begierde som tilforn domb /	Staffen
begierde, at Morten icke dene vil fremlegge, huis hand tilforn angiffuet at vere hans hand, och aff huem hand har fuldmagt Staffen der om at tiltalle, er Staffen offuerbødig der i sig ad ercklere /	Formente Morten ei fuld= magt behoff giøres, mens den gode mand Slotsherren har	15
hannom sligt befalit ad paatage, och forhobis den gode mand er hannom det gestendig /	Staffen begierde same Copie, ad fremkome, ad kand forstaa is om det er den sag Velb: Malte Jull vidkomer ad paa= talt / Saa vel som och begierer Mortens der paa fuld= magt /	20
Morten Christenssen suarit, at belangende det kand forstaa is den gode Mand Slotsherren Velb: Malte Jiull vidkomer ad lade paatale, formodis den gode Mand langt høire och mere er betroedt af K.M ^t , med ad haffue indseende, paa det hans M ^s høihed ei i nogen		25
maade schulle offuertredis, och begierde endnu som til= forn domb /	Staffen suarede, at huad den gode mands møndighz belanger, kommer den Staffen in= tet vid, mens har tilforn, saa vel som nu icke villt troe, ad det var hans begiering,	30
	Fremkom end	

437: 3 I kanten *Staffen Jesperssen*

4 f *proiect* ä. utkast

16 *paatage* åtaga el. påtaga sig

17 *er ... gestendig* ä. vilja stå vid, vilja uppfylla

18 f Efter *er* är *Velb: / Malte Juils* struket

30 Före *Fremkom* är *L* struket

[437] nu i dag i rette for^{ne} *proiect* aff for^{ne} Landstingssteffning / Da suarit Staffen, ad hand icke negter det io er hans hand, huilchen hand har omschriffuen effter et andet som for ham var udkast, som hand
35 vill beuuisse, och schall befindis, ad den som samme vdkastning først haffuer schriffuet hans hand findis och bag paa samme her fremlagde steffning, ad dermed steffningen som der effter schulle giffues motte schickis tilbage / Och icke det her med kand beuuiises ad vere e=
40 mod nogen domb som foregiffues, Och fremlagde Staffen en beuiiss under $\bar{3}$ Segle, $\bar{2}$ bomercker och en hands underschriffuelse, som bleff lest och paaschriffuet, Och i huis beschet giffuis schal bliffue indført, At Suend Erichssen i Østeløff ombedet Staffen en steffning at omschriffue

437: 36 *vdkastning* utkast, kladd
44 *Østeløff* Österslöv, by och sn i Villands hd

effter en forige udkastning, som var ilde schriffuet och [438]
 maculerit, och intet vidare hand der mz hafft ad bestille,
 som den viitløfftigen indeholder/ End fremlagde
 Staffen en anden beuiiss som och bleff lest och paaschriffuet,
 och iligemaade schal bliffue indført, daterit 5
 Østersløff 9 Martii, 1636, under Claus hanssens hand
 ad hand effter Suends begiering 2 steffninger schriffuet,
 ord effter andet som Suend ham tilsagde, emidler tid
 kom Staffen ind, och effter Suends begiering schreff Staffen
 den om, thi den var nogit maculerit, och Claus icke rette- 10
 re vid end Staffen io beholt Copien hos sig, och begierde
 Suend Claus ad schriffue uden paa, ad hand den vid
 budet motte igen bekome, som den viitløfftigen inde-
 holder, End suarede Staffen, ad om behoff giø- 15
 ris schall for^{ne} personer her for retten tilstaa deris for^{ne}
 fremlagde beuiiser, Och fremlagde Staffen sit schriff-
 lig Suar som bleff lest och paaschriffuet / At hand me-
 ner sig fri for den tiltale / Morten Christenssen
 suarit, at efftersom Staffen undschylder sig ad haffue
 same steffning schriffuet effter en anden, som er hannom 20
 forelagt och verit maculerit, begierer Morten ad
 Staffen den vill fremlegge, huilchen kand confereris
 emod dene for^{ne} som Staffen schriffuet, De beseglede
 och underschiffne beuiiser hand fremlegger, huor med 25
 hand vill beuiise der om videre, menis mere ad
 vere Staffen meddelt, sin sag med ad besmycke, end
 ellers, det forset hand fremlegger, och eblant andet
 mener de mend som same steffning forhuerffuet siden
 schal vere tiltalt derfor til deris verneting, komer her 30
 intet vid, som paatalis, Mens alene Staffen hand som

- 438: 1 forige föregående
 3 viitløfftigen (vidløftig) ä. utförligt
 5 Efter indført är At hans struket
 12 f vid budet vid anfordran
 22 confereris jämföras
 26 besmycke försköna
 27 forset ä. inlaga
 29 verneting rättsligt forum

[438] er fremlagt paatalis, och mener samme maculere de
 Copie, som Staffen schulle reenschriffuet haffde sagde
 verit god noch, ad landstjngsschriffueren der effter kunde rette
 original steffning schriffue, Fuldmagt Staffen for=
 35 mener bør fremleggis forhaabes Morten icke fornø=
 den giøris, Och haabis om hand end icke commiss der
 paa haffde, dog saa viit hand betroedt bør der
 paatale, och begierde domb / Staffen suarit
 den første vdkasting som eschis, och er schriffuen effter huis
 40 her er fremlagt, schall till neste Raadstuffue komme
 i rette, De fremlagde beuiiser Morten mener Staffen
 mere til undschylding ad smycke sin sag, da om hand
 der paa tuiler haffuer hand dem ad søge / Mor=
 ten suarit, ad efftersom Staffen selff berøber sig paa

438: 36 *commiss* värv, uppdrag
 42 *smycke* försköna
 44 *berøber* ä. åberopar

den vdkasting hand schal haffue schriffuet effter, er Mor=[439]
 ten den nu maa fremleggis, huis icke, formodis ei
 hanom ei den siden ad stedis bag paa for^{ne} opsettel=
 se, helst efft[er]dj i dag er Tegtedagh, och ei sagen lenger
 ad forhalis / Staffen suarit, ad hand icke 5
 nu haffuer same udkasting hos sig, ei heller haffde
 formodt det schulle bleff ham fodret, men efft[er]dj det nu
 begieris schal det bliffue fremlagt till tiid som rørt
 er, och formener sig icke med retten ad offuerJilis /
 Morten formente ad Staffen noch siden den tid kunde 10
 hafft dette med sig, som det andet der fremlagt
 er, och begierde endelig domb / Endnu optager sagen
 til i dag h 8 dage, Och herforinden ad schaffe opsettelse / # 3a:

Niels Poffuelssen Raadmand paa S. Rasmus Piils Søns Peder Rasmussen^s
 vegne, haffuer ladet hiidsteffne Susanne Michels dotter 15
 som er Rasmus Piils stiffdotter, med hindis louverge Ga=
 briell Jacobssen, Och begierde Niels de vill fremlegge
 huis beuiss och affregning som er gaaen emellom
 Rasmus Piill och hinde / Gabriell schiød sig til
 vidnisbyrd paa Susanis vegne til i dag 8 dage, 20

Morits schomager, Anders Schreddere, Casper schomager, Anders Spendere,
 Beent hansen, Oluff Buck, och Hans Smid, borgere
 vdj Christianstad, som den 4 Martii, nestforleden her till Christianstads Raadstuff=
 ue ere vdmeldte, och Jens Christenssen Smid och borgere her 25
 Samedsted, vdj Daniel Schreders sted siden tiltagen, ad grand=

- 439: 4 *Tegtedagh* jur. dag för handläggning av ärende
 9 *offuerJilis* överila, förhasta
 13 *opsettelse* uppskov
 16 *louverge* förmyndere
 18 Efter *beuiss* är *de h* struket; i kanten *Gabriel / Jacobssen paa / Susannis vegne*
 20 Efter *vidnisbyrd* är *til* struket
 23 *her* över raden
 24 f I kanten *8 mends affsigt, / om / Nesbye Skouff* (orden *Nesbye Skouff* med rubrikstil)
 25 *tiltagen* ä. jur. antagen (till viss uppgift)

[439] sche och forfare, huer mange Eeger der ere huggne paa $\bar{3}$
aars tiid i Nesbyschouff, Haffue i dag saa der paa aff=
sagt, At vi haffue med fliid dette erfarit, det meste oss
mueligt var, Da befindis ad vere huggne $\overline{5i3}$ Eeger
30 paa $\bar{3}$ aars tiid /

Morten Christenssens K.M^s fogits $\bar{2}$ Raadstuffue paa Josep Jenssen,

Beente Claus Schults $\bar{3}$ Raadstuffue paa Thomis Anderssen,

Oluff Bøckers $\bar{3}$ Raadstuffue paa Ertman Bøcker,

Fredagen den 8 Aprilis, Anni 1636. [440]

Morten Christenssen K. M^s fogit och Staffen Jesperssen e[me]llom i rette 11 Martii, och igen opsat 1 Aprilis, Møtte Staffen Jesperssen och berette ad haffue opsøgt den første vdkastning, effter huilchen hans egen hand her i rette er fremlagt, som emod huer andre kand confereris, om det nu her er tillstede, endogh som hand berette ad haffue taldt med den gode Mand Slotsherren, ad sagen til Søgning maa beroe, Saa kand det till den tiid bliffue fremlagt, som hand dog forhaaber sagen dessforinden bliffuer biilagt,

5

Søffren Jenssen K. M^s schriffuere her udj Christianstads lehn paa hans vegne, hans tiene= 10 re Offe Erichssen ladet indsteffnde Morten Christenssen och var hans tiltale til hannom for 200 slette daler hand hannom schyldig effter hans udgiffne handschriff, som bleff lest och paaschriffuet, daterit 2 Nov: 1635, ad betalle til Pavli 1636, Satte Offe i rette, om Morten Christenssen icke bør betale inden 15 dage, eller derfor liide Jndførsell i hans gaard som Slotsherren iboer, med delens omkost, och begierde domb / Morten Christenssen var offuerbødig at Søffren Jenssen bekomer betaling och fylliste udleggh i forne gaard, vid Jndførsell / Dombt, At betalle inden 15 dage effter louen, eller derfor liide Jndførsell i forne gaard for forne 200 daler, med sambt delens omkost, huis den videre er verd end tillform der vdj Jndførsell gjort er / # ia: Soer.

15

20

Laue Mattzønn paa S. Mats Berntbens arffuings Bernt Ollbens vegne, haffue ladet indsteffne Morten Christenssen for 89 slette daler, hand hannom schyldig effter hans udgiffne handschriff, som bleff lest och paaschriffuet, daterit 2 Sepember: 1630, under Gesche S. Jens Rasmusøns egen hand, ad betale naar S. Mats Berntssens endelig begierendis / Morten Chriistenssen paa sin hustruis vegne / Satte Laue Matzøn i rette, om Morten icke bør

25

30

440: 5 I kanten Staffen / Jesperssen

11 Före och är for struket

14 Pavli (Pauli) 25/1, dagen för aposteln Paulus' omvändelse

15 I kanten Morten / Christenssen

16 Före 15 dage är 3 Solemer[ke]r struket

17, 32 Slotsherren dvs. Malte Juul, bodde alltså i den gård, som ägdes av Morten Christenssen

18 Efter offuerbødig är och struket

19 fylliste fullständigt

[440] betale for^{ne} 89 daler, inden i5 dage, eller *derfor* liide Jndførsell
i hans gaard som Slotsherren i boer, med delens omkost, och be-
gierde domb, Morten Christenssen var offuerbødig, ad laue
Matssen paa for^{ne} S. Mats Berntssens arffuis vegne bekommer sin be-
35 taling i for^{ne} gaard som Slotsherren i boer, Dø m b t t, At
betale inden j5 dage effter louen, eller *derfor* liide Jndførsell
i for^{ne} hans gaard, huis den videre er verdt end tillforn
Jndførsell vdj den giort er / #

Niels Poffuellssen Raadmand, och Susanne Michels dotter med hindis
40 Lauverge Gabriell Jacobssen emellom, i rette j A p r: nest=
forleden, Møtte parterne igen rette, Och fremlagde Niels
sit schrifftlig forset, som bleff lest och paaschriffuet, Anlangende no=
gen tilkrauff Susan[n]e effter S. Rasmus Piill fodrer,
som Niels mener ad vere nesten betalt, effter forige schiiffte=
45 breffs indhold, Och den ny vbeuisslig tilkrauff emod louen,

440: 33 I kanten *Morten Christenssen*

34 *arffuis* över raden

39 Efter *Poffuellssen* är *Rasmus* struket; det är i detta protokoll ovisst, om man skall läsa

Susanna el. *Susanne*

42 *forset* inlaga

43 Efter *tilkrauff* är *Niels* struket

icke bør komme Rasmus Piils Søn til schade, Saa lenge for ^{ne}	[441]
schifftebreffue, Regenschabsbogh och tingsvidne staar vid deris	
fulde magt, och begierde domb /	Fremlagde Niells
Poffuellsen schrifftlige beseglede vidne her aff tinge udgiffuit	
den 28 Marti i nestforleden, Som bleff lest och paaschriffuet / Før-	5
de Gabriell effter ^{ne} Vidnisbyrd,	Jens Kiempe vant
effter Recessen, At der Susanna schulle bort till her Jørgen	
Vrnis och vere Amme, Da hente Susannis Moder till Jenns	
Kiempis som Susanna tilhørde, j blaarondet sengedyne,	
j hoffuiddyne, 5 lagen, 3 Smaa puder, och 2 store puder, 2	10
sengekleder, j lempelig kedell, j becken, j side kiød som var	
saltet, j faarekrop saltet, j kiiste och j schriin, huad	
i for ^{ne} kiiste och schriin var, ved Jens icke, Och før-	
de Susannis Moder det sambtlig hiemb till sit,	Berette
Susanne ad dette scheede paa siette aar siden,	Erick
Suendssen GuldsmidSuend, vant iligemaade, at det er ham	15
vitterligt, ad S. Rasmus piill fick 3 lod Sølff aff Susanna	
ad schulle gjøre hinde maller aff, aff huilchet Sølff S. Ras-	
mus Piill gjorde en Sølffsched aff, och fick Susanna i[n]gen be-	
talning for for ^{ne} Sølff,	Christen Niellsen i hiersaas, vant
effter Recessen, at i fior effterhøst kjøbte S. Rasmus Piill	20
och hans hustru 4 sider kiød aff ham, och gaffue de ham	
5 daler derfor, och sagde de ad det var Susannis penge,	
Jon Ged ibidem, vant iligemaade, at paa tridie aar siden	
fortiente Susanna till Jons j8 mark penge med arbeide, och	25
sagde hindis Moder for Jon ad hun laante same j8 mark aff	
Susanna,	Niels Clemidssen i Vestrebye, vant ilige
maade, At paa tridie aar siden kjøbte Susannas moder	
aff ham ij scheppe korn, och lagde Susanna penge derfor och	
betalde ham 3 mark 2 skilling,	Schiöd Gabriell sig till Ja=
	30

441: 4 I kanten *Gabriel / Jacobssen paa / Susannis / Vegne*; efter *Poffuelssen* är et struket

7 f *Jørgen Urne* (1598–1642), länsman 1627–32 (närmast före *Malte Juul*)

9 *blaarondet* blårandig

11 *lempelig* måttligt stor

11 *becken* metallskål (av olika slag)

12 Efter *j* är *S* struket

13 Efter *ved* är *Niels icke* struket

18 *maller* maljor, om öglor till häktor

20 *hiersaas* Hjärsås, by och sn i Ö. Göinge hd

21 *effterhøst* (årstiden) höst

27 *Vestrebye* Västraby, by i Emmislövs sn, Ö. Göinge hd

[441] c o b Marsellssen, Peter Smid, Hans Piill, Och fremlagde
 Gabriell Susannas schriftlig forsett som bleff lest och paaschriffuet,
 At hun at vere en bænckesedell ad vere giort uden hin=
 dis vergis minde, och ingen krafft haffue, Mens hindis rette
 35 p a t r i m o n i u m hinde bør tilstedis effter gamell schiifftebreff,
 det hun har fast / ? / ht hindis moder, som før i rette er lagt,
 formener hun icke giøris mange vidne behoff, mens om behoff
 giøris vel kunde beuiises, videre end nu er, Niels
 Poffuellssen formente for^{ne} vidnisbyrd icke kand forhindre det schiiffte
 40 effter hindis moder er sceed, eller suecke hans forige vidne,
 efft[er]dj de icke vidner nogit ad vere komit til boet effter det
 schiffte effter hindis moder sceed er, Thill med vidner huer
 paa sin serdelis post,

Beente Claus Schultis 4 Raadstuffue paa Thomis Anderssen for adschil=
 45 lige pant S. Carine haffde, och Beente der paa haffuer
 betalt, som hand benegter effter sit forsets indhold, som bleff
 lest och paaschriffuet, huor i hun begierer domb, om Thomis icke
 bør fly hinde sit pant igen Wschad, huad hun schyldig
 er hun offuerbødig at betale / Thomis Anderssen frem=
 50 schicket her till sit schriftlig suar, som bleff lest och paaschriffuet /

441: 33 *bænckesedell* »ugyldigt (hjemmelavet) skriftligt vidnesbyrd» (K)
 35 *patrimonium* fädernearv
 36 *fastmacht*
 40 *suecke* (svække) försvaga
 48 *bør* dubblerat i hs
 49 I kanten *Thomis / Anderssen*

Schiød Beente sig till beuiß[n]ing effter loulig kald och varsell, besønderlige om 2 kedele hun haffuer seet til Thomisis,

[442]

Niels Pederssen Soldats 1. Raadstuffue paa Jehanne Jørgen Schottes for en kaabe hun har i pant aff ham for 6 daler, som hun begierer vbillig rente aff, och forderffuet hans pant, Jehanne suaret, ad hun har hafft den offuer sig til kircken, och er offuerbødig ad lade ham faa sit pant, naar hun faar sin betalning /

5

Poffuell Søffrenssen Soldat haffuer vid Stadstienere Baltzer och Jon, som de vid deris eed hiemlede, ladet hiidsteffne henrick Christenssen for inqvartering spenge 3 skilling om vgen, siden j4 dage for Jiull, Satte i rette, om han icke bør betale inden 3 Solemercke, eller derfor liide vurdering effter Re c e s s e n, med delens omkost, och begierde domb / Bleff henrick paarobt, møtte icke, D ø m t ad betale inden 3 Solemercke, eller derfor liide vurdering effter Re c e s s e n, med delens omkost /

15

Morten Christenssens 3 Raadstuffue paa Joseph Jenssen /

442: 1 *Schiød ... sig till beuißning* ä. jur. hänvände sig till domstol

5 *kaabe* ä. fr. *kaabee*

6 *vbillig* oskälilig

7 I kanten *Jehanne / Schottens*

8 *lade* ä. fr. *ladee*

[443] Fredagen den $\overline{15}$ Aprilis, Anni $\overline{1636}$.

Hans Christenssen Snedker i rette førde och gaff klage paa sin egte
hustru Gundell Kiolds dotter, for hun schall haffue
hannom, frarest vid nestforleden Mariæ Magdalænæ tiid, da hand
5 med hinde var udreist, mod Holsten, och ville verit hen till
hindis Moder som boer i Schafftling by liggendes vid flens=
borgh, i Nørhagsted Sogn, Och hun da tog fra hannom i Kraff=
lund Krugh, och sagde sig ad Ville gaa till en prest som hiid
her Broder i dingeløff en halff miill fra for^{ne} krugh, och
10 icke hun gick diid, som hun for hannom sagde, ei heller hun er
komen til hannom, eller nogen bud til hannom schicket, eller hand
nogit til hinde spurdt, før forleden mandagh hannom bleff bud
schicket ad hand kom til Lydbygaard, och der saae hinde,
som hun var reist her igenom byen om Søndagen tilforn,
15 med en vng karll vid naffn Andres Spiger vrtegaardsmand,
som haffuer tient paa Hald, som Gundell beretter / Her
till for^{ne} Gundell suarit, ad hun bleff siugh i Sønderborgh
hos Christen perssen *ibidem*, och laa siugh i $\overline{22}$ vger, och bleff hun siug
vid et gierde paa veien, och krøb paa hender och føder till hun
20 komb til Sønderborgh / .. Tillspurde Hans for^{ne} Gundell
huad orsage hun icke ville tage ind til hannom forleden Søndagh
hun reiste med for^{ne} vrtegaardsmand her igenom byen,
Huor till Gundell suaret ad hun icke torde drage ind til
hannom for folck schyld, thi de kom aff kircken, mens ville sendt
25 bud til hannom, fra vedermøllen her under Nøreport, mens

- 443: 3 f Hs har ordningen *for hun hannom schall haffue fraarest*, med omflytningstecken
4 *Mariæ Magdalænæ tiid 22/7*
5 Efter *udreist* är *til* struket, ersatt av *mod*
5 *Holsten* Holstein, dåfortiden dansk provins i Sønderjylland
6 *Schafftling* trol. Schafflund i N. Haksted sn väster om Flensborg; efter Schafftling är *torp*
struket
7 Efter *Och* är *de* struket; *i* över raden
7 f *Krafflund* Kravlund i Tinglev sn öster om Tønder i Sønderjylland
8 *hiid* hette
9 *dingeløff*
13, 26 *Lydbygaard* Lyngby gård i Everöds sn, Gälds hd
15 Före *naffn* ett not – *c* med ovisst uppgift
15 *vrtegaardsmand* ä. trädgårdsmästare
16 *Hald* herrgård söder om Viborg i Jylland; efter *Hald* är *i* struket
17 Sønderborgh stad på ön Als

hun fulde for^{ne} vrtegaards mand til Lydbýgaard, fordj hand [443]
 var hinde nogen penge schyldig, 5 daler, som hun mener det er,
 mens hun fick icke giort regenschab med hannom / Till=
 spurde Hans for^{ne} Gundell huorfor hun icke ville kiendis vid
 ham da hand till hinde paa Lydbýgaard, Gundell sua= 30
 rit ad hun var saa bedrøffuid och bange hun kunde icke kien=
 de hanom, eller tale et ord, och hun tømte hand var som en
 liden dreng for hindis øien, Berette Hans ad
 hun bleff indkaldet til hannom paa fruerstuffuen, om hand
 kunde kiendis vid hinde, da hand saae hindes, 35
 sagde hand, O du letferdige hore, huor komer du
 her, da suarede hun huad er det, Saa spurde hand sin sønn
 om det var icke den same, suarede hans søn Ja, Saa
 gick hans till Gundell och slogh hinde et slagh paa munden,
 Da suarede Gundell, hui slae J mig Hans, och da kien=
 de hun hannom, och icke tilforn hun ville kiendis vid hannom, 40
 Bekiende Gundell saa ad vere som Hans som forschriffuet be=
 rette, Begierde Hans Snedker ad Gundell
 ville fremviise rigtig bescheed om hindis Siugdøm som hun berette
 ad haffue legit i, Och huor hun haffuer verit, och 45

443: 30 Efter *hand* synes ett ord för »kom» vara uteglömt

35 Efter *da* är *h* struket; efter *hinde* ett *S* över raden; efter *S* är *O du letferdige* struket

37 *hand* över raden

44 *Siugdøm* över raden

45 Efter *och*² är *huor* struket

[444] hafft hindis tilhold, och huorledis hun sig schicket emidler
hun saaledis haffuer verit fra hannom / .. Gundell
suarit, ad hun vill bliffue tilstede her et sted saa lenge,
Och vill lade hente bescheed der om / Sambtøckte
5 parterne, ad Gundell schall reise till Sønderborg och
huor hun har verit emidler tiid, och hente god bescheed som
forschriffuet, Och forpflichtet Gundell sig at vere her igen
till Pindsdagh førstkomende, saa frembt hun bliffuer
vid sin helbrede, huis icke, da ad føre god bescheed der om,
10 første mueligt, under tilbørlig straff / # 3S: uebskt.

Hans Snedker var begier[en]de, ad huis kleder och medhaffuende hun
hun haffuer, motte bliffue her i friheden tilstede, till
hun komer igen efftersom hun i dag forpflichtet, hull-
chet Gundell och sambtøckte /.

444: 10 Först på raden är *och* struket

11 Först på raden är *Be* struket

12 Efter *haffuer* är *bli* struket; *friheden* se anm. till 000:00

Fredagen den j0 Junii, Anno 1636.

[445]

Hanns Ollßen fogit gaff last och klage paa sin hustruis Stiffader
Jep Clemidssen som nogen aar haffuer hafft sit tilhold Vdj Gum=
løße sogn, for hand forleden i onsdags 8 dage i hans huß offuer=
faldet hannom med trusell, saa vell som eldes tillforn paa ga-
den med trusell, Och staaet i hold for hannom, och Villet
stucket ham i hiell, Och førde Hans Ollssen effter^{ne} Vid=
nisbyrd, Mogens Pederssen Slagter vant effter Re c e s=
s e n, at vid 2 aar siden, saae hand, ad for^{ne} Jep Clemidssen
iagede for^{ne} Hans Ollßen omkringh en vogn, haffuendis
en dragen kniiff i handen, huilchet scheede vid hestetorffuet,
Schiød Hans Ollssen sig till flere vidnisbyrd, Christen
Lund, Hans Post, Boie Pederssen, och flere om behoff giøris,
Jeppe suarede hertill, ad hand ved intet hand har tru=
ed Hans Ollssen, Och forpflichtet sig under sin halsis for=
tabelße, ad hand icke schall lade sig befinde her i by=
en effter denne dagh, icke heller hand schall true, und=
sige, eller offuerfalde for^{ne} Hans Ollssen eller nogen
anden paa vei eller stigh eller nogen andenstedes /

5

10

15

[446] Fredagen den $\overline{j7}$ Junii, Anno $\overline{i636}$.

- Gabriell Jacobßenn haffuer paa Su=
sanna Michels dotters som er S. Rasmus Piils stiffdot=
ter, hindis vegne, ladet indsteffne Niels Poffuels \overline{sen} paa
5 S. Rasmus Piils Søns, Peder Rasmussen \overline{s} vegne, till vidnisbyrd ad
paahøre, Och førde effter \overline{ne} vidnisbyrd, B. Michell
Berntßen vant cffter *Recessen*, at hand var paa schiiffte
effter S. Lucie Rasmus Piils, och icke for \overline{ne} Susanne
var paa for \overline{ne} schiiffte emidler tiid hand var der Mens Jacob
10 Marsell \overline{sen} som da var tilstede, bleff forordnit hindis
formyndere paa samme schiiffte, medens Regi=
streringen scheede / Jacob Marselleßen vant i lige
maade, samme ord, Mens Susanna kom der om
afftenen siden Registreringen var scheedt, End yderme=
15 re vant Jacob, At om anden dagen effter for \overline{ne} Registreringh
scheede, effter for \overline{ne} Susannis begiering, gaff Jacob om for \overline{ne}
Rasmus Piill Susannis tilkrauff, da suarede Rasmus
ad hand vel viste ad Susannis S. Moder fick adschilligt
aff hinde, mens for $\overline{j4}$ daler viste Rasmus vel hindis mo=
20 der fick aff hinde, dem ville hand gierne betale hinde, och om
hun kunde beuiise mere, ville hand gierne betale hinde,
det, End loffuet S. Rasmus ad betale Susanne $\overline{7}$ par mallier
förgylte, som kunde veie $\overline{5}$ lod, vare støbte, och hindis
Mormoder haffde giffuet Susanna / Niels Poffuels \overline{sen}
25 suaret her till, och formente Jacobs vidne her i icke kand
kome Peder Rasmussen til schade, effterdj hand er icke uden
et vidne, som vidner effter en død mands mund, Och
de forige vidne, som sagen vundet haffue icke her till
ere steffnde, Och kand vel ansees, at S. Piil icke var hinde
30 schyldig videre end i Registreringen findis indført,

- 446: 2 Effter *haffuer* är *ladet indsteffne Niels Poffuell[ssen]* struket
5 *Rasmus* över raden
9 *der* över raden
11 Efter *medens* är *samme* struket
11 f *Registreringen* bouppteckningen
15 *dagen* över raden
20 *hand* över raden
22 *mallier* maljor (dräktspännen)
24 I kanten *Niels Poffuelssen*
26 *icke uden* ([ik]kun) endast
27 *Och ev. Att*
30 Efter *videre* är *de* struket

effterdj hand leffde rum tiid effter, och de haffue verit offuer
regenschab siden, i Gabriels neruerelse, som nu er
hindis verge, Och saa befindis at Jacob effter Registrerin=
gen haffuer opborit paa Susannis vegne, och icke emidler
tiid omtaltdt dette, Gabriel suared, At Ni=
els icke kand beuiise, ad Gabriell fuldkomelig har ve=
rit Susannis verge, der regenschab bleff giort emellom
Rasmus och Susanna, som var om hindis federne, mens
om hindis tilkrauff bleff intet omtalt, Och frem=
lagde Gabriell et schrifftlig forset, som bleff lest och
paaschriffuet / # 2a: Jtem 1. 8. Apr: /

[446]

35

40

[447] Morten Christenßens K. M^s fogits $\bar{1}$. Raadstuffue paa Jep hellessen
for Slagsmaall hand har begangit paa vongege-
ri[n]s quinde i Noseby, i hindis eget huß /

Morten Christenssens \bar{j} . Raadstuffue paa Jeppe for hand icke
5 vere tingmand med hans medborgere, mens
sider offuerhörig /

Fredagen den \bar{j} Julii, Anno $\bar{i}636$.
Henrick Pederssen Stadskemner $\bar{1}$. Raadstuffue paa Anders
Kaare, for byens penge, veiepenge och andet hand
10 kand inde hos sig haffue, och icke vil fra sig legge /

Morten Christenssens Konge Maj^{ts} fogits $\bar{2}$ Raadstuffue paa Jep
hellessen wdj tuende Sager /

447: 2 f *vongegeris* (gen.) »vångagömmare», »person, der er ansat til at vogte en vang (spec.: som en vej fører ind igennem)» (ODS)

4 Efter *j.* är *ting* struket

4 Efter *icke* är trol. *vill* e.d. utelämnat

Fredagen den 8 Julii, Anni 1636.

[448]

Henrick Pederßen Stadskemner haffuer vid Stadstienere Baltzer Lauritzønn och Jonn Laßen, som de vid deris eed hiemblede, ladet indsteffne Jørgen Claussen Snedker, Gudmand Niellssen, Carine Laurits dotter som vachtmesteren belaae, Marine som tiener Voldmesterne, Sidze Oluffs dotter som Anders Nestet Soldat belaae, Anne Niels dotter, som en Soldat vid naffn Jens belaae, Kirstine som S. Mads Berntßen belaae, Ingeborg som Rasmus Smid Soldat belaae, Tørchill Søffrenssen och Kirstine Mortens dotter, Beente som var den førige Staaderkongis Mats Poffuelssens gemahl och er till Lauritz henricksens Soldats, Marine som Niels sergeant belaae, Kirstine som var Amme til Thomis Anderssens och Steen belaae, henrick Niellssen Veffuere, och et quindfolck til Anders schredderis, Som henrick Nielssen belaae, Et quindfolck som hogen Grýdestøbers stiffson belaae, och for leiersmaall de haffue begangit, Satte henrick perssen paa Byens, och Morten Christenssen Stadsfogeden paa K.Ms Vegne, i rette, om de icke derfor bør bøde till K.Mt och Byenn effter K.Ms der om udgiffne mandat, eller liide effter samme mandat, och begierde domb, Bleffue de forne paarobte, om nogen var tillstede som her til ville suare, Var der ingen / Dømbtt, Effft[er]dj de forne effter loulig kald och varsell icke ville møde och suare,

448: 2 vid genom

4 f Efter Niellssen är Niels Jenssen Veffuere, och struket

5 f som vachtmesteren belaae över raden (vagtmaster ä. (under)officer som svarar för vakt-hållning; voldmester ä. person som hade uppsikt över fästningsvall)

6 Nestet möjl. ortnamnet Nestved använt som tillnamn; Soldat över raden

10 Staaderkongis gen. (Stodderkonge) ä. »opr.: tigger (stodder) der var fører for en samman-sluttet kreds af tiggere; stodderfoged» (ODS)

14 Efter quindfolck är Beente Niels dotter tillskrivet över raden men åter struket

16 Efter belaae är satte henrick Pederssen paa Byens struket

17 f Hela raden Morten Christenssen paa K.Ms vegne, om de forne icke jämte bør i början av r. 18 struket

20 Efter de är forne struket

21 Efter bøde är efft struket

23 Efter domb är vedtagen offuer Niels veffuer struket

27 Efter rette är Bleffue de tilfunden ad ei heller struket

[448] eller rette, Bleffue
de tilfunden derfor ad bøde effter K.M^s derom udgang=
ne m a n d a t, eller och liide effter samme m a n d a t / Med
mindre de kand affbeuise ad haffue udlagt deris bø=
30 der som vidbør /

Casper schomager $\bar{1}$. Raadstuffue paa Beente Claus Schultis, med hindis lau=
verge for ehrørig ord /

Casper schomager beuiste med Stadstienere, Baltzer och Jon, ad haffue ladet
indsteffne Claus Schult Soldat och hans hustru Beente til
35 vidnisbyrd ad paahøre / disligeste hiidsteffndt Morten
Christenssen Stadsfogit, Christen Ollssen, Ander Spende=
re Oluff Suendsche och Jacob Marsellssen deris sandhz
ad tilstaae, anlangende ehrørige ord och trusell /
Morten Christenssen, vant effter R e c e s s e n, At forleden
40 mandags i4 dage der ting var endt, begierde Casper
aff Morten Christenssen, hand ville vere han følgagtig till
Beentis, Och fly hanom vdlegg effter en domb her till
Bytingit vdsted, da har Morten sig tiltagit for^{ne} $\bar{4}$ mend,

448: 33 *ehrørig* (ærerørig) jur. ärerörig, kränkande
35 *Soldat* över raden

och som de ere indkomen till Beentes, er Beente aff by-
 en til dennom indkomen, och Casper domen fremlagt och
 begierde vdleggh, Saa er Beente iligemaade fremkomen
 med en domb offuer Caspers Søn, da effter Caspers begie-
 ring regnit och *liquid* er it Morten dennom emellom huis
 den ene den anden schyldig, Saa kunde de icke kome
 til rette om huis schulle affkortis, och sagde Beente
 ad det var løgn Casper foer med en deell, och sagde
 ad ville giffue hannom dieffuelen den kunte Michell,
 da bad Casper Beente tie, och holde slig ord hos sig
 selff, suarede Beente, At dieffuelen motte tie for
 hanom den gamell schelmb och fuxsuantzer, med det
 gick Morten ad døren, och ville høre vider paa deris
 schielden, Mend det søgte Beente Casper och tog ham i
 scheggit, emidler tiid haffde Claus Schult nogen ord,
 til Casper, och sagde hand schulle faa dieffuelen, med
 flere ord falt, dem emellom / Christer Ollssen
 vant iligemaade, de Samme ord / Anders
 Spendere vant iligemaade, Same ord / Oluff
 Suensche vant iligemade Samme ord / Be=
 eente Claus Schultis suarede, her till, ad der Been=
 te lagde sin domb frem, lagde Casper en sedell der
 emod, och bad Morten Christenssen *liquid* ere effter, som
 Morten Christenssen ochsaa gjorde, Saa bad Beente
 Morten lade hinde vide huad der stod i sedelen,
 effterdj det løb sig saa høit, da regnede Morten op, och
 der hand regnet det garn op 5 *mark* garn for j0 *mark* penge,
 och en kappe for 3 *daler* och j aln fløiell for 9 *mark*, da sua=
 rede Beente till det, at det var løgn der var schriffuet
 i den sedell, och hun aldrig bekomit det en deel der aff,

449: 2 *indkomen* ä. fr. *indlagt*

3 *vdleggh* utbetaling, exekution

9 *kunte Michell* (Kuntemikkel ä.) toffelhjälte

12 *fuxsuantzer* (fukssvanser) »person, som skaffer sig indpas i en andens hus, især ved smiger, ved bagvaskelse af andre olgn.» (ODS)

13 Efter *ville* är *icke* utelämnat

19 I kanten *Beente / Claus Schultis*

[449] som vel som hand tilforn indvicklet om Borgemester i
en domb, var och løgn, och hun holder det for løgn indtil
hand faar det loulig beuiist, det hand har schriffuet i den
klacksedell, Och det hand ladet indført i den domb /
35 Och intet hun viste ad vere Casper schyldig, och ingen rettergang
hun haffde med Casper, thi begge domene lydde paa hans
Søn / # ia:

Henrick Pederssens 2 Raadstuffue paa Anders Kaare /

Morten Christenssens K.Ms fogits 3 Raadstuffue paa Jep helleßen
40 vdi tuende Sager /

449: 31 *indvicklet* ä. (jfr möjl. *klak(ke)bog*) »kladdbog» (ODS)
40 Protokollet slutar utan referat

Torsdagen den $\overline{i4}$ Julii, Anni $\overline{i636}$.

Christopher Nielßen fogit paa Schellinge Leÿc, beuiiste med kaldsmend, Oluff
Nielssen och Thue perssen paa Schellingeleie, ad haffue ladet hiid
indsteffne Jep Erichssen *ibidem*, disligeste hiidsteffndt, Jehane
Jens Ollßens till hiemb paa Biddinge leie, Anlangende 3 knu- 5
der som er boren till for^{ne} Schellinge, Och fremkom for^{ne}
Jehanne och bekiende, ad igaar $\overline{8}$ dage kom hun till for^{ne} Jep
Erichssens, da beklagit Jeppe sig for hinde, huorledis Sielle bede
hans garn i sønder, disligeste beklagit Jeppe sig for hinde
huorledis de andre paa leiet lagde ham och hans 10
hustru for had, och spurde de om hun viste dem ingen raad
derfor, Thi hun berette for dennom, huorledis hun da var
paa hindis hiemreise fra Suergie, hun haffde veret der hos
tuende viise quinder, om raad emod hindis siugdum
och schrøbelighz, som hun haffde hafft det megit hefftig i j2 vger 15
och it aar, och icke kunde tale, med anden megen schrøbelighz,
den første quinde som boer et miill inden grentzen, och er
nogit vngh, kunde hinde ingen raad, och sagde hun haffde faaet
det i veirit, Saa bleff hun viisd der fra $\overline{27}$ miile paa hin
side, till en gamell quinde som er paa $\overline{3}$ aar ner $\overline{7}$ tiuff 20
gamell och haffuer et langt graat scheggh, er saa huit som en
snee, boer i et torp heed Førløssningen, liggendis vid en liden
bÿ kierckeby heed Lycke, den gamle quinde vid naffn, B o d e 11,
hialp hinde, och gaff hinde nogit Salt och brød, hun schulle eede
huer morgen aff, och kunde Jehane nogit tale før hun gick der 25

450: 2 f *Schellinge Leye* Skillinge fiskeläge, i f.d. Ö. Hoby sn, söder om Simrishamn, Ingelstads hd
tidigare lagt under Åhus, lydde under Kristianstad fram till 1870 (ThA)

5 *till hiemb* hemmahörande

5 *Biddinge leie* Bedinge fiskeläge i L. Bedinge sn, Vemmenhögs hd

8 *I huorledis är -ledis* tillskrivet över raden

8 *Sielle* sälar

10 *de* dubblerat i hs; efter *ham* är *for had* struket; *lagde ... for had* utsatte för andras hat, gjorde
förhatlig

11 *had* hän

14 Efter *quinder* är *effter* struket

19 Efter *fra* är *en* struket

20 *7 tiuff* 70

23 *Lycke* möjl. det senare *Lyckeby* i Östra hd, Blekinge??

24 Efter *hinde* är *s* struket

- [450] fra, siden fick alt bedre och bedre, Eblant andet gaff for^{ne} gamell quinde hinde adschilligt, for fædød, fischeridschab ad Siel schulle icke riffue dem i sønder, och for vrede ad stille, som var foruden det hun gaff for^{ne} Jehane for sin siugdomb,
- 30 Och gaff Jehanne for^{ne} viise quinde intet for alt dette / Anden dagen effter hun gick fra Schellingeleie, sende hun Jeppe vid sin dotter for^{ne} 3 smaa knuder, som her for retten fremviises, som var i dag 8 dage, der hindes dotter kom till Schellingeleie der med, och spurde effter den mand med de 3 fingre, som var for^{ne} Jeppe,
- 35 var Jeppe och hans quinde icke hiemme, mens en anden quinde viiste hinde ind till for^{ne} Christopher Niellssens, och sagde det var Jeppe der sad inde, Saa fick hun Christopher for^{ne} 3 knuder / Berette for^{ne} Jehanis dotter, vid naffn, Carine Anders dotter, saa i sandhed ad vere, som hindis moder beretter ad vere scheid i
- 40 dagh 8 dage, om knuderne / End berette for^{ne} Jehane, at der Christoffer haffde faaet for^{ne} 3 knuder, kom hand till hinde til quernby i hobÿ Sogn, och spurde huad det var for knude hun haffde sendt ham, da suarede hanom, som hun her tilforn bekiendt haffuer, och spurde Christopher om Jehane ville gaae mz ham, suarede
- 45 hun, Ja, Saa gick Christopher till kongens lensmand, saa fuldis hun med kongens lensmand aff quernby och tuende mend, och sine børn till Schiellinge leie, huor hun i lensmandens Jens Torps

450: 27 hinde över raden

27 fædød ä. dödlig kreaturssjukdom, epizooti

28 Först på raden är *schulle* struket

29 Efter *siugdomb* är *Anden dage* struket

31 *vid* genom

32 Ordningen oviss: *som ... dage* är betecknat med *a*, men *b* saknas; *der hindes* med

42 *quernby i hobÿ Sogn* Kvarnby i Ö. Hoby sn, Ingelstads hd

45 Raden slutar med struket *ful-*

neruerelse berette och gjorde sin bekiendelse, End bekiende [451]
 for^{ne} Jehanne, ad de 3 knuder den ene som er bunden nogit i en
 sort ulden klud, sende hun hannom ad hand schulle haffue for Siele
 schulle icke biide hans garn, de 2, som er bunden nogit i 2 leie=
 de klude schulle Jeppe haffue en, och hans hustru den anden for de 5
 schulle haffue folckis yndist / Fremlagde Christoffer Niels^{sen}
 schrifftlige bekiendelser / At schall vere forhørde i for^{ne} lensmands,
 Jens hogenssens i hobö, och Oluff Jsses ibm, deris neruerelse,
 som bleffue leste och paaschriffne Her till for^{ne} Jep Erichssen
 suaret, At hand icke kand beneg= 10
 te, for^{ne} Jehanne io var til hans, och berette huorledis hun haffde
 verit i Suerie hos en viiss quinde, och haffde verit forgiort,
 och bad Jehane hand ville giffue hinde nogit i Guds naffn, och
 sagde hun, ad hun var frossen, da bad Jeppe hinde varme sig
 vid offnen, thi de schulle bage, Och haffde hand intet andet 15
 ad giffue hinde end 2 fische, som hand gaff hinde, och haffde
 hand icke faaet mere den dagh / Berette Christoffer
 Niellssen, ad siden for^{ne} knuder bleffue boren till Schellinge leie
 haffuer Jeppe forført mesten sit gods, som folcket paa leiet 20
 vid hand haffde, huor eblant Christopher er vitterligt hand
 och hans hustru haffde, en stor sort kiiste med iernhiørne=
 bond och laass fore, en sølffkeding quinden bar om halsen,
 hindis Jfare kleder kiortel och kaabe, med sølffspender i, och
 kiortelsølff, med andre boschabsvare er nu borte siden dette paa=
 komb, och var tilstede om Pindsdagh, Her till Jeppe 25
 suarit, ad sombt dette for^{ne} haffuer Jeppe udsat till pant
 for Pindsdagh och sombt effter Pindsdagh, Bleff Chri=
 stopher forelagt strax med første vidnisbyrd ad føre i Sa=
 gen, och effterforsche sagen til underretning, Haffuer for^{ne}
 Jep Erichßen afftingit i dag her for retten sagen, och ud= 30

- 451: 1 Efter *neruerelse* är *g* struket
 2 Efter *knuder* är *s* struket
 4 *leiede* lånade
 6 Efter *schulle* är *f* struket
 7 ff Partierna *At ... neruerelsse* och *som ... paschriffne* i hs i motsatt ordning
 10 Efter *suaret* är *At och icke benegtet ad for^{ne}* struket
 12 *forgiort* skadad genom trolldom
 14 *frossen* frusen
 15 Efter *Och* är *gaff* struket
 19 *forført* ä. fört bort
 22 *sølffkeding* ä. silverkedja
 23 *Jfare kleder* gångkläder
 24 *kiortelsølff* dräktsilver
 24 *boschabsvare* bohagsting; *dette* över raden
 30 *afftingit* ä. jur. »afgøre med Bøder» (ODS)

[451] loffuit derfor till Stadsfogeden paa K.M^s vegne $\overline{15}$ slette
daler, och till Stadskemner paa Byens Vegne $\overline{j5}$ slette daler,
Och derforuden schall betale till for^{ne} Christopher Niellssen
for omkost, vognleie, fortering, vmage och schriffuerpenge,
35 hourfor Jeppe forschaffet tuende forloffuere, nemlig, Ni=
els Mogenssen i Nibele och Anders Niellssen i Gisle, som
ragte Stadsfogeden och kemneren, saa vel som for^{ne} Chri=
stoffer hand, ad schall, paa Jeppis vegne, erlegge och betale
som forschriffuet, till førstkommende M a r t i n i dagh i det seeni=
40 ste K.M^s och Byens ad leuere her i Christianstad, och Christoffers
til ham selff paa Schellinge leie, Och dette holde dennom scha=
desløss i alle maade, Och forpligtet for^{ne} Jeppe sig,
paa sine egne och sin hustruis vegne, her effter icke, vid
dennom selff eller nogen anden, ad vførme eller vforrette
45 nogen der paa leiet, med ord, eller gierningar, trusell eller i
anden maade, Saa frembt det befindis da denne sagh
foruden denne Afftingning ad staa ham oben for, och derforuden
ad liide som vidbør / :: # 2a: skt.

451: 34 Efter *for* är *sin* struket

35 Efter *tuende* är *lo* struket; *forloffuere* borgensmän

36 Efter *Mogenssen* är *och* struket; *Gisle* Gislöv, Ö. Nöbbelövs sn, Järrestads hd (numera i Simrishamn)

42 Efter *sig* är *och sin* struket

44 *vførme* ä. jur. misshandla, förolämpa

Fredagen den 29 Julii, Anni 1636.

[452]

Borg: Michell Berntßen beuiiste med Stadstienere Baltzer Lauritzøn och Jon Laßen, som de vid deris eed hiemlede, ad haffue ladet hiidsteffne Cap: Peder Brun till forbud, Anlangende hand icke schulle høste eller afføre huis grøde i dee vestre schouffs Enge, som Cap: Peder Brun haffuer ladet sla videre end hans lod kand taalc, før de loulige bliffuc der om adschildt, Och giorde B. Michell Berntßen i dag forbud, at Cap: Peder Brun icke schall høste eller afføre, huis grøde i de vestre schouffs Enge, som Cap: Peder Brun haffuer ladet sla videre end hans lod kand taale, før de loulige bliffue der om adschildt, Bleff paarobt, om Cap: Peder Brun var tilstede, och ville suare her till, var hand icke tilstede,

5

10

Bleffue aff Borgemestere och Raad tillneffnde veiestøckene ad besichtige Och fra dennom giffue beschriffuet, huilche veiestøcke som findis brøstfellige paa siderne saa vell som offuen paa, och strax sig paa Aasterderne ad begiffue, effterne mend, Zachariis Siuendssen, Simen Truedssen, och Oluff Bøcker, Friderich Schyllich / #

15

20

Henrick Pederssen kemner vid Henrick Smidt haffuer ladet indsteffne Peder Jenssen, anlangende Lasse fæhyris dotters Karine Lasses dotters bøder, som Peder Jenssen er verge fore, Och bleff beliggen aff vachtmesteren, huilche bøder Peder Jenssen schall haffue ladet forbiude aff huseleien ad udgiffues aff Rasmus Hiulmand, Peder Jenssen suarit her till, ad hand ingen forbud gjør der paa, naar hannom paa Karinis vegne leueris en sedell der paa, aff kemneren, hand kand haffue for sig i sin tiid /

25

Hans Kaas schomager beuiiste med Stadstienere Baltzer och Jon, ad haffue ladet hiidsteffne Staffen Jespersen for offuerslag hugh och

30

452: 9 f høste eller afføre upprepat i början av raden; efter Vestre är E struket

13 Efter Brun är ha struket; efter tilstede är eller struket

16 veiestycke ä. fr. veiestyckene

18 Aasterderne jur. vederbörande ställen

22 fæhyris (gen.) boskapsherde

25 Hiulmand hjulmakare; i kanten Peder Jenssen

30 offuerslag ä. slag, misshandel

[452] slagh, effter hans forsets indhold, som bleff lest och paaschriffuet,
Huor i Hans setter i rette om Staffen icke bør
betale badscherløn, Saa och forsømelse, schade, eller det nøy=
agtig affverge, och begierer domb / Schiød Hans sig til
35 beuiisning till neste Raadstuffue /

Morten Christenssen K.M^s fogits 4 Raadstuffue paa Jep helleßen for slags=
maall, hußfrid och gaardgang Morten Christenssen formener
hand schall haffue giort paa vongegerens quinde i Nose=
bÿe vongegemerehuß, uden schyld och brøde i hindis egen
40 stuffue, Och der moxen vdslagit och udreffuit hindis
øie, Sambt offuerfaldet hinde med haargreeb och Neffue=
hugg med videre schelderii, som hand tilforn aff hinde
fore er fordeelt, her till Raadstuffue, Satte i rette

452: 32 i *rette* dubblerat i hs

33 *badscherløn* ä. bårdskärlön, läkararvode

34 *affverge* återställa

37 *gaardgang* ä. jur. hemfridsbrott

38 *vongegemere* ä. vångagömmare, person med uppgift att ha uppsikt över vångarna, i sht de
därtill ledande grindarna o.d. Jfr *skouffgiemmere*

40 *moxen* nästan

41 I kanten *Jep helleßen*

43 *fordeelt* ä. utdelat (till)

om hand icke bør derfor staa till rette, och giffue hans bø= [453]
 der till Konge Mat^t, effter louen, och Recessen, Och begierde
 domb / Bleff Sagen biilagt, Och udloffuit Jep hel=
 leßen till Ko: M^t och byen for sagen, j0 rigsdaler, som hand
 schall udlegge och betale till Michaelis førstkomende, Och huis 5
 Jeppe for^{ne} j0 r:daler icke till den tiid udlegger, schall
 sagen staa ham oben fore / #

Kield Lauritsen Soldat haffuer vid Stadstienere Baltzer och Jon ladet
 indsteffne Thomis Anderssen for inq vartering spenge for 24
 vger 9 mark, hand til ham schall restere, Bleff forelagt 10
 ad føre till neste Raadstuffue huis seeniste affschedet
 bleff /

Henrick Pederssens 3 Raadstuffue paa Anders Kaare /

Casper schomagere 2 Raadstuffue paa Beente Claus Schultis med
 hindis lauverge / 15

Fredagen den 12 Avgusti, Anni 1636.
 Margrette Fischers var begierendis hinde en Verge och forsuar ad motte aff
 Borgemestere och Raad tilforordnis, effter=
 som hindis hosbonde, S. Anders hanßen Schredder, er vid
 døden affgangen, Da bleff effter hindis begieringh, 20
 tillforordnet Jacob Anderssen ad vere hindis verge och
 forsuar /. abuskt #

453: 5 Effter Michaelis är forleden struket, över raden ersatt med førstkomende
 11 affschedet ä. avgjort, avtalat
 13 Efter paa är h struket
 17 Efter Fischers är vid struket; och forsuar och ad ... tilforordnis i hs i motsatt ordning

- [454] Fredagen den $\overline{i6}$ Septembris, Anni $\overline{i636}$.
 Henrick Pederßen Stadskemners, $\overline{4}$ Raadstuffue paa Anders Kaare,
 for vegepenge aff byens vegt sambt brendepenge for
 maall och vegt ad brende, hand inde hos sig haffuer,
 5 Och icke ville giøre regenschab fore och fra sig legge, huis
 hand der paa kand bliffue schyldig, Satte Henrick
 Pederssen i rette, Och om hand icke bør staa till
 rette derfor effter K.Ms mandat, och derforuden giøre
 regenschab, Och betale som forschriffuet / om hand icke bør giøre regenschab derfor,
 10 och huis hand der paa bliffuer schyldig till byen, ad fra
 sig legge och betalle inden $\overline{j5}$ dage, eller derfor liide vur-
 dering effter Re c e s s e n, med delens omkost, och begierde
 domb / Baltzer och
 Jon Stadstienere hiemplet vid deris eed Anders Kaare
 15 loulig ad vere steffndt her till, til $\overline{1}$. 2, 3, och $\overline{4}$ Raad-
 stuffue, och igaar til dombs / Bleff Anders Kaare
 paarobt, møtte icke, eller nogen paa hans vegne, D Ø M B T,
 Anders Kaare tilfunden ad giøre regenschab inden $\overline{j5}$ daghe,
 eller staa til rette derfor effter Koe: M s m a n d a t, Och inden
 20 $\overline{3}$ Solemercke der effter betale huis hand schyldig bliffuer,
 eller derfor liide vurdering effter Re c e s s e n / med delenes
 omkost / .. # ybdskt.

- Henrick Pederßen Stadskemners $\overline{1}$. Raadstuffue paa Anne Jør-
 gens hanßens med hindis Lauverge for løffte hun har gjort for
 25 Trine Lauritz dotter for leiersmaalls sagefald til byen /
 Herman Jørgenssen Corporal her vnder g v a r d i e t, haffuer ladet indsteffne Hans
 Jacobßen Pottemager, for i n q v a r t e r i n g s p e n g e $\overline{3}$ skilling om Wgen
 fra den $\overline{22}$ Apr: nestforleden, effter Stadsfogedens Sedell
 som Herman fremlagde och bleff lest och paaschriffuet / Satte i rette
 30 om hand icke bør udlegge och betalle for^{ne} i n q v a r t e r i n g s p e n g e

- 454: 3 *vegepenge* avgift för nyttjande av väg; *samt* över raden; efter *for* är *schepp* struket
 4 *brende* bränna in (mått, vikt o.d.) på målkärl, längdmått o.d.
 7–13 *Partierna Och ... forschriffuet* och *om hand ... domb* i hs i motsatt ordning
 11 Efter *domb / är Baltzer och* struket
 13 Efter *regenschab* är *eller* struket
 15 Efter *ad* är *her* struket
 23 *Stadskemners* ä. fr. *Stadstienere*
 23 Efter *1.* är *ting* struket

inden 3 Solemercke, eller derfor liide vurdering, med delens
omkost, och begierde domb / Bleffue parterne foreendte,
At Hans schall giffue Herman for^{ne} in q v a r t e r i n g s p e n g e t i l l
denne dagh /

[454]

Morten Christensen K.M^s fogit, gaff tilkiende, efftersom der befantes stor vrigtighz 35
med voldgierdene her om byen, huor aff en deell gansche brøst=
feldige och vferdige, ad mand dagligeⁿ aff Slotsherren
har molestering der om, formedelst der ganger baade kiør, Suiin
och andet fenit paa volden, emod forbud, som der paa vnder=
schedlige gange er giort, Saa paa det en huer effter denne dag 40
kand sig her effter rette, och vide huor sit gierde er, och huor
viit och breedt det schal vere, ad den ene kand haffue lige vid
den anden effter gaardene, och des ringere tilkome, var Morten
Christenssen 4 mend begierende, som strax kand begiffue sig paa
stederne, och maale fra Nøreport, och om kongens stald, huor 45

454: 32 *foreendte* ä. förlikta

36 *voldgierdene* inhägnaderna som skulle hindra boskap från att skada (fästnings)vallarna,
jfr 198:2

37 Efter *och* är *vrigtige* struket

38 I kanten *Om voldgierdene; molestering* besvär, anmärkningar

39 f *vnderschedlige* ä. åtskilliga

45 *stederne* vederbörande platser; *Nøreport* Norreport

[455] nogen tuergierde findis schall ei maalis videre end tuergier=
 det i sig selff, Som er, vid kongens stald, bag scholen, och vid vand=
 porten et tuergierde, och et vid Rundelen, fra hytterne och op
 till Bøssemagerens, Och ellers huor der findis nogensteds
 5 i bagstredene, som ingen veie behøffuer, Som kand vere,
 bag Helliggestis, der ad maale och forsla, huor viit tuergier=
 derne kand och schall vere, Da bleffue tilneffnde effter^{ne} mend,
 Niels Ollßen Veffuere, Anders Spendere, och
 Oluff Buck, Mads helleßen, Som
 10 strax vid fauffne och maall schall forsla huor viit gier=
 der om for^{ne} vold behøffuis, och det strax igen giffue fra
 dennom beschriffuet / #

Simen Truidssen paa sine och medfølgeris, friderich Schylichs, Oluff Bøckers
 och Oluff Jenssens vegne, Affsagde, At efftersom for^{ne} Simen, fri=
 15 derich och Oluff bøcker, aff B. och Raad, 29 Julii, her till
 Raadstuffue ere vdmeldte, och Oluff Jenssen, i Zachariis
 Siuendssens sted siden er tilneffndt, veiestøckene Norden
 her for byen ad besigtige, och fra dem giffue beschriffuet, huilche
 veiestøcke, som findis vloulige och brøstfellige, paa Siiderne
 20 saa vel som offuen paa, effter taxtens videre indhold,
 Haffue de 9 Sept: der nest effter dennom paa same veiestø=
 cker begiffuit, Och i dag Simen Truidssen, paa Sambt=
 lige deris 4 mends vegne fremlagt under deris hender schriffelig
 fortegnelse och Register paa de Veiestøcke Som vloulige
 25 findis /

Casper schomagers 3 Raadstuffue paa Beente Claus schultis, med hindis
 Lauverge /

- 455: 1 *tuergierde* tvärgående vall
 2 f *vandport* ä. port i fästningsvallarna genom vilka tvärkanalen genom staden (se not till
 414: 29 f) stod i förbindelse med vallgraven
 3 *Rundelen* trol. om utanverk utanför Söderport, tillkommet på 1620-t.
 4 *Bøssemagerens* hs *Bosse-*
 5 *bagstredene* de senare smalgatorna (nu kallade Vallgator)
 6 *Helliggestis* helgeandshuset
 10 *forsla* föreslå, yttra sig om
 14 *Affsagde* rapporterade
 15 I kanten *Om veistøckene*
 16 *vdmeldte* utsedda
 23 Efter *under* är *deris* över raden ersatt med *deris hender*
 24 *vloulige* olagliga, dvs. ej enligt gällande föreskrifter

Fredagen den 7 Octobris, Anni 1636. [456]

Morten Christenssen K.Ms fogit paa Ko: M^t vegne haffuer vid Stadstienere Baltzer och Jon ladet indsteffne tieneste drengene her vdj byen, sambt deris hosbønder, for kongschat de resterer med, och schall udgiffu(i) effter K.Ms breff dat: 9 Junii, 1636, huer en rigs daler, effter 5
fortegnelses och registers indhold, som bleff lest och paaschriffuet / Zachariiss Siuendssen suarit her till, ad hans dreng haffde sin løn borte før K.Ms breff bleff lest, och findis same dreng endnu ad tiene Henrick perssen her i byen, formener drengen selff bør søgis, effterdj hand er tilstede, och sig icke plichtig paa 10
drengens vegne ad betale, efft[er]dj K.Ms breff formelder adt drengene schal udgiffue same schat, icke deris hosbønder /. Peder Erichssen suaret, ad den dreng Niels hand till= talis fore, haffde udtient om Paasche, Siden har hand gaaet i 15
dage och Vge tall, undertiden hos Peder Erichssen, och Vndertiden hos en anden, Gabriel suarit, ad hand ingen dreng har sted enten halff eller heelt aar / Jacob Anderssen suarit, ad hand har ingen dreng hafft enten heel, halff eller fierding aar / 20
Henrick perssen suarit, at Christen som er schriffuen haffuer icke tient ham uden 8 vger, och det i vgetall / den anden haffuer och tient ham i vgetall, och det paa j aars tiid / 25
Niels Poffuelssen suarit, ad en dreng har hand som har tient ham j aar, den er nu her tilstede, och haffuer sin løn lenge siden borte, haffuer intet, och er lam i den ene hand, flere tieniste drengene har, Niels icke / Mogens Pederssen suaret, ad hand ingen dreng hafft som har tient før heel eller halff løn, mens en dreng har hand hafft i høst som har tient ham i vge tall / 30
Morten Christenssen suarit her till, ad deris viitløfftige vndschyldinge och erckleringe paa deris drengis vegne, formener hand ei kand kome dem till befri=

456: 1 Efter den är 17 struket

4 hosbønder hs hosbonder, jfr r. 12; kongschat ä. skatt el. avgift som erlægges till kungen (staten)

7 I kanten Zachariis Siuendssen

13 Raden börjar med struket Curis; i kanten Peder / Erichssen

16 I kanten Gabriel / Jacobssen

17 I kanten Jacob / Anderssen; sted tagit i tjänst

19 I kanten Henrick / Pederssen

20 Efter 8 är dager struket; i vgetall per vecka

22 I kanten Niels / Poffuelssen

25 I kanten Mogens / Pederssen; efter har är hand icke struket

26 hafft över raden

[456] ellsse emod K.Ms mandat, Mens at de bør same schat udgiffue,
saa mange drenge tilstede ere, Och de som ere borte fra by=
en, formener hand deris hosbønder bør betale for dem, som emod
forbud der paa den 27 Junii her till tinge giort, icke haffue hos
35 sig beholt aff deris drengis løn, Saa viit same kongschat kand
beløbe, Setter *derfor* i rette, om de icke en huer bør beta=
le effter for^{ne} fortegnelse, drengene som tilstede ere,
och de andres hosbønder gjøre udlegg for deris drenge
de haffue emod forbud *giffuet* løn och forloff, och det inden 3
40 Solemercke, eller *derfor* liide vurdering effter *R e c e s s e n*, och staa till
rette for huis schade och omkost der paa kand gaae, och be=
gierde domb / Jacob Anderssen paa sin och sin tieneris
vegne, suarit, ad icke ham schal *offuer*beuiises ad haffue hafft nogen
drenc enten heell, halff eller fierding aar til leie, Mens
45 om det *bliffuer* ham forelagt, vil hand beuiise, ad haffue leidt
i dage och vge tall intil hand fick saaed, och fra vaar till
høst haffde hand ingen dreng, Mens i høst aff nød och trang
leidt da en, da en anden, i dage och vgetall, och om affte=

- 456: 37 Efter *fortegnelse* är *enten* struket
39 Efter *forloff* är *ell* struket och *och det* tillskrivet över raden
40 Efter *effter* är *effter* [upprepat så] *Recessen*, tillskrivet över raden
41 *for* över raden
42 I kanten *Jacob / Anderssen*
43 *haffue* över raden
45 *forelagt* ålagt
46 *i dage ... tall* en dag ... i sänder

nen och Wgens ende, mot betalt dem, om hand ville haffue dem [457]
 lenger / Naar nogit m a n d a t fremleggis ad daglønere schal giffue
 schat, vil hand rette sig der effter / Mener sig fordj frii / Peder
 Erichssen formeente sig och frii, effter forige angiffuende / Hen=
 rick *perssen* formente sig och frii, effter forige angiffuende / 5
 Morten Ch[r]istenssen suarit, ad i K.M^s breff giøris ingen omsten=
 dighz om de tien, heel, halff, fierding aar, i vge eller dagtal,
 mens fuldkomen s p e c i f i c e r e r ad huer tienistedreng schal
 giffue j r:daler, och aldelis ingen ad schal forschonis, for=
 mener *derfor* ad enten drengene selff eller hosbønderne 10
 for *dennom* effter for^{ne} forbud bør betale, Jacob
Anderssen suarit, ad naar Morten har beuiist, ad daglønere
 schal giffue schat, och da bliffuer giort forbud paa deris dag=
 och vgeleie, vill hand rette sig der effter / Peder Erichssen
 suarit lige det same / Gabriell Jacobssen suarit det 15
 samme / Mogens Pederssen suaret och det same /
 Opset i 8 dage /

Henrick *perssen* fremlagde under sin hand en sedell ad ingen dreng=
 schat bleff opborit forgangen aar huilchen sedell bleff lest 20
 och paaschriffuet /

Morten Christenssen K.M^s fogit och Henrick Pederssen kemner haffue ladet ind=
 steffne Christen Lund, for løffte hand forleden $\overline{j3}$ Julii,
 giort till dem for Lasse i Burløff och hans medfølgere,
 Afftingning de haffue giort, for de her i friheden ned=
 brøt gierder om vongen, och der igenom kiørt med heste 25
 och vogn, huor de strax bleff greben med fersche gierninger,
 och derfor till kongen och byen afftingit for $\overline{j6}$ r:daler, till
 M i c h: ad skulle betalt / Satte Morten och henrick i rette
 om Christen icke sit løffte bør efftercome, och betale inden
 $\overline{i5}$ dage, eller *derfor* liide vurdering, med delens omkost, och 30

457: 1 *mot* måst
 3 I kanten *Peder / Erichssen*
 7 *tien* tjänar
 5 I kanten *Henrick / pederssen*
 10 I kanten *Jacob / Anderssen*
 11 Efter *dennom* är *bø* struket
 19 *aar* över raden
 23 *Burløff* trol. fel för *Bierløff* Bjärlöv, Färlövs sn, Ö. Göinge hd (jfr Nesby [i samma trakt] r. 38)
 24 *friheden* se 000: 00

[457] begierde domb / Christen fremschicket vid sin
 tiener Peder Lauritzøn sit schriffblig suar, som bleff lest
 och paaschriffuet / At efft[er]dj er tuistig sagh, icke i dag til $\bar{1}$.
 Raadstuffue bør gaa domb, och vil suare til $\bar{4}$ Raadstuffue /
 35 Morten suarit, ad det er K.M^s och byens tilkrauff, mener
 derfor ei videre deele behøffuis, Och tilspurde Morten Peder,
 om hand vill benegte sin hosbonde Christen io ad haffue giort
 samme løffte som forschriffuet / Fremstod Jens Nielssen i Nesbý vonge=
 gemere vant effter Re c e s s e n, At hand hørde och saae, ad Chri=
 40 sten Lund loffuet for for^{ne} Lasse selff anden, for huer $\bar{8}$ r:daler,
 ad betale til M i c h a e l i s forleden, till Morten och henrick paa
 kongens och byens Vegne / Suend Biørnssen her i Christianstad,
 vant iligemaade, at effter for^{ne} Lasses och hans medfølgers begiering,
 loffuet Christen Lund, till Morten och henrick paa K.M^s och
 45 byens vegne, for Lasse och for^{ne} hans medfølgere for $\bar{16}$
 r:daler til M i c h: forleden ad betale / Morten
 och henrick formeente, efft[er]dj de mz vidnisbyrd beuiist for^{ne} løffte,

457: 31 I kanten *Christen / Lund*

38 *Jens* över raden

40 *selff anden* jämte ytterligare en person

43 *hans* över raden

45 $\bar{16}$ ä. fr. 8

46 Efter *Morten* är *for-* struket

At Christen bør same sit løffte effterkome, och betalle [458]
 som før er rørt / D Ø M B T, Effft[er]dj med vidnisbyrd er be-
 uiist Christen ad haffue loffuet for for^{ne} penge till K.M^s fogit och kem-
 neren paa K.M^s och byens vegne, bleff Christen tilfunden
 same sit løffte ad effterkome, och betale inden j5 dage effter louen, 5
 eller derfor liide vurdering effter R e c e s s e n, med delens om-
 kost / # ia:

Morten Christenssen haffuer ladet indsteffne Hans Jehanssen i Noseby prestgaard, 10
 for fogdepenge aff den part for^{ne} gaard, hand aff her
 Jørgen Capelan her i Chstad sted och fest haffuer, Som er
 den thiende penge, Thillspurde Morten Hans, om
 hand icke har stedt halffparten for^{ne} gaard aff her Jørgen
 for 80 daler, Huor til Hans suarit, ad hand har stedt den 15
 aff her Jørgen, och loffuet der aff stedsmaall 80 slette daler /
 Satte Morten i rette, om Hans icke bør udgiffue till
 hannom, effter gamell schick och Sedvane hans fogdepenge,
 nemlig 8 daler, Och dennom betale effter louen och R e c e s s e n 20
 med delens omkost, effterdj det er fogedens rettighz, och
 Hans sig fortrækker och icke vill udlegge, och begierde domb /
 Hans suarit, ad der hand stedde aff her Jørgen, loffuet her Jør-
 gen ad holde hannom frii for fogdepengene, Och schiuder sig
 till her Jørgens stedsmaalsbreff till neste Raadstuffue ad
 fremlegge, Saa vel som til her Jørgen selff / ... Bleff hans
 och forelagt, same breff til for^{ne} tiid ad fremlegge / 25

Casper schomagere⁴ Raadstuffue paa Beente Claus Schultes med hindis louver-
 ge, for ehrørig ord, liuser for deelen tillsteffnis til dombs /. # hÿ skt.

Henrick Pederßen kemners² Raadstuffue paa Ane Jørgen hanssen^s mz louvergen/

- 458: 3 *fogit* över raden
 4 *tilfunden* befunnen skyldig
 9 *fogedpenge* ä. »avgift af indfæstningen, som en tiltrædende fæster gav ridefogeden (for-
 valteren)» (ODS)
 12 *her Jørgen* »kapellanen» Jørgen Pedersen i Kristianstad, se 205: 14 not; *stedt* arrenderat
 14 *stedsmaall* ä. jur. »pengeavgift, som betales af en fæster ved indgaelse (ell. fornyelse) af
 fæste» (ODS); i kanten *Hans Vrtegaardsmand*,
 19 *sig fortrækker* (fortrycker) ä. »holde sig tilbage, tøve, være ulydig» (ODS)
 24 *Efter til* är *same* struket
 26 *liuser* (lyser) for ä. bekantgör; *tillstefnis til* ä. jur. ger sitt bifall till

[459] Fredagen den $\overline{14}$ Octobris, Anni $\overline{1636}$.

Slotsherren Velb: Malte Jiull, effter som Menige Sædemend her vdj Christianstadt,
ere tillsagde i dag till Raadstuffue ad Møde, fremlag=
de K.M^s naadigste missive, den gode Mand tillschriffuet, date=
5 rit i8 Maii, nestforleden, At efftersom Sognepresten sig beklag=
git at dee auffl bruger ingen rettighz vill giffue, men
i det sted penge, huar i hand mener sig at schee forkort,
da er K.M^s naadigste tilfrids at Slotsheren hanom och dem
emellom handler, som lideligst kand vere fra begge sider,
10 huilchen missive bleff lest och paaschriffuet, Effter høistbet^e
K.M^s missive, Slotsherren, med Borgemestere och Raad
med Sedemendene och borgerschabet, handlet,
och denom med Sognepresten M. Christoffer, Saaledis for=
eendt, At efftersom Sognepresten tilforn hafft aff huer
15 Jordfiering $\overline{6}$ slette mark, som beløb aff de j5 boell $\overline{90}$ daler,
haffue Sedemendene i dag tillsagt M. Christoffer i det ste=
det for Tienden penge $\overline{2}$ slette daler, som beløber tilsamen
 $\overline{120}$ slette daler, ad erlegge till M. Christoffer aarlig till Michae=
lis, Och derforuden till lønn – j10 slette daler, aarligen till Paa=
20 schen, huilchen foreening parterne paa begge sider sambtø=
ckte /

Morten Christenssens $\overline{2}$ Raadstuffue paa Hans Vrtegaardsmand, som forle=
den den $\overline{7}$ Oct: er angiffuet till $\overline{1}$. Raadstuffue, nemlig om fo=
gedepenge, aff den part Noseby prestegaard hand fest /

25 Peder Erichßen kirckeverge haffuer ladet indsteffne Hogen Grýdestøber, An=

- 459: 2 som över raden; Sædemend se 136: 2 not
2 Sædemend jordbrukare, spannmålsodlare
3 Först på raden är h struket
5 I kanten paa M. Christo/phers vegne
6 de auffl (avl) bruger de som driver jordbruk
7 schee forkort ä. lida orätt
9 lideligst mest godtagbart
12 handlet ä. fr. saaledis forhandlet förhandlat
15 Först på raden är fie struket
20 foreening överenskommelse
27 nochsom tillräcklig(t)
28 vere forsichert ha säkerhet (i ngt)

langende $\overline{j00}$ slette *daler*, hand er till kircken schyldig, for- [459]
meente Peder Erichssen kircken icke nochsom der for ad vere
forsichert, huorfor hand har giort *arrest* paa saa mange
penge hos *Maior* Evert helmans, aff de penge hand har
soldt sin Jord fore, ad de der maa staa i forvaring, til 30
hogen kircken bedre forsichrer for for^{ne} $\overline{j00}$ *daler*, eller for^{ne}
 $\overline{j00}$ *daler* til en anden maa leueris, som kircken nøiagtig
der paa vil forsichere och forrente / Hogen formeente
sig ingen penge plichtig paa kirckens vegne ad erlegge, før
i *Aprilis* manit, icke er de heller saa loulig opsagt, som 35
breffuet formelder, Mens er giort *arrest* paa de $\overline{j00}$ *daler*,
hos *Maior*, aff de penge hogen sin iord soldt fore, Peder
Erichssen suarit, ad denne giold de $\overline{j00}$ *daler*, er reist aff, for-
medelst hogens formand effterladt sig for^{ne} giold, saa vel
som iorden, saa effterdj Jorden er affhendt, och børnen gaar- 40
den er pantset, formener hand hogen bør forsichere, eller pen-
gene til en anden leueris som før er rørt / Hogen suarit
ad hand vill till i dag $\overline{8}$ dage /

459: 32 Efter *anden* är vil struket
33 I kanten *Hogen / Grýdestøber*
42 *en* över raden
43 *i* över raden

- [460] Morten Christenssen K.M^s fogit, och tienistedrengene med deris hosbønder
emellom opsat 7 Oct., Dø m b t t, Effterdj, da K.M^s breff
for menige borgerschab er forkyndt, bleff denom atverit,
ad indeholde hos denom aff deris drengis løn, Saa viidt
5 same schat beløb, Saa frembt de icke ville suare der till,
Bleff hosbønderne tilfunden Same schat, paa deris drengis
vegne at betalle, saa mange som haffue tient heel
eller halff aar, Och det inden 15 dage effter louen eller
derfor liide vurdering effter R e c e s s e n, med delens omkost,
10 Och om de videre paaschader drengene ad søge /

Henrick Pederssens kemners 3 Raadstuffue paa Ane Jørgen hanssens med
louverge /

460: 1 *hosbønder* hs hosbonder

5 I kanten *Henrick perssen / kemner / beschriffuet / # 2a:*

10 *paaschader* möjl. felskrivning, t.ex. *paaskyder* söker formå

Fredagen den 28 Octobris, Anni 1636. [461]

Peder Erichssen kirckeverge beuiste med Stadstienere Baltzer Lauritzøn och Jon Laßen, som de vid deris eed hiemlede, ad haffue ladet indsteffne, Friderich Carlssen, Jens Anderssen, och Jacob Anderssen, for deris anparter Tiende de icke haffue vdlagt till kircken och Sognepresten, Satte i rette, 5
om de for^{ne} icke bør udlegge same tiende, och betale, inden j5 dage, eller derfor liide vurdering, med delens omkost, och begierde domb, Friderich suarit, ad [hand] vil udlegge til Peder Erichsen, Bleffue Jens Anderssen och Jacob Anderssen paarobte, møtte icke, Begierde Peder domb offuer Jens och Jacob, DØMBTT, Jens och Jacob, ad 10
betale effter louen och Re c e s s e n, med delens omkost, effterdj de icke møder eller retter eller forfald melt eller suorit /

Friderich Carlssens I. Raadstuffue paa M. Christopher for giæld /

Anders Kaaris Regenschab /: Anlangende opbørsell och udleggh, formedelst byens Vegt och Maall, och dennom ad rette och brende, saa 15
viit ham aff øffrigheden er betroedt :/ At giennemsee, forhøre, och der i mangel giøre, Som billigt och ret kand vere, for saa mange aar Anders den bestilling paa byens vegne haffuer verit betroedt /. bleffue tillneffnde effter^{ne} mend, 20
Thomis Anderssen Claus Poffuelßen,
Hans Hertueet / Zachariis Siuendßen, och
efftersom Peder Ancker hiid indtill i befalning hafft, des indtegt ad opbere, och der aff paa broen ad ferdige och vid lige holde, Och Peder Ancker der med sig affsagt, 25

- 461: 8 I kanten *Friderich / Carlssen*
9 *Jacob* ä. fr. *Jacobss*
11 Efter *effterdj* är *hand* struket
17 *mangel* revisors anmärkning mot räkenskaper o.d.; *for ... betroedt* och *bleffue ... mend* i hs i motsatt ordning; efter *for* är *same aar hand den bestilling* struket
22 *Hans Hertueet* ersätter struket *Simen Truidssen*
23 I kanten med rubrikstil *Den Lange bro*
24 *ferdige* sätta el. hålla i stånd
25 Efter *Och* är *Slots* struket; *sig* över raden

[461] Huorfor Slotsherren Borgemestere och Raad befalet,
andre duchtige borgere igen der tillsette, Bleff=
ue aff Borgemestere och Raad, sig det igen ad paa=
tage, Mandtall, och beholdningen hos Peder

30 Ancker at anamme, Jndtegten opbere, och broen
lade ferdige och vid lige holde, som det sig bør, tilforordnit effter^{ne}
2 mend, Tomis *Anderssen* effterdj hand icke tillforn no=
gen bestilling paa byens vegne med verit belastet,
denn ene, och Simen *Truidssen* den anden, /

35 Henrick *Pederssens* 4 Raadstuffue paa Ane Jørgen *hanssens* med hindis lou=
verge, som til 1. Raadstuffue, lod liuse for deelen, till
steffnis till dombs, efft[er]dj Henrick icke er tilstede /

Morten *Christenssens* 3 Raadstuffue paa Hans vrtegaardsmand /

461: 27 *duchtige* starka, raska; efter *borgere* är *der till* struket; *der* ä. fr. *ad*
29 Efter *Mandtall* är *regenschab* struket
30 Efter *opbere* är *paa* struket
31 *tilforordnit* i hs flyttat från *efter ... den andre*, /
36 *liuse for deelen* se 409: 26

Fredagen den 4 Novembris, Anni 1636.

[462]

Morten Christenssen Ko: M^{ts} fogit, beuiiste med Stadstienere Baltzer Lauritzøn och Jon Laßen, som de vid deris eed hiemlede, ad haffue till dombs ladet insteffne dennom her i byen, huis veiestøcker som ere sagt vloulige och i fald, effter Registers indhold, som bleff
lest och paaschriffuet / Satte Morten i rette, effterdj de ere
forelagt, och tilsagt vnderschedlige gange, Saa vel som see-
nist den 27 Oct.; nu huer deris veiestøcke inden igaar som var
den 3 Nov.; ad schulle haffue dennom ferdiget, vnder deris
falsmaall effter Privilegierne, Om de icke bør inden 3 Sole-
mercke dennom forferdige och loulige giøre, Och huis til den tiid,
ei bliffuer giort, da ad staa till rette derfor, och derforuden
ad liide effter Privilegierne, och begierde domb / Saa vel
som huis siden effter den dag kand findis brøstfelligt
ad vere, och icke det ferdiger inden 3 Solemercke effter
ad de der om med Stadstienere bliffuer atvarit, Om de icke
i ligemaade bør staa till rette, och lide som før er rørt, baa=
de huis veistøckene kand ferdiges med, Och for vlydelsen, effter
K.M^s mandat, Dømbt, At de som icke /: effter den tiid
de loulig vid Stadstienere ere atvarit och tilsagt; / deris veie=
støcker fuldferdiger, paa siderne och offuen paa, inden 3
Solemercker der effter, Bør de derfor ad pantes, effter K:
M^s mandat, for saa megit veiene kunde ferdigis med, Och der=
foruden staa til rette och liide effter Privilegierne, huilchz stedze
effter denne dag schall holdis och effterkomis, # ia: # 2s:
Weiestøckene ad besigtige i dag 8 dage, som indfalder den 11 Nov: /: efftersom bor=
gerschabet i dag ere adverit, och domb gaaen, effter ad de igaar
loulige ere steffnde /: huilche vloulige findis, paa siderne eller
offenpaa, bleffue tillneffnde effter^{ne} mend, ad grandsche,
Claus Poffuellssen Hans Christopherssen,

462: 5 vloulige olagliga, ej enligt gällande föreskrifter; fald förfall, bristfälligt skick

7 I kanten Weiestøckene; vnderschedlige ä. olika, upprepade

9 ferdiget satt i stånd

10 falsmaall bötesstraff

13 Efter och är der struket

14 Efter findis är fr struket

15 Efter och är der om struket

17 rørt berört, omförmält

18 vlydelsen bristande efterrättelse

19 den ä. fr. deno

21 Efter støcker är ad struket

26 I kanten med rubrikstil Weiestøckene.

27 adveret underrättat

[462] Oluff Kedelsmid, Daniell schredere,
 Per Jenssen, Mogens hiort, och
 hogen Grýdestøber, Jens Anderssen,

Morten Christenssens K.M^s fogits $\bar{1}$. Raadstuffue paa dem som haffue sidet offuerhörig
35 och icke villet møde den $\bar{27}$ Oct: sidstforleden, vid veiestøkene den=
nom ad uduiise, effter fortegnelsis indhold, som bleff lest och
paaschriffuet /

Morten Christenssens K.M^{ts} fogits $\bar{1}$. Raadstuffue paa Gabriel bartscher, Niels Grin=
dou, Jørgen hanssen och Oluff kedelsmid, for de icke møtte $\bar{31}$ Oct:
40 til tingit, efftersom de ere forordnit til Tingmend fra M i c h: $\bar{1636}$,
til Paasche $\bar{j637}$ /.

Lauritz Jenssen Soldat brolegger, och Mogens Broleggere beuiiste med Stadstienere,
Baltzer och Jon, som de vid deris [ed] hiemlede, ad haffue til dombs
ladet hiidsteffne Jehan Smid for iijj rode Steenbro de haffue
45 lagt for hans fortoug til den gaard Jehan iboer, i baggaden, Och
beretter Stadstienere ad Jehan suarit dem der de steffnde,
ad steenen ad føre diid haffde hand betalt, mens for ad brolegge

- 462: 32 *Per Jenssen* ersätter struket *hogen G*
34 *sidet offuerhörig* icke hörsammat stämning el. kallelse
40 *Tingmend* ä. »om ... de personer (tinghørere), der udmeldtes for at give edeligt vidnes-
byrd (tingsvidne) om, hvad der var foregaaet paa tinge» (ODS)
43 ff I kanten under *Lauritz Jenssen / och / Mogens / broleggere*;
44 *rode* ä. längdmått, vanl. omkr. 10 fot
45 *fortoug* nutida danskt *fortov* »trottoar»; *baggaden* »bakgatan»
47 *brolegge* sätta med (gat)sten

ville hand icke betalle / Satte Laurits och Mogens i rette, [463]
 om Jehan icke bør betalle dem for same Brolegning 3 slette daler,
 och det j̄5 dage, eller derfor liide vurdering, med delens omkost,
 och begierde domb / Bleff Jehan paarobt, om hand var til=
 stede, eller nogen paa hans vegne, var der ingen / D ø m t, 5
 Effft[er]dj er aff Slotsherren forelagt en huer ad schall lade
 brolegge for sin fortoug, Och Jehan sig fortrycker och icke
 vill udlegge der till, ei heller møder och suar[er], bleff hand til=
 funden, ad udlegge och betale till Laurits och Mogens for^{ne}
 3 daler, effter louen och R e c e s s e n, och korte det i sin huseleie, Och 10
 Jehan ad staa till rette for delens omkost, det effter
 louen och R e c e s s e n /

Hans Kaas haffuer ladet indsteffne Staffen Jesperssen til dombs, och fremlagde
 Hans sit schrifftlig forset, som bleff lest och paaschriffuet, huor i 15
 hand setter i rette om Staffen icke bør effterkome badscherløn,
 forsømelse och schade, for hand ham offuerfaldet med hug och slag,
 uden orsag, och begierde domb / End fremlagde Hans
 under Herman Bartschers hand, hans beuiiss, som beuiiss som bleff
 lest och paaschriffuet / At herman har legt Hans fem saar i sit
 hoffuet, som bleff 5 løsse been udtagit, som hand berette Staffen 20
 gjorde ham, huorfor hand gaff ham it par Gode steffle / d a t: 20
 O c t: 1636 /. Staffen suarit, ad efftersom Hans snart
 i aar siden, reist deele paa Staffen her til Raadstuffue for
 slagsmaall, Saa vid Staffen ham intet ad haffue slagit, Til
 med har Hans seenist her for retten forelagt, och sig til for= 25
 pligtet slig hans angiffuelse loulig ad beuiise, som icke
 inden 6 vger scheid, Men alene foregiffuer slagsmaalit
 rum tiid siden ad vere scheid, och icke beuiiser at vere for
 j̄0 aar siden, mere eller mindre, huorfor Staffen meneer, om
 saa verit, Hans det icke saa lenge ladet beroe, mens siunis 30

463: 2 Brolegning stensättning

6 Efter Slotsherren är er struket

7 Efter Johan är sade struket; sig fortrycker hålla sig undan

10 korte avkorta, dra ifrån

11 Efter omkost är eller for struket

15 effterkome betala ersättning för

19 legt kanske fel för lagt, tillfogat, slagit

21 steffle stövlar

22 I kanten Staffen Jesperssen,

23 reist deele väckt (domstols)sak. R. 23–43 är en enda mening!

28 rum tiid ansenlig tid

- [463] hans optreckende, i det hand kunde korte mz Staffen, 9½
daler, hand vid 2 aar bleff ham schyldig, effter forligning, och hans
der paa beuiiss, som Stadsfogeden i sin stuffue, i got folckis
neruerelse dem emellom schreff, da dee der om bleff forligt,
35 har hand intet taldt om dette, huilchen sag, om saa haffde
verit, haffde burd strax verit paatalt, Sambt ladet grand=
sche, och med saar och schade beuiist, som louens 3 bogs 27 c a p:
formelder, Saa efft[er]dj for^{ne} contract och forligning dem siden
emellom gaaen, som han mener louens 2 bogs j02 c a p: for=
40 klarer ad den sidste c o n t r a c t fortager de forige,
om de nogen trette om sligt haffde hafft, mener Staffen sligt
ad vere emod louen, ad Bøhle sag schal ingen vid anden
berge, Mener Staffen sig for dene tiltale frii vere /
Schiød Hans sig till vidnisbyrd, Hans Vintapper, Jørgen hanssen[,]
45 Jens Smid, kongens hiulmager, och flere om behoff giøris,

Morten Christenssens 4 Raadstuffue paa Hans Vrtegaardsmand, liuser for deelen til
den gode mand Slotsherren hiemkomer, effterdj her Jørgen schiuder
paa om den gode mand siunis, sambtøcker hand Morten sagefald /

463: 31 *optreckende* framdragande (av agt)

40 Efter *contract* är *forklarer* struket

42 *Bøhle sag* trol. fel för *Bøllesag* ä. mål väckt som hämnd

45 *kongens* Kronans

Niels Poffuelssen Raadmand, fremlagde en kalssedell som bleff lest och [464]
 paaschriffuet, At haffue ladet indsteffne Susanne Michels
 dotter, med hindis louverge, til dombs, med alt huis de
 vide dem til behielping, register, opschriffter, Raadstuffue
 vidne, beuiiser, och alle andre breffue och d o c u m e n t e r och 5
 bescheen deris rettergang gemess, som viitløfftigen indeholder /
 Gabriell Jacobssen fremlagde her till Susanis suar, som
 och bleff lest och paaschriffuet / At hun escher sit p a t r i m o n i u m, 26 daler
 2 mark j0 skilling, Noch hindis m a t r i m o n i u m – 29 daler 2 mark, med renten,
 Noch effter en opschriff – 32 daler 2 mark 2 schilling, med videre, i sig selff 10
 formelder, som schall bliffue i huis beschriffuet giffuer indført / End
 fremlagde Gabriel en opschriff som och bleff lest och paa=
 schriffuet, Paa huis hun har laant sin Moder, Sum[m]a 32 daler
 2 mark 2 schilling, sambt nogen kleder, kedel, beken och faarekrop /
 Niels Poffuelssen schiød sig till sit forige indlegg och vidnisbyrd som 15
 i sagen ere førde, Och den beuiiss motte kome tilstede, som Su=
 sanna har anamit paa hindis p a t r i m o n i u m, som er scheid i hindis
 vergis neruerelse, efft[er]dj Gabriel schiuder paa, ad Susane har
 den hos sig, videre vidner schal paa Onsdag føris, om Gabriel vil
 hinde der om advare, hun kand vere tilstede / 20

Anders Spenderis 1. Raadstuffue paa Per Erichssen for hans breffue hand han=
 nom forholder /

Friderich Carlssens 2 Raadstuffue paa M. Christopher for giold /

464: 1 Efter Raadmand är haffuer struket
 6 bescheen ä. (besked) upplysningar; gemess ä. (gemæs) överensstämmande med, rörande
 7 I kanten Gabriel Jacobssen
 14 beken (=fyrbækken) sängvärmare
 18 schiuder paa antyder, skyller på
 21 Efter paa är E struket
 22 forholder undanhåller

[465] Fredagen den $\overline{j8}$ Novembris Anni $\overline{i636}$.

Velb: Otte Marsuiin, paa hans vegne, hans tienere Jens Niellßen, haffuer
till dombs ladet indsteffne Jffuer Jacobßenn, Anlangende
 $\overline{jj08}$ Slette daler, hand paa sine regenschaber schyldig er hans
5 der paa beseglede och med egen hand underschriffne handschriffte
indhold, som bleff lest och paaschriffuet / daterit $\overline{j2}$ Nov: $\overline{i636}$,
At schal vere schyldig bleffuen paa $\overline{3}$ aars regenschaber, fra
 $\overline{i62j}$, till $\overline{i634}$, /: foruden billig Mangeler om kand fin=
dis / effter sidste aars regenschabs lignelse, – 600 slette daler, $33\frac{1}{2}$
10 lod sølff, och $\overline{i6}$ schepper rug, Och formedelst Jffuer icke for^{ne} Aars
regenschaber aar effter aar clare ret, som sig bør, fororsagis ad
giffue rente i $\overline{j2\frac{1}{2}}$ aar, och beløber hoffuetstoll och rente – $\overline{jj08}$
slette daler, den gode Mand strax ad maa lade udvurdere aff
Jffuers gaard, gods och alt hans løssøre, och til sig aname, til den
15 gode mand kand bliffue betalt / End i rette lagde
Jens Niellssen en domb udgiffuen Schoninge Landsting $\overline{7}$ Sept:
nestforleden, som och bleff lest och paaschriffuet, formeldende i sin
slutning, At efft[er]dj aff indlagde och nu indsteffnde tings=
vidne paa tiiden erfaris for^{ne} Bÿfogit, det ad haffue ud=
20 stedt forend Hercules har forhuerffuet B. och R^s domb til Namb
i Jffuers boe och gods, och Jffuer selff tilforn inden tinge har bekiendt
och vidgaaet at vere Otte Marsuiin en stor rest paa sine
Regenschaber schyldig, som hand derfor har pantset ham sin gaard
och formuffue, intill hans regenschaber bliffuer forhørt, Thi vide
25 vi ei med same pant och der paa forhuerffuede tingsvidne
Wrigtig eller emod forordningen ad vere omgaaet och handlet
Men melder det vid magt / Satte Jens i rette, om
Jffuer icke bør efftercome sin vdgiffne obligats, och betale inden
 $\overline{3}$ Solemercke effter Privilegierne, eller derfor liide Jndførsell
30 och vurderingh i hans pant, effter hans obligats, Pantebreff,

465: 16 domb dombrev

18 Efter aff är indsteffnde struket

20 Namb (nam) ä. införsel, pantning

24 forhört genomgångna, reviderade

27 melder (mæler) vid magt jur. förklarar giltigt

och Velb: Landsdomers dombs indhold, och begierde dom, [465]
 Jffuer Jacobssen suarede, ad hand ydmÿgeligen forseer sig till
 den gode Mand icke strenger med hannom paa det yderste, om=
 seende hans saa vel som hans fattige barns, elendige vill=
 kaar, Dømbtt, Effterdj Jffuer tilforn haffuer anslagit sin 35
 giæld och gods, Och
 der effter tilsagt sit barn for hindis Møderne,
 Som i børnebogen findis indført, huorfor, Saa vel
 som, for huis hand till Velb: Otte Marsuiin, effter Regenschab
 kand schyldig bliffue, Jffuer i pantset sin gaard, med huis der 40
 i kand findis, effter Pantebreffs indhold, Som vid Velb: Lands=
 domers domb er vid magt kiendt, huilchen domb her for retten
 med sambt Jffuers vnderschriffne beseglede obligats, fremleggis, paa
 huis Jffuer den gode Mand schÿldig bliffuer, Thi viste B. och
 Raad icke rettere ad kiende, End Jffuer io bør effterkome 45
 sin udgiffne obligats, och betale inden 3 Solemercke, effter Privi=
 legierne, derfor lide Jndførsel och vurdering i for^{ne} pant, effter
 K.M^s mandat och pantebreffuens indhold / # 2a: yfduskt.

- 465: 31 Efter *Landsdomers* är *doll* struket
 32 *forseer sig till* förlitar sig på
 33 I kanten *Jffuer / Jacobssen*; *strenger med hannom paa det yderste* förfar strängt med
 honom
 35 *anslagit värderat*
 36 Efter *Och* är *effter hans med egen hand underschriffne forte* struket i hs
 37 *tilsagt* utlovat o.d.
 37 f Efter *Møderne* är *huorfor, Saa / vel som* struket
 38 *børnebogen* ä. troligast om särskild protokollsbok för uppgifter om omyndiga barns arve=
 delar och om personer som utsetts att vara deras förmyndare (jfr Vä stads arvebok)
 43 *obligats* ä. jur. skriftlig förbindelse

[466] Peder Erichssen haffuer vid Stadstienere Baltzer Lauritzøn och Jon Laßenn
som de vid deris eed hiemlede, ladet indsteffne Anders
Spendere till vidnisbyrd ad paahøre och till dombs an-
langende Trusell och vndsigelse paa hans liiff Anders
5 schall hafft i sinde och endnu haffue, Disligeste ladet
hiidsteffne Casper schomager och hans hustru,
Peder Casperssen och hans hustru Saa och Friderich Bartscher
och Jørgen Slagter her samesteds, deris sandhz ad till=
staae, Och gaff Peder Erichssen tilkende, at Anders
10 for det første sig ladet forlyde, da hand møtte Peder Erich-
sen paa kirkegaarden med en vedØxe paa armen, ad
haffde det icke verit paa den sted, schulle Anders haffue lagt
ham der, $\bar{2}$. At huor hand kand finde Peder Erichssen enten
paa volden eller paa marcken, emellom Nesby och dette,
15 schulle hand giffue ham sin rest, Saa hand schulle icke gaae
leffuendis fra ham, Och førde Peder Erichssen effter^{ne} vid=
nisbyrd, Peder Casperssen vant effter R e c e s s e n, At forleden
Søndag, mod afften, kom Anders Spendere ind till Peder
Casperssen, lod Peder Casperssen hente en kande øll, och schenckte
20 Anders en gang med, Och lagde Anders saa ud $\bar{2}$ *skilling*, och
Peder Casperssen $\bar{2}$ *skilling*, Och lode hente en kande igen, J det kom
Casper schomager fra Væ, spurde Peder Casperssen Casper, om hand icke
ville siide, Suarede Casper, Nei, da suarede Anders, Nei hand si=
der intet saa lenge ieg er her inde, och bad Anders Casper sette sig,
25 Suarede Casper effter[er]dj du beder mig saa tiit, vill ieg side, ieg
har 2 *skilling*, vil ieg dricke dem bort, der Casper satte sig, sagde An-
ders, huor schal det vere med det vi er i deele om, vil J icke giff-
ue mig nogen penge, Suarede Casper, huor kand ieg giffue dig
penge, du kand icke hiemle mig det du har solt, som ieg for=
30 staar aff Gurriss Suenssen och Niels Poffuelssen, Da sagde Anders

466: 4 vndsigelse jur. hot mot ngns liv och välfärd
6 Efter *hustru* är *disligeste* struket
7 Efter *hustru* är *Elnes* tillskrivet över raden men åter struket
10 f *sig ladet* ... ad yttrade sig
12 *lagt* fällt omkull, dödat
15 *giffue* ... *sin rest* slå ihjäl

ieg vill giffue Niels Poffuelssen den kroghasede det der ryger, som [466]
 groffucre bleff sagt, och schal ieg sige det paa Raadstuffuen,
 Suarede Casper, fly mig huad breffue ieg schal haffue, schal du
 faa din betalningh, Suarede Anders, scham faa Peder Erichssen
 den falsche hund, Saa schulle hand vist faa, och kunde ieg icke 35
 anderledis faa streeg till ham, schulle hand lure effter
 naar hand tog till Nesbÿ, thi hand haffde altid crinde diid,
 Da schulle hann giffue ham en terepenge, saa viit hand schulle
 haffue fornøden, och behoff, Schiød Peder Erichssen sig
 till videre vidnisbyrd, Casper schomager, och hans hustru, 40
 och en quinde som er der i gaarden, foruden Peder Casperssens
 hustru / ... Anders Spendere suarit her till, ad
 huis Peder Casperssen har vundet om Niels Poffuelssen, er Anderss W=
 sant paasagt, disligeste om Peder Erichssen, som Anders vid
 siels eed vill bekreffte, Och er ham paavundet for had och 45
 affvind, formener Casper icke bør vinde paa Anders slig vrang

466: 31 *kroghased* (numera blott om häst) krokig i hasorna; *giffue ... der ryger* eufemism för *helvete* e.d.

36 *faa streeg til ham* få tillfälle att träffa honom, ge honom ett slag, hugg etc.

38 *terepenge* (tære-) eg. reskassa; vad ngn behöver

39 Efter *haffue* är *fors* struket

42 I kanten *Anders / Spendere*,

45 *paavundet* tillskrivet, pådyvlat

46 *affvind* avund(sjuka), missunnsamhet

[467] beretning, før Casper faar ercklerit sig, for slig Sag Beente
 Remesniders har scheldt ham, Och icke Anders truid och
 vndsagt Peder Erichssen, Mens naar Peder Erichssen antvorder
 Anders huis breffue hand forholder ham, ere de venligen
 5 och vel forligte / End schiød Peder Erichssen sig till
 for^{ne} Friderich Bartscher och Jørgen slagter, ad vidne deris
 sandhz, saa viit de har hørt aff Casper och hans hustru i denne
 sagh / ubdskt #

Henrick Pederssen Stadskemner paa hans vegne Niels Truidssen beuiiste mz
 10 Stadstienere Baltzer och Jon, ad haffue ladet indsteffne
 dennom som rester med deris schat, som er paaboden ad
 udgiffuis till Michaelis neruerende aar $\overline{1636}$, effter Re=
 stantzregisters indhold, som bleff lest och paaschriffuet / Satte
 i rette, om de icke bør betale inde $\overline{3}$ Solemercke, eller
 15 derfor liide vurdering effter Re c e s s e n, med delens om=
 kost, och begierde domb / Bleff parobt, om no=
 gen var, som her till ville suare, var der ingen, DØMBT,
 Bleff de tilfunden ad betalle inden $\overline{3}$ Solemercke, eller der=
 for lide vurdering effter Re c e s s e n, med delens omkost, med
 20 huis kand billigen paagaae, for de icke i tiide har
 villet udlegge och rette dem effter Ko: M^s breff / # is:

Morten Christenssens K.M^s fogits $\overline{2}$ Raadstuffue i tuende Sager /

Anders Spenderis $\overline{2}$ Raadstuffue paa Peder Erichssen som til $\overline{1}$. Raadstuffue /

Friderich Carllssens $\overline{3}$ Raadstuffue paa M. Christopher for giæld /

467: 18 de över raden

20 Efter for är huis struket

21 billigen rimligen; paagaae (om belopp:) tillkomma

Fredagen den 25 Novembris, Anno 1636.

[468]

Peder Erichssen beuiste med Stadstienere Baltzer Laurssen och Jon laßen som de vid deris eed hiembledede, haffuer ladet indsteffne Anders Spendere till vidnisbyrd at paahøre, disligeste ladet hiidsteffne Casper schomager och hans hustru, Peder Casperssens hustru Elne, En quinde vid naffn Marine til hiem i Caspers gaard, deris sandhed ad tilstaa, Saa vel som indsteffndt Fride- rich badscher och Jørgen Slagter, Och fremstod Casper och vant effter Recessen, at forleden Søndag 8 dage kom hand fra Væ, hiemb, och gick ind til sin Søns, Peder Casperssens, da sad Anders for ham, och bad de ham side, Saa satte Casper sig ned, och lagde de huer 2 skilling ud, till 3 stobe øll, och icke Casper drack offuer 2 gange, da talde Anders om nogen giæld, och spurde, om Casper haffde nogen penge, eller hand vilde kome till ham och tage vurdering, da sagde Anders videre, Scham faa Peder Erichssen ieg kand icke faa registreringen fra ham, och ieg schal lure effter ham emellom Nesby och dette, om ieg kand icke kome ham andersteds offuer, och saa schal och Jacob Anderssen faa den rødscheggede schelm, det første vi kommer i selschab samen, Thi ieg haffde vundet kost och tering aff Peder Erichssen haffde icke hand verit / Da suarede Casper, see till huad siger, Anders, om de got folck, thi de giffuer det icke effter om de faar saadant ad vide / Och bad Casper Anders caßere sine breffue, som var Casper's handschrift, Casper ville caßere sine breffue / Videre sagde Casper, at Niels Poffuelssen haffuer en part dervdj, och Anders icke kunde bestaae Casper den giæld, hand haffuer solt Casper, Da suarede Anders, at hand ville giffue Niels Poffuelssen nogit paa sin nesse den krog- hass, och hand ville giffue dem en dieffuel tilsammen / Sidse

- 468: 3 Först på raden är *vidnisbyrd* struket
6 *til hiem* boende
7 *ad tilstaa* över raden
14 Efter *hand* är *k* struket
17 *schal* över raden
18 *om ä. fr. och*
19 *rødscheggede* rödskäggige (tecken på falskhet o.d.); efter *første* är *ieg* struket
20 f Efter *samen* är *thi ieg haffde icke tafft kost / och tering till landsting haffde icke hand verit, med Peder* struket
22 Efter *huad* synes *du* vara utelämnat
23 *giffuer ... effter* tillgiver, förlåter
27 Efter *bestaae* är *Anders den giæld, h* struket

[468] Casper schomagers, vant i ligemaade, at hun hørde at Anders sagde, at Peder Erichssen schulle faa scham, ehuor hand bar sig ad, saa schulle och Jacob Anderssen faa den rødscheggede schelmb / Suarede Casper, see til huad du siger om de got folck,
 35 kommer det for dem de tager det icke till tacke Niels Poffuelssen haffuer en part i den giæld, du kand icke hiemble den giæld Anders suarede, Niels Poffuelssen vill ieg giffue en paa Nesen, den kroghasen, och det scharn, Och sagde Anders, ad hand haffde en øxe ville gaa til Jens Smed med, och hand møtte Peder Erichssen
 40 paa kirckegaarden, och haffde det icke verit paa den sted, ville hand kiørd øxen i Peder Erichssen, huilche sidste ord Anders før den tiid sagde / Elne Peder Casperssens vant i lige maade, At for^{ne} tiid før Casper kom fra Væ, begynte Anders sit snack om Peder Erichssen och den trette de haffde hafft før,

468: 35 *tage* är struket och ersatt med *tacke*; *tager ... till tacke* tager väl upp
 37 *Anders suarede* samt *ieg* över raden

huilchen spot hand fick aff landsdomen, och sagde ad Peder Erichssen [469]
 schulle faa scham for det och for andet mrc, Och sagde
 Anders videre ieg gick paa volden hin dag och saae effter ham hand
 var aff bye, haffde ieg seet ham da, schulle hand faaet saa
 megit hand haffde hafft behoff før hand haffde naaet porten, hand 5
 har alt ieffnt erinde till Nessbÿ, ieg schal vare paa ham en
 gang enten hand tager diid eller deden, Jeg schal
 giffue ham en terepending før hand komer frem, saa megit
 hand haffuer behoff, Marine Christophers dotter, vant i lige
 maade, ad her hun hørde Caspers quinde schrige, kom Marine 10
 først diid, och tog barnit aff vuggen, och saa hun Casper slog An-
 ders med en kande, som Casper tog paa bordet, och Casper saa
 gick ud ad stegersdøren, och sagde Casper, vil du icke
 vige stuffuen, da faar ieg, och gaff hun intet agt effter deris
 snack / ... Anders Spendere suarit her till, at sligt 15
 kand forstaaes aff Casper, ad scheer for had och affuind, och for-
 mener, icke sligt maa schee, fordj hand er besigtet,
 och ad hand bør for sligt ercklere sig, før hand ham sligt
 paavinder, Och huis de haffue vundet er ham vsant paa=
 sagt, naar Peder Erichssen lader ham bekomme sine breffue, 20
 som Anders ham til troer hand faaet, er deris klamer
 och trette adschildt, Casper suarit, ad hand icke haffuer
 vundet aff had eller affuind, och begierer Anders vill
 fremlegge, huor med hand kand beuise, ad hans vid=
 ne icke bør vere vid magt, eller selff haffue sine ord hos sig / # ia. ubd 25
 skt.

- 469: 1 *fick* över raden; *landsdomen* fel för *landsdommeren*
 2 Effter *andet* är *med* struket
 3 *volden* över raden; *hin dag* häromdagen
 4 *schulle* och *hand* i *hs* i motsatt ordning
 5 *behoff* över raden
 7 Efter *enten* är *gang* struket; efter *Jag* är *ta* struket; *deden* därifrån
 13 Först på raden är *ud* struket; efter *och* är *togh* struket
 15 I kanten *Anders* / *Spendere*
 17 Efter *icke* är *maa* struket; *besigtet* prövad
 19 *paavinder* som vittne tillvitar
 21 *klamer* (klammer) träta
 25 *vere* över raden

[469] Bleffue Casper schomager och Anders Spendere i dag her for retten ven=
ligen och vell forligte, om deris tuistighz først slags=
maall, dernest om huis giæld Casper Anders affkiøbt,
effter S. Peder Kremer, At Anders schall leuere Casper sin
30 handschrift igen, och Casper leuere Anders der emod huis breff=
ue Casper der emod haffuer i samme sagh / Och schulle de her
effter vere gode venner, och gaff huer andre der paa deris
hender /

Friderich Carllbens $\bar{4}$ Raadstuffue paa M. Christopher hanssen for $\bar{6}$ daler paa
35 hans S. broders Jens hanssens vegne, och $\bar{3}$ mark paa hans eg=
ne vegne, hannom schyldig, Satte i rette om M. Christoffer
icke bør betalle inden $\bar{5}$ dage, eller derfor liide vurdering, med
delens omkost, och begierde domb / Baltzer och Jon hiemblet vid
deris eed loulig her till vere steffndt / M. Christophers suar
40 her til berette Anders Spendere, at hand schiuder sig til Friderich
Carllssen bør steffne hannom først ind for Probsten / Friderich Carlssen
begierde domb effter O /

Morten Christenssens Ko: May^{ts} fogits $\bar{3}$ Raadstuffue vdj tuende Sager /

Anders Spenderis $\bar{3}$ Raadstuffue paa Peder Erichssen, som til $\bar{1}$. Raadstuffue /

469: 28 *affkiøbt* sonat genom erläggande av pengar (böter, skadestånd)
29 I kanten *Anders / Spendere*
30 *handschrift* (handskrivet) dokument; *och* är dubblerat i hs; *der / emod* ersätter struket *igen*
35 Efter *S.* är *J* struket
39 I kanten *M. Christopher*,
40 *til* över raden
42 Anteckningen ofullbordad

Fredagen den 2 Decembris, Anni 1636.

[470]

Hans Prutzis Voldmesters 1. Raadstuffue paa Niels Tomissen guldsmid
for 3 daler penge hand har faaet ad arbeide aff, .. Loffuet Niels
els i morgen ad betale /

K.M^s fogit Morten Christenssen haffuer vid Stadstienere Baltzer Lauritzøn och 5
Jon Laßen ladet indsteffne Møllerne her i byen som haffuer
hestemøller i brug, Och dennom foreholt, ad de effter denne
dagh icke maler nogit Malt for nogen inden eller uden byes,
med mindre de som lader male io haffuer K.M^s Tolderis
Thomis Anderssens sedell till møllerne paa huor viit de huer 10
gang lader male, effter K. M^s der om udgangne forord-
ning / Der hos forbiudis ad ingen her i byen schal fordri-
ste sig till nogit malt her fra byen ad udføre, och lade paa
andre steder, end paa de hestemøller her i byen male,
Saa frembt huo her emod sig lader befinde icke vill tilta- 15
lis och straffis, som den der K.M^t sin Told och rettighz vill
frasnige, och forkrencke /

Anders Spenderes 4 Raadstuffue paa Peder Erichssen for hans breffue hand ham
forholder, Och fremlagde Anders schrifftlig forset, som bleff 20
och paaschriffuet / At hand sine breffue Peder ham forholder, be-
gierit, som er domb Eschning och Registrering, uden videre trette
Och begierer Peder Erichssen maa staa ham til rette, for vnødig tret-
te, Och begierer domb / Peder Erichssen suaret, at
efftersom han tiltalis aff Anders for for^{ne} breffue, hand for-
mener ad Peder ham forholder, Saa vid Peder ham intet videre 25

470: 4 I kanten *Niels / Thomissen*,

6–8 I kanten under *K. Ms fogit: paa / Tomis / Anderssens vegne*

7 *hestemøller* hästdrivna kvarnar o.d., senare kallade (häst)vandringar

10 I kanten *Malt Thold*

14 Efter *end* är *h* struket

17 *frasnige, och forkrencke* ä. undandraga sig och överträda

19 *forset* skriftligt inlägg; sist på raden saknas ordet för 'läst'

21 *Esching* treskodom

24 I kanten *Peder / Erichssen*

[470] nu ad suare, end efft[er]dj den sag som har verit emellom Anders, Peder och Lyder Nibur, bleff til Landsting nedlagt, Och alle deris breffue i samme sagh effter Velb: Landsdomers domb, magtløss kiendt, och icke kommer nogen parterne vide=
 30 re til gaffn eller schade, i nogen maade, Satte *derfor* i rette om hand icke bør for saadan Andersis vfornøden deelemaall fri vere / Och fremlagde Peder Erichssen under Landstingschriffuers hand, en beuiiss, som bleff lest och paaschriffuet, En Slut[l]ig Landsdomers domb eller forligelse, j5 Junii, i636, At emellom
 35 Anders och Peder Erichssen och lyder Nibur, forhandlet, at parterne bleffue venligen forligte, ad Peder och lyder deris penge i retten nedsat och leuerit schulle igen optage och paa begge sider quiterede omkost, och *dermz* alle deris forhuerffuede breffue i den sag magtløss, och icke nogen dem
 40 til gaffn eller schade i nogen maade / Anders suarit, ad de breffue hand escher, komer icke den sagh ved / Opsat
 till neste Raadstuffue /

Peder Erichssen haffuer ladet indsteffne Anders Spendere och fremlagde schriftlige vidner, her till Raadstuffue udgiffuet, den j8 N o v e m b:
 45 nestforleden, som bleff lest och paaschriffuet / Peder Caspersen ad haffue vundet om trusel mod Peder Erichssen, med videre /

470: 27 nedlagt hänskjuten
 29 magtløs ogiltig
 30 i rette över raden
 31 for över raden
 31 ofornøden ä. onödigtvis
 32 Först på raden är *Opse* struket
 33 Efter *hand* är *som* struket; *Slut[l]ig* osäker läsning
 41 *Opsat* uppskjutet, bordlagt
 44 *udgiffuet* inlämnade

End fremlagde Peder Erichssen andre schrifftlige vidne her till [471]
Raadstuffue gaaen, 25 No v: nestforleden, som och bleffue le-
ste och paaschriffuet / Casper schomager, hans hustru, och Elne Pe-
der Casperssens vundet om for^{ne} trusell med vider vundet, disli-
geste Marine vundet, om slagsmaall emellom Anders och Casper, 5
begge fremlagde breffue forseglede / Gaff Peder
tillkiende, at efftersom hand ladet indsteffne Anders for saa-
dan hans scham, trusel och vnds sigelse, som vidnisbyrdenc
paa Anders vundet, er Peder Erichssen en borgen begierendis,
effter Recessens 45 articul, Anders suaret, ad ham 10
er vsandt paavundet, schiuder hand sig till ad indsteffne vid-
nisbyrd er emod ad sige sin sandhz, aff de som vare inde
och schilde Casper och ham ad, Och ydermere 2 bønder som
vare der før Casper kom fra Væ, och de kiørde ud, som portene
schulle luckis, Som ere Hans Axelssens quinde, Jacob Reinicke, 15
den vnge, Jtem, Oluff Trumslager, Søffrens quinde Margrete,
Christopher Bliteckers quinde, Anders Kaares Søsterdotter Lucie,
och Hans Pottemagers dotter /
Bleff Anders forelagt at lade Peder Erichssen vere vfridet
i alle maade, Anders Spendere suaret, ad hand be- 20
plichter sig paa sin ehre och liiff, ad hand icke schall vfør-
me Peder Erichssen i nogen maade / # 1S:

Jacob Anderssen berette, ad effterdj hand i dag hører nogen vidner oplexis, som ham
tilforn er aldellis Wbeuust, och effterdj same vidner melder ad 25
Anders Spendere ham scheldet for en rødscheggit schelmb,
Saa vel som och sagt hand schulle faa scham, Er Jacob
her for retten begierendis, Om Anders sligt her for ret-
ten vill vidstaae, eller hand ham det nøiagtigen kand
offuerbeuise, Och om saa er hand ham det paasagt, och det
icke kand beuise, da ham det paasagt som en letferdig 30

471: 10 I kanten Anders / Spendere

18 Sist på raden är Peder Erichssen formen struket

19 lade vere vfridet lämna ifred

21 vførme ä. jur. föroläpna med ord el. gärning

24 wbeuust (formen är ant. felskriven för -beuist el. influerad av ty. unbewusst) obekant, okänd

26 skam här möjl. stryk

29 paasagt beskylld, tillvitat

[471] løgnere och ehre schendere, och selff bliffue den ham paasagt /
Anders Spendere suarit, ad hand icke vid mz Jacob
Anderssen andet end ehre och got, Ei heller hand ham paa=
sagt andet, Jacob begieret Raadstuffvidne her effter /

35 Margrete S. Anders Schredders, vid Jacob Anderssen gaff last och klage paa
en Soldat vid naffn Niels *perssen* och hans hustru, hurledis de
forleden Onsdag efftermiddagh, ere indkomen till Margre=
tis, først Nielsis hustru, och offuerscheldet Margrete med
ehrrørig och vquems ord, strax bortgaaen, och igenkomen
40 med sin mand for^{ne} Niels, och Niels strax offuerfaldet
Margrete och tuehendis slagit hinde i hindis siide mz
en knaggestruff, och 3 slagh offuer hindis arm, saa det siu=
nis brunt och blaat, Och begierde Jacob 2 mend ad
udneffnis, som Margrete kunde besigte, hurledis hun aff samme
45 slag er ilde medfaren, bleffue tillneffnde,
Gabriell Jacobssen och Friderich Carllssen,
At de strax effter taxten bliffuer følgagtig / # jS:

471: 31 I kanten *Anders Spendere*,
37 Efter *indkomen* är *for* struket
38 *offuerscheldet* överhopat (med skällsord)
40 Efter *och* är *s* struket
41 *tuehendis* ä. med båda händerna
42 *knaggestruff* knölpåk
44 *samme* öve raden

Gabriell Jacobssen och Claus Poffuelssen bleffue aff Borgemester och Raad [472]
forelagt, /: efftersom de haffue forsicherung aff S. Hans Nielssen
for Hans Stiffsøns federne :/ At de haffue i agt och
tage effter Hansis død endnu forsicherung aff hans effterleff=
uersche for huis Hansis stiffsøn tilkomer, som forskriffuet, Som de 5
ville ansuare,

Anders Peterssen aff Lybeck haffuer vid Stadstienere Baltzer och Jon ladet
indsteffne Henrick Frich for 292 mark j3 *schilling* Lÿbsch, hand
hannom schyldig en rest paa hans udgiffne handschrift, Och 10
fremlagde Anders en handschrift under Henricks egen hand och Segll
som bleff lest och paaschriffuet., dat: i9 Maii, 1634, paa 624 mark
j4 *skilling* lÿbsche, ad betale Anders, eller handschriftens indhaffuer til
Martini nest effter, uden hinder eller schade, Bag paa for^{ne}
handschrift findis antegnit ad vere betalt aff henrich Anno 1635,
in Martio – j00 mark, Noch till Jacob Gode i Ydsted – j00 mark, och in 15
Junio til Hans Buck i lÿbeck – 200 mark, Berette Anders,
ad henrick foruden for^{ne} handschrift bliffuer ham schÿldig end=
nu for gods for – 67 mark 15 *schilling* lÿbsche, Satte Anders i ret=
te, om henrick icke bør betalle inden 3 Solemercke, eller derfor liide
vurdering och begierde domb / .. Paa henrick Frichs vegne 20
suaret Jacob Anderssen ad henrick haffuer betalt Anders
j00 mark, som findis uden paa vdtogit, och den gandsche rest fin=
dis inden vdj vdtogit, som er de 292 mark j3 *skilling*, huor aff kand
forstaaais, efftdj icke findis nogen datum, naar resten er bleffuen
schriffuen och de 100 mark betalt, kand derfor noch sees de j00 mark ad vere 25
betalt siden resten er schriffuen inden vdj Anders peterssens vdtogh,
med Andresis hand schriffuen, Setter derfor efft[er]dj beuises med An=
dresis egen hand de j00 mark at vere betalt, om henrick bør for
de j00 mark fri vere, som findis ad vere betalt, Och fremlagde
Jacob et vdtogh under Anders Peterssens hand, daterit j8 30

472: 2 f I kanten under Gabriell /: och / Claus / Poffuelssen; forsicherung säkerhet

3 Efter Hans är Søns struket; och här =att

7 Raden börjar ute i kanten Jehan Christenssen i Søllisborgh (: Sölvesborg), struket; vid genom
10 en handschrift över raden

21 I kanten Henrich / Frich; efter betalt är ham struket

22 vdtogit utdraget, sammanfattningen

30 Efter hand är en v struket

[472] M a i i, $\overline{i634}$, liudende paa – 624 *mark j4 skilling*, End findis paa same vdtog antegnit, som Jacob begieret ad indföris, disse ord:
 Alß bliffit noch pro Resten *mark 292 – j3*, End begieret Jacob ad indföris som paa den fierde side aff same vdtog findis
 35 antegnit, disse ord: Hier up entfangen – *mark j00 "* – / Huil= chet vdtogh bleff lest och paaschriffuet / Anders suarit, ad de j00 *mark*, som bag paa for^{ne} udtogh findis antegnit er eblant de 400 *mark*, som paa handschriffen findis antegnit, indregnit, Och begieret Anders /: efft[er]dj henrick er indsteffndt mz sin re=
 40 genschabsbogh :/ ad Henrick vid sin eed vil benegte, hand icke er ham schyldig, de 292 *mark 13 skilling*, och hand haffuer betalt de 100 *mark si=* den den tiid paa vdtogit er schriffuet ad restere de 292 *mark 13 schilling*, eller hand bør det beuiise / Jacob suarit, ad nochsom er beuiist med same vdtogh efft[er]dj resten findis antegnit in=
 45 den til, och de j00 *mark* vden paa vdtogit, och ingen tuist de haffue om andet regenschab emod de 100 *mark*, som findis mz Andresis egen

472: 33 *Alß bliffit* plattyska: »also bleibt», alltså kvarstår
 35 *Hier up entfangen* plattyska: härefter mottaget
 40 Orden *bogh* och *vil* över raden
 41 I början av raden är *det* struket
 42 Efter *den*² är *till* struket
 44 *same* över raden
 45 *ingen* ersätter struket *de*
 46 *de* över raden

hand antegnit at haffue anamit, Och ingen bedre beuiiss [473]
 kand schee, end med en mands egen hand, thi om de haffde
 verit *schriffuet* bag paa Vdtogit, der resten bleff *schriffuet* inden vdj haffde vel
 Andres sat en streeg der *offuer*, Mener *derfor* henrick bør for
 de j00 mark frii vere / Bleff Henrick Frich fore=
 lagt ad møde her selff med sin regenschabsbog neste Raad=
 stuffue / 5

Morten Christenssen haffuer ladet hiidsteffne Hans Jehanssen i Noseby prestegaard,
 til dombs, anlangende fogedepenge aff den part for^{ne} gaard
 Hans har stedt och fest aff her Jørgen *perssen* Capelan her i Christianstad, 10
 som er aff 80 daler, 8 slette daler, Och efftersom forleden den
 4 Nov:, her Jørgen paaschudt, om den gode Mand Slots=
 herren siunis, Sambtøcker her Jørgen Morten Christensen
 same fogedepenge, huorfor effterdj den gode mand icke da
 var tillstede, Sagen bleff sambtøckt ad beroe til den gode
 mand hiemkomb, Formente Morten Christenssen effterdj den gode
 Mand Slotsherren, mesten siden den tiid har verit tilstede,
 om her Jørgen haffde villet anModet den gode Mand, haffde
 hand vell hafft tiid och respiit til / Til med har her Jørgen
 selff soeret for Morten 22 Nov: forleden, ad hand ei ville 20
 anmode den gode Mand Slotsherren der om / Setter *derfor* i
 rette, efft[er]dj det er hans rettighz, om Hans icke bør ud=
 legge till ham for^{ne} 8 daler, fogedepenge, och dem betale inden
 15 dage, eller *derfor* lide vurdering, med des anvende om=
 kost, och begierde domb / Hans Jehanssen fremlagde 25
 her till sit *schrifftlig* Suar, som bleff lest och *paaschriffuet* /. At
 der Hans stede den halffue gaard loffuet her Jørgen ham ad schulle
 vere fri for fogedepenge, dog en villighz till her Jørgens hustru,
 formener sig fri for Mortens tiltalle, och huis for retten
 affsigis en gienpart / .. Morten Christenssen for= 30

- 473: 3 *inden vdj* över raden
 5 Efter *Bleff* är *Ander* struket
 9 *fogedepenge* tillträdesavgift (som erlades till ridefogden)
 11 Efter *daler*² är *de* struket
 12 Efter *Jørgen* är *sig* struket
 16 *mand* över raden
 20 *soeret* svurit, förbundet sig
 25 I kanten *Hans / Vrtegaardsmand*,
 27 *haffue* över raden
 28 *villighed* (mindre) avgift, ofta erlagd in natura
 30 Efter *Christenssen* är *so suarit* struket

[473] mente her Jørgens hustru ingen fogedepenge berettigit,
 mens Morten Christenssen och begierde domb / Dø m b t t,
 efft[er]dj K.Ms befalninger tilholder fogederne deris Thien=
 de penge, och her Jørgen har stedt och fest Hans forn^e halffue
 35 gaard, Thi bleff Hans tilfunden ad betale till Morten
 forn^e fogedepenge, inden j5 dage eller derfor lide vurdering,
 effter Recessen /

Niels Poffuelssen Raadmand haffuer vid Stadstienere Baltzer och Jon som de vid
 deris eed hiemlede, ladet indsteffne Gabriel Jacobssen
 40 och Jacob Marsellessen til vidnisbyrd ad paahøre, Och frem=
 stod Margrete Dominiçi Paaschis her i Christianstad, vant effter Re=
 cessen, At der godsit bleff registrerit effter S. Lucie Rasmus Piils,
 kom Susanne Michels dotter diid om efftermiddagen
 mod afftenen, Om anden dagen effter, schiiffet Gabri=
 45 els hustru, och Marie Peders Erichssens dem emellom, och fick
 Susanna en forit trøie, nogen huiid giørn, nogen sort
 giørn, benckedynevaar et eller tu, och noget linit,
 j dug, j lagen och j pudevaar, j oplet, Och paa det hun schulle

473: 33 Efter *fogederne* är *ad* struket
 35 *tilfunden* ä. jur. dömd
 39 Efter *Jacobssen* är *och* struket
 42 S. över raden
 43 Efter *om* är *afftenen* struket
 44 Efter *schriffet* är *qu* struket
 46 *forit* fodrad; *giørn* ä. (tvinnat) ullgarn (i synnerhet fint, färgat)
 47 Efter *giørn* är *nog* struket
 48 *oplet* ä. om översta, broderade delen av särk, äv. om löst livstykke

lade sig nøie, fick hun en Christne huffue med nogit forgylt	[474]
Sølf paa och et lidet perlebonde med forgylte dopher emellom,	
huilchz S. Rasmus Piil kaste til hinde,	Sidze Hans Jepssens
her <i>ibidem</i> , vant iligemaade, same ord /	Mette Jens dot=
ter her samesteds vant iligemaade same ord /	End vun=
de de ad Susanne fick ydermere same tiid 2̄ kiister, huil-	5
chz gods sambt kiister Susanna lod føre ind til Pcter Smids,	
End vant Sidze Hans Jepssens effter R e c e s s e n, ad vngefer 3̄	
vger før S. Lucie døde, vid 14 dage effter L u c i e bleff siug,	
kreffde Susanne for ^{ne} sin moder L u c i e 6 daler hun var hinde	10
schyldig, Och ville Susanne icke gaae ud før hun fick sin	
betallningh, Saa gaff Lucie hinde en Sengedyne och en hoffuet=	
dyne for de 6 daler, der effter sagde Susanna til hindis Mo=	
der, ad hun var hinde endnu 2 mark schyldig, Da suarede	
L u c i e, ad Susanna haffde der emod en dug saa god som	15
j daler, den motte Susanna beholde for de 2 mark, Saa førde	
Susanna for ^{ne} Sengedyne och hoffuetdyne til Peter Smids /	
Fremlagde Niels Poffulssen en beuiiss under Susannis bro=	
ders Hans Michelsens hand, som bleff lest och paaschriffuet, At	
ham er vitterligt Susanna var tilstede den dag Regi=	20
stringen holdis, och bleff hindis giæld indført, saa megit hun	
viste, Och har Rasmus giffuet hinde beuiiss paa hindis fe=	
derne huis hand schyldig, Och bleff de forente i hans och	
Gabriels neruerelse, om federnit / # ia:	
Beente Claus Schultis haffuer vid Stadstienerne Baltzer och Jon, ladet ind=	25
steffne Peder Casperssen med en domb Stadsfogeden udgiffuet	
Beente och ham emellom om giæld, och begierde ad	
Borgemester och Raad ville l i q u i t e r e denom emellom, Bleff fore=	
lagt Peder schal med indlegge for ^{ne} domb til neste Raad=	
stuffue, ad de kand l i q u i t e r e dem emellom, om de ville	30

474: 1 *Cristne huffue* dopmössa

2 *paa* över raden; *perlebonde* pärlband, att bära om halsen eller i håret; *dopher* fel för *dusker* tofsar e.d.?

30 Efter *stuffue* är *ad* struket

[474] paa begge sider lade dem nøie /

Morten Christenssens K.M's fogits Ī. Raadstuff paa Anders Spendere for slagsmaal /

Noch hans Ī. Raadstuffue paa Niels Tomissen for slagsmaal och bloduide, opdult /

Noch Ī. Raadstuffue paa Jørgen hanssen doretis Søn for slagsmaal, och det dult /

35 Noch Ī. Raadstuffue paa Josep Mølleres Søn for slagsmaal paa lybsch henrik /

474: 33 (*op*)*dult* förnekat; *slagsmaal* (närmar sig stundom bet. misshandel, överfall)

Fredagen den 9 Decembris, Anni 1636.

[475]

Anders Spendere och Peder Erichßen emellom 4 ting 2 Decembris, Sagen
endnu optagen till neste Raadstuffue, om de herforinden
kunde foreenis /

Hans Prutzis 2 Raadstuffue paa Niels Tomissen Guldsmid for 3 daler /

5

Morten Christenssens K. Ms fogits 2 Raadstuffue vdi fire sager /

[476] Fredagen den $\bar{i}3$ Januarii Anni $\bar{i}637$.

Morten Christensen Kong: May^{ts} fogit, fremlagde et Kong: May^{ts} missiue
breff, som bleff lest och paaschriffuet, huor i indeholdes eblant an=
det, ad Borgemester och Raad schall sette och taxere vognleier,
5 huad vognmendene schall haffue for huer miill till leie, och ad
B. och Raad dermed indseende haffuer, ad samme taxt bliffuer
hollden och effterkommen, Och der hos forordnet huad straff
de schall haffue som forordningen offuertreder,

Morten Christenssens \bar{i} Raadstuffue paa Jørgen Merche kleinsmid for kryb=
10 schytteri hand her i friheden sidst forleden begich, Jmod Recessen /
huilchen deele hand paa Slotsherrens vegne haffuer opreist /
Jørgen Merche suaret, ad naar got folck leuerer hannom nogen
bøsse ad forferdige, da gaar [hand] undertiden uden porten och pro=
berer dennom, och ei schall beuiis hand haffuer schøtt nogenn
15 fugell, Morten Schiød sig till beuiisning till $\bar{4}$ Raadstue /

Søffren Jensen Kong: May^{ts} schriffuere her i lehnit, fremschicket vid sit visse
bud sit schrifftlig indlegh som bleff lest och paaschriffuet, Indehalldende:
Att efftersom hans brødre paa vnderschedlige tider hidschicket adschil=
lig vare, fisch, silld, salt, hand paa deris vegne igien her och till an=
20 dre soltt och forhandlet, dog selff en partii gods, der iblant hafft ad
forhandle, Saa paa det ingen borgerschabet som handell bruge dem
der offuer schulle besuere, eller paakiere, effterdi hand ei er suoren borgere,
haffuer hand aff en god villie for same ringe kiøbmandsbrug paa nogen
faa Aars thid hafft, erlagt 30 slette daler, som hand till Henrich Pederssen byes kem=
25 ner ladet leuere, och hand sig thill regenschab haffuer ad føre, Begierer ad

476: 1 1637 ä. fr. 1636

6 indseende överinseende, uppsikt

9 kleinsmid klensmed; krybskytteri tjuvskytte

10 friheden stadens gemensamma utjord

12 I kanten Jørgen / Mercke

13 forferdige se över, reparera

18 vnderschedlige olika

22 paakiere föra talan mot

24 sdlr slette daler (jfr r. 30)

Borgemestere och Raad, vill hannom effter slig omstendighz derfor i alle maade
 quitere, och hannom Raadstuffvidne her effter ad meddelis, End **[476]**
 fremschicket Søffren Jenssen, kemmeners Henrich perssens vnderschriftne
 beuiis, som och bleff lest och paaschriftuet, d at: 3 Dec: 36, Att Søffren
 Jenssen hannom ladet leuere 30 slette daler, hand thill byes schatt ud=
 giffuet, for kiøbmandsbrug, som till regenschab schal føris, och 30
 Søffren Jensen derfor vere quiteritt / Effter huilchen
 leilighed ville Borgemestere och Raad for^{ne} Søffren Jenssen her
 for haffue quiterit, Och kemneren sig det till regenschab ad
 føre / # 2S: 35

476: 31 *kiøbmandsbrug* utövande av handel

[477] Fredagen den 20 Januarii, Anni 1637.

Henrick Jenssen beuiiste, med Stadstienere Baltzer och Jon, ad haffue
ladet indsteffne Claus Boßenn, och fremlagde Henrick
under Claus Boßens egen hand och Segll hans udgiff=
5 ne breff, som bleff och paaschriffuet., daterit 2j Apr: 1634, ad
vere schyldig till Christianstads Schole halffandet hundrett
och atten daler och 3 mark, som er aff S. Ingeborg Mogens Schre=
ders i Aarhus, S. Mogens Henrichssen ibm, och Erich Helders i Ly=
beck deris gaffue, aarlig rente forfalden til Paaschen, Jtem
10 en gaffue 30 daler Claus giffuet til scholen, Som neffnis Corpen=
ge, renten till Martini aarligen til Martini 6 mark forfalden,
som scholemesterne anamer / At betale med sin paastaaen=
de rente till scholens forstandere, effter fierding aars opsi=
gelse / Var Henrick Jenssen paa Scholens vegne, begierendis,
15 At Claus Boßen for forne hoffuetstoell och rente vill gjøre
scholen forsicherung som det sig bør, Da haffuer Claus Bo=
ßen gjort Henrick Jenssen paa Scholens vegne forsicherung
for / ..

Henrick Jenßen Raadmand och forige Scholens forstandere, beuii=
20 ste med Stadstienere Baltzer Lauritzøn och Jonn
Laßen, Som de vid deris eed hiemlede, ad haff=
ue ladet indsteffne Claus Booßen, Anlangende
Et hundrede och Tredeue slette daler, huer daler till
64 skilling dansche, hoffuidstoell, Som er aff S: Jn=
25 geborgh Mogens Schredderis i Aarhus, S. Mo=
gens Henrickßens ibidem, Och Erich Helders
i Lybeck deris gaffue, der till Scholen giffuit,
huor aff renten sex pro Cento aarligen til Paa=
schen forfalden, Jtem en Gaffue, som er Trediue
30 slette daler hoffuidstoell Claus Booßen Selff

- 477: 6 Efter Schole är 150 struket
10 f Corpenge (ch-) trol.: kostnader för kör(sång)
12 paastaaende upplupna
13 fierding aars ett kvartals
16 forsicherung (skriftlig) utfästelse

till Scholen giffuit, huor aff rente aarligen till	[477]
Martini forfalden, Som er 6 mark,	
kaldis kohrpenge, och scholemesteren	
becommer, Var Henrick Jenssen paa scholens	
vegne begierendis, At Claus Boßen for for ^{ne} hoffuet=	35
stoell vill giøre Scholen forsicherung Som det sig bør,	
Claus Booßen suarit her till, ad hand for ^{ne} hoffuet=	
stoell icke lenger kand forrente, Mens er offuerbø=	
dig ad giøre scholen for for ^{ne} , Gaffue hoffuet=	
stoell Som forschriffuit vdleggh, med	40
huis hand haffuer, Giorde fordi forschriffne	

477: 31 Scholen ä. fr. Scholens
32 f Efter mark är och kaldis Chor-/penge, som och struket
37 I kanten Claus / Boßen
39 scholen ersätter struket hospitalet; därefter är a struket
40 Efter stoell är Som for struket

[478] Claus Booßen Scholen for for^{ne} hoffuidstoell och
 gaffue, Som er tillsamen Ethundred och Tre=
 sindstiuuffue slette *daler* vdleggh vdj Tuende hans
 Boder i Aarhus, som ere Bindinger, J det
 5 strede Mogens Prammand boer, vid stranden,
 emellom *Ma i o r* Euert Helmans, och for^{ne} Hen=
 rick Jenßens boder beliggende, till fuld
 betalning, her effter ad schall følge Scholenn,
 Och scholens forstandere ad giøre det scho=
 10 len saa nøttig, Som hand kand, Sambt en Hau=
 ffue Sønner her for byen, emellom
 Carll Oluffßens och Peder Poffuelssens hauffuer be=
 liggende / ... # ia: sktubd.

Hans Prutz Voldmester hans $\bar{4}$ Raadstufue paa Niels Tho=
 15 mißen Guldsmid for $\bar{3}$ *daler* penge, Hans Prutz
 haffuer leuerit ham ad arbeide aff, och icke Hans
 kand bekomme aff ham igen enten arbeide
 eller pengene / Setter i rette, om for^{ne} Niels
 icke bør betalle ham for^{ne} $\bar{3}$ *daler*, inden j5 dage,
 20 eller derfor liide vurdering, med delens omkost, och
 begierde domb, efftersom Niels till $\bar{1}$. Raadstufue vidgick
 for^{ne} $\bar{3}$ *daler*, och loffuet ad betale om anden dagen,
 huilchet icke sceed er / Bleff Niels paarobt,
 $\bar{3}$ gange, møtte icke / Baltzer och Jon hiemble=
 25 de Niels loulige her till ad vere steffndt, Dømbt,
 At betalle effter Louen och *R e c e s s e n*, med delens om=
 kost / ... # 1S: ubdskt.

Niels Poffuelßen, paa Peder Rasmussen Piils vegne, som hand er verge fore,
 paa den ene, och Gabriell Jacobssen paa Susanne
 30 Michels dotters vegne som hand er formyndere fore,

478: 4 Före *Bindinger* en lucka för antal; *Bindinger* om avstånd mellan två stolpar i korsvirke
 6 f I kanten *Jesper holst* / # ia: /
 11 *her for byen* i hs upprepat men struket
 17 Efter *enten* är *pen* struket
 21 Efter *I.* är *ting* struket, ersatt av *Raadstufue*

effter førige viitløfftig process, vidnisbyrd, Offuer=[478]
 regnede Regenschab och *Liquitering*, Anlangende
 huis federne, Møderne, Sambt anden tilkrauff,
 for^{ne} Susanna, effter hindis affdøde fader, Moder
 och Stiffader kunde tilkome, bleffue i dagh Saaledis her for35
 retten foreente, at Niels Poffuelssen paa Peder
 Piils vegne, schall contentere Gabriel paa
 Susannis vegne, Som hinde endnu kand
 tillkome aff affgangne Rasmus Piils effterladte
 boe och gods for Tredsindstiuuffue och Enn40

478: 33 f I kanten *Susanne Michels / dotter / vid / Gabriell Jacobssen*

- 35 Formuleringarna ändrade så att efter *Stiffader* orden *kunde tilkome* är tillfogade över raden, medan efter *bleffue* orden *Niels och Gabriel* är tillfogade men åter strukna
- 36 *foreente* förlikta på följande villkor
- 37 Efter *schall* är *forno* struket; före *Gabriel* är ett *S* struket
- 38 Efter *Som* är *hindis til* struket
- 40 Efter *gods* är ett ensamt *e* struket

[479] slette *daler*, huilchen offuerregning, *liquitering* och foreningh
er scheid och gaaen i for^{ne} Susannis egen neruere[1]se,
och paahør / Gabriell / # 2S:

Morten Christenssens K.M^s fogits 4 Raadstuffue vdj fire Sager lader
5 vid sit bud liuse for deelen, til steffnis till dombs /

Mortens 2 Raadstuffue paa Jørgen Mercke som til 1. angiffuet /

479: 1 *offuerregning* beräkning; *foreningh* överenskommelse
5 *vid sit bud* genom ombud; *deelen* rättssaken; *lyse (liuse) for delen*

Fredagen den $\overline{17}$ Februarii, Anni $\overline{1637}$.

[480]

Morten Christensen K.M^s fogit, efftersom i $\overline{4}$ Raadstuffue fordeelt, har
til dombs ladet indsteffne Niels Thomissen Guldsmid for slags=
maall, hand har giort begangit paa sin stiffßen Jørgen hanssen
Guldsmidssuend, Satte i rette, om hand icke derfor bør bøde
effter louen och Privilegiene, med delens omkost, och begierde
domb / Baltzer och Jon Stadstienere hiemplet vid deris eed
Niels loulig her till ad vere steffndt, Fremschicket her emod
Niels sit schrifftlig Suar, som bleff lest och paaschriffuet, At hand
icke er anklagit for nogit slagsmaall, eller offuerbeuiist, forme=
ner sig fri for hans tiltalle, och begierde domb, Tilspur=
de Morten Christensen Jørgen hanssen, om hand benegte, ad Niels
io paa hannom slagsmaall giort, och hannom bedt i hans fin=
ger, saa Jørgen motte gaae till badscheren och lade sig leghe,
Huor till Jørgen suarit, ad hand icke benegte det, och haffuer
herman bartscher legt hannom hans finger for samme beedt,
Och icke Jørgen haffuer villet klaget, paa det Jørgens Moder
icke schulle niude det ont ad / Formeente Morten noch=
som ad vere beuiist, effterdj Jørgen her for retten det bekiender, och
fremviiser sin schade, som Niels icke benegter io ad giort ham /
och begierde domb, som før er rørt / Opsatt till neste
Raadstuffue /

Henrick Jenssens^s hospitalsforstanderes $\overline{1}$. Raadstuffue paa Niels Jiudekarll
tiener Niels Jepssen i Aahus for leiersmaall med Agde Anders
dotter / Kalsmend, Anders Nielssen och Beent Lauritzøn i

25

480: 2 *fordeelt* ä. jur. rättsligen fastslaget

4 *stiffßen* fel för *stiffsøn*

11 I kanten *Niels / Thomissen / Guldsmid*

12 Efter *hand* torde *kand* saknas

13 *slagsmaall* jfr anm. t. 468:33; *bedt* bitit

14 *badscheren* bårdskläraren, barberaren

15 I kanten *Jørgen / hanssen / Guldsmid / den yngre*

18 *niude det ont ad* ä. taga illa vid sig därav

19 *det* över raden

23 Efter *1.* är *ting* struket

23 *Jiudekarll* (jy-) karl från Jylland

25 *Kalsmend* ä. personer som meddelar stämning

[480] Aarhus, som hiemplet ad haffue til i dagh steffndt /

Hogen *Anderssen* Grýdestøber haffuer ladet indsteffne *Henrick Jenssen* hospitals forstandere till dombs och register ad paahøre, anlangende huius hogens farsøster haffde ind i hospitalit med sig, som hogen i støckeviiß vill angiffue, effter schrifftlig kaldsedell, som bleff lest och paaschriffuet / Fremlagde hogen sit schrifftlig indleggh som bleff lest och paaschriffuet /. At hand sin farsøster har ladet begraffue och icke bekomit nogit der fore igen, Och haffde hun effter sig en god sengedyne, j̄ follekaabe, och en forit kaabe, formener *henrick Jenssen* bør betale ham sin omkostning och begraffuelse, Och begierendis domb, och ad hand holde ham shadesløss / *Henrich Jenssen* fremlagde her emod sit schrifftlig Suar, som och bleff lest och paaschriffuet, At hand tilbød det hogen en fyrrreliigkiiste, som hogen icke ville haffue der till, och haffde hogen en deel Sin farsøsters Sidze Grýdestøbers gods hos sig, och loffuet hogen hinde en hederlig begraffuelse, huius i hospitalit effter hinde fantis er registrerit, och en deel kleder eblant de andre deelt, som i hans regenschab schall bliffue ført / End fremlagde *Henrick Jenssen* et register och fortegnelse, paa huius fantis effter

480: 29 farsøster faster; haffde ind i hospitalet jfr texten r. 32 f

30 i støckeviiß delvis

30 Efter effter är hans struket

34 follekaabe (folde-) ä. »sørgeskåbe, der af de dybt sørgende bares over hovedet» (ODS)

35 forit fodrad

37 I kanten *Henrich Jenssen*

43 en ä. fr. ene

for^{ne} Sidze Niels Grydestøbers, huilchz register bleff lest och paaschriffuet [481]
 som schall bliffue i huis beschriffuet giffuis indført, Saa viit her
 widkomer / Hogen fremlagde et register paa for^{ne} Sidze=
 les begraffuelsis bekostning, som beløber tilsamen – 37 daler 2 mark
 j4 *skilling*, huilchen fortegnelse bleff lest och paaschriffuet /. Bleff effter for^{ne} 5
 fortegnelse offuerregnit, saa viit got kand giøris, och beløber
 – 20 daler 3 mark j2 *skilling*, Henrich Jenssen suarit her till, At hogen
 kand aname sin betaling for for^{ne} 20 daler 3 mark 12 *schilling*, hos sig selff, aff
 huis gods hand inde hos sig haffuer, / Fremlagde hogen
 en vnderschriffuen beschickelse som och bleff lest och paaschriffuet /. daterit 10
 7 Febr: 1637, At hogen haffde aff Sidzelis penge – 2j daler 3½ mark,
 2 gamle kurffuesenge, en lucht takseng, och en beslagen Ee=
 gekiiste, effter Sidzelis bekiendelse / ... # 3S: ubdskt.

Morten Christenssens 3 Raadstuffue paa Jørgen Mercke kleinsmid /

- 481: 2 Efter *giffuis* är *bliffue* struket
 5 *for^{ne}* över raden
 9 Efter *haffuer* är *som er* struket
 10 *beschickelse* ä. jur. kravbrev
 12 *kurffueseng* säng av flätade vidjor; *takseng* ungefär=skåpsäng

[482] Fredagen den 24 Februarii, Anni 1637.

Morten Christenssen K.M^s fogits paa Slotsherrens vegne 4 Raadstuffue paa Jørgen Mercke klen-
smid, for krÿbschÿtterii hand her i friheden emod Recessen
begangit, Paa Mortens vegne hans tienere Jon Laßen,
5 fremlagde hans fremschickede forset
som bleff lest och paaschriffuet / Och fremstod Boie Pe-
derßen Soldat, och vant effter Recessen, At nu i vinter saae
hand ad Jørgen Mercke gick ud om byen med en bøsse, och
schiød till en flock agerhøns, mens schiød ingen aff dennom,
10 Der hand kom ind i byen igien, schiød hand til dem igenn,
och schiød tuende agerhøns, den ene falt uden volden, och
den anden inden volden, den som falt uden volden,
hente Christopher Blÿtecker den ind, och den som falt inden
volden togh Jørgen selff op, Christopher Blÿtecker
15 vant iligemaade, at hand for^{ne} tiid, saae hand Boie
och Jørgen løb paa volden, Saa løb Christoffer op til dem, som
hand saae offuer brÿstverchet, saae hand en agerhøne laae
schiød, uden for volden, da løb Christopher uden om Søndreport
och hente den ind, bar den halffveien, da møtte Christophers
20 lilde dreng ham, tog den och bar den hiemb, Mens Chri-
stopher icke ved huem der schiød den / Jost Mußholt
Soldat, berette ad hand icke haffuer seet Jørgen haffuer
schut, nogit, mens paa cortegardet haffuer hand
hørt de haffue tald der om, Jørgen Mer-
25 che benegtet ad hand icke haffuer schiöt nogen agerhøns
eller taget dem op, och gjorde der paa sin høieste eedt,
Mens suarit ad hand icke kand benegtet hand io tiit
och offte haffuer gaaet uden byen eller paa volden och
schut bøsser aff efftersom hand hafft bøsser for got folck
30 ad flÿ, ad hand kunde probe dem, Opsat i i4 dage /

482: 2 paa Slotsherrens Vegne och 4 Raadstuffue ... Laßen i hs i motsatt ordning

3 krybschÿtterii, friheden se ovan till 470:9, 10; efter friheden är g struket

9 agerhøns raphøns; efter mens är f struket

12 Efter uden är byen struket

13 Blÿtecker (-tækker) hantverkare som lägger blytak

16 Efter løb är Jørgen struket, över raden ersatt av Christoffer

17 brÿstverchet (-værket) ä. bröstvärnet

18 schiød skjuten

20 Efter Mens är icke struket

23 f Ovanför haffuer är hört de tillskrivet men åter struket; efter hand är taldt der struket

24 I kanten Jørgen Mercke

30 flÿ sätta i stånd

M. Christophers begering effter, ~~er h~~ ere Gabriell Jacobssen, Gabriel – iij mark 3 *skilling* [482]
 Jens Anderssen – 1 *daler*, Jep hellessen – 3 *mark* och 6 *skilling*, ~~Jep~~ Mads hellessen – 2
mark, Jens Anderssen, Jep helleßen och Mads hellessen aff Stadstienere Baltzer och Jon
 indsteffnde, for Thiende de resterer med, effter M. Christophers
 fremschickede sedell, Satte i rette, om de icke bør betalle 35
 effter louen och *Recessen*, med delens omkost, och begierde domb,
 Mads hellessen betalde de 2 *mark*,
 Bleffue de andre paarobte, møtte icke Dømbtt,
 At betale effter louen och *Recessen*, med delens omkost /

Slotsherren Velb: Malte Jiull paa hans vegne Morten Christenssen K.Ms fogit frem= 40
 schicket under Slotsherrens hand, schriffblig Sedell som bleff lest och paa=
 schriffuet, liudende: Efftersom M. Peder i Ahuss adschil=
 lige gange sig beklager offuer Michell Draggers dotter same=
 steds, huorledis hun schall vere fire gange beliggen, Och

- 482: 31 Efter *effter* är *er h* struket
 31 Partierna *Gabriell ... 2 mark* och *Jens ... domb* i hs i motsatt ordning
 32 Efter 6 *skilling* är *Jep* struket
 33 I kanten *Mads / helleßen*
 38 Först på raden är *Berette te* struket
 41 *Sedell* över raden

- [483] dog menigheden til stor forargelse, gaar vstraffet bort, da effterdj
 saadane løsse folck er bevilget ad vere under Christianstads
 Jurisdiction, vil ieg her med paa Ko: M^s vegne haffue Bÿes
 Øffrighz advarit, at saa frembt de der offuer icke tilbørligen la=
 5 de straffe, vil ieg giffue min Allernaadigste herre och konningh
 vnderdanigst det tilkiende, och mig offuer saadan poli ti beklage,
 Och dersom Bÿes Øffrighz, naar dette for dennom er lest och
 paaschriffuen, icke her offuer ville lade rette, schal byfogeden paa
 Kongens vegne det giøre, Saa maa en huer siden der effter
 10 forvente, huad der effter kand følge, Aff Christianstad den 23
 Fe b: Anno 1637 / Malthe Jul Mpp / Borgemester
 och Raad ercklerit sig her paa, ad M. Peder icke har nogen
 tiid giffuet eller ladet giffue det tilkiende for Borgemester och Raad,
 eller nogen anden, før de det nu aff den gode Mands Slotssher=
 15 rens Sedell erfarer, Om M. Peder det for Byfogeden an=
 giffuet, er oss Wwitterligt, efftersom saadant Byfogeden vid=
 komer ad erforsche om, och det for Borgemestere och Raad, naar
 behøffuis, i rette føre och hende domb paa, Efftersom och Simen
 Christenssen, som paa byens vegne der befalning haffde,
 20 vid døden er affgangen, och hans effterladende hustru ingen
 regenschab giort til byen, som paafodret er, er i hans sted
 ingen anden endnu tilforordnit, som med første schee kand /
 Det quindfolck belangende, schal strax bliffue bestilt, ad
 hun hiidhentis, och for retten Sagen forhøris /
- 25 Henrick Jenssens 2 Raadstuffue paa Niels Judekarll tienende Niels Jb=
 sen i Ahus for leiersmaall med Agde Anders dotter /

483: 6 *politi* ordning
 11 *Mpp* förkortning för lat. *manu propria* med egen hand
 11, 13 *Borgemester* genom strykning ä. fr. *Borgemestere*
 18 *hende* (hände) *domb* sörja för att dom fälles
 19 Efter *der* är *befantis* struket

Mandagen den 6 Martii, Anni 1637. [484]
Morten Christenssen K.M^s fogit, i rette førde et quindfolck vid naffun,
Jehane Michels dotter barnfødt i Åhus, som sig schall haff=
ue i leiersmaall, forseet 3 gange med
trende personer, huorfor hun och 3 gange staaet obenbare 5
schriffte, Och bekiende for^{ne} Jehane ad hun bleff først
beliggen aff Jens Glarmester nu verende i Rinckebye,
mens intet barn hun afflet med ham, Anden gangh
bleff hun beliggen aff Michell Matssen i Aahus, som hun
afflet et barn med, som er døt, Och tredie gangh 10
aff Christen fähyre ibm, som hun har et barn med, Och haffuer
hun staaet schriff for alle 3 gonge, Satte Morten Christenssen
i rette, efft[er]dj Jehane bekiender selff for retten, ad haffue
forseet i leiresmaal 3 gange, huer gang med sin personn,
Och icke hun for nogen de gange affsonet eller bøder ud=
giffuet till K.M^t och byen, Mens tiid effter anden lig=
git i slig letferdig leffnit, och saaledis giffuet forargelse
fra sig, Om hun icke bør derfor uden all naade straffis till
kaget, effter mandatet, D Ø M B T, Effterdj for^{ne} Jehane
befindis, effter hindis egen bekiendelse, ad haffue forseet 20
i leiersmall trende gange, viste Borgemestere och Raad
icke rettere ad kiende End hun io for same sin forse=
else bør lide och straffis effter K.M^s mandat,
den j2 Oct: 1637, om Løbsagtighed udgaaet /

- 484: 4 Efter *med* är *huer sit sin* struket
7 *Rinckebye* Rinkaby, by och sn i Villands hd, n. om Åhus
10 Först på raden är *affs* struket
11 *fähyre* fäherde, boskapsvaktare; *hun* över raden
14 *forseet i* gjort sig skyldig till
15 *affsonet* sonat (sin förseelse)
18 *derfor* över raden
19 *kaget* (kagen) kåken, skampålen
22 Efter *End* är *d* struket
23 Efter *bør* är *straffis* struket
24 Efter *Oct:* är 17 struket

[485] Fredagen den $\overline{j7}$ Martii, Anni i637.
 Staffen Jesperßen haffuer till dombs ladet indsteffne Thomis Anderßenn
 anlangende en Omkostning, Som Thomis effter en Bor-
 gemester och Raads domb, som aff velb. Henrik Ramell er
 5 vel confirmert, Saa och der paa Stadsfogedens domb
 til endelig vurdering, baade for hoffuetstolen sambt omkost-
 ning, efftersom $\overline{4}$ vuillige det kunde godkende, huilche
 $\overline{4}$ mend och schal haffue kiendt for^{ne} omkostning till 40 daler
 ij mark, som deris forseglede affsigt schal formelde, som Staffen
 10 vil beuiise sig ad vere berettigit, Schal endoch kunde be-
 uises med en Jndlegg for Borgemester och Raad i Malmø,
 sambt der paa domb om same omkostning, i den mening
 Staffen schal haffue vildt forbigaae Thomis, om retten det
 kundet taale, Och effter slig ei schee kunde, schal de haffue viit
 15 dem hiid som senterit er, Och forelagde Staffen en
 domb udgiffuen Schoninge Landsting den j9 Oct: i633, som bleff
 lest och paaschriffuet, indeholder i sin slutning, At efft[er]dj Thomis fast
 aar och dag sidet B. och R^s domb offuerhörig, i det hand huer=
 cken betalt eller vdleg giort, eller emod Hans Vlstands tiltale
 20 affbeuiisning kundet giøre effter doms indhold, icke allene inden 6
 vger, icke heller inden aar och dag, Thi viste vi ei B. och R^s domb
 at frafalde, men melder den vid magt / End fremlag=
 de Staffen, en domb her aff tinge udgiffuet den $\overline{24}$ Febr: i634 /
 som och bleff lest och paaschriffuet, indeholdende i sin slutning, At efft[er]dj
 25 fremleggis v. landsdomers domb, huer i B. och R^s domb vid magt
 kiendt, da Tomis tilfunden ad betale for^{ne} Salt inden j5 da-
 ge, eller derfor lide vurdering med delens omkost, den opschriffit
 Staffen fremlagt, bør hand erstatte saa viit $\overline{4}$ mend kunde
 kiende for fulde och billigt, paavoffuet, Endnu fremlagde
 30 Staffen, under $\overline{4}$ mends segle, som och bleff och paaschriffuet, huor

- 485: 4 *Henrik Ramell* (1601–53) till bl.a. Bäckaskog, 1633–36 landsdomare i Skåne
 7 *vuillige* (uvildige) oväldiga (personer)
 9 *affsigt* ä. dom (som fälles), utlåtande
 11 *Jndlegg* (indlæg) jur. inlaga
 13 *vildt* velat
 15 *senterit* dömt
 19 *Hans vlstands* jfr *Hans Vlstangh* borger udj malmøe 237: 2
 22 *fracfalde* (hs möjl. -fælde) upphäva
 29 *kiende for fulde og billigt* anse vara rimligt
 29 *paavoffuet*
 30 Av de båda *och* är det ena överflödigt

i meldis, At efftersom de effter deris taxtis indhold inden [485]
tinge udmelt effter opschrift effter Staffens begiering at paakiende
emellom B. Jacob Claussen och Tomis Anderssen, Saa viste ingen man=
gel uden fortering om dagen 2 mark, som de kiendet till 24 skilling,
Och beløber tilsamen 40 daler M: ij mark / End fremlagde 35
Staffen under sin hand et schriftlig forset, som bleff lest och paaschriffuet,
er nogit viitløfftig, Och schal i huis beschet giffues bliff=
ue indført / Noch i rette lagde Staffen en domb udgiffuet Mal=
moes Raadstuffue den j5 Av g: i636, som och bleff och paaschriffuet /
och schal i huis beschet indført, At effter B. Jacob Claussens^s giensuar 40
haffue de sagen henviist til sin tilbørlig sted, som den ret
falden er, effter doms formelding / Videre fremlagde
Staffen en beuiiss under Jacob Claussens^s hand, som och bleff
lest och paaschriffuet / Som och schall alt bliffue indført / Satte
Staffen i rette, om Tomis icke bør for^{ne} 40 daler ij mark betale, 45

485: 32 *udmelt* (-mælt) ä. utmätt; *paakiende* jur. avgöra, döma

35 *M:* minus

36 f *bleff* ... *paaschriffuet* och *er* ... *Och* i hs i motsatt ordning

37 *beschet* utslag (i mål)

[486] med denne paagaende omkost, efft[er]dj for^{ne} domme endnu vid magt
 staar, och begierde domb / Thomis Anderssen begierde
 Staffen vil fremlegge huis fuldmagt siden forligning i den
 saag gaet er, efftersom en gang den tuistighz er forligt, och
 5 Tomis da med Hans Vlstand, som sagen var indsteffndt til herre-
 dag i Københaffn, med V. landsdomers c o n s e n t, i got folckis
 neruerelse, saa vel som Peder Anckers som paa B. och R^s
 vegne her var udschicket, som same forligning med underteg-
 nit, Saa vel som Staffen hos verit, huilchen quitering Tomis
 10 effter kald och varsell vill fremlegge / Staffen suarit,
 at om Tomis har nogen forligning eller quitering for for^{ne} om-
 kost, har hand den frem ad legge, Til med mener Staffen
 ad Tomis icke schal beuiise ad Tomis videre schal vere *quiterit*
 end for hoffuetstolen, som aff fremlagde d o c u m e n t e r och Raad=
 15 stuffue, huor i Jacobs genmehle findis indtegnit anderledis
 beuiises, for^{ne} omkost ei vere betalt, och *derfor* giort henviisning,
 ad Staffen den hos Tomis schulle fodre, Thomis suarit,
 ad som Staffen berøber sig paa for^{ne} Affuisingsdomb hann och Jacob
 emellom, kand ei kome Tomis till pengis udleggh, efftersom To=
 20 mis aff Tomis intet med Jacob haftt ad bestille, men mz
 Hans Vlstand, som sagen er affreist, och begierer ad Staffen
 vil Hans Vlstands fuldmagt ville fremlegge / Staffen
 suarit, ad huis domme fremlagt er, er paa Jacobs vegne
 forhuerffuet, och ei paa Hans Vlstands, Om Tomis har hann nogit
 25 ad søge, da søge ham som hans ret falder / Tomis suarit
 som tilforn / Staffen suarit, ad hand intet har med Hans
 Vlstand ad bestille / Thomis fremlagde sit schriffelig
 Suar som bleff lest och paaschriffuet / At efftersom Staffen Suensche
 ladet Tomis indsteffne om den sag Hans Vlstand och Tomis *emellom*,
 30 som Tomis er quiterit for, Staffen dog vnderstaar sig i same sag

- 486: 3 Efter *siden* är *fors* struket
 4 I kanten *Thomis / Anderssen*
 6 Efter *Københaffn* är *i g* struket
 10 *effter kald och varsell* på anmodan
 18 *berøber* åberopar sig på; *Affuisingsdomb* jur. utslag varigenom domaren avvisar en sak
 19 f *Tomis aff Tomis* felaktig upprepning; efter *Jacob* är *me* struket
 22 Efter *Vlstands* är *qui* struket
 24 *forhuerffuet* jur. erhållit (domslut) (till sin fördel)
 30 *quiteret* frikänd

ad proponere, vanset aff K.M och Rigens Raad hand for sin forseel= [486]
se benaadet, med vilckor hand icke i fremede sager sig schulle
lade bruge, Setter i rette om Staffen icke bør for slig mot=
villighz straffis, och Tomis for hans tiltale fri, och begierer dom /
Staffen suarede, at Thomis fragaar hoffuetsagen och der emod 35
vil misbruge K.M^s och Rigens Raads domb, som Staffen intet paa=
klager, huorfor icke giorts fornøden her eblant ad menge, det
dog schal i sin tid och sted schal suaris och føris, Saa viit bør, och
formener Tomis eller nogen anden schal kand negte ham ad
fodre huis ham tilkomer effter fremlagde documenter, Mindre 40
paaberørte K.M^s domb, schal sligt forbiude, ad Staffen io maa
fodre huis ham tilkomer / Thomis suared sig intet Staffen
schyldig at vere, Mens ad Staffen sig vil tilegne en opsøgt Sagh
som er forligt, som Staffen ei kand her for retten benegte hand
io var hos der sagen bleff forligt, och saae, ad om hoffuetstolen och 45

486: 31 *aff* över raden; *K.M.* ä. fr. *K.M.^s*
37 *menge* blanda in
41 *paaberørte* åberopade, omförmälda
43 *opsøgt* underkastad domstols prövning
45 *hos* närvarande; *om* över raden

[487] omkost bleff klar giort, som schal beuiises, K.M^s och Rigens høivi=
 se Raads domb, formener Tomis ad Staffen icke eragter, i dett
 hand sig paatager same sag som forligt er / Staffen suarit,
 ad hand icke har hos verit som Tomis siger, ad omkost enten er
 5 betalt eller forligning giort, videre til Tomisis fremset och vnd=
 schyldning, som hoffuetsagen intet vidkomer giøris icke fornøden
 her emod videre ad suare, mens begierer huis beuiss eller andet
 i dene sagh ad hand vil fremleggit, efft[er]dj hand icke kand bliff=
 ue tilstede inden paasche, Tomis suarit ad efftersom Staffen
 10 beretter icke haffue hos verit der det bleff forligt, vil Tomis
 det beuiise /NB: St: mihit, paa rege[n]schab, 8 Sept: 37, vid beschickelse – 20 *skilling*.

Morten Christenssen K.M^s fogit var begierende 4̄ mend ad tilneffnis, Som
 kunde maale och vduiise voldgierderne inden voldene her
 om byen, huor megit och huilchet støcke en huer
 15 till sin gaard eller gaardeplats tillkomer, at
 forferdige och vid lige holde, effter en 4̄ mends affsigt,
 som bleff lest och paaschriffuet,
 / Da bleffue tilneffnde,
 Friderich Schylich, Niels Trøellssen, och
 20 Jørgen Slagter, Jørgen Væbo schomager /
 End fremlagde Morten Christenssen mandtal och fortegnelse paa
 platzene, som och bleff lest och paaschriffuet / #

Henrich Jenssens 3̄ Raadstuffue paa Niels Jydekarll tienende Niels Jbssen
 i Aarhus for leiersmaal med Aggde Anders dotter /

- 487: 2 *eragter* tar hänsyn till
 3 *paatager sig* erkänner sig skyldig till
 11 *beuiise* ä. fr. *beuiiset*
 11 NB ... med annan hand och mindre stil
 14 Efter *megit* är *en huer till* struket; *huer* över raden
 15 Efter *gaardeplats* är *her i byen* struket; *at* ersätter struket och
 16 *affsigt* ä. jur. skriftlig rapport från utsedd syneman
 17 f Efter *paaschriffuet* är *Och schall bliffue i huis beschriffuet ... ind- / ført* struket
 22 *platzene* jfr r. 15

Fredagen den 24 Martii, Anni 1637.

[488]

Hans Christenßen Snedker i rette førde sin egte hustru vid naffn, Gundell Kiolds dotter, som nogen kort tiid, effter de vere viedt samen hannom schall haffue forladt, och siden igen hiidkomen och her for retten, efftersom Raadstuffuevidne schal uduiisse, giort sin forplicht, huilchen hun icke schal haffue effterkomit, mens, som menis, falsche breffue fremfører sig med ad ville ercklere, ..

5

Och fremlagde Hans Snedker en forseglet och vnderschriftuet beuiiss under S. Velb: Axel Gyldenstierns egen hand och Segll, som bleff lest och paaschriftuet /

10

At Gundell er komen till Ljndbygaard med en vrtegaards mand hand antagit, och sagt hindis Mand var død, och hun ville egte hannom, och siden hindis mand for^{ne} Hans kom der paa gaarden ville hun icke kiendis ved hannom, Men der hun fick et got slag paa munden viste hun strax ham vid naffn ad kalde, och førde hand hinde saa fengslig til Christianstad / da t: 25 Av g: 1636 /

15

Dernest fremlagde Hans en anden forseglit och vnderschriftuen beuiiss, som och bleff lest och paaschriftuet, da t: j5 Av g: 1635, Aff Craulund, fra krugmanden *ibidem*, At Hans med sin hustru verit der, och med huer anden forholdet sig vel, som erlige egte folck, och sagde Gundel sig ad ville gaae till Presten, som schulle vere hindis Sødshindebarn, och ville strax kome igen, som icke schede, Siden drog hun fra sin egte hosbonde som en VERlig hustru, Saa gick Hans hen som hun sagde hindis Moder bode, til Schaulund, der var hun icke /

20

End fremlagde Hans en misive fra Aalborgh, huor vdj en quinde vid naffn Marine Jacobs dotter, sig beklager offuer for^{ne} Gundell, ad vere komen till hindis Søn Jens Kragh i Norge, der offuertald ham med mange breffue, handschriftter och sindige ord, Sagt hindis Mand for^{ne} Hans ad vere død, och har liggit den heele

25

30

488: 6 *forplicht* ä. löfte (äv. skriftligt)

8 Efter *Snedker* är *vnder* struket

9 *vnder* över raden

9 f *Axel Gyldenstierm* Axel Gyldenstjerne (o. 1542–1603), landsdomare i Skåne, riksråd, ståthållare i Norge

10 *Segll* sigill

11 *Ljndbygaard* avser nog Lyngby gård i Everöds sn, Gälds hd, jfr 399: 39, 441: 13, 26

19 *Craulund* Kravlund, 441: 7 not

19 *krugmanden* värdshusvärden, gästgivaren

25 *Schaulund* Schafflund, 441: 6 not

29 *sindige* välöverlagda

[488] vinter i for^{ne} Marinis huss, kostet dem megit saa vel som
 det fattige siuge menische for^{ne} Jens, der de fick
 bud hen och fornam huad for en full hun var, lod de hinde
 fare for spot, schyld, och begierer heffn offuer hinde, Samme m i s s i=
 35 v e lest och paaschriffuet /. Her emod fremlagde for^{ne} Gun=
 del en missive Peder Anker tillschriffuit, som bleff lest och
 paaschriffuet,. dat: Stenbergh j8 Febr: i637 / Ricardus Olessen Peder
 Ancker tillschriffuit, Gundel at vere sin broderquinde, ad komit
 hiem til ham siug och sorgeful, och sig beklagit offuer hindis
 40 Mand, och offuer Jørgen Apotecker och hans quinde, begierer
 Peder Ancker vil hielpe hinde til rette, med videre det indeholder / Berette Gundel
 for^{ne} missive Peder Anker tillschriffuet, haffuer hindis forige Mands bro=
 der Her Richerd Ollessen Sogneprest i Steenberg iij miill fra flens=
 borgh liggende, schriffuet, med hinde till Peder Anker /
 45 Dernest fremlagde Gundel en underschriffuen beuiiß,
 som och bleff lest och paaschriffuet /. dat: 27 Av g: i636, Aff Szynder=

488: 32 Efter *fick* är *ad vide* struket
 33 *full* (fugl) fågel; lösaktig person
 37 ff *Peder Anker tillschriffuit* och *som bleff* ... *paaschriffuet* i hs i motsatt ordning
 37 *Steenberg* Steinberg, by och sn öster om Flensburg
 46 *Szynderborgh* Sønderborg, stad på ön Als

borgh, Christen *perssen* borgere, bekiender, at Gundee har legit der siugh [489]
i j8 vger om Johanis Aar i636, Och holdet sig som en erlig echte
quinde, och bekomit tiender hindis Mand var død / End frem=
lagde Gundell en anden beuiiss som och bleff paaschriffuet / Her
Jørgen Jehanssen *predicker* til Hagsted kiendis Gundell verit en tiid 5
langh der hos sine venner och legit nogen vger siugh i hindis mands
fraverelse, och holdet sig som en erlig echte quinde, och fød aff erlige
foreldre, och er icke med hindis venners vilie hun faaet Hans / Thi
hand er taget fra hinde i hindis siugdomb / For det sidste
fremlagde Gundel under et bomercke och 2 bogstaffue en anden 10
beuiiss, som och bleff lest och paaschriffuet / dat: 20 Mart: i637 / Aff
Lyndbygaard, Anders vrtegaardsmand kiendis, at efftersom Gun=
del er komen i følge mz ham fra Aachus till ly[n]dbygaard, och emidler
tiid har Anders icke seet eller fornumet om hinde end det som er=
ligt er, Men om nogen anden er hinde ad beschylde for hans person 15
vil Anders self personlig videre forsuare / ... Begier=
de Hans, ad Gundell vill schaffe god bescheed fra Olborg och Ma=
ribo, inden M i c h: førstkomende, ad got folck kand see och
vide at hun haffuer ret mand ad fare, och hun sig icke vtilbørlig
forholdet, Da forpflichtet for^{ne} Gundell sig ad føre god 20
bescheedt som forschriffuet inden M i c h: førstkomende, Saa vel Som
fra Holstein /

Henrich Jenssens 4 Raadstuffue paa Niels Jydekarll tien[en]de Niels
Jbssen i Aarhus, liuser for deelen till steffnis till dombs /

Albret Duglas Giorde i dag sin borgerlig eedt effter Stads= 25

- 489: 1 *Gundee* trol. att läsa så, fel för *Gundel*, jfr 482: 2 f och nedan r. 10, 12, 17, 20
2 *Jehan[n]is* midsommartid
3 *ti[d]ender* underrättelse
4 *och* dubblerat i *hs* (står också efter *bleff*)
5 *predicker* ä. (protestantisk) präst; *Hagsted* Haksted, by väster om Flensborg
11 Efter *som* är *hand* struket
17 f *Olborg*, *Maribo* Ålborg (i Nordjylland), *Maribo* (på Lolland). Trol. nämnda i egenskap av stiftsstäder

[489] retten / ufdy'skt.

Onsdagen den 5 Aprilis, Anni 1637.

Thomis Hunther, gjorde i dagh Sin Borgerlig Eedt effter
StadsRetten / Och caverit Thomis Anderssen for Thomis

30 Hunther, at udgiffue och holde schat och tynge, och
dugh och disch som vidbør effter Privilegier[n]e / yfdsft.

489: 26 *tiende väl=tienende*

28, 32 *Stadsretten* lagen gällande för staden (el. rikets städer)

31 *Sin* ersätter struket *for*

32 *caverit* gick i godo

32 *Anderßen* över raden

33 *tynge* ä. eg. »tunga», onera, förpliktelse(r) mot stat, kommun o.d.

34 *holde dugh och disch* ä. jur. bestå underhåll; i slutanteckningen är *d* (?) starkt plumpat

Fredagen den 5 Maii, Anni 1637.

[490]

Hans Jehanssen i Nosebÿ prestegaard, j Raadstuffue paa Peder Bondessen ibm for ehrørige ord och tilsagn, som Peder, Hans Jehanssen och hans hustru schall haffue tillagt, ..

Peder Bondessens i Nosebÿ prestegaard j. Raadstuffue paa Hans Jehanssen ibm, for hand har med gevalt udbrøt Peder Bondessens brøggekedel aff muren, Vden lou och minde, och Hans Jehanssen igen sin indmuret, 5

Peder Bondessens j Raadstuffue paa Hans Jehanssen for hand er indgaaen i Peder Bondessens kaalhauffue offuer gierdet, der affschorit Peders kaall, och opbrut Jorden, och igien nedsat sine treer, foruden Peders vilie och minde / 10

Peder Bondessens j Raadstuffue paa Hans Jehanssen, for hand med raad raad er gaaen till Peder Bondessens voning och nedhuggit et ledt som Peder Bondessen for sin hauffue= plats ladet ophenge, effter Mortenssens K.Ms fogits sedell / 15

Morten Christenssens K.Ms fogits j Raadstuffue paa Oluff Bødcker, for Wloulig Øllsall om natte tiid emod forbud, ef= ter tromen var slagenn /

490: 6 *gevalt våld; brøt brutit loss*

14 Efter *hand* är *sid* struket; *med raad raad* efter moget övervägande

18 *Øllsall* ölutskänkning, ölförsäljning

19 *tromen* trumman

[491] Fredagen den 19 Maii, Anno 1637.

Morten Christenßen K.M^s fogit i rette førde et quindfolck vid
naffn Marine Peders dotter, barnfødt i Schurup,
som schall haffue ladet sig beligget och afflet 4
5 WEgte børn, huer med sin fader, nemlig, Peder
Anderssen i Schurup, Oluff Legere Soldat, Niels som
for hinde schal haffue beret at vere til hiemb offuer
Søllissborgh, och Niels Ollssen i Schurup,
hulichen Marine beretter her for retten ad vere død,
10 saa vell som alle 4 børnene, døde, Siden for 3 vger
forleden er for^{ne} Marine komen i leiersmaall med en
Echtemand vid naffn Laße Anderssen i Tryde, som
samme tiid haffuer verit hos for^{ne} Marine i 4 dage,
Strax effter komb Marine i leiersmaall
15 med en Schomager vid naffn Niels perssen, som komb til hinde
i deiebierrgh, och var hos hinde paa anden dagh, gick saa
fra hinde och tog med sig nogen hindis kleder,
Samme dag komb for^{ne} Laße till Ma-
rine igen i Vidschiøffle, och vare samen i 8 dage,
20 och reiste om mz huer andre, indtill de kom til Rinckebÿe,
der funde de for^{ne} Niels perssen, paa gaden, da berette Marine for
Laße, ad det var den som haffde tagit hindis kleder fra hinde,
saa søgte Laße effter och stack Niels som Niels løb for ham,
huor Lensmanden der i Rinckebÿ strax lod tage
25 for Laße och Marine och lod føre dem hiid til bÿen,

- 491: 3 Schurup Skurup, by och sn i Vemmenhögs hd
7 beret berättat
8 Søllissborgh Sölvesborg; efter Ollssen är en Enckemand struket
11 er över raden
12 Efter vid är Lasse struket; Tryde by och sn i Ingelstads hd
13 f Efter dage är och da gick Marine struket
16 deiebierrgh Degeberga, by och sn i Gärds hd
17 f Efter kleder är 8 dage der effter kom for^{ne} Lasse struket
19 igen över raden; Vidschiøffle Vitskövle, by och sn i Gärds hd; därefter är huor de vare struket
20 Raden börjar med struket och; mz över raden; Rinckebÿe by och sn i Villands hd Rinkaby
23 Efter søgte är Niels struket
24 Raden börjar med struket da ble
25 Raden börjar med struket dem

dette for^{ne} alt bekiender for^{ne} Marine her for rette saa i sand-
hed at vere, och ad haffue hafft leiersmaall med alle for^{ne} 6
personer, Mens benegter hun icke viste ad Laße var
en echtemand / Satte Morten i rette, At effterdj Ma-
rine selff her for retten hindis letferdige leffnit med
adskillige personer, bekiender, och 4 WEgte børn huer med sin fa-
der afflet, saa vel som derforuden med de 2 sidste ad haff-
ue hafft leiersmaall, om hun icke derfor i det rin-
geste bør uden all naade straffis till kagen, och begie-
ret domb / Eff[er]dj hun begierer naade och loffuer
ad rette och bedre sig her effter, Effter huilchen leilighz
DØMBTT, Marine for slig hindis letferdige leffnit ad straffis
till kagen uden all naade /

[491]

30

35

491: 28 Efter *ad* är *det var* struket

33 Efter *leiersmaall* är *Och* struket, ersatt med *om*; efter *icke* är *for* struket

35 Efter *domb* är *Dø* struket; efter *hun* är *her* struket

[492] Niels Broge schouffgemeris j̄ Raadstuffue paa Ole Buck for offuerfald, blod=viide och staffshugh /

Niels Brogis j̄ Raadstuffue Paa Oluff Buck for en øxe
Niels med gevalt er fratagen /

5 Niels Brogis j̄ Raadstuffue paa Oluff for torffuefrid hand paa
Niels och hans Sønn brut /

Niels Broge schougemere har ladet indsteffne Oluff Buck till vidnisbyrd ad paa= høre, Anlangende offuerfald som Niels och hans søn
aff Oluff er vederfarit, Fremstod Anders Meier Corpo=
10 ral och vant effter Re c e s s e n, At forleden løffuerdag 8̄ dage,
som Anders kom ind til Oluffs, var Niels der, stod op och lod
Anders side, saa kom Nielsis sønn och Oluff i klameri, och
Niels stod paa gulffuet, mens begyndelsen till klamerien vid
Anders icke, ei heller gaff agt effter ordene, Och truede Niels
15 Oluff med en øxe, Saa førde och mz sin fod støtte Oluff Ni=
els och hans Søn ud ad døren, och haffde Oluff et lidet brød
i handen och slog effter dem med, søgte saa Oluff ud ad dø=
ren med en kep i handen, effter dem, ad gaden, och slogis
de paa gaden, och som Anders saae ud ad vinduet, saa hand
20 ad Nielsis søn haffde en øxe i handen, och var der nogen folck
emellom, och tog Anders Spendere øxen fra Nielsis Søn / Hans
Jacobssen Soldat vant iligemaade, At for^{ne} tiid kom Niels och hans
Søn ind til Oluffs, haffde Nielsis søn en stock i handen, och gaff
den till Capitein armes, da bad Capiten a r m e s dem side de
25 schulle haffue en stob øll, saa satte Niels sig, sad liidet, och som

- 492: 1 *schouffgemeris* skogvaktares; *Ole* över raden. Obs. att samma person på r. 3, 32 m.fl. kallas *Oluff*
2 *staffshugh* (stavs-) ä. jur. slag med en stav, käpp, också om därav vållad skada
3 Efter *oxe* är *Oluffham* struket
5 *torffuefrid* torgfrid, dvs. (bestämmelser om) frid vid torghandel (se utförligt KL under *torgfrid*)
7 *schougemere* över raden
8 Efter *offuerfald* är *och* struket
9 *er* över raden
17 *søgte* rörde sig
23 *stock* käpp

Anders Meier komb ind, stod Niels op, da bad Oluff dem bie hand [492]
 ville giffue dem mad, tog saa i buxerne effter kiød och brød, och
 stod Nielsis søn med begge hender i lummen, Sagde Oluff till
 Nielsis søn, vil du stiele fra mig, och støtte Oluff til ham, saa
 hand falt omkuld, da spurde Niels, hui Oluff støtte saa hans 30
 Søn, Da motte Niels och søn ud ad døren, som Oluff slog effter
 dem med brødet, och Oluff søgte ud effter, videre vid Hans icke
 der aff / Christoffuer Fischer Soldat, vant iligemaade, same ord
 som Hans vundet haffuer, vndtagen det, ad Chri=
 stopher vidner ad Oluffs sagde til Nielsis søn, vil du sti= 35
 cke mig mens du staar med henderne i lumen, Knud
 knudssen Soldat, vant iligemaade, At det første Knud hørde,
 det var, at Oluff bad Niels och hans søn gaee ud ad sin dør,
 som de gick ud, støtte Oluff sønnen ud ad døren, da tog Niels
 sin øxe op, och ville huggit til Oluff, saa slog Oluff ud til Ni=
 els mz brødet, och Niels tog brødet och slog ind igen mz det, 40

492: 29 och över raden

31 Efter *motte* är *de* struket

34 Efter *vndtagen* är *ad* struket; efter *ad* är *Nielsis* struket

35 Efter *Oluffs* [!] är *søn* struket

37 Efter *hørde* är *da hør-* struket

38 *bad* ä. fr. *bade*

- [493] Saa fick Oluff en kep och søgte til Niels, och Niels hug
saa emod Oluff med øxen, da falt Oluff tilbage paa ha-
serne, saa foer de ud ad gaden tilsamen / videre vid Knud
icke der aff, Niels Broge Capitein a r m e s, vant iligemaa-
5 de same ord som Hans Jacobs^{sen} vundet haffuer, vndtagen, det,
ad Niels icke ved de ord Oluff och Niels eller hans søn haffde
samen, før Oluff støtte till Nielsis søn / Mats hellessen vant
iligemaade, At same tiid, saae hand, ad Niels och hans Søn
kom ud om Oluffs dør, och kom Oluff effter, och slogh paa
10 Niels med en kep, i biislaget, der Niels kom ud aff biislagit
vende hand sig om, och hug ad Oluff mz øxen, da bar
Oluff keppen for sig, mens icke Matz saae nogen dem gjøre
schade, Saa fick Sønen øxen som Niels haffde, och hug ad
Oluff med den, da kom Anders Spender och tog øxen fra Søn=
15 nen, i det søgte Oluff effter Niels och slog Niels i hoffuedet mz
keppen, som Niels fick det sidste slag kom hand ind ad
Jens Anders^{sen}s dør, Strax søgte Oluff Nielsis Søn och iaget ham
ind i Matsis gaard, da støtte Oluff paa Matsis gierde, och ville
verit inde, Saa bad Mats ham see huad hand gjorde, Sua=
20 rede Oluff, da kiør ud ham, End vant Mats, ad der de
da vere adschilt, løb Anders Spender med øxen i handen til
Jens Anders^{sen}s dør / Schiød Niels sig til Mats hellessen^s hu=
stru och flere om behøffuis / Schiød Oluff sig til vidner
her emod / 3S: #
- 25 Henrich Pederßen Kemner /: hans viße bud, :/ haffuer vid Stadstienere
Baltzer och Jon som de vid deris eed hiemlede, til doms la=
det indsteffne dem her i byen som rester med schatten, som
til Paasche forleden schulle vere udgiffuen, effter Restantz
registers indhold, som bleff lest och paaschriffuet / Fremschicket
- 30 Henrich sit schriffblig forset som och bleff lest och paaschriffuet,

493: 1 *søgte til* anföll; efter *hug* är *emod* struket
2 *paa haserne* på hasorna, dvs. baksidan av benen
6 *de* över raden
10 *biislagit* förstukvisten
11 f *bar ... for sig* höll framför sig (och avvärjde yxhugget)
21 I kanten *Oluff Buck*
25 Efter parentesen är *beuii* struket
28 *Paasche* ä. fr. *Paaschen*

huor i hand setter i rette, om de som findis ad restere, iche [493]
bør liide som de sig mottvillig mod øffrigheden lader befinde, och
derforuden liide vurdering, med delens omkost, de herforinden
iche betaler, och begierer dom, Bleff paarobt, om nogen
var som her till ville suare, Var der ingen, Effer huilchen 35
leilig hz bleffue de som endnu med samme schatt resterer
tillfunden ad betalle inden 3 Solemercke, eller derfor
liide vurdering med delens omkost / # 2S:

Hans Jehanssens i Noseby prestegaard 2 Raadstuffue paa Peder Bondessen /

Peder Bondessens 2 Raadstuffue paa Hans Jehanssen vdj 3 Sager / 40

Morten Christenssens K.Ms fogits 2 Raadstuffue paa Ole Bøcher /

Her endis denne Raadstuebogh.
Peder Mogenßen
Ehaand.

493: 31 Efter *de* är sig struket
39 Efter *prestegaard* är *j* struket
44 *Ehaand* (med) egen hand

SKRIFTSERIEN »SKÅNSK SENMEDELTID OCH RENÄSSANS»
TILLKOM URSPRUNGLIGEN MED EKONOMISKT BISTÅND
AV FÖLJANDE PERSONER OCH FÖRETAG:

DIREKTÖR EDW. BERGER, HALMSTAD
KONSUL THORSTEN BERGH, MALMÖ
DIREKTÖR HOLGER CRAFOORD, LUND
FRÖKEN GERDA COLLIANDER, LUND
DIREKTÖR JÖRGEN FAXE, MALMÖ
DIREKTÖR P. EG. GUMMESON, ÖRKELLJUNGA
HOVJÄGMÅSTARE G. A. HAGEMANN, BJERSJÖHOLM
DIREKTÖR EINAR HANSEN, MALMÖ
ADVOKAT EMIL HEIJNE, STOCKHOLM
AMBASSADÖR GUNNAR JARRING, VIKEN
BYGGMÅSTARE HARRY KARLSSON, LUND
DISPONENT NILS KJELLSTRÖM, MALMÖ
PLANTSKOLEÄGARE BIRGER LINDBERG, ÅKARP
DIREKTÖR SVEN LUNDBERG, HELSINGBORG
FRU MARGIT LUNDSTRÖM, HILDESBOG
DIREKTÖR FRANS MÖLLER, LUND
CIVILINGENJÖR J. O. NAUCLÉR, PERSTORP
BYGGMÅSTARE ANDERS NEVSTEN, MALMÖ
BYGGNADSIINGENJÖR GOTTFRID NILSSON, MALMÖ
ADVOKAT WILH. PENSER, ESLÖV
TRÄVARUHANDLARE P. PERSSON, MALMÖ
DOCENT GAD RAUSING, LONDON
DIREKTÖR HANS RAUSING, WADHURST
DIREKTÖR RUBEN RAUSING, LAUSANNE
HERR SVEN RAUSING, MALMÖ
DIREKTÖR MED. LIC. BO SAHLIN, ESLÖV
INGENJÖR SVEN D. SONESSON, STOCKAMÖLLAN
KAMMARHERRE NILS SWARTLING, SVÄNGSTA
GREVE STIG THOTT, SKABERSJÖ
ÖVERINTENDENT MED. OCH FIL. DR. ÅKE WIBERG, APERTIN
FRU KLARA WIJKANDER, F. KOCK, GÖTEBORG
BANKDIREKTÖR ANDERS WINBLAD, LUND
AB ALLHEMS FÖRLAG, MALMÖ
BLEKINGE MUSEI- OCH HEMBYGDSFÖRBUND, KARLSKRONA
BRYGGERI AB FALKEN, FALKENBERG

BRÖDERNA EDSTRAND AB, MALMÖ
EBBE KOCKS STIFTELSE, LUND
GAMLA SPARBANKEN I LUND
AB CWK GLEERUP BOKFÖRLAG, LUND
AB GLEERUPSKA UNIVERSITETSBOKHANDELN, LUND
GULDVARUAKTIEBOLAGET G. DAHLGREN OCH CO, MALMÖ
JUNEX KONFEKTIONS AB, HUSKVARNA
KARLSHAMNS YLLEFABRIKS AB, ÅKEHOLM
AB KLIPPANS FINPAPPERSBRUK, KLIPPAN
KNUT OCH ALICE WALLENBERGS STIFTELSE, STOCKHOLM
KOCKUMS JERNVERKS AB, KALLINGE
KOCKUMS MEKANISKA VERKSTADS AB, MALMÖ
AB LANDSVERK, LANDSKRONA
AB MALCUS HOLMQVIST, HALMSTAD
MALMÖ SPARBANK, MALMÖ
MALMÖ YLLEFABRIKS AB, MALMÖ
MANUFAKTUR AKTIE BOLAGET I MALMÖ
NYA SPARBANKEN I LUND
AB HÅKAN OHLSSONS BOKTRYCKERI, LUND
OXIE HÄRADS SPARBANK, LUND
SKANDIAKONCERNEN, STOCKHOLM
SKANDINAVISKA BANKEN, STOCKHOLM
SKÅNSKA BANKEN, MALMÖ
SKÅNSKA BRANDFÖRSÅKRINGSINRÄTTNINGEN, LUND
SKÅNSKA CEMENT AB, MALMÖ
SKÅNSKA HYPOTEKSFÖRENINGEN, LUND
SPARBANKEN BIKUPAN I MALMÖ
STRÖMMA BOMULLS SPINNERI AB, KARLSHAMN
SVENSKA AB BROMSREGULATOR, MALMÖ
SVENSKA SOCKERFABRIKS AB, MALMÖ
SYDSVENSKA DAGBLADET AB, MALMÖ
TORNA BARA OCH HARIJAGERS HÄEADS SPARBANK, LUND
TRELLEBORGS GUMMIFABRIKS AB, TRELLEBORG
ÖRESUNDSVARVET AB, LANDSKRONA

I skriftserien

SKÅNSK SENMEDELTID OCH RENÄSSANS

har utkommit

1. Gösta Johannesson: *Den skånska kyrkan och reformationen* 1947.
2. Nils Gösta Sandblad: *Skånsk Stadsplanekunst och stadsarkitektur intill 1658*. 1949.
3. Karl F. Hansson: *Lundabiskopen Peder Winstrup före 1658*. Med ett tillägg om Peder Winstrup som svensk biskop 1658–1679. 1950.
4. K. G. Ljunggren och Bertil Ejder: *Lunds stifts landebok*. Första delen: Nuvarande Malmöhus län. 1950.
5. K. G. Ljunggren och Bertil Ejder: *Lunds stifts landebok*. Andra delen: Nuvarande Kristianstads, Hallands och Blekinge län samt Bornholm. 1952.
6. K. G. Ljunggren och Bertil Ejder: *Lunds stifts landebok*. Tredje delen: Tillkomst, innehåll, handskrifter samt register. 1965.
7. Gösta Johannesson: *Jordeböcker över Lunds ärkesätets gods vid Medeltidens slut*. Palteboken och 1522 års uppbördsjordebok. 1953.
8. Wilhelm Norlind: *Tycho Brahe*. En levnadsteckning. Med nya bidrag belysande hans liv och verk. 1970.
9. Salomon Kraft: *Tre senmedeltida godsorganisationer*. 1971.
10. Knut Knutsson och Göte Paulsson: *Dalby klostrets intäktsbok 1530–1531* utgiven med inledning och kommentarer. 1983.
11. Sten Skansjö: *Söderslätt genom 600 år*. Bebyggelse och odling under äldre historisktid. 1983.
12. Per Ingesman *Ærkesædets godsadministration i senmiddelalderen*. 1990.
13. Sölve Johansson, Sten Skansjö, Flemming Beyer, Niels Erik Jensen, Hans Henrik Engqvist, Erik Rosengren: *Bjersjöholm. Gods och slott*. 1992.
14. Lena Liepe: *Den medeltida träskulpturen i Skåne*. Produktion och förvärv. 1995.
15. Lena Liepe: *Den medeltida träskulpturen i Skåne*. En bildokumentation. 1995.
16. Bertil Ejder och Thorsten Andersson: *Kristianstads Rådstugubok 1616–1637*. Rådhusrättens äldsta protokoll. 1998.

Lund
University
Press

Art nr 20540
ISBN 91-7966-537-3